

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG16587	ImageGroup:	I2PD17851
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱི་གསུང་རྩོམ་ཐུགས་བརྒྱུགས། mkhas dbang dge 'dun chos 'phel gyi gsung rtsoṃ phyogs bsgrigs/
Author:	དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་ dge 'dun chos 'phel
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[s.l.]
Publisher:	[s.n.]
Date:	[n.d.]
Volume:	3
Total Volumes:	5
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, Southwest University of Nationalities, Chengdu, China.

མཁའ་དབང་དཔེ་ཚིག་ལྟ་དངོས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལྷན་པའི་ལྟ་ཡིན།

གཞུང་འདིའི་བྱེད་པོ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་དང་
རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱུ་གཉིས་ལྷན་དུ་སྒྲིན་པའི་བྱ་པར།

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱུ་འབྲངས་ནས་

ཡེ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་ཡོན་པའི་རྩེ་མ་དཔྱད་པ།

༡༡། །མཁས་པའི་དབང་ལོ་དག་འདུན་

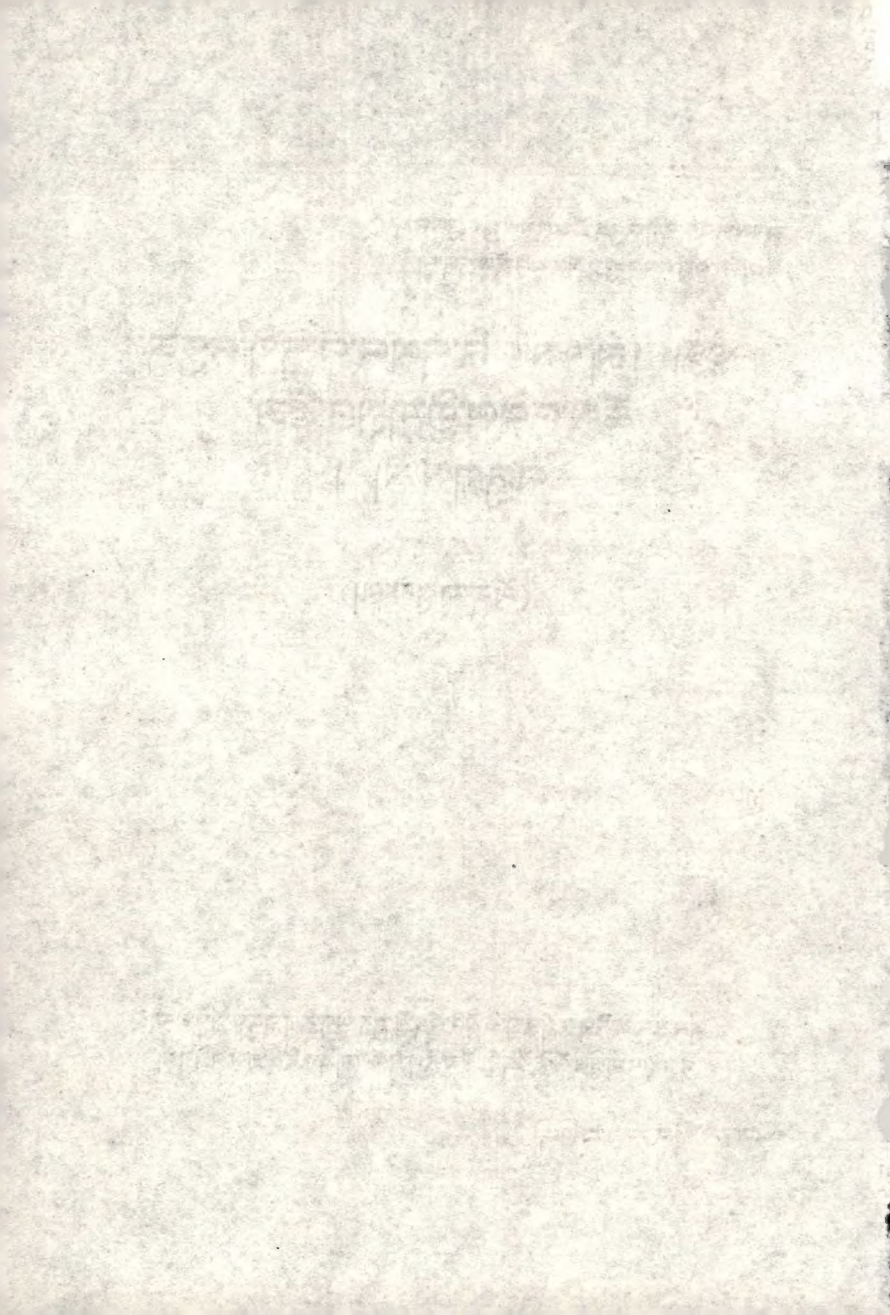
ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་རྩམ་

བཀྲུག་པ་ལྟོ། །

(པོད་གསུམ་པ།)

ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་མའི་ཕད་ཉི་ལྔ་དེ་གཞི་རིག་གནས་སློབ་གླིང་།

ཉིས་ལྷུང་གསུམ་པོའི་པོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་དངོས་གཞི་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིགས།

དཀར་ཆག

ཀླུ་ཁམས་ཅིག་པས་བསྐྱར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ། ।

(སྟངས་ཆ) ..... (1)

བཅུ་གསུམ་པ། འདས་རྗེས་ཀྱི་བཅུ་ལྷག་བཅུ་དྲུག་ནས་ད་བར། ...

..... (1)

བཅུ་བཞི་པ། སི་ཤུལ་འེ་ལོ་རྒྱུས་སྟོན། ..... (35)

བཅུ་ལྷག་པ། རྩོན་དུས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ལྷགས་

ཅི་ལྟར་ཡོད་ལྷགས་སྟོན། ..... (94)

བཅུ་དྲུག་པ། ལུ་ཞེགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས། ..... (111)

བཅུ་བདུན་པ། མཐུག་ཚུམ། ..... (158)

ཀྱའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ཀླུ་རབས་སྟོན། .....

..... (185)

དང་པོ། བཅུ་པོ་སྤྱང་བཅུ་སྐམ་པོ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན། ..... (185)

གཉིས་པ། བཅུ་པོ་སྤྱང་ལྡེའུ་བཅུ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན། ... (223)

གསུམ་པ། ཐང་རུའུ་ལེའུ་བཅུ་དང་ཉེར་གཉིས་པ་དང་བྱའི་གུར་གྱི་ཀླུ་

རབས་ལེའུ་གུ་གསུམ་པའི་ནང་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ...

..... (277)

འཇམ་གྱིང་རྒྱས་བཤད། ..... (283)

1877

(1) The first of the year was a very dry one.

(2) The second of the year was a very dry one.

(3) The third of the year was a very dry one.

(4) The fourth of the year was a very dry one.

(5) The fifth of the year was a very dry one.

(6) The sixth of the year was a very dry one.

(7) The seventh of the year was a very dry one.

(8) The eighth of the year was a very dry one.

(9) The ninth of the year was a very dry one.

(10) The tenth of the year was a very dry one.

(11) The eleventh of the year was a very dry one.

(12) The twelfth of the year was a very dry one.

(13) The thirteenth of the year was a very dry one.

(14) The fourteenth of the year was a very dry one.

(15) The fifteenth of the year was a very dry one.

(16) The sixteenth of the year was a very dry one.

(17) The seventeenth of the year was a very dry one.

(18) The eighteenth of the year was a very dry one.

(19) The nineteenth of the year was a very dry one.

བརྒྱ་གསུམ་པ།   སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་

བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་བྱ་གནས་དཔར།

སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་བྱ་གནས་ཅམ་ན།
གུའ་རམ་པའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་ལ་རྒྱུ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཕྱག་ཞུས་པར་
ཅ་ན་ཕྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འདིར་སྤྱོད་ཆུང་། ལྷ་ལ་རྒྱུ་བའི་པོས་རང་
རྒྱུ་བའི་རྒྱལ་བཟུང་ཞིང་། ལྷ་ལ་ཉན་མོ་ཉན་མཐད་སོགས་ཀྱི་དག་མང་པོ་དང་
གཡུལ་བཞུས་ཏེ་འགའ་ཞིག་པམ་པར་ཡང་བྱས། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཅོ་ལུ་བཟུང་
རིགས་སུ་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དག་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ཀུའ་རམ་པའི་རྒྱུ་བའི་གཡུལ་
བརྒྱེ་བ་ན་ཡང་ལྷ་ལ་སོགས་བྱས་པར་གྲགས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་ཉལ་པར་བྱ་
བའི་རྒྱུ་དུ་བྱས། འདི་དང་དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱལ་པོ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ལས་ཕྱས་དཔར་བྱང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་རང་རྒྱུ་བའི་བཟུང་། དེ་ནས་གུའ་རམ་པའི་
རྒྱལ་ཁམས་རྣམས་སེལ་བྱར་སོང་། རྒྱལ་རིགས་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིར་བྱ་
པ་ལ་སྒྲ་མར་འཛིན། ལས་ན་ཕྱས་རའི་བྱ་བའི་དཔལ་བྱ་བ་དེས་སྒྲ་སྒྲིའི་དམག་
དཔོན་སྤེལ་བྱ་བའི་ཡང་པམ་པར་གྲགས། འདི་ལ་སྒྲིན་པོ་བཟུལ་པ་དང་།
ཉེ་མོ་པམ་བྱ་བའི་གྲགས་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་
གཅིར་བྱའི་ལྷ་ཁང་དོ་ལ་བསྐོས་པ་གནས་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་མེ་རྟ་གི་བྱར་ཁང་ལྷ་
བྱར་བྱས་པའི་དོ་མཚར་ཅན་ཞིག་གི་རི་པོ་ལ་བྱ་བྱ་བ་ན་མཆིས། དེའི་ཆེ་རྒྱབ་
རྒྱགས་ལ་འཕེལ་དུ་ཅན་མན་པའི་རྒྱལ་རིགས་ལས་གྲགས་ཆེ་པ་སྤྱི་ཐུབ་རེ་བྱ་བ་
བྱང་། ཅན་ལ་རྣམས་པམ་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱགས་འཛིན་
པའི་ཐབས་བྱས་པས་ཀུའ་རམ་པའི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་དང་དག་དངས་མར་བྱས་ཏེ་
བཟུང་། འཛིན་དུ་པོ་སྤྱོད་བྱས་རྒྱ་གར་ཐོན་སྤྱོད་བཞིན་སྤེལ་པའི་རྒྱལ་
པོ་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འདམས་པའི་སྤྱོད་པ་བྱས་ཏེ། དུས་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་

ཐོག་ཕྱགས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་ཐམས་ཅད་པོས། སྤྲིཐིར་ཇ་གཟུགས་མཛེས་པའི་
 ཆད་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་གྱུར་པས་དངོས་སུ་འངས་མ་ལུས་པར་འདྲ་བར་ཞིག་
 ལས་ཏེ་ཆབ་ཏུ་བཏང་། དེར་བྱ་མས་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་ལྟ་བུར་གྱི་མཁལ་ཏུ་
 གཡོགས་པས། མཐར་སྤྲིཐིར་ཇས་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ལུས་ཏེ་རྒྱང་མར་སྤངས་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་དེའི་མཐུན་སའི་སྒྲ་དངགས་མཁན་རྒྱ་བ་བྱ་བས་རྒྱས་པར་
 བྱས་པ་ཡོད། ཀུལ་པོ་རང་ཡང་སྒྲ་དངགས་མཁན་ཆེན་པོར་གྲགས་ཤིང་།
 ཏར་ཀེའི་རི་རྩོས་གར་བྱ་བ་ཡང་འདིས་བཅམས། སུལ་ཏན་མོ་ཏམད་ཡི་
 དམག་གི་སྐབས་རྒྱ་གར་འབྱར་པ་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་མཆེད་པས་སྤར་ཡང་འདས་
 ཇེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་ལྷོང་བཅུན་བརྒྱ་མོ་ལུ་པའི་སྐབས་སྤྲོ་སྤྲོ་རྩི་རིའི་ཀུལ་པོ་
 ཤིན་ཏུ་དྲིན་བྱ་བ་རྒྱ་གར་འཛིན་ཏུ་སྤྲོབས། མོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་སྤང་ཏར་བྱ་བར་
 སྤྲིཐིར་ཇ་དམག་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱུད། གཡུལ་དུག་པོ་སྤྲད། སྤྲོ་སྤྲོ་ཀུལ་
 པོ་མཆོན་གྱིས་མས་ཤིང་། དམག་ནམས་ཕྱོགས་བརྒྱར་གཏོར། དེ་བ་བུལ་
 ཏེ་སྤར་ཡང་རང་ཡུལ་རྩི་རི་ལ་ལོག། སྤྲིཐིར་ཇའི་སྒྲ་གྲགས་དེ་ནས་ཆེ་ཏུ་
 སོང་། སྤྲོ་སྤྲོ་ཀུལ་པོ་སྤྲོང་ནད་དུག་པོས་བསྐལ་ཏེ་མི་ཡུལ་སྐགས་ནས་དམག་
 བསྐལ་ཏེ་གཤམ་གཤོམ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ལ་སྤར་ཡང་སྤྲོབས།
 སྤྲིཐིར་ཇས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཀུལ་པོ་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོན་ནས་ཐར་གྱི་ས་མིག་རང་ཏུ་
 དམག་ཞར་བཏབ། སྤྲོ་སྤྲོ་ཀུལ་པོ་ལ་པོ་ཏ་བཏང་ཏེ་དམག་འཐབ་པའི་ཐོན་
 ཏུ་རང་ཡུལ་ཏུ་བདེ་བར་ལོག་པ་འཐད་སྤྲོས་པས། སྤྲོ་སྤྲོ་ཀུལ་པོས་གཡོ་བུས་
 ཏེ་སྤྲོན་ལ་ཕྱིས་བསྐར་བའི་འོག་ཏུ་སྤར་ལོག་མཆོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད།
 དེར་རྒྱ་གར་པ་ནམས་ཞེ་ལྷོད་དེ་ཡོད་སྐབས། ཏི་མ་ཤར་ཅམ་ལ་སྤྲོ་བུར་ཏུ་སྤྲོ་
 སྤྲོ་དམག་ནམས་ཕྱོགས་དུག་ནས་སྤྲོབས་ཏེ་ཕྱགས་དུག་པོས་ཏི་མ་ནས་ཀྱིས་
 བར་འཛིང་། དགོང་ག་རྒྱ་གར་པ་ནམས་ཤིན་ཏུ་རལ་བའི་སྐབས་ཏ་དམག་
 ལྷོང་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲགས་པར་གྱུར་ཏུ་བསྐྱོན་ཏེ་མེག་མེད་ཏུ་ཕམ་པར་བུས་ཤིང་།
 རྒྱག་གི་མཆོ་བསྐལ། སྤྲིཐིར་ཇ་བཟུང་ཞེ་བྱིད་ནས་སྤྲོན་ཏུ་བཏང་ཏེ་

བསད་ཟེར། དམག་དུས་འདི་གཉིས་ལ་ཏཱ་ལའི་གཡུལ་ལ་ཕྱི་ཕྱི་བར་གྲགས།
 དེ་ནས་ཤི་ཏ་བུ་དེ་གཉིས་ཇི་མེར་བར་དུ་བབྱང་། ཀུལ་ལྷུ་འི་ལྷལ་པོ་ཐལ་ཙུ་
 ཡམ་པར་བྱས་ཏེ་ལྷ་རྒྱུ་ལྷུ་བར་སྒྲོལ་དཔང་དུ་བཅུག དེ་ནས་ཇི་འི་ལྷ་པོ་
 ཏམ་མད་བུ་ཇི་ཕྱི་ལའི་དམག་དཔོན་སྒྲོ་ལྷལ་གྱིས་རོ་ཆཔ་དུ་བཞག་པ་དེས།
 ལྷ་ལའི་ལྷལ་པོ་རྣམས་རྒྱང་དག་གི་ལག་ནས་མ་ག་རྩ་འཕྲིག་ཏེ་རྒྱལ་ཏུ་
 མོ་ཏུ་ལྷ་ལྷུ་རི་སྒྲགས་བཅོམ། དེ་ནས་ལྷ་ལའི་ལྷལ་དུ་ཐོག་བབས་སུ་བྱངས་ཏེ།
 ལྷམ་མཐ་མེན་མེན་དུ་གས་ཤིང་འཕྲིགས་པ་ཞིག་གནས་ནས་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་ལའི་
 ལྷ་པོ་སྒྲགས་རྣམས་བབྱང་། འོན་ཀྱང་མེ་ནའི་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཤར་སྒྲགས་
 སུ་ལྷལ་ཁམས་རྒྱང་དུ་ཞིག་བསྐྱངས། ལྷ་རྩེ་མའི་སྒྲགས་སུ་ཆ་ལུ་ཀ་རྣམས་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་ཆེ་བས་སྒྲོའི་དམག་གིས་མ་བཞོལ། དེ་ལྷ་རྩེ་ལའི་བཅུ་དྲུག་ཙམ་
 འཕྱིས་པའི་ཏཱ་ལའི་དམག་གཉིས་པའི་མཐུག་དུ་ཁ་ཆེད་ལྷལ་དང་ལྷ་ལའི་
 ཤར། མ་ལ་ལ། ལྷ་རྩེ་ལ་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་གར་བྱང་སྒྲགས་
 བམས་ཅད་སྒྲོའི་འོག་དུ་བཅུག འོན་ཀྱང་ཤར་རྒྱང་དུ་རྣམས་ན་རྩ་གར་གྱི་
 ལྷལ་པོ་ཁྱིལ་ཏུ་ཅིང་། སྒྲོལ་སྒྲིས་འབུལ་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་ན་རིང་པོའི་
 བར་བྱང་ཟེར། དེས་ན་ལྷལ་དབུས་རྒྱལ་སྒྲགས་མེག་མེད་དུ་བཅོམ་པ།
 ལྷ་རིའམ་ལྷ་རྩེ་གྱི་ལྷལ་པོ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། རང་རིས་གར་འོག་བྱ་བ་ཡང་
 འདིའི་མིང་ལ་ཟེར་བར་མདོན་ལ་སྒྲོའི་དམག་ཡིན་ལས་ཀྱང་མི་ཏར་ཤི་བ་
 དང་། ཉེ་བར་སྒྲུ་མེད་པའི་དགེ་རྒྱུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅོམ་ཞེས་
 བྱང་བ་མི་ཏར་ཤི་བ་མོ་ཏུ་ལྷ་ལྷུ་རི་ལ་ཟེར་བའི་འདི་རྒྱལ་ཡིན་པར་འདུག་ལ།
 ལྷ་གཏོ་ཡའི་དམག་དཔོན་ཞིག་གིས་རྩ་དམག་དང་རྩེ་ཆོགས་མེད་དུ་འཕྲིག
 དེར་སྒྲགས་བམ་ཤིན་དུ་མང་པོ་མཐོང་ནས་མི་བམས་ཅད་བསད་ཟེར་ནས་སྒྲིག་
 མཁན་མེད། འདི་རྣམས་ཅི་ལྷ་རྩེ་དཀོས་རྒྱས་པས་དམག་དཔོན་གྱིས་
 གལ་ཏེ་ཀོར་ན་ནས་བཤད་པ་མཐུན་པའི་གཞུང་ཡིན་ན་ནི་ཀོར་ན་ཡོད་བཞིན་
 གཞུང་འཛོགས་པའི་དཀོས་པ་མེད། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ན་ནི་ལྷ་འོག་གི་ཆོས་ཡིན་

བྱང་ལྷུང་ཆེན་མོ་ཉླ་ན་པ་འདས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་ཉེར་བཟུང་བཟུ་ཞི་བཟུང་
པའི་ལོ་ཤིང་བཟུང་ན་རྒྱ་གར་ལཱོ་ལྷོ་ལི་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བཟུང་། མགོ་
དཀར་བྱ་བའམ། རྒྱ་གར་བྱ་བའི་མག་རིགས་ཀྱི་སྐ་སྐ་གཞན་དང་གཡུལ་མང་
ཏུ་ཐུང་། བྱི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་ཤེས་སུ་སྐྱེའི་འབྲམ་གྱི་དམག་སྐར་
ནང་དུ་ཐོ་མ་འཆལ་བ་ཞིག་གིས་བསད། ར་རི་བྱང་ན་མས་ཀྱིས་ལྷར་བཤད་
པའི་སྤྲིམ་པོར་དེ་བར་དུ་མ་བསད་པར་མིག་གཉིས་བརྟོན་ནས་བཞག་པ་ལ་
སྐབས་ཆེད་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་པོས་བསད་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱས་བྱས།

— 4 —

སྤང་དོ་སྐྱེས་ཕུལ་(རྟེ་)མགོ་སྤྱར། འོན་ཀྱང་དེའི་བྱ་བས་ད་ཅིང་། ཚ་བོ་
གསོན་པོར་ཕགས་པ་བཟུས་ཏེ་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ན་རྒྱལ་བརྒྱད་
འཛིན། རྩོལ་མ་ཤར་ངོས་སུ་ཀཏལ་བྱ་བའི་རྒྱལ་བརྒྱད་འདི་དག་དང་དུས་
མཉམ་ཁིང་། རྒྱལ་པོ་རྩ་དང་། གན་པཏི་བའི་ཕྱིས་རུང་སྤྱུ་སྤྱོས་པམ་ཏེ་
རྒྱལ་བརྒྱད་ཉམས། ཅེ་ལའི་ཡུལ་དུ་རྒྱ་བོ་ཀའེ་རིའི་འབྲམ་ཏན་ཇོར་བྱ་བའི་
ཤྱོང་དུ་རྒྱལ་པོ་རྩམས་སྤྱང་འཛིན། པར་རྒྱ་ཀའི་ཁྱིའི་སྐབས་ཉམས་དང་།
སིག་ལམ་རྩོན་ཀྱང་འོག་ཏུ་བཅུག དེ་ནས་ཡུལ་དེར་རེད་རྩ་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཞིག་གིས་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན་སྤྱང་བཟུང་། སིག་ལ། ཉམས།
གསེར་སྤྱང་། ཤར་རྩོགས་མ་ལ་ཡའི་སྤྱང་། ཀའི་སྐྱེས་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་གྱི་
མང་པོ་འོག་ཏུ་བཅུག འདི་དང་དུས་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་པ་ཞིག་
སྟོབས་ལུག་དུ་སྤྱར། སྤྱུ་སྤྱོས་ཀྱིས་བཙམ་ཏེ་མེག་མེད་དུ་འཛིག་ཤར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཤི་བའི་ཆེས་སུ་དེའི་འཁོལ་པོ་ཕྱིས་དམག་དཔོན་དུ་སྤྱར་པ་ཀྱ་ཏཔ་དེན་
བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྱིའི་ལོ་འཁོང་། འདི་ནས་འཁོལ་པོའི་རྒྱལ་བརྒྱད་ཚུགས།
འདི་ཕྱིན་པ་ལ་དགའ་ཁིང་། སྤྱི་གཙུག་ལ་མི་འཛོམས་པས་འབུམ་ཉྟེར་བ་
འབུམ་གསོད་པ་སྐྱེས་སུ་གྱགས། དེ་ལེ་ལ་ཡོད་པའི་ཀྱ་ཏཔ་མིན་ནར་བྱ་བའི་
ཁང་བཅེགས་རྒྱ་གར་ན་མཐོ་བར་གྱགས་པ་དེའི་མང་དང་པོར་བཏིང་། དེ་ཤི་
ནས་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཞི་པ་ལ་ཡེལ་དུ་མི་ཤི་བཏོད།
འདི་པ་སྤྱན་ཤར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་འཁོལ་པོ་གཟུགས་བཟང་བ་ཞིག་ཕྱིས་མག་པར་
སོང་བ་ཡིན། འཕགས་རྒྱལ་གྱི་ཤྱོང་ཁྱེར་བཙམ་ཁིང་། མདུག་ལའི་ལྷ་ཁང་
གྱགས་པ་ཙན་དེ་བཞེགས། འདིའི་སྐབས་སྐྱེས་པོ་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གིར་ཏན་གྱི་
དམག་རྩམས་དག་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་ཆེས་དེད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་སྟེབས། སི་རྩའི་
རྩོགས་རྩམས་བཟུང་། སྤྱར་དག་སྤྱི་ཏེ་ཕྱི་ཀྱ་ཏུ་ཕྱོས་པ་སོས་ནས་ཇིང་གིར་
ཏན་རེ་ཞིག་ཕྱིར་ལོག འདིར་ཆེན་པོ་རྩོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་བྱ་བ་བོད་སྤྱང་དུ་
བྱིས་པ་དེར། ཇིང་གིར་རྒྱ་གར་གྱི་རི་མཚམས་སུ་སྟེབས། རི་དྲགས་ཤིག་

སྤྱིབས་ནས་ཕྱག་འཆལ་བའི་ནམ་འཁྱར་བྱས་པས། ཇིང་གིར་གྱི་སེམས་ལ་
འདི་ལྟ་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འབྲངས་ལྷལ་ཡིན་པས་ལེན་མི་རུང་སྟེ་ནས་དམག་
སླར་ལོག་པར་བཤད། ཀུལ་རབས་དེར་ཀུལ་པོ་འདི་པོད་རྗེ་གྱི་གྲམ་གྱིས་སྤྲས་
ཉ་ཁྱི་སྤྲོས་ནས་སོག་ལྷལ་དུ་ཕྱོན་པ་དེའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།
གང་ལྟར་ཡང་ཆོས་ལུགས་ནང་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་པ་ཆོས་མ་ཤེས་འདུག

ཨིལ་ཏུམི་ཤེ་འདི་ཀུལ་པོ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཚུགས་
ནས་འོངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནོར་འབུལ་དང་བཀྱར་བཞི་ཆད་མེད་པ་
བྱས། ཀུཏ་བམིན་ནར་གྱི་ཁང་བཅེགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་འདི་སྐབས་བྱབ་པ་
གནམ་གྱི་ཀ་བ་ལྟར་དེང་སང་གི་བར་དུ་གནས། སོ་ཉེར་དུག་ཀུལ་སྤྲིད་
བསྐྱངས་ནས་ཤི། ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་དེ་བལ་ལྷལ་དུ་ལོ་བརྒྱད་བཅུགས་
ནས་དགྲང་ལོ་སྟམ་རུ་ཅ་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོན་པ་དང་འདི་ཤི་བའི་ལོ་གཉིས་དུས་
མཚུངས་སམ་སྟམ། ཆག་གིས་རྒྱ་ལེན་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅམ་གྱི་
ཁོངས་སུ་རྒྱ་ལེན་འཇིག་པར་མངོན། དེ་ནས་དེའི་བྱ་ལོ་རྩིས་བྱ་བ་ཁྲི་ལ་བཞོད།
སྤྱིས་པའི་ཆས་སུ་བྱགས་ཤིང་། དམག་གི་མགོ་བརྩ་བྱས། སྟོན་པོ་རྣམས་གྱིས་
བྱད་མེད་དུ་སོང་གཤེས་ཆེས་མ་ཉིས་པས་ངོ་ལོག་ཀྱང་བྱང་ཡང་ཀུལ་སྤྲིད་ལོགས་
པར་བསྐྱངས། སྤྲར་སྟོན་པོ་ཞིག་དང་ཁྱོ་ཤུགས་སུ་འདུས་པ་ལས། མི་རིང་བར་ཁྱོ་
པོས་བསད། རྒྱ་གར་དེ་མའི་ཁྲི་ལ་བསྐྱད་པའི་བྱད་མེད་འདི་གཅིག་ཕྱར་གྲགས། དེ་
ནས་དེའི་སྤྲ་དང་ཆ་བོ་གཉིས་གྱིས་ཁྲི་འཛིན་སྐབས་ཇིང་གིར་གྱི་དམག་གིས་སོ་
ཆིག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གྲུ་ལྔ་བར་ལ་རྟོར་དང་། དེ་ནས་སོ་བཞི་ན་མི་རྒྱ་བཟུང་
ཡང་སྤྲར་པམ་ཟེར། རྟོར་གྱི་ཀུལ་རབས་དེར་ཇིང་གིར་གྱི་ཆ་བོ་དུ་སྤེལ་ཟེར་
བ་སོགས་དམག་དཔོན་ལས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། དེ་ཚུགས་གྱི་མི་ནག་པོའི་ལྷོ་སོ་
བདུན་དང་མཁར་ཆེན་བརྩ་བཞི་འོག་དུ་བཅུག་སོགས་དང་། ཇིང་གིར་གྱི་
སྤྲས་ཆ་ག་ཏའི་བྱ་གསུམ་པ། ཡཏིར་མདྲ་མཏི་རྒྱ་གར་ཤར་གྱི་ཀུལ་པོར་བསྐྱས།
སྤལ་ཤའི་མཁར་དུ་བཅུགས། དེའི་བྱ་གཉིས་པ་ཨིམ་ཏུམི་སམ་རྟམ་གན་གྱི་

མཁར་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཁ་ཆེའི་ཀུལ་པོར་བསྐྱོས་སྐགས་བཤད། སམར་གན་ནི་
 ཏ་ཟིག་ཏུ་ཡོད། དེ་ནས་ཟི་ཏུ་དེ་ན་བྱ་བ་དེ་མེད་ཤིང་ཤིར་འཁོད། རྒྱང་མ་གཅིག་
 ལས་མེད་ཅིང་། ཟས་གཡོ་བསྐྱེལ་གྱི་རང་མོ་རང་གིས་བྱས། ཀོ་རན་གྱི་སྒྲིགས་
 བཅ་བྱས་པ་བཅོང་པའི་དེ་ན་ཅམ་རང་དོན་དུ་ཡོངས་སྤྱད་པ་སྐགས་སྐྱོའི་ཆོས་
 ཀུལ་ན་མས་གྱི་བཟང་ཤོས་ཞིག་བྱས། སྐར་དུ་ཏུ་ཀའི་འཁོལ་པོའི་གིམ་སུ་དེ་
 བྱ་བས་བྲི་བཟུང་། སྐག་དམག་འཁོག་པའི་ཐབས་མཐར་ཐུག་པ་བྱས།
 འདིའི་རིང་ལ་སྐྱོ་སྐྱོ་ན་མས་གྱི་ཆོས་ལྷགས་དུག་གནས་སྐགས་ཤིན་ཏུ་དར།
 སྐབས་འདི་ཅམ་ན་ཆེ་མན་ལུང་གྱུ་ཏུ་གར་དུ་ཕྱོན་པ་ལྟར། དེ་ནས་ཀ་ཡི་ཀོ་
 ཟ་བྱ་བའི་བྲི་བཟུང་བ་ཇ་ལ་ལུ་དེ་ན་གྱིས་བསད། དེའི་ཆོ་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་
 ཆིག་སྟོང་བཟུང་བཟུ་སོ་བཞི་པ་ཡིན། འཁོལ་པོའི་དུགས་ལས་བྱང་བ་མང་
 པས་འདི་དག་ལ་འཁོལ་པོའི་ཀུལ་བཟུང་དུ་གྲགས་ཤིང་། ལོ་གྱུ་བཞིའི་རིང་ལ་
 གནས། ཀུལ་པོ་ལྷ་མ་བསད་པའི་ལོ་དེ་ལ་ཇ་ལ་ལུ་དེ་ན་གྱུ་གར་གྱི་བྲི་ལ་འཁོད།
 རང་ལོ་བདུན་ཅུའི་སྐབས་ཡིན་ཟེར། འདི་ནས་འཁོལ་ཆེའི་ཀུལ་བཟུང་
 ཚུགས། འདི་སྐག་གཙོད་ལ་ཆེར་འཛུགས་ཤིང་། ཇག་པ་ཆེན་པོ་འགའ་རེ་
 ཡང་བཟུང་ནས་ཆེ་ཐར་དུ་བཅུག སྟོན་པ་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་བཟུང་
 བཟུ་སོ་དུག་པ་ལ་ཇིང་གིར་གྱི་སྐག་དམག་གིས་ཀུ་གར་བཟུང་བ་པོ་ན་མས་ལ་
 གཡུལ་དུག་པོ་སྤྱད་དེ་སྐར་ཐུངས། སྐག་དམག་པ་ལ་ཆེར་ཀུ་གར་དུ་གཞི་སྒྲ་
 ཆགས་ནས་སྤོང་ཅིས་གྱིས་ཀུལ་པོ་ལ་ལུས་པས་ཆོས་ལྷགས་བསྐྱར་ན་འོངས་ཟེར།
 དེར་སྐག་པོ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྐྱོའི་ཆོས་སྤྱུགས་ཏེ་དེ་ལོ་དང་ཉེ་བའི་ཚུགས་སུ་
 ཆགས། ཞིང་ས་ཁང་བྱིམ་སྐགས་ཀུལ་པོས་སྤྱད་པར་སྐ་སལ་མན་གསར་པ་
 གྲགས་པའི་ཕྱི་དག་བྱང་། ཇིང་གིར་གྱི་ཆ་པོ་ན་མས་ཀུ་གར་ཚུགས་སུ་ཀུལ་པོ་
 བྱས་པར་ཉོར་གྱི་ཀུལ་རབས་སྤྱུགས་ལ་བ་དེ་ཡང་འདིའི་སྟོན་ཅམ་ན་ཡིན་པར་
 གསལ། ཇ་མོ་དེ་ན་ལོ་དུག་ཅམ་བྲི་བཟུང་ནས་རང་གི་ཆ་པོ་ཡལ་ལུ་དེ་ན་བྱ་བ་
 ཤིན་ཏུ་བྱམས་པ་དེ་ལ་ཉིན་གཅིག་མགོ་ལ་འཕུར་འཕུར་བྱེད་པའི་བར་ལ་བསད་

ནས་ཁྱི་རང་གིས་བཟུང་། རང་གི་ཐུན་ཚ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་བརྟོན་ཅིང་
 འགའ་ཞིག་བསད། འདིའི་ཁྱི་བཟུང་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན་སྐར་ཡང་རིང་
 གིར་སྒྲིགས་ཀྱི་སྐག་དམག་ཕྱོད་ཆེན་པོ་སྤྲིབས། སལ་ཆེར་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་
 སན་ཚུན་འཛིངས་ཟེར། ལར་གཅིག་སྐག་དམག་རྣམས་ཀུལ་ས་རྩེ་ལི་མཁར་
 ཀྱི་ཉེ་འཁོར་བར་དུ་སྤྲིབས་ཏེ་དམག་གྲར་བཏབ་པར། དབུང་ཆེན་པོས་ཚར་
 བཅད་དེ་རྩྱེད་ཕྱག་དུ་མ་བསད། སྐག་པོའི་དམག་དཔོན་དང་དམག་རྣམས་
 སྤང་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པས་བཞིར་བཅུག་ཏེ་བསད་ཅིང་མགོ་རྣམས་རི་བཞིན་སྤྱངས།
 སྤར་ཚས་ལུགས་བསྐྱར་བའི་སྐག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེན་གྱིས་མ་བཟོད་པར་ངོ་མོག་
 གྲབས་ཕྱིད་པ་ཐོས་ཏེ། དེ་རིགས་རྒྱུད་གཙོད་དགོས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཏེ་
 ཉིན་གཅིག་ལ་རྩྱེད་ཕྱག་གསུམ་བསད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཅི་རྩོར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་
 མ་གཟུགས་པར་ཅན་བྱ་བ་བཟང་བ་ལ་ཆགས་ཏེ་དམག་བཏར་ནས་ཀུལ་པོ་
 བསད། བཅུན་མོ་འཕྲག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་གཙོ་བོར་བཅུག རྒྱ་གར་
 རྩྱེད་ཕྱགས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཡུལ་དུ་མ་རྒྱལ་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་ལ་གོང་གཞོན་
 ཚད་མེད་པ་བཏར། ཉེས་པ་ཕྱ་མོ་ལ་ཡང་པགས་པ་བཟུས་ཏེ་གསོད་པ་
 སྐགས་བྱས། ལོ་ཉི་ཤུ་སྤྱིད་བཟུང་བའི་རྩེས་སུ་འཁོར་སྤོན་པོ་མ་ལིག་ཀ་ཤུར་
 དུག་བཏར་ཏེ་བསད། རང་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་ལའི་ཁྱི་ཉིན་སོ་ལྔ་བཟུངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
 སུ་མའི་གཉེན་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསད། དེ་ནས་གཡོག་གཅིག་གིས་ཁོ་རང་
 ཡང་བསད། དེ་ནས་སྤོན་གྱི་རྒྱ་རིགས་ཀྱ་བྱ་འདིན་བྱ་བ་ཆང་དང་བྱད་མེད་
 ཁོ་ན་ལ་མོས་པ་ཞིག་གིས་བཟུང་བར། འཁོལ་པོ་རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་རན་སྤ་
 སྤར་བསྐྱར་བ་ཞིག་གིས་བསད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱི་བཟུང་། དེ་ནས་འཁོལ་
 རྩེའི་རྒྱུད་རྩྱེད་ཀྱི། རྒྱལ་པོ་གསེར་པས་ཀྱིས་ཞེན་གྱི་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་
 ཕྱིད་པའི་གྲབས་གསོམ་བྱས་པས་སྤོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསད་དེ། དུ་དུ་གའི་
 རྒྱལ་པོ་དུག་ལྷག་གི་བྱ་བ་བོར་ཏེ་སྤོན་པོ་འདས་རྩེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་རྩྱེད་བཟུང་བཟུ་
 རི་བཞི་བ་ལ་ཁྱིར་བཞག དེ་ནས་དུག་ལྷག་གི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ཚུགས། མི་

རིང་བར་རང་གི་བྱ་ལོ་རྣམས་མཉེན་བས་གཡོ་བྱས་ཏེ་པ་བསད་ནས་རང་གི་དུས་
ལ་འཛེགས། འདིའི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་བཤལ་གྱིས་མཉམ་བ་ནི་བརྟུང་ན་
མྱོང་ཁ་གས་པ་ཅམ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདི་མཐོན་ལྷང་ལ་འགྱུར་མེད་གྱི་དད་པ་
མཆིས་པས། སྤང་ཁྱེར་འདི་ན་ཡོད་པའི་དབྱུགས་ཐོག་ཆད་གཅིག་ཁྱུང་མ་
ལུས་པར་དེར་འགྲོ་དགོས། ཆོས་གྲངས་ཆེ་གེ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་ཐ་ན་ཁྱི་དང་ཕྱི་
ལ་ལྟལ་དུ་ལུས་པ་ཡང་སྤང་ཅིག་སྐྱས་པས་ཐམས་ཅད་ཁྱིམས་ལ་འཛེགས་ཏེ་
འདིར་སྤོས། གན་པོ་དང་ལོང་བ་འགའ་རེ་རྒྱང་པ་ནས་བཟུང་ཉེ་དྲུང་ནས་རོ་
དེ་བཞི་རིལ་སྒྲིབས་བྱས་ཟེར། དེ་ནས་ལྟལ་ཐང་གི་ཞིག་གིས་རྗེས་ལ་འདི་མི་
མྱོང་པར་འདུག་པས་སྤང་རྒྱལ་ས་རྒྱང་པ་ལ་ཐམས་ཅད་སྤང་གོས་སྐྱས་ཏེ་ཁྱིམས་
ཐར་བཞིན་གྲགས། དེའི་རིང་ལ་འབངས་རྣམས་གྱིས་མུང་བའི་རྒྱག་གི་ཆད་
དེ་སྐྱོས་ག་ལ་འཁྱུང། སྤྱགས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟལ་ལ་བཞག་ཉེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁ་
གཏོང་མཁན་རྣམས་བཟུང་། མགྱིན་པའི་ནང་དུ་ཁ་ཉེ་ཁྱུང་མ་སྐྱགས་པ་དང་།
པགས་པ་གསོན་པོར་བཤུ་བ། རྩོ་བ་ལྷགས་ཐུར་གྱིས་སྐྱགས་པ། རུས་པ་
བརྟུང་བ་སོགས་གསོན་ལྷགས་ཉམས་ཐག་པ་དུ་མ་བྱས་ཏེ་བསད། རང་གི་པ་
སྐྱན་བརྟེན་གྱིས་རོ་ལོག་གྲབས་བྱས་པ་བཟུང་ནས་གསོན་པོར་པགས་པ་
བཤུས། བརྟུང་པ་འབྱས་དང་མཉམ་དུ་བཅོས་ཏེ་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱིན། དེའི་
ལྷག་མ་རྣམས་ཁོའི་བྱ་དང་རྒྱང་མ་ལ་སྤྱང། པགས་པའི་ནང་དུ་རྩ་བརྒྱངས་ཏེ་
བྱ་དང་རྒྱང་མའི་གཉའ་བར་བཞག་ནས་སྤང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྐྱར་དུ་
བཅུག་པ་སོགས་བྱས། འདྲིང་པ་རམ་པའི་ཉིས་དམིགས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
གྱིས་བསྟན་པ་དག་ལས་གྱི་ཡང་མཐའ་ལ་སྒྲིབས་ན་འདི་ཅམ་སེམས། རྒྱ་གར་
གྱི་ལྟལ་པལ་ཆེར་དམག་གི་ལྷགས་ཅམ་གྱིས་རེ་ཞིག་མནན་པ་ལ་ས་ཉིང་ཐམས་
ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་སྐྱམ་པའི་འཁྱལ་སྤང་ཡང་ཤར། དེ་ལའི་བྱང་སྤྱགས་ཉིན་
དྲུག་བདུན་ཞིག་ལམ་ན་ཡོད་པའི་ཀར་ཇ་ལ་བྱ་བའི་རི་རྒྱད་དེ་བཟུང་བ་ན་པོད་
དང་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱིད་ཆབ་འོག་དུ་བཅུག་པ་སོགས་དེལ་བསྐྱགས། ཅག་དུ་

ཡུལ་སྐོར་མཆོམས་བརྒྱད་ནས་དག་དག་གིས་གཅིས་ཏེ་རང་ཉིད་ཞག་གཅིག་ཀྱང་
 གྲོ་བའི་བར་སྐོར་པའི་སྐབས་མེད་པར་ལོ་ཉེར་བདུན་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ། དེ་
 བས་དེའི་ཆ་པོ་ཕེ་རྩ་ཅི་བྱ་བ་ལ་སྒྲ་སྒྲོ་དང་མ་རྒྱ་གར་མོ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་སྤྱད་
 བཟུང་། འདི་ལ་སྤྱིར་རྗེ་བག་ཅམ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལུང་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་སྤྱ་སལ་མཁ་གྱི་ཆོས་
 ལ་ནམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཐབས་ལྟ་ཆོགས་བྱས། ལྷ་ཁང་རྣམས་བཞིག་ཏེ་ཕྱལ་
 དུ་སྒྲ་སྒྲོའི་ཆོས་ཁང་བཙུགས། རྒྱ་གར་པའི་འབངས་རྣམས་ལས་ཁྲལ་བྱར་པ་
 ཞིག་བརྒྱས་ཏེ་སྤྱ་སྒྲོའི་ཆོས་སྤྱ་འཇུག་པ་དེ་ལ་རྩན་པར་བྱིན་པ་སོགས་ཆོས་
 བསྐྱར་བའི་སྒྲོ་མང་པོ་བྱས་ཏེ་འདིའི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་པ་མང་པོ་དག་སྒྲ་སྒྲོར་
 བརྒྱག་ཟེར། ཕི་རུ་བཟུ་མི་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོར་གྱི་ནང་ལ་རྒྱལ་པོ་ནམ་འགའ་ཞིག་
 དེ་མིའི་སྤྱི་ལ་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་རུ་རུ་ཀའི་རྒྱལ་པོ་ཡི་སྤྱར་ཏི་སྤྱ་བྱ་བ་སྤྱེབས།
 འདི་ས་མར་གན་གྱི་ཆ་ག་ཏ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཟེར་བས་ཇམ་གྱི་རྩན་གར་བའི་
 རིགས་ཡིན་པར་སེམས། དེ་དཔྱད་ཐོབས་རྗེས་མེད་། འཕྲད་ཆད་སྟོག་
 གཅོད་པའི་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱར་དུ་དེ་ཡི་ལ་སྤྱེབས་ནས་བྲི་བཟུང་།
 རྒྱ་གར་བ་དང་སྒྲ་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་དཔྱད་བསྒྲིལ་ནས་འཐབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མ་རུས།
 ལམ་ནས་བཟུང་བའི་མི་འབྲམ་ཁྲག་གཅིག་ཅམ་རྗེ་ཡི་ནས་མནར་གཅོད་ལྟ་
 ཆོགས་བཏང་ཏེ་བསང་། ཉིན་གཞུམ་ལ་དེ་མིའི་སྤྱོད་ལྱེད་དུ་རྒྱགས་ནས་མི་ཕོ་
 མོ་གྱིས་པ་སོགས་ཁྱེད་མེད་པར་བསང་དེ་སྤང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཁྲག་གིས་དམར་
 པོ་བྱས། སྤྱང་ག་ཞན་འགའ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བཅོམ། མི་རིང་བར་
 རྩར་དང་བཅོ་རིགས་པ་མི་མང་པོ་བཅས་ས་མར་གན་དུ་སོག་ དེའི་རྗེས་སྤྱ་རྒྱ་
 གར་དུ་ཡི་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ད་ནས་མོད་མད་དུག་ལག་བྱ་བས་ལོ་ཤས་རྒྱལ་
 པའི་རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་འདས་རྗེས་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དང་བདུན་པ་ལ་མི་ཞིང་།
 དེ་ནས་རུ་རུ་ཀའི་རྒྱལ་རབས་རྗེས། དེའི་ཆོ་རྗེ་བརྩན་ཅིང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
 དཀོང་ལོ་སྤྱན་པའི་སྐབས་མེག་ཡིན། དེ་ནས་སམར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་འདི་

- 11 -

སྐྱེས་པ་རིམ་གྱིས་བཟུང་ཉེ་སངས་རྒྱལ་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་ལྷོང་བདུན་ཅུ་པ་ལ་
 སུམ་གྱི་ཀུལ་པོ་པམ་ནས་ཀྱ་གར་གྱི་ཁྱི་ཐོབ། ལོ་ལྔ་ཀུལ་སྤྱོད་བསྐྱངས།
 ཀུལ་པོ་འདི་ཞི་དུལ་ཆེ་ཞིང་། ཀྱན་གྱིས་འགྲོགས་བདེ་བ། བྱིམས་དྲང་ཞིང་
 འབངས་ལ་ཤ་ཆ་ཆེ་བར་གྲགས། རི་མོ་དང་རོ་ལོ་མོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དུ་མ་
 ལ་བྱང་ཞིང་། དུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱན་དངགས་གྱི་ཆོགས་བཅད་རང་གི་
 ཆོགས་བཅོད་ཏེ་ཐིག་གི་སྤྱད་དུ་བཅམས་པ་ཡང་དུ་ལྟའི་བར་མཁས་པ་གཟུར་
 གནས་དག་གིས་བཟྱགས་པའི་གནས་སུ་བྱེད། བུ་རྒྱལ་ལ་ནད་ཆབས་ཆེན་
 པོས་ཐེབས་ཏེ་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་གཏམ་ཐོས་ཏེ་ཐུང་རྒྱུ་བའི་མལ་གྱི་དྲུང་དུ་བྱས་མོ་
 བཅུགས་ནས་བྱེད་པོ་ཡུ་ལ་གསོལ་བ་ལྟར་ཚུགས་བཅད་ཉེ་བའི་ཆབ་དུ་རང་
 ཉིད་འཆི་བར་ལྟས་པས། དེ་ཞིག་ན་རྒྱལ་ལ་གྱི་གདོང་ལ་གཟི་བཞིན་ཅུང་
 ཟད་སྟེས་ཤིང་། སའི་བཞེན་རས་མདངས་ཉམས་ནས་སོང་། དེ་ནས་ཉིན་
 ཤིང་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཐུང་རྒྱུ་ལ་སོང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་
 ཅིག་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱ་གར་གཉིས་ཀའི་ནང་ན་རྒྱང་ལྷོར་གྲགས། (བྱིས་པ་ལེན་
 བཞེན་འཕོ་བར་སྐྱ་བྱ་བ་དེ་ཡིན་) གང་ལྟར་ཀྱང་ཐུང་རྒྱུ་ལ་སོང་འོག་དུ་ཁོའི་ཁ་
 ཆེམས་བཞེན་རྒྱལ་ལ་སར་བཞག་ཐོག་མར་སྐྱན་དང་མ་འཆམ་ཞིང་།
 དེ་ནས་སའི་དུས་ཀྱི་སློན་ཤར་ཤར་བ་དང་འབབ་པས་ཤར་ཤར་རྒྱལ་ལ་སམ་ཏེ་
 དེ་ལའི་ཁྱི་བཟུང་། སལ་ཆེར་ཉི་ལོ་པོ་འོག་དུ་བཅུག་ཅིང་། དུན་དུ་ཡང་སྐྱ་
 སལ་མན་གཉིས་ཀ་ཁྱད་མེད་ལྟ་བུར་བསྐྱངས། ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་
 རིགས་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་མགྲོན་ཁང་གཉིས་དེ་འཇུགས་པ་སྐྱེས་བྱས།
 ཀུལ་པོ་བཟང་པོ་ཞིག་གི་ཆོད་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་རིང་བར་དམག་ནང་འཛིང་བཞེན་
 དུ་མེས་ཆོག་ཉེ་ཤི། དེ་ནས་དེའི་ཕྱ་ལེས་ལེམ་ཁྱི་ལ་འཁོད་པ་སྐྱར་དུ་ཤི། དེ་
 ནས་དེའི་ཕྱ་རྒྱང་ཁྱི་ལ་བཞག་པ་ཉིན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱན་ཞལ་ཉི་ལ་
 གྱིས་བསད་དེ་ཁོས་ཁྱི་བཟུང་། དེའི་བར་ལ་མི་སེར་རྣམས་ལོག་ནས་ཀུལ་
 ཁམས་ལྟལ་བྱ་འཕྱོར། སྐར་བཤད་པའི་ཐུང་རྒྱུ་ལ་སྐྱ་རྒྱལ་ལ་སྐྱ་བཅུ་བདུན་

ཅམ་གྱི་རིང་ལ་ས་མཐར་འབྲམས་ཤིང་གནས་པ། དེ་ནས་སྐབས་ནི་ད་དེ་ཏ་
 བྱེག་གི་ཀླུ་པོ་ལ་ཤོགས་བཅོལ་ནས་ཀྱ་གར་གྱི་ཁྲི་ཁྲར་ཡང་བཟུང་། རུམ་ཡན་
 གྱི་བྱ་ལ་མོ་སྒོ་ལ་གྱི་ཀླུ་པོ་བཟུང་ཤོད་ན་ཉི་མཱ་ལྷ་མོ་མཛེན་གསལ་བའི་ཀླུ་པོ་ཆེན་
 པོ་ཡིས་རྩ་ཏྲ་བྱ་བ་དེ་སྒྲིམ།

སངས་རྒྱུས་འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་ཉིས་ལྔ་པ་ཀྱ་གར་པ་ལ་ཡག་ཅུར་རང་ལོ་བཅུ་
 གསུམ་ལོན་པ་ཞིག་ཁྲིལ་བཞེད། ལོ་ཤས་ཀྱི་བར་སྒོན་པོ་ལ་སྒྲིས་དབང་གཏད་
 བས་ཁྲི་བཟུངས། དེ་ཅན་ཉིམ་རྩ་བ་ཀྱ་གར་རིགས་ཀྱི་མི་ཡ་པ་གན་གྱི་སྒྲ་
 སྒྲིའི་ཀླུ་པོའི་དམག་དཔོན་ཏུ་བྱུར་བ་ཞིག་དཔུང་ཆེན་པོ་བྲིད་དེ་རྩེ་ལེ་ལ་
 སྒྲིབས། དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་ཀླུ་པ་ས་འཕྲོག་དེ་ནས་བུ་གུ་མའི་བྱ་བ་འཇམ་
 གན་མ་གཞོན་ཉི་མ་བྱ་བའི་ཀྱ་གར་གྱི་ཆོ་ལངས་གྲགས་དེ་དང་བཅས་རང་
 ཉིད་ཁྲིལ་འཛོགས། ཡིས་རྩ་དང་སྒྲུན་ཅེར་མ་གཉིས་དམག་ཁྲིད་དེ་ལ་ཉི་མ་
 བྱ་བའི་གཡུལ་གྱི་ཁྲིང་གྲགས་པ་ཅན་དེར་དགའ་དང་འཕྲད། མོག་མར་ཀྱ་
 གར་བ་རྣམས་ཀླུ་པ་ལ་ཉི་བ་ན་ཉིམ་ཁོ་རང་གི་མིག་ལ་མདའ་པོ་ག་ཉི་མཱ་ཆེན་
 སྒྲར་ལོག་པས་དམག་རྣམས་སྤྱིང་སྒྲོབས་ཁྲུམ་སྒྲེ་བྲོས། ཉིམ་རྩ་དགའི་ལག་ཏུ་
 ཤོར་བ་ཅེར་མ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་ལག་ནས་མདའ་སྒྲངས་ཉི་མ་བྱལ་དེ་ཉིད་ཏུ་
 བཅུག་ནས་བསད་ཟེར། ཡག་ཅུར་ལོ་བཅོ་བཟུད་ལོན་པ་སྒྲར་ཡང་ཡག་ར་
 དང་རྩེ་ལའི་སྤྱིད་ལ་འཁོད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱན་ཞིག་གིས་སྒྲུན་ཅེར་མ་འོ་
 ལོག་པ་མམ་པར་བྱས་ཉི་གཡོག་པོ་ལག་ཏུ་རྒྱུད་ཀྱང་མ་བསད་པར་སྒྲ་སྒྲིའི་
 གནས་ཆེན་མ་ཁ་ལ་བཏད། དེ་ནས་ཡག་ཅུར་ཀྱ་གར་སྤྱིའི་གོང་མ་བྱེད་
 འདྲོད་པའི་སྒྲོགས་འདྲོད་ཏུག་པོ་སྒྲིམ་ཉི་མཱ་ལམ་སྒྲོགས་སུ་དམག་ཏུངས།
 ཡུལ་ཕན་ཏུ་མ་བཟུང་། གོད་ལ་ནི་ཀླུ་པོ་མོ་བཟོད་དཀའ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུད་
 མེད་སྤྱིང་སྒྲོབས་ཅན་དེར་དམག་བསུས་ཉི་ཉིན་ཏུ་མའི་བར་གྱིང་ཁྲིར་བཟུངས་
 ཀྱང་མཐར་མ་བྱུང་པ་ན། སྤྱ་སྒྲོགས་ཀྱི་མཆོད་སྒྲིན་འཕྲུ་ཏར་བྱ་བ་ཁང་ཁྲིམ་
 མེ་འབར་བའི་མེད་སྒྲར་འི་ནང་ཏུ་རང་ཉིད་བྱུད་དང་གཉེན་ཆེན་བཅས་པ་སྒྲོབས་

ཏེ་ཤི། ཀུལ་ས་ཤོར། དེའི་འག་ཏུ་རྒྱལ་ཕྱོགས་རེད་ཏུ་ཁ་སློང་སྟོབས་དང་
 མཐུན་བསྐྱེལ་ཆེ་བས་སྒྲིའི་ཀུལ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིང་ལ་ལྷགས་ཀྱི་པ་ཐོང་
 ལྟར་རང་ས་བབྱང་ནས་གནས་པ་དེ་གཞིམ་པའི་ཕྱིར་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་དེ་དག་
 མཁར་ཚང་ཅི་ཏྲར་བྱ་བ་བསྐྱར། ཀུལ་པོ་འཆར་བྱེད་མེད་གེ་ཤིན་ཏུ་སློང་རྒྱང་
 བ་ཞིག་པས་བྱོས། འོན་ཀྱང་དཔལ་པོ་ཆུང་མལ་དང་། སུར་བྱ་བ་གཉིས་
 གྱིས་མགོ་བསྟུས་ཏེ་སྒྲ་བ་བཞིའི་བར་དུ་མཁར་དེ་ལེན་མ་ལུས། དེ་ནས་རྒྱུ་
 མ་ལ་བསད་པས་རེ་སྟོས་ཆད་དེ་རེད་ཏུ་ཁ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྒྱུ་རའི་མཆོད་སྦྱོན་
 བྱས་ཏེ་རང་རང་གི་བྱ་དང་རྒྱང་མ་རྒྱལ་ས་བསད། དེ་ནས་མེ་ཤིང་ཐམས་ཅད་
 དམག་གི་ནང་དུ་རྒྱགས་ཏེ་སྒྲ་སྒྲ་དུ་མ་བསད་པའི་མཐར་རང་རང་གི་སྟག་
 བཏར། རྒྱན་བཞུགས་པའི་མི་སྒྲུལ་བྱི་ལོང་པ་བསད་ཟེར། རྒྱུ་རའི་དཔལ་
 པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྩ་ལ་ཀུལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་མེ་ཏྲག་སྐར་བ་གང་རང་ལུལ་སྐད།
 ལྷག་པར་མགོ་བྱེད་དཔལ་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སློང་སྟོབས་ལ་ཨག་ལྷར་ཤིན་ཏུ་ཡིད་
 འཕྱོག་ནས། ཨག་རའི་པོ་བྱང་གི་སྒྲ་ཆེན་ནང་དུ་རྒྱ་དགར་པོ་བྱས་པའི་
 གཟུགས་བརྙན་གཉིས་བྱས་ཏེ་བཞག འོན་ཀྱང་ཤར་བསྟར་ཀུལ་པོ་སློང་རྒྱང་
 གི་བྱ་དེར་མགོ་འདྲད་དུ་མ་འདྲོད་པར་རི་སྒྲུལ་ནས་རི་སྒྲུལ་དུ་བྱོས་ཏེ་སྒྲ་སྒྲ་དང་
 རི་ཅམ་རྒྱས་པའི་དག་བྱེད་ཅིང་བཞད། བྱིས་དམག་རྒྱང་ཟད་བསགས་ཏེ།
 ཚོང་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་སྐར་འཕྱོག ཅི་ཏྲན་ཀྱི་ཀུལ་ས་སྐར་མ་ལོག་བར་དུ།
 བདག་ཕྱི་ཤིང་དུ་ཉལ་ནས། ལ་མའི་སྟོད་དུ་བས་བཞེས་གནའ་བོར་ཏེ་ཤི་
 ཤི་བར་དུ་དེ་ལྟར་བྱས། འོན་ཀྱང་ཅི་ཏྲན་ནི་སྐར་མ་ཐོབ། ལ་ནས་སྐབས་རི་
 མཐོན་པའི་ཆུ་ལ་མོང་ནས་ཅི་ཏྲན་ལ་ལྷས་ཏེ་མིག་ནས་འཆི་མ་བྲལ་བྲལ་དུ་ཡོང་
 གི་འདྲུག ཨག་ལྷར་ཀྱང་དཔལ་པོ་དེའི་སློང་སྟོབས་ལ་ཆེས་མཆོར་ཏེ་བཞུད་
 བཞགས་ཆད་མེད་པ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་སུ་སྒྲིེས་བཟངས་ཟེར། འཆི་ཁར་
 ཡང་དམག་དཔོན་རྒྱལ་ས་བས་ནས་ངའི་ལུལ་འདི་ཏུ་ཏུ་ཀའི་ལག་གཡོག་ནས་
 སྐར་ཐར་བ་ཞིག་དེ་འོངས་བལྟས་ཟེར་ནས་དབྱགས་མོང་སྐད། འདི་ལ་རྒྱ་

གར་གྱི་དཔལ་པོ་ཞེས་དེང་སང་གི་བར་དུ་བསྐྱུགས། དེའི་འག་དུ་ཡག་ཅུར་
 གྱིས་གུར་ཏ་དང་། ཅན་པ་ནམས་འག་དུ་ཆུད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་།
 ཀའལ་ཡོ་ཆུན་སོགས་ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ནམས་ཀྱང་བཟུང་སྟེ་བྱང་ནས་ཁ་བ་
 ཅན། རྩེ་ནར་མད། མར་དུ་ཀམ་རུཔ། ཐུབ་དུ་གླེན་ཏི་རི་རྒྱལ་ས་ལ་ཐུག་
 བེ་བར་གྱི་སའི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་དེ་མོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱས། རྒྱལ་བཟུང་
 འདིའི་ཁྲོད་ན་ཁོ་ལས་སློ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཟང་བའི་རྒྱལ་པོ་མ་བྱུང་། རང་གི་
 རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཁིང་བཙུ་ལ་བཞོས། དེ་རེ་རེ་ལ་མ་སྟེ་ཁག་དུ་མར་
 བྱས་ཏེ་གཅིག་གི་མགོ་གཅིག་གིས་གཞོན་པའི་ལས་བྱེད་དག་བཞག་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱི་
 མིན་དུ་དངོས་གཙང་བར་བསྐྱུངས། སློན་ཆེན་ནམས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཡུལ་མ་
 ཟལ་སྟེང་སློ་གཏད་པའི་ཤོགས་པོ་ཡིན། མན་མི་ཉི་བུ་བའི་རྒྱ་གར་བ་དེ་དམག་
 གྱི་ལ་བསྐོས་མིང་། ཀའན་ཡང་ཉིན་དུ་འཛུགས་ནས་ཀྱང་ས་ཚན་ཆེན་པོ་བྱེད་
 པ་མང་། བཙུན་མོ་ཡང་རྒྱ་གར་བའི་རིགས་ནམས་ལ་བཅུ་བེ་རིང་ལྷགས་གྱི་
 ཆོས་དང་རྒྱལ་ལྷགས་སོགས་བྱེད་དུ་འདུག་པ་ལས་ཆོས་ལྷགས་ནན་གྱིས་བཟུར་
 བ་ནམ་ཡང་མི་བྱེད། བཙོ་རིག་སྤྱ་སྤྱན་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོ་རྒྱུ་ལ་ཡང་
 དམ་དོན་ཆེ་བར་བྱས་ཏེ་མིན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས། དེའི་གོང་སྤྱ་སྤོའི་ཆོས་མི་
 བྱེད་པ་ནམས་ལ་བྱར་དུ་བྲལ་ཡོད་པ་ཡང་བཅད། རྒྱ་གར་བའི་གནས་ལེན་
 བསྐོར་མཁན་ནམས་ཆད་ལས་བཙུགས་པ་ཡང་འདིའི་རིང་ལ་མེད་པར་བྱས།
 རྒྱལ་པོ་འདིའི་གཞུགས་བྱུང་གྱང་ཞི་ལ་སྟེང་རྩེ་ཉམས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཤིང་།
 ཡིག་འབྲི་སློག་ཙམ་ཡང་བྱང་བར་མི་ཤེས་མོད། ཡོན་ཏན་གྱི་རྩོགས་ལ་མིན་
 དུ་ནས་ཀྱང་དགའ། ཡུལ་ཐང་དད་ནས་འོངས་པའི་ཆོས་ལྷགས་རྩོགས་མེད་གྱི་
 མཁས་པ་ནམས་ལ་བཀྱར་བཅོས་བདག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་བྱས། ལྷ་གྲུབ་མི་
 གཅིག་པའི་མཁས་པ་ཡོད་ཆད་བལྟས་ཏེ་ཕན་ཚུན་བཀལ་བཅག་བྱེད་དུ་བཅུག་
 ནས་མཆན་གྱང་ཡོལ་ཡོལ་བར་མིག་ཁྱ་དུར་རེ་མཉན། ཆོས་གྱི་བཤོས་སྟེང་
 ལས་ལྷག་པའི་དགའ་ལྟོན་མེད་པ་ཅམ་དུ་བཅི། ནམ་ཞིག་ལ་འདི་མཉན་པས་

མི་ཚོག་གིས་ལག་ལེན་ཡང་རྒྱས་ཆད་བྱ་དགོས་སོ་སྟེ། ཉི་མ་ལ་མས་པའི་སྤྱི་
 རྟེན་གས་ཀྱི་ལྷགས་བཞིན། མེ་དང་ཉི་མའི་ནང་དུ་ཉལ་བ་ཡང་བྱས། མཆོད་
 གྱུན་བཅུ་བཞིན་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་བྱས། གཙེར་བུའི་ལྷང་ལ་ལྷག་པར་མགྱ་
 རྟེ་རང་ཉིད་རྩོམ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་ཡང་བཅན་ཐབས་སྟ་བཅད། ཉ་དང་རི་
 དྲགས་གཤོར་བ་སོགས་མི་ཚོག་པའི་ལྷལ་བྱིམས་ཡང་བྱས། ཤ་ཟ་བ་ལ་སྟོད་
 པའི་ལྷང་ཡང་བསྟུགས། རང་ཉིད་ཀྱང་ལ་བྱེད་ཅམ་ན་ཤ་བཅད་བཅན་
 བཅུགས་བཅད། སུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ལ་མི་དགའ་ཡང་ཆོས་ལྷགས་སྟ་སང་
 བས་ཏེ་ཡི་དགག་གཞི་མ་བྱས། འོན་ཀྱང་རྒྱང་མ་མི་འདྲོད་བཞིན་ནན་གྱིས་
 བསྟེགས་པ་ལ་བཀག་ཆད་ཀྱང་བྱས། ཀུལ་པོ་འདི་རང་གི་ཁོང་ཁྱོད་མགོ་
 མཚོན་ཏུ་བྱས་ཤིང་། དག་འདུད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཅག་ཏུ་བཅོད་པ་ལེན་པ་
 རིས་ཅན་ཡིན། བསད་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་ལྟར་བས་ཀྱང་གི་གལ་ལྷན་ཐེངས་
 གཅིག་གིས་སྟེ་འབྲེག་པ་མ་གཏོགས་མནར་གཅོད་ལྷ་ཆོགས་པ་གཏོར་བའི་སྤྱི་
 མེད། སྤྱོད་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སྤྱར་སྟེ་བྱ་བཅུག་ནས། རམ་ཡུལ་
 ལེལ་བཏི། ཟར་ཏུ། སྤྱིད་སྤྱང་རིག་བྱེད་སོགས་ཏེ་བྱིག་གི་སྤྱོད་དུ་བསྟར།
 དུས་ཕྱི་ཅ་ན་ཨག་ཅར་གྱིས་མཁས་པ་རྣམས་གྲགས་སྟ་བཅོལ་ཞེས་ཆོས་ལྷགས་
 ཉིད་ཆད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བཅུས་ཏེ་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་མགྱ་བར་བྱས་སྟེ་མ་པའི་ཆོས་
 ལྷགས་གསར་པ་དིན་ལྷན་བྱ་བ་ཞིག་བྱས་ནས། རའི་ཀུལ་ཁམས་སྟེ་ཆོས་
 ལྷགས་འདི་བྱེད་དགོས་སྟེ་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྟར་བ་སོགས་ནི་མ་བྱས། སྤྱོད་
 དང་ཉིན་དུ་གཉིས་ཀའི་སྟེགས་ནས་རིས་སྟེ་འདུག་པ་སྟེ་ཡང་མ་བྱང་བས་མཐར་
 རྟོན་པ་རང་ཉིད་རྩེད་པོར་ལྷས། ཐམས་ཅད་མགྱ་བར་བྱས་ན་གཅིག་ཀྱང་མི་
 མགྱ་བའི་དཔེར་སང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུལ་པོ་རང་མཚར་ཅན་འདིའི་རིང་ལ་ཀུ་
 གར་དང་སྤྱོད་རྣམས་རང་ས་རང་སྤྱིད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ནས་སྟན་སྟེ་
 ཆོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱིས་པའི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བར་གྲགས། ལོ་བདུན་ཏུ་ལྷག་
 པར་ཀུལ་སྤྱིད་བསྟརས། ཆོ་མཐུག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སེམས་རོ་ལྷག

ཡག་ཅན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་སྐྱོད་དང་པ་ཅན་མང་པོ་མ་མགུ་བར་
སེམ་གྱི་ཚུགས་སུ་དབྱང་ཤིང་། ཡབ་གྱི་ཚུགས་ཨ་བུལ་མ་ཟེལ་བསད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་ཕའི་སྲིག་ལ་བཞུ་བའི་ལས་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་མཐར་མགོ་འདུད་
དགོས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཡག་ཅན་གྱིས་བྱང་ན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཚུལ་ཅམ་ལས་བྱིམས་
དང་མནར་གཅོད་སྟགས་སྐྱེ་བྱུང་སྐྱོད་པའི་མ་བུས། བྱ་དང་འབྲིགས་ནས་
སྐྱེ་བ་ཁ་ཤས་གྱི་རྒྱུ་སྐྱེ་པོ་ནད་ཀྱིས་ཤི། ཏུར་ལྷུ་ཐས་ཀྱི་གར་ཆོས་འབྱུང་
བཅམས་པའི་སྐབས་འཛིན་ཚུན་ལ་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་རིགས་གཉིས་ཀའི་ཁྲོད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་
བྱུང་། སྐྱོད་ཚུགས་ན་གཞས་པ་ཨ་བུལ་ཟེལ་ཡིན་ཅིང་། ཡག་ཅན་གྱི་སྐོ་
རྒྱས་སྐྱོད་དང་གས་སུ་བྱས་པ་ཡག་ཅན་ན་མ་བུ་བ་སྟགས་བཅམས། ཉིན་དུའི་
ནང་ན་བེར་བལ་དང་ཤུར་ལེགས་པའི་མཁས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བྲགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཉིལ་མའི་དུལ་ཡིན། སྐབ་དཔོན་དེ་བཟའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཤུར་བའི་
ཤྱང་དུ་སྐྱེས། སྐར་མངན་པ་ཞིག་དང་འདྲེམས། སྐྱེ་མ་ཐག་མ་མགཉིས་ཀ་
ཤི་སྐད། དུ་སྐྱག་ཏུ་ལུས་པ་རབ་བྱུང་འགའ་རེས་བསྐྱུངས་ནས་ཡོན་ཏན་
བསྐྱབས། ཆེར་སྐྱེས་པ་ན་རྒྱུ་ལེ་བུ་བའི་བྱང་མེད་ཅིག་དང་དགའ་འདུས་
བཟའ་ཆང་དུ་སོང་། མི་རིང་བར་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེས། ཉིལ་སི་རྒྱུང་མ་དེ་
ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པས་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འབུལ་མི་ཤོད། ལན་གཅིག་ཉིལ་སི་
བུ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྐད་དུ་བྱི་རྩལ་དུ་སོང་བ་ན། རྒྱུང་མ་ཕའི་བྱིམ་དུ་སོང་།
ཉིལ་སི་སྐར་འཁོར་བ་ན་རྒྱུང་མ་མ་མཐོང་བས་དུན་དྲགས་ཏེ་བྱིམ་དུ་མ་རྒྱུགས་
པར་མཆན་མ་དེ་ལ་རྒྱུང་མའི་རྒྱུ་བྱིན། ལམ་དུ་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་
ཡང་ཁྱ་མ་རྟེན་པས་ཅི་མི་སྐྱེམ་པར་སྟག་དང་བཞུས་ཏེ་བརྒྱལ་ནས་བྱིན། བྱིམ་
དུ་སྐྱེའོ་ནས་ནས་རྒྱུང་མ་མཐོང་བ་དང་། ངས་ཁྲིད་དུན་དྲགས་ཏེ་འོང་བྱས་པས།
མ་རྟོ་ཆོ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་བྱིས་བྱིན་ཏེ་ཉིལ་སིའི་མདུན་ནས་ཕར་སོང་། དེར་སྐོ་
སྐྱོ་ཤས་ཆང་མེད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཅི་ཡིན་ཞུག་གི་དུམ་བུ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཆགས་སྐྱེམ་

ནས་དེ་ག་ནས་ཁྱིམ་དུ་ཡང་མ་ལོག་བར་ཡུལ་དབུས་གསལ་ལྡན་དུ་ཕྱིན་ཏེ།
 སློབ་དཔོན་མའི་མང་གི་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྤུས་ཁྱིམ་ཤིག་ན་སྤོང་མ་ལ་རྩ་བ་
 སྤྱི་གྱི་ཚུང་མས་ཁྱིམ་སྤོང་མ་ཤེས་པར་ནང་དུ་སླེབས། ཚུང་མ་དུས་ནས་
 བཟོད་པར་གསོལ་ཏེ་སྤར་ཁྱིམ་དུ་བཞུགས་པར་བསྐུལ་ཁྱེད་མ་མཉན། དེ་
 ནས་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་དུ་མ་ལ་བསྐྱར་ཅིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 མང་པོ་བཞེས། འབྲུག་གི་ཁྱེད་ཀྱི་རི་ལ་འཛོགས་སྐབས་རྒྱུ་ལ་གཟིགས་ཏེ་
 གཞུང་ཚོམ་པའི་གནང་བ་ཐོབ། རམལ་ཆ་མཉམ་ཏེ་སྐད་དུ་བཅུ་མས། སྤོང་
 སྤོང་འཐབ་བལ་དུ་འགོ་བཅུགས་ནས་སྤྱི་ཆུ་མཉམ་གྱི་བལ་བུས། པཱེ་ཏ་
 མང་པོ་དག་གིས་ཉིལ་སི་སྟན་དང་གསེར་ཆེན་པོ་ལྷགས་སྤྱར་དུ་མ་བུས་པར་
 བཀྱི་ཏེ་སྐད་དུ་བྱིས། ཤིན་ཏུ་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་བུས་སྤོང་ཞེས་བར་ཆད་མང་དུ་
 བཅུ་མས་ཁྱེད་མ་བུས། སྤུས་ཁྱིམ་ཉིལ་སི་ལ་བྱིས་དང་སྟན་གྱགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 ཞིང་། ཡག་ཅེར་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བཀུར། རམའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
 དར་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱུབས་གྱི་གཙུག་པོར་བྱེད་པ་
 འདི་བྱུང་བས་ཉིལ་སི་སྟན་པ་གསར་པ་ཞིག་དུ་བཟང་ཆོག་པ་ཅམ་བྱུང་ཞིང་།
 ཏཱ་ལྷ་མཉམ་ཏེ་སྤུལ་པ་ཡིན་པ་སྤོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་སྤྱོད་སྤོང་།

ཡག་ཅེར་ཤི་ནས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་བུས་ལེ་མཐའ་པས་(བྱ་རྒྱུད་
 འདིས་)རྣང་གིར་བྱ་བའི་ཆོ་ལོ་དང་བཅས་བྲི་བཟུང་། རང་གི་བྱ་བུ་ས་རབ་
 ལ་ཡག་ཅེར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བཅི་མདངས་ཆེ་བར་བྱེད་པ་དེས། མེས་པོའི་བྲི་བེད་
 ལ་དབང་ཞེས་མ་ལ་དེ་ལོག་རྣང་གིར་རང་ཉིད་དམག་འབྲིད་དེ་བྱ་དང་
 འཐབ་ཏུ་བྱིན། ཤིན་ཏུ་ཁྱེད་ལངས་བས་འགྲོ་བའི་ནང་མ་དུ་དག་ལ་ལེན་
 རྒྱུ་དུ་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བཞེད་ཟེར། མི་རིང་བར་བྱ་མམ་ཏེ་གསོན་
 པོར་བཟུང་ནས་ལྷགས་སྤོང་གསེར་བཅུགས་ཏེ་བྲིད། མིག་གཉིས་ཀ་ལོང་བར་
 བུས་ནས་ཆེ་བཙོན་དུ་བཞག་པ་ལོ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་བཙོན་ལོག་དེར་ཤི། བྱ་
 དེ་འབྲོས་པའི་སྐབས། སིག་རྣམས་ཀྱི་གུ་རུ་མིད་སྤུབ་བྱ་བ་དེས་མཐོང་ནས་

སྤྱིར་རྗེ་ཉེ་དུལ་མེགས་ཆ་རྒྱན་གྱིན། དེ་རྣང་གིར་གྱིས་ཐོས་ཏེ་དམག་བཏང་
ནས་སྤོང་དཔོན་བབྱང་། སྤྱི་སྤོང་ཆོས་སུ་ཞུགས་ཞེས་མནར་གཅོད་ལྟ་
བཏང་གྲང་བསྟར་མ་རུས། རྒྱུད་རང་གི་ཆོས་ལ་དེ་ཙམ་ཆགས་ན་ཆོ་འཕུལ་
ཙམ་སྟན་རུས་གྱུ་ལ་དེ་ཡང་མི་སྤང་སྟེས་པས། སྤོང་དཔོན་གྱིས་ཤོག་ཏི་ཞིག་
ལ་ཡི་གེ་འགའ་བྲིས་ནས་སྟེ་ལ་བཏགས། ད་དེད་ཀྱི་གཉའ་བ་ལ་རལ་གྱིས་
བསྟན་དང་ཆོ་འཕུལ་སྟན་ཆོག་སྟེས་པས། རྣང་གིར་གྱིས་ངེས་པར་བདེན་
སྟེ་མ་ནས་གཤེད་མ་ལ་རལ་གྱི་བསྟན་བཅུག་པས། མགོ་ས་ལ་རྩུང་ལྟ་སོང་།
ཆོ་འཕུལ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། ཤོག་ཏི་ལ་ཁ་བྲེས་པས། རང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་ཏུ་སྟོག་
བཏང་བ་འདི་ཆོ་འཕུལ་ཡིན་ཕྱ་བ་བྲིས་འདུག་སྟེ། རྣང་གིར་གྱིས་སྤོང་
དཔོན་ལྷག་གསོད་ལུན་རིང་བྱེད་མི་རུས་པར་རལ་གྱིས་སྟེ་བྲེགས་པ་ལ་འཁྱེད་པ་
སྟེས་གྲང་ཕྱ་ཐབས་ཟད། ཉ་ཟིག་གི་ན་རྒྱུང་མ་མཛེས་སྟག་དཔེ་མེད་པ་ཞིག་
ལ་རྣང་གིར་གྱིས་པའི་དུས་ན་སེམས་ཆགས་གྲང་། དེའི་པས་ཨ་ལི་གུལ་ཕྱ་བའི་
དཔོན་གཞན་ཞིག་ལ་རྒྱུང་མར་བྱིན། དུ་མ་ཞིག་གྲང་སྟེས། རྣང་གིར་རྒྱལ་
པོར་རྒྱུར་པ་ན་ད་དུང་ཡང་དེ་མ་བཟེད་པར། ཟན་ལའི་བྲི་དཔོན་དམག་དང་
བཅས་པ་བཟངས་ཏེ། དུ་མ་དེའི་རྩོད་ཤེས་པ་མེད་པར་བསད། མ་བྲིད་
ནས་བཅུན་མོར་བཅུག་པ་ལ་ལོ་བཞིའི་བར་རྩོད་པོར་ཁས་མ་བླངས་གྲང་།
མཐར་བཟའ་ཆང་དུ་སོང་། རྣོར་རྣང་(རྣོར་རྒྱན་)འཇིག་རྟེན་གྱི་འོད་ཅེས་
ཕྱ་བ་ཤེས་རབ་དང་ལང་ཆོ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་
བྱུང་། སྟན་དངགས་ལ་མཁས་པར་གྲགས། རྣང་གིར་རྒྱུང་མའི་ལག་འོག་དུ་
ཕྱིལ་གྱིས་རྒྱུད་པས་དོན་ལ་བཅུན་མོ་འདིས་རྒྱལ་བྲིད་བསྟངས་པར་གྲགས་ཤིང་།
གསེར་དུལ་གྱི་རི་ཀའི་སྟེང་དུ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མིང་མེད་པར་མོ་རང་གི་མིང་
བཀོད་པ་སྟེས་པས། འདིའི་རིང་ལ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཕན་མང་པོ་རྩོག་
གྲང་མཐར་ཐམས་ཅད་ཆམ་ལ་པབ། རྩི་སྤྱིང་པོ་རྩིས་ཀྱི་ཆོང་པ་དག་དེའི་
གོང་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་གྱི་མཆོ་འགྲམ་དུ་ཆགས་པ་ལས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སྟེ་ལ་

བའི་ཕུར་རྒྱུང་ཆེར་ལངས་ཏེ། སྤྲོ་སྤྲོའི་གནས་སྐྱོར་བ་མ་ཁ་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་
 བཅོམ་པ་སོགས་བྱས་པས། རྒྱུང་གིས་ཡིད་ལོག་སྤྲོ་སྤྲོའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་སྤྲོའི་སྤྲོ་
 ཅི་བྱ་བའི་སྤྲོ་གས་སྤྲོ་བས། དེ་ནས་བཟུང་ཕྱི་སྤྲོའི་པའི་སྤྲོ་བས་རྒྱ་གར་དུ་བཞུད་
 པའི་འགྲོ་ཆུགས། མཐར་རང་བྱུང་རྒྱུང་དུ་བའི་སྤྲོ་གས་སྤྲོ་བ་པའི་བཞུད་པ་
 ར་ལོག་དམག་དཔོན་འགའ་དེས་ཀྱང་སྤྲོ་གས་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་རྒྱུང་གིས་བཟུང་ནས་
 བཅོན་དུ་བཅུག། བཅོན་མོ་ནོར་རྒྱལ་གྱིས་ཐབས་སྤྲོ་ཆོགས་གྱིས་ཕྱིར་ལོག་
 ཅམ་བྱང་ཡང་། སྤྲོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལས་མ་འབྱུངས་པར་ཤི། དེའི་ཆེ་མངས་རྒྱས་
 འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྤྲོའི་བཟུང་དང་དོན་གཅིག་ལོན། ཀུལ་པོ་འདི་ནས་རྒྱུན་
 གཤིས་ཅུང་ཟད་འཇམ་ཞིང་། བྱིས་མ་གཟུང་པོ་ལྟ་བུར་ཡོད་མོད། ཆང་ལ་
 ཤིན་དུ་དགའ་བས། ར་རོ་ཆེ་མི་གསོན་པའི་པགས་པ་བཟུང་བ་སོགས་སྤྲོ་སྤྲོའི་
 སྤྲོ་བ་རྒྱུང་པར་སྤྲོའི་བ་ཞིག་ཡོད་སྟེ། གཞན་ཀུལ་སྤྲོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞག་
 འགངས་ཆེན་དག་རྒྱུང་མས་ཅི་ཟེར་མཉན་པ་ལས་རང་དབང་དུ་བྱེད་མི་རུས་
 པར་གྱགས། སྤྲོ་དང་གས་དང་རི་མོ་སོགས་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ལ་མཁས་ཤིང་།
 རང་གི་སྤྲོ་གས་བརྗོད་བྱིས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུལ་པོ་སེམས་པ་འམ་
 རྒྱུང་གིས་འདི་རྒྱུང་བཅོན་རྒྱུང་ཐམ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྤྲོ་བ་པར་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་ཤིང་། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་དམན་པའི་དབང་གིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྤྲོ་བ་སྤྲོའི་མ་རུས་ཀྱང་། ཆབ་འབངས་རྣམས་བདེ་བར་བསྐྱུངས་
 པ་ཡིན་གསུངས། བདེ་བར་བསྐྱུངས་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་རོར་
 ཡོན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲོ་བ་རོར་བདེ་རྒྱུད་ཅམ་མེད། ད་དུང་སྤྲོ་བ་པ་གཞན་
 གཉིས་ག་ཤིང་ཞིག་དུ་ཡོད་པར་བཤད། སེམས་ཀྱི་ཆབ་དུ་ཡག་ཅུར་བཟང་པོ་
 དེ་སྤྲོ་བ་པར་འདམས་ཆོག་པ་ལ་སྤྲོ་མ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ནང་ཆོགས་ཀྱི་ལུགས་
 སྤྲོ་བ་ཅག་སྤྲོ་བས་ག་ལ་ཤིས། དེ་ནས་དེའི་ཕྱི་ཤར་གིས་ཀུལ་ས་བཟུང་
 ཞིང་། ལོ་སྤྲོ་བ་ཅུང་སྤྲུངས། འདིའི་རིང་ལ་མ་སྤྲོ་བ་ཅིག་པའི་བཟོ་རིགས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཅི་ལ་སྤྲོ་བའི་སྤྲོ་བས་ཡིན་པར་གྱགས། ལུ་ཏིག་ཁང་བཟང་

བྱ་བའི་སྐྱོ་སྐྱོའི་ཆོས་ཁང་རྩ་མཆར་ཅན་དེ་བཅིགས། མ་བྱའི་གསེར་བྱི་བྱ་བ་
 སྐྱོ་བྱུང་གྱི་རིང་ལ་བཅོས། གསེར་གྱི་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་མ་བྱ་གཉིས་
 གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་གསེར་གྱི་ཚུན་པ་རྩི་ཆེ་པ་དང་རག་གིས་གཡོགས་པ་དང་།
 ཁ་དྲོག་ལྷ་ག་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་རང་མདངས་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ། ཁང་
 བཟང་གི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས། སྒྲོ་ས་ཡ་གཉིས་ལྷག་སོང་བར་གྲགས་
 ཤིང་། ས་ལྷིང་གི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་མེད་སྟེ། རྩིས་སོར་གསེར་བྱི་
 དེ་སྐྱོ་རྒྱལ་ནུའི་རྒྱས་འཕྲིན་ནས་ཏྲ་ཐིག་ཏྲ་ཐིག་བ་མི་རིང་བར་དུ་མ་བྱར་
 བསྐལ་ནས་དེང་སང་མེད། གསེར་བྱིའི་དཔེ་རིས་དེ་དུས་བྱིས་པའི་རི་མོ་ཆད་
 དུ་ལེགས་པ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དེ་མིའི་མཁར་དུ་སྟང་། བརྒྱུད་གིས་ནོར་རྒྱན་
 གྱི་ཆ་མོ་རྒྱ་རྒྱལ་བྱ་བ་རྒྱུད་མར་སྤངས། རྩི་བྱག་གཉིས་མཛའ་གདུང་ས་ཤིན་
 ཏྲ་ཆེ་ཞིང་། སྐྱོ་བྱུང་དབྱེ་འཕྲིན་ནས་བྱུང་དུ་མོ་མང་པོ་སྟེ། དེ་ནས་
 རྒྱ་རྒྱལ་ནད་དྲག་པོས་ཐིག་ཏྲ་འཆི་ལ་ཉེ་སྐབས་ཁ་ཆེ་མས་སུ་དེད་གྱི་རིའི་ལྷིང་
 དུ་དར་ཁང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཞིག་ཅིགས་སྐྱས་པར། བརྒྱུད་གིས་རྒྱ་
 གར་དང་ཏྲ་ཐིག་གི་བཟོ་བོ་ལེགས་ཆད་བཟགས་ཏྲ་རྩི་ཁང་དེ་མོ་ཉེ་བྱ་ལྷག་རིང་
 བཅིགས། ཤེལ་ལྷ་བྱའི་རྩི་དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པའི་ཅིག་ངོས་བྱི་
 ནད་མེད་པར་གསེར་དང་སྐྱ་ཏིག་པད་རག་ལེགས་པའི་རིན་ཆེན་ལྷའི་པ་ཏྲ་ཁོར་
 མོ་ལྷག་ཏྲ་གཡོགས་པའི་ཁང་བྱི་མ་གྱུར་གཞུགས་ལ་ནད་ལ་སྐྱོ་དབྱེ་བ་སྐྱོ་གས་
 བཞིན་ལྷ་ཏྲ་(རྩི་)རིང་པོས་བརྒྱན་པ་ཞིག་འདུག བཅོས་ནས་མོ་དེ་རྟེན་སོང་
 ཡང་ད་ནད་གི་སྐྱ་རྩི་འདིར་གསར་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པ་ཞིག་མཆིས།
 རྩི་བྱ་འདྲ་ཞིག་དེར་སྟོབས་ཀྱང་བརྒྱུད་གི་གདུང་ས་སེམས་དུན་ཉེ་ཡིད་གཡོ་བ་
 ཡིན་སྟེ། མེ་ཇིབ་ལྷལ་གྱི་རི་ཆེན་པོ་སྐྱོ་བརྒྱན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྩི་རྒྱའི་
 ཟམ་པ་སྐགས་ལྷིང་གི་རྩི་མཆར་བྱུང་ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན་པར་གྲགས།
 དུར་ཁང་དེའི་མིང་ལ་ཡང་རྒྱ་རྒྱལ་དུ་གྲགས་ཤིང་། བྱིས་སུ་རྒྱལ་པོའི་དུར་
 ཁང་ཡང་བྱི་མ་ཉེད་དུ་སྐྱས་ནས་སྟང་། ཇི་སྟེད་རྒྱུད་མ་དེ་གསོན་གྱི་བར་

མའི་མེམས་བསྐྱར་ས་ཏེ་ཀུལ་པའི་སྤྱད་པ་ཡང་གཙང་རབ་ཏུ་བཅད་མྱོད།
 ཐུས་གས་པའི་སྐབས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཐོགས་སུ་རྩ་ཆ་ལྷགས་པར་ཤོར་ཏེ་གྲགས་པ་
 རན་པས་ཁྱབ། འོན་ཀྱང་འདིའི་རིང་ལ་འབངས་ནམས་ཤས་ཆེར་སྤྱད། ལྷ་
 གེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྐབས་ཀྱང་ཡུལ་མིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆད་མེད་པ་བྱས། ཡེ་ཤུའི་
 ཆོས་བྱེད་པ་ནམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐང་ཡང་། བྲམ་ཟེའི་འཁྱགས་བྱེད་པ་ལ་ཐུང་
 གྲག་ཟེར། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཁང་གསར་པ་བཅིགས་མི་ཆོག་པ་དང་། རྒྱུང་པ་
 བཞིག་པ་སྤགས་སྒྲ་སྒྲིའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡང་མ་ཉམས་པར་བྱས། དེ་
 ལའི་མཁར་རྒྱང་ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་དར་བའི་ཆེར་སོན། བྲག་དམར་ལྷ་
 བུའི་རྒྱང་ཆེན་འོབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་མངོས་ཤིང་བཞིན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ད་
 ཏུང་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་གྱོང་ཁྱེར་ཤར་ངོས་ན་མེར་རེ་འདུག རང་
 དེའི་ལ་རྒྱས་འགར་མཐའ་སྐྱར་དུ་དཔག་ཆད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་།
 དཔག་ཆད་བྱེད་ལྷག་ཅམ་ལས་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་གྲུ་ཆེ་ཆད་ཞིག་ཏུ་འདུག
 དེ་མེད་འོད་ཀྱང་། མཁར་འདིའི་མིང་བྱང་བ་བཏུས་ན་ཅམ་དུ་སྤང་།

ཤར་ལ་བྱ་བཞེས་པའི་གན་པ་རྩར་བྱ་བ་དེ་ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་ཤིང་།
 ཆོས་འཁྱགས་ལ་ཞེན་པ་ཐུང་། རིག་བྱེད་འཁོར་མཉམ་གྱི་གཞུང་ནམས་——
 ཏུ་ཀའི་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་སྤགས་བྱས། རེས་སོར་སྒྲ་སྒྲིའི་ཆོས་ཞེན་ཅན་——
 རྣམས་ཀྱིས་བུ་ཡོད་ཀྱི་ཐོབ་སྐྱབས་པས། ཁོ་ལ་རང་གི་སྤྱན་བཟུང་ནས་གོས་རྒྱལ་
 གཡོགས་ཤིང་། ལྷགས་སྤྱོད་སུ་བཅུག་ཏེ་དེ་ལ་ལ་བྱིད། སྒྲང་སྤྱོད་ཞིག་ལ་
 བསྐྱོན་ཏེ་གྱོང་ཁྱེར་བསྐྱར་ནས་བརྩས་ཐབས་མང་པོ་བྱས་པའི་མཐར་བསད།
 དེའི་རེས་སུ་རའི་བྱ་ཡང་བསད། ཏུ་གཉིས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉན་ལའི་རྒྱལ་པོར་
 བསྐྱོས། འདྲོད་པ་ལས་གཞན་ཅི་ལ་ཡང་མི་མེམས་པར་གྲགས། ཐ་ན་ཐེམ་
 སྐས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡང་བྱ་མོ་རྣམས་གལ་བསྐྱགས་ནས་རྩ་མ་ལ་འཆང་དེ་
 འབབ་འཛོགས་བྱེད་པ་སྤགས་ཆགས་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་སྤྱད་པ་ནར་མར་——
 བསྐྱར་ས། ཐ་བ་ཆེན་པོ་དགྱང་ལ་ཞེ་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིས་པོད་དུ་ཕོ་ཉ་

གཉིས་བཏང་། ཡར་ཁྲུང་ཤེལ་བྲག་གི་མིང་ཐོས་ནས་པོད་ན་ཚུ་ཤེལ་གྱི་རི་
 ཞིག་ཡོད་པར་བསམས་ཏེ་ཤེལ་བསྐྱངས། ཞོང་སའི་ཆབ་ཤོག་ཏུ་སྤུམ་རྒྱང་
 མཐར་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འདི་ལ་གནང་བར་
 འདུག་ཤུག་གི་མིང་ཤར་ཐུར་བཟུང་ནས་བཞིག་བྱང་བར་མངོན་ཅིང་། ཡི་
 གེ་ཡང་དེ་ལྟགས་སུ་བྲིས་ནས་སྤང་། འུ་ཐ་རྒྱུང་ཡོར་ན་ཐོབ་ནི་དཔལ་ཞིང་
 བརྒྱལ་པོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐོག་མར་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་དམག་བྱངས་ཏེ་བྱལ། དེ་
 བྲས་པ་ཆུན་ལ་གཡུལ་སྤྱད་ནས་པམ་ཉེ་ཉིང་རྩེ་མེད་པར་བཅོན་དུ་བཅུག་པ།
 སངས་རྒྱས་འདས་རྩེས་གྱི་ལ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་པའི་དཔྱད་ཐོག་ཤིན་ཏུ་
 ཉམ་ཐག་པའི་ངང་དུ་ཤི། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་དང་སྐ་སྟོང་རྒྱལ་པོ་པལ་ཆེར་ལ་རྒྱང་
 མ་གྲངས་མེད་པ་མཆིས་པ། འུ་པལ་ཆེར་པ་དང་འབྲེལ་མེད་པ་ལྟ་བུར་བྱས་
 ཏེ་དག་རྒྱན་དུས་མའི་སྟོན་པ་ཙམ་སྟོང་བ་ཡིན་ལ་ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱང་
 མ་རེ་གཉིས་ཙམ་བཞེན་པ་དག་ལ་བྱས་པ་གསོད་པ་སོགས་སྤིང་མཐའ་ཙམ་ལས་
 མི་འོངས་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་པ་རྣམས་བཅུན་མོ་འབྲམ་ཡོད་སོགས་སྤྱོ་བ་ལ་ངོ་
 སོ་ཆེ་བར་འབྱེར་བ་ཡོད་མོད། (ལྟ་ན་སྟོན་ལམ་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་ཆོག་ཀྱི་
 ཙམ་ལས་མེད་པ་བསམ་མཐོན་བཏང་ཆོ་) (བདག་ཉེ་(རྩེ་)ཅིའི་ཕྱིར་) (ཉིང་མ་
 གས་བྱ་བ་དེར་འདུག་) ཡོར་བཟོ་བཟོ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པར་རམ་བྲག་པས། དེའི་
 ཞོང་ཞིག་ནས་དེ་ལའི་ཉེ་འཁོར་སྤྱང་ར་ཞིག་ཏུ་སོང་ཉེ་ལྟ་གན་ཐུན་བྱ་དང་
 བཅས་ཀྱི་འདོན་བྱས། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་གི་འོག་རྩལ་དུ་ཡེ་མེར་རྣམས་པམ་
 པ་ན། སྤར་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆོ་ལོ་དང་བཅས་ཀྱི་
 འདོན་གཉིས་པ་ཞིག་བྱས། པ་ཆུན་ཐུག་ཀྱི་ལ་བསད་པའི་འོག་ཏུ་སྤར་ཡང་དེ་
 ལའི་ཕོ་བྲང་དུ་དགའ་སྟོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་ཀྱི་འདོན་དངོས་
 གཞི་བྱས། འདི་བྱ་བ་གང་བརྩམས་ཅི་ལ་སྤྱག་ཁྲུང་མཐར་འདོན་པ་ཞིག་ཡིན་
 པས། མི་རིང་བར་རྒྱལ་ཁབས་སྤར་ཡོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀ་མ་རྩ་པ། ཟུག་ལའི་
 ཤར་སྟོགས། རུབ་ཏུ་གཤིལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆབ་འོག་ཏུ་བཅུག་འདས་རྩེས་

གྱི་མ་ཉེས་སྤང་ཉེས་བརྒྱ་དྲག་པའི་སྐབས་ཤད་རྣམས་མགོ་བརྒལ་ཟེར།
འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྒྲིགས་འདྲ་ནས་མིན་ནམ་སྒྲམ། འབྲས་མ་སྤངས་སྐགས་ཉི་མི་
ཆེན་དང་སྒྲོན་རིགས་ལ་ཉེ་བཞག་གི་སྐགས་སྤྲོའི་ཆ་ལ་སྤྱད་བཤེར་སང་གི་
བར་དུ་སྤང་བས་ཡུལ་འདི་དག་གྲུང་ཐུར་དབང་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་བྱུང་བར་མངོན།
རང་རེའི་ཉེ་བའི་མིང་དེ་ཡང་ཆེས་གནའ་དུས་ཤིག་ནི་མི་འབྲུག་པས་མལ་
ཆེར་འདི་དག་གི་ཐ་སྡད་དེ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ།

དེའི་ཆེ་ལྷ་ལམ་རྣམ་ཀུལ་གྱི་ཁྱེར་ཁྱེར་གྱི་ཀྱལ་པོ་ཤི་བ་ཤི་འམ་ཞི་
བརྒལ་བྱ་བས་སྤྲིད་བསྐྱངས། དུས་ཤིས་གྱི་ཉིན་དུའི་ཀུལ་པོའི་ཁྱོད་ན་འདི་
ལས་གྲགས་ཆེ་བ་མེད། དེ་ཡང་ཕུན་སུར་ན་སྤྲོད་པའི་སྤྲོའི་སྒྲོན་པོ་ཞིག་གི་
བྱར་སྤྲེལ། གཞོན་དུས་ནས་ཞིང་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཤིབ་ནས། དམག་
གི་དུས་དང་། མཆོམས་ཆ་ལ་སྐགས་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ། དེ་ནས་རང་
རིགས་དཔའ་པོ་མང་པོ་སྐགས་སུ་བཀྲག་སྟེ། ཡུལ་དེའི་སྤྲོའི་ཀུལ་པོ་ལ་རང་
སྐྱོད་པའི་འགོ་བཙམས། རིམ་གྱིས་དཔུང་སྤྱབས་ཆེན་པོར་བྱུར་རྟེ།
ཡུལ་ཐོན་འགའ་ཡང་འཕྲིག་མཐར་འཁྱུད་པའི་ཁྱལ་བྱས་རྟེ་འདུམ་བྱེད་པའི་བྱ་
བ་ཡུལ་བར་སྤྲོའི་ཀུལ་གྱིས་གྲུང་མཉན། ཤི་བའི་ས་ལག་པ་ལ་ལྷགས་གྱི་སེ་
མ་གཡོགས་རྟེ་སོང་། སན་ཚུན་དཔུང་བ་འཁྱུད་པའི་བར་ལ་འོག་ཏུ་བཞིས་རྟེ་
སྤྱོད་དུལ་ནས་བསད། སྤྱོད་ཀུལ་གྱི་མགོ་བཟོགས་རྟེ་པོ་བྱུང་དུ་ཁྱེར་ནས་ཀུལ་ར་
བརྒྱངས། དེ་ནས་ཀུལ་ཁམས་ཆེར་བསྐྱེད་ཅིང་། སལ་ཆེར་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ལུ་
འོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ། མཉུར་ཁའི་ཀུལ་སྤྲིད་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་། མཉུར་ཁའི་བ་
དང་གཡུལ་ཡང་ཡང་བྱུད་པའི་མཐར་ལན་གཅིག་ལག་འོག་ཏུ་ཤོར་གྲུང་སྤྲེལ་
རྟེ་བྱོས་པས་ཐར། དེ་ནས་རི་སྤྲིད་གསོན་གྱི་བར་ཐུར་གྱི་ཀུལ་ཁམས་བསྐྱངས་
རྟེ་དཔུང་སྤྱབས་བདེ་འཁྱུར་ཐམས་ཅད་འགྲན་སྒྲུལ་མེད་པར་བསྐྱད། རང་གི་
ཆབ་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་སྤྲོའི་རྣམས་ལ་ཡང་རང་རིགས་དང་ཁྱད་མེད་པར་བྱས།
ལྷ་ཁང་བཙོགས་པ་ལེགས་པའི་མཐུན་ཚུན་ཡང་བྱུར། སྤྲོའི་གྲོང་འཕྲིག་པ་

[illegible]

སྒྲུང་འཕྲིག་པ་སྒྲུང་ས་ནས་མེ་སྒྲུར་ཏེ་རྒྱ་བཅོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ལྷས་ལན་བརྒྱན་
 དུ་སྒྲུས་བྱས་པར་གྲགས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ལྷགས་
 ཁོ་ནའི་སྒྲུང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཆགས་ལྡང་སྤྱ་མའི་དབང་གིས་བྱས་པ་རྒྱུར་བྱང་
 མེད་ཟེར། ཁྱི་མོ་དགུ་པ་ནས་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་ཏ་དང་སྤང་ཆེན་ལ་བཞོན་པ་
 དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་འདྲིགས་པ་དང་། དགའ་སྤྱོད་དང་སྤྱ་གར་སྤྲུགས་
 བྱེད་མི་ཆོག་པའི་སྤྲུམས་བཅུ་། སྤྱ་སྤྱོད་ཆོས་ལྷགས་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བྱུར་
 དུ་ཁྱལ་ཆེན་པོས་མ་ནན་པས། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཁང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་མི་མེར་
 ཆོགས་ནས་སྤྱོད་གཤིས་ལྷ་བ་ལྷལ་བར། དབྱུས་སྤྱ་སྤང་ཆེན་ཐད་དེ་བཞེར་
 བཅུག་ནས་བྱིར་བསྐྱད། འོན་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྤང་རྩེ་མོར་ནན་ཐོབ་དང་
 འདྲ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་ཡེ་མ་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང་། མིང་
 ལ་ཡང་དྲང་སྤྱང་གསོན་པོར་འཛིང་། (ཀོ་རན་གྱི་ལྷང་ནས་བཤད་པ་) ཐམས་
 ཅད་ལ་རྒྱལ་པོ་འདིས་ལག་ལེན་དུ་མ་བཏབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་སྟེ། ཐ་ན་
 གཤུལ་དྲག་པོའི་ནང་དུ་ཡང་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཉི་ཆོད་སྤྲེཐས་པ་ན། ས་ལ་
 བྱས་མོ་བཅུགས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་ཟེར། ཚུམ་དང་མོ་རྒྱས་བྱི་བ་དང་། བཟོ་
 རིགས་འདྲ་མིན་པ་ལ་སྤྱང་བ་རྣམས་ལྷང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བཀག་
 ཆང་འབྱུང་སྤྲུགས་ནི་ལྟོ། མོ་བྱང་ནང་དུ་སྤྱ་སྤྱོད་དང་སྤྱ་ཐོ་བྱེད་པ་སྤྲུགས་
 ཀྱང་བཅད། ལྷལ་བཅོམ་ནས་འཕྲིག་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་
 མཐུན་ཆེན་དུ་སྒྲུར་བ་ལས་རང་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིལ་ཙམ་ཡང་མ་བྱས། ཀོ་
 རན་གྱི་སྤྲུགས་བམ་སྤྲུག་བྱས་བྱས་ཏེ་བསྐྱོལ་ལ་བཏང་བའི་དབྱལ་ཙམ་གྱིས་
 རང་གི་ནར་མའི་ཟས་གོས་སྤྲུགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མིན་ཆེན་པོ་མོ་ལྟ་བུ་ཕྱག་པའི་ལྷན་ལ་བསྐྱུངས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱན་པ་སྤྱན་ནག་བྱས། འོན་ཀྱང་རང་གི་སྤང་རྩེ་དགེ་བའི་བྱ་བ་འབའ་
 ཞིག་སྤྲུབ་ཅིང་། འདྲོད་རྒྱུང་ཆོག་ཤིས་ཁོ་ནའི་ངང་དུ་ཆེ་བསྐྱལ། ཤེ་ཁའི་ཁ་
 ཆེམས་སྤྱུ་ཡང་། འདིར་དེད་སྤྱབང་བའི་ནོར་ལྟ་མོ་བཅེམས་ནས་བཅོངས་

པའི་རིན་ཆེན་མོ་བཞི་དང་ཨ་ན་གཉིས་ཡོད་པ་འདིར་རོ་ས་འོག་ཏུ་སྤྲུལ། ཀོ་
 རན་བྱས་པའི་ཡོན་ཏྲ་སྤུལ་བཟུ་ལྟ་ཡོད་པ་ཐྱིན་པ་དང་། ཆོག་ཕྱེད་དུ་ཆུག་
 ཅེས་སྤྲུལ་སྤྲད། ལི་རན་ཇི་བ་ཤི་ནས་བྱ་གན་པ་སྤྲུལ་གྱིས་ཁྱི་བཟུང་། ཐུན་
 གསུམ་ཡོད་པ་མ་འཆམས་པར་འབྲུག་ཡོང་ཆེན་པོ་བྱང་། དེ་ནས་ཡུལ་གྲུ་མོ་
 མའི་སྤྲོན་ཆེན་ནམས་གྱིས་གྲུང་རང་འགོ་བཟུང་ཉེ་རིམ་གྱིས་མོ་གྲལ་གྱི་ཁྱུལ་
 ཁམས་སུ་བྱར་འཛོམས། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་སྤྲོའི་དགུ་སྟག་མེད་གི་
 དེའི་ཉེ་དང་། མདུར་མཉམ་ནམས་དཔུང་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་དང་། དེ་ལ་
 སྟག་ནམས་ནི་དང་པོ་སྤྲུལ་གསུལ་གྱི་ཆོས་ལྟེ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཐོག་མའི་
 སྤྲོན་པ་གྲུ་ཐུན་གྱི་དེ་བཞེས་བྱ་བ། རུབ་སྟོགས་ལ་རྟོར་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་ཞིག་
 ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ད་བར་ལོ་བཞི་བཟུང་དང་ཉག་མ་གསུམ་ཅམ་སོང་། ཆོང་དཔོན་ཀ་
 ལུ་བྱ་བ་ཞིག་གི་བྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་དུས་ནས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས།
 མས་བསྐྱར་བའི་རྩོད་ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་སྤྲོང་བ་སྤྲུལ་ནམས་ལ་བྱིན།
 དེའི་སྤྲོན་ནས་ཁྱུ་གར་བའི་བྲམ་ཟེ་མགོན་པོ་གཅིག་པ་བྱ་བ་དང་། སྤྲོའི་
 འཐག་མཁན་ཀ་པིར་བྱ་བ་གཉིས་གྱིས་སྤྲུབས་གནས་ཨལ་དང་། ཆངས་པ།
 རུབ་འབྲུག་སྟགས་རོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་རྟོགས་པ་བ་དང་ཅམ་ཡིན་པའི་དད་པའི་
 ལམ་གསར་པ་ཞིག་བྱས། རིགས་བཞིའི་མཐོ་དམན་དང་ཆོག་འདི་ལྟར་སྤྲུལ་
 བའི་རིགས་ལ་གནད་འགག་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པ་བསྟན། ཀཔིར་ནི་རྟོགས་
 རྟན་ཆེན་པོར་གྲགས་ཤིང་། གརྱལ་སྤུན་གཉིས་ནང་ན་འབབས། རྟན་སྤྲུལ་
 དཔྱངས་ནི་དེ་ཡི་འབྲུག་རོགས་ཡིན། གརྱའི་སྤུན་ཡིན་རྟེན། སུའི་མཐོ་སྤྲོ་
 རྟགས་དང་སྟགས། སྤྲུ་ཡང་སྤངས། བན་ཀལ་ཀཔིར་གྱི་རྩེས་སྤྲུ་འབངས་ཏེ་
 ཁྱུ་གར་གྱི་པརྟེན་མང་པོ་ལས་རིག་ཕྱེད་གྱི་ཟབ་དགྲ་དག་མཉན། དེ་ནས་མ་
 ཁ་ལ་སོང་ཉེ་སྤྲོའི་ཆོས་ལྟགས་མཐའ་མེད་པར་སྤྲངས། སྤྲར་འོངས་ནས་
 ཆོས་གཉིས་ཀའི་སྤྱིང་པོ་བསྤུས་ཏེ་བསྟན་པ་གསར་པ་ཞིག་བྱས། སྤྲོ་མང་པོ་
 ཡང་སྤྲོབ་མར་སྤྲུང་། བུ་ཉི་དེ་བརྟོད་པ་བྱ་བ་དང་ཐུན་ཀོར་ཉི་ཡུའི་དེས་ཀར་ཉེ་

ལྷན་སྐྱེས་མི་ལ་ཤེར་(མ་ཡུལ་མ་) རྩལ་བ་བྱ་བ་སྐྱེས་ཆོས་སྐྱད་ཏུ་བྱས་ནས་ལྷ་
སྐྱོམ་ཟབ་མོ་རྣམས་བཤད། ལར་སྤྱོད་ལུགས་ལྷན་གྱི་བསྐྱར་པའི་གནས་ལྷགས་
གྱི་ལྷ་བ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཅན་ཏུ་མ་ཡང་ཡིད་མི་འཕྲག་པ་མེད་པས། ལྷས་གྱི་སྤྱོད་
སྐྱེས་མཁའ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཞེ་འདོད་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་བསྐྱེས་ཅི་
ཐུབ་བྱས་ནས་བཤད། དེའི་ལྷ་ར་གནའ་རབས་དང་། དེང་སང་གི་བདག་
ལྷ་གཉིས་ཉ་གྲང་བཞིན་ཏུ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན། སྤྱོད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལྷས།
ཡོད་མེད་འདས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས། ཞེས་ལྷ་རྩལ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོས་
ཅམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་ཡང་གནས་ངེས་མོད། ད་ལྟའི་སྤྱོད་
སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངའམ་བདག་གི་རྩལ་བ་ཅམ་ཡིན། ངའི་
ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བརྒྱུད་ལས་འདས་པ་སྐྱེས་སྤྱོད་ལྷ་བདག་ཏུ་འདོན་པ་
དཀྱུས་མ་འདི་སྤྱོད་ལས་འབྲུལ་བ་ཡིན་བྱ་བ་དང་། བདག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་
ཅན་ཞིག་པའི་ནང་ཏུ་ཡོད་སྐྱེས་སྤྱོད་མཁའ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བོད་ཀྱི་སྤྱོས་
མེད་ལ་སྤང་མཁའ་རྣམས་གཏམ་འདི་འདྲལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་སྤྱོས་
པར་གྱིད་མོད། དེ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ། བན་གྱི་སྤྱོད་པས་དེའི་སྤྱོད་མ་
རྣམས་ཀྱིས་གུ་རུའི་གསུངས་སྤྱོས་བལྟས་ཏེ་ཡོད་ཀྱི་མཐའ་བྱ་བའི་སྤྱོད་པས་བམ་བུས།
ཀུལ་པོ་ཡུལ་ཆོས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་གནས་གཞིའི་ས་ལུལ་བར། འཆི་མེད་
ལྷ་མཆོ་ལྷ། ཡམིན་རའམ་ཡམ་ལྷ་རས་ཏུ་གྱགས་པ་དེའི་ཆང་བཏིང་།
གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་ཏུ་འབོད་པའི་ཁང་བཟང་ངོ་མཆར་ཅན་བཞེངས་པ་ད་ལྟའི་
བར་ཁོང་རྣམས་གནས་པར་གྱུར།

དེ་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོ་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ནན་གཤིན་གནས་ཆེན་གཅིག་ཡིན།
སྤྱོད་ཀྱི་མཆོ་པར་ནས་སྤྱོད་པ་ཞིག་སྤྱོད་པ་ཞེས་ཆེ་བཅུན་ཞབས་དཀར་པའི་རྣམ་
ཐར་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བས་དེ་ཏུ་ས་ཅན་འདི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གནས་སྤྱོད་བཅིས་པར་
འདུག་ཅིང་། རྒྱུད་ཆང་དང་འོ་རྒྱུད་གཉིས་སྤྱོད་པས་འདིར། འདི་དག་གི་ལྷ་
ཁང་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་གྱུར་མགོ་ལ་སྤྱོད་བཟོ་དབྱིབས་སྤྱོད་པས་ཤིང་། བར་

ཏུ་སྐྱེ་བཅུན་འཛོག་པ་སྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་མེད། རྩེས་འབྲངས་ན་མས་ལ་
 ཆག་ཉེ་གནས་སྐྱེ་འབྲང་པ་ལས་ཕྱིས་སྟག་ཏུ་ཆགས། དེ་ནས་གུར་རབས་
 བཞིའི་བར་དུ་ཞི་བའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ག་བསྐྱངས། གུར་ལྷ་པ་ཡཅུན་བྱ་བ་སྟོ་
 རྒྱལ་གྱི་ཆུན་གྱིས་བཟུང་ཉེ་མ་མ་གསོད་བྱས། དེ་ནས་དེའི་བྱ་རྒྱུ་གཞིར་
 བྱ་བས་ཁྱི་བཟུང་ཞིང་གསུང་བཟུང་ཅན་དུ་གྱུར། སྟོབ་མ་ན་མས་ལས་བཅུ་
 ཆའི་ཁྱལ་བཟུས་ཉེ་རྩེང་བཅོགས་པ་སྟགས་བྱས། གུར་དགུ་པ་ཡོར་ན་རྩེབ་
 གྱིས་བསད་པ་དེའི་བྱ་ལ་གུར་གྱི་བཞུགས་ཏུ་བའི་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ཅལ་ཅན་
 རྒྱ་གར་ན་གཞས་པ་དེ་འབྱངས། གྱི་བཞུགས་ཏུ་སྐྱོང་ཞིང་ཞིང་། ལ་
 གཞོན་དྲགས་པས་ཞོའི་ཞང་པོ་རལ་ར་མེ་སྟགས་ཀྱི་ཁྱེན་གེད་ཏུ་མས་གཙུག་
 བཞུན་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལྟེ་རང་ལོ་བཅོ་ལྷ་པ་ལ་གཞི་བྱ་བ་སྟག་སྐྱི་པའི་སྐྱ་མའི་གྲོ་
 སར་བཞག དེ་ཅན་སྟག་ན་མས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲང་ལས་བྱེད་སྟགས་ཆ་གང་ཐད་
 བས་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་གཞིས། གུརའི་སྟགས་ལ་སྟོབ་ཆད་
 མེད་པ་བྱུང་། བྱ་རྒྱལ་གྱི་རི་ལ་སོང་ཉེ་རྩེང་ཞིག་བཏབ་ནས། སྟོབ་མ་
 རྒྱལ་མ་དང་མཉམ་དུ་དེར་བཞད། ཏུ་བྱིག་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀ་
 ལ་སྐྱུངས། དཔེ་མང་དུ་བཟས། སྟོམ་ཡང་མང་དུ་བརྒྱབས། སྟོབ་
 མཆོམས་རྒྱལ་ཀྱི་རི་དྲགས་ལ་རྩོན་བྱེད་པ་དང་། མདའ་ཅོད་སྐྱུངས་པ་
 སྟགས་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ། སྟོབ་མ་གསར་པ་གང་བྱུང་བ་ལ་མཆོན་ཐུང་
 བས་དམག་ཏུ་བྱས་པས་རིམ་གྱིས་ཁྱི་དམག་བཟུང་འདུས། གུརའི་མས་རང་
 རིའི་ཆོས་ནི་དད་པ་དང་སྟོང་རྩེ་ལ་ཙ་བ་སྟག་པས་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅེས་བཀག་
 གུང་མ་མཉན། དེ་ནས་གུརའི་དམག་ཁྱི་དེ་རི་བྱག་འཛོན་པའི་སྐྱ་སྟོའི་རྒྱལ་
 ཐུན་མང་པོ་བཅོམ། དེ་དུས་ཡོར་ན་རྩེབ་རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་སྟེའི་གོང་མར་གྱུར་
 ཉེ་མངའ་ཐང་དར་བའི་སྐབས་ཡིན། གུར་གྱི་རྩེ་རྩེས་ས་གའི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ཞིག་
 གེ་ཉིན་ཡན་མའི་གོང་དུ་སྟག་སྐྱི་ལ་དུས་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས། རྒྱ་གར་གྱི་
 སྟག་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས། དེའི་རྩོན་ནས་གུར་སྟག་སྟོབ་བརྒྱབ་པ་ཞིག་གི་

ལ་སྒྲིག་ཏེ་ད་པ་དང་། སྤུང་སྒྲིའི་ཟས་གོས་སྤྲོར་བ། རྒྱུ་མ་ལ་བྱམས་པ།
གཡུལ་གྱི་ནང་ནས་སྤར་མི་ཤྲོས་པ་སོགས་དམ་ཆོགས་རྣམས་བསྐྱགས།
ཨོ་རྒྱུ་ལོ་མི་ནས་བྱ་གཞིས་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུང་པ་ན། ཅ་དུར་གས་གུ་ལོ་ལྷ་
ཤྲོགས་སྤྱ་བཙལ་བས་སྤྱང་དམག་ལྷ་ཁྲིད་དེ་སོང་། ལེ་དུལ་རིའི་རྒྱ་འབྲམ་དུ་
རང་སྤྱོད་གས་གྱིས་ས་མཐའ་སོག་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲོག་མདའ་བརྒྱབ་ཏེ་གུ་བཞོངས།
འདི་ནི་གུ་བཞོང་པའམ་མཐའ་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཕྱིན་གུ་བཞོང་མིང་ཅན་གྱགས་
ཆེ་བ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་བཞོང་སིག་རྣམས་ནགས་སྤྱ་སྤྱོད་ལྷ་སྤྱོད་དང་ཅི་ལྟར་
འཐབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གོ་སར་གྱི་བྱུང་འདྲ་བ་དག་མཆིས། དེར་མང་ཡང་སིག་
ལས་དཔའ་ཆལ་ཆེ་བ་དང་ཆོས་ལ་བཅི་བ་བྱ་གར་ན་མེད། སྤྱོད་པ་དང་བྱུང་
མེད་སྤྱོད་པ་དང་ལང་ཆོ་ལོགས་པ་བྱུང་གི་སྤྱ་བྱ་འདྲ་བ་དག་དཔལ་ཏེ་དང་རལ་
གི་སྤྱོད་ལ་བཅིངས་ཏེ་ད་ལྟ་དམག་ནང་རྒྱགས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ནས་འགྲོ་
སྤྱོད་ལོ་སྤྱོད་ཐབས་སྤྱ་བྱས་པ་སིག་གི་སྤྱོད་ལམ་དུ་གྱགས། སྤྱོད་རྣམས་
ངང་པ་གཙང་ཁིང་ཕག་གཙོག་པར་བཅི། སིག་རྣམས་ངང་པ་གསོད་ཅིང་
ཕག་གི་ཟ། ཕག་མགོ་ཁྲིར་ནས་ཁྲིམ་ལ་གཙང་བྱ་བྱེད། སྤྱོད་རྒྱ་འགོ་ལ་ཡར་
རྒྱགས་ཏེ་བྱས་བྱེད། སིག་རྣམས་ཤྲོག་མོ་ནས་རྒྱ་བྱེད་དུ་ལྷགས་ཏེ་བྱས་བྱེད་པ་
སོགས་ཆོད་ཤོ། སིག་གི་གུ་བཞོང་བ་རྣམས་གྱི་མིང་ལ་འབྲུལ་ནས་འགའ་ཞིག་གི་
སྤྱོད་པོ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ཆེན་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་སོགས་གུང་བྱུང་འདུག་
པས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་བྱུང་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན། སྤྱོད་མ་ནང་མ་
གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་དུ་བྱེད། རོ་མཆར་ཅན་གྱི་མི་ལྟེ་གང་གིས་མཐོང་ཡང་སྤྱོད་
བཞིང་ལ་ཡིད་སྤོན་འཆར་བ་ཞིག་ཡིད། དེ་བཞིན་མཆན་པས་ཡང་དོན་ལ་སྤྱོད་
སྤྱོད་དཔལ་གཞན་ནི་རྟ་བུ་བའི་ལྟེ་ཞིག་བཙམ་བསྐྱག་སྤྱོད་པ་རོ་སོག་ལྟེ་
ཡག་ཅན་གྱི་དུར་བཞིག་པ་སོགས་གནོད་ཆེ་རྒྱུ་མང་དུ་བསྐྱལ་བྱུང་། སིག་
མང་གའི་ལྟེ་བཞིན་དུ་རོ་སོ་མཐོ་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡིན། དཔལ་
གསུམ་པ་བྱ་གོས་ནི། མདུར་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བྱེད་

བ་འདི་ཐ་དུས་ནས་གཤམ། རྒྱ་གར་ཐུབ་སྤྱུགས་སུ་མཆིས། སྤྱོད་དཔོན་
དམིགས་ཀྱང་། ཡུལ་འཁོར་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་དང་། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་
དག་གི་མཆོ། །སྤྱུགས་བསྤྱུགས་ཤིང་། མེད་ཀྱས་བཅིངས་པའི་སྤྱོད་དངས་
ཀྱང་འདིའི་སྒྲ་དུ་བཅམས་པར་གསུངས། དེས་ན་འདི་ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོ་ཙམ་
ལ་གོ་བ་འདིའི་མཁས་པ་དུ་མ་འབྲངས་ཤིང་སྒྲ་ལ་རྟེན་ནས་མང་དུ་བཅམས་
པས། དེ་ཡང་རྗེ་ལའི་སྤྱོད་ཀུལ་གྱི་ཀུལ་ཁམས་སེལ་བྱུང་འཛོམས་བ་ནས་བཟུང་།
ཐུབ་སྤྱུགས་ལ་རྒྱུ་ལཱ་ལས་རྣམས་དབྱང་སྤྱོད་སྤྱུག་པར་དར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ཐུར་བཤད་པའི་རྣམ་ཀུལ་གྱི་ཤྱོད་ཀྱི་ཀུ་པོ་ཤིབ་འའི་ཆ་བོ་རྒྱུ་མཐུན་འའི་
སྤྱོད་པོ་ཤིབ་བ་དེ་སྤྱོད་རིག་ཆལ་གསུམ་ལ་འགན་སྐྱོང་པས་ཞི་དྲག་གི་ཐབས་སྤྱོད་
ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལམ་ཤིལ་པོ་འག་དུ་བཅུག དེ་ནས་ཡུལ་དབྱུས་སུ་ཆད་པར་སྤྱོད་
ཀུལ་མངའ་ཐང་ཉམས་པས་སྤྱུག་ཏེ། ཡུལ་གྱི་དུ་མ་ཁོར་རྣམས་ལ་སྤྱང་།
འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་པར་ཏ་ཐིག་གི་ཡུལ་དུ་དེར་བྱ་བའི་
རྒྱ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཀུལ་ས་བཟུང་། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་ན་དེ་རྒྱ་གར་
དུ་སྤྱོད་པས། ཡོར་ན་རྗེ་བྱི་ཡང་ཆ་མོ་རྣམས་དཔྱུ་བས་རྗེ་ལའི་གོང་མའི་བློ་བ་
ཙམ་ཕྱེད་པ་ལས། བ་དེར་འགོག་པའི་ཐབས་བྱས་ཀྱང་རེ་སྟོས་མེད་པར་རྒྱུར་
ནས། ཉིན་ཤས་ན་དག་ཟུན་གཉིས་ཀ་འགྲོགས་ཏེ་རྗེ་ལའི་པོ་བྱང་དུ་མཉམ་
འབྲུག་བྱས། མགྲོན་པོའི་ཚུལ་དུ་བཞག་ནས་ལེགས་རབ་ཕྱེད་པ་ལ། བ་
དེར་སྤྱོད་བྱུང་དུ་ཤི་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཞིག་གྱོང་ཁྱོད་དུ་བྱུང་བས། གྱོང་མི་རྣམས་
མཆོན་བཟུང་ནས་རོ་ལོག་ཏེ་ཏ་ཐིག་པའི་དམག་མི་སྟོང་ཕྱག་ཙམ་བསད།
རྗེས་ཙམ་ཞིག་ན་གཤིན་རྗེ་སའོག་ནས་འཛོན་པ་བཞེན་ན་དེར་རང་ཉིད་དམག་
དང་བཅས་པ་གྱོང་ཁྱོད་ནང་དུ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པས། ཐུ་རྗེའི་ཆ་ཉིང་ཙམ་ནས་
གྱང་ཡོལ་གྱི་བར་ཁང་ཁྱིམ་སྤྱེག་ཅིང་དངོས་ཆས་བཅམ། འཕྱད་ཆད་བསད་
དེ་སྤྱང་ལམ་གྱི་དུ་ཁྲག་གི་འོད་པ་བབས། དེ་ནས་རྗེ་ལའི་ཀུལ་པོས་ཁྱ་བ་
དྲག་པོ་ཡུལ་ཏེ་དམག་རྣམས་བསྐྱུས། དེའི་བར་ལ་མི་འབྱམ་གཅིག་དང་ཁྱི་ཐ་

བསད་ཟེར། རྟེན་གྱི་ལྷ་བཅུ་དང་བདུན་རྟེན་ལའི་མཁར་དུ་བཞུགས། དེ་
ནས་ཀྱལ་པོ་ཤིང་ལྷ་གྱིས་བཟོས་པའི་མ་བུའི་གསེར་གྱི་ཆེ་མས་ཐོག་དངས་པའི་
དངོས་ཆས་བསམ་གྱི་མི་ཁྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཐིག་ཏུ་སྤྲོད་ལོག། དེ་ནས་
མཉམ་མདུན་གྱི་གསར་འཛིན་པའི་ཁྱལ་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་བཅུའི་རྒྱུ་ཤི།
དེ་ནས་ཡན་མདུན་བས་བྱི་བཟུང་བ་རང་གི་སྒྲོན་པོས་བཟུང་ནས་མིག་བཏོན་
ཅིང་། ཁྱིལ་ས་ཡབས། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡབ་ཕག་ན་གྱི་དམག་དཔོན་
ཏུ་རྟེན་དུས་གྱི་ཐུ་རྟིག་བུ་བའི་གདུག་པ་ཅན་སྟེབས། བཅོམ་བསྟོན་དང་
རྟེན་གཉིས་ཀ་བཅོམ་སྟེ་ཤི་བསད་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར། འོན་ཀྱང་མདུར་ལྷའི་
སྒྲོན་པོ་རྒྱུན་ཐབས་དམག་དངས་ཏེ་དུས་གྱི་ཐུ་རྟིག་སྤྱི་བར་དུ་དེད་ཅིང་།
རྩ་པོ་ལྷའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བཟུང་། དེའི་ཆེ་མདུར་ལྷའི་ཀྱལ་ཁམས་ལུབ་བྱང་
དུ་ཁ་པ་ཅན་དང་། སྤྱི་བཅུའི་ཡུལ་ནས་ལྷ་ཐུགས་སུ་སུར་གསུམ་གྱི་མཐའ་རྒྱ་
མཆོས་བསྟོར་བའི་བར་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་མི་བུའི་ཀྱལ་པོ་རྩམ་ཡུལ་ཚུན་ལ་རྒྱ་གར་
རང་རིགས་གྱི་ཀྱལ་སྤྱིད་འདི་འདས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བཞིག་མ་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང་།
མི་རིང་བར་རྟེན་ལའི་པོ་བྱང་ཡང་ཁོང་རྩམས་གྱིས་བཟུང་། གོང་མ་ཆན་ལྷང་
གི་སྤྱིད་གྱི་སྐབས་ཅམ་ན་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མངའ་ཐང་
དེ་ལོ་གཅིག་ལས་ལྷག་མ་སོང་། སྤྲོད་དུས་གྱི་ཐུ་རྟིག་གི་དམག་སྟེབས། པན་
སའ་བུ་བའི་དམག་གི་ཁིང་གྲགས་པ་ཅན་དེར་མདུར་ལྷ་པ་རྩམས་དང་འཕྲད།
སྤྱི་བཅུའི་ཆེ་ལ་རྒྱ་གར་པ་རྩམས་ཀྱལ་ལ་ཉེ་བ། ཉིན་གྱང་སྟེབས་ཆེ་སྟེ་སྤྱི་
དམག་གསར་པ་བཏུན་པས་སྟེབས་ཆེ། དེ་ནས་དམག་དཔོན་བུ་ཤུལ་མདའ་
པོ་གྲེ་རྟ་ལས་ལུང་། རྒྱ་གར་པ་རྩམས་མགོ་འདྲེན་གཅིག་ལ་མིག་ལྟོས་ནས་
སྤྱི་བཅུའི་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་སྟེབས་ཉམས་ཏེ་བྱོས་པའི་འགོ་བཅམས། ཡབ་
གན་རྩམས་གྱིས་རྒྱ་གར་པའི་དམག་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་ས་ལ་དེད། མི་འབུམ་
གཉིས་བསད། མདུར་ལྷ་པ་རྩམས་གྱིས་རང་གི་ཀྱལ་སར་པོ་ཉ་བཏང་སྟེ་ཐུ་
རྟིག་གཉིས་ཀ་ཡལ། གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་གེར་བདུན་སྟོན། དུལ་བྱངས་གྱི་

དོང་ཙེ་ལ་ཁ་གངས་ལ་ཐེབས་ཅས་རྩལ་ཆོག་གིས་ཡི་གེ་སྤྲད་སྤྲད་དང་། དེ་
 ལྟར་གྲུལ་གྱི་ཀུལ་པོའི་སྟོབས་ནི་ཐུར་ནས་ཆག མདུར་ལྷ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་
 ཀྱ་གར་གྱི་ཉེ་བའི་ཀུལ་སྤྲོད་བཞུགས་པོ་ཞིག་འཇུགས་མ་ཐུས་པའི་བར་ལ་ཕྱི་སྤྲོང་
 ཡོ་རོབ་པའི་ཆོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཅའ་བའི་ས་ནས་གསེར་སྒོ་ཉིད་དེ་ཀྱ་གར་
 གྱི་ཡུལ་གྱི་གནམ་འདྲ་བ་འདྲི་བ་དེ་སྒྲག་ཏུ་འཇོག་ཐུས་པ་འདྲི་བྱུང་བ་ཡིན་ནི་
 ཞེས་གྲགས་སོ། ། ། །

पञ्चमः । शिवस्यै नमः ॥

[illegible]

ॐ । । नमस्तुभ्यं वरुणाय नमः ।

དེ་ཡང་མདོ་ལས་སྤྱི་མཐོང་དུ་སྐྱོད་པ་སྟོང་དང་དྲུག་སྐྱུས་པར་ལྟར་
བསྟན་པ་བཞིན་སྟོང་ལྟེན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ཁྱུག་པར་ཆགས་པའི་ནང་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་མཆོད་པོ་གསུམ་ལས་སིཥ་ལ་ནི་ཡུལ་གཞན་གཉིས་སུ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཉེ་སྟོང་དང་བའི་རྩ་བའི་འབྲུང་ཁྱུང་སྐྱེད་ཡིན་པས། འདིར་ཐོག་མར་
བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཐུགས་བྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཞོག་གཉི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མཆོ་རིང་པོ་ལྟ་
ཐོག་གསུམ་མཆོན་པའི་མེ་དང་ཉེ་བར་མཆོར་མེ་གྲང་ཅིའི་ཡུལ་དང་། དེའི་མར་

ལྟ་ངོས་ནས་ས་ལག་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་བརྒྱུངས་པ་ལ་མཛུལ་བེད།
 སྤྱིར་ཡུལ་འདི་ཀྲན་སྟན་ངག་མེ་ཁོང་ན་གསལ་བའི་ཅེལ་གྱི་ཆར་གཏོགས།
 ས་ལག་དེའི་མཐའ་བཅད་ནས་ལྷགས་ཟམ་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཞིག་གིས་རམེཤར་འི་
 སྤྱིང་དང་སྤྱེལ། དེར་སྤྱིང་མཐའ་བཅད་པའི་སྤྱང་བརྒྱད་མཚོ་འོག་ཏུ་ཤོར་བའི་
 རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་མཚོའི་དབྱིལ་ན་ཡར་ལ་རྒྱབས་ཆེན་པོའི་གདེངས་ཀ་སྤྱི་ཐལ་ལེ་བ།
 རོ་མཚར་ཞིང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་སྤྱང་ཞིང་། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་འགར་
 ཡང་འདི་བཤད། འདི་སྤྱི་སྤྱོད་གས་གྱི་སྤྱང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱེལ་འི་ཟམ་པའི་
 རྒྱལ་ཡིན་སྟེད།

རམེཤར། དགའ་བའི་དབང་ལྷག་གི་སྤྱིང་དེ་ནི་ཉམས་མི་དགའ་ཞིང་།
 ཕྱེ་མ་སྤྱི་རྒྱང་དེ་བས་ཁེངས་པ་ཞིག་སྤྱང་། སྤྱིང་འདི་ལྟའི་ཡུལ་ན་ཡོད་ཅེས་
 རང་རེའི་རྒྱུད་འགྲེལ་འགར་ཡང་གསུངས་ལ། ལྟའི་རྒྱལ་པོ་པར་ཀྲམ་པ་
 རོལ་གཞོན་སྟགས་གྱི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་གི་བར་སྤྱིང་འདི་ཡང་སྤྱིལ་འི་
 ཆབ་འོག་ཏུ་ཡོད་འདུག་པས་ས་ཁོངས་དེ་གར་གཏོགས་པ་བདེན།
 རམེཤར་འི་ལྟ་ཁང་ནི་ལྟ་རྒྱུགས་པའི་བཟོ་ལྷགས་གྱི་རོ་མཚར་བ་ཞིག་སྤྱང་།
 ལར་རྒྱ་གར་ལྟ་རྒྱུགས་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཁང་དེ་ཀྲན་མཐོང་ན་རང་རེའི་རྟོ་རྟེ་
 གདན་སྟགས་ཀྱང་བཞོད་པའི་སྟོན་ནས་དེ་ཅམ་ཏུ་མི་མཚར། ཅེ་ན་གཤོག་པ་
 དང་བཅས་པའི་ཁང་བཅོགས་གཏོར་མ་བྱང་ལེབ་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ལ། ཕྱི་
 ཐམས་ཅད་པ་ཏ་དང་ལྟ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོགས་གྱིས་གཡོགས་པ། མེ་རྟོག་གི་ཕུང་པོ་
 བཅོགས་པའི་བྲག་རི་འདྲ་བ་དག་སྤྱང་། གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཡང་
 འདི་ཡིན་པར་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གསུངས། དེས་ན་ཨོ་
 རྒྱན་རྟེས་མངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དེས་གར་ཞ་དང་། རོལ་ནུར་འི་བར་གྱི་ལམ་
 གཡམས་གཡོན་ཏུ་རམེཤར་དང་། ཀུ་ལུལ་སྟགས་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞི་པལ་
 ཆེར་ཞིག་མཛུལ་བར་གསུངས་པ་ཡང་། སྤྱང་སྤྱིད་ལྟ་ཡི་འཁོར་ལོར་གཟིགས་
 པའི་གྲུབ་ཐོག་ཆེན་པོའི་དག་སྤྱང་ཅམ་ཞིག་ཏུ་གོ་དགོས། རམེཤར་ནས་རྒྱ་

མཆོ་བརྒྱད་དེ་མཚན་ཕྱིད་ཅམ་སང་བས་སིགལ་རང་དུ་སླེབས། ལྷ་ཉིགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཡུན་རིང་བཅད་བཅད་པའི་མཐར། སླིང་འདིར་སླེབས་པ་ན།
རི་ཁྲིང་ནག་ཡོམ་མེ་བའི་གསེབ་ན་པར་ལ། མཚན་ཉིན་དཀར་སང་འེ་བ་དང་།
དག་སློང་གན་པོ་མགོ་སྒྱུ་རིལ་ལེ་བ། ཉི་མར་ལྷེ་བ་སྟགས་མཐོང་བས། ལྷ་ད་
ནི་རང་ཡུལ་གྱི་སྒྲིགས་ཞིག་ལ་སླེབས་སམ་སྟམ་པ་ཅམ་གྱི་དགའ་སྒྲོ་ལྷང་འེ་བ་
བྱང་།

དེ་ལ་སླིང་འདིའི་མིང་ཆོས་ཡོངས་སུ་བྱགས་པ་ནི། ལླ་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་།
ཁོང་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཡུལ་ལ་མིང་དེ་ག་དང་། རྒྱ་གར་ལ་འཛམ་བུ་སླིང་
ཞེས་འབོད། དེའི་འོག་ན་གྲགས་ཆེ་བའི་མིང་ནི་སིགལ་ལྷེ་ཡི་གེ་མཚན་མས་བྱུར་
བ་དང་སིགལ་ལྷེ་མཚན་མས་སྒྱུར་མེད་པ་འདི་ཡང་ཀུན་གྱིས་འབོད་པའི་མིང་ཡིན་
ཅིང་། རྣོན་ནི་སིགེ་འཛིན་བྱ་བར་འགྱུར། མིང་གཞན་ཡང་ཅམ་རྟེན་བྱ་
བ་ལྟེ། ཁོང་ཅག་གི་རྒྱལ་རབས་ན་ཡང་མིང་དེ་གསལ་ཞིང་། རང་ཅག་གི་
གཞུང་མང་པོར་ཡང་སིགལ་དང་དེ་གཉིས་རྣོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས། དེ་
བཞིན་རྒྱ་མདུལ་ལྷེ་བཟངས་སླིང་ཡང་འདི་ལ་ཟེར་བ། རང་རེའི་འདུལ་བའི་
དཔེ་མེད་མའི་བྱང་བའི་སྐབས་ན་ཡང་གསལ་ལ། ཁོང་དག་ལ་ཡང་རྒྱས་
འདུག རྒྱ་གར་ནུབ་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་རྣམས་ནི་སླིང་འདི་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟེ་གསེར་སླིང་དུ་
འབོད་ཅིང་གནས་ཆེན་དུ་བརྩི། ལླ་འི་གསེར་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་
རྣམས་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་། གསེར་སླིང་ནི་ཅུར་མའི་སྟོ་མཐའ་དང་དགེ་བའི་
སླིང་ཕན་སུམ་ཏུ་རུ་བྱེར་ཆག་ལྟེ་འབོད་པའི་སླིང་འདི་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་
མོད། འོན་ཀྱང་རྩོམ་རྒྱུན་པའི་གསེར་སླིང་དེ་འདི་ཡིན་པ་ཡང་སླིང་སྟམ་ལྟེ།
སིགལ་ན་ད་ལྷ་བཞུགས་པའི་མགའ་ལྷེ་སྐད་ཀྱི་བད་སྒྱུད་པ་ཞིག་དང་།
རྒྱལ་སྤྱི་གཞུགས་བྱུང་བའི་བཟུན་བཅོས་གཉིས། རྒྱལ་ཀར་མྱོ་ནས་
མཛད་བྱ་བ་དུས་ཆེད་ཀྱང་རྩོམ་རང་ལ་བཞུགས་བཏུབ་པ་ཞིག་མཆིས་པར་རྒྱ་
གར་དུ་འགྲོ་པ་ན་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཉི་མའི་གཞུག་ལག་གི་

བདག་པོ་ཡིན་ཚུལ་སྟགས་བཤད། དགེ་སྤྱོད་མཁས་པ་འགའ་རེས་ཀྱང་ཁྱེད་
 གྱི་རྩ་བ་དེ་འདི་རང་ཡིན་པར་འདུག་ཟེར་གྱིན་གདའ། འོ་ན་དེ་བདེན་ཆོ་
 ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པ་བྱ་བའི་གནས་བརྒྱུན་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་འགའ་ཡང་
 ལྟར་བས། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་གསེར་སྤྱིང་པ་ཡིན་ཞེས་སྟེན་སྟེ། འགའ་ཞིག་གིས་
 འདིའི་མར་མེ་མཛད་དེ་ཅེ་ལའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་པའི་མར་མེ་མཛད་སངས་རྒྱལ་
 ཞབས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཟེར།

སྤྱིང་གི་མཐའ་སྐྱར་རྒྱུ་འགྲུས་སྤྱི་ལམ་ལྟག་གིས་འཁོར་བའི་ཁྱོད་ཅམ་
 ཡོད། དབུས་ཀྱི་ཆ་ལ་རི་མང་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བའི་ཚྭ་གསལ་གྱུར་ཐང་དུ་
 ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཐའ་རྣམས་ས་དམར་པོ་ལ་རི་གཏོར་མ་འདྲ་
 བས་གང་བ་རང་རེའི་ཟ་ལར་ཁོག་དང་འདྲ་སེ་བ་ཞིག་ལ་སྤྱིང་འདི་ནི་གང་དང་
 ཡང་མི་འདྲ་བར་ས་གཤིན་ཅིང་། གསིང་མ་དང་ནགས་ཆལ་རྒྱས་པས་རི་
 རྩེངས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་དུང་ངེ་བ་ཡོད། ཚྭ་གསལ་མལ་ཆེར་ནས་རྒྱ་མཚོ་ནག་
 མེར་རེ་བ་མཛོང་། ཡུལ་འདི་ཆ་གསུམ་དུ་བཞགས་པའི་མདྲ་བེམ་རྒྱུངས་བཅད་
 པས་བྱང་གི་ཆ་རྣམས་པིདྱིའི་ཡུལ་དུ་འབོད། ཀུལ་གྱི་འབབ་པའི་ཚྭ་གསལ་
 རུབ་ཆ་རྣམས་ལ་མལ་ཡུ་ཉེ་རིའི་ཡུལ་དུ་གསལ། དེའི་ཕྱིར་དཔའ་བོ་གཙུག་
 ལག་གེང་བ་སྟགས་ཀྱིས་མལ་ཡུ་སྤྱི་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་ཟེར།
 འོན་ཀྱང་སྟན་དང་གསལ་ལ་གྲགས་ཆེ་བའི་མལ་ཡུ་དེ་རྒྱ་གར་རྩ་ན་ཡོད། སྤྱིར་
 མལ་ཡུ་བྱ་བ་ཏ་མི་ལའི་སྐད་དེ་རིའི་མིང་ཅམ་ཡིན་ཅིང་རྒྱ་མལ་ཡུ་བྱ་བ་ཡང་དེ་
 དག་གི་སྐད་དེ་བྱིམ་ལུ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དཔལ་གྱི་རི་བོ་བྱ་བ་ཡིན།
 ཡུལ་འདིར་ཆུ་ཆེན་རྣམས་ལ་གརྱ་ཟེར་བ་མང་བས་ལོ་རྒྱུས་འགར་གརྱ་དངོས་མ་
 དེ་ལྟན་ཡོད་སྟགས་ཀྱང་བྱིས་ནས་འདུག ཤར་རྩེའི་རོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་
 ཚྭ་གསལ་གྱུར་ས་དམར་སྤྱི་ལུ་ལེ་བ་ཡོད་པས་རྩོད་ལྟེ་ཡང་དམར་མོ་བྱ་བ་ཉེ་ལ་
 ཟེར་བ་འདུག ཤར་རོས་ཀྱི་ནགས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་ན་སྤྱི་པའི་རིགས་ཤ་རྩེན་
 ཟ་ཞིང་གཅེར་དུ་སྤྱི་ལུ་པོ་ཡང་མེད་པར་སྤྲོད་པ་དག་ཡོད། ཤར་ཆེན་གྱི་ཤ་

སྤང་ཅི་དང་སྤྲུག་ནས་ཟ། གདོང་ལ་བལྟས་ནས་གད་མོ་ཤོར་ན་འཆི་ལྟས་སྤྲུ་
 བཅི་བས་མདའ་བལྟན་ཏེ་གསོད། གཞན་སྤྱོད་པའི་རིགས་ལ་གནིས་འཇམ་
 ཞིག་ཡིན། ཡུལ་གྱི་དབུས་ནི་བར་ལྷོ་ཕྱོད་བ་དེ་ཁ་མཐོ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བསིལ།
 དབྱར་དུས་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་གང་བ་སྟམ་བྱེད། དེའི་ཤར་ངོས་ལ་མར་ལ་སྤང་
 གི་རི་སྤངས་ཆེན་པོ་གན་རྒྱུ་གཞུང་དྲན་མོས་པ་ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་དམའ་
 བའི་རི་རྩུར་ནམས་ན་ཐང་ཤིང་དང་གྲག་པ་ཡང་སྟེས། རྒྱ་གར་ན་མཐོང་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཤིང་དེ་ཆོ་སྤྲུལ་མཐོང་ཆོ་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་འབྱུང་། སྤྱིར་སྤྱིང་
 འདི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ས་ལྟེང་ན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སངས་
 རྒྱལ་བཞུགས་དུས་ནས་བཟུང་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ཆོང་པ་མང་པོ་རྒྱ་མཚོ་བཀལ་ནས་
 རིན་ཆེན་ལེན་དུ་འགྲོ་ས་གཅིག་ཡིན་འདུག ལྷག་པར་དུང་དང་སྤྱོད་ཏིག་
 གནིས་ཀའི་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་གྲགས། སྤྱིང་གི་མིང་ལ་ལྷོ་ཕྱོད་ས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་
 ཏིག་སྤྲུགས་སྤྱོད་ཡང་བཞིན། གྲགས་ཚལ་ནམས་ན་སྤང་ཆེན་མང་ཞིང་།
 གཞན་གཅན་གཟན་འདུག་པ་དུག་སྤྱོད་དང་། གཟིག་ཙམ་ལས་མེད། རྒྱ་
 ཆེན་ནམས་ལ་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་བཟན་གྱི་འཇིགས་པ་ཅུང་ཆེ། རྒྱ་མཚོའི་མཐར་
 རྒྱ་མཐའ་ལ་བྱེད་ལྷོ་ཕྱོད་འཕུར་བའི་ཉ་དང་། ཤིང་སྤང་ལ་འཇིགས་པའི་ཉ།
 སྤྱོད་ཉ་བའི་ཆེ་དུང་དང་། ར་སྤྱོད་ཏི་སྤྲུགས་སྤྱོད་བཟུང་ཐག་མང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཉ་
 སྤྱོད་མཁའ་དུ་འཕོད་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དང་སྤྲུག་གྱི་སྤྱོད་འདུ་སྤྱོད་
 ཆགས་རང་དེའི་མིག་ལ་མཚན་བ་གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྤྲུང་། ཅངས་པ་
 ཆེན་པོ་ཁྱིའི་ཆད་ལོངས་པ་ཡང་མཐོང་། སྤྱིམ་བྱ་བའི་སྤྱོད་འདུ་སྤྱོད་པ་
 ལ་རིལ་བྱ་ལག་པས་བཞོས་འདུ་ཞིག་བྱས་ཏེ་གཅིག་གིས་འཁྱུར། གཅིག་གིས་
 འཕུལ་ནས་མི་བཞིན་དུ་འཁྱུར་བ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་། ལར་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུགས་
 དུས་མ་ནམས་ནི་རང་དེའི་མཚོ་སྤྱོད་པོའི་དེ་ལས་ཉ་ཅང་ཆེ་བ་མི་འདུག
 རིན་ཀྱང་ཉ་དང་གནམ་སྤྱོད་སྤྲུགས་སྤྱོད་པའི་གྲགས་གྱིས་དངས་པའི་སྤྲུགས་ཆེན་
 ཞིག་འོངས་པ་དེ་རྒྱ་ཆེན་ནམས་བཟུང་ནས་ཉིན་ལམ་ཙམ་ལ་ཡང་འགྲོ། སྤྱོད་

གཟིངས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་དེ་ལ་བསྐྱགས་ནས། དེ་ནས་སྐབས་དང་
 འཕྲིགས་ཏེ་མཆོའི་མཐའ་ལ་བདེ་བར་སྤྱེབས། དེས་ན་ཀུ་མཆོ་ལ་སྐྱབས་
 འཕེལ་བེད་བཞི། སྤྱོ་བཏགས་པའི་མངོན་བརྗོད་ཅམ་མེན་པར་འདུག དེ་
 མེན་རྒྱང་ཆེན་གྱིས་དེད་པའི་སྐབས་འོངས་ནས་ཤོང་ཁྱེར་བལྟལས་པ་སྐགས་
 ཀྱང་ཡོད་དེ། ཀུ་གར་ཀའི་རྒྱུགས་སུ་འཇིགས་པ་དེ་འདྲ་ལོ་མྱར་འོངས་བ་
 ཡིན། ཀུ་མཆོའི་འབྲམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡུན་རིང་བཤད་པས་ཉི་མེ་དང་ཀུ་མེན་
 སྐགས་ཤིག་གསོན་ཅི་རིགས་པ་མང་དུ་མཐོང་ཤི། བྱང་དྲགས་པ་དང་རྒྱང་
 དྲགས་པ་རྒྱང་ལས། བོད་གྱི་མའི་སེམས་ཁ་གང་རྣམས་པ་ཞིག་མི་འདུག་པས་
 འདིར་བཤད་རིན་མེད་པར་བཞག སྤྱིང་འདིའི་ཐང་རྣམས་ནི་ཉ་ལའི་ནགས་
 ཆལ་གྱིས་ཁྲབ། རིའི་རོས་ལ་ནི་ཤིང་རིགས་ལ་འདི་མེད་བྱ་བ་མི་འདུག
 སྤྱིང་མོ་གསོད་བྱ་བའི་ཕོ་རིགས་ཕྱོས་ན་ཆགས་པས་ཕྱོས་ནས་འཆི་བྱ་བ་ཞིག་
 ཀྱང་མཆིས། སྤོན་དེ་སྤྱི་ཤིགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ན་ཤགས་ཆེ། རྒྱང་བཟང་
 ཕྱོས་པ་དང་མེད་པ་ཆེ་བྱིར་རེ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་འོང་རྒྱ་མེན་འདུག
 ནགས་གསེབ་དབུལ་པོའི་རྩ་བྱིམ་འགའ་རེའི་སྒྲོར་སྤང་ཆེན་གྱི་བསྐྱུར་དང་།
 ཉ་རུས་སྐགས་བཅུགས། སྤང་མག་རྩ་དཀྱིལ་དུ་བཞག་ནས་ཁྲིས་པོ་འཁྱར་
 བའི་ཤིགས་སྐགས་བྱེད་གྱིན་འདུག ཤིང་གི་ཅོག་ཅི་ཞིག་ལ་སྤང་མག་ཉིལ་
 པོར་བརྗེད་པས་ཀྱང་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཤོ། འོན་ཀྱང་མཆོ་བ་ནི་འདིར་ཡང་གོང་ཐང་
 ཆེ།

ཤོང་ཁྱེར་ཆེ་ཤོས་ནི་ཀལ་རྩ་བྱ་བ་དེ་ཡིན། དེར་ཀུལ་ཁབ་ཀུན་གྱི་མི་
 རིགས་འཛིནས། དེའི་འོག་ཀའི་བྱ་བའི་ཤོང་དེ་སྤོན་གྱི་ཀུལ་ས་ཡིན།

སྤྱིང་འདི་ན་ཉིན་མཆན་རིང་བྱང་འཕོ་བ་ཡང་མེད། དབྱར་དགུན་
 ཀྱང་མེད་པར་ལོ་ཉིལ་པོར་བསལ་རྒྱུད་སྤྲོམས། རྟོར་སྐྱོ་གཉིས་པའི་ཆོས་
 གཅིག་ནས་བཅིས་པའི་སྐབ་བརྒྱུད་གྱི་རིང་ལ་ནམ་དུས་ཆེན་པོ་དང་། ལྷག་
 མ་བཞེལ་ནམ་དུས་རྒྱང་དུར་འབོད་པ་ཅམ་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲོག་ནམ་ཡང་མེད།

གོ་ལའི་བྱང་ཆ་མ་ལུས་པར་བྱང་པས་ཆོས་གཅིག་གི་དུས་སུ་ཟླ་ཆོས་མཐོང་།
 ལྷོ་བཟོད་མཐར་བུག་པའི་སྐབས་ཉེན་གྲང་མི་འབྱེང་ན་གྲིབ་མ་ཡང་རང་རེ་ལས་
 གོ་བཟོག་ཉེ་བྱང་ནས་ལྷོར་འབབ།

མིའི་རིགས་ནི་ལྷོ་བསངས་དཀར་ཤམ་ནག་པོ་སྟགས་ཅི་རིགས་པར་
 མཆིས་ཤིང་། སལ་མོ་ཆེ་དག་གཟུགས་མངོས། དེས་ན་གུ་ཏུ་ལྷོ་ལྷོགས་པས་
 སིགས་ལེན་གསུངས་པའི་སྐྱ་ལྷ་རིམ་རིམ་གྱི་ནི་ནི། བྱིམ་དང་བྱིམ་རེར་བྱ་མ་
 པར་ཅན། བྱ་བ་ཡང་རྒྱན་དུ་མ་སང་ཅམ་འདུག རིགས་བྱངས་ནི་ལྷ་ཏུ་
 ཡིན་ཅིང་། སྐད་ཀྱང་ལེགས་སྐར་བྱར་ཆག་ཤས་ཆེ། ལྷ་ཏུ་འདྲེན་པོ་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་ད་ལྟ་བུ་ཅག་གཅིག་སྐྱ་ཡིན་ཟེར་
 ཉེ་དོན་ལ་ཡང་བདེན་པར་སེམས། ལྷར་མ་སྟགས་ནི་རིགས་གཞན་ཡིན།
 མོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དྲག་ཁྱ་པོ་ཅན་གྱི་སྐད་གཡགས་སུ་མེད་པ་དང་། མོ་
 རྒྱལ་སྐད་ལ་དབྱང་བཅད་ཞིག་གྱུན། སིགས་ལའི་བྱང་མེད་དེ་སྐད་འཆང་
 དང་། རྒྱུས་པ་བཤན་པ་བྱེད་པ་མེད་ཟེར། འོན་ཀྱང་ཉ་བཤོར་བ་ལ་ནི་
 བཤན་པའི་ཐ་སྐད་མི་འདོགས་པའི་ལུགས་ཡིན། ལུགས་ཀྱང་པོའི་མི་རྒྱལ་ཉ་
 ལ་དགའ། རྒྱག་སྒྲིན་དང་། རྒྱ་སྐུལ། ལྷོང་མོ་ལ་སྟགས་པ་ཐམས་ཅད་བ།
 རྒྱ་ལྷོག་ནི་སྐད་དང་མ་ཉེ་ཤས་ཆེ། རྒྱ་ལྷོ་མེད། ཤིང་རྒྱ་ཡང་སྐད་གས་
 འདྲིན། སྐད་དེ་རྒྱ་ལས་ཀྱང་མཁྱེགས་ཅམ་ཡོད། སྐད་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྒྱལ་
 རྒྱ་སྟག་ཆས་དང་། བཟོ་བྱ། ཡིག་ཁང་སྟགས་གསར་སྟོལ་ཐམས་ཅད་
 དུས་དང་མཐུན་པར་ཡོད། སྐད་དང་སྟོབ་བྱ་སྟགས་ལ་ཡང་ཆོས་དང་
 འབྲེལ་བའི་མིང་ཡང་བཏགས་པ། དཔེར་ན། རྒྱ་ལྷོ་བདག་མའི་བྱང་ཁང་
 དང་། གསལ་འཛིན་མའི་སྟོབ་བྱ་སྟགས་ལྟ་མི་རྒྱལ་སྟོབ་བྱ་དང་། ཀྱན་
 དགའ་པོ་དང་། ལྷ་རན་མེད་པའི་མདུན་ཁང་སྟགས་ཁྱེུ་རྒྱལ་སྟོབ་བྱ་དང་།
 སག་མའི་ལམ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་མའི་སྐད་སྟགས་ཤིན་ཏུ་མང་། བཞི་མདོ་ཀྱན་
 རྒྱང་རྒྱབ་ཤིང་དང་། དེའི་རྒྱང་ན་བང་རིམ་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་

དང་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་མཐོང་ན་ཡིད་འཕྲིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད། ཆོས་བཟང་དག་གི་ནངས་པར་ཐོག་མར་ཡིག་གཟུང་བྱ་མོད་གྲུ་ལ་བྱེད་པའི་ཆོས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ན་བར་གད་བདར་བྱེད། དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་དཔྱད་ཀྱིས་འབྲིད་དེ་མདོའི་ཆོག་སྐྱོད་འགའ་ཞིག་ཐུང་ལོན་བཞིན། མཆོད་རྟེན་མ་བསྐྱར་ནས་མེ་རྒྱག་གཏོར་བ་སྐྱེས་ཡིད་ཀྱི་འོང་བའི་སྐལ་ལུགས་མང་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་མ་གྱིས། ཉ་སྤོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ཀྱན་གྱིས་ལོན། ཉིན་དེར་ཁྱིམ་པ་ཀྱན་ཁྲིམས་སྐྱེས་ཡི་མེད་པའི་རས་དཀར་རྒྱང་རེ་བྱོན། ལར་གོས་དེ་འདྲ་དགེ་བཞེན་གྱི་ཉལ་སྐྱེད་ཀྱི་ཀྱང་ལ། སྐྱབ་སྐྱེས་མང་ལོན། རང་རེས་སྐྱབས་སྐྱེ་མཆི་བེར་བའི་ཆོད་ལ་ཁོང་ན་མས་སྒྱུ། སྒྱུ། ལེགས་སྐྱེས་ལེགས་སྐྱེ་བྱ་བ་བཞིན། ཕྱིས་པ་རྒྱུད་ཏུ་ན་མས་ཀྱང་མེར་པོ་ཞིག་རྒྱང་ནས་མཐོང་ན། ཏུ་ཏུ། ཏུ་ཏུ། ཞེས་ཅ་ཅ་བྱེད་པ་ལ་གོ་མས། སྤྱིང་འདི་ནས་དགེ་འདུན་ལ་རི་ལྷར་གྱུས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཏུས་དང་པལ་ཆེར་བྱང་མེ་ཡོད་སྐྱེ། རིགས་ཆེན་པོའི་མི་དྲག་མགོ་སེ་ཡོར་རེ་བ་ཆོ་ཡང་། དགེ་ཚུལ་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་གི་རྒྱང་པའི་བྱང་ཏུ་བྱས་མོ་བཅུགས་ནས་ཐོད། དགོན་པའི་ནང་ཏུ་སྐྱེ་འདྲ་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱང་ས་སྐྱེ་པོ་ལ་ཐོད་པ་ལས་ཤིང་ཉེགས་ཅམ་ཡང་མི་འདིང་། ཉོར་སྐྱེ་གསུམ་པ་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཉོད་ཉི་མ་ལྷག་ཁྱིམ་ཏུ་འཕྱོས་པ་ན། སྤྱིང་འདི་པ་ན་མས་སྐྱེ་གསར་བྱེད། འདི་ལྟ་ངན་མེད་ཏུས་གྱི་སྐལ་ཡོན་བེར་ཞིང་། ལུལ་འདི་ཅམ་ལས་གཞན་ཏུ་མི་བྱེད། ས་གཞི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པའི་ཏུས་ཉོན་བྱེད། སྐྱེ་ཅིག་གི་ཉི་མ་འགངས་ཆེ་ཤོས་དེ་འདི་ཡིན། ཕྱིས་པ་རེ་རེས་ང་རྒྱང་ཞིག་ཆགས་སྐྱེ་རྒྱུད་པར་བྱས་ཉི་ཉི་མ་བགངས་ནས་བརྒྱགས་ཉི་ཐོད། ཐོ་རངས་ཅ་ན་གྱོང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་ཏུ་སྐྱེ་དང་ང་སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་བྱེད་པའི་འུར་གྱིས་གད། ཕྱིས་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་གཞན་ཏུ་དོན་གྱུ་བྱེད་ཆས་སྐྱེ་བཅུག་ཉི་ནང་མི་ན་མས་གྱིས་མཆོད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གོས་དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་གྱུན་

ཅིང་གཉེན་རྒྱལ་ལ་མཁོན་གཏོང་། བྱིམ་རེ་རེའི་སྒོ་ན་བྱང་མེམས་བྱིས་པའི་
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཐང་རེ་དང་། དར་ལྗང་ལེ་བ་དན་ཏུ་མ་འཕྱང་། ཁང་
ཆེན་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ཏུ་ཤིང་ཁང་ཐོག་ཆད་བཞེ་ལ་རེ་བསྐྱངས་བའི་ནང་ཏུ།
ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་ལུ་ཐིནིར་བལྟམས་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་གཟུགས་བརྟན་
ནས་འཕྱལ་འཁོར་གྱིས་གསོན་པོ་ལྟར་བྱུལ་བསྟོད་བྱེད་པ་སོགས་སྟོན། ཤིང་
རྩ་ཆེན་པོའི་ཤིང་ན་ཁང་བཅེགས་གྱི་ཐོབ་བྱས་པའི་དབྱས་སུ་བྱིས་པ་གཅིག་བྱང་
རྒྱབ་མེམས་དཔལ་དང་། སྤུ་མོ་མེ་རྟོག་གི་ཐོད་ཆིངས་སྟོན་པ་དག་ལྷ་མོའི་
ཆས་སུ་བྱུགས་ཏེ་སྒྲ་སྟན་སྒྲ་ཆོགས་དང་། མེ་རྟོག་འཐོར་བཞིན། སངས་
རྒྱུས་གྱི་བསྟོད་དབྱངས་སྐྱངས་ཏེ་བྱང་དང་སྟེད་ཆལ་ཐམས་ཅད་བསྟོར།
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁོང་རྒྱལ་ལ་མངར་ཆ་དང་དྲོང་ཙོ་སོགས་འབྱུལ། བཞི་
མདྲོ་རྒྱལ་ན་རས་གྱར་ཕྱབ་པའི་འོག་ཏུ་དགེ་སྦྱང་རེ་བཞུགས་པའི་མདུན་ན།
དགེ་བཞེན་དཀར་པོ་སྤྱ་བའི་མེ་རྟོག་འདྲ་བ་དག་གིས་བསྟོར་ཏེ་སྤྱིས་རབས་
འཆད། ལམ་སྤང་གཡས་གཡོན་ཏུ་ཤིང་གྱར་རིང་པོའི་ནང་ཏུ་ཟས་སྒྲ་དང་
བདུང་བའི་རིགས་བཤམས་ཏེ་ལམ་ན་འགྲོ་ཆད་ལ་སྟེན། ཉིན་དེར་ཟ་ཁང་ལ་
སོགས་པ་གར་ཕྱིན་ཀྱང་རིན་མེད་ཏུ་སྟེན། དུལ་མའི་ཤན་གྱིས་སུ་ཉེགས་དང་
སྤྱ་སྟེའི་ཆིང་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་ས་གའི་ཏུས་སྟོན་བྱེད། ཉིན་དེ་ལས་ཉམས་
སྤྲདགའ་བ་མེད།

ལྷ་རྩོ་སྤང་ཏུ་སང་ན་དགེ་སྦྱང་ཞི་ཏུ་ལ་ཅན་བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་མཐོང་།
ལྷང་བཟེད་གྱི་སྟོན་བྱའི་ལྷང་ཐག་ཕྱག་པ་ལ་ཁྱོན། ཞབས་ལག་མཐེལ་ཏུ་
བཞག་ནས་བྱིམ་གྱི་མདྲོར་འགྲང་ཉེ་ཞོད། བྱིམ་ནས་བསོད་སྟོམས་ལུལ་ཏེ་
རྒྱང་པ་ལ་གཏུགས་ནས་འགྲོ། ཆོགས་བཅད་སོགས་ཅི་ཡང་མེད། སྤྱར་
འཁོར་ཏེ་ཟས་རྒྱལ་བཞོས་ན་མི་གསུམ་ཙམ་འགྲངས།

སྤྱང་ཕྱིལ་པོ་བསྟོམས་པའི་དགེ་སྦྱང་ཉིས་ཁྱི་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཟེར་ཞིང་།
དེ་ཀྱང་ལ་བསོད་སྟོམས་དང་གནས་མལ་སོགས་གྱི་སེམས་ངལ་སྤུ་མོ་ཙམ་ཡང་

དགོས་པ་མེད། དགོན་གནས་ཆེ་བར་བསྐྱར་ས་པ་དག་ན་ཡང་དགེ་སྤྲོད་ཉི་ཤ་
 ཅམ་ལས་ལྷག་མི་བཞུགས། དེ་ཀྱན་གྱི་མལ་ཆ་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱན་ཀུལ་པོ་ལ་
 འོས་པ་ཅམ་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱག་པོ་རེ་ཤིན་ཁོའི་མལ་ཆ་སྐགས་ནར་མའི་ཡོ་
 བྱད་ནམས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འབུལ་སྟེ་འདུག་པས། དགེ་སྤྲོད་ནམས་པ་
 ཡོ་བྱད་གྱི་ཕུད་ཤ་ལྷག་ལེམས་(མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་དོན་) ཡ་ཡིན།
 འོན་ཀྱང་དེ་ཀྱན་དགེ་འདུན་གྱི་ཡིན་པར་བྱེད་དགོས། གང་ཟག་ལ་དབང་བ་
 གི་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་། གཞན་ཕན་བྱ་ཅི་རིགས་ལས་མེད། གཙུག་ལག་
 ཁང་ན་སྒྲིབ་པ་ནམས་ལ་གྲོང་པ་རེ་མོས་གྱིས་བསོད་སྟོམས་སྟེ། པར་བསོད་
 སྟོམས་ལ་འགྲོ་བ་ལ་མི་ནམས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཡང་། དགོན་པ་བ་དང་།
 སྤྲོངས་རྒྱ་བ་དང་། གསར་བྱ་དག་གིས་བྱེད་པ་ལས་ཆེས་མང་པོ་མེད།
 འགའ་རེས་དུས་བྱུང་དུ་རེ་ལ་དམ་བཅས་ཉེ་བསོད་སྟོམས་བྱེད་ཅིང་། དེ་དགེ་
 སྤྲོད་གྱི་ཁོངས་སུ་འདྲེན་པ། ཆོགས་ཆེན་རྒྱན་རྒྱལ་འགྲོ་བའི་ཆོད་ཅམ་ཡོད།
 རྩེས་པ་གཙོད་པ། རིན་ཆེན་རེག་པ། མ་ཕྱིན་པར་ཟ་བ་སྐགས་ལ་རྟགས་པ་
 ས་མོ་ནམས་ཀྱང་ཆོན་ཆོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་ཡོད་པས་གང་དགར་བྱེད་ས་མེད།
 དགེ་སྤྲོད་འགའ་རེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཡིན་པར་བསྐྱར་བཏགས་པའི་དདུལ་ཕོན་
 ཆེ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། གང་འགར་རེག་ས་མེད་པས་བཞད་གང་འོངས་པར་
 འདུག དདུལ་ཕོས་བྱེད་པ་ན་ཕྱིས་པ་ཞིག་གིས་དགེ་སྤྲོད་གི་མདུན་དུ་བཀྲམ།
 དགེ་སྤྲོད་གི་ཕྱག་དུ་དབྱུག་གུ་རིང་པོ་ཞིག་བཏམས་ཉེ་དེས་དདུལ་ཡངས་བསྐྱར་
 ཉེ་གངས་ཀ་བརྒྱབ། ཕྱིས་པ་ཕོས་ནོར་ཆེ་དབྱུག་གུ་དེ་ཉིད་གྱིས་མགོ་ལ་བཏུན་
 པ་སྐགས་བྱེད་གྱིན་འདུག་པས། དགོད་སྟོ་བ་ལས་དང་བ་འདྲེན་པ་ནི་མི་
 འདུག འོན་ཀྱང་འདུལ་བའི་ཕྱག་སྟེན་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བསྟོན་དུ་མེད།
 ཉིན་གྱང་ཡོལ་ན་དགེ་སྤྲོད་ལྷ་ཅི། སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱོད་ཀྱུགས་ལ་ཡང་ཞལ་ཟས་
 ཕུལ་ན་ཐིག་པར་བཅི། ཕྱི་དྲོའི་མཆོད་པ་ནི་བདུང་བ་དང་མར་མེས་གས་ཡིན།
 སྟོན་པ་བསྟེན་པར་རྟགས་པ་ཡིན་པས་སྤྱད་དུ་དགེ་ཚུལ་མི་ཉལ་བ། བྱད་

མེད་གྱིས་མི་རིག་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ཆོས་དང་འབྲེལ་ལ། རྣམ་པ་དགོང་བྱ་བའི་
སྤྱུ་མང་དུ་སྤང་ཡང་བྱིར་མ་ལངས།

སྐབས་འགར་དགེ་འདུན་ལ་བསོད་སྦྲུལ་པ་འབྱུང་། མཚན་རྟེན་གཅིག་
དང་ཉ་ལའི་སྒྲིགས་བམ་བཅས་གན་རིམ་གྱིས་སེར་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་འཕྱོན་པའི་
ཞབས་འོག་དུ་རས་ཡུག་ཆེན་དཀར་པོ་བཞེ་ལེན་གྱིས་བཏིང་ཉེ་དཔག་ཆད་ཅམ་
ཐུན་འདྲིན། དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཁྱིམ་གྱི་སྒྲར་སྐྱབས་པ་དང་ཁྱིམ་པ་ཞིག་གིས་
ཆོལ་བཅངས་(ཞབས་ཁྲུས་སྦྱང་)དང་རྒྱ་སྐྱོད་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་རེ་རེ་བཞིན་ཞབས་
བུ། གཞན་ཞིག་གིས་རས་གྱིས་འཕྱི། དེ་ནས་གདན་ལ་འཁོད་པ་དང་།
གན་པས་སྐབས་འགྲོ་དང་། བསྐབ་པའི་གཞི་ལྷ་བསྐྱབས་ཏེ་ཁྱིམ་མི་ཀུན་དེ་ལ་
རྟེན་སྦྱོར་བྱེད། དེ་ནས་བསྐྱབས་རྣམས་སྦྱར་ཏེ་སྦྱོན་བདག་ཀུན་མགྱོན་གཅིག་དུ་
ཞེ་མི་གྱི་ལྷ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ཡི། ཟས་འདི་དགེ་སྦྱོང་གིས་དགེ་འདུན་ལ་འབྱུང་ལོ་བྱ་
བ་ལན་གསུམ་དབྱངས་དང་བཅས་ཏེ་འདྲིན། དེ་ནས་ཆོག་དེ་བཞེད་བཞིན་
འབྲས་ཆན་དང་། ཆོད་མ་བྱིམ། དེ་ནས་ལོ། དེ་ནས་ལ་དུ་དང་ཤིང་
འབྲས་ཀྱི་མཐར་ཉི་བྱ་ལ་འབྱུང་། ཟས་བྱིན་པ་དང་། སྦྱོན་བདག་པོ་མ་
གཉིས་ཀྱིས་བྱམ་པ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བབྱང་ནས་བསོད་རྣམས་འདིས་གཉིན་
རྣམས་བདེ་བར་རྒྱར་ཅིག ལན་འགའ་ཅམ་བསྐྱབས་ཏེ་གཉིན་ཤི་བྱིན་པ་དག་
ལ་དགེ་བ་བསྟོ། དེ་ནས་གནས་བཅན་གྱི་ཕྱག་དུ་རྒྱང་ཡབ་དཀར་པོ་ཞིག་
སྐྱོད་ཏེ་ཡོན་བཤད་བྱེད། སྦྱོན་པ་འདིས་ཆེད་དུ་མ་བསམ་ན་ཡང་ལྟ་དང་
མིའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་ངེས་ཤིང་། གལ་ཏེ་འབད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་
གཉེར་ནས་བསྐྱོས་ན་ནི་སྐབས་པ་དང་། བདེ་བ་སྐྱེན་མེད་པའི་སྐབས་ལས་
འདས་པའི་རྒྱར་ཡང་བརྒྱལ་འབྱུར་སྤྱིད་དོ་ཞེས་སྐྱོད་བཤད་དེ། དགའ་པོ།
ཉེར་དགའ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱོན། གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྐྱོད་པ།
སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་བདག་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་རིང་པོ་ཞིག་བསྐྱོད་ནས་
དེ་ཀུན་ལ་དགེ་ཅ་བཞོ་བཤད་བྱེད། ལར་སྦྱོང་པ་དེ་ཆོག་པ་ཡང་གསར་དུ་

མཐོང་ཆེ་ཡིད་མི་འཕྲག་པའི་ནང་པ་སྤྱོད་ཡང་མེད། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བས་བཟ་
 ཆེ་དགེ་སྤྱོད་ན་མས་བྱིའུ་རྒྱུ་དུ་རེ་ལ་རྒྱ་འདུག་བྱས་ཏེ་གུལ་དུ་བྱས་ནས་བས་བཟ།
 འདི་རང་རེའི་མིག་ལ་མི་མཛེས་ཡང་། ཆེས་གནད་དུས་སྤྱོད་པའི་བཙུན་པ་
 ཨིས་ཅིང་①གི་ལམ་ཡིག་ཏུ་རྒྱལ་རྒྱ་ན་ཡང་དགེ་སྤྱོད་ན་མས་དེ་ལྟར་བས་བཟ་ཆུལ་
 གསུངས་འདུག བཙུན་པའི་ཞལ་ནས་སྤྱོད་འདུལ་བ་ལ་གསལ་བར་མ་བྱུང་
 ཡང་། བཙུན་པ་ལྟར་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ་འདུལ་བ་
 ལས་བས་རྒྱུ་ཡིད་དུ་འདུག་པ་ལྟར་སྤྱོད་པས་གསུངས་པ་། ས་ལ་བདེ་བར་བཞུགས་
 བ་རྒྱུ་ཡིད་དུ་འདུག་པ་ལྟར་སྤྱོད་པས་གསུངས་པ་། སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པས་གསུངས་པ་།
 དགོས་བྱུ་བའི་ཐུལ་འཕྲུལ་གཉིས་ཀྱང་འཕང་འདུག ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ལྟ་བུ་
 དེ་ཅིམ་ལ་ཡང་ལྟ་ཆུགས་མཛེས་པ། བཙུན་པ་ཨིས་ཅིང་སངས་རྒྱུས་ལ་གྲས་པ་
 རེ་ཆེ། ད་དུང་བཙུན་པའི་ཞལ་ནས། ལྟར་རང་རེའི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡང་ཞེགས་
 ལ་བཞུགས་ནས་བས་བཟ་བ་ལ་བྱིས་ཐང་གི་ཞོང་མའི་དུས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ས་ལ་སྤྱོད་
 པའི་ལྷགས་ངན་དེ་བྱུང་སྤྱོད་པས་གསུངས་ནས་འདུག གང་ལྟར་ཡང་གྲང་ན་
 མིང་གོའི་དུས་སྤྱོད་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་བཟང་དེ་སྤྱོད་ཡང་དར་བ་རང་ཅག་གིས་མཐོང་
 བ་དེ་ལགས། ཨིས་ཅིང་འདི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དུས་མཉམ་བཟོ།
 འདིའི་ལྟ་རྒྱུས་ཞུང་བྱུང་དུ་ཐུག།

ན་སྤྱོད་དང་གཟུང་འཛིན་སྤྱོད་པས་ཀྱི་མཚན་མོ་བྱིས་པ་ཀྱན་དགོན་པར་
 ཆོགས་ཏེ་མཚན་མོག་ཐག་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་ཆོས་འཆད། དེ་ལ་ཆོས་གོས་
 གསུམ་སྤྱོད་ལོན་དུ་འབྱུང་། མདོར་ན་རང་རེའི་འདུལ་བ་ལྷུང་ནས་ན་བས་
 ཐོས་པ་དེ་ཀྱན་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་པས་གསུངས་ནས་འདུག གང་ལྟར་ཡང་གྲང་ན་
 མིང་གོའི་དུས་སྤྱོད་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་བཟང་དེ་སྤྱོད་ཡང་དར་བ་རང་ཅག་གིས་མཐོང་
 བ་དེ་ལགས། ཨིས་ཅིང་འདི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དུས་མཉམ་བཟོ།

① མཚན། ཨིས་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བཙུན་པ་ལྟར་

ལག་ཏུ་པ་ཏ་གཉིས་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་ད་དུང་ཡང་ཉོས་ཟེར། དེ་ན་མས་ཉོས་
ནས་ང་ལ་འཕྱིར་དུ་བཅུག་ཞིང་ཕུ་ཚད་ཞིག་དུ་སོང་། ཞིང་པ་ན་མས་ལས་
ཅ་ཏེ་གསུངས་ཏེ་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ན་སོང་ཞིང་ན་རི་ཀེ་ལའི་
པགས་པ་མཐོང་ཞིང་འདི་གད་དར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་ཟེར་ནས། དེ་ཡང་ཕོན་ཆེན་
ཞིག་ངའི་སྐལ་པར་བསྐྱར་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོག རེད་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཆོས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་གིས་འཆོ་བའི་བཅུན་པ་འདི་ཀུན་གྱིས་ཐ་ན་སྟོགས་
འདོད་བྱེད་ལྷགས་བྱུང་། ཐུན་གྱི་བྱུག་ཞིང་དེ་དག་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐྱམས་ནས་
དགོད་སྟོབ་ཡིད་སྤྲུག་པ་ཞིག་བྱུང་།

དགོན་པ་རེ་རེ་བཞེན་སྟོན་པའི་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་ལྟ་ཁང་གཅིག མཆོད་
རྟེན་གཅིག བྱང་ཆུབ་ཤིང་གཅིག རྫོ་བྱར་བ་ལ་འཕོགས་པའི་མགོན་ཁང་
གཅིག རྩམས་ལུ་བྱ་བ་ཆོས་སྟོན་པའི་མདུན་ཁང་གཅིག སྤྱི་མ་ཞིང་མཆོམས་
བྱ་བའི་ཁང་ཆེན་ཕྱགས་ཀུན་ནས་རྫོ་ཏགས་བཅུགས་ཏེ་ས་མཆོམས་གཅིག་ཡོད་
པ་དེ་ནི་འདུལ་བའི་ལས་གསེ་རྒྱུང་། མདོ་འདོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་
ཡིན། བྱིམ་པ་ནང་དུ་འགྱོར་མི་ཉན་པ་སོགས་རང་ཅག་གི་མགོན་ཁང་བཞེན་
དུ་གཉན། དག་སྟོང་ན་མས་སངས་རྒྱས་དང་ཆུན་པ་གཉིས་ལས་གཞན་ལྟ་མི་
སྤྱི་ལ་ཡང་བྱག་འཆོལ་བའི་སྤྱི་མེད་པ་རང་རེའི་ཆག་ལོས་རྫོ་རྩེ་གདན་དུ་རི་
ལྟར་གཟིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤང་། བྱིམ་པ་མི་ཆེན་སྤྱི་འདས་བཀུར་བཞི་
བྱས་བྱུང་ལན་དུ་མགོ་ཅམ་གྱག་པའི་སྤྱི་ལ་ཡང་མེད། གཙུག་ལག་ཁང་ན་མས་
སྤྱི་སྟོན་པ་བཞུགས་པ། བཞེངས་པ་དང་གཟིམ་པའི་སྤྱོད་གསུམ་རེ་སྟོད་ལམ་
བཞེད་རྫོད་དུ་ཡོད། ཤུ་རིའི་བྱ་དཀར་པོ་དང་། མོག་ལ་བྱ་ནག་པོ་ཞིག་
བཞེངས་སྤྱི་ལ་གདེའ། མར་མེ་མཛད་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉན་དུ་སྤྱར་པའི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉི་ཤར་གྱགས་པ་དག་དང་།
སངས་རྒྱས་བདུན་པག་བདུན་གྱི་རྒྱུད་ལམ་མཛད་པ་ན་མས་ཤས་ཆེར་ཡོད།
བཞེངས་བདེ་བའི་བྱ་དཀར་ན་མས་སྟོན་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་ཤིན་དུ་ཆེ་

བ་དག་དགོན་རེ་རེ་བཞིན་གཞུགས། ཐུང་འདས་སྤྱི་འདི་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་
 པའི་ཡུལ་གཞན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་དར་ཆེ་བ་ལ་ཕྱིན་ན་ཡི་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ལ་
 མཆན། སངས་རྒྱལ་གྲོངས་པ་ལྟས་ངན་ཡིན་སྐྱམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཕྱག་ན་ཡོད་
 པར་འདུག ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གོ་བ་བཟང་ཞིང་། ཐུང་ན་
 ལས་འདས་ཆེ་གོ་འཕང་མཐོང་ཕྱག་བརྟེས་པར་འདོད་པས་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་
 དེ་ལ་ཕྱིད། གནས་བརྟན་བརྟུན་གི་ལྟེ་ཆན་འདི་ཁོང་རྣམས་ལ་མ་གྲགས།
 འོན་ཀྱང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བརྟུན་ཅུར་གྲགས་པའི་ནང་ན་བརྟུན་གོ་ཡང་འདུ།
 དེ་དག་གྱང་ཁྱིམ་པ་དད་པར་ཕྱིད་པ་འཆར་ཀ། གནས་མལ་བསྐྱོ་བ་གྱུད་བྱ་
 རོར་སོགས་སྟོན་པའི་ཁྱང་བཟུན་ཐོབ་པའི་དགེ་སྤྱོད་མདོ་ན་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་
 དག་ཡིན། མོ་ཁང་ཏུ་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་བྱིས་པ་ཡང་མེད། དེ་མཆོངས་
 འཁར་གསལ་ཡང་མེད། དེ་གཉིས་ལ་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ཁྱུངས་གྱང་མེད་
 ཟེར། དགོན་པ་འགའ་ལ་མགོན་ཁང་བཞི་རེ་ཡོད་པའི་ནང་ན་གྲུན་བཟང་
 དང་། ཐུན་རས་གཟིགས། བྱབ་འདུག གདོང་ཏུག་རྣམས་ཡོད།
 ཐུན་རས་གཟིགས་ལ་རྒྱ་མ་རྟེ་མགོན་པོ་ཟེར་ཞིང་གོ་ས་ཡང་དེ་ག་ཡིན། དེ་
 བཞི་ཀ་ཡང་བྱང་སེམས་སྤྱི་བཅི་ཞིང་ཁྱིམ་པའི་མཆོད་གནས་དང་། དགེ་སྤྱོད་
 གི་བཀའ་སྤྱོད་ཅམ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་ལོ་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱི་ཐར་ཐུན་རས་
 གཟིགས་ལ་ཡི་དམ་ཏུ་ཕྱིད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཏུ་མ་དང་། དེ་དག་གིས་མཛོད་
 པའི་བསྟོད་པ་མཛོས་པ་དག་གྱང་ཡོད། བྲག་ལ་བརྟོས་པའི་ཐུན་རས་
 གཟིགས་ཞིག་གྱང་བེལ་གམ་བྱ་བར་ལྟང་། གཙུག་ལག་ཁང་འགའ་རེའི་སྒོ་
 འཕྲུང་ཏུ་རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མ་དང་མགོན་མེད་ཟས་ཐུན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བརྟན་
 ཡོད། དེ་གཉིས་གྱང་ཆོས་རྒྱུང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་རི་དྲགས་
 འཛིན་གྱི་མ་སགས་མཐོང་གཡང་ལྟ་དང་། ལྷ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་བཅི། རྟོན་པའི་
 འཁྱུངས་སྐར་དང་། དགྲང་ལོ་དང་། དབང་ཐང་སོགས་རེལ་མིག་ཏུ་
 བརྟོད་པ་མགུལ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་སྤྱང་འཁོར་ཏུ་ཕྱིད།

— 49 —

བ་དང་སྒྲིང་མ་འདྲ་བཞིན་ནམ་གུང་ཐུག་ཐུག་ལ་སྤྲོད། དེ་ནས་རྒྱང་པ་
བཟུས་ཏེ་ཆོས་གོས་བྱུང་ནས་ཉལ། མཆན་ལ་དགེ་སྤྲང་གན་པོ་རྣམས་གཉིད་
སད་རེས་ཀྱིས་དངངས་སྒྲག་གི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་
ཉག་པའོ། མི་ཉག་པའོ། མི་ཉག་པའོ། སུལ་སྒྲུ་ཡམི་ཅ། ཡམི་ཅ།
ཡམི་ཅ། སྐགས་དང་། ཡང་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་སྐགས་
སྤྲད་གསང་མཐོན་པོས་འཆོལ་ལེ་བ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་ཉེ་འཁོར་ཡས་མས་ན་ཡོད་པ་
ཐམས་ཅད་གཉིད་བསྐྱགས་པས་དད་པ་དང་ཆོག་པ་གཉིས་ཀ་རེ་མོས་སྤྱེད་
དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། དགེ་སྤྲང་འགའ་རེས་ཐེང་བ་བཟུང་ནས་སྐགས་འདྲ་བ་
ཞིག་འདོན་གྱིན་འདུག་པར་མཉན་ན་གོང་གི་ཆོག་དེ་རྣམས་འདོན་གྱིན་འདུག
ཡང་འགའ་རེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་པ་ནས་ལྷ་
དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྦྲོན་པ་བྱ་བའི་བར་དང་། འགའ་རེ་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
སྤྲད་ཐོག་མའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་བསྐྱོལ་ཞིང་འདུག ཁོང་རྣམས་དེ་ལ་སྦྲོམ་བྱེད་
པ་ལས་སྐགས་བསྐྱུས་པའི་ཐ་སྟངས་མི་འདོགས། མི་ཞིག་ཐེང་བ་ཐོགས་པ་
མཐོང་ན་ཡང་། ཁོང་གིས་ལྟ་བུ། སྦྲོམ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་ཟེར།
བཟང་བ་དང་གཞལ་བའི་སྦྲོམ་གསུངས་པས་ཐ་སྟངས་དེ་འདྲ་འདོགས་གུང་འོས་
པར་མཛོན།

དབྱར་ལྷ་མ་རང་རེའི་རྟོར་སྒྲུག་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དང་། ལྷ་མ་
བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ཚུགས་ཏེ་སྐྱེ་འཁོར་གསུམ་སྤྲོད། དབྱར་གྱི་སྒྲང་ལ་
ཟས་སོས་པ་འབུལ་བའི་ཐུན་བདག་མང་བས་དགེ་སྤྲང་ཆོ་ག་རྒྱག་རྒྱ་འགྲོ་བའི་
གཏམ་དཔེ་ཡང་འདུག དབྱར་ལྷ་མའི་དགག་དབྱེ་ཟིན་ནས་ཉེ་འཁོར་གྱི་
གྲོང་པ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་ཏེ་ཀའ་མེད་ན་(ཆོས་གོས་མི་འཁྲུམས་པར་བརྟུང་
པའི་དོན་)སྤྲ་བརྟུང་གི་ཐུན་དང་བྱར་སྐྱིག་གི་དུས་སྦྲོན་བྱེད། དེ་ཡང་གྲོང་
པའི་སྒྲེས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་གུང་ཙམ་ན་ཡང་ལངས་ཏེ་མེར་
ཐེང་བཞིན་བསྐྱིགས། མར་མེ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཁྱེར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་

མཁས་གཞིང་ཆེན་པོ་རེའི་ནང་དུ་ཆོས་གོས་གྱི་རྒྱ་རས་དཀར་པོ་ཡུག་ཆེན་དང་།
 ལྷམ་ཕན་དང་། རྒྱལ་ས་ཕུ་ལྷང་བ་སོགས་ཅི་འཕྱར་བ་རེ་བཞག་སྤྱུའི་རྒྱ་
 དང་། རིལ་མོ་ལྷ་ཆོག་ས་བཅས་ཡུལ་དེའི་མཆོད་རྟེན་སོགས་ཡོད་ཆད་ཀྱི་དུང་
 དུ་བསྐྱར། མཁས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འོངས་ཏེ་དགེ་སློང་རེ་རེ་བཞིན་ལ་
 འབུལ། ལྷ་རེངས་ཤར་བ་ཅམ་ལ་ལྷེགས་ཕུ་ཆེན་པོ་མེ་རྟོག་གིས་ལྷས་ཤིང་དྲི་
 བཟང་གིས་བྱུག་པའི་ལྷེང་དུ་རས་ཡུག་ཆེན་ཞིག་བཏིང་། དགེ་སློང་བཞིས་
 གིའི་རྒྱང་ཐིག་སྤྱད་ཁབ་སོགས་འཁྱེར། དེ་ནས་གུར་གུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་
 ཐིག་སྤྱད་རིང་པོའི་ལྷ་གཅིག་དགེ་སློང་དང་། ལྷ་གཞན་དེ་སྤྱོད་བདག་གིས་
 བཟུང་བའི་རྒྱབ་ཀྱི་པར་ན་སྤྱད་པའི་མཐའ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆང་ག་རྒྱབ་ལྷེ་
 བཟུང་ནས་མ་རྒྱུ་ཁ་ན་གྱུ་ཐག་འཐེན་པའི་བཟོ་འདུ་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་ཐིག་
 བཏབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱི་རིལ་ནས་བྱིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱུ།
 སྤྱུ་ཟེར་ཞིང་ར་པོ་ཆེ་བརྟུང་། ལྷ་པའི་བཟུན་པ་གནས་སོ། །རྩལ་བྱིམས་
 གྱི་རྒྱ་མཆོ་མ་ཉམས་སོ་སོགས་ཅ་ཅ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་རིལ་མོ་སྤྱོད་གྱུ་གར་
 བྱེད། ཆོས་གྲ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་བའི་ཐུགས་མང་པོ་འདོན་རྒྱ་
 ཡོད། ཀུན་རིག་གི་བདག་འདུག་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ། བདོར་ན་ཆོས་གོས་ལྷུབ་
 པ་དེ་ཉན་ཐོས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་གི་སྤྱབ་མཆོད་ཆེ་ཤོས་དེར་སྤྱང་།
 དེ་ནས་ཉན་གུང་བར་ཐམས་ཅད་ལག་དུབ་ཀྱིས་ཆོས་གོས་ཤིག་བཙུམས་ཏེ་ཁ་
 ཡང་བསྐྱར། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ཏེ་དགེ་སློང་མཐོ་བ་ཞིག་ལ་ལྷེར། ཆོག་
 དེས་རེད་ཀྱི་ཡིད་འཕྲག་དུགས་ཏེ་འདིར་ཡང་ཞིབ་ཅམ་གྱིས། དུར་སྤྱིག་གི་
 དུས་ལྷན་དེ་རང་རེའི་རྟོར་རྒྱ་དགུ་པ་ཅམ་ལ་ཡིན། རྒྱ་བ་དེ་ལ་དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱ་
 བར་ཡང་འཕོད། རྒྱ་བ་དེར་སྤྱིང་འདིར་ཆར་ཞོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོང་བས་དེ་
 དཀར་རྩྭ་གས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བའི་མཐུ་ཡིན་སོགས་ཟེར། ཆོས་གོས་ནི་
 རྒྱལ་ས་ཕུ་ལྷེད་དང་། གསུམ་ལ་རྣམ་ཕན་ལ་པ་རྒྱང་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྣམ་
 ཕན་རྟེར་ལྷའི་བར་བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཟེར་ནས། འགའ་ཞིག་གིས་རེད་

མིག་ཕྱོགས་གང་བའི་སྐམ་སྤྱར་ཡང་ཁྱོད། ཆོས་གོས་ཁྱོད་སྤངས་དེ་མེན་ཏུ་ཡ་
མཆན། བྱ་གཉིས་མཉམ་པར་གཤེགས་སྤྱགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱིལ། དྲིལ་བའི་
མཐའ་དབྱང་པ་གཡས་ནས་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་མཆན་འགན་སྤྱར་སྤངས་པའི་
ལྷ་མོ་ལག་པས་བཟུང་བས་མགོན་པ་ནས་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མཐའི་བར་ཁྱེབས་པའི་
ཡ་མཆན་ཞིག་འདུག ཅུང་ཟད་གོམས་ན་མིག་ལ་ཡང་ཆེར་མཛེས། རྒྱ་གར་
གྱི་སྤྱོད་བརྒྱུན་ཉིང་མ་ཀྱན་དང་། རྒྱ་ནག་ཅན་ཇོ་བོའི་བཟོ་ལྷགས་དེ་ཀྱན་ལ་
ཆོས་གོས་འདི་ལྟར་ཡོད། བྱ་གཅིག་ཕྱག་གིས་བཟུང་བ་ཡང་དེ་ཀྱན་ལ་ཡོད།
དབང་བསྐྱར་མཐུག་ཏུ་སྤྱོད་མ་ལུང་སྤྱོད་སྐབས། རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཕྱག་གཡོན་གྱི་
ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲ་རི་དྲགས་ཀྱི་ན་བ་ལྟར་བཟུང་བ་སྐགས་བཤད་པ་ཡང་ཆ་ལྷགས་
འདི་རང་ཏུ་མེས། འོན་ཀྱང་ཁོང་པའི་ཆོས་གོས་དཔང་ཏུ་བྱ་ལྟ་རེ་ཡོད་པ་
དེ་ལ་ཁྱོད་ལྷགས་འདི་བདུབ་ཀྱི་རང་རེའི་ཆོས་གོས་རྒྱུད་དྲགས་པས་མི་བདུབ།

དེ་ལ་སྤྱིང་འདིའི་དགེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནས་བརྒྱན་ལྟེ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཅིང་། བྱང་གསེས་ཀྱི་མཁན་བརྒྱུད་མི་འདྲ་བ་ལས་ཕྱེས་པ་ཕྱི་ནིག་ རྒྱ་
སངས་ཅན་གྱི་ཤེ་དང་། ཡམ་རྒྱུ་རྟིག་ལ་འཆི་མེད་ཀྱོང་གི་ཤེ། རྒྱ་ཐུན་གྱི་
ཡ་དགའ་བ་ཅན་གྱི་ཤེ་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད། གནས་བརྒྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་
མཐའ་འབྱུང་གནས། གོ་ཆ་སྐགས་ཡོད་པར་བཤད་མོད། འདིར་མིང་ལ་
ངེས་པ་མི་འདུག་ཅིང་། གོ་ཆའི་མིང་ནི་མི་སྤྱད་པ་ཙམ་ཡིན། བྱགས་ཀྱི་རིན་
ཆེན་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མང་། དེ་ལ་ཕྱིམ་པ་རྣམས་ནི་ཤེ་གསུམ་ཀ་ལས་འཕྱོར་
ཞིང་དབང་ཆེ། སྤྱོད་པའི་ཆོམས་མཆེ་བ་དང་། བྱང་རྒྱབ་ཤིང་གི་བདག་པོ་
ཡང་ཁོང་རྣམས་ཡིན། དྲིགས་ཆེན་པོའི་མི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཡིན། རྒྱ་
རིགས་དམན་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུན་པ་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་སྐགས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཆེ་
མ་བཟོད་པར་སྤྱོད་ལས་ལངས་པ་སྐགས་བྱས་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དེ་རྣམས་རབ་ཏུ་
འབྱུན་པ་བཀག་བྱེད། ཆོས་གོས་རང་རེ་བཞིན་དབྱང་པ་ཡ་གཅིག་ལ་བཞོ་
སྤྱོད་མ་ཡང་བཞུར། དེ་ནི་འདུལ་བར་ཁའི་སྤྱོད་ཕྱེགས་བྱ་བ་ལ། གདོང་གི་སྤྱོད་

ཐེགས་བུ་བའི་དོན་ཏུ་མཛད་པའི་ལུགས་ཡིན། ཡམར་ཕུར་པ་རྒྱམས་ནི་ཚས་
གས་དབང་པ་གཉིས་སུ་བཞོ་དགོན་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་། རྒྱུ་ལྷུ་པ་ནི་
འདུལ་བའི་ལག་ལེན་གྱ་དོག་པའི་མཐར་ཐུག་བསྐྱེན་རྣམས་ཕྱེད་པ་ན་
མཚམས་ཀྱང་རྒྱའི་དབུས་སུ་གྱུ་ལ་བསྐྱད་དེ་ཕྱེད་དགོས། རྩེ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་
མཁན་བརྒྱད་མ་དག་པས་ཁོང་རྒྱམས་ལ་བསྐྱེན་རྣམས་མཚན་ཉིད་པ་ཡང་མེད་
ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་དང་ལྷན་ཏུ་མདོ་འདོན་པ་དང་། ཟས་ཟ་བ་ཡང་མི་
ཕྱིད། དེའི་ཕྱིན་གྱིས་རྩེ་གཞན་གཉིས་ཁོང་ཅག་ལ་སྐྱད་བར་ཕྱིད། འོན་
ཀྱང་ཁྱིམ་པ་རྒྱམས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཁོང་ཅག་མོས། རིགས་ངན་གྱི་སྤྲུག་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན། རས་ཀྱི་ཆར་གདུགས་ཀྱང་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་བས། ཉ་
ལའི་ལོ་མ་ལས་བྱས་པའི་གདུགས་ཉ་ཕྱིབས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་དག་ཁྱིམ་
སྤངས་ཡོན་ལ་གནས་པའི་མཚོག་ནི་ཁོང་ཆོ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དགེ་
བའི་གདུང་གི་རྩེ་གཞན་པོ་ཤ་བུ་བ་དེ་ཀྱན་ལག་ལེན་དོག་པའི་མཐར་ཐུག་

ཐུར་སིཿལའི་དགེ་སྤྱོད་དེ་ཀྱན་རང་ལུགས་ཁོ་ན་མཚོག་འཛིན་ཕྱིད་ཅིང་།
གཞན་ལུགས་ལེགས་ཉེས་གང་ཡིན་ཡང་དབྱེ་བས་ལ་མེད་པར་རྒྱལ་གྱིས་འདོར།
འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བའི་ཆ་ལ་མོས་པ་ཅམ་ནི་མང་། དེ་ལྟ་མའི་རྩ་བ་
སྒོ་ལ་ཡོད་པ་འགའ་ཡང་འདུག ཡོངས་སུ་སོགས་ཀྱ་ཆེ་བའི་རྒྱམ་གཞན་
གཞན་ནི་སྤྲུག་སྤྲུག་གྱི་ཆར་ས་པ་ཆེན་པོའི་འདྲ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་སོགས་
ཟེར། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་གོ་བ་ཟབ་ཅིང་ཉོག་པ་ཞིག་ཕྱིད་
རྒྱ་འདུག དག་བཅོམ་ལས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་ལྷན་བུ་བ་དེ་སྤྲུག་སྤྲུག་གྱི་
རྒྱལ་རིགས་རྒྱམས་ཀྱི་རག་སྒྲོས་ཡིན་ཟེར། གཞན་ཡང་། སལ་ཆེ་བ་རྒྱམས་
གྱིས་དགོན་མཚོག་བཅེགས་པའི་མདོ་དང་། རྩེ་རྩེའི་མའི་བྱ་པ་དག་གིས་སྤྲུ་མ་
ཏུ་བའི་རྒྱད་བཅམས་སོ་སོགས་ཐོ་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིད་རྒྱམས་འཁོན་
ཀ་གདུག་པར་མི་འདོད་པས་འདིར་མ་བཞོད། མོ་དེའི་མཐུག་ཏུ། དེ་ལྷ་
མོད་ཀྱི་བདེ་བར་གསེགས་པའི་བསྐྱེན་པའི་ལྷིང་པོ་ཅམ་ནི་དེ་ཀྱན་གྱི་ཁྱོད་ན་མ་

བས་བདག་ཡུལ་དེར་རྒྱ་བྱེད་ལྷན་བསྐྱར་གྲང་སྤྱུ་ལ་ཡང་རྒྱས་མི་འདུག་དེ་དུས་
དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷན་འདུག་གསུངས་པས་ད་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལྷན་ཡིན་རྒྱུ་ལ།
ཡང་ན་ནི་སྤྱེད་པས་པར་ངེས། དེ་མིན་ཐེག་ཆེན་པ་མི་གཅིག་པོ་དེ་ནས་འོངས་
པ་ལ་མཇལ་ཁ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཏོང་སྐྱམ་པ་བྱུང་། དེ་བཞིན་གནས་བརྟན་
རྩོམ་འི་བྱ་ཡང་གར་བཞུགས་གྱི་ས་མིག་སྤྱུ་ལ་ཡང་རྒྱས་མི་འདུག་པས། ཕྱིས་
འགྲོ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན། མ་ཐེན་ཏ་ལའི་དེ་སྤྱུ་ལ་འཆོལ་བར་བྱ། བ་ད་
དིགས་སྟགས་ནི་དེ་ལས་གྲང་ག་ལ་ཤེས། འོན་ཀྱང་ཐར་ཐེག་ཆེན་དར་བ་ནི་
ཀུན་ལ་རྒྱས་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་རབས་ནང་ན་ཡང་རྒྱས། ཐོན་གྱི་དགེ་བསྐྱེན་
ཀུན་ཀྱང་ཞོམ་བྱ་བའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་རྒྱལ་
རབས་སྟགས་སྣང་། འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་འགྲེལ་འགའ་ཡང་བྱས་ཟེར།
མི་ཚུ་ལའི་དགེ་བསྐྱེན་སའི་ཙ་ལག་གིས་མཛད་པའི་སྟིང་རྩེ་པད་དཀར་གྱི་འགྲེལ་
པ་ཞེས་བྱའི་བཟུན་འབྱུར་དཀར་ཆག་ཏུ་ཡང་ཚུད་པ་དེ་འདི་དང་གཅིག་གམ་
སྐྱམ། དེས་ན་གདོན་མི་བཟ་བར་དགེ་བསྐྱེན་དེའི་མཆོན་ཡང་གོ་ཀྱལ་ཞོམ་བྱ་
བར་ངེས།

དེ་ལ་མདུ་བུ་དུར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན། རྩོམ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ།
མཐུག་ཀྱི་འཇིགས་མེད་དེ་པོ་གསུམ་ནི་ཐོན་སྤྱིང་འདིའི་གནས་གཞི་ཀུན་གྱི་
ཙ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེས་པ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་སྐར་རྒྱལ་དང་། ཐེ་ཆེན་དང་།
འཇིགས་མེད་རྣམས་གྱིས་བཞེངས། དེ་གསུམ་གའི་ཤུལ་ན་མཆོད་རྟེན་དེ་
འདྲ་བ་རེ་དང་། ཐོན་གྱི་དགོན་རྩ་མིག་རྒྱང་གིས་མི་ཆོད་པ་ཙམ་དང་།
གནས་འཇིན་གྱི་དགོན་རྒྱང་དུ་རེ་བཅས་པ་སྣང་། འདི་གསུམ་ནི་ཐེ་པ་བཙོ་
བརྟན་གྱི་གངས་སྤྱི་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གནས། འཇིགས་མེད་དེར་
གནས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པ་གསུམ་གྱི་ཙ་བའི་གནས་གཞི་དག་ཡིན་པར་
ཐེ་ཆོས་མི་འདུག་ཅིང་། དེ་གསུམ་ག་གནས་བརྟན་པ་ཡིན་རྒྱལ་ཡང་པམ་
འབྱུང་གནས་དང་། དུལ་བའི་ལྷ་གཉིས་ཀས་གསལ་བར་གསུངས། འདི་

གསུམ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་ཁིང་ཚད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་སིག་པའི་ཀུལ་རབས་
 རྣམས་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་འཇིགས་མེད་རི་བོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་ཡིད་མི་མཐུན་པ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྲངས་ཞེས་གྲགས།
 རྟོག་གེ་འབར་བ་སོགས་སྤྱེད་ལྷགས་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་། འདི་གསུམ་ཡི་
 མ་བཞོད་པ་ཡང་། དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ཅན་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
 རྣམས། དེ་ཡང་ཡོད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་པ་རྟེན་རྟོག་གེ་
 ལ་བྱང་བ་མང་དུ་བྱང་སྐབས། གནས་བརྟན་པ་དག་ནི་དེ་དག་ལ་ཚད་པའི་
 སྒྲིབས་པ་ཡང་མེད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལུང་གི་མ་མེད་པ་དག་འདྲར་དུ་
 ཡང་ཤངས་ནས། ལུལ་དབུས་བཏང་སྟེ་ལྟའི་ལུལ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
 ཟེར། གནས་བརྟན་པ་དག་དེང་སང་དབུས་ནས་ལུལ་བརྟན་རྟོ་བྱ་བ་བྱའི་
 བརྟན་པའི་ལམ་ཡིག་དུ་ཡང་གསལ།

གནས་བརྟན་པའི་ཤེ་སྤྱད་རྣམས་ནི་སྒྲིགས་བམ་གྱི་ཅིས་གདབ་ན་བོད་ཀྱི་
 བཀའ་འགྱུར་འདིའི་གསུམ་ཆ་ལྷག་ཅམ་བཞུགས། དེ་ལ་ཤེ་སྤྱད་གསུམ་ལས།
 འདུལ་བ་ལ་ཤམ་པ། ལྱང་བ། ཤེ་ཆན་ཆེན་པོ། ཤེ་ཆན་ཆུང་དུ།
 འཁོར་གྱི་ལམ་བྱ་བའི་ཆན་པ་ལྟ་དང་། མའི་སོ་ཐར་བཅས་ཡོད། མདྲ་ཤེ་ལ་
 བྱི། ལུང་རིང་པོ། ལུང་བར་མ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པ། གཅིག་ལས་
 འཕྲོས་པ། ཐུན་ཆོགས་ཏེ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། ལུང་རིང་པོ་ལ་ཆངས་པ་དུ་བའི་
 མདྲ་སོགས་མདྲ་ཐུན་སོ་བཞི་དང་། དེའི་ཁྲོད་ན་རྟོག་གེ་འབར་བར་གསལ་
 བའི་ཤིང་གི་ལུང་པོ་ལྟ་བུའི་མདྲ་ཡང་བཞུགས། མདྲ་དེ་ནི་སྟོན་པས་ཤིང་སྤང་
 མེ་འབར་བ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་ཉེས་པ་གསུངས་པས། དགེ་
 སྤྱོད་དུ་གཟུགས་ཆབས་ཆེར་རྒྱགས་ནས་ཤི། གཞན་དུ་གཟུགས་བསྐྱབ་པ་ལུལ།
 གཞན་དུ་གཟུགས་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་སོགས་དུ་གཟུགས་ཆན་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐོར་ཡོད།
 ལུང་བར་མ་ལ་ནི་མདྲ་ཐུན་བརྟན་དང་ལྟ་བཞུགས་ཤིང་། མདྲ་ཤེ་ལྟན་གྱི་གཙུ་
 བར་ལྟེད། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལ་མདྲ་ཆེན་ཉེས་སྟོང་སུམ་བརྟན་དང་བརྟན་

པའི་སྒྲིང་ནད་ཀྱིས་ཤུག་ནམས་བསད་ཅིང་། ཀུ་མཚོའི་རྒྱབས་ཀྱིས་བྱངས་ཏེ་
དུམལ་བར་སོང་བེད་ཏེ། འདི་ཡང་ཅུང་མི་མཐུན།

དེ་བཞིན་གཅུང་དགའ་པོ་ལྷན་རྒྱུ་མར་བྱངས་ན་སྐལ་བ་ཆད་པར་
དགོངས་ཏེ། བག་སྟོན་གྱི་ཉིན་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུངས་ཟེར་ཏེ། རང་རེ་ལ་མི་
གསལ་ཅིང་། ལག་རྒྱུད་འགྲོག་གནས་ལ་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཐུར།

གྲགས་འཛིན་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དག་བཅོམ་བརྟེས་པ་དེ་ཡང་རང་རེའི་སྐྱེས་
རྒྱས་དག་ན་མེད་པར་སྒྲུལ།

དམ་ཚེས་པད་དཀར་ཏུ་གྲགས་འཛིན་མ་དགེ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་སྤྲོས་ཞིག་
ཡོད་དམ་སྒྲུལ་པས་གཟིགས་པར་བྱ།

ཀུན་དགའ་པོ་གནས་ནས་བྱངས་པའི་སྐྱེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བཞིག་ཡོད།
ཀུལ་བྱེད་ཚལ་ཏུ་སོང་བ་ན། དགེ་སྤྲོད་དེར་གནས་པ་དག་ལྟོན་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་
བར་མི་བྱེད། འདྲོན་པར་མི་བྱེད་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སོང་སྟེ་གནས་མལ་
བྱས་ནས་འཁོད་དེ་ནངས་མོ་འུ་བཞིན་སྟོན་པའི་དྲི་གཙང་ཁང་སྤྲོད་པར་སོང་སྟེ།
རྒྱ་དང་ཆོམས་ཤིང་སྤྱོད་པས་པ་སྐགས་ཞལ་བཞུགས་ཏུ་སྤྱོད་བཞིན་བྱས། བྱང་
རྒྱལ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞིག་བྱངས་ནས་དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྒྲོར་བཙུགས་པ། བྱིས་
ལྷན་པོ་ཉི་ལྔ་བ་ཤིང་ཏུ་བྱུར་ཏེ། དགེ་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་བ་ནམས་བྱག་བྱེད་དེ་
སྐགས་བཤད། ཤིང་དེ་བཙུན་པ་ཐང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་ཞེས་གསུངས།

སྤྱོད་བསངས་ཅན་གྱི་ས་མ་ནད་ཡམས་ལ་འཛིགས་ནས་ཅིག་པ་བཞོལ་ཏེ་
བྲོས་པ་ལམ་ཏུ་ཤིན་ས་མོ་འབྲུམས་པ་ན་གངས་ཅན་གྱིས་བྱ་མོའི་ཆབ་ཏུ་བྱས་པ་
དང་། བྲོས་ལྷན་ཕྱིན་དང་ཤར་པའི་བར་ཏུ་ཡལ་བས་བཅད་དེ་མཚན་མི་ལྷག་
པར་སྒྲགས་ཏེ། འདུལ་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་ལྷན་གཅིག་ནོར་བལ་ཤར་པས་ཁ་
ཆེན་མ་ཞེས་སྒྲུར། མ་ཁྲོས་ཏེ་ཡལ་བ་རལ་བ་ལས་ཆས་ཏེ་བྱ་ཆང་ཏུ་སྤྲོད་པ་
དང་། ཡང་དཔེ་མེད་མས་སྟོན་པ་ལ་དགེ་སྤྲོད་པོང་བྱ་སྐགས་ཆོག་རྒྱབ་བཙུས་
སྤྲོས་ (བཞིགས་པའི་དོན་) པ་སྐགས་ཀྱང་རང་རེ་ལ་མི་གསལ། མཛངས་

སྤྱན་དུ་ལུ་པད་མདོག་གིས་སྤྱག་སྤྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་འདུག་པ་ཁོང་རྣམས་
 སྐྱམ་མོ་གྱི་ཏམ་ལ་སྤྱར་ཁིང་། རང་ཅག་གི་མའི་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཡོད་པས་འདི་འདྲ་བར་སྐབས་འགར་མིང་བཟེས་པ་འདྲ་ཡང་ཡོད་ཆོད་འདུག
 སྐྱམ་མོ་བྱ་ཤིང་བའི་རྩ་འབྱེད་ཁིང་། གྱི་ཏམ་མཐུ་ཆེ་བས་གསོ་བར་མཛོད་ཅིག་
 ཅེས་ནན་གྱིས་ཞུས་པར། སྤྱན་པས་ཀྱང་སྐབས་མཐུན་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 ཏེ། མ་ཤིང་བའི་བྱིམ་ཞིག་ནས་ཡུངས་དཀར་སྐྱམ་པ་གང་འོན་(ཁྱིར་ཤོག་)
 ཅིག དེས་མཉན་ཡོད་བསྐྱར་ཡང་མ་རྟོག་པས་ཐམས་ཅད་འཆི་རེས་སུ་
 གསུངས་ཏེ་འབྲས་བྱ་འཛོབ་ཅེས་འབྱུང་།

འཇིགས་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དྲི་མེད་གྲགས་པ་བྱ་བར་བྱར་ཅིང་།
 མདོ་འདོན་པ་རང་གི་མ་ཡུལ་སྤྱང་མས་ཐོས་ཏེ། དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
 དེའི་མཛེས་སྤྱག་གིས་དགེ་སྤྱང་རྣམས་ཡ་ཡེ་རྒྱར་པ་ལ། ཀྱན་དགའ་བོས་
 ཚོས་བསྐྱན་པ་དང་ཡུལ་སྤྱང་གིས་བཟོད་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གནས་
 བརྟན་མའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་ཡང་ཡོད། འདི་དག་གྱུང་རང་རེ་ལ་མ་
 གྲགས་སྟེ།

འཕགས་ཀྱལ་དུ་པད་མ་ཅན་བྱ་བའི་སྤྱན་འཛིང་དང་གཟུགས་སྤྱིང་
 འདུས་པ་ལས་གཞོན་ཏུ་འཇིགས་མེད་གཉིས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ལྷ་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད།
 ཡུལ་སྤྱང་གི་ལང་ཆོ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་པ་རྣམས་ཐུག་དོག་ནས་ས་ལ་ཅན་མ་བྱ་
 བའི་མཛེས་མ་ཞིག་དེའི་ཆབ་ཏུ་བཅུགས། དེ་ལས་བྱ་སྐྱེས་པ་འཆི་བྱེད་གཞོན་
 ཏུ་དང་། བྱ་མདཔལ་མོ་བྱ་བ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཀྱན་ཡོད་འཕྲག་པར་བྱར། དེ་
 ཤིང་བརྟན་སྤྱན་པའི་བཀས་རྩ་རང་སོར་ཞོག་ཅེས་གསུངས། ཞག་ཤས་ནས་རུལ་
 བ་དང་སྤྱན་བྱ་ཞུགས་པ་མཐོང་ནས་མང་པོ་དག་འབྲས་བྱ་འཛོབ་ཅེས་བཤད་དེ།
 འདི་དང་དབྱིབས་མཐུན་ཞིག་རང་རེའི་དཀོན་བཅེགས་ནང་ན་ཡོད་སྟེ།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་པ་རྣམས་འོད་སྤྱང་ལ་ཆེར་མོས་པས་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས་
 ཐོག་མར་ནོར་ནས་སྤྱན་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་བྱལ། དེར་སྤྱན་པའི་བྱ་གནས་

སྐར་འཕྱག་ཉེ་འདྲ་སྐར་ལ་ལུལ། རྒྱ་དེས་འདྲ་སྐར་ཉག་ཏུ་དགོན་པ་ན་
 བཞུགས་ཤིང་། སྐར་དུ་མ་ཕྱིན་རྟོ་སྐགས་བཤད། སྐར་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་མི་ལ་
 རྒྱས་གང་ཡིན་ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་སུ་བཤད་པས་སྟོན་པའི་མཛད་སྤྱོད་སྐགས་
 སྐགས་སྐྱེད་སྐབས་ཅི་བས་ཀྱང་ཡིད་འཕྱག་པ་རྒྱུད་ལྷང་། ཐེག་ཆེན་ལས་རྒྱུད་
 བ་དག་མལ་ཆེར་ནི། ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་དྲགས་པས་ཏ་ཅང་མཁས་པ་དང་། ཏ་
 ཅང་སྟེན་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་དུས་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཤིན་
 ཏུ་དཀའ། སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འདིར་མི་བྱ། དེ་
 བཞིན་འདི་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་དོ་མཆོར་ཅན་མང་པོ་དང་སྐར་ནས་སྐྱོ་
 འབྲལ་བ་རྒྱུད་ཡོད། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་གོ་ཏམ་ལ་བསྟོད་སྐད་ཅི་བྱས་ཀྱང་
 ལན་མི་བྱེད་ཟེར་བ་ཐོས་ནས་སྟོན་པའི་དུང་དུ་སོང་ཉེ་ཁ་ཀྱལ་ངལ་ངལ་གྱི་བར་
 ཏུ་སྐྱུས། དེར་སྟོན་པས་གལ་ཉེ་བྱིན་པ་དག་ཉེར་ལུལ་དེས་བདག་གིར་མ་བྱས་
 བ། དེ་ནས་དེ་རྣམས་སྟེན་ནོར་དུ་འཁྱུར། ཁོས་བསམ་ཉེ། དེ་རྣམས་
 ཉིར་བ་པའི་ནོར་དུ་འཁྱུར་རོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་སྐྱས་པའི་ཆོག་རྒྱབ་དག་
 ཀྱང་ཁོ་ཐོས་བདག་གིར་མ་བྱས་པས་ད་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེ་བཞིན་མ་ལྟར་ཀའི་བྱ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ཡོད་མེད་སྐགས་
 ལུང་མ་བཟུན་གྱི་དྲི་བ་དག་བཞོད་ནས་འདི་རྣམས་ཐག་མ་བཅད་ན། ང་སྐྱོ་
 སར་འབབ་པ་ཡིན་ཞུས་པར་སྟོན་པས། བྱགས་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་གར་བྱང་ཆ་
 མེད་པའི་མདའ་དུག་ཅན་ཞིག་ལུས་ལ་ལོག་ན་དེ་མ་ཐག་མདའ་བཏོན་ནས་མ་
 བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་བཞག་ནས། མདའ་འདི་སྐྱས་འཕང་། ཅི་ལས་
 བྱས་སྐགས་དཔུང་ན་ཆོའཕོ་བར་འཁྱུར་བ་བཞིན་འདུས་བྱས་ལྷག་བཟུལ་དང་།
 དེ་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་མི་སྟོམ་པར་ཐོག་མཐའ་སྐགས་དཔུང་ནས་ཆོ་
 རྒྱུད་འཛའ་བ་ཡིན་གསུངས། འདི་འདྲ་མང་ཉེ། ཁྱེད་རྣམས་ལ་མཉམ་
 འདོད་ཀྱང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ལ་དྲི་བར་ཆོགས་ཀྱང་ཆེ་བར་འདུག་པས་བཞག་
 འོ་ན་གནས་བཞག་པའི་མདོ་ཉེ་ལ་སྐགས་པ་དེ་ཀྱན་སྐད་རིགས་ཅི་འདྲ་

ཞིག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་ན། སྤྱི་ཉེ་ལོ་མ་གནས་འདུས་ཀྱི་མག་རྩེ་སྐད་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན།
 དེ་ལ་ཁོང་རྣམས་ལྟ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དོན་རྒྱུ་ཆགས་བྱ་བ་ཡིན། ལྟ་ཞེས་
 སྐད་དེ་ནི་ངོ་ཐོ་ལོགས་སྤྱར་རང་ལ་སྒྲ་འཇམ་ཏུ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ར་སྒྲ་
 ཕལ་ཆེར་ཉམས་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་དཀའ་བ་དག་ཁ་ཡིག་
 ཏུ་བསྐྱགས་པ་སོགས་ཡིན། སྐད་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་ཤིང་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་
 འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་གྱི་སྐབས་དང་པོར་དེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་གསུམ་
 མག་རྩེ་སྐད་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཤི། ཡིད་པོས་ཉན་པ་དྲན་སྒྲིལ་བྱ་བ་
 ཅར་ཆ་སྤེལ་ན། སྤྱག་ཏུ་ལོག་བཅིམ་ཡུན་རྒྱུ་། འདི་ལྟར་ཡང་། དེ་ནི་བཙམ་
 རྒྱུ་འདས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིགས་པ་དང་། འབས་སུ་
 རྒྱུ་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་རིག་པ། སྒྲ་ན་མེད་པ་
 སོགས་གསུངས་པ་དེར་གཟིགས་པར་བྱ། སྐད་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པས་ཆོས་
 གསུངས་པར་འདོད་ཅིང་། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་ཏུས་སྐད་འདི་ཉིད་ལྟལ་
 དབུས་མག་རྩེ་སྐད་ཏུ་སྐད་སྒྲ་མང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་གནས་བཟན་པ་དག་
 བཞེད་དོ། །

དེ་ལ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ནི་ལྟ་སྟངས་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ད་ལྟ་རབ་
 བྱུང་བཏུ་བྱུག་པའི་ཤིང་སྤྱེལ་འདི་བར་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟངས་བཞི་བརྒྱ་
 བྱ་བྱུག་སོང་། བྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེ་རྒྱ་ཅིས་གྱི་མེ་སྤུལ་ཡིན། བྱིར་
 སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟངས་སྤུམ་བརྒྱ་ཅམ་སོང་བ་ན། ཡབ་ནའི་ས་
 རྩོན་མེ་མཉམ་ན་དེ། རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤ་ཀའི་ཡབ་སྐུ་བ་སྤུས་པའི་ཏུས་སུ་བྱུག་ར་དབུས་
 སུ་སྤེལ་ས་ཤིང་། དེའི་ལམ་ཡིག་ཏུ། སངས་རྒྱས་པའི་རབ་བྱུང་མཐོང་ཚུལ་
 བྱིས་པ་དེས་ཀྱང་ལོགས་པར་བྱུང་པ་ལ། ཉིས་སྟངས་བརྒྱ་ལས་མི་མང་བ་ནི།
 མྱིང་པོ་པད་དཀར་སོགས་ཀྱི་མདོ་མང་པོར་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ན་ཨ་ཤ་ཀ་འབྱུང་
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འབྱུས་ན་ཡང་ཨ་ཤ་ཀ་དེ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སྤུམ་
 བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་དེས་པས་སོ། །དེས་ན་ལོ་ཆོགས་འདི་རྒྱ་མཚན་ཤིང་ཏུ་ཆེ།

ཕྱིར་ཐོན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཐེ་པ་དག་སྐྱབ་དང་། ཞག་རེ་བཞིན་སྟོན་པ་འདས་
ནས་དུ་སོང་བཅི་བར་གྲགས། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་ཡང་བོད་མའི་མཁས་ཆེན་
འགའ་ཞིག་གིས་ཉན་ཐོས་བརྒྱུ་བའི་སྟེ་མས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་
འཁྲུངས་པ་དང་། རྗེ་མེ་གདན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་བའི་སྟེ་མས་པ་བཞེད་པ་
གཉིས་གཅིག་དུ་ནོར་ནས་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་པ་བཅི་གཞི་ནོར་རྗེ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བརྒྱུ་བའི་མཛད་ཅིང་། རང་ལྷགས་ལ་མོ་སྟང་ཅམ་དེའི་
སྟང་དུ་བརྒྱན་པར་མཛད་དོ། །

ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་བསོད་སྟེ་མས་པ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཁྱི་ལོ་ཤིང་གི་
དེ། གནས་བརྒྱན་ཐེ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འདས་ནས་སྟང་དང་བདུན་བརྒྱ་
ཞེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དུས་ཁོང་གིས་སོལ་ནག་པོར་པོ་ཆེར་(འཕྱུངས་
རྒྱུས་)ཅིས་པ་ན། སངས་རྒྱུ་འདས་ནས་ཆིག་སྟང་བདུན་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་སོང་
ཞེས་བཤད་པ་ཡང་། སི་རྒྱལ་པའི་མོ་དེ་དང་ཅིས་ཀྱི་དབང་གིས་མོ་གཉིས་ཅམ་
མ་མཐུན་པ་ལས་གཅིག་དུ་བབས་པས་ཁོང་གིས་ཀྱང་དོན་ལ་མོ་ཆིགས་དེ་རང་
ལ་བརྟེན་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྗེ་མེ་གདན་གྱི་སྟེ་མས་པ་དུས་སངས་
རྒྱུས་མཛལ་སྟང་བའི་རྟན་མོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གྱི་མོ་རྒྱུས་དང་། ཡང་ཤུ་ནའི་
གོས་ཅན་གྱིས་སྟེ་དེ་ལ་སྟུན་འབྲས་ལུ་ལ་ཚུལ་སྟེ་གས་ཀྱང་བཤད་ལ་དེས་ན་སྟེ་
བཞེད་པ་དང་སངས་རྒྱུས་འཁྲུངས་པ་གཉིས་ནོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་།
མོ་བརྒྱ་ཅམ་ནོར་སྟང་གྱི་སྟང་ཕྱག་གཅིག་ཅམ་ནོར་དགོས་པའི་དོན་ནི་ག་ལ་
ཡོད་སྟུམ། ལར་འདི་ཆོ་ཞར་བྱང་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱུས་འདས་ནས་མོ་དུ་
སོང་ན་ཡང་སོང་། རང་རེ་རྣམས་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་དང་། རྗེ་ས་པའི་གཉིས་
གྱི་ལ་རྒྱ་བཤད་ནས་རྒྱ་འདྲི་བྱེད་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། གང་ལྟར་ཡང་
གནས་བརྒྱན་པ་ལྟར་ན་ད་དུང་བརྟན་པའི་ལྷག་མ་མོ་ཉིས་སྟང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་
ཡོད་ཅིང་། དེ་མོ་གས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་རིང་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྗེ་མེ་གདན་
དུ་འདུས། དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟེ་དངོས་སྟེ་ལྷ་ལྷ་ཉེ་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་དུ་སྟང་

ཅིག་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། དེའི་ཆོ་རྩ་མི་སྐལ་ལྡན་མང་པོ་
 གྲུལ་བ་འཛོམས། དེ་ནས་སྐུ་ལས་མེ་འབར་ཏེ་མུང་ན་ལས་འདའ་ཞིང་། དེ་
 ཕྱིན་བཅུན་པའི་རྟག་མ་མི་གནས་སོ་སོགས་སྤྲ། འོན་ཀྱང་འདི་ཆོ་ཁྲུང་ས་ཆེ་
 བའི་གཏམ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས། འདི་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཆོན་ཞིག་རྒྱུ་
 བཅུན་པ་ལྷ་ཏེན་གྱིས་ཀྱང་གསུངས། བཅུན་པ་དེ་ཐང་ཟེན་གྱི་ཐུར་མི་ཐོག་
 གཅིག་གི་གོང་ལ་རྒྱ་གར་དང་། སི་ཁྲུལ་ར་ཕྱོད། འཇིགས་མེད་དེའི་གཅུག་
 ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱ་གར་ནས་སླེབས་པའི་བཅུན་པ་ཞིག་སྐད་གསང་
 མཐོན་པོས་ད་རྩ་རྒྱ་གར་བྱང་ན་བཞུགས་པའི་སྟོན་པའི་རྒྱང་བཟེད་འདི་ཐོག་
 མར་ཀྱི་ཤུལ་ལ་གདན་འདྲེན། མ་འོངས་པ་ན་བྱི་བྱ་དང་། མི་དང་། རྒྱ་
 བྱུང་དང་། སི་ཁྲུལ་དང་། སྐར་རྒྱ་གར་དུ་གདན་འདྲེན། དེ་ནས་སུ་མ་རུ་
 རྒྱ་གསུམ་དུ་ཁྱེར་ཏེ་རྩ་རྒྱ་མས་གྱིས་མཆོད། བུ་མས་པ་ཕྱོད་ཆོ་རྩ་རྒྱར་ཏེ་རྒྱལ་
 ཆེན་བཞེས་བུ་མས་པ་ལ་འབུལ། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་ཕྱི་མ་དག་ལ་ཡང་
 འབུལ་སོགས་མདོ་ཞིག་འདོན། བཅུན་པ་དེ་ལ་བྱུགས་འཕྲོག་ནས་ཁྱེད་གྱི་
 མདོ་དེའི་དཔེ་ཞིག་ལྷ་བར་འདོད་པས་ང་ལ་གཡར་པོ་རྒྱ་གསུངས་པར་ཁོས་དེ་
 མདོ་མ་ཡིན། དེད་རང་གིས་བཅུ་མས་པ་ཡིན་ཟེར་སྐད། དེས་ན་གཏམ་
 རྒྱུད་འདི་འདྲ་ཡང་ཡུལ་ཀུན་དུ་ཡོད་པར་ཐོང་།

དཔེ་སྤྲང་རྣམས་གྱིས་བསྟངས་བྱ་ཅི། ལྷ་རྩིག་པམ་པ་ལའི་སྐབས་ཤིང་
 དཔེ་འདུན་རྟག་མ་ ༡༩ ཡཾཤེད་མ་ངེས་པ་ ༩ ཅི་ཅེས་ཀྱིས་ལྷ་རྩིག་ ༩༩
 ལྷ་རྩིག་ལྷ་རྩིག་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ ༧༧ ཤེས་བསྟུང་བྱེད་འཕམ་ཉེས་བྱས་དོན་ ༩
 ཡཾཤེད་རྣམས་ཆོད་པ་ཞི་བ་ ༧ རྣམས་ཡིན།

དཔེ་རྩལ་རྣམས་གྱི་ཅི། ར་བ་ཆང་། ཕྱི་དྲི་བས། རིན་ཆེན་ལེན་
 པ། བྱི་རྩལ་ཆེ་མཐོ། ལྷ་གར། དྲི་བྱུག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྟངས་བྱ་བཅུ་
 ཉེ། དེ་བཅུ་གང་བྱུང་ཡང་རྩལ་པ་གཏོང་བས་སྐར་ལེན་དགོས། འོན་ཀྱང་
 དེ་གང་ཡང་པམ་པ་མིན་ཅིང་ཕྱིར་བཙས་བཟུབ། དཔེ་སྤྲང་ལ་ཅི་བསྟུང་པ་

ཕུལ་བ་མ་གཏོགས་འཆབ་མེད་འཆབ་བཅས་སོགས་པམ་པ་བྱུང་བ་གསེར་མི་
བདུབ་ཟེར། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་བཞེགས་
པའི་ཆངས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱུ་ཆེད་ཆང་རྫོགས་པ་ཞེས་དགྲ་བཅམ་དང་ཁིང་མཉམ་པར་
བཞི།

རབ་རྒྱུང་བའི་ལྷ་རྩལ་དུ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཀུལ་པའི་ཆས་སྤྱ་བཅུག་དེ་ལ་
གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཆས་ཟེར། སྤང་ཆེན་ལ་བསྐྱོན། གདུགས་དཀར་དང་
ར་ཡབ་སོགས་འཕྱེར་རྟེ་སྤང་མི་ཡངས་རྫོགས་ཀྱིས་བསྐུལ་རྟེ་མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་
འོངས། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་སྤང་མ་སོགས་བཞག་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ལས་ཀྱང་
བཀའ་རྒྱུད་མ་པ་ཉིད། བུ་ན་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དག་ཀྱང་རྩོན་རི་ལྟར་མཐོང་
བ་སོགས་སྤྱ་བར་མི་ཉིད། བར་ཆད་དྲི་བ་སོགས་རང་རེ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
ཟེར། འོན་ཀྱང་བར་ཆད་ཀྱི་ཆས་རྒྱམས་རང་རེའི་དང་མི་མཐུན། འདིར་
སིགས་ལི་དགེ་སྤྱང་ཁྲིད་ན་ཕྱི་སྤྱིང་པ་ཡང་མང་ཅམ་ཡོད་ལ། རྩོན་རི་ལྟར་བྱ་
བའི་དགེ་སྤྱང་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ཡང་འཇར་མན་
པ་ཡིན། འདིས་ཕྱི་པ་མང་པོ་ནང་པར་བཅུག འདུལ་འཛིན་གྱི་ཆད་དུ་
ཉིད། འོན་སྤྱ་མེར་ཅན་ལ་སྤྱོམ་པ་སྤྱེའམ་ཞེན་དེ་དག་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོམ་
པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྤྱེས་ཡོད་པ་ནི། ར་ལ་རྩལ་མེད། ལར་དེ་སལ་ཆེར་སྤྱོན་ག་
པོ་ཡིན། གནས་བཟན་པ་དག་སྤྱ་མེར་བར་ཆད་ཀྱི་ཆས་སྤྱ་ཡང་མི་འདྲིན།
སྤྱིར་རང་རེའི་སྤྱ་རྩལ་སྤྱ་ཡང་ཤེད་ཀྱི་མེར་སྤྱ་དེ་སྤྱ་མེར་སྤྱར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
ལ། དེ་ནས་དེ་འོད་སྤང་གི་དགེ་སྤྱང་ཁྲིད་དུ་རབ་རྒྱུང་བ་དང་། རྩོན་རི་
གསུམ་པར་སྤྱར་པ་ཡང་མ་གསུངས་སམ། དེ་བཞིན་སྤྱ་བཞིན་ཉིད་བ་ཉི་ཤུ་པ་
ལ་ཡང་རྒྱང་པའི་སྤྱེད་ན་སྤྱ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་སྤྱེས་ཡོད་རྩལ་འདུག་པས།
མགོད་སྤྱ་ཡང་མེར་བ་ལས་འོས་མེད་སྟུང་། རིགས་མ་ཉམས་པའི་བུམ་ཟེ་
བམས་ཅད་སྤྱ་གསེར་པོར་ཡོད་པ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་དང་།
གསེར་སྤྱིང་ནས་བུམ་ཟེ་སྤྱ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ཞིག་སྤྱེབས་པ་སོགས་མཆོག་

བྱང་གི་བྱུང་བའི་སྐབས་དང་། བྱེད་མུན་གྱི་རལ་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་མར་
 མེ་མཛད་གྱི་ཞབས་འོག་ཏུ་བཞིང་སྐགས་མང་ཏུ་བཤད་ལ། བྱམ་བྱེ་ནི་རིགས་
 གྱི་མཚོག་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་སྤྲུའིག་གིས་འགོག་དེས་ན། བྱིད་ཀེཤ་
 ཡུང་བའི་མདོག་འདྲ་བ་དང་ཀའི་ལེགས་ཤིང་བྱེད་མདོག་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ལ་
 བྱུང་འདྲ་ཡོད་པ་ཡི་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་ཏུས་གྱི་དབང་གིས་བྱི་སྤིང་པ་མང་
 པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་མོས་རབ་འདུག་པས། བརྒྱལ་བྱེད་ཅག་གི་བྱུང་ཡུལ་
 སྤྲུའིག་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་འོངས་ན། བྱུངས་ཤིག་དང་འགལ་བ་མེད་པར་
 མཛད་ནོ། །མྱིར་སེར་བྱུའི་སྐད་དོད་ཀའི་ལ་བྱུ་བར་བྱས་འདུག་ལ་ཡམར་ཀོཤར།
 བྱིན་བྱ་བ་སེར་པོ་དང་། ཀའི་ལ་བྱུ་བ་ནག་སེར་ཏུ་བརྒྱུར་ནས་ཕྱང་། སྤིང་
 འདིའི་གནས་བརྟན་གཙོ་བོ་གསུམ་ནི་རི་པོ་བྱེད་ཏུ་སྤོང་པའི་ཆོས་མཆོད་བ་དང་།
 བྱང་རྒྱལ་ཤིང་རྒྱམས་ཡིན། བྱེད་ཏུ་དཔལ་ཞབས་ནི་སྤིང་གི་དབྱུངས་སྤྲུ་ཡོད་
 ཅིང་། ཤིན་ཏུ་མཐོ། གནམ་ལྷགས་གྱི་འཇིགས་པ་ཆེ་བས་སོས་ཏུས་གྱི་སྒྲ་བ་
 གཉིས་ཅམ་ལས་མཇལ་མི་བྱལ། རི་འདི་ལ་རྒྱུ་ཀུན་དང་སམ་རྩ་རྩེད་ཀུན་ཏུ་
 བཟང་སྐགས་མིང་འགའ་ཅམ་ཡོད། ཅེ་ན་བྲག་གི་ཉིང་ཏུ་སངས་རྒྱས་གྱི་
 ཞབས་རྗེས་ཀྱང་བྱུ་གང་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྒྱམ་ཤིང་ཞབས་རྗེས་ཡིན་ཅེས་སྤྲུ་
 ཞེགས་རྒྱམས་ཀྱང་མཛོད། ཡུན་གྱི་ཞབས་རྗེས་ཞེས་སྤྲུ་སྤོད་གྱི་ཀྱང་མཛོད།
 བདག་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་དག་ཡིན། དེ་ཡང་སྤོན་པ་སྤིང་འདིར་ལན་གསུམ་
 རྩོན་པའི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་དེའི་ཏུན་ཏུའི་སྒྲ་བའི་ཉ་ལ་རི་ཅེ་འདིར་
 རྩོན་ཉེ་སྤིན་པོ་རྒྱམས་ལ་ཆོས་བཏུན། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་པའི་བཀའི་ཉ་ལ་སྤྲུ་ལ་
 རྩོན་ཏུ་རྩོན་པ། དེའི་ཤུལ་ཏུ་མལྟན་སྤྲུ་མའི་ཡན་ལག་བྱུ་བའི་མཛོད་རྩོན་
 བཅིགས་པ་ཤར་རོས་གྱི་ཐང་གི་ནགས་ཆལ་སྤྲུ་སྤོད་གྱི་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་
 བཞུགས། སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་བརྒྱད་པའི་ས་གཤི་ཉ་ལ་ལྔ་ལ་ཆོས་རྩོན་ཏུ་རྩོན་
 པ་དེའི་ཤུལ་ཏུ་སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་མའི་ཡན་ལག་བྱུ་བའི་མཛོད་རྩོན་བཅིགས་པ་ད་ལྟ་
 བདོལའི་ཤོང་ཁྱིའི་དབྱུངས་སྤྲུ་བཞུགས། གནས་དེ་ཀུན་གནས་བརྟན་དབང་

ཆེན་ཉེས་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཀུལ་པོ་སྐར་ཀུལ་གྱིས་མཆོད་ཉེན་བཞེངས་ཞེས་གྲགས། རྩེལ་དུ་འོ་གནས་སྐར་ལ་མེ་རེ་བཞིན་ཡུལ་མའི་སྤུམ་ཆ་ཅམ་རེ་འཆར་ཅན་དུ་འགྲོ། དེར་གནས་སྐར་(བ་) ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱགས་དང་ཉོད་གནས་སྤྱི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱར། རྒྱ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྤྱུང་དང་། རྒྱང་ཆེན་སྤྱི་བདག་ལ་མེ་ལྷན་གནས་སྐར་ལ་འགྲོ་བེད། རི་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་འཁོར་ཞིང་། འཇམ་འོད་འབྱེད་བ་སྤྱི་བདག་པོ་མཆར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རི་ཆེ་ནས་གནམ་གཤིས་བཟང་ཆེ་ཉི་མ་རྒྱ་མཆོད་དབུས་ནས་ཡར་ཐོན་ཡང་རྒྱ་བ་ལྷ་བུའི་ལ་མཆན་གྱི་ལྷང་བ་མཐོང་བ་སྤྱི་བདག་པོ་ཡིན།

དེ་ལ་འདིར་མའི་འགྲོ་བ་ཐོག་མར་མཆོད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དག་ལས་གཅིག་ནི་ཀུལ་པོ་རམཏ་སྤྱུང་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་སང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་ཉེགས་ལ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ནི་གན་ཞུགས་ཀྱི་ལྷང་བའི་སྐབས་གསུངས་པ། དེད་དཔོན་སྤྲུལ་སྤངས་སྤྱི་བདག་སྤྱི་བདག་གི་སྤྱི་བདག་པོ་རྣམས་བསད་དེ་ཡུལ་བཟུང་བས་སྤྱི་བདག་པོ་ཡང་དེ་སྤྱི་བདག་སྤྱི་བདག་པོ་ཡིན་ལ། སང་བ་དག་ལ་གྲགས་པའི་ཀུལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི། འཇམ་འོད་སྤྱི་བདག་གི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་པོའི་བུ་མོ་གཞུགས་བཟང་བཟང་བཞིག་དུད་འགྲོའི་རྒྱང་མ་ཕྱེད་པར་ལྷང་བཞུན་པར་འཛིགས་ནས་ཁང་བཟང་ས་ནང་སྤྱོད་ཏེ་བཞག དེས་དར་ལ་བབས་པ་ན། དགའ་བ་མེད་པའི་ལང་ཆ་ཅི་ལྟ་སྤྲུལ་ནས་བྱོས་པ་ལས་མེད་གེ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བདག་ཆོང་པ་རྣམས་བསད་དེ་བུ་མོ་ནགས་སྤྱོད་ཏེ་འདྲོད་པ་ཐུད་པས་ཇི་ཞིག་ན་བུ་སྤྱོད་པ་ལ་སེད་བཏུ་དང་། བུ་མོ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཤིང་བཏགས། ཆར་སྤྱོད་པ་ན་རང་གི་མས་མི་ཡུལ་གྱི་འཕྱར་པ་བཤད་པས། དེས་མ་དང་སྤྱི་བདག་པོ་འཕྱིད་དེ་ཡུལ་ལས་བུ་བར་བྱོས་ནས་དེའི་ཀུལ་པོར་རྒྱར། དེ་ལ་བུ་མང་དུ་སྤྱོད་པའི་བུ་པོ་བེད་ལྟོ་དེ་ཤིན་ཏུ་གཏམ་ཞིང་བསྐྱོ་བ་མི་མཉམ་པས། བསད་དེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡུལ་སྤྱངས་པ་དག་རྒྱ་མཆོད་ལ་ཞུགས་ནས་ཐུད་དང་

པོ་ལ་སྦྱེས་པ། གཉིས་པར་བྱང་མེད། གསུམ་པར་བྱིས་པ་དག་བཞག་ཏེ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟའི་ཡུལ་དུ་
སྦྱེབས་སོ་ཞེས་གསུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བདུན་པ་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་སྐར་རྒྱལ་
གྱིས་མ་འགགས་པའི་སྤང་ན་སྤྱང་སྤྱང་བའི་ཆོ། རྣམ་མཁུག་འཛམ་གླིང་གི་
བདག་པོར་གྱུར་རྟོ། དེ་ལ་གནས་བརྟན་པ་དག་གི་ལྟར་ན། མ་སྦྱེས་དགའི་
བྱི་ལོ་བརྒྱད་པར་བསྟུ་བ་དང་པོ་བྱས། དེ་ལ་གནས་བརྟན་པའི་བཀའ་བསྟུ་
ཟེར། དེ་ནས་ཨ་མ་ནག་པོའི་དུས་སྟུང་ག་བཅོམ་ནམ་གྱུ་དང་གསུམ་པ་སོགས་
གྱིས་བསྟུས། དེ་ལ་སལ་ཆེན་པའི་བསྟུ་བ་ཟེར། དེ་ནས་སྐྱ་ངན་མེད་གྱི་དུས་
གྱི་བྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་མིགས་བྱ་སོགས་གྱིས་བསྟུས་པ་བྱས། དེ་དུས་སྤེལ་
བཅོ་བརྒྱད་གྱིས་ཟེར། དེ་ཡང་མ་སྦྱེས་དགའི་བྱ་འཆར་ཀ། དེའི་བྱ་མ་
འགགས་པ། དེའི་བྱ་སྦྱི་རྒྱུ་མ། དེའི་བྱ་སྦྱི་ཕྱི་ན། དེའི་སྦྱོན་པོའི་བྱ་ཨ་མ་
ནག་པོ། དེའི་བྱི་ལོ་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སོང་། སངས་
རྒྱས་འདས་ནས་ཉིས་བརྒྱ་དང་དོན་གཅིག་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ངན་མེད་གྱི་བྱི་ལོ་
རྒྱུགས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

ནམ་ཨ་མཁུགས་དགེ་སྦྱོང་ས་ཡ་བརྒྱད་ཅུ་དག་ལ་ནར་མའི་བསྟེན་བཀྱར་
བྱེད་པ་ན། གནས་བརྟན་མིགས་ལའི་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་དྲིས་པ། བཅུན་པ།
དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དག་ལས་ལྷག་པ་ལྟ་འགའ་ཞིག་མཆིས་སམ།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རེ་ཞིག་ཆོས་གྱི་རྩེ་ཞལ་བཞུགས་པ་ན་ཡང་ཁྱེད་ལྟ་བུ་མེད་ན།
ད་ལྟ་ནི་ལྟ་ཅི་སྟོས། བཅུན་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་
ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པར་མ་གྱུར་གང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གང་གི་རང་ཉིད་གྱི་བྱ་
དང་། བྱ་མོ་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཁོ་ནས་སོ། །ཨ་མཁུགས།
རང་གི་བྱ་མཉེན་དང་། བྱ་མོ་སྟག་། མི་རྣམས་གཉིས་པོས་ནས་བྱེད་ཅག་རབ་ཏུ་
འབྱེན་པར་འདོད་དམ། གང་གི་ཆོ་ཞང་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་ཉིན་མོ་ཁོ་ན་
ནས་འདོད་པར་གྱུར་ན། གལ་ཏེ་ཡབ་གྱིས་གནང་ན་དེང་ཉིད་དུ་འཆོལ་

ས། །དེའི་ཆོ་ཨུག་གི་ལོ་དྲུག་པ་ལ་བབས་ཤིང་། དབང་ཆེན་ལྷེ་ལ་ཉི་ཤུ་
 དང་། སྐལ་མེད་བཙུང་ལོན་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་གནས་བརྟན་-----
 མོག་ལམ་འི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། འཕགས་པ་ཆོས་རྒྱུད་མ་གཉིས་ཀས་རབ་རྒྱ་
 ཟུངས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་དབང་ཆེན་ལྷེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 ས། །དེ་ལྟར་ན་གནས་བརྟན་དབང་ཆེན་ལྷེ་ནི། མོག་ལམ་འི་བྱ་ཆེན་པོའི་
 མཁན་བྱའི་ན་ལ། མོག་ལམ་འི་བྱ་ནི་གནས་བརྟན་སྤྲུལ་འདྲི་དང་། དེ་གནས་
 བརྟན་སྤྲུལ་འདྲི་དང་དེ་གནས་བརྟན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དང་། དེ་ལྷུ་པམ་འི་ཉི། ལྷ་
 པ་ལི་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལོན་ལྷེ་འདས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་མར་སྒྱུར་རྟེ། །མི་རིང་བར་
 མིང་སྤང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དག་བཙུང་པ་ཐོབ་ནས་གནས་བརྟན་མོག་ལམ་འི་བྱ་
 ཆེན་པོས། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་དག་མ་ཉེས་ལ་གཏད་ནས། རང་ཉིད་
 གཞུང་བྱེད་ཀྱི་རི་བོ་ཨུམ་གར་བྱ་བར་བྱོན་རྟེ། འགྲོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱགས་
 ས། །གང་གི་ཆོ་ཀུལ་པོ་ཨུག་ས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ཀྱན་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉ་བཀྱེ་བ་ན།
 གནས་བརྟན་དབང་ཆེན་ལྷེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་རྟེ།
 རང་གི་ལབ་ཀྱིས་བསྐལ་བ་བཞིན་དགེ་སྦྱོང་བཞི་དང་ཆ་བོད་གེ་ལྷུ་སྒྲུབ་ན་དང་
 བཅས་པ་ལ་རྒྱུ་ལྷུ་རྒྱ་ཆོས་སྤྱེལ་བར་གཤེགས་ས། །དེ་དག་མཐར་ཀྱིས་དེར་
 བྱོན་རྟེ་རི་བོ་ཨུམ་གཏུ་ལའི་རྒྱས་ལ་སྤྱི་ལྷུ་པོ་ཞིག་གི་བྱིབ་བསལ་ལ་བཞུགས་པ་
 ན། ཀུལ་པོ་སྐར་ཀུལ་འཁྱར་བཞི་སྤྱིང་དང་བཅས་ཉི་ལྷན་བྱེད་དུ་འོངས་པས་
 མཐོང་ནས་གཞོད་བྱིན་དུ་འཕྱུལ་རྟེ་མདའ་གཞུ་བྱ་བས་བྱས་པར། གནས་
 བརྟན་གྱིས་སྐར་ཀུལ་འདིར་ཤོག་ཅིག་བདག་ཅག་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ནས་ཐོད་ཁོ་
 བའི་སྤྱིང་དུ་ཀུལ་པོ་རྒྱ་ཨུག་ས་བཏང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་ལེན་
 ན། །དེ་ལྟར་ན་མེད་ཀྱི་མིང་ཐོས་པས་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་རྟེ་གནས་བརྟན་གྱི་
 ཟུང་དུ་བཞུད་ཅིང་། གཞན་རྒྱུས་ཀྱང་མཐོང་ནས་འཕགས་པ་འདི་དག་
 ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལགས་སམ། འདི་དག་དང་བྲལ་བ་གཞན་ཡང་
 འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ན་ཡོད་དམ། ཀུལ་པོ་ཆེན་པོ། རེ་ཞིག་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་

ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དག་གིས་དམར་མེར་དུ་སྒྲུང་། ། རྒྱལ་པོའི་བྱི་བ་ཚྭ་གས་ནས་
 གནས་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཤིང་འདིའི་མིང་ཅི་ཞིག་ ཡ་སྟེང་། ཡ་སྟེང་གཞན་
 ཡང་མཆིས་སམ། འཕགས་པ་མང་དུ་མཆིས་སོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་
 འགའ་ཡང་མཆིས་སམ། འཕགས་པ། ཡ་སྟེང་མ་ཡིན་པའི་ཤིང་མཐའ་དག་
 དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྒྱུར་པའི་ཤིང་འགའ་ཡང་མཆིས་སམ།
 འཕགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། ཡ་སྟེང་ཤིང་འདིའོ། ། རྒྱལ་པོ་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་
 གཟིགས་ཏེ་ཆོས་བརྟན་པས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མོས་པར་སྒྱུར་ཏེ། རང་གི་
 ཤིང་ཉ་ལ་གནས་བརྟན་འཁོར་བཅས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། སྤང་ཁྱིར་དུ་
 གདན་དྲངས། རྒྱལ་བུ་རྩ་རྩ་ཐོག་མར་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་ཏེ་
 དམ་བཅོམ་པ་ཉིད་བརྟེན། གནས་བརྟན་ཕྱོད་པའི་ས་མིག་དེར་སྟོན་ལའི་
 ཡལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཐོག་མ་བཞིགས་པ་ད་ལྟའི་བར་གནས། ཚྭ་གས་དེར་
 གནས་བརྟན་གཟིམས་པའི་བྲག་རྒྱབས་སུ་མལ་ཁྱི་དང་རྩ་ཆ་མོགས་རྩོལས་
 བྱས་པ་ཡང་སྒྲུང་། བི་མནའི་མདོ་བཤད་པ་ན་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ཡལ་ལ་འཁོར་
 རྩ་བརྟུ་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མཐོང་། ཡལ་ལ་རབ་དུ་འབྱེན་པར་བཞུགས་
 པ་གནས་བརྟན་ལ་གསོལ་བས། བདག་ཅག་ལ་བུ་མེད། རབ་དུ་འབྱེན་
 པར་མ་གནང་བས། བདག་གི་སྤིང་མོ་དག་འདུན་ཙ་ལག་མ་བུ་བ་ཡོད་པས་
 གདན་དྲོངས་ཤིག རྒྱལ་པོ་སྐར་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་ཆ་པོ་རྒྱལ་བུ་འཆི་ལྟས་ཡམ་
 བུ་བ་ལ། གཡས་འབྱེལ་དང་། སྤྱི་གཡ་སོགས་པའི་སྤྱེས་མང་པོ་དང་
 བཅས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱར་བརྒྲངས་པས། སྤང་ན་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་སྐར་རྒྱལ་ཆོས་
 ལ་མོས་པ་ཐོབ་པ་ཐོས་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་སྒྱུར་ཅིང་། རང་གི་བུ་མོ་དག་
 འདུན་ཙ་ལག་མ་ཡང་བརྒྲངས། བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞིག་སྤངས་ཏེ་
 གམེར་གྱི་ཡལ་གོ་ལྷས་ཆད་མཉམ་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། ཉིན་བཟུང་ལ་དུས་
 རྩོད་བྱས་ཏེ་དཔུང་གི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པས་སྟོན་ཤིང་དུ་བསྐྱལ།
 རྒྱལ་པོ་སྐར་རྒྱལ་གྱིས་ཐོན་མ་སྤྱང་བའི་བསུ་བ་བྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། ཡལ་ག་དེ་

སྤྱིན་ཆེན་པོའི་ཀྱན་དགའ་རུ་བར་བཅུགས་པ་ད་ལྟའི་བར་མ་འགགས་ཀྱི་ཤིང་
 རྩེར་ཡན་རུ་ཆུ་ཕྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཀྱན་ཤིང་ལྷན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཅུགས་ཤིང་།
 སི་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོག་གི་ཤིང་པོ་ལྟར་གཅེས་སྤྲོས་ཅུང་། ཡང་བའི་སྤྲོབས་
 ཀྱན་དུ་དམག་དབུང་ཆེན་པོས་བསྐྱར་རྟེ་བསྐྱངས། འདབ་མ་རེ་ལ་ཡང་
 གསེར་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིས་ཐང་ཅུང་དོ། །ཕྱང་རྒྱུ་ཤིང་འདི་གདན་དྲངས་པའི་
 བསྐྱ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གར་སུའི་ཡུལ་ན་ཡུལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་
 མཆོད་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པ་ཞིག་ཡིད་པའི་རུ་བའི་དུ་མིག་གི་སྤྲོད་དུ་རྒྱ་ལ་རེ་
 མོར་བསྐྱས་པ་དེར་སངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་སོ། །ཕྱང་རྒྱུ་ཤིང་སི་རྒྱལ་པ་
 བཅུགས་པའི་ལོ་དེ་ལྷ་དན་མེད་ཀྱི་ཁྱི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།
 དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བཅུན་མོ་ལྷ་ས་ན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 དད་པ་དེ་ཤི། ལོ་བཞིའི་བར་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བཅུན་མོ་ཉུང་མཁུ་སྐར་རྒྱལ་སྤྱང་མ་
 ཕྱ་བ་དེའི་དབང་དུ་སོང་། སྤྲོད་མིག་འདོན་པ་སྤྲོགས་ཕྱས། དེ་བཅུན་མོ་
 གཙུ་མོར་ལྷ་རུ་པའི་ལོ་གསུམ་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་རྟག་དུ་ཕྱང་རྒྱུ་ཤིང་ལ་བསྐྱེད་
 བཀྱར་ཅུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དེ་མ་མོས་ནས་སྤྲོས་ཀྱི་མཆོད་བྱུག་ཅན་བཏབ་ཤི་ཕྱང་
 རྒྱུ་ཤིང་ཉམས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་རྩ་བའི་ཆ་གཅིག་ལས་ཕྱང་
 རྒྱུ་ཤིང་གཉིས་པ་ཞིག་སྤྲོས་ཤིང་། རྒྱན་པ་ཆེན་པོར་ལྷ་རུ་པ་ཞིག་སྤྲོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤུལ་ཆ་བྱ་བ་དེས་བཅད། ཆ་ཤས་ནས་མག་རྩེའི་རྒྱལ་པོ་གང་
 བའི་གོ་ཆ་བྱ་བས་སྤྱར་ཡང་ཤིང་གསར་པ་སྤྲོས་ཤིང་རུ་བས་བསྐྱར་བ་ལས་པ་
 ཉེན་བཅུན་པ་ཕྱིན་ཆོར་བའི་ཁ་ལ་མཉམ་པ་ཞིག་གཅིགས། ཐང་ཐན་ཅང་
 གིས་འདོམ་བརྒྱུད་ཅམ་དུ་སྤྲོས་པ་ཞིག་གཅིགས། དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་སྤྲོད་
 རྒྱལ་པོ་རྩེ་རིས་ཤིང་དེ་བཅད་ཅིང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་མི་ལྟར་ལྷ་རུ་པ་མ་ཤེས་སོ། །
 ཕྱང་རྒྱུ་ཤིང་ཉམས་ནས་ལོ་བཞི་ན་ཡུལ་དུ་སྤྲོས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུར་ཅིང་། ལྷ་རུ་
 རྒྱལ་པོ་འདིས་ལོ་སྤྱི་བཅུན་རྒྱལ་ཤིང་བསྐྱངས་ཟེར་དོ། །དུས་ཆོགས་འདི་རྣམས་
 སི་རྒྱལ་པོ་རྩེ་ན་ཀྱི་གནས་བཏན་མིང་ཆེན་བྱ་བས་མཛད་པའི་གདུང་ཆེན་མའི་ལོ་

རྒྱལ་ལ་ཅ་བ་བཅོལ་བ་ལགས་ཤིང་། ཡུལ་གཤི་ལོ་རྒྱལ་གྲང་བདག་ཅག་གི་
བཟུན་འཁུར་གྱི་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་འདུག

རྒྱལ་པོ་སྐར་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁུག་ལག་ཁང་ལ་མགས་པ་
གནས་གཞི་མང་དུ་བཅུགས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཆེན་པོ་གྲུབ་
སྟེ་ལོ་བཞི་བཅུ་གྲིང་བསྐྱངས་པའི་འག་རྒྱ་འདས། དེ་ནས་དེའི་རྩ་བོ་ཡུལ་གྲུབ་
བས་བྲི་བཟུང་། འདིའི་བྲི་ལོ་བཟུང་པ་ལ། དག་བཅོམ་པ་དབང་ཆེན་སྟེ་
བསྟེན་པར་ཤོགས་ནས་དབྱར་དུ་ག་རུ་ཞེས་པར་མུང་ན་ལས་འདས། ལོ་དེའི་
རྗེས་མར་འཕགས་མ་དག་འདུན་ཅ་ལག་བསྟེན་པར་ཤོགས་ནས་དབྱར་དང་དགྲ་
ལོན་པ་གྲོངས། འཕགས་མའི་སྐུ་རུས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀྱང་དགའ་ར་བའི་མཆོད་
རྟེན་དུ་གྲགས་པ་བཞེངས། ཡུལ་གྲུབ་ལོ་བཅུ་གྲིང་བསྐྱངས་ཏེ་ཤི། དེ་ནས་
ཆོས་རྒྱལ་བཟུང་མའི་རྒྱལ་ཐོག་ལྷ་འདས་པ་ན། རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་ཏེ་མེའི་
རྒྱལ་བུ་ཞེའུར་བུ་བ་འོངས་ཏེ་མ་འགགས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་བཟུང་། རང་ཉིད་
ཡུལ་དེ་ཀྱང་གྱི་རྒྱལ་པོར་བྱས། སྤྱི་གས་བྱེད་པའི་ལྷགས་སྟེལ། འོན་ཀྱང་
བྲིམས་ནི་གཟུ་བའི་ཆད་དུ་གྲགས། དེ་དུས་སྤྲེལ་འི་རྒྱལ་པོ་ཀའླི་ཉིཅ། སྤིང་
དེའི་ཡུལ་སྐད་རོ་ཉི་ཅམ་ལ་དབང་ཞིང་དེར་སྤྱིང་འཛིན་པ་ན། བྱ་
དུ་གསུམ། སྐར་ཉིཅ་བུ་བའི་བུ་གཉིས་སྟེས། དུ་གསུམ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཏུམ་
ཞིང་ཅ་ལ་ཆེ་བས། བ་འཇིགས་ཏེ་ཏེ་མེའི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་འཐབ་པའི་མནའ་
སྟེལ་དུ་བཅུག་པ་ལ་མ་མཉན། ཕྱིས་པའི་ཆོ། མལ་གྱི་ནང་ན་རྒྱང་ལག་
བསྐྱམས་ཏེ་ཁྲམ་ཁྲམ་པོར་ཉལ་བ་མཐོང་ནས། མས་དྲིས་པས། ཡུལ་
མར་ལོ་མན་ཆད་སྤྱི་གས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་། སྟོགས་འདི་ནི་རྩ་མཆོ་ཡིན་ན་
བདག་ཅག་ལ་རྒྱང་ལག་བཟུང་བའི་གནས་ཀྱང་ག་ལ་མཆིས་སྐྱས་སྟེ། ལོ་
བཅུ་དུ་ག་པ་ན་སྟོགས་དཔའ་བོ་བཅུ་ཅམ་འབྲིད་ནས་ཏེ་མེའི་རྒྱལ་པོ་ལ་འཐབ་
དུ་ཆོས་པ་པས་བཀག དེ་ནས་ལ་བ་གྲོངས་ཀྱི་བར་བསྐྱགས། རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ་
མ་ཐག་དབྱར་ཆེན་པོ་འབྲིད་དེ་ཏེ་མེའི་དང་གཡུལ་བཞེས་པས། ལོ་གཅིག་

ལྷག་ན་ཨེལ་ར་བསད་ཏེ་མ་འགགས་པའི་ཤྲོང་ཁྱེར་སྤར་ཐོབ། རང་ཉིད་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། གཡུལ་དུ་ཏམིལ་འབྲམ་ལས་ལྷག་པ་བསད་ཟེར་ཅིང་། རྟིག་པ་དེ་མ་བྱས་ན་དེར་སངས་སྤྱིང་འདིར་སངས་རྒྱས་པའི་མིང་ཡང་ལྷས་པ་མེ་འོངས་སྤང། ཨེལ་ཇི་དཔལ་མཛངས་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲུག་ཏེ། དག་སྐྱེའོན་ཀྱང་གྲུས་པར་བྱ་བའི་འོས་སྤུ་བསམ་ཏེ། རྩི་ཉིང་དུ་བང་སྔ་ཆེན་པོ་བསྐྱངས། བྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱད་རྣམས་དེར་སྤྱོད་སྔ་ཆོ་རྩལ་མི་བྱེད་པ་སྟགས་བཀྱར་བཞི་དགོས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས། །ཤེས་སྤྱོད་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དག་ཐོག་ཅན་མདུམ་ཡལམ། སེའི་སྔ་བྱང་དུ་གྲགས་པ་བཞེངས། རྒྱུ་མཐིམ་བྱ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དེས་ཐོག་དྲངས་པའི་རྟེན་དང་གནས་གཞི་བྱངས་མེད་པ་ཞིག་བཅིགས་ཏེ། སིལ་ལའི་ཨུགར་གྲགས་པ་བྱས། ད་དུང་ཡང་བཞེངས་མཁན་རྒྱས་མེད་པའི་རྟེན་དང་དགོན་རྔ་ཞིག་མཛོང་ཆོ། དུས་གསུམ་བཞེངས་སྔ་བ་ཞིག་ཀྱང་གྱི་ཁལ་བྱང་། རྒྱལ་པོ་འདིའི་མིང་ནི་བྱིས་པ་རྩུ་ཆད་གྱི་ཁ་ན་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་ཤིང་། འདི་དང་བེག་མ་བཅུ་གཉིས་སིལ་ལའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཆོ་ཤོས་གཉིས་ཡིན། དེ་ཡང་ཏམིལ་བསད་པའི་རྟིག་སྤྱོད་དུ་མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་པོ་དུ་སྤེལ་འདི་བཞེངས། རང་གི་དབུས་སྤུ་གསེར་ལས་བྱུང་པའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞིག་གི་མདུན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བཤེལ་དང་། དེའི་མཐར་ཕྱེས་རབས་ཀྱི་རི་མོ་རྩལ་བསྐྱོས་པའི་བྱང་ལམས་གཙོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་གསེར་གར་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱས་པ་དག་བཞུགས་ཟེར། མཆོད་རྟེན་ཏ་ཅང་ཆོ་བས་མ་བྱུང་གོང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཤྲོངས། འདས་ཁར་སྤོན་རྣམས་ཀྱིས་རས་དཀར་པོའི་ཐོབ་ཆེན་པོ་བསྐྱངས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་སྤྱོ་གར་ནས་གཟིགས་སྤུ་བཅུག་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ཐོ་བྱང་དུ་བྱོན་ཏེ། རྩར་གྱི་དམག་དཔོན་གཙོ་པོ་ཐུག་ཕྱེ་འཇིགས་མེད་བྱ་བ་དེས་རྒྱལ་པོས་དགེ་མ་བྱས་པ་དག་གི་ཐོ་རིང་པོ་ཞིག་བསྐྱགས་པར། ཞིབ་དུ་མཉན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཀྱང་སྤོན་སྤུ་མཆོགས་པའི་དུས་སྤུ་བྱས་པ་འབའ་ཞིག་ལགས། རྩར་དགས་བདས་ཏེ་ནགས་སྤུ་བྱས་

སྐབས། ཉིན་གཅིག་རང་གི་བཅས་ཀྱི་བྱེད་དགེ་སྤྲོད་ཞིག་ལ་ཕུལ་བ་ཡོད་དེ།
 དེ་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་ལམ་སྟམ་ཟེར་ཞིང་ཆོ་འཕྲིན་སྤང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུལ་པོ་
 ཏུ་གསུ་དེས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཆེ་གསུམ་པ་ལ་གྲི་བབྱང་
 ཞིང་། ལོ་ཉེར་བཞི་ཀུལ་སྤྲོད་བསྐྱངས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེའི་ཐུན་མཚན་ཉིུས་
 གྲི་བབྱང་ཞིང་། མཚན་ཉེན་གྱི་ལས་མཐུག་བྱུངས། དེའི་ཆེས་སུ་དེའི་བྱ་
 གསུམ་གྱིས་སྤྲོད་བསྐྱངས། སངས་རྒྱལ་འདས་ནས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་གཅིག་པ་
 ལ་ཀུལ་པོ་བལ་གསུམ་ལམ་མིང་གཞན་འཇིགས་མེད་བུ་བས་སྤྲོད་བསྐྱངས།
 སངས་རྒྱལ་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་གཅིག་པ་ནས། འདིའི་ཁྲི་ལྷ་གས།
 མི་རིང་བར་རྒྱ་གར་ཉམ་ལའི་ཕུ་སྟེགས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་འོངས་ནས་གྲི་ལས་པབ།
 རྒྱལ་ཆལ་ཏུ་སྐྱས་ཏེ་བྲོས་པས་བྱ་བྱིབས་རྣམས་ལ་ཐིགས་འཇིགས་ཆེ་བས་
 དཀའ་ཆོགས་ལྟོང་། སྤར་ཀུལ་སྤྲོད་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་བཟད་པའི་བྲག་
 རྒྱིབས་རེ་རེ་བཞེན་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅིགས་པས་སྟོན་ལའི་ཀུལ་པོས་རྟོ་ལ་
 ཡང་བྱས་པ་གཙོ་བར་གྲགས། འཇིགས་མེད་རི་བོའི་མཚན་ཉེན་བཞེངས།
 དེ་ཡང་ཁྱར་ཉམ་ལའི་དམག་སྟེབས་ཏེ་ཀུལ་པོ་བྲོས་སྐབས་གཅེར་བུ་པའི་དགེ་
 སྤྲོད་ཞིག་གིས་མཐོང་ལྟེ། གད་མོ་བགད་པའི་ས་མིག་དེ་ལ་བཅིགས། ཀུལ་
 པོའི་མཚན་ལས་དྲས་ཏེ་མཚན་ཉེན་གྱི་མིང་ཆགས། བྱང་ན་མེད་གྱིས་
 བཞེངས་པ་དག་གི་ཁྲིད་ན་ཡང་འདི་ལས་མཐོ་བའི་མཚན་ཉེན་མེད་པར་གྲགས།
 ད་ལྟ་མི་མཚན་ཉེན་དེ་འཇིགས་ལྟེ། རྒྱལ་ཆལ་དང་བཅས་པའི་རི་དེུ་ཞིག་ཏུ་
 རྒྱར་པའི་ཆེན་ལམ་ལ་ཆོས་འཁོར་ཆག་པའི་བྱེད་ཅམ་འཐོན། སྟེགས་དེ་ཐང་
 རང་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་གྱི་བར་ཏུ་འཇིགས་ཏེ་བཞུགས་ན། སྤང་མཐའ་
 མོར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ནག་མེར་བར་མཐོང་ཞིང་། སྟེགས་ལ་བ་རྒྱར་ཡོད། ཁྱར་
 ཉམ་ལའི་རི་ལ་སྐྱས་ཏེ་དགའི་ལག་ནས་སྟེགས་ཐར་བས་བྲག་རི་དེ་ལ་ཉམ་ལའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་བཅིགས་པ་ཡང་། ད་ལྟའི་བར་རྒྱལ་མིང་འཕྱར་ཏེ་གནས།
 འདིའི་བར་ལྟེ་མོད་གསུམ་ཡི་གེར་མ་བྲིས་པ་ལྟང་འཇིགས་ཏེ་འཇིན་པས་རྒྱད་

ཐོས་ཀྱིས་དྲི་གས་ནས་མཐུ་བུར་བྱེད་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དག་འདུན་
བཟུས་ཏེ་འབྲུ་གཅིག་མ་ཆད་པར་ཡི་གེར་བཏབ། དཀོན་དེར་བྲག་མིང་པོ་
མིས་ཐར་དཀར་བཞིག་འདུག་པ་དེའི་ནང་ན་ཕྱེ་ཕྱོད་གསུམ་གྱི་ཐོག་མའི་བྱི་མ་
ཟངས་མྱེགས་ལ་བྱིས་པ་དག་གཏེར་དུ་སྐྱས་པ་ཡོད་ཟེར། དཀོན་པ་དེ་ན་དེར་
སངས་སྐར་ཡང་ཕྱེ་ཕྱོད་གསུམ་ཟངས་གྱི་མྱེགས་པ་ལ་བཞོ་བའི་བྲག་མའི་བྱེད་ཅིང་
འདུག རུལ་པོ་འཇིགས་མེད་གྱིས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གར་
བཞུགས་ན་ཁ་བྱར་སྐགས་རྩོལ་བཞོས་པ་རྣམས་འདི་ལྟ་བུ

6A8+HOK6N6PAAZJ ལྷང་བས་ཐེ་ལྷོད་རྒྱལ་ས་

ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱིས་པ་ནི་མུ་རུ་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རིགས་སུ་རེས་སོ། །
 དེ་ལྟར་གནས་བཞུག་པ་དག་གི་ཕྱི་ཚུང་ནི་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལ་བརྒྱ་
 དྲུག་པ་ཆུང་མ་ཙམ་ན་ཞིགས་པ་མ་དུ་གྱིས་ལ། ཕྱི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་
 པའི་དུས་ཚིགས་ནི་གསལ་བར་མ་རེས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷང་ཐམས་
 ཅད་ཡི་གེར་གྱིས་པའི་རྗེས་སུ་གཙུག་ཏུ་བ་དག་གི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ཡང་གྱིས།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་བམ་ཟེ་དག་གི་རིག་ཟེད་བཞི་ཡང་ཡི་གེར་གྱིས་སོ། །
 སྤྱིར་མི་བྱི་བ་རྣམས་པ་ལྟ་སྟགས་མདོ་ལས་གྲུང་གསུང་བ་བཞིན། ལྷང་འགངས་
 ཚེན་རིགས་ཡི་གེར་མི་བྱི་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱ་ཀར་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྐལ་དུ་ཡོད་
 འདུག་ལ། དུས་མུས་བར་དུ་ཡང་རི་སྐད་དུ། རང་གི་སེམས་ལ་བལྟས་
 བལྟས་ནས། ཡིག་ནག་དཔེ་ལ་བལྟ་མ་ཅུང་། ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པ་བཞིན་རྣལ་
 འབྱོར་བ་རྣམས་ཞིགས་པ་མཇུག་ཏུ་ཟུང་བཅད་མི་དགེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོ་
 རྣམས་ཁ་རྒྱུན་དུ་འདོན་པ་ན། ཆིག་འགའ་ཞིག་མི་མཐུན་པར་རྒྱར་པ་ལ་དག་
 མ་དག་བཅད་ཅིང་དགེ་འདུན་གྱིས་དེ་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་སོ་སོར་གྱིས་པའི་ཅ་
 བ་གཅིག་ནི་དེ་ཡིན་པར་འདུག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཉིས། དེ་ནས་
 རྒྱག་ དེ་ནས་བཙུག་བརྒྱད། དེ་ནས་རྒྱག་ཅུར་གྱིས་པ་སྟགས་བཤད་དོ། །

ལར་ལོ་རྒྱུས་འདི་རིགས་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་དག་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་རྒྱས་ཞིབ།
རང་རེའི་རྒྱལ་པོ་ <གནམ་> རི་སྤང་བཅན་དང་དུས་མཉམ་པའི་བཅུན་པ་ལ་
ཉན་གྱི་སྐབས་སུ་ད་དུང་ཡང་རྒྱ་གར་བྱང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོན་པ་རྣམས་ན་
ཐུགས་བམ་གྱི་སྤྲུལ་མེད་པས། མདོ་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ཐོག་ཆེན་དགོན་པ་
འབའ་ཞིག་ནས་གཡར་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལྟེ་པ་ལས་མོ་ཆེ་
ཞིག་རྗེས་སུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཡལ་བ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།
འདི་དག་ཁར་ལ་ཐལ་བ་ལགས།

རྒྱལ་པོ་འཇིགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་མོ་ཡན་ལཱ་ཞེས་བྱ་བ། དཔའ་
མཛངས་དང་ལྷན་ཞིང་། སྤྱད་པ་ངན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་བྱང་། ཁྱོ་པོ་
ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ལ་དུག་ཕྱིན་ནས་གསོད་པ་སོགས་བྱས། དེའི་འོག་དུ་ཉ་མེལ་འི་སྤྱི་
ཉེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་སི་རྒྱལ་བཅོམ། མི་སྤྱང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་བཟུང་ནས་བྱན་
འཁོལ་དུ་འཁྱེར་བ་སོགས་བྱས་པར་རྒྱལ་པོ་སྤང་ཆེན་གཛབ་དུ་དཔུང་པས་གྱུད་
ནི་ལ་བྱ་བ་འབྲིང་དེ་གཉིས་ཀ་ཙམ་འི་ཡུལ་དུ་སོང་ནས། ཉ་མེལ་འི་རྒྱལ་པོ་
སེལ་འི་ཐད་དུ་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཕྱིན་ཏེ་བདག་ཅག་གི་མི་རྣམས་འོན་ཅིག་
དེ་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་དཔུང་ཡང་མི་འདུག་ན། གལ་ཏེ་མ་ཕྱིན་ན་ངེ་ལྷར་བྱ།
འདི་ལྷར་བྱ་འོ་ཞེས། སྤང་ཆེན་དཔུང་གིས་བྱེ་མ་སྤར་གང་སྤངས་ཏེ། ཆོན་
པ་ཆེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བཙོར་བས་དེ་ནས་རྒྱ་འཛག་པར་གྱུར་པ་སེལ་མཐོང་ནས་
ཐུག་ལྟ། མི་རྣམས་ཕྱིར་ཕུལ་ཅིང་། ལྷར་སི་རྒྱལ་ནས་འཕྱོག་ལྟེ་འཁྱེར་བའི་
རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་སྤྱི་བརྒྱན་གྱི་རྒྱན་སོགས་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་སྤར་སྤང་བྱེར།

དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་འགའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བདུན་
བརྒྱ་དང་གུ་གསུམ་པ་ལ་བབས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའ་སྒྲིབ་རྟི་བྱ་
བས་སྤྱད་འཛིན། སྤྱག་ཆགས་ཤོག་སྤར་ལ་ཡང་མི་འཆོ་བའི་མནའ་འོར།
ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་ཐུག་དང་། ཡམས་ཀྱི་འཇིགས་པ་བྱང་བ་ཡང་བདེན་སྒྲོབས་
བརྗོད་པས་བསྐྱབས། རོའི་མགོ་བཅད་ནས་བཙོན་མ་རྣམས་མ་ཆོར་གཏོང་།

བ་སོགས་བྱས་པར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྒྲོན་པོ་གོ་བྱུ་བྱ་བ་དང་ལོག་སྟེ་དབྱར་
 ཆེན་འབྲིད་ནས་སློབས་པ་ན། མི་མང་པོ་གསོད་བཟུང་ནས་མཆན་ལ་པོ་
 བྱང་ནས་སྤྲོས། སྒྲོན་པོ་དེས་ཀུལ་པོའི་མགོ་ཁྲིར་ནས་འོངས་ན་གསེར་འདི་
 མེད་ཕྱིན་ནོ་སྤྲོས་པས། མི་མང་པོ་ནོར་ལ་རམ་པས་མགོ་བརྩས་མ་མང་པོ་
 ཕུལ་བ་སྒྲིབ་ཏེ་སྤྲོས་གསན་ཏེ། ངའི་ཆེད་ཏུ་མང་པོ་དག་བཀྲམ་པ་མ་ལེགས་
 གསུངས་ནས། ཟས་སྒྲུལ་བའི་ཆད་པོ་ཞིག་ལ། ངའི་མགོ་ཁྲིར་ལ་ཀུལ་པོ་ལ་
 ཕུལ་ཅིག་ཅེས། རང་གི་ཚེ་ཆུང་བྲེགས་ཏེ་གྲངས། སྒྲིལ་འི་རྒྱབ་དོས་ཀྱི་
 ཐང་ན་དོས་བཞི་རྩེ་ཐེམ་གྱིས་གཡོགས་པའི་རི་ཆུང་ཞིག་གི་ཚེར་དཔྱི་ཀྱམ་བྱ་བའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཀུལ་པོ་འདིའི་གདུང་ཆེན་མཆོད་ཆེན་དོ་མཆོར་ཅན་
 ཞིག་ཀྱང་བཞུགས། དབྱ་ཡང་དེར་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཟེར། གདུང་ཆེན་དེ་ནི་
 གྲོང་ཏུ་འདུག་མཁན་གྱི་ཀུལ་པོ་དེས་བཞེངས་སྐད། དགོན་དེར་སྒྲོད་རན་གྱི་
 གཤམ་པ་ཆེ་བའི་དགེ་སྲོང་འགའ་ཅམ་ཡོད། འཁྱར་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ།
 ཀུལ་པོ་གོ་བྱུ་བྱའི་སྐབས་སུ་འཇིགས་མེད་རིའི་དགེ་སྲོང་རྣམས་གྱིས་ཀྱ་གར་
 བའི་བཙུན་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྩེ་སུ་འབྱངས་ཏེ་ལྷུ་སྒྲ་རྣམ་པར་མི་མཐུན་
 པའམ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུལ་དཔ་སྤངས། སྤྲོས་འའི་བྱ་བྱ་བའི་སྟེ་པ་ཞིག་བྱར་
 ཏུ་བྱས། དེའི་ཆེ་སྒྲོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱད་དང་གོ་བཞི་
 མོང་། ལུན་དེ་སྤྲིད་ཏུ་འཕགས་པ་གནས་བཞུན་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས།
 ཆོག་དང་འདོན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུར་ཅིང་། ཆོད་པ་མེད་པར་གནས།

དེ་ནས་ཀུལ་རབས་གསུམ་པ་ནི་ཀུལ་པོ་བདེ་ཆེན་མདྲ་མེན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
 སྒྲོན་པ་འདས་ནས་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་བྲི་བཟུང་། དེ་དུས་ཀྱ་
 གར་ཙུའི་ལུ་ལྷ་ནས་འོངས་ཤིང་། ཀྱམ་རུ་ཅི། ཆོས་སྤྲིད་ཀྱི་སྟེ་པར་གཉོགས་
 བའི་དགེ་སྲོང་དགེ་འདུན་ཙུ་ལག་བྱ་བཞིམ་པ་འདྲིད་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་
 ཞིག་སློབས་པར། ཀུལ་པོས་ཁོའི་ངག་ལ་མཉན་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
 པོའི་དགེ་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་མ་དག་པ་ལ་བསྐྱད་དེ་བསོད་སྟོམས་གཙོད་པ་

སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རིང་བར་དགེ་འདུན་སྤར་བརྒྱམ། འོན་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོམས་ཆེན་པོའི་ནང་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་གཞི་བཅིགས་ཏེ་ལྷ་སྤྱད་མི་མཐུན་པའི་དགེ་སྤྱོད་ནམས་དེར་འཛིག་པ་སྐྱེས་བྱས། གནས་གཞི་འདིའི་ཤུལ་ན་ཡང་མཆོད་ཆེན་རིར་རྒྱར་པ་འཇིགས་མེད་རི་བོ་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ད་ལྟའི་བར་བཞུགས། དེ་ལྷར་གནས་གཞི་གསུམ་པོ་འདི་བྱེ་སྤྱིའི་རྩེ་བ་མ་གསུམ་གྱི་ཅ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་གསུམ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཁོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། རྒྱལ་པོ་འདིས་མིང་བྱ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་བྱས་པའི་ནང་ན། མིན་རྩི་བྱ་བ་དེ་རྒྱ་མཆོའི་འབྲིལ་ཁྱལ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་པ་ཡོད། མཆོ་མུན་ཤར་ལོག་ན་མཆོ་ཆུང་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལས་མི་ཆུང་བ་སྟུམ་བྱེད། ལར་སིགལའི་རྒྱལ་པོ་དག་གིས་བྱས་པའི་མིང་བྱ་ནམས་དོན་ལ་མཆོ་ཆུང་རེ་འདྲག་པས་རྒྱ་གར་གྱི་དེ་འདྲ་མིན། དེ་ཀྱན་གཙུག་པོར་ཞིང་པ་ལ་ཕན་ཆེད་དུ་བྱས་པར་འདྲག་འདི་ཡན་ལ་བེམ་ལ་ནས་བཅིས་པའི་རྒྱལ་རབས་དྲུག་ཅུ་མོང་ཟེར། དེ་ནས་དེའི་བྱ་མཚན་བ་ནས་སྤྱད་སྤྱོད་བའི་རིང་ལ་ཤར་གྱི་བཞུན་པ་ཉམས་པ་ཡང་སོར་ཆུད། འདིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱ་བ་སྤྱད་ཏུ་བྱས། དག་བཙམ་དབང་ཆེན་ལྗེའི་སྤྱད་རིན་ནས་གནས་བཙན་དེའི་སྤྱད་བཙན་གསེར་གར་སྤྲུགས་པ་ལས་མི་ཆད་མོང་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་བྱོན་པའི་དགེ་སྤྱོད་དག་གི་འདྲ་བཙན་ཀྱང་བྱས། དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་མཉན་ཡོད་ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་བར་གྱི་བསྐྱོད་བཀོད་ཁོ་ན་ལྷར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་ས་པའི་བསྐྱོད་བཀོད་ཆེན་པོ་དང་བཅས་སྤྱད་གཟུགས་དེ་ཡམས་ཉལ་ནས་སྤྱོད་ཐེར་དུ་སྤྱན་དངས། འདིའི་ཁྱི་ལོ་དག་པར་བབས་པ་ན། ཀའི་ཁྱའི་རྒྱལ་པོ་གདུང་སྟལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོམས་མཆོད་པ་དེ་སིགལར་བྱོན། དེ་ཡང་ཀའི་ཁྱའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱད་ཏེ་གསུམ་ཀྱི་དམག་གིས་པམ་སྟེ་མཆོན་པོ་གནས་འཆིལ་ཉེ་བ་ན། རང་གི་བྱ་མོ་ལ་སྤྱོད་ཆོམས་འབྲེར་ལ་བྱོས་ནས་སིགལའི་རྒྱལ་པོ་ནང་པར་ཡོད་པ་ལ་བྱིན་ཅིག་

ཅེས་སྒྲུབ་པ་བཞིན། དེས་ཆོམས་སྒྲུབ་པའི་ཏུ་བརྟུག་ཏེ་སིཙལར་སྒྲིབས་ནས་
 ཀུལ་པོ་མེད་པ་ལ་ཡུལ། ཀུལ་པོས་སྒྲོན་མ་མཛོང་བའི་བསྐྱ་བཀོད་དང་
 བཅས་ཏེ། ཆོས་ཀུལ་སྐར་ཀུལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་ཏུ་བཞུགས་སྤྱད་པས་ཤིང་། ཀུ་གར་ནས་དགེ་སྤྱོད་ཕྱོད་པ་དག་གིས་ཡུལ་
 དབུས་ན་བརྟན་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱུད་ཟེར་བ་མས་ཏེ་གཞུང་གི་ཀུལ་པོ་ཀུ་མཆོ་
 སྐས་པ་ལ་སྒྲོན་ཏེ་རྩི་རྩེ་གདན་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས། དགེ་
 སྤྱོད་མང་པོ་གནས་སྤྱད་ཏུ་བཏང་བ་ལས། ཏུས་ཕྱིས་བར་ཏུ་ལུས་པ་རང་རེའི་
 ཆག་ལོས་ཀྱང་གཟིགས་ཏེ། སིཙལའི་དགེ་སྤྱོད་སྐྱམ་བརྒྱ་རེ་རྩི་རྩེ་གདན་ལ་
 བདག་ཕྱེད་ཅིང་རྒྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཁོང་ན་མས་བརྒྱུད་སྤྱོད་གི་སྒྲིགས་བམ་
 ཞིག་ཡོད་ལ་མ་དགའ་རྒྱལ་སྐྱེས་གསུངས། མེད་པ་ནས་ལོ་ཉེར་བརྒྱུད་སྤྱོད་
 བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པའི་ཆོམས་མཆོད་བའི་ནི། གསུམ་པ་ཀལ་ཞེས་
 ཀུལ་པོའི་ཡུལ་ན་ཏེ་ཞེས་མདོ་ལ་གསལ་བའི་རང་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། ད་
 ལྟ་ཀློང་ན་ཕྱིང་ལྟར་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱ་བར་བཞུགས། དགོན་དེ་
 སིཙལའི་གནས་གཞི་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། ཡུལ་སྤྱིའི་དགེ་འདུན་གནས་
 བརྟན་ཡང་དེར་ཡོད། དེ་ལ་སྐར་རྒྱུ་ཏེ་དགེ་འདུན་ཀུལ་པོར་ཡང་འབོད།
 དགེ་འདུན་ཀུལ་པོ་བྱ་བ་བསྐྱོ་སྤྱོད་འདི་ལྟར་མ་དང་། སལམ་<བུམ་>
 སྐྱེས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ལྟ་མོ་ཞིག་ནས་སྤྱད་འདུག་ཅིང་། དབང་ཡང་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྩི་བའི་བྲམ་མ་གསེར་སྤྱོད་ཀུལ་པོ་དེ་ཡང་ཡུལ་དའི་སྐར་རྒྱུ་ཡིན་
 རམ་སྐྱེས། ཆོམས་དེ་རྒྱན་ཏུ་མཛོང་ཉིན་རྒྱུད་ཏུ་རིམ་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་
 བཞུགས། སྐབས་འགར་ཕྱི་ལ་བརྟན་ཏེ་མཇལ་བྱུ། སྐྱམ་པ་ཕྱིས་པའི་
 མཛུབ་རྒྱུང་ཅམ་ལ་རིང་ཆ་སོར་གཉིས་ལྟག་ཅམ་པ། ཁ་དྲོག་དཀར་ལ་སེར་
 མདངས་ཆགས་པ། རྩི་གཅིག་ཤིན་ཏུ་རྩི་བའི་དབྱིབས་སྐྱོ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་འདྲ་བ་
 ཡོད། རྩིར་སྐྱོ་དགྱ་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་རེ་མས་ཀྱིས་ཉིན་དགའི་རིང་ལ།
 ཆོམས་སྐྱོན་འདུན་པའི་ཏུས་སྤྱོད་ཕྱེད་ཅིང་། སེར་ཕྱོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད།

སྤྱི་ལ་འགོ་བཅུགས་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་གྲང་ཆེན་གྱི་གངས་སྤར་ཏེ་ཉ་བའི་ཉིན་
མ་གྲང་ཆེན་སྤམ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་ཡོད། གྲང་ཆེན་གསུམ་བཤེབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་
དབུས་མའི་སྤྲོད་ཏུ་ཆོམས་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞུགས་ཁང་དང་བཅས་པ་དང་།
གཞན་གཉིས་ལ་གདུགས་དཀར་དང་རྩ་ཡབ་ཐོགས་པ་བཞག གྲང་ཆེན་དག་
རེའི་མཆོམས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཆས་གྱུན་པ་ཞིག་རྩ་མ་འཁྲོལ་བའི་མི་སྤམ་རྒྱ་ཙམ་
རེས་བསྐྱར་ཏེ་བྱ་གར་བྱེད་པ་བཅས་ཤིན་ཏུ་ཡང་མཆར། གྲང་ཁྱེར་གྱི་སྤར་
ཆེན་རྣམས་བསྐྱར་ནས་ནམ་གྲང་ཡོལ་ཙམ་ནས་མཐུག་བསུས་བྱུང།

དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་མིང་ཆེན་གྱིས་སྤྲོད་སྤྲོད་བ་ན།
བཅུན་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དབྱངས་བརྒྱ་ཤྲོད་སྤྲོད་པ་ཕྱོད། དེ་ཡང་——
མག་ཏུ་ཡུལ་སྤོང་རྒྱས་གྱི་བྱང་རྒྱབ་ཤིང་དང་མི་རིང་བའི་ཚུགས་ཤིག་ཏུ་བམ་
ཟེའི་རིགས་སྤྱེའུངས་ཏེ། རིག་བྱེད་གསུམ་ལ་མཁས་པར་སྤྲངས། ཡུལ་ཏུ་
མར་སོང་སྤེ་རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཆར་བཅད་ནས་སྤོབ་མ་སྤོང་ཕྱག་ཏུ་མ་སྤྱོད་བ་ལས།
ཏུས་ནམ་ཞིག་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་སོང་བར་དགེ་སྤྱོད་ནམ་གྱི་རེབ་ཏུ་བྱ་
བ་མ་ཐོང་སྤེ། བམ་ཟེའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་འདི་ཙམ་གྱིས་
གར་ཡང་མ་ཐུན་གྱི་སངས་རྒྱས་གསུང་ལ་སྤོབས་ཤིག དེ་ཐོས་པ་དང་ཤིན་
ཏུ་དྲིགས་པས་ཁྲོས་ནས་འདི་ཐོང་བུའི་སྤྲོད་འབྱུང་པ་འདི་སྤྲོད་ནམ་གྱིས་
སྤྲོད་རེ་ཞིག་ཐོང་བུ་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་གཤེགས་ཏེ་བྱེད།
དེ་ཅི་ཞིག་ནམ་གྱིས་ཐོང་བུའི་མིང་ལས་བཅུམས་ཏེ་ཆོས་མངོན་པའི་
འཕེལ་གཏང་བ་གྱིས་པས། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཁྱམ་པར་གྱུར་ཏེ་མཐར་
གྱིས་བསྐྱར་པ་ལ་དད་པས་རབ་ཏུ་སྤྲངས། རྟེན་ཏུ་གསུམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་
ཅིང་ཡུལ་སྤོང་མི་སྤྲོད་ཆོས་མང་ཏུ་བྱས། དེ་ནས་མདོའི་ཡམག་ཐོ་
རྣམས་ལང་གའི་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ན་ཆང་བར་གཟིགས་ཏེ། དེར་བྱོན་ནས་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། ལུང་གི་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པར་མཛད། རྣམ་ཞིག་ན་བུ་ཕྱི་ཕྱག་རྣམ་པར་དག་

པའི་ལམ་ཞེས་བའི་ཆས་མངོན་པའི་དགོངས་འབྲེལ་ཆེན་པོ་དེ་བཙམས་ཏེ།
བཙམ་ལྟར་འདས་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་གི་བྱང་དུ་བཞུགས་ནས་གང་དགོངས་པའི་
དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་བྱས་པས་ལྟ་རྒྱུས་སྒྲིགས་བཅས་ལན་གཉིས་སུ་
བརྒྱས། གསུམ་པའི་སྐབས་སློབ་མ་ལ་གང་དུ། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་
དབྱངས་ཞེས་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་། སྐར་ཡང་མག་རྩའི་
ཉིང་རྒྱས་སུ་བྱོན་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཤིང་མཇལ་ཞིང་། ལུལ་དེར་ཡང་བསྟན་པའི་
བྱ་བ་སྐབས་པོ་ཆེ་མཛད་དེ་རྒྱ་འཛམ་ལས་འདས། ཇི་ལྟར་རང་རེ་རྒྱམས་ཀྱིས་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་རི་ཙམ་དུ་གྱུས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཉན་ཐོས་ཤེ་པ་དེ་དག་
ཀྱང་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གྱས་པ་དང་སྟན་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

མིང་ཆེན་གྱི་རྩེས་སུ་མི་རིང་བར་སྐར་ཡང་ཏ་མི་ལའི་རྒྱལ་པོས་དམག་
བྱངས་ཏེ་སིགལ་བཟུང་བ་ན་ཏུ་མེན་པོ་ལམ་ཉེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོར་བྱས།
རྒྱལ་པོ་འདི་འབངས་ཀྱི་ལ་བཙམས་པར་གྲགས་ཀྱང་བྲིམས་རྒྱུ་བ་པས་དམག་
དཔོན་སྟགས་ཞེ་སྟག་ མཐར་རང་གི་བྱ་འོད་སྤང་གིས་སྟན་བྱ་བོ་མྱག་ལའི་བྱ་
བྱ་བ་གནས་ནས་བསྐྱད་དེ། ཡབ་བཞེས་པོ་ཡོད་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱད་
བཟུང་། ས་དམག་དཔོན་གྱི་ལག་དུ་གཏད་དེ་བསྐྱོངས། རྒྱལ་པོ་འདིས་
མང་གེ་རིའི་པོ་བྱང་བྱ་བ་བཅིགས་པ་ད་ལྟ་ཞིག་རོ་ལས་མེད་ཀྱང་སིགལའི་སྤང་
གི་ངོ་མཚར་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ཐོག་ཆད་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་པའི་བྲག་རི་སྤྱབ་མེད་
ངོས་བཞི་ཅིག་པ་ལྟར་གྱུན་དུ་ལངས་པའི་ཅེར་པོ་བྱང་གི་བྱལ་དང་བྲག་རང་ལ་
བསྐོས་པའི་མིང་བྱ་ཆེ་རྒྱུ་གསུམ། བྲག་གི་བྱེད་ནས་ཉིང་དུ་འཇོགས་པའི་སྒོ་
མང་གེ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སྤྱབས་པའི་ཁ་ནང་ནས་འཇུག་དགོས་པ་ལ། མང་
མགོ་ཞིག་བྱིན་ཀྱང་ཤེར་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྤང་ཆེན་གྱི་རོ་འབྲུ་བ་རེ་དེ་
དུང་ཡང་ལུས་པ་འཇིགས་ཤིང་ངམ་ཆགས། བྲག་གི་ཙ་བར་དཔག་ཆད་བྱེད་
ལྷག་པའི་ལྷགས་རིས་བསྐྱར། བྲག་བྱུར་ན་རྒྱུགས་རོ་ཆེན་པོ་བཙུགས་པ་ཡང་།
ད་དུང་དེ་གར་ལུས། ངོ་མཚར་གཞན་ཞིག་ནི་བྲག་གི་སྤྱོད་ན་ཤེལ་འབྲུ་བའི་

ཅིག་པ་རིང་པོ་ཞིག་ལྟས་པའི་ཕྱིར་དུ། མི་ཐོག་མར་པོའི་བར་ནས་དེར་སྤྲིབས་
པའི་མི་རྣམས་གྱིས་རང་རང་གི་མིང་དང་ཚོམ་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་བྲིས་པ་
དག་ད་དུང་ཁྱེད་ལ་མེད་པར་ཞུའོ། དེ་དག་ལ་བཞུགས་ཆོས་སྤྱད་པུག་གཅིག་
གི་ཡུན་ལ་སྤྲོད་པའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་རྣམས་པ་ཅི་ཅམ་དུ་འཕྱར་བ་ཡང་མཐོང་རྒྱས་
པས་ངོ་མཚར་ལ་སེམས་སྦྱོར་བ་ཞིག་ཡོད། སྔ་བྱང་དེ་ལོ་བརྒྱུ་ལ་བཅིགས་ཤིང་
ལོ་བརྒྱད་ལ་ལོངས་སྤྱུ་བྱུང་བེད། འོད་སྤྱང་གིས་པ་བསད་པའི་ལོ་ལན་གྱིས་
འབངས་འཁོར་བམས་ཅད་མ་མག་ཞིང་། དེ་མཚུངས་ཕྱག་ལ་བྱས་ཀྱི་གར་
ནས་དམག་འབྲིང་ནས་འོངས་པ་དང་འདྲམས་ནས་རྒྱལ་བའི་རེ་བ་མེད་པར་
ཕྱར་ཏེ་རང་གི་ཅེ་རྒྱང་(མཛིང་པའི་འཕར་མ་ཡིན་) ཐེགས་ནས་བསད།
རྒྱལ་པོ་འདི་གནིས་ནག་མོ་འཁོལ་དང་དུས་མཉམ་བེད་ཞིང་། བྲག་མོའི་
འཁོལ་གྱི་ཤྲོགས་པོ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་པ་མཁན་གཞོན་ལུ་འཁོལ་ཡང་འདི་དུས་
ཡོད། དེས་བཙམས་པའི་ཚོད་གྱི་རྒྱུད་ཕྱིད་མ་འཕྲོག་པ་ཏེ། སྤྲོ་འཕྲོག་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། དེར། ཚོད་གྱི་རྒྱུད་ཆེན་ཆུ་རྒྱུ་ཤི་ཤི་ཏེ་སྤྲོ། །ཀུའི་
ཀྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའོ། །རྒྱུའི་བརྒྱུད་ནི་གནས་བཞིན་དུ། རྒྱུད་ཕྱིད་
འཕྲོག་པ་ཕྱིད་རྒྱས་པ། ཚོམ་མཁན་གཞོན་ལུའི་འཁོལ་པོ་འཕ། །འོན་ཏེ་ཡང་
ན་སྤྲོ་སྤྲོགས་ཏིང་། ཅེས་སྤྲོགས་བྲིས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་ཆའི་མཚན་ལ་ཏུ་ཏུའི་
བརྒྱུད་བེད་ཞིང་། བྲག་མོའི་འཁོལ་གྱིས་ཏུ་ཏུའི་བརྒྱུད་དེ་ཏུ་མེད་པའི་
སྤྲོད་པ་ཞིག་ཀྱང་བཙམས་པས། འདིར་སྤྲོ་སྤྲོད་ཏེ་རམ་ཆ་ཡོད་བཞིན་སྤྲོ་
འཕྲོག་པ་ཕྱིད་རྒྱས་པ་དང་། ཏུ་མེད་པའི་བཞུན་བཅས་ཡོད་བཞིན་རྒྱུད་ཕྱིད་
མ་འཕྲོག་པའི་སྤྲོད་དངགས་ཚོམ་རྒྱས་པ་གནིས་ཀྱི་ཐོན་མ་ནི་སྤྲོ་སྤྲོགས་དང་།
ཕྱི་མ་ནི་གཞོན་ལུ་འཁོལ་བདག་ཡིན་ནོ་བེད་པོ། །གཞོན་ལུའི་འཁོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
དང་འབྲེལ་བར་ནག་མོའི་འཁོལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡང་མང་ཅམ་འདུག་ཏེ་འདིར་
འབྲི་མ་རྒྱས། གཞན་ཡང་དེ་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་དངགས་མཁན་དག་གིས་བཙམས་
པའི་ཐུན་གྱི་པོ་ཉ་དང་། མ་ཕྱིའི་པོ་ཉ། རྒྱུག་དང་ཐེན་ཅེའི་པོ་ཉ་སྤྲོགས་

ཨ་བྱུག་འདུག་པའི་ཁྱི་གྱི་ཕ་ཉ་ནི་ནག་མའི་འཁོལ་གྱི་དེ་ཡིན་ལ། གཞན་
ནམས་པལ་ཆེར་སྒྲིལ་པ་དག་གིས་བྱས་ཤིང་། རོ་ནང་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་ཕ་ཉ་
བརྒྱད་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་ཆོའི་གས་ཡིན་རྒྱུར་འདུག་གོ།

སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ཆིག་ཉིད་བྱུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྐབས་སྒྲིལ་ཅོལ་འི་
རྒྱལ་པོའི་ཆབ་འོག་ཏུ་ཤོར་བར། མི་རིང་བར་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་རིགས། བེང་ཡ
ཅུ་རྒྱལ་རྒྱལ་དབྱར་པ་བྱ་བ་ཞིག་རང་ལོ་བཙུང་པར་མལ་ཡའི་སྤྲོངས་སུ་བྱིད་
བཟུང་། ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷུ་ཉེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་གཡུལ་བགྲེས་པའི་མཐར་མ་
འགགས་པའི་ཁྱོད་ཁྱེར་སྤྲེང་འཕྲོག་ཉེ་རང་ཉིད་གྱིས་ཙང་པར་བཅིངས། རྒྱ་
གར་ཙལ་ཀའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་གཞོན་ཉེ་མ་བཟུམ་དུ་བྱང་། ཀའི་རྒྱལ་པོ་
སོགས་དང་འོགས་སུ་བཞེབས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་བཟོན་པ་ཉམས་པ་དག་སྤར་
གསོ། ཟུར་མའི་རྒྱལ་པོས་ཐར་དམག་རྒྱལ་བའི་དྲིན་གཞོན་ཡུལ་དེར་
ཐོག་ཆེན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཤིན་ཏུ་འཆལ་བར་སྟོད་པ་དག་ཡོད་པ་གནས་ནས་
དབྱུངས་ཏེ། གནས་བརྟན་པའི་སྟོན་རྒྱལ་པོ་སྒྲིལ་ནས་དགེ་སྤྲོད་
ནམས་བཏང་། དེ་བྱིན་ཟུར་མ་ནམས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྟོན་འཛིན་པར་སྤར་
ཅིང་། དེ་ཙང་ན་རྩེ་མི་ལ་སོགས་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཡིན། དེའི་ལོ་ཏུ་
དེའི་རྒྱ་པོ་ཇོ་ལྟ་དང་། དེ་ནས་དེའི་བྱ་བཟུམ་ལྟ། གཞོན་པུ་ནམས་གྱིས་
ཁྱི་རིམ་པར་བཟུང་།

སངས་རྒྱས་འདས་ཐོས་ཀྱི་ཆིག་ཉིད་བྱུག་བརྒྱ་གོ་བཟུན་པ་ན། གཞོ་
བྱུང་འི་ལ་སྤར་སར་གྲམ་ལྟ་བུ་བཞི་ལ་འཁོད། འདི་སྒྲིལ་འི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་
ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལོ་སོ་གསུམ་བྱིད་བཟུངས། སྒྲིལ་
དབང་བར་མ་ཐད་ཟུར་མ་དང་རྒྱ་གར་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཁྱང་དབང་དུ་འདུས།
སྟོན་གས་ཀྱི་མི་སྡེ་མང་པོ་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཁྱིད་ནས་ཐར་ཁོང་དག་གིས་བཤེག་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཉམས་གསོ་བྱེད་དུ་བཞུག
རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དང་། ལྟའི་ཐིག་ལ། ལྟ་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་

ཁང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་བཞེངས། དེ་དག་གི་ཤུལ་རྣམས་སོ་སོ་ན་ན་རྒྱ་པ་
བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་འདུག་ཅིང་། རྗེའི་ཀ་བའི་ཆག་གྲུམ་ཅམ་ལ་ཡང་བཟོ་བྱ་ད་
གྱིས་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལ་སྐགས་པའི་དགོ་
འདུན་ཤེ་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཐེག་ཆེན་པ་དག་རྒྱུད་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་ལ་
གཙང་ཞིང་ལྷག་ལུས་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་གསུམ་ན་མན་ཚུན་
ཚྭ་པ་མེད་པར་གནས། སྤྲན་ཁང་དང་། སྤྲན་དང་། སྤྲན་པ་བཅས་པ་
དགོར་མཛོད་ནས་བདག་རྒྱུན་ལྷན་ཏེ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཅུགས། ཡུལ་ཐ་དད་
ནས་འོངས་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱོད་གསུང་། ཆོས་བཙུ་ལ་ནམ་ཤར་ལ་
རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་དབུ་རྒྱན་སྐགས་བཞག་ཉེ། གོས་དཀར་པོ་རྒྱན་ཞིང་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ཡིན། སྤྲན་རྣམས་དང་། ལྷན་དུ་ནད་པ་རྣམས་ལ་བྱི་རྒྱག་
ཕྱིད་དུ་འགྲོ། རྣམ་མཁའི་གར་བྱ་བའི་ཡུར་ཆེན་སྐགས་བྱས་ཏེ་འབངས་གྱི་
ཞིང་པ་དག་ཀྱང་ཆོས་སྤྲན་སྤྲུམ་ཆོགས་པར་བྱས་པ་སྐགས་མདོར་ན་འདི་དུས་
ཡུལ་འདི་ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་ཀའི་སྤྲན་དར་བའི་ཕྱིར་སྤྲན་པར་གྲགས། དེའི་
འོག་དུ་དེའི་སྤྲིང་མའི་བྱ་པ་ཆེ་ཏེ་བཟོ་ཡབ་དུ་རྣམ་རྒྱལ་དཔུང་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་
མཁས་པ་ཞིག་གིས་བྲི་བཟུང་། དེ་གྲོངས་ནས་རྒྱ་གར་ཀའི་རྒྱའི་མེང་གེ་གྲོང་དུ་
སྤྲེས་པའི་རྒྱལ་རིགས་སི་རྒྱལ་འི་རྒྱལ་པོའི་གཉེན་ཆེན་དུ་གཏོགས་པ་ནི་ཤར་མཁུ་
བྱ་བས་སོ་རོ་དགའི་བར་སྤྲིད་བཟུང་། དུས་འདི་ཙམ་ལ། འཕགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་མཁྱིལ་དེ་བཞུགས་བཞུགས་ཤིང་། དག་བཅོམ་དེས་སྤྲིག་ཡན་ལག་
གི་མཆོད་རྟེན་དུ་ཆོས་བཞུན་པ་ན་དགོ་སྤྲིང་དུག་ཅུས་འབྲས་བྱ་ཐོབ། ཆོ་
འཕུལ་གྱིས་སྤྲེ་བོ་རྣམས་(དད་)པར་བྱས་ཤིང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་ཆོ་སྤྲི་
གདུང་ལྷ་རྣམས་གྱིས་མཁའ་ལ་འཁྱེར་བ་རང་གི་སྤྲིང་མོ་དང་གྲོང་པ་ཀུན་གྱིས་
དངོས་སྤྲི་མཐོང་བ་སྐགས་བྱུང་། བཏར་ལྷ་བྱ་བར་དག་བཅོམ་འདིའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཡང་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་གཉེན་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པར་གྲགས་པའི་མི་རོ་
འགའ་ཞིག་ཀྱང་དུ་ཉེ་བར་ཀུན་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བའི་ཡུལ་ན་འདུག དག་བཅོམ་

འདིའི་སྤྱོད་བསྟོད་སྐྱེས་ཀྱང་མང་ཏུ་སྤང་ཞིང་། འདི་ལ་སིགལའི་དག་བཙམ་
མཐའ་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གདོན་མི་བླ་བར། ཁྱོ་ལས་མཛད་
པའི་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཏུ་གསལ་བའི་སིགལའི་དག་བཙམ་འབྲི་ཁྱུང་སྤྱོད་པ་
སྐྱེས་ལ་མེ་རྟག་བསྐྱར་མཐའ་དེ་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་མོད། ཁྱོ་ལས་མཛད་
པ་དེར་རྒྱ་ཚུ་མཆིའི་གྲང་ན་བཞུགས་པའི་དག་བཙམ་གྱུ་ཐར་མ་ཞེས་མཆན་མི་
འདྲ་བ་སྤང་། དག་བཙམ་འདི་ལ་མཆན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རྒྱས་མི་འདུག་ཅིང་།
ཚུ་མཆིའི་གྲང་དེ་ད་ལྟའི་པོ་ལེན་ན་རྒྱ་པའི་མིང་ཏུ་ཐར་གྲགས་ཞེས་འགའ་ཞིག་
ཟེར་རོ། །དག་བཙམ་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་ཅམ་མགནས་སྐད་ཏུ་བྲིས་པའི་
རས་བཀྲི་བྱ་བ་དང་། གཞན་སིགལའི་སྐད་ཏུ་བྲིས་པའི་སྐྱེས་ལ་རྒྱ་དམ་
པའི་ཆོས་རྒྱ་བྱ་བའི་གཞུང་གཉིས་ན་ཡོད་ཟེར་གྱང་བདག་ཕྱི་བཤོལ་གྱིས་
བསྐྱེས་ཏེ་འདི་ཅམ་ལས་བྱི་རྒྱ་མ་རྟེན་དོ། །

དེའི་རྒྱུ་ཤུགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དཔལ་པོའི་
དཔུང་གི་སྐབས་རྒྱལ་བྱ་ཕྱང་ལོ་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་བྱ་བས་ཕམ་ཉེ་བྲི་བཟུང་།
དེས་རྒྱ་ནག་གི་པོ་ཉ་ལ་འཆེ་བའི་ཆེན་ཀྲིས་རྒྱའི་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཅིང་རྟ་
བྱ་བས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བཟུང་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འབྱིད། རྒྱལ་བྱ་པར་
ཀྲམ་བུ་བྱ་བ་སྐར་བཏང་ཉེ་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་ཏུ་བཅུག དེ་ཏུས་བཙུགས་
པའི་རྒྱའི་རྟ་རིང་། ཉ་ཐིག་དང་། རྒྱ་དང་། ཉ་མི་ལའི་(ཡི་གེ)གསུམ་
ཡོད་པ་ཞིག་སིགལའི་སྐལ་བྱ་བར་ཡོད། རྒྱལ་བརྒྱུད་དེ་དག་གི་ཆོ་གསེར་གྱི་
དོང་ཅོ་བཅས་སྤྱོད་བསྐྱར་ཅིང་། དུལ་གྱི་ཐུང་བཅད་རྒྱུད་ཟེར། པརྟེ་ཉ་ནགས་
གྱི་རིན་ཆེན་ཡང་འདི་ཏུས་སྤྱོད་ལ་སྲིད་འདིར་ཕྱོད་པ་ཡིན།

ཉོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་ཉོར་ཐིན་པ་ན། རྒྱལ་འཕེལ་གྱི་དུལ་ཏུ་
སྤྲུལ་དུ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་བའི་རྒྱལ་ཕན་ཉོན་པས་ཕན་ཞིག་སྲིད་འཛིན། དེའི་བྱ་
རྒྱུ་ཞིན་རྒྱལ་སྲིད་ལ་རམ་པས་རང་གི་པ་བཀུམ་ནས་ཅན་པཎ་བཅིངས།
ཡན་རིང་ཅམ་ཞིག་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་པ་སྐྱེས་ཆོས་གྱི་བྱ་བ་བྱས། ཉེན་

གཅིག་དགེ་སྤྲོད་ཞིག་ལ་བསྟན་སྟོན་མས་འབུལ་བ་ན། སྤར་གྱི་ཤིག་པ་སྟོ་བུར་དུ་
 དུན་ཏེ་སྟག་ནས། རས་པ་བསད་པའི་ཤིག་འབྲས་འདི་མི་སྤྲོད་བའི་ཐབས་
 ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ། དེ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ངེས་པའི་ལས་འདིའི་རྣམ་
 མཁན་གདོན་མི་ཟ་བ་སྤྲོད་དགོས་སོ། །གནས་བཅན་གཞན་དག་ལ་དྲིས་པས།
 དེ་དག་གྲུང་དེ་སྤྲད་ཟེར་ནས། ཡིད་ཆད་དེ་སྟེ་སྟག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག་ལ་
 དྲིས་པར། དེ་ན་རེ། བསྐྱས་པ་དང་མཆོད་སྦྱོན་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དག་བྱས་ན་
 ཤིག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཅིང་སྤྲད་ཅིག་གིས་འབྲང་བར་འཇུག་རོ། །རྒྱལ་པོ་བུ་དང་
 ཨོས་བྱན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་བྱིན་ཆད་དེ་དབང་ཕྱག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བར་གྱུར་ཅིང་། རང་ཡུལ་གྱི་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་བསྟོར་ས། གཙུག་ལག་ཁང་
 དང་སྟེགས་བམ་མེ་ལ་བསྟེགས། དེ་དག་གི་ཤུལ་དུ་སྟེ་སྟག་གི་རྟེན་དག་
 བཙུགས། མཐར་གྱིས་དེ་དབྱང་སྟོབས་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་ལྟའི་ཡུལ་དེལ་པོ་
 འོག་དུ་བཙུག། དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ལ་རྟགས་འདྲར་བའམ་སྟག་འདྲར་དགོས་
 པའི་དྲིལ་བསྟེགས། བསྟན་སྟོན་མས་སྦྱོན་པ་དག་ལ་ཡང་བྲིམས་བཅད། དེ་ལ་
 དགེ་སྤྲོད་གང་དག་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲས་པ་རྣམས་ནི་བྲིམ་པར་བབས། གང་སྟོན་པ་
 ལ་གྲས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་དེ་ནིང་གིས་རང་གི་སྟག་བཏང་། འགའ་ཞིག་དག་
 འཛམ་བུ་སྤྲོད་དུ་བྲོས་ཏེ་ལྟའི་ཡུལ་ན་བཞུན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གནས་པར་
 བྱས་སོ། །འདིའི་བཞུན་པའི་སྟོང་ཆར་ཡུན་ཅི་ཙམ་བྱང་བ་མི་གསལ་ཡང་པོ་ནི་
 ཤུ་ཙམ་ལས་མི་རིང་བར་མཛད། འདི་པོད་ན་རྗེ་སྤྲེའི་དངོས་སྟོབ་ཆོ་ཞལ་
 བཞགས་པའི་དུས་ཡིན་ཅིང་། སིན་ལའི་རྒྱལ་བཟུང་གི་ཁྲོད་ནས་སྟེ་སྟག་
 རྟེན་པ་འདི་གཅིག་ཕྱར་གྲགས།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རབས་བཞི་ཙམ་སོང་ཞིང་། སངས་རྒྱལ་འདས་ནས་པོ་
 ཉིས་སྟོང་དབུ་དང་སྟེ་ལ་བབས་པ་ན་བཟའ་ཆ་སྟེ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་བྱ་
 བས་སྤྲོད་འཛིན། ཁྲོད་ཁྲོད་ཀྱི་མཐའ་ཕྱགས་རིས་བསྐྱར་ཞིང་། ཡུལ་རྣམས་
 བདེ་བར་བསྐྱངས། སྟོན་པའི་ཆོས་ཅན་ཅད་བཅད་པས། རྟེན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟེ་སྟག་

ནས་བཞག་པ་ཐོས་ཏེ། བཀྲར་བཞེ་ཆེན་པོས་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་། གཙུག་
ལག་ཁང་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་བཞེངས་པར་བཞགས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་རང་
ཡུལ་ན་དགེ་སྤྱོད་མི་བཞགས་པས་གདུང་བ་སྦྱེས་ཏེ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁང་ག་བྱ་བ་ནས་
བཙན་པ་དག་སྤྱན་དྲངས། བཞེ་ཆེན་གྱི་བའི་གནས་བཅན་སོགས་སངས་རྒྱས་
འདས་ཤིང་གི་ལོ་ཉིས་སྤྱོད་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་པ་ལ་སྤྱོད་ལར་བྱོན། མི་ཆེན་གྱི་
རིགས་མང་པོ་རབ་དུ་དབྱེདས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མ་བཅིགས། དེ་ལྟར་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཡུལ་རིང་བཤུངས་བའི་མཐར། རང་གི་སྤྱན་གཞན་པ་ལ་ཁྱི་
གཏད་དེ། རང་ཉིད་སེམས་ལས་རྒྱུང་དུར་དགེ་བའི་སྤྱོད་ལ་བཙན་ཞིང་
བཟད། རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁྲོད་ན་བཙན་པ་ལ་བགའ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་འདི་ཡིན་
པར་གྲགས། སྤར་ཡང་བར་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་གཉེན་ཆོད་རྒྱ་གར་བ་མང་པོ་
སྐབས་ཤིང་ཤན་གྱིས་སུ་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱན་སོགས་ཆེར་འཕེལ་ཅིང་། རབ་
བྱུང་རྣམས་གཡེལ་ཏེ་བསྐྱེད་རྫོགས་འཕྲོགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་གྲངས་མང་
པོ་ལངས་ཅམ་དུ་སྤྱར་པ་ན་དགེ་ཚུལ་མཁས་པ་སར་རྟེན་སྐབས་མཛད་བྱ་བ་
དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་ཏེ། རྒྱལ་དུ་དགེ་སྤྱོད་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕོ་ཉ་ལན་ཁ་ཡར་
བཏང་ཡང་གྲུ་ཞིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲེན་དེ་མ་གྲུབ། སྤར་རྒྱལ་པོ་
གྲགས་པ་སེང་གའི་ཁྱི་ལོ་བདུན་པ་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྤྱོད་ཉིས་བཅུ་
གོ་བདུན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱན་གནས་བཅན་ཉི་བར་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཉི་
ཤུ་ལྟ་སྤྱན་དྲངས། རྒྱུ་དབྱུགས་སུ་གྲུ་པོ་ཆེ་ལ་མཆོད་ཀྱི་ཕུང་དེ་ས་ར་ནམ་ག་
ར་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས། དེ་ནས་མཆོད་པ་ད་
ལྟའི་རྒྱལ་ཉལ་ཡིན། རྒྱ་མའི་དགེ་སྤྱོད་དག་གིས་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱབ་སུ་བྱུང་
འབྱུག་དང་ཞི་བའི་ལྟ་ཁང་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ་ནང་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
བྱང་གི་ཉི་འཁོར་དུ་ཡང་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ཆོས་ལ་མཆོད་ཟེར་བ་ཐོས་ནས།
རྒྱལ་པོའི་ལྷང་གིས་ལྟ་ཁང་དེ་ཀྱན་བཞག་ཅིང་མཆོད་སྤྱན་བཅད། རྒྱལ་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་ཀྱང་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་དང་ལྟ་དུ་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་གཏད་ཀྱང་

མ་བཞེས། དེ་ནས་སར་རྟེན་པ་ལྟུང་གྱི་དག་འདུན་གནས་བཞུགས་ཏེ་བཞུགས་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབས་པ་ཆེ་མཛད་ཅིང་། བད་སྟོན་དང་། སྒྲན་ལ་སྒྲུབས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བཞུགས་བཅས་དུ་མ་ཡང་མཛད་དེ་སངས་རྒྱུས་འདས་ཆེས་ཀྱི་ལོ་ཉིས་ལྟར་སྤུངས་བརྒྱ་སྟོང་གཉིས་པ་ལ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས། ལྷུང་བ་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་བོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སྒྲུབ་ཞལ་བཞུགས།

དེའི་ཤོང་ཆེས་ལྷ་མོ་སངས་རྒྱུས་འདས་ཆེས་ཀྱི་ལོ་ཉིས་ལྟར་ལྷ་བཅུ་འེར་ཅམ་ན་མཐའ་མི་མོ་རྟོ་གིས་ལྷ་མོ་ལྷུང་འདིར་སྐབས་ཤིང་། དེ་ལོ་དུ་བ་ཀྱི་མི་མཐོང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ལྷ་མོ་རྟོ་གིས་ཤིང་ལྷུང་དེ་ཐོན་མ་མཐོང་བའི་མི་རིགས་པགས་པ་སྐྱུ་ལ་སྤྲད་མར་བ། ལྷགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ཞིང་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་ཐོན་པར་ཕན་ཚུན་འཁྱེད་བ། ཉ་དུམ་བྱ་རེ་ལ་གསེར་དུམ་རེ་ལྟར་བ། ཟས་སུ་རྩ་ཞིང་། སྐྱམ་དུ་ཁྱག་བདུང་བ་སྒྲུབས་སྟེ། ར་བདུང་ཞིང་འཁྱར་སྐམ་ཟ་བ་མཐོང་སྟེ། མོ་རྟོ་གིས་དེ་དག་ས་ཁུལ་བ་ལ་རྒྱས་ཆེ་བས་འགའ་ཞིག་དབྱས་གཅང་དུ་ཡང་སྐབས། འབྲུག་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་དུ་ཡང་སྐབས་ནས་མེ་མདའ་ལྷུལ་བ་སྒྲུབས་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ན་ཡང་གསལ། འོན་ཀྱང་ཁོང་རྣམས་སྐྱེལ་རྒྱུ་སྐབས་པའི་དུས་དེ་ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་ཀར་སྒྲུབས་ཀྱི་དུས་སྤྱིན་ཅིང་། དེའི་ཤོང་ལོ་དུ་མའི་ཐོན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐབས། དེ་དག་སྐྱེལ་འདི་རྒྱལ་པོ་དང་དག་ཤོགས་རེས་མོས་སྤྱུ་བྱས་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅམ་ལྷུལ་འདིའི་མཆོ་འགྲམ་དུ་བཅད། དེ་ནས་མཐའ་མའི་རིགས་གཞན་སྤྱི་བྱ་བ་དག་སྐབས་ཏེ་ཐོན་མ་རྣམས་བསྐྱད་ནས་དེའི་ལྷུང་དུ་ཁོང་རྣམས་ཆོང་པའི་རྒྱལ་དུ་བྱས་ཏེ་ལོ་སྤུངས་ཅམ་བཅད། དེ་ཡང་ལུན་རིང་མ་ཞིག་གི་བར་སྐྱེལ་འདི་རྒྱལ་པོས་ཀུན་ཐོགས་སྤྱི་བྱ་བ་བཅུང་ཞིང་། ལྷ་མོ་དུ་བྱ་བ་ཅིའི་རིགས་དང་ཤོགས་བཅུ་མཐར་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ཕྱི་གྲམ་བྱ་བའི་རིང་ལ་ཉིས་མེད་མང་པོ་བྱིས་ལ་སྤྲད་ཞིང་། གསེར་གར་སྤྱགས་ཀྱི་ཁྱི་ལ་ཐོན་པ་

སོགས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱས། འབངས་རྣམས་ཀྱང་ཚུགས་གཉིས་
 ལྷ་སྤྲེའུ་། དེར་མི་སྤྲིང་པའི་རྩོམ་བྱང་ཚུགས་པ་བྱ་བ་ཞིག་གིས་དམག་བྱིད་
 དེ་ཀླ་བཅོམ། སྤོ་བྱང་བསྐྱེགས། ཀུལ་པོ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་དུ་
 ཚུགས་པ་ལས་དེར་གྲངས་ཏེ་ད་ལྟ་ལོ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཅམ་སོང་། དེའི་འག་རུ་
 མཐའ་མའི་ཤུན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དག་ཀྱང་སྤྲེའུ་། གྱི་ལྷན་ནམ་མ་
 ཤེ་ཀ་པའི་སྤྱལ་ཆེར་དར་ཏེ་བར་སྐབས་སྤྱ་ནང་པའི་ཚུགས་ཀྱན་ནས་ཆོས་ཉམ་
 ཐག་པར་རྒྱར་པ་ན། དགེ་སྤྲོད་སྤྱ་བ་ཅན་གྱུར་ཏེ་བྱ་བ་ཆོས་ལུགས་ཀྱན་ལ་
 བྱང་ཞིང་ཚོད་པ་ལ་མཁས་པ་དེས་མ་ཤེ་ཀ་པའི་སྤྱ་མ་རྣམས་དང་ཆོས་ལུགས་
 རྒྱན་དུ་བཞག་ཉེ་ཉིན་དུ་མར་ཚོད་པ་བྱས་པས། ཁོང་རྣམས་སྤྲེའུ་མེད་དུ་ཆར་
 བཅད་ཅིང་། སྤྲོད་ཐུག་དུ་མ་དག་སྤྲར་ནང་པའི་ཚུགས་སྤྱ་བ་ཞུགས། ང་ལ་
 སྤྱ་མ་གནས་བརྟན་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ། ཁོང་དགྲུང་ལོ་ཤེན་
 རུ་བསྐྱེས་པས་ཁོང་གིས་ཀྱང་བྱིས་པའི་ཆོད་གེ་སྤྲོད་མཇལ་བར་འདུག ཡན་
 ལག་རགས་ལ། མིག་རུར་བ། བལྟས་ན་ཡང་འཇིགས་སྤྱ་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་
 སྟེ། དེ་དུས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཚོད་པ་ཀྱན་ཏི་ཤེར་བཏབ་པ་ཞིག་
 ཀྱང་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩོམ་ཆར། ལྟ་བའི་གནད་སོགས་ལ་ཚོད་པ་མི་འདུག་
 ཡོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་པ་རྩོམ་པའི་ཚོད་པ་རྣམས་དིང་སང་གི་རིག་པ་གསར་པའི་
 ཤེས་རྒྱ་དག་ལ་གཞི་བཅུགས་ནས་བཞོད་པས་རང་ཅག་ལྟ་བུས་ལན་གདབ་པ་
 ཤིན་ཏུ་ཡང་བྱ་དགའ་བའི་མཐར་ཐུག་ཅིག་དུ་སེམས།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་སྤྲར་ཀུལ་ནས་བཟུང་ཉེ་སྤྲེའུའི་ཀུལ་བརྒྱུད་
 མཐའ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ནང་པའི་ཀུལ་པོ་བརྒྱུད་མར་བྱང་ཞིང་། བཅུན་མོ་
 རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དག་ནས་ལེན་པའི་སྤྱལ་གནས་པ་ལས། བརྒྱ་ལ་ཀུལ་
 པའི་རིགས་འཛིན་པ་མེད་ན་བཅུན་མོའི་གཉེན་ཆན་ཞིག་རྒྱ་གར་ནས་པོས་ཏེ་བྱི་
 འཛིན་དུ་འདུག་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྲེའུའི་བྱི་ལ་སྤྲེའུ་ཕྱིན་ཆད་སྤྱ་
 ཉེགས་ཀྱི་སྤྱལ་བྱེད་ས་མེད་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲེའུ་འཛིན་དགོས་པའི་

བྱིམ་མཉམ་པ་ཏེ། སངས་རྒྱལ་མུ་འཛུལ་མ་འདས་ནས་མི་འིང་བ་ན་ཆོས་མུང་
 བ་ནས་བཟུང་། ད་ལྟ་དུས་གསར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུར་གྱི་
 བར་དག་སྒྲིང་ནམས་ཀྱང་ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་བཤད་བྱུང་མ་ཉམས་པར་བཟུངས་
 རེད། བྱིམ་པ་དག་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གྲུ་མ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་གཙང་མར་
 གནས་ཏེ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མ་ཉམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་གཞེར་གྱི་རྒྱན་ལྟར་གནས་པ་
 ཡིན་ལ། མདོར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱན་གྱི་མི་འགས་བརྒྱད་མར་འདྲུབ་པའི་ས་
 མཐའི་ཁྲིང་ཕུན་ཞིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བརྟན་པ་མི་ལོ་ཉིས་ལྷོད་གི་འིང་
 ལ་མ་ཉམས་པར་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བསམ་ཤེས་པ་དག་ལ་ཆེས་
 རྒྱུ་ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་གནས་སོ། །སིན་ལ་བ་དག་ལ་མདུབ་ཀྱང་རབས་ཆེན་
 མོ་དང་། རྒྱུའབ་ཀྱང་ཀྱང་རབས། རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱིང་བ་མགས་
 གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་ཆེས་ཞིབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལྷགས་བམ། རྒྱ་ནག་དང་།
 ཏཱ་ལྷ་པ་དག་གི་རྒྱུ་ལྟར་འཛུལ་པས་མཐའ་དག་པ་བྱི་བ་ནི་བྱ་དགའ་
 བ་ལགས་ན། འདིར་མདོན་ཆེན་ཆེ་བའི་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་ཅུང་ཟད་བརྒྱད་
 པ་ཙམ་སོ། །

ཉེ་ཏུ་ས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེ་རི་བ་ཞིག་ནི་མར་བཤད་པའི་དུ་ཏུ་གསུངས་པ་ཞེས་ས་
 པའི་མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་པོ་དུ་ཡོང་བའང་གསལ་པ་འདི་གནས་དུ་ས་ཤིག་ནས་ཉམས་
 ཏེ། རི་ལྷ་བྱུར་བྱུར་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ནས་ཞིག་གསོས་ཀྱི་
 འབད་ཚེས་དྲལ་པོ་ལོ་དུ་ག་ཅུའི་བར་བྱས་པ་འབྲུག་ལོ་འདིར་ལས་མཐུག་རྫོགས་
 ཏེ་མཆོད་རྟེན་གསར་དུ་བཞེས་པ་བཞེན་པ་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ལྷན་
 དེ་ནས་ལྷར་མའི་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་ཁྱི་ནས་མན་ཤེལ་ཁྱེ་ཆད་ཅམ་པ་ཞིག་ལ་
 ས་མ་མ་རྟོག་ཆེན་དུ་མས་ལྱས་ཤིང་གཤེར་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྒྲིང་ཉིས་འབྲུམ་རི་བའི་
 རྟོག་ཅིག་ལྟེས་སུ་ཁྱིངས། རྟོར་རྒྱ་ལ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནས་དུས་རྫོང་ཚུགས་ཏེ་
 རྟོག་སྒྲོན་ཅིང་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་བར་དུས་རྫོང་བྱས། ས་མ་ཆེར་ཁྱིང་གང་པའི་
 ཁྱིམ་པ་དང་དག་སྒྲིང་ལྷན་དེར་འཛུམས། འདི་འདྲའི་དུས་རྫོང་ཆེན་པོ་མི་

ཐོག་དུ་མའི་བར་མ་ཕྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། ཟླ་མ། ཕུམ་དང་། ཀམ་ཇ་
 སྐུལ་ནང་པའི་ཀུལ་ཁམས་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་མི་མང་པོ་ལྟ་མྱོང་སྤྲོ་བས།
 རེད་ཀྱང་ལྟ་བས་ལེགས་སུ་དེ་ལ་སྤྲོ་བས་པར་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་འོངས་
 འདུག་སྐུལ་གྲགས། རེ་ཞིག་མཆོད་རྟེན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཐོས་ན་དེའི་དུས་མཉམ་
 ལྟ་ག་ལ་ཞིག་དེའི་ཆོ་སྒྲིག་གི་འཇའ་འོད་ཁ་དྲིག་ལྟ་ལྟ་པས་མཆོད་རྟེན་གྱི་
 ཆེད་བར་དུ་གཡོགས་ཤིང་། ལྷགས་བཞེན་སངས་(རྒྱས་)ལྷོད་ལམ་བཞེ་
 མཛད་པའི་ལྷང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་སྤྱོད་པ་ལས་མདོའི་ཆོགས་བཅད་དང་།
 རྒྱ་སྒྲུབ་ལྟ་ཆོགས་སྤྲོགས་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་གསེབ་ནས་གནམ་གྱི་བཏང་ཉེ་
 མཆོད་རྟེན་ལ་གཡས་སུ་བསྐྱར་བཞིན་མེ་ཏྲག་དཀར་པོའི་ཆར་འབེབས་པ་
 སྐུལ་དང་སངས་ཀྱི་བཟུ་མའི་འབྲུལ་ལྟ་ཆོགས་པ་བཟུན། སངས་རྒྱས་རང་
 གིས་ཀྱང་དེ་ཀྱང་གཟིགས་ན་ཏ་ལས་སྒྲུབ་ཕྱེད་སེར་ལྷེང་གི་སྐབས་སྤང་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུས་མི་བརྟགས་ནས་ཕྱག་འཆོལ་བ་སྐུལ་ཕྱེད་ཀྱིན་
 འདུག་དེ་ལྟ་མ་ཞིག་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ས་ཉིང་ན་འདི་ལས་མཐོ་བའི་མཆོད་
 རྟེན་མེད་པར་གྲགས། བལ་ཡུལ་གྱི་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་སྐུལ་ཀྱང་འདི་དང་
 བཟུར་ན་སྤྱི་བའི་བྱར་དུ་མོར་པ་ཁྱབ་པ་ཅམ་ཞིག་འོངས་ཏེ་མཆི། འོན་ཀྱང་
 འཇིགས་མེད་རི་བོའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་དེ་འདི་ལས་ཀྱང་ཅུང་མཐོ། ད་དུང་
 པོ་ལོན་ན་རྒྱ་པ་ན་ཀུལ་པོ་ཡར་ཀྱུ་མས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་འདི་ལས་ཉིས་
 འཁྱར་ལྟ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཕྱེད་ལས་མ་ཐིན་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་སྤྲོ་བའི་ཀུལ་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཏམ་པ་དེ་ལ་སྤྲོས་ཀྱང་འགན་དཀའ།
 རུམ་ཉིགས་དམའ་བོ་གསུམ་གྱི་ཉིང་ན་གྱར་གྱི་དབྱིབས་བཞིན་ཡོད་པ། བལ་
 ཡུལ་གྱི་ཤིང་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་དང་འདྲ་བར་འདུག་མཆོད་རྟེན་འདིའི་ཞིག་
 གསོས་ལ་སྤྱིང་གང་པོའི་མིས་འབད་ཚོལ་བྱས་པ་ཆོད་ཀྱིས་མི་ལངས། ཆད་པོ་
 འགའ་རེས་རེད་ཅག་ཕྱིས་པ་ཡིན་དུས་མཆོད་རྟེན་འདིའི་ཞིག་གསོས་འཁོ་
 རྟེན། མཆོད་རྟེན་འདི་ནམ་གྲུབ་པ་ན་འུ་ཅག་སྤྲོ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུང་

ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མེས་ཆམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་སྤེང་བ་ཞིག་ཡོད་
 ཟེར། དེ་ཡང་མཆོད་རྟེན་སྤར་གྲུབ་ཆོ། ལྷ་པོ་དྲུག་གཟུང་དེ་དག་འཕྲོ་
 བས་སྤར་ཡང་ལན་གཅིག་སྤྲེལ་རེ་འབྱོར། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་
 རྟོན་གྱི་དུས་འདྲ་བ་ཞིག་དར་བ་ཡིན་སྟེ། ལྷ་པོ་དེ་དང་སང་དག་འཕྲོ་
 བ་རྩེ་བཅུན་གྱི་དྲུང་དྲུང་འབྲུགས་ཤིང་། འདི་དང་འདིའི་ཐུན་སྟེ་ཉི་ཉུ་གཉིས་
 མ་འོངས་པ་ན་བུམས་པའི་ཉན་ཐོས་མཆོག་བྱང་དུ་འཁྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར།
 སྤྲེལ་འདི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱལ་བ་བུམས་པའི་སྤྱུག་ཡོད་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་
 ལྷ་པོ་སྤྲེལ་ཆོད་འདི་གཉིས་ཀའི་སྤྱུ་འདྲ་རེ་ཡང་བཞེངས་ནས་འདུག དེ་
 ལྟར་ན་སྤྲོད་འདིར་བོད་ཀྱི་སྤྱེ་མ་རྩུ་ལྱུ་ལྱིས་བྱོན་པ་ནི་ཤར་འགའ་ཅམ་བྱང་
 འདུག་ཡོད། རྩུ་ལྱུ་མ་ཐོབ་པའི་ནང་ན་དེད་རང་སྤེལ་པ་པོ་བ་ཞིག་ཏུ་
 སེམས། སྤྱེ་གཅིག་དང་ཞག་ཤས་མ་ཆང་བའི་སྤྱེ་བ་བཞི་བཅུད། དེའི་རིང་
 ལ་གནས་གཅིག་ཏུ་མ་ཆགས་པར། ལྷ་བ་གཡང་ལྷགས་ཞིག་གྱུན་ཏི་དགོ་
 བརྟེན་གྱི་ཐོབ་དུ་ཞུགས་ནས་ཉན་ཏུ་རྩུ་ལྱུ་ལྱི་ལྱོ་བས་པས་པལ་ཆེར་སྤྲོད་
 གང་པོ་འཁོར་ཅམ་བྱས། གནས་རྟེན་འགངས་ཆེན་རིགས་ཡོད་ཆད་ལ་
 མཐུལ། ས་མཐར་ལྷང་བའི་སྤྲོད་བྱང་དང་ཐེབ་པའི་མིག་རྩུ་འབྲིགས་པའི་
 དད་པ་ཡང་ལན་དུ་མར་སྤྲེལ། ཉན་པ་ཆལ་དུ་ལམ་གྲོགས་མེད་པར་སོང་བས་
 སྤང་ཆེན་གྱི་དངངས་སྤྱག་ཅམ་དང་། ཉན་གཉིས་ལ་རྩུ་དང་བས་མ་འབྱུར་བ་
 ཞིག་གྱུང་བྱང་། ཤས་ཆེར་རྩུ་མཆོའི་འགྲམ་དུ་ལྷ་ལ་ཞིང་། ཉ་པའི་སྤྲོད་
 རྒྱལ་སྤྱེ་བཅུད་པས་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་མ་ཤེས་པའི་རྩུ་ལྷ་ཡང་ལེགས་པར་
 ལོབས། ཐིག་སྤྲོད་རྒྱང་དམར་འཛིབ་པ་དང་། རྩུ་མ་རྩུར་མིད་བྱེད་པ་ལ་
 སྤྲེལ་པའི་རྩུ་མེད་པའི་རྩུ་པའི་རྩུ་པར་མང་པོ་རྟེད། གཞན་དགོན་པ་
 རེར་སྤེལ་ཆོད་གེ་སྤྲོད་རྒྱལ་སྤྱེ་བཅུད་པས་ཉན་ཆད་མེད་པ་བྱས། སྤྲོད་བྱུང་
 རྒྱལ་སྤྱེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ནས་སྤྱག་ཆགས་གསར་པ་ཞིག་སྤེལ་པའི་རྩུ་
 གཉིས་ཀྱིས་རྩུ་མ་བརྟན་བའི་མེས་ལམ་མི་ཤོག་པ་ཅམ་ཡང་བྱང་། མདོར་ན་

སྤྱིང་འདིར་ནང་པའི་གནས་སྐྱོར་བ་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་སྤྱི་བས་ཀྱང་ཟས་གོས་གནས་
མལ་སྤྱི་གྱི་དཀའ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དགོས་པ་ཞིག་འདུག།

དེས་ན་ད་ནི་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་གནའ་ཐོའི་མ་ཁྱིམ་དུ་བྱུར་པའི་མ་ག་རྩ་
ནི། སྤྱི་ཞེས་ཀྱི་མནའ་མ་དང་། མི་ལིང་པའི་མག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ།
ཉམས་མི་ལེབས་ཤིང་། བཟ་མི་ཕྱོད་བར་བྱས། འོ་ན་ད་ནི་རང་རེ་རྣམས་ལྟ་
ཚུགས་ཀྱི་མཆོའི་སྤྱིང་ཕན་སེཞལ་དེའི་ཆབ་དུ་བཅོལ་བ་སྐབས་སྤྱི་བབས་པས།
རྩི་རྩི་འཆང་དང་ཤུག་བྱབ་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ། ཡོད་སྤྱི་པ་དང་གནས་
བནན་ལྟེ་པའི་ཉེན་བྱང་འབྲེལ། དེས་མ་ཆད། བྱང་གི་ཐོག་ཆེན་དང་རྩི་
ཐོག་དམན་པ་གཉིས་ཀའི་བར་ན། ལྟ་བ་བཀའ་བཅགས་ཀྱི་བྱག་ཀྱི་བཞི་ཡི་
འབྲེལ་བ་སྟེ། གཉན་ཞིང་ཟབ་པའི་འབྲེལ་བ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གྱིས་བཅོ་དགོས་པ་ལགས། འོན་ཀྱང་ལྟངས་བཟེད་ནག་པོ་ཅན་རྣམས་ནི་ཅི་ལ་
ཡང་འཁྲུ་འཕྱིག་ཟ། མི་རྒྱུད་སྤྱིང་བྱ་ཅན་རྣམས་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོག་བཞིས་ཆེ།
ལར་ཁོང་གཉིས་པོ་སྤྱི་ཡང་མགོ་མཁྱེགས་ལྟ་ཚུགས་ཅན་གྱི་ཡང་ཆེར་སོན་པས།
རེ་ཞིག་རང་རང་སོ་སོའི་ས་ནས་ཕན་ཚུན་དཀའ་མགྱ་དུང་སེམས་ཀྱི་ངང་དུ་
བཞུགས་ཤིང་། ལྟ་བ་དང་བསྐྱར་བ་གཅིག་པའི་གཉེན་ཅིས་ཅམ་ཞིག་མ་
ཡལ་བ་ནི་ཆེས་གནད་དུ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་ཁ་ཏ་རིང་མོ་འདི་ཅམ་ཞིག་བྱས་
སོ། །

བཅུན་པའི་ཆ་ལྷགས་རིང་ནས་ཡལ་བྱར་ཅིང་། །

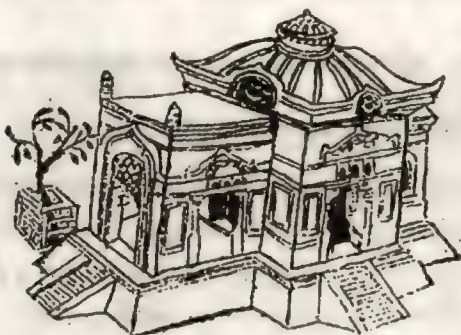
འདུལ་བའི་སྤྱི་ལམ་ཤུལ་དུ་མ་ལྷས་ཀྱང་། །

གནས་བནན་དགེ་སྤྱིང་ཆོགས་དང་མཇལ་བ་འདི། །

ཆེར་བས་ཕྱ་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་དེས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་བརྩེ་ཆར་བའི་མཇུག་དུ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱིངས་པ་ཅམ་སོ། །

མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་འདྲན་ཆོས་འཁེལ་གྱི་གསུང་རྒྱུ་པོད་གཉིས་པ།

བཅོ་ལྔ་པ། སྒྲིན་དུས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་

ཚུལ་ལྟགས་ཅི་ལྟར་ཡོད་ལྟགས་སྟོན། ।

ད་ནི་སྒྲིན་གྱི་དུས་སྒྲིན་བོད་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ལྟགས་ཅི་ལྟར་
 ཡོད་པ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཆལ་ཆེ་ཞིང་གཡོ་ལྷ་རྒྱུད་པ། ངང་ཚུལ་
 བརྟན་ཅིང་མནལ་ལ་བཅུ་བ། སྒྲིང་སྒྲིབས་ཆེ་ཞིང་རང་རིགས་ལ་ཤ་ཆ་ཅི་བས་
 ཆེ་བ། རྩེ་ལ་གུས་པ་ཆེ་ཞིང་འཁོར་གཡོག་ལ་བརྟན་པ་རྒྱུད་ཞིང་བུམས་པ་
 སྟགས་ལ་རབས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་ཤིན་དུ་མང་ཞིང་། བཀའ་པར་བཀྲང་བ་རྣམས་ནི།
 སྤྱོད་བཅོད་གཅང་ཞིང་། གཏམ་རིང་པོ་དཔེ་ལྷ་ཆོགས་དང་སྤྱེལ་ཏེ་ལབ་ཀྱས་པ་
 དག་ཡིན། བརྟན་ཐབས་ཡིན་ལུས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད།
 སྒྲིན་ཆེན་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས། འདི་བུས་ན་ཤར་གྱི་རི་རྒྱར་ཏེ་(རིང་དུ་སོང་བའི་
 དོན་)རྒྱབ་ཀྱི་མཆོཾ་བཅད་ཡོང་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ། ཀླད་མ་རིག་པ་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཉིན་མང་པོར་བསམ་མཐོག་གཏོང་བ་སྟགས་བྱེད། དེ་
 བཞིན་སྒྲིན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་ལས་
 ལྷག་པའི་ཡུལ་བཟང་པོ་མེད་པས་རྒྱལ་པོ་ཡང་ལྷ་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་པ་ཐག་
 གཅད། ལུང་སྒྲིང་རེའི་ལུ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་ཟེར་བའི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་
 རེ་ལས། དེའི་མཐའ་ལ་བསྐྱར་བའི་གྲང་ཁྱེར་དང་། ཆོང་བརྒྱལ་སྟགས་ནི་
 ཡོད་ཆོད་མི་འདུག ཕོ་བྲང་གི་སྒྲིལ་སྤྱོད་པས་དང་། བྲང་ཐང་ལ་སྤྱོད་པས་པ་
 དུས་མཉམ་ཡིན་འདུག བྱིས་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སྒྲིན་གཞུག་ལག་ཁང་
 རྣམས་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཇལ་ས་དང་ལྟ་མོ་བལྟ་ས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།
 དམར་པོ་རེའི་ཕོ་བྲང་དེ་ནི་ཁང་བཅེགས་ཀྱི་ཆེ་ལ་མདའ་མདུང་གིས་བརྟན་པ་
 ད་ལྟའི་བཅན་ཁང་རྣམས་དང་འདྲ་སེ་ཡིན། ལ་དང་རི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལ་ཡང་
 མདའ་མདུང་གི་ཕྱང་པོ་བཅུགས་ཏེ་ལྷ་རྣམས་དེར་བཞུགས་པར་བྱེད།

འབངས་ཁྱིམ་ན་མས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཡང་དར་མདུང་རེ་སྤྱང་བ་འདི་ད་ལྟའི་བར་བོད་
 གྱིས་(ཀྱི)ནགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྟོད་སྒྲིགས་སུ་བྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ན་ཡོད་ཡོད་
 པའི་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཚུན་ནས། རྟོད་སྒྲིགས་སུ་བྱ་གར་གི་བོད་
 རིགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བར་སྒོ་དང་ཁང་པ་ལ་དར་སྤྱང་བ་བྱེད། རྟོན་གྱི་མི་
 རྣམས་ཁང་པ་བཞིགས་པ་ལ་ངོ་མཚར་དུ་བཞི་བའི་གནའ་གཏམ་རྣམས་ན་ཡང་
 སྔ་བྱང་དགུ་ཐོག་བྱ་བ་དེ་ཤིན་དུ་མང་། སྤྱང་ཁྱེར་ཞིག་པའི་ལུས་སྐྱེས་ཆེར་
 མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག་པས། སལ་ཆེར་འགྲོག་ཁྱིམ་གྱི་རྣམ་པར་ཆགས་ཡོད་ཆོད་
 དུ་འདུག འདྲེ་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དཔུལ་བ་ན་མིག་གཅིག་དང་། འདྲེ་མི་
 རྣམས་ལ་བངས་ཀྱིས་(ཀྱི)མཚུ་རིང་པོ་ཡོད་པས་མིའི་སྤྱང་པ་སྤྱག་ནས་བྱ་བར་
 སྤྱ། གཏམ་རྒྱུད་འདི་གཉིས་བོད་ཀྱིས་<ཀྱི>མིའི་བསམ་པ་བྱ་ན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན། ལྟ་རྣམས་ལ་དུང་གི་རྒྱན་ཆ་མང་། གཡུ་ཡི་མྱིན་མ་ཡོད།
 མ་ཅི་སྤྱག་པོ་ལ་མཛེས་པར་བཞི། ལུང་མེད་གཟུགས་སུ་ལ་རིང་བ་དང་།
 རྒྱེས་པ་རྒྱག་ཅིང་གཟུགས་རག་པ་ལ་མཚོག་དུ་འདོད། དེ་ཡང་ཡུལ་སོ་སོའི་
 གནའ་གཏམ་དང་སྤྱང་རྒྱུད་ཤིན་དུ་ཡང་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟས་ནས་ཡུལ་
 དེ་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་པོ་གང་ལ་བྱེད། ངན་པ་གང་ལ་བྱེད། འདོད་
 ཆགས་གཅི་བོར་བྱེད་དམ། ཞེ་ལྟང་གཅི་བོར་བྱེད་སྐྱེས་ཁམས་དང་བསམ་
 པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཤིན་དུ་ཡང་གསལ་བར་མཚོན་རུས་པས། མན་ངག་འདི་
 ཉག་དུ་བྲན་པར་བྱའོ། །

དམར་པོ་རིའི་འདབས་ཀྱིས་ཐང་ན་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཁང་
 རྒྱུགས་མཐོ་བོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་གསུམ་བཞིའི་མཚམས་ནས་ལྷགས་
 ཟམ་གྱིས་སྤེལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལུང་མཛོད་(མོད་མཛོད་)ལྷགས་ཟམ་གྱི་ལྷགས་
 སུ་ཡོད་པས་ཉེན་ཆ་སེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་དུ་འདུག དུས་རྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆེ་མི་
 རེའི་མདུན་དུ་མི་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ཅམ་ལོང་བའི་བས་ཆང་སྐྱེས་འདྲེན།
 རྟོད་དང་། ཡོ་བྱང་སྐྱེས་ཆེ་ཞིང་སྤྱག་པ་གང་ཡིན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སུ་

ཕྱིད། འོན་ཀྱང་འདི་ཆོ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ནས་མཐའ་མི་ཆོད་དེ། ད་དུང་ཡང་
 ཁམས་དང་མདོ་སྤྱོད་སྐུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷགས་པ་ལ་ཆེར་མ་འཕྱར་བར་གནས་
 པས། དེ་དག་ལས་དངོས་སུ་ཤེས་པར་ཁུས། ལུང་ཁྱག་འགོ་ལ་པོ་ན་ཡོད་
 པའི་མི་ལྷལ་གཞན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཤུག་མ་ཁྱགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྒྱལ་མང་པོ་དཔག་ཁུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དབུས་གཙང་སྤྱགས་ནི་
 ལྷལ་གྱི་ཆེ་བས་སྤྱོད་ལམ་དང་སྐད་ལྷགས་ཆས་གོས་སྐགས་མང་དུ་འཕྱར་ཐོན་
 ཅིང། སྐད་ཀྱང་ཡ་མདོ་དང་མི་འདྲ། ཆས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཡང་། སྟོད་
 མངའ་རིས་དང་རྒྱ་གར་མཆམས་གྱི་<གྱི> མཐའ་ན་གནས་པའི་ལྷལ་རྒྱང་
 མང་པོ་ཞིག་གི་སྐད་ཀྱང་ཡ་མདོའི་སྐད་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན། ལུང་མེད་རྣམས་
 གྱི་ཆས་ཀྱང་རྒྱབ་ཏུ་རས་ལྗེ་མ་ཞིག་དབྱངས་ཏེ་དེར་གཡུ་སྐགས་བསྐྱིག་པ་ཡ་
 མདོ་དང་འདྲ། ཐ་ན་ལྷ་ལེན་སྤངས་ཀྱང་དབུས་པའི་གཞས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།
 ཁམས་དང་ཡ་མདོ་བཞིན་གདངས་རིང་པོ་འཐེན་ཏེ་ལེན། ལྷ་ཁོ་རང་ཡང་།
 དཔེ་ཆ་ན་པ་གཉིས་ལ་ཆོག་བཅད་སྐྱར་གཉིས། དེ་ནས་དོན་ཆོན་པ་གཅིག་ལ་
 ཆོག་བཅད་སྐྱར་གཅིག་ལྟེ། ཁམས་དང་ཡ་མདོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤངས་དེ་འདྲ་རེད།
 དབུས་གཙང་དུ་དེང་སང་ཁྱུ་གཞས་རྣམས་ཆོག་རྒྱང་བཞི་ཙམ་རེའི་ནང་དུ་
 བཟུས་པ་ཤ་ལྟ་ཡིན། ཕྱང་ཀྱུ་ལྟ་ཏའི་ལྷལ་དུ་ཉིན་གཅིག་ཆར་པ་ཆད་འཕྲོ་
 ལ་ཉི་མ་ཆར་ལམ་ཞིག་ཤར། དེད་སྟོད་ས་ལས་མི་རིང་བའི་ན་མཐོང་ཞིག་ན་
 ལྷགས་ཇི་ཞིག་གིས་གདངས་འཐེན་ཏེ་ཁམས་བྲག་གཡབ་སྤྱགས་ན་ལེན་པའི་སྤྱོད་
 དེ་འདྲ་མདོན་སྤྱོད་ལེན་གྱིན་འདུག དེད་ཡ་མཆོན་ལ་སྤྱོད་དེ་བཞིག་
 ཕྱང་། ཁོ་ཡོད་སར་ཕྱིན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱིས་པ་སྤྲམ་བུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་འདུག
 ལྷའི་ཆོག་ཀྱང་དེ་སྤྱགས་གྱི་རྒྱ་གར་བའི་སྐད་རང་དུ་འདུག ཕྱིས་གར་ཞན་ས་
 འོངས་པ་ཞིག་གིས་ལྷལ་འདི་ཡང་སྟོན་ཐོད་གྱི་ས་ཡིན་ཅིང། མངའ་རིས་ཆས་
 རྒྱལ་ཞིག་གི་སྐབས་ཤོར་བ་ཡིན་ཟེར། གྱེ་མ་གཏམ་དེ་བདེན་ཐད་པ་ལ།
 དེས་ན་སྤྱོད་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ས་མཆམས་ན་སྟོད་པའི་ཡ་མདོ་རྣམས་དང་། སྟོད་

དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཆམས་ན་གནས་པའི་མི་ཤེ་འདི་ཆོ་ལ་སྒྲུ་ལམ་དུ་མས་ཆོད་པའི་
བར་ན་སྐད་ལྟགས་དང་ཆ་ལྟགས་མི་གཅིག་པའི་ཡུལ་གྱི་འདི་ཅམ་གནས་ཤིང་
མན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་པ་ལྟ་བུར་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་བྱུན་མོང་དུ་རྒྱར་པའི་
སྐད་ལྟགས་དང་། སྤྱོད་ལམ། ཆས་གོས་སྟགས་བྱུང་བ་ཕྱོད་གྱི་པ་མེས་གྱི་
དུས་སྐབས་བའི་སྤྱལ་མིན་ན་གཞན་ཅིར་སྤྱད་སྒྲམ་ནས་ཤེས་སྐད་པགས་ཏེ་
གནའ་བོའི་རྒྱལ་ལྟགས་འདི་འདྲའི་ཞེས་ཅུང་ཟད་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི། འདིས་
མངོན་ཤེས་སྒྲུ་རྒྱལ་བྱས་སོ་ཞེས་བསམ་པར་མི་བྱུངོ། །

ལར་རྒྱ་མཆན་འདི་འདྲ་ལ་བཏེན་ནས་དཔགས་པས་ཁྱང་སྐབས་འགར་
ནོར་འབྲལ་ཅུང་རེ་འབྱུང་སྤྱད་དུ་རྒྱག་ཁྱང་། ཕྱོད་གྱི་རྒྱལ་ལྟགས་སྟགས་
དཔྱད་པ་ལ་ཤེས་སྐད་པགས་པའི་རྟེན་འདི་ཅམ་ལས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པས།
འདི་ཡང་བར་མཐོང་ནས་སྒྲིགས་བམ་ཞིག་དུ་གསལ་པོར་བྲིས་པ་རྒྱམས་ལ་
བལྟས་ཏེ་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་པར་སློབ་དེ་ཉེ་ཕྱོད་པ་ཡང་། སྒྲན་པོ་ཉལ་
ལ་དགའ་བ་རྒྱམས་གྱི་ལྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ། འདི་ཆོ་ཤེས་
པས་ཅི་ལ་ཕན། མ་ཤེས་པས་ཅི་ཞིག་འཆོར་སྟགས་སྒྲུབ་ཡང་། དྲིགས་པ་
འཆོལ་བ་ལ་མི་འོས་པའམ། ལྷག་དོག་གིས་ལྷང་བ་རྒྱམས་ཁོ་ནའི་ཁ་ནས་
འོངས་པར་མཐོང་བས། ཤེས་རབ་འདོད་ན་ཤེས་སྐད་འབྲང་བར་མི་བྱུངོ། །

དེས་ན་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་ར་འདོད་པ་རྒྱམས་གྱིས། འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ལ་
དཔྱད་པ་ཞིབ་ཆོ་སྐད་བྱས་པ་ལ་ཅོལ་རྒྱང་གི་ལས་ཤིག་དུ་མ་བསམ་པར་ཅད་
གཅོད་ལེགས་པར་བྱས་ན། སྐབས་འགར་རྒྱལ་རབས་སྐྱ་གྲགས་པའི་སྒྲིགས་
བམ་འགའ་ཞིག་ལས་ཁྱང་རྒྱམ་པ་གསལ་བའི་རྒྱ་མཆན་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་
དགོངས་པར་གྱིས་ཤིག

མཐོ་རིས་བར་བའི་དངོས་རྒྱ་མི་བྱེད་ཅིང་། །

གསེར་དང་དབུལ་གྱི་འདུ་སྤྱོད་མི་ཡོང་བའི། །

བར་མདོ་དུ་གནས་པའི་གནད་འདི་དག།

ཀྱན་གྱིས་ཐོར་ཁྱང་ཁོ་བོས་ཞིབ་དུ་དཔྱད། །

འོ་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆས་རིམ་ལྟར་ཡོད་སྟུང་ན། གནམ་རིམ་བཅོམ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ཚད་དུ་རང་རེའི་ཡུལ་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཆོང་འབྲུལ་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ལ། རང་མིས་ཀྱང་འབག་ལེགས་པོ་མི་ཤེས་པས། སལ་ཆེར་རང་བྱུང་གི་སྒྲིག་པ་མན་བས་ཡོད་པར་སེམས། རྒྱུ་གཏམ་རྒྱུད་ཞིག་ནའང་ཤོད་ཟེས་སྒྲིག་པ་ལྟོན་པ་སོགས་ཡོད་སྟེ། འབངས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནི་ཐོན་གྱི་མིའི་སྤྱུ་འདྲ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་མགོ་ཡོག་རྣམས་ལ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་གོ་ནུས། བྱིས་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དར་གོས་འཕང་མེད་དུ་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ནས་ཤོད་འབངས་ལ་དར་འབྱེད་གནང་བ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ། དེ་དུས་རྗེ་ཤོན་རྣམས་སལ་ཆེར་ཏ་བྱིག་གི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ལང་མོ་གནང་གི་ཡོད་ཆོད་དུ་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟ་ལ་དར་ཐོད་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་བ་བཞིན་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བར་མི་དགྱི་ཞིང་། ཏ་བྱིག་པ་བཞིན་ཅེ་རིང་ལ་མཐོ་བར་དགྱི། སྤྱང་བཅོམ་གྱིས་ལེ་བཞག་དམར་པོ་དེ་ལྟ་ལ་དགྱིས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཐོན་གྱི་ཏ་བྱིག་རྣམས་ལྟེད། ཡུལ་སོ་སོའི་ལྷ་འི་ཆས་ནི་ཉག་ཏུ་ཡུལ་མི་གཙུག་པོའི་ཆ་ལྷགས་སུ་འོངས་པས། རང་རེའི་ལྷ་བཅོམ་དང་རྒྱལ་པོར་འཁོད་པ་འདི་དག་ལས། ཐོན་གྱི་བཅོམ་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་སོགས་དྲན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟས་གཙུང་དུ་ལྷ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱེན་རྒྱ་བཅོམ་ལྷ་བའི་ལྷ་ཁྲག་མའི་དབྱིབས་སམ་མདའ་ཤུབས་ལྷ་བའི་རིང་པོ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། མངའ་རིས་སྒྲ་དགས་སུ་རང་རེའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གསལ་བ་དུང་ཡོད་པ་རྣམས་ལོ་གསར་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ཐོན་གྱི་ཆས་ཡིན་ཅེས། ལྷ་བཅོམ་ལྷ་ལྷ་བའི་རིང་པོ་ཞིག་ཁྱེན་ཏེ་དེ་ལ་དར་དམར་གྱིས་མདུན་ནས་བརྩོལ་བཞུགས་ཏེ་དགྱིས། རྗེ་གཉིས་རྩ་བ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་འཕྲང་། སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་བྱང་ལ་བ་ཤག་ལྷ་བྱུ་གསོལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ད་ལྟའི་ལྷ་ཐང་ཅེ་ཤག་གི་ཁྱིམས་དཔོན་གྱི་ཁྱེན་རྒྱ་དེ་འདྲའི་དམར་པོ་ཡིན་སྟེ་གོས་དམར་ཁྲ་ལ་ཆེ་བར་བཅེ། བཅོམ་དང་བཅོམ་པོ་གཉིས་ཀའི་སྤྱུ་ཁམར་དང་། རུ་མཆོན།

ཆ་ལྟགས་སོགས་དམར་སེང་རི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་དང་རྩོམ་ཁེ་ལོགས་
 པ་སོགས་སྐད་ལྟོན་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་མ་རྩམས་ཀྱི་པོ་དང་རིགས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་
 ཀྱན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན། ཁོང་རྩམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་སུ་
 སྐད་ལྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་རེའི་བཅན་པོས་ཀྱང་སྐད་ལྟོན་པ་
 ཡོད་སྟེ་པ་དང་། ལྷལ་སོ་སོའི་ལྷ་རྩམས་ལྷལ་དེ་དང་དེའི་མི་དག་གི་རྩམ་
 པར་བྱས་པས་དེ་ལས་ཐོན་གྱི་ཚུལ་རྒྱུ་དཔགས་པ་འདི་ལ་མང་པོ་དག་གིས་
 པའི་རིག་པ་ལྷ་བྱར་སེམས་མོད། མ་རྒྱལ་སྟོན་རས་ཕྱིར་ལྟོན་པ་ནས་བཟུང་
 རྩོམ་པོ་དཔལ་མོས་རྒྱང་གཏུག་གྱིན་པའི་བར་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་དང་། ལྷལ་མའི་
 རྩམ་པར་བྱས་མ་བྱས་མཛོན་སྟུམ་ཏུ་མཐོང་བར་འབྱུར་རོ། །དེད་ཀྱི་སེམས་ལ།
 བྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་རྒྱ་དང་འདུམ་མཛད་མཁན་དེ་ལ་བྱི་རལ་པ་ཅན་ཞེས་འཛོད་
 རྩེ་རས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་རྩམས་ལ་དབུ་སྟེ་རིང་པོ་ཡང་མེད་དམ་སྟེ་མ་ཞེང་། ཡང་
 བྱི་གཙུག་ལྷུད་རྒྱ་གར་བ་དང་འདུ་བ་དེ་ཅུ་ཡོད་མཆི་སྟེ། མགོ་ལོག་དང་
 མཆོ་ཐོན་ཐོགས་ཀྱི་ལྷལ་མི་རྩམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དང་། སལ་ཆེར་སྟེ་རྒྱལ་པོ་
 རྩོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་རལ་པ་ཅན་དང་། པོད་སྟེ་བཞར་ཞེས་པའི་གཏམ་
 དཔེ་ཡང་འདུག འབྲུག་པ་རྩམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྟེ་རྒྱལ་པོར་རྩོགས་པ་
 ཡིན། དམག་ཕྱིས་སྟེ་འགྲོ་བ་དག་གི་སལ་ཆེར་བཟའ་ཆང་དང་ལྷན་ཏུ་ཡོན་
 ཅིང་། སྟེ་ནག་ལུབ་པས། ཐང་ཡིག་ལས། པོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་སྟེ་ནག་
 ལུབ་ནས་གྱི། ཞེས་ཀྱང་བཤད་ལ། པོད་ཀྱི་དམག་རྩམས་དབུར་ཕྱིར་པ་
 དང་། དཀྱུན་སྟོན་པ་ལྟོན། གལ་ལྷན་འདུག་ཆོག་དོང་ལ་ཁག་གམ་ཆོན་
 དམར་པོ་བྱུགས། རས་པ་ནག་པོའི་གྱར་(སྟེ་གྱར་ལ་རེ་ལྟེ་ནག་པོའི་ཟེར་)
 ལུབ་ནས་ཐོད་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་ན་ཡང་ཡོད་ཟེར། དམག་དེ་
 རྩམས་ལས་རིགས་མཆོད་པ་ཨ་མདོ་སལ་ཆེར་དང་། ལྷག་པར་ཐོན་གྱི་ཚུལ་མ་
 འབྱར་བར་ད་བར་གནས་པ་འགྲོག་ལྟེ་ཁག་རྩམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ད་ཏུང་
 ཡང་ཁོང་ཆོའི་ལྷེ་རྩམས་ལ་ཏུ་པ་དང་སྟེ་སལ་ཐན་ཚུན་འདེགས་པ་ན་ཡང་ཏུ་འགྲོ་

ཞེས་ཟེར་ལ། རུ་ཉི་དམག་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །གདོང་ལ་ཁྲག་ཕྱགས་ནས་
 འཐབ་ཟེར་བས་གདོང་དམར་བོད་བྱ་བ་དང་། སྤྱིན་པོ་གདོང་དམར་གྱི་
 དམག་སྟགས་ཀྱང་དོན་དེ་ལས་ཐོགས་སམ་སྟམ། ཁམས་དང་ཨ་མ་དཔོ་
 རིགས་ཉི་ཤོད་གཅིག་ཕྱ་ནས་བྱང་བ་ཡང་མིན་གྱི་ཏུ་རུ་ག མིཉ་སྒྲ་དང་རྟོར་ལ་
 སྟགས་པའི་ཡུལ་ཕུན་བོད་གྱི་འབངས་སུ་ཚུད་པ་ལས་ཀྱང་བྱང་ལ། འདི་ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་རེབ་ཀོང་མཐེལ་དུ་ཕྱེ་འགའ་ཞིག་གི་སྐད་ལ་
 རྟོར་སྐད་ཅེས་གྲགས་པ་ཡང་ཏུ་རུ་གའི་སྐད་དེ་ཏུར་སྐད་བྱ་བ་མིན་ནམ་སྟམ་ལ།
 དེ་དག་གི་བྱད་མེད་གྱི་མགོ་ལ་(རས་) དཀྱིས་ལྗེ་བ་ནག་པོ་ཞིག་གྱུན་པ་དེ་ཡང་
 ཏུ་རུ་གའི་སྤྱོན་གྱི་ཆས་ལ་ཡོད་ཟེར། དེས་ན་ཏུ་རུ་གའི་ཡུལ་ཙ་བ་ནི་རྒྱ་གར་ཀུབ་
 བྱང་རོས་སུ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལི་ཡུལ་དུ་མཆེད་ཅིང་མིའི་ཤར་མཐའ་རང་རེའི་
 མཆོ་སྤྱོན་གྱི་བྱང་དང་འབྲེལ་བས་རིགས་དེ་ལྟར་མཆེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
 བྱང་སོ་བྱ་བ་འདི་ཡང་བོད་གྱི་གོ་གནས་དང་བོད་ཆོག་ལྟེ། སྤྱོན་དུས་སུ་ཕྱིའི་
 སོ་ཁའམ་ས་མཆོམས་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ། མེལ་ཆོ་བྱེད་པའི་སོ་པ་འཛོག་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱིའི་དགལ་ལྗོན་བྱེད་མཁན་གཅིག་དང་། བོད་ལྟེ་རང་གི་
 བྱང་དུ་སོ་བྱེད་མཁན་གཅིག་ལྟེ་ཕྱི་སོ་དང་བྱང་སོ་བྱ་བའི་སྤྱོན་པོ་གཉེས་འཛོག་
 པ་ལས་སོ་སྤྱོན་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་ལ། བར་འགའ་པམ་ཚུན་གྱི་སྤྱོན་སྤྱོན་པོས་
 གནོད་པ་དང་རྩལ་གྱིས་ཉེན་པའི་སྟགས་ལྟ་སའི་རྫོང་རིང་ལ་ཡང་ཡོད། ལི་ཡུལ་
 མཐོང་བྱུང་ཏུ་ཡང་སོ་སྤྱོན་ལྟེ་ལྟེ་བཞག་ཅེས་བྱང་།

དམག་གི་རུ་མིག་ཀྱང་བཅན་དང་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱི་རུ་འབྲིན་ལྟེ་བཞི་བྱ་
 བ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་དྲན་རྩས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཐང་ཡིག་དུ་ཡང་། ལུ་ཏིག་
 བཅན་པོས་དམག་དྲངས་སྐབས། མདུན་གྱི་ཤལ་སེལ་གྱང་མི་ཉ་བཞུན་བརྒྱ།
 གཡོན་གྱི་རུ་འབྲིན་ཐགས་མཁན་ཕུར་ཐོགས་བརྒྱ། གཡས་གྱི་རུ་འབྲིན་
 དཔའ་པོ་ཉག་ཆས་བརྒྱ། སྤྱང་གྱི་རྩེས་ཀྱལ་ཕུབ་ཆེན་མདུང་ཐོག་བརྒྱ།
 སྟགས་བཤད་དོ། །ཐང་ཡིག་ལྟེ་ལྟེ་ར་གྲགས་པ་འདིའི་བྱང་ས་རྣམས་ཆེས་གནའ་

དུས་སྤྱི་བྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲོ་མ་ཆག་ལ། འོན་ཀྱང་ཆོག་སྤྱོད་པ་ལ་ཆེར་
ཉེས་<ཉམས་>པ་དང་། ལྷན་འཆར་གྱི་རྒྱུ་ཡང་མང་དུ་བསྐྱེས་པས་ཡི-
གར་འོང་བ་ཞིག་མི་འདུག་ནའང་། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་དེ་འདྲ་རྒྱུང་མ་-
གཏོགས་མགོ་ནས་མཐུག་གི་བར་རྒྱུ་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་རྟེན་
དགའ། དེ་ཕྱིར་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲུལ་མེད་མགོ་ཆད་མཐུག་རྒྱུ་དུ་སོང་-
བ་ཞིག་དང་། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་མིའི་འཆར་ནས་དང་། མཐུན་པར་བྱས་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་གཙང་མ་ཆ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱལ་རབས་འཆོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ནམ་ཡང་མ་ཞོར་མ་བརྟེན་པ་ཞིག་དགོས། གཞན་དེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཞིག་ལ།
མེས་དཔོན་གྱི་ལྟ་ཁང་རྣམས་ན་སྤྲ་མེད་ཀྱི་སྤྱ་བརྟན་མི་སྤང་ཞིང་། རྟོར་
དབྱིངས་སྐྱེས་རྒྱུད་ལྟ་འོག་མའི་ལྟ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ་དང་།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་སྐྱེས་ཤས་ཆེ། འོན་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱོད་བཟ་གཉིས་སྤྱ།
གསང་ཐགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་པར་ཤུབས་སུ་བསྐྱར་ཅིང་སྤྱོད་དུ་གནང་ཡང་།
སྤྱི་པར་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་བས་ད་པན་ཆད་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་བསྐྱར་
མི་ཆོག་གསུངས་པ་ཡང་། སྤྲ་མེད་ཡིན་པས་དེ་དུས་སྤྲ་མེད་མ་བྱུང་སྐྱེས་
བསམ་པར་མི་འོས་སོ། ལྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཆོ། ཐུགས་པ་
རྣམས་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་ཀ་བ་ཕུར་བུའི་དབྱིབས་སུ་བྱས། ཐོན་པོ་རྣམས་
དགའ་བའི་ཆེད་དུ་བྱར་བཞི་གསུང་དུང་གི་རིས་སུ་བྱས་སྐྱེས་བྱིས་མོད།
ཆོས་བསྐྱར་མ་ཐག་པ་ཞིག་ལ་ཐུགས་པ་ཕུར་བུ་ལ་དགའ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་
མོད་མེད་ཀྱང་མི་ཤེས་ལ། རྒྱལ་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
རྟེན་མ་ཀྱན་གྱི་མང་གཞི་ཡང་གཡུང་དུང་གི་རིས་ཁོན་ཞིག་དུ་སྤང་ཞིང་། ཀ་
བ་ཡང་རྟོ་ལས་བྱས་པ་རྣམས་ཕུར་བུའི་དབྱིབས་སུ་མ། རང་རེའི་རྟོ་ཁང་གི་ཀ་
བ་དང་ཁྱད་ཡི་མེད་ལ། དབྱིབས་དང་རྒྱུན་གཅིག་པར་མ་བྱེད། ཆད་ཀྱང་
གཅིག་ཕྱལ་དུ་གཅིག་འཇུགས་ནས་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས། བྱུ་མལ་ཤིལ་འི་ལྟ་
ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོས་བཞེངས་ཞེས་ཐང་ཡིག་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བདེན་

པར་སེམས་སོ། ། རྩོད་དུས་སུ་འབངས་དང་ས་ཁྱོན་ཅི་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་སྟགས་
ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཐང་ཡིག་སྟགས་སུ་གོ་བའི་ས་བོན་སྟེང་ཅམ་རེ་བྱང་ལ། བྱིར་
ཐང་ཡིག་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་གདོང་པ་སྟགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱས་ཀྱང་བྱང་བས། གཉེན་
ནས་རྩོགས་པར་བརྟན་པའི་མཐུག་གྲུབ་པ་ནི་མེན་དུ་འབྱེ་མོད། དཔེ་བྱངས་
དེ་གནའ་དུས་ཤིག་གི་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །

དུས་གསུམ་རྩེན་པར་གཟིགས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། །

མོ་ཙའི་འོལ་ཆོད་སྒྲ་བའི་སྒྲ་བས་པ་གཉིས། །

གང་ལ་མེད་པའི་ཉམ་ཚུང་ང་འདྲ་དག།

ཤིག་གྱུར་ཡུལ་ལ་དཔྱད་ཚུལ་འདི་ཅམ་ཉིད། །

གཞན་ཡང་སྒྲ་བར་བྱ་ཏེ། རང་རེའི་ཡུལ་འདི་ལ་ལྷ་མོ་ནས་བོད་ཅེས་བྱ་
བར་གྲགས། རྒྱ་གར་དབུས་པ་རྣམས་རང་རེ་ལ་ཚྱུར་འབོད། དེ་ནི་བོད་
ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་བཟོ་དང་ཚྱུར་ཅེས་རིམ་གྱིས་མར་རྒྱ་གར་སྐད་ལ་བྱར་
ཆག་པ་ཡིན་གྱིས། རྒྱ་གར་བས་ཚུར་བཏགས་པ་མིན་པར་སེམས། ཁ་བ་
ཅན་དང་གངས་ཅན་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་དང་རྒྱ་གར་བ་
རྣམས་གྱིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་འདི་ལ་རྩོད་ནས་གྲགས་པའི་མིང་ནི་
མིན་པར་ངེས། འོན་པོད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་
དུ་ན་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟིད། རྣམ་རྒྱལ་བྱ་བའི་གད་པོ་
ཞིག་ཡུལ་དེར་ཐོག་མར་སྟེབས་པས། རྣམ་རྒྱལ་ལུང་དུ་གྲགས་བྱ་བ་ཉླ་བའི་རྒྱ་
མཆོན་འདྲ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་རྟེན་དུ་བྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྣམ་
ཚྱུར་འདི་ཅམ་ཞིག་མཆིས་ཏེ། འདི་ཉླར་གྲུང་བྱང་བོན་འདི་རང་རེའི་མ་
མེས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་འདུག་ལ། དེ་དུས་ཚ་ན་བོད་ཡུལ་གང་པོའི་
མིས་ཆོས་འདི་གཅིག་བྱ་བྱེད་པར་གོར་མ་ཆག་པས། ཆོས་དེ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་
བོན་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པ་མིན་ནམ་སྐམ་ཉླ་བྱེད་བཞད་གད་ཀྱང་མངོན་ཅིག་
ད་ཉླ་ཡང་བོད་བྱང་ངོས་ཀྱི་སྟག་ཡུལ་འགར་བོན་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཅེས་

འབོད་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། རྩོན་གྱི་སྒྲིག་ཚུལ་ལ་བཅན་པོ་ལ་བཅན་པོ་སྟགས།
 ཆེན་པོ་ལ་ཆེད་པ། མཐའ་རྟེན་གྱི་ད་ན་གཉིས་ཉེ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མང་དུ་
 མཐོང་། མདོ་སྨད་གྱི་ཡུལ་པ་ལ་ཆེར་དུ་ཆེན་པོ་ལ་ཆེད་པོ་སྟགས་ཟེར་ཞིང་།
 སྤྱིར་ན་ཡིག་གི་རྩིས་སྤྱད་དུག་བྱུང་བ་ཡང་དེ་གཉིས་ཉེ་བའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཡིན།
 ལྟ་སའི་རྩ་རིང་སྟགས་སྤྱི་ཡང་རྩ་གྲག་པ་རྩ་མས་གྱིས་རང་རེའི་ཡུལ་ལ་སྟན་གྱི་
 རྩལ་ཁམས་ཞེས་མིང་བྱིས་པ་ཡང་བོན་བྱ་བའི་སྤྱད་ཉེ་བས་སོ། །དེ་མིན་ཆོས་
 དང་དཔལ་འབྱོར་ནང་དུ་འབོད་པས་ན་བོད་པ། ལྟ་སྤྱི་མི་ཡི་རྩོམ་འབོད་
 པས་ན་བོད་པ་སྟགས་བཤད་ཆོ་ཁྱེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྩ་བ་གཏོད་པར་སེམས་
 མོད། དེད་བཤད་ཀྱང་མ་ཁོམ། ཉ་ཟིག་པ་རྩ་མས་མང་འཛིན་སྟགས་དང་
 འབྲེལ་ཆེ་བས་ཡུལ་དེའི་མི་ལ་སྟོད་པའམ་སྟོད་བོད་ཅེས་འབོད་པ་ལས་ཕྱིས་ཉི་
 ཟླ་བྱ་བར་བརྟེན་ཆགས། ད་ལྟ་རྩ་གར་ཕྱི་སྤྱིར་སྟགས་སྟོན་བྱ་བྱི་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་
 རང་རེ་ལ་མིང་འདི་ཉིད་བོད། ལ་མཚན་པ་འདི་ཡོད་དེ། རྩོམ་ལ་སྟགས་
 པ་རྩ་གར་ཏུ་བྱུང་གི་ཡུལ་གྱི་རྩ་མས་ན་རང་རེ་ལ་མ་རྩ་ཅི་ན་ཞེས་འབོད།
 འདི་དེང་སང་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་འདུག་ཉེ་ཨོ་རྩན་པ་ངག་དབང་རྩ་མཚོའི་རྩ་
 ཐར་དུ་ཡང་། ཁ་ཆེ་བ་མིན་མ་རྩ་ཅི་ན་ནས་འོངས་པའི་བོད་པ་ཡིན་ཅེས་བྲམ་
 ཟེ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་སྟགས་འདུག འདི་མན་ཆོ་བྱ་བ་དང་གཅིག་པར་བྱ་
 རྟོན་གསུངས། དེ་རྩའི་ཆབ་འོག་ཏུ་བགྱང་བ་སྟགས་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཉི།
 རྩ་གྲག་པ་རྩ་མས་ལ་ཅི་ན་ཞེས་བྱུང་བས་ཉི་སྤྱ། རྩོམ་ཉི་རྩ་ཉེ་འབྲེ་འབྲུང་པའི་
 མིང་དུ་བྱས་ནས་རང་རེའི་མི་ལ་དངོས་སྤྱི་མེས། གང་ལྟར་ཡང་མ་རྩ་ཅིན་དང་
 རྩ་ཉི་ཡུལ་དོན་གཅིག་པར་བྱེད། པརྩི་ཉ་མང་པོ་ཡང་གནང་དུས་སྤྱི་ཁོ་བོ་
 ཅག་ལ་བོད་ཀྱི་མིང་མ་རྩ་ཅི་ན་རྟགས་པས་འཇམ་དཔལ་མ་རྩ་རྩེ་གྱི་རྩ་གྲག་
 ཆེན་པོའི་སྒྲིག་གསུངས་པ་དག་ཀྱང་བོད་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་རེ་
 ཞིག་བརྟག་པའི་གཞི་ཙམ་ལས་རྩ་མཚན་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་། ཅི་ན་ནི་རྩའི་
 རྩལ་པོ་ཅེན་ཅེས་བྱ་བས་རྩ་གྲག་དབང་བྱས་པའི་ཆོ་གྲགས་ཟེར་བས། རྩ་གྲག་

ཆེན་པོ་ཡང་དེའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོས་ཅི་ཡོད་སྟུང་ཤི།
ཐོས་ཀྱི་ཅན་དག་གིས་དཔུང་པར་བྱའོ། །

ནང་གསེས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལས། མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ་ནི། ཉུས་
ཐུའི་ཆོས་ཀྱི་ཀུང་རྒྱུད་མགོན་གསུམ་སྐུ་ལྟེན་མངའ་མཛད་པ་
ན། དེ་ཙམ་ཆབ་འབངས་སམ་མངའ་རིས་སྐྱ་སྤང་བའི་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་
གསུམ་པར་ངེས་ལ། ཡ་མདོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་ཡུལ་ཞེས་འབོད་
པ་ཤི། ཁམས་ནི་རྩོན་གྱི་སྤྲད་ལ་སའི་མཐའ་ལ་བྱེད་པ་ཤི། ཁམས་གྱི་ཀུལ་
བྱན་སྐུ་ཀུང་མཐའི་ཀུལ་བྱན་ལ་བྱའོ། །དབུས་གཙང་གཉིས་མིང་དོན་དེ་ག་
རང་ཡིན་ལ། གཙང་ནི་གཙུག་པོ་འཇམ་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་འདྲ་ག་གོ།
གཡས་རུ། གཡོན་རུ། གོང་རུ་སྐུ་ཀུང་རེའི་ཡུལ་མང་པོ་ལ་བྱེས་འདྲ་ག་
པ་ནི། དམག་གི་སྐྱར་ཆོག་ཡས་གཡོན་མདུན་ཀུལ་ལ་འགྲོ་བ་བཞི་རྩོན་གྱི་ཆོ་
བྱེད་པ་ཡིན་འདྲ་ག་པས་དེ་ལས་བཏགས་པར་ཤེས་སོ། །བོད་ཀྱི་མི་སྐྱ་སྤང་བའི་
གཡུལ་གྱི་རྩེས་སྐྱ་བྱང་བ་མི་འབད་དེ། རྩོགས་ལྷན་གྱི་ཉུས་སྐྱ་གསུངས་པའི་
བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ན་འདྲ་ག་པས་སོ་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལྷན་
བྱེས་ཏེ་བྱ་བའི་ཆོག་དེའི་རྒྱ་གར་སྤྲད་ལ་བོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ལྟར་བྱས་འདྲ་ག་པ་རོ་མ་
བྱུང་ན་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའོ། །བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་བྱ་བ་འདི་ཡང་མངའ་
རིས་ཙམ་ཀུལ་པོ་ལ་དབང་བ་ན། དེ་བོད་དང་དབུས་གཙང་སྐུ་ཀུང་ལྟེན་
གཞན་རྣམས་བསྐྱེམས་པ་ལ་བོད་ཆེན་པོར་བཅོད་པ་ཤི། རོ་བོ་མང་ཡུལ་དུ་
བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་འབྲུམ་གྱིས་བོད་ཆེན་པོ་ན་དགེ་འདུན་གྲངས་མེད་དང་
བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐུ་ཀུང་ཡོད་ཚུལ་ཁྱས་ནས་བསྐྱེལ་བས་བོད་ཆེན་
པོར་གཤེགས་ཞེས་འབྱུང་བས། བོད་བྱ་བ་དབུས་གཙང་དང་། བོད་ཆེན་
པོ་མདོ་ཁམས་ལ་བྱེད་པ་མི་ལྟེན་སོ། །

འགོས་མའི་དེ་བུ་རྩོན་དུ་བྱ་ཆེན་པོ་ཡང་ཅིང་ཁ་བདེ་ཁམས་སྐྱ་འབྲུངས་སོ་
ཞེས་བྱས་ལ། བྱ་ཆེན་དེ་རྩི་བཅུན་ཅིང་ཁ་པ་འབྲུངས་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐག་

རིང་བ་མ་ཆུང་ལྟ་ངོས་ཀྱི་འགྲམ་ཡིན་པས། རྒྱ་རང་རེའི་ཨ་མ་དོའི་ཡུལ་ཀྱན་
ལའམ། ཡང་ན་མ་ཁུང་བྱང་རྒྱན་ཀྱན་ལ་ཅིང་ཁའི་ཡུལ་དུ་འབོད་པར་སེམས་
ཤིང་། ཁི་ཡུལ་ནས་རྟེན་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དཔེ་རྟོག་ལས། བྱི་ལ་ལ་
བབ་ཏེ། བཅན་པོ་དབྱར་བྱང་རྩལ་དུ་གཤེགས། དབྱར་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ཁྱི་
འབྲིངས་ཀྱིས་ཅིང་ཁ་ཆེ་རྒྱང་དུ་དམག་དྲངས། རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཐུག་པ་ཤི་
བཟུང་སྟགས་བྱང་བས་ཅིང་ཁ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡིན་འདུག་སྟེ།
འདིའི་བཅན་པོ་ཁྱི་ཁྱི་འདུས་སྤང་མང་པོ་རྩེ་ཡིན་ནོ། །མཆོ་རྒྱན་པའི་མིང་ནི་ལྟ་
སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲིའི་རྩིང་དེའི་ཤར་ངོས་སུ་སྤང་ཞིང་། ཅེ་ཞེས་གྱི་
ཁྱི་སྤང་གི་རྩིང་དེར། ངན་ལམ་སྟེ་གོང་གི་ཡར་མོ་ཐང་དང་ཅིང་ཁ་ལ་
དམག་དྲངས་པ་བཤད་པས་ཡར་མོ་ཐང་ཡང་མཆོ་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་ཅེས་
འགའ་ཞིག་བེད་རོ། །དེ་ཡང་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་བཅོམ་སྐབས་ཡུལ་གྱི་ཤར་མཐའ་ཅུ་
ཞག་གིས་བསྐྱར་བར་བཤད་པ། རྩོང་ཆུ། ཐེ་ཆུ། ཀ་ཆུ་སྟགས་ཡིན་ལ།
ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་ད་དུང་ཡང་ཨ་མ་དོ་དང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མིང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེ་
ཉག་དུ་འོངས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཀ་ཏུ་ཐོབ་ཅུ་སྟགས་རྒྱ་སྐད་ཉར་བྱིས་
ཀྱང་གཞུང་རྒྱལ་ས་ཡུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཀ་ཏུ་ཐེ་ཆུ་སྟགས་བོད་སྐད་དུ་ཐེ་
ཆོམ་མེད་ཅིང་། ཤར་གྱི་ཡུལ་ལ་མིང་དེ་འདྲ་མང་དུ་བཏགས་པས། དེའི་
དུས་ཀྱི་རྒྱ་རྩེ་ལའང་རྒྱ་ནག་པོ་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་བཀྲགས་པ་ཡང་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་ཐང་དུ་བཤད་ལ། དེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཤན་ཤིས་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཡུལ་
དེའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉེ་བྱ་བ་ད་དུང་ཡང་དེ་ལྟར་འབོད་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་
ཕལ་ཆེར་གྱི་འགོ་བོད་ཡུལ་ན་ཡོད་པས་རྒྱ་འགོ་ནས་རྒྱ་མཁུག་བར་དམག་སྡེ་བས་
ནས་བཟུང་བ་ན་ཡང་བོད་སྐད་ཀྱི་མིང་བཏགས་པར་འདུག རྒྱ་ནག་ལ་རང་
རེས་འབྲུག་ཆེན་བྱས་པ་ནི་གནམ་རི་སྤང་བཅན་གྱི་དུས་ཙམ་ནས་ཡིན་ཀྱང་།
དེའི་གོང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྒྱ་དང་འགྲམ་ཆེ་བས་རྒྱ་ལ་འཛིང་ཡ་བྱས་ཙམ་དག་
གཞན་ལ་བྱས་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་པོ་དང་སྟག་སེར་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་

ལ། དེ་ཡང་ཐོན་གྱི་སྐད་ལ་ཡ་ལྷ་ཅི་བས་མང་ཞིང་གི་ལ་གྱི་བརྒྱགས་ལ་
 བརྒྱགས་སོགས་ར་བཏགས་པལ་ཆེར་ཡ་བཏགས་སུ་ཡོད་པས་ཡ་མདོ་རྣམས་ད་
 ཏུང་ཡང་དག་ལ་རྒྱ། དག་ལ་ལ་རྒྱ། དག་ལ་ལ་རྒྱ་ནག་པོ་སོགས་སུ་
 འབོད་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཐོན་གྱི་ཆེ་ཅི་ན་ལ་རྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་སོག་པོ་ཡང་ཚོག་པོ་ལས་གཞན་མིན་
 པར་ངས་ཀྱང་། ཐུས་སུ་འདོད་ཀུལ་གྱི་སྤྱ་ལྟ་བུར་སོང་། རྒྱ་གར་ནི་ཆེས་
 གནའ་དུས་སུ་རྒྱས་ཡོད་མེད་ཀྱང་མ་ཤེས་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་རྒྱགས་ནས་མི་རེ་
 གཉིས་སྒྲིབས་པ་ལ་མཐའ་མི་མོན་པ་ཞེས་འབོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོན་གྱི་གན་
 ཆོག་སོགས་ན་འདྲེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མོན་པ་རྣམས་ཆས་དང་གདོང་
 དབྱིབས་སོགས་རྒྱ་གར་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་བྱས་ཤིང་། ད་དུང་ཡང་གྲ་མའི་
 ཡུལ་དུ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ལ་མོན་པར་འབོད་དོ། །དུས་ཐུས་བཏུན་པ་དར་ནས་
 པརྟེ་ཏ་མང་པོ་ཚུན་པར་གྲས་པ་བྲམ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་ཡའུ་ལྷོ་སྤྱོད་དཔོན་ཞེས་
 འབོད་པ་ལ་བྱར་ཆག་ནས་ཡའུ་ལྷོ་སོང་བ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ན་
 ཡའུ་ལྷོ་སྤྱོད་ཡུལ་དང་སྐད་སོགས་བྱར་དུ་ཡོད་པ་སྐད་ཀྱང་བྱིས་སོ། །ས་མཆོམས་
 པན་ཚུན་གྱི་མི་རྣམས་ཉག་དུ་པན་ཚུན་བརྩས་པས། འབྲས་ལྗངས་པ་རྣམས་
 རྒྱ་གར་གྱི་མི་ལ་སྤྱགས་དང་། ཡུལ་ལ་སྤྱགས་གྱི་ཡུལ་སོགས་སུ་འབོད། མི་
 གཅིག་ལ་ལག་པས་བརྟན་ཏེ་ཁོང་སྤྱགས་ཡིན་ཅེས་གྲས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་
 བྱེད། འབར་མ་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་པ་ལ་ཀ་ལ་ལྷོ་ནག་པོར་འབོད། འོན་ཀྱང་
 འདི་ཀ་ལ་ཡིན། འདི་ཀ་ལ་འི་ཡི་གེ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀ་ལ་འི་ཡུལ་དུ་
 འབྱུངས་སོ་སྤྱོད་བ་ལ། བརྗོད་མཁན་དང་ཉན་མཁན་གཉིས་ལ་ཁྱེད་འཕྱིག་ཅི་
 ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ནག་ཅེས་འབོད་པ་ཡང་དང་པོ་དན་སྤྱོད་ཡིན་
 མོད་ཐུས་འདོད་ཀུལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཀུལ་དུ་སོང་བའི་ཐུས་རྒྱ་གར་
 རྒྱ་མེར་སོགས་གྱི་མིང་ཡང་སོ་སོར་བཏགས་པར་མངོན་ཏེ། སོག་རིགས་གྱི་
 རྟོར་ལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ། གར་མོག་པའི་དམག་ལ་ཡང་སྟོད་རྟོར་དུ་

བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་ཆོག་ལྷ་མ་དག་ནག་པོ་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཆོག་རྗེས་
མ་དག་དཀར་པོ་བྱ་བར་ཐལ་ལོ་སྐྱེས་མི་ཟེར་འཆལ། དེ་ཆོག་ལྷ་མ་འདྲོད་
ཀྱལ་གྱི་སྤྱར་སྤང་བའི་རྗེས་སུ་དྲོན་ལ་མ་བསམ་པར་མིང་ཆོག་རྗེས་མ་ཡང་
རིགས་འདྲ་བཟུང་སྤྱར་བ་ཆོས་ཉིད་དེ། མིང་གི་རྟ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཐག་པ་
བྱ་བའི་དྲོན་མ་བསམ་པར། གསེར་གྱི་མིང་རྟ་དང་གསེར་གྱི་ལྷགས་ཐག་ཅས་
སྤྱོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དང་པོ་ཞེས་ཡིན་པ་ལ་དྲ་ལྷ་ཆོག་དཔྱུས་མར་སྤང་བ་
མདོ་སྤང་པ་རྣམས་བཅུན་མ་ལ་ཇོ་མོན་འཛོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དང་
པོ་གཤམ་ཆོག་ལ་དྲ་ལྷ་ཇོ་མོན་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་དང་། གོ་བཞུག་སྤྱོད་སྤང་བ་སྐྱེས་
མིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཀ་རྒྱའི་སྤྱགས་སུ་གཏོགས་པ་དྲ་ལྷ་རྒྱ་རྩེ་ཅི་བཟུང་བའི་ཡུལ་
རྣམས་ན་འང་། ལྷག་ལྷང་དང་། རྒྱུ་མདོ་སྐྱེས་པོ་དྲ་གི་ས་མིང་མང་ཏུ་
མང་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཉན་ཏིག་དང་། རྒྱུ་མདོ་གཉིས་ཡུལ་ཆོན་
གཅིག་ཏུ་བཟུས་པས། མ་ལྷང་རག་ཏིག་ཅས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་པར་བྱས་པས།
ཤར་ངོས་སུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་བར་བོད་གྱི་ཀྱལ་ཁམས་ཡིན་ནོ་བྱ་བ་འདི་
གཏམ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྤང་ཏུ་རྒྱ་དང་གཡུལ་བཟུང་པའི་ས་མིག་
རྣམས་ལ་རྒྱ་དུར་ཐང་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཁྱག་ཐང་ངམ་རྒྱ་ཁྱག་ཐང་སྐྱེས་ཀྱི་
ཆང་དང་། དཔལ་རིའི་སྤྱགས་སྐྱེས་ན་ཡོད་ཟེར་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་
ལྟར་བྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་དུང་སྤྱོད་བར་གྱགས་སོ། །རེབ་ཀོང་ཏུ་ཀྱལ་པོ།
སྤྱོན་ཆེན། བཅན་མོ་བྱ་བའི་ཕྱི་གསུམ་ཁད་ཉེ་བར་ཡོད་པ་འང་། ཀྱལ་པོ།
སྤྱོན་ཆེན། བཅན་མོ་རྣམས་ལ་དཔེ་རྒྱུ་པོ་སྤྱོན་ཆེན་བཅན་མོ་ཞེས་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་བྱས་པ་མཐོང་བས། དེ་གསུམ་གྱི་ས་ལྷལ་སྐྱེས་སུ་མིང་བཏགས་པ་
ཞིག་ཏུ་གདོན་མི་བཤུ་ལ། དེ་བཞིན་ཉང་སྤྱོད་ཀྱང་པོ་སྐྱེས་ཀྱང་། དབུས་
གཙང་ནས་མཆོད་པའི་སྤྱོན་གྱི་རིས་མིང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་མཆོན་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྤང་སྐྱེས་སུ་འདི་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང་། ཕྱི་དང་། རི་ལ་
སྐྱེས་པའི་མིང་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པ་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །བཅན་མོ་ཡང་

ཀུལ་པའི་རྒྱུད་མ་གཅིག་ཕུའི་ཁིང་པ་ཡིན་གྱི། སྤས་མོ་སྟགས་ཀུལ་པའི་རིགས་
 གྱི་བྱུང་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་བཏགས་འདུག་ཅིང་། དེ་ཡང་བཅན་མོ་བཅན་མོ་
 ཞེས་བྱས་སོ། །དེ་ལས་ཡུལ་ལྷ་འགའ་ཞིག་ལ་བཅན་དང་ཀུལ་པར་འབྲང་པ་
 ཡང་། སྤྲེན་གྱི་སྤྲེད་ལ་བསམ་ཆེ་དེ་དག་ཀུལ་པོ་དང་། བཅན་པོར་བཀྱར་བ་
 ཡིན་སྟེ་མ་ཞིང་། བཅན་ཀུལ་བ་གནམ་ཐིག་བྱ་བ་སྟགས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ། ཡང་
 ར་ནི་ལྷ་བཅན་པོ་གནམ་དུ་གཤེགས་པ་རྣམས་གནམ་ན་དེ་ལྷར་བཞུགས་པར་
 བསྐྱགས་ཏེ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཅན་མོ་བྱ་བར་བསྟོགས་ཏེ་ཉེར་དུ་མདའ་
 མདུང་མང་པོས་བརྒྱན་པ་འདི་ཡང་། ཀུལ་པའི་མོ་བྱང་ལ་དཔེ་བྱས་པར་
 འདུག་ཞེ། སྤང་བཅན་དུས་གྱི་དམར་པོ་འདི་མོ་བྱང་གི་དཔེ་རིས་བཅན་ཁང་
 གི་དབྱིབས་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྷོས་ཤིག རི་མོ་འདི་བྱངས་དག་ཡིན་ཏེ།
 རྩ་པའི་གསུང་གི་ལྷ་སའི་དཀར་ཆག་དུ་མོ་བྱང་དཔེ་དཔེ་རིས་རྣམས་ཁང་ནང་དུ་
 ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་དུད་དྲིག་ཆགས་པས་རི་མོ་དེ་དང་སང་མི་སྤང་མོད།
 པོ་ཏ་ལའི་ཤར་གྱི་རྩོམ་འབྲས་དུ་རི་མོ་འདི་སྤང་བ། རྩ་པའི་དུས་གྱི་དེ་ག་རང་
 ཉམས་གསོ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བས། དེ་དུས་ལྷ་སའི་རི་མོ་དངོས་དེ་ལ་དཔེ་
 བྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ཀུལ་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཤིང་ཐམས་ཅད་
 དམག་དུ་འབྱུར། རྩོམ་ཐམས་ཅད་ཉར་འབྱུར། དེ་ཐམས་ཅད་ཚུ་ཆེན་མ་
 རྩའི་ཉེར་ནས་པར་ལ་རྩ་འཇག་མ་གཅིག་གིས་ཟམ་པ་བྱས་ནས་སང་བྱ་བ་
 སྟགས་མོ་གཅིག་ལ་བཞུབས་དགོས་པ་རྣམས་ཉིན་གཅིག་ལ་བྱུབ། མི་སྤྲོང་
 གིས་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་མཐུབ་མོ་གཅིག་གིས་བྱས་པ་སྟགས་རོ་མཆར་ཉར་
 ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་སྟེ་ན། སྤྲེན་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་བས་ཀྱང་རོ་མཆར་ཉེས་
 རས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཉུར་བྱ་དང་། བཞད་གད་དང་། མིག་རྩ་འདྲན་པ་
 མང་དུ་འོང་། ཉའི་མོ་ལ་བཅན་པོ་འོན་ཅང་དོན་བཞུག གར་སྟག་གི་མོ་
 ཉས་ཕྱག་འཆལ། ར་མོང་དང་། བ་ལང་མང་པོ་ཕྱག་དུ་སྟལ། སྤྲོད་སྤྲོད་
 གྱི་རྒྱན་མ་བུལ་སྟགས་སྟེ་ཆེ། མའི་མོ་རྒྱས་ས་ཉེར་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་པར་

ཤེས་ནས། མཉན་མཁན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཉུང་ཏུ་འགྲོ་སྐབས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 རྩ་མ་འདམས་ནས་གཅིག་ལས་གཅིག་རོ་མཚར་ཆེ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་སྤེལ་བའི་
 ཐབས་ལ་འབད་པས། ཏུས་བསྐྱེགས་པའི་རྒྱལ་རབས་དངོས་རིན་ཐང་ཅི་
 ཡང་མེད་པར་བྱས་སོ། །དེས་ན་རང་རྩེའི་བོད་ནམས་ལ་ཡང་སྒྲིབ་གྱི་ཏུས་ན་
 རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ས་ཁྲོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཕུང་མེད་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཐང་གི་རྒྱལ་
 ཁམས་བྱང་བས། རྒྱལ་སྒྲོན་སྤྱེལ་གྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བཞི་ཅི་མཛད་གྱི་ཡིག་རྒྱས་
 པར་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་མོད། ཡི་ཡུལ་ནས་གསར་རྟེན་དག་ལ་ཡང་།
 ཏུས་ཕྱིས་བྱུགས་ཀ་ནས་དམག་བྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་རྒྱུ་
 ཏུས་བསྐྱེགས་པའི་རྒྱལ་རབས་འོག་ནས་འོག་ཏུ་ཆག་དེ་བཞིན་ཏུས་ཆོད་
 བསྐྱེགས་རྒྱུ་རྩ་དབྱངས་སྤྱོད་གས་བྱང་གི་ཏུས་སྤྱོད་ན་ཀ་ནི་ཤིག་དེའི་སྒྲིབ་
 མར་མི་འབྱེགས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ལ། ཐོས་རྒྱ་དང་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞིག་
 དགོས་པས། སྤྱི་མཁན་ལ་ཡང་ཆོགས་ཆེ། མཉན་མཁན་གྱི་དད་པ་ཡང་
 རྒྱང་ཏུ་རྒྱུ། དེ་ལས་ལོ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་གར་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་དགུན་
 བོད་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། དབྱར་རྒྱ་ནག་ཏུ་གྲོངས་པ་སྤྱོད་ཅི་ཐོས་ཐོས་བྱིས་
 ནས་སྐད་ཅིག་བསྐལ་པ། བསྐལ་པ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བསྐལ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་ཐར་གཏུལ་བྱ་ས་སའི་རོར་བསྐྱན་པ་ཡིན་པས། རྒྱང་ཟད་ཅམ་ཡང་
 མི་འགལ་ཞེས་སྤྱིས་ཆེ་རྒྱབས་ཆེ་ལ་བྱིན་ཆགས། སྤྱི་མཁན་གྱིས་ཀྱང་གང་
 འདྲ་འདྲ་བྱིས་ན་འགལ་བ་མེད་པས་གྲུ་ཡངས། ཉན་མཁན་གྱི་དག་གོ་
 བ་ཞིག་འོངས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྩ་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ། གལ་ཏེ་
 འཕགས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས་ཏུས་སྤྱོད་མི་བཏུབ་ན། སངས་རྒྱལ་ནི་
 འཕགས་ཆེན་གྱི་གཙུ་བོ་ཡིན་པས། རྩེད་ཅག་གིས་དགོངས་སྤྱོད་རྣམས་པ་
 སྤྱོད་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ནས་ཅི་བྱེད། རང་གྱི་ཀྱང་དགའ་བོ་སྤྱོད་པ་ཞིག་གི་
 སྒྲིབ་དཔོན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་
 སྒྲིབ་དཔོན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་
 སྒྲིབ་དཔོན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་
 སྒྲིབ་དཔོན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་

མི་བཅད་པར་གསལ་བ་འདེབས། རོ་མཆར་ཅན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཆས་ལྡན་གྱི་
བྱུང་རབས་སྟུ་བྱས་པ་དག་གི་ཁྲོད་ན་ཡང་ཡི་ར་ཡིལ་གྱི་ཀུལ་པོ་སྤྲོ་མེན་གྱིས་
ཞལ་ལྗེ་བཅད་པའི་གཏམ་དང་། མཁ་དང་བ་ག ༡་ཟླ་གི་སྤྲོ་མེན་མས་གྱི་
གནའ་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་མི་དང་ཡུལ་གྱི་མིང་ཙམ་བཟེས་ནས་ཀྱིལ་པོར་ཡོད་པ་
བྱུར་ཙམ་བསྐྱགས་པས་ཁྱང་ཤེས་ནུས་པ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་
གེ་སར་ཡང་གྲུ་གུའི་ཀུལ་པོ་མི་ཉག་ལ་གཡུལ་འབྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་
གཏམ་ཡིན་མདོག་ཁ་བས་མ་བཙམ་ཡོད་ཁྱང་མི་སྤྲིད་མོད། ཆེ་ཆེར་ཐལ་བས་
མཚུབ་མོ་འཇུགས་ས་འདི་ཡིན་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

བདེན་པའི་ས་པོན་གནས་པའི་གནའ་པོའི་གཏམ། །

རོ་མཆར་རི་ལ་མཆོངས་པའི་རི་པོར་རྗེས། །

ཤེས་རབ་མོག་པོའི་ནགས་སྟུ་བསྐྱགས་པ་ན། །

འཐད་དང་མི་འཐད་དབྱེ་བ་སྟུ་ཡིས་འབྱེད། །

བཅུ་དྲུག་པ། མཁེགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས། ।

༡༡། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

འདིར་མཁེགས་ཀྱི་འཕགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཅིམ་སོགས་བཤད་པ་
ལ། དེ་ཡང་ཆངས་པ་གཉིད་མོ་ཆེ་ལས་སངས་ལྷན་འཇིག་རྟེན་བསྐྱེད་འདོད་པ་
ནས། ཐོག་མར་མུན་པ་ལས་བཅམས་ཏེ། དེ་ཡང་མུན་པ་དང་།
(ཏམས་) མྱོངས་པ་དང་ (མོ་ཏ་) མྱོངས་ཆེན་དང་། མག་དང་།
(ཏམིས་) མུན་ནག་(ཡར་མེས་)ཕྱ་བ་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྟེ། གཡོ་བ་མེད་པ་
དང་། རིག་པ་མེད་པའི་སྒྲོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྲུབ། དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཆོགས་
པར་རིག་ནས། སེམས་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ན། ཟུར་ནས་
འགྲོ་བ་དག་བྱུང་རྟེ་ཉི་ཤུ་ཉེ་ལྷ་སང་ཕྱ་བར་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་
མ་ཆོགས་པར་རིག་ནས། གཞན་གྲུལ་བ་ན། ཉེང་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ལྷ་སྒྲོན་
བྱུང་ནས་ལྟར་བཏགས་སོ། །དགའ་བདེ་ལ་གཡེང་ཆེན་ས། དེ་ཡང་མ་ཆོགས་
པར་རིག་ནས་ཟུར་གྲུལ་བ་ནི་ཡམས་ཉེ་ཐད་ཏུ་འགྲོ་བ་བྱུང་རྟེ་མིར་བཏགས་
སོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཅམ་རྣམས་
སོ། །དེ་དང་ལྟན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས། གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །
བཞི་པ་ནི་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་མི་གཡོ་བའོ། །ལྷ་པ་ཏུ་འགྲོ་ལོ། །དྲུག་པ་
ལྟོལ། །བདུན་པ་མེལ། །བརྒྱད་པ་ནི་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའོ། །ཡུལ་གྱི་དེ་ལ་ཡང་
འགལ་བ་ཅན་བེ་སུལ་ནས་མེད་ཡམས་བྱུང་འགྲུབ་པ། སངས་ཏུ་དང་། ཏུའི་
སྟེ་བཞིའོ། །བརྒྱད་པོ་དག་ནས་ལྷ་ནི་རྣམ་འབྱུར་གྱི་སྟེ་ཆན། གསུམ་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་རྗེས་གཏོགས་སོ། །དག་པར་གཞན་ཏུ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་
དང་རྣམ་འབྱུར་གཉིས་ཀར་གཏོགས་སོ། །དག་པ་འདི་ནི་དྲུག་པོ་བསྐྱེད་པ་
དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བབྱུང་ངོ། །དེར་ཆངས་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལྟ་དང་།
ལྟ་མེད། མས་པོ། བརྟན་དང་མེད་སྟེ་ཆན་བཞིར་བལྟ་འདོད་དེ་བསམ་པ་ནི།

ཐོག་མར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མངོན་ཏེ་བྱུར་ཏེ་བསྐྱབས་ལྟ་མིན་བྱུང་། གལ་
སྐབས་དེ་མཆན་མོར་བྱུར་རྒྱུ་། །སྐར་མིང་སྟོབས་མངོན་ཏེ་བྱུར་བ་ནས་ཁ་ནས་
ལྟ་ནམས་བྱུང་ངོ་། །སྐར་སྟོབས་དེ་སྒངས་པ་གནས་སྐབས་ཉིན་མོར་འབྱུར་ཏེ་
ལྟ་ཉིན་མོ་དང་འདྲེ་མཆན་མོར་སྟོབས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ། ཆངས་པ་
བདག་ནི་འདི་དག་གི་མཐོ་བསམ་པ་ནས་མེས་རབས་རྣམས་ཅིབས་ནས་བྱུང་
ངོ་། །གནས་སྐབས་དེ་སྟོང་ཏེ་བྱུར་ཏེ། དེ་ནས་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་དེ་
མི་རྣམས་སྐྱབྱུར་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་ཐོ་རངས་སྐྱབྱུར་རྒྱུ་། །དེའི་ཕྱིར་ཐོ་
རངས་ཀྱི་ཆེ་མི་རྣམས་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་ཆངས་པ་
རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པ་ནས་དེ་ལས་གཏོགས་འདྲི་ཕྱིས་
ཤིང་། དེ་ལས་ཁོ་བསྐྱེས་སོ། །དེ་དག་ལས་མི་སྟག་པའི་སྐྱེས་ཕུང་དག་བྱུང་བ་
ནི། བདག་ཅག་སྐྱེ་བ་ཅིག་ཅས་ཏེ་བ་ལ་བསྐྱུང་བ་རྟེན་སྐྱབ་པོ་བྱུང་དང་།
བདག་ཅག་གིས་ཟེ་བར་བུའི་སྐྱས་(པ་ལས་) ཟེ་བ་ལ་རྩ་ཉེ་གནོད་བྱིན་རྣམས་
བྱུང་ངོ་། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱུང་དང་བྱི་ཟེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱུང་ཉེ་རྩམ་པར་མ་
སྐྱོས་སོ། །དུང་འགྲོ་རྣམས་ལས་བྱུང་ར་ཁ་ནས་དང་། ལྷག་བྱང་ནས། བྱང་
ཆེན་རྒྱང་པ་ནས་སོགས་ཏེ་མ་སྐྱོས་སོ། །(རྩ་གར་པ་རྣམས་ར་མཆོད་བྱིན་ལ་
མཆོག་རྩ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་སྟེ།) གསུམ་ལྡན་གྱི་དུས་ཙེ་དུང་འགྲོ་རྣམས་རི་
དུགས་དང་ལྷང་དུགས་ཀྱི་ཆོན་པ་གཉིས་སྐྱབྱུར་རྒྱུ་། །ཆངས་པའི་ཤར་གྱི་ཞལ་
ནས། དེས་བརྒྱད་རིག་བྱེད་དང་། རྟེན་སྐྱུར་དལ་འགྲོ་དང་། ཆོགས་
བཅད་ཉི་ཤིག་གསུམ་འབྲེལ་སོགས་གནོད་གཞན་ལ་ཡང་བྱུར་ཏེ་མ་སྐྱོས་སོ། །
རིགས་བཞི་ཆངས་པ་ཆ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རང་རེ་ལ་གྲགས་སོ། །རྣམས་
ལྡན་གཉིས་ལྡན་གྱི་བདེ་བྱིད་བྱང་ནང་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ལ། གསུམ་ལྡན་
ནས་བྱིམ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་རྩལ་། དེ་ལ་ཆངས་པ་ལས་ཐོག་མ་བྱུང་བ་
དག་ནི་རན་སྤངས་དང་། འདྲ་ཡངས་དང་། ལྟ་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་
ཆངས་པའི་དྲང་སྤང་དགུ་སོགས་ཡིན་ཅིང་། སན་དག་ཞོན་ལྟ་སོགས་ནི་ཤར་

ནས་ཚངས་པ་ལ་སྤྱིས་སྒྲིང་། མིའི་སྐྱེ་མའི་པོ་མོ་ནི། རང་བྱུང་མ་རྒྱ་དང་
 དེའི་རྒྱང་མ་ཤར་རྒྱལ་གཟུགས་བརྒྱུ་མ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱད་རྩ་ལྷགས་
 དང་། དེ་དང་བསྟུན་གཉིས་ལ་བྲུ་མོ་ཞེས་བཞི་ཡོད་པའི་གཅིག་དབྱངས་ཅན་
 མ་དང་། གཞན་རྣམས་རྩ་ཆ། དད་པ། སྒྲོ་སྒྲོས་སྐྱེས་ལ་བྲུ་མོ་བརྒྱ་
 གསུམ། ཚོས་བྱ་རྒྱང་མར་བྲངས་པ་ནི། གཞོད་པ། བཞོད་པ། དགེ་བ་
 སྐྱེས་སྟེ་དེ་རྣམས་རྩ་ཆ་དད་པ་སྐྱེས་དེ་དང་དེར་གོ་བ་ཡང་རྒྱང་རྩ་། །འདི་
 ལས་འདི་དག་གི་མིང་མའི་རྣམས་མཐའ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་རིགས་འབྲེ་
 བར་བྱའོ། །(འོ་ན་འདི་རྣམས་སྟུན་ཆོག་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ།
 རྒྱལ་པོ་དཔུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡང་དཔུལ་བའི་ལོ་
 རྒྱུས་སོ། །) དེ་བཞིན་ཚངས་པའི་བྲུ་ཚོས་མིག་གི་རྒྱང་མ་ལ་འཆོ་བ་ཉིས་
 བྲངས་པ་ལས་བྲུ་རྩ་ཅེས་ཡུལ་ཉུང་བ་སྟེས། དེ་རང་གི་སྤྱིང་མོ་ནི་གྲིའི་མ་
 བཟམས་པ་དང་འབྲེགས་པ་ལས་འཇིག་པ་དང་དཔུལ་ཞེས་བྲུ་བ་སྟེས་སོ་སྐྱེས་ས་
 རྒྱས་པར་ཚངས་པས་རང་དང་འདྲ་བའི་བྲུ་བསྐྱེད་པར་བསམ་སྟེ་སྒྲོས་པ་ནས།
 བྱིས་པ་བྲུ་བ་བྲུང་བ་ལ་བྱར་བྱེད་(བྲུ) དྲག་པོ་བྲུ་བར་བཏགས་སོ། །དེ་དྲུང་
 ལན་བརྒྱད་དུ་བྱིས་པ་བྲུས་པ་ལ་ཡུལ་འཁོར་བརྒྱད་རྒྱང་མ་བརྒྱད་སྐྱེས་སྟུན་
 པར་དེ་དྲག་པོ་གཟུགས་བརྒྱད་སྟུལ་པ། དྲག་པོ་དང་། དབང་བྱུག་དང་།
 ལྷ་ཆེན་སྐྱེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་བྱི་བེ་དང་། མཚན་ཉ་གཉིས་སྟུན་ཏེ། བྱི་ཐེས་
 རི་རྣམས་བཅད་ནས་ས་ཐམས་ཅད་སྐམ་སྟེ་ཞིང་ས་བྱས་ཤིང་། ས་ནི་དེའི་བྲུ་
 མོ་ལྟར་རྒྱར་བས། བྱི་ཐེ་བྱི་ཞེས་འབོད་དོ་སྐྱེས་ཟེར་བ་ཡང་། རྒྱ་གར་
 དབུས་ན་རི་མེད་པ་དེ་ཅམ་ལ་བསམ་པར་མངོན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་མཉམ་
 ཡོད། རྒྱལ་པོ་ལུས་འཕགས་སྐྱེས་སྟུགས་བྱི་ཡུལ་དང་། སྤྱིང་དང་། རྒྱ་
 དང་། རི་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དེའི་མིང་ཅན་བྱི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་པ་མི་
 སྟོན་པ་ལྟར་ལྟང་རྩ་། །དྲང་སྤྱིང་ཀུ་བྲུ་བ། ལྷ་མོ་མིག་མཆོག་མས་བསྐྱེས་
 བས་འབྲེགས་པ་ལས། ལོ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་འབྲུལ་ཏེ་དགའ་མགུར་

སྒྲུབ་པའི་ལྷ་མའི་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་ས་ས་ཐོན་འཛགས་པ་ནི་ཤིང་སྤང་དང་སྒྲན་
ནམས་ཏེ། དེ་ཀྱུན་གྱི་ལྷ་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་བསྐྱས་སོ། །

(ལྷ་ནམས་གྱིས་ཁྱབ་འབྱུག་ལ་གསོལ་བ་ན་ལན་དུ་སྒྲུལ་མོ་རྟུལ་མ་གཤིས་རྗེ
ཅི་ལྟོ་སྤྱི་ལྟོ་ཏི། ཏྲོ་བརྒྱ་ཐུབ་ཅི་ཏི་བེད་སྒྲུབ་བཏི་ཏྲོ་། ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་སྤྱི་ལྟོ་
ཏི་སྤྱི་ལྟོ་བད་མེས། བཞི་ཏྲོ་ན་ཏི་ལ་ཏྲོ་ཏྲོ་ཏི་། གང་ཞིག་གྱི་མཚོའི་བྱང་
ཕྱགས་དང་། གངས་གྱི་རི་པའི་ལྷ་ཕྱགས་ཏེ། གང་དུ་རྒྱ་ར་ཏི་གནས་པ། །
ཡུལ་དེ་རྒྱ་ར་ཏི་ཞེས་བྱ། གང་དུ་ཕྱག་གི་སྒྲུལ་པ་དྲང་སྤང་གནས་དགའ་བྱ་བ་ཁོ་
སྤྱིས་པ་དེས་དྲི་བ་མ་ལས་མེ་ཏིག་གི་སྤང་བ་སྤངས་ནས་ཐོགས་ཏེ་འབྲུ་བ་ནས།
དབང་པོ་མཚོང་ནས་དེའི་མགུལ་ལ་བསྐྱོན་ནོ། གང་དུ་ཞེས་རང་གི་ཞན་པ་
སྤང་བ་མཚོ་སྤྱིས་ཀྱིས་ཚར་བས་ལྷ་ཞགས་གྱིས་སྤངས་ཏེ་ས་ལ་པར་རོ། གང་དྲང་
སྤང་གིས་མཚོང་ནས་ངས་བྱིད་ལ་བྱིན་པ་ལ་མ་གུས་པར་བྱས་པས་བྱིད་ཀྱི་ལྷ་
ཁམས་ཉམས་པར་འབྱུར་རོ། གང་དྲང་སྤྱི་གནས་བསྐྱོད་པར་གསོལ་བ་ན།
དེ་ན་རེ། ཉེས་པ་ལ་བསྐྱོད་པར་བྱིད་པ་ནི། གཏམ་དང་། གནས་འཛག་
ལ་སྤྱོད་པའི་དྲང་སྤང་སྤྱིང་རྗེ་ཅན་དག་ཡིན་གྱི་བདག་ནི་དུས་བས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་ལྷ་མའི་འཛིག་ཞེན་ཐམས་ཅད་དུ་ཆར་མེད་ཅིང་། མི་ནམས་སྟོབས་
མེད་པས་བྱུད་དེ་ལྷ་མིན་གྱིས་ཉེན་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཆངས་པའི་དྲང་དུ་བྱས་ཏེ་
ཁྱབ་འབྱུག་ལ་སྒྲན་པས། སྒྲན་ཡོད་ཆད་འོ་མའི་ལྷ་མཚོ་སྤྱོད་པ་མཇུ་ར་
སྤངས་ནས་སྤྱོད་པ་ཤིག་ བསྤྱོད་པ་ན་ཆད་དང་། དུག་དང་། བདུན་མི་
སྤྱོད་པ་ལྷ་བཅུ་བཞི་ལ། དགུ་ལ། བཅུས་ཐོན་པ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་གྲགས་
སོ། ཁྱབ་འབྱུག་གིས་མི་ན་ལ་མཚོག་མི་སྤྱོད་ལ། ཆངས་པ་དང་། དབང་
ཕྱག་གིས་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ།

ཉེ་མའི་རྒྱུད་ནི་རང་རེའི་ལྷ་ར་མིན་གྱི། ཆངས་པའི་བསྐྱོད་ཀྱིས་ལས་ལྷ་
ཕྱགས་དང་། དེའི་བྱ་མ་ཡི་ཏི། དེའི་བྱ་ཉི་མ། དེའི་བྱ་མ་རྒྱ་ཉི། དེ་
སྤྱི་པའི་སྤྱ་བྱག་ནས་བྱ་རམ་ཤིང་པ་དང་། དེའི་བྱ་མི་གྲུ་མིང་སྤྱ་བྱུད་ལ་

སོགས་པ་བརྒྱའོ། ལྷ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཆོད་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་པར་འདོད་དེ།
གནས་འཛོལ་ལ་ཁྱེས་པས། དེ་ན་རེ། བདག་ལ་དབང་པོའི་མདུན་ན་བྱ་བ་
ཅུང་ཟད་ཡོད་པས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སྟགས་ཤིག་ དེ་སྤར་རིངས་སྟབས་སུ་འཁོར་བ་
དང་། ལྷ་ཁྱེད་ཀྱིས་གོམ་པོར་ཉེ་མཆོད་ཕྱིན་ཅིང་པ་མཐོང་ནས། དེ་ཁྱོས་
ཉེ་འདིས་ང་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷས་དང་བྲལ་བར་ལྷ་ར་ཅིག་ ལྷ་ཁྱེད་ཤི་ནས་ཆུ་ལྷ་
དང་ལྷ་དུ་སྤོང་དོ། །མཆོད་ཕྱིན་གྲུབ་ནས་ཕྱིན་བདག་གསོན་པར་གསོལ་བ་
བཏབ་པས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཁྱེད་རང་གི་ལྷས་སུ་བརྒྱུར་བར་འདོད་ཀྱང་། ཁོ་
ན་རེ། ལྷས་ལྷས་སེམས་འབྲེལ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ལྷས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ས་
ཉིང་དུ་འཕྱོེ། དེ་ལྷས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེབས་པ་དང་། མིག་འཕྲེང་པ་དང་།
འཛུམ་པར་ལྷ་ར་ནས། མིག་འཛུམ་ནི་མི་ཞེས་བཏགས་སོ། དེ་ཕྱི་བྲག་རྟོག་
པར་ནི་མི་བྱ་བར་མཛད་ནས་ལྷ་ཁྱེད་དུ་བརྒྱུར་རོ། །ལྷ་ཁྱེད་ལ་བྱ་མེད་པ་ལས་
གཞི་རྒྱལ་པོས་སྤོང་བར་འཇིགས་ནས་དྲང་སྤོང་དག་གིས་དེའི་རྩ་སྟབ་པ་ལས་བྱ་
སྟེས་པ་ལ་མཁའ་ལ་གཟུགས་མེད་པས་ལྷས་མེད་དུ་བཏགས་སོ། ཁྱིད་ཉེ་འདིར་
བེད་གཞག་ཆོག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། ཆོག་དེ་ཉིད་ལོ་པར་རྣམས་ལྷས་འཕགས་སུ་
བརྒྱུར་རོ། །མིང་གཞན་སྟབ་པ། མཐི་ལྷ་པོའི་ལྷས་སྟབ་པ་ལས་བྱུང་བས་
སོ། རྒྱལ་པོ་དེའི་བརྒྱང་བས་འཇིགས་པ་དང་། དམུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
གི་བྱ་ལོ་སྟུ་མ། ཆོར་བ། བེད་ན་རྒྱང་མར་བྱངས་པ་ལས། འཆི་བ་དང་།
རྟུག་བསྟལ་གཉིས། ལྷས་འཆི་བའི་བྱ་ནི་བྱ་ཉིན་དང་རྟུག་བ་ཤོག་ལྷ་ལྷ་རན་
འི་བྱ་སྤྱོད་པ་ཀྱོག་ཁོ་བ་རྣམས་སྟེས་སོ། །ཀྱུ་ཤི་མའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བརྒྱལ་བ་རན་
ཤོས་རྩི་བཏན་ལྷས་ལ་བྱ་ལོ་ལྷ་ར་བ་རི་བྱ་བ་རྟུག་དགྲ་དཔེ་མེད་པ་སྟེས་ནས་ཁྱོར་
འོས་པ་མ་རྟེན་དེ་དེ་རང་གི་མེས་པོ་ཆངས་པའི་བྱང་དུ་སྤོང་སྟེ་བྱ་ལོའི་ཁྱོར་འོས་
པ་དྲི་སྟུ་མ་སོ། །ཆངས་པའི་བྱང་དུ་ལྷ་རྣམས་སུ་ལེན་པ་ལས་འདིའི་མཇུག་
རྟོགས་པ་ན་དྲིའི་སྟུ་མ་ནས་ཡུད་ཅམ་ལངས་ནས་སྟུ་ཆར་ན། མས་ཁྱེད་བྱ་ལོ་
འདི་ལ་མག་པ་ཅི་ལྷ་བྱ་བཞིད། རྒྱལ་པོ་འདི་དང་འདི་ལ་སོགས་འོས་སམ་

བྱིས་པ་དང་། ཚངས་པ་འཛུམ་ནས། བྱིད་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཀུལ་པོ་དེ་དག་གི་
མི་རབས་གསུམ་པའམ་བཞི་པ་ཡང་ད་ལྟ་མི་གནས་སོ། །བྱིད་ཀྱི་མཉན་པའི་
བར་དང་། མིའི་ལོ་སྤྱོད་ལྷན་དུ་མ་འདས་ནས་ད་ནི་ཚོད་ལྷན་གྱི་དུས་ལ་ཡང་
ཉེའོ། །དེ་བས་སངས་ལ་གྱུར་བྱིས་སྟེ་ལྷན་བྱེད་འབྲུག་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཀུལ་པོ་
འབྲུལ་བ་དེ་ལ་སྦྱོར་ཅིག དེས་བྱ་མ་བྱིད་ནས་སྟེ་ལྷན་བྱེད་པས་ལྷན་དགའ་བོ་
ཡོད་པ་ལ་ཕུལ་བ་དང་། སྟོབས་དགས་ལྟའི་བྱ་མོ་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་རིང་བ་
ལ་མཐོང་ནས། རང་གི་མཐོང་གཤོལ་གྱིས་མགོ་ནས་མནན་ཏེ་བོང་བྱང་དུ་ར་
བྱས་ནས་རྒྱུང་མར་བྱས་སོ། །

ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ལ། མི་ཐེལ་དང་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བར་
གྲགས་སྐད། མིར་གཞན་མ་སྦྱུང་པར་སྦྱེས་པས་སྦྱེས་པ་སྟེ་ཇོན་ཀྱི་ཞེས་.....
བཏགས། དེའི་བྱ་རབས་ནི་བྱ་པ་ཕྱིར་སྤྲོད་གཙུག་གི་ཀུལ་མཚན་ཏེ་དེ་ལ་
རིགས་རྒྱུད་གྱི་མིང་ཇོན་ཀྱི་ཀུལ་པོར་ཆགས་པ་དེས་ཞིང་ཚོ་བ་ན་ཡིད་ཆེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ནི། ཡུའི་ནི་རྒྱུན་ཤེས་ཚངས་པའི་བྱ་དང་། དེའི་བྱ་ནི་སྦྱ་
བ་སྟེ། དེ་ཚངས་པས་བྱམ་ཟེ་དང་། སྐར་ས་དང་། སྦྱན་དང་ཉི་ཤིང་
ནས་པག་མེད་པར་བྱུར་ཏེ། སྦྱར་བྱའི་རྒྱུང་མ་སྦྱོལ་མ་འཕྲོག་གོ ལྟ་དང་ལྟ་
མིན་ཐམས་ཅད་དང་ཚངས་པས་སྦྱས་ཀྱང་། དེས་རྒྱུང་མ་སྦྱར་མ་བྱིན་པས་
ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་གཡུལ་བྱས་ནས་མཐར་སྦྱོལ་མ་སྦྱར་ཐོབ་པོ། །
འོན་ཀྱང་དེ་སྦྱུང་པར་བྱུར་ནས་བྱ་བཅས་པ་ཁྱོ་ལ་འཕྲིགས་ནས། ཅུ་བྱའི་
ཁྲང་པོའི་གསེབ་དུ་བཞག་གོ། བྱིས་པ་དེ་ཆེར་མཛེས་ཤིང་རང་གི་འོད་ཀྱིས་གཞན་
ཟིལ་གྱི་གནོན་པར་རིག་ནས་ཡིད་འཕྲོག་ཞེ། སྦྱ་བ་ན་རེ། འདི་བདག་གི་བྱ་
ཡིན་ནོ། །སྦྱར་བྱ་ན་རེ། བདག་གི་འོ། །སྦྱོལ་མ་ལ་བྱིས་པས་དེ་རོ་ཆ་ནས་ཁ་
རྒྱག་པར་ཐོད་དོ། །ལྟ་གཞན་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྦྱའི་བྱ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཤིང་།

ཚད་པ་ན་སྒྲུལ་མ་ཁ་རྒྱ་པར་སྒྲིབ་པ་ཕྱིས་པས་མཐོང་ནས། གལ་ཏེ་ཁྱེད་
 བདག་གི་ཁ་མི་སྒྲུབ་ན་བསད་པར་བྱའོ། །དེ་འཇིགས་ནས་མེས་ཚངས་པའི་བྱང་
 ཏུ་སོང་ནས་སྐྱ་བའི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུབ་སོ། །སྐྱ་བ་དེ་མོས་ནས་དགའ་ལྟེ་བུ་ལ་འཁྱུང་
 བས། བྱ་ཁྱོད་གྱིས་མ་སྐྱར་བཅུག་པས་མཁས་པའོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་བྱུ་
 ཞེས་བྱ་བར་མིང་ཆགས་སོ། །མཁས་པའི་བྱ་ནི་གང་བ་སྒྲིགས་བྱུ་རབས་ཏེ་དེ་
 ས་སྒྲིང་ན་མཛོས་པར་གྲགས་པ་ལྟེ་བྱ་མ་ཡུ་བྱེས་མཐོང་ནས་གཉིས་ཀ་ཆགས་
 པས་གང་སྒྲིགས་ན་རེ། བདག་གི་ཁྱེད་མར་གྱིས་མིག་ལྟ་མོས་གལ་ཏེ་ཁྱེད་དམ་
 བཅས་པ་ལ་གནས་ན་འོ། །ཅི་བདག་ལ་བྱ་ལྟར་གཅེས་པའི་ལྷག་གཉིས་ཡོད་པ་
 ཉག་ཏུ་ཉལ་བྱིའི་གམ་བྱ་བཞག་ལྟེ་སྐྱས་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་བསྐྱང་བ། ཁྱོད་གཅེར་
 བྱར་བྱས་པའི་ལྷས་བདག་ལ་མཐོང་བྱ་མི་འཇུག་ན་འོ། །དེ་ཁས་བྱངས་ནས་དེ་
 གཉིས་ལྟངས་ཅན་བྱ་སྒྲིབ་དེ་ལྟ་མོའི་ལྟེ་བུ་ཐམས་ཅད་བཞོད་ནས་མར་
 གསར་གྱི་འཆོ་བ་ཅམ་བཞེན་ཏེ་དེ་ལྟ་བྱ་སྒྲིབ་དོ། །དྲི་བ་ན་ཐམས་མི་དགའ་ནས་
 ལྟ་ཆགས་ནོར་མཆན་གཅིག་ལ་ལྟ་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཉལ་སའི་བྱང་ནས་ལྷག་གཅིག་
 བརྒྱས་པ་དང་། ལྟ་མོས་སྐད་སྐྱུང་ལྟེ་སྐྱབས་མཛོད་ཅིག་སྐྱས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་
 གཅེར་བྱ་ལངས་མ་རྒྱས་པས་ཁ་རྒྱ་པར་བསྐྱང་དོ། །ལྷག་གཉིས་པ་ཡང་
 བརྒྱས་པ་དང་། རང་གི་ཁྱེད་མ་ཡང་བསྐྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཅི་
 འདྲ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་གཅེར་བྱ་ལངས་པ་བྲ་སྒྲིབ་ནས་གྱི་ཐོགས་ཏེ་རྒྱན་མ་
 རྟེགས་པ་དང་། དྲི་བས་ལྷས་ལས་འོད་སྐྱུང་ལྟེ་བྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་
 བྱས་སོ། །རྒྱལ་པོ་གཅེར་བྱ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ལྟ་མོ་མི་ལྟངས་བར་ལྟར་དོ། །
 རྒྱལ་པོ་སྐྱུང་ན་གྱི་དེ་འཆོལ་འཆོལ་བར་ལས་མཐར་སྐྱང་ན་གྱི་ཞིང་ན་དྲི་བ་མོ་
 གཞན་ན་ཐམས་དང་ལྟ་བྱ་སྒྲིབ་ཅེ་བ་མཐོང་ནས་བདག་ཁྱོད་གྱི་ཕྱིར་འོངས་སོ། །དེ་
 བ་རེ། བདག་སྐྱབ་བར་ལྟར་པས་རེ་ཞིག་སོང་། སོ་འཁོར་བ་ན་ཤོག་ཅིག་
 བྱ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་ཁྱོད་དང་ལྟ་བྱ་ཞག་གཅིག་ཉལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་
 པའི་ཆོ་ལྷ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས། སོ་རེའི་མཐར་ཞག་དེ་འཕྱོགས་པ་སྐྱར་ཡང་

བྱས་པས། རིམ་གྱིས་བྱ་ལྟ་བྱེས་སོ། །དེ་བུ་རྣམས་མགུ་ནས་མག་པ་ལ་མཆོག་
 གྱིན་གྱིས་སྤང་ཞིག་གང་སྤྲོགས་ན་རེ། དག་ནི་བརྒྱལ། རྣམ་ནི་བསགས་
 པས་ཅི་ཡང་མི་འདོད་ཀྱིས། ལུས་ཤིང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅག་ཏུ་འགྲོགས་པ་སྤེར་
 བཤོ། །དེ་བུ་རྣམས་ཀྱི་མེ་སྤོད་ཅིག་གཏད་ན་ཁྱེར་ལ། རིག་བྱེད་ལས་བཤད་
 པ་བཞིན་ཆ་གསུམ་ཏུ་བྱས་ནས་རྒྱང་མ་བསམ་བཞིན་གྱིན་སྤྲོག་བྱས་ཤིག་དང་།
 དོན་འབྲུག་པར་ལུས་ཏོ། །དེ་ཡང་ཡང་བསམ་ན་དེ་བུ་བསྐྱུས་སོ་སྐྱུམ་ནས་མེ་
 བགས་ཆལ་ཏུ་ཐོར་ནས་མོ་བྱང་ན་ཉལ་བ་ལས། མཆོན་པ་ཡང་འགྱུར་ནས་མེ་
 འཆོལ་ཏུ་སོང་བ་དང་མའི་ཤལ་ན་ཨུལ་ཞིག་གྱེས་པ་མཐོང་ནས། མ་ལ་
 བདག་ནི་ཤིང་འདི་ཁྱེར་ལ་མེ་འབར་ནས་གྱིན་སྤྲོག་བྱའོ། །དེས་ཤིང་དེ་ཁྱེར་
 བས་དལ་འགྲོ་མའི་ཐེབ་རྒྱུར་གྱི་ཡིག་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡམ་ཤིང་ཏུ་གཏུབ་
 བས་བསྐྱབས་པ་ལས་མེ་སྤུང་ངོ། །དེ་ལྟ་སྤྲོགས་དང་། ཁྱིམ་དང་། ཁྱི་
 སྤྲོག་སྤྲོག་མེ་གསུམ་ཏུ་བསོས་ཏེ་མཆོད་གྱིན་བྱས་པ་ན། གང་སྤྲོགས་དེ་བུ་རྣམས་
 དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་ལུས་ནས་ལུས་ཤིང་མི་འབྲལ་བར་ལུས་ཅས་ཟེར་
 རོ། །

གང་སྤྲོགས་པ་ཆོད་དང་གསར་ཆོས་ལྟར་ཨུལ་བྱས་སྤྲོགས་པའི་བྱ་བྱག་ལས།
 ཆོས་གསར་གྱི་བྱ་ནི་འཇིགས་བྱེད། ཁྱིམ་དང་དེའི་བྱ་ནི་ཀུ་ན་དང་། དེའི་
 བྱ་ནི་གྱིན་སྤྲོག་མཁན་བཟང་པོ་བྱ་བ་དང་། དེའི་བྱ་ནི་རྒྱུའོ། །དེ་མཆོད་
 གྱིན་བྱེད་པ་ན་གཞན་སྤྲོགས་སྤྲོགས་སུ་བཀྲམ་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐོང་ནས་ཆོག་པ་ཆོས་
 ཏེ་མི་ལྟ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་གཞན་མིང་དོ། །ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་ཏེ་སྤེར་
 གྱིགས་པ་ལ་རྒྱུ་ཞེ། རྒྱུའི་བྱ་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེའི་བྱའི་བྱ་ཀྱ་ཤ་བྱ་བ་
 ལས་ཀྱི་ཤིག་བྱ་བའི་རིགས་མཆོད་ཅིང་། ཀྱ་ཤིའི་བྱ་ནི་ཀྱ་ཤི་ཀྱ་ཤི། དེ་ལ་
 ཀྱི་ཤི་ཤི་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་རིགས་རྒྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ཀྱ་ཤི་བྱ་བྱེད་འདོད་
 བས་མཆོད་གྱིན་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་གྱིན་དང་སྤྲོགས་མཉམ་པ་ཞིག་འདོད་གསལ་བྱེད་
 པ་བརྒྱ་གྱིན་གྱིས་སོས་ནས་སྤྲོག་ཏེ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་གྱེས་ནས་ང་ལ་དག་

ཕྱིད་པར་ངེས་པས། །དེ་ལ་ངེད་རང་གི་དེ་ཁོ་ཁོ་འདྲ་བའི་བྱ་སྤྲུང་ཚོམ་པོ་དང་གཉིས་པ་ལེགས་སྐྱམ་ནས་
 རྒྱུས་པ་ནི། གུ་རྟི་དང་། མིང་གཞན་གྱི་ཤིང་རིགས་ལས་བྱུང་བས་ཀྟིཤག་
 ཞེས་བཏགས་སོ། །འདི་འདྲ་བ་མིང་མངོན་བརྗོད་ཅམ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་
 རྣམས་རྒྱུས་པ་ཐ་ཕྱིར་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །ཀྟིཤག་ལ་བདེན་ལྡན་མ་བྱ་བའི་
 རྩ་མོ་ཡོད་པ། རན་སྤྲང་གི་རིགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་འདྲ་ལྡན་རི་ལྷོ་གྱི་བྱ་བས་
 བསྐངས་བ་དང་། དེས་བྲམ་ཟེ་ཀན་མོ་ལ་སྟེར་མ་འདྲོད་པའི་བསྐྱད་ཀར།
 ཉ་དཀར་ལྷ་ནག་སྤྲང་ཁྱེར་ལ་ཤོག་ཅིག་དང་སྤྱན་ནོ་ཟེར་རོ། །དྲང་སྤྲང་གིས་ཆུ་
 ལྷ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཉ་འདྲུག་ངོགས་(ཡ་ཤ་རྟི་ཆུ་)བྱ་བའི་གནས་ནས་ཉ་
 སྤྲང་ཁྲངས་ཏེ་རྩལ་པོ་ལ་བྱིན་ནས་བྱ་མོ་ཆུང་མར་ཁྲངས་སོ། །བྱ་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་
 དྲང་སྤྲང་གིས་འོ་མ་དང་། མར་གསར་གྱི་བྱག་པ་བྱུབ་ནས་ཆུང་མ་ལ་བྱིན་པ་
 དང་། དེ་ན་རེ། ཁོ་མོའི་མ་ལ་ཡང་འདི་ལྷ་བྱ་སྤྱན་ཅིག་དྲང་སྤྲང་གི་ལྷ་དྲ་
 གཉིས་ལ་མཆོད་མ་བཏབ་ནས་འདི་ཁྱད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་མའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 རོ་སྤྲད་ནས་བྱི་རྩལ་དུ་སྤྲང་ངོ། །མ་ན་རེ། རྩལ་རྒྱུས་བྱ་རྣམས་ནི་རང་རང་
 གི་གཉིས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བསྐྱེད་འདྲོད་པ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཀྱི་འོ་བྱག་ལས་ནི་
 རྩལ་ཏུ་ལ་ཅན་པ་བྲམ་ཟེ་རང་དང་འདྲ་བ་རྒྱུས་བར་ངེས་ལ། རེད་ཀྱི་སྐལ་བ་
 ལས་ནི་རྩལ་རིགས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་ཅན་པ་རྩལ་གཞོན་པ་རྒྱུ་བར་ངེས་པས། རང་
 ཅག་གི་སྐལ་བ་བརྗེས་ནས་བཏུང་བར་བྱའོ། །དེ་རྒྱུ་གནས་ནས་བརྗེས་ཏེ་
 བཏུང་ངོ། །དྲང་སྤྲང་སྐར་འཁོར་ནས་ཐིག་ཅན་མ་ཁྱེད་ཅི་བྱས། ད་ནི་ཁྱེད་
 ཀྱི་བྱ་མཆོད་ཐོགས་ནས་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་བྱེད་པར་རྒྱུ་བར་འཕྱར་རོ། །
 དེ་དུས་ནས་བདག་གི་ཆོ་བ་དེ་ལྷ་བྱར་འཕྱར་ལ་བྱ་དེར་མ་ཁྱེད་ཅིག་སྐྱས་པས་
 དྲང་སྤྲང་གི་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །རྒྱ་བརྗོད་གསུང་ནས་མས་བཅས་པ་ནི་དྲང་སྤྲང་
 ལྷ་ཆོགས་བཤེས་གཉེན་མིན་ལ། རྩལ་མས་ནི་རྗེ་མདུན་གྱི་བཅས་ཏེ་རང་གི་དྲ་
 ཀྟིཤག་བྱ་བའི་ཆུ་པོར་ཕྱར་རོ། །ཆུ་དེ་བལ་ཡུལ་ནས་འཕོན་ཏེ་གཞ་དང་འདྲེས་
 པ་ཀྟིཤག་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཟེར།

ཇམད་མྱིས་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་བྱ་མོ་རྒྱུ་ཅན་རེ་ཉུ་ཀྱང་མར་སྤངས་པ་
 ལས་དག་ལྟ་རྒྱུ་མ་ཆ་ལྟེས་སོ། །དེ་ཡང་ཇམད་རྒྱ་དྲང་སྤང་རིག་ཕྱིད་མཐའ་དག་
 ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཀུལ་པོ་གསལ་ཀུལ་གྱི་བྱ་མོ་བྱ་ལ་ཅན་མ་རྒྱང་མར་སྤངས་
 ཏེ། བྱ་གསལ་བྱ་གསལ་པ་ལས། བྱ་ལ་བཅས་པའི་ཐ་རྒྱུད་ནི་དགའ་བྱེད་དོ། །
 བྱ་རྒྱུས་བྱ་གསལ་སྤྱི་ཤིང་འཐུར་སོང་བ་དང་། བྱ་ལ་ཅན་མ་རྒྱ་ལེན་དུ་འཁོ་བ་
 ལས། དྲི་བ་ལྟ་ཆོགས་ཤིང་ཉ་དང་། དེའི་རྒྱང་མ་ཅེ་བ་མཐོང་ནས་དམ་པ་
 མ་ཡིན་པའི་མེས་མྱེས་པ་དྲང་སྤང་གིས་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཁྲིས་ཏེ་སྤྱོད་བ་ན།
 བྱ་བྱ་བོ་ཁྲིས་དུ་ལོག་པ་ལ། དྲང་སྤང་ན་རེ། མས་ཉེས་པ་བྱས་པས་གསོད་
 ཅིག དེར་མ་མཉན་ནོ། དེ་བཞིན་བྱ་གཉིས་པ་ནས་བཞི་བའི་བར་སྤྱིབས་
 པ་དག་ལ་སྤྱིས་ཀྱང་མ་མཉན་ནས་དེ་ཁྲིས་ཏེ་དམོད་པས་བྱ་རྒྱུས་ཤི་བར་གྱུར་
 ཏོ། །མཐའ་རྒྱུད་འཁོར་བ་དང་། སྤར་ལྟར་སྤྱིས་པས། དེས་ལྟ་རེ་ཁྲེར་ཏེ་
 མའི་མགོ་ལ་བཅུན་ནས་བསྐྱོད་དོ། །དྲང་སྤང་དགའ་ནས་ཁྲིད་ཁོ་ནས་མའི་
 བཀའ་ལ་མཉན་པས་མཆོག་སྤངས་ཤིག དེས་མ་དང་སྤྱན་རྒྱུས་སྤྱིར་གསོན་
 པར་འདོད་དོ། །དེ་རྒྱུས་ལྟ་མཁོ་བཞིན་ཏུ་གྱུར་ནོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན་བྱ་
 རྒྱུས་ཕྱི་རྣམས་དུ་སོང་བའི་བྱ་ལ་དུ། ཀུལ་པོ་ཀྱན་ཕྱིར་བྱ་བ་སྤྱན་པོ་ལྟ་སྤྱིགས་
 ཀྱང་བཟུང་ནས་ཕྱི་བཞིན་ཁྲིས་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་ལས་ཐོབ་པའི་མཆོན་དང་།
 ལག་པ་སྤོང་དང་། ཤིང་ཉ་ལྟ་པ་ལྟར་ཏེ་ཇམད་མྱིའི་བྱ་ལ་པོ་ན། ལྟའི་
 འདོད་འཛའི་བ་མོ་བཅོལ་ཡོད་པ་འཕྲོག་ནས་དྲང་སྤང་བསད་དེ་སོང་རོ། །
 དགའ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ནས་མདའ་འཕངས་ཏེ། ཀུལ་པོ་དང་དེའི་བྱ་
 རྒྱུས་བསད་ནས་འཁོར་ཏེ། མའི་རྩ་བཏེགས་ནས་བསམ་ཞིང་ཁྲིས་ནས་
 ཀུལ་རིགས་ཐམས་ཅད་གསོད་པའི་མནའ་བོར་རོ། །དེས་འཇམ་སྤིང་གི་ཀུལ་
 རིགས་ཐམས་ཅད་ལན་གྲངས་བདུན་གསུམ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བསད་དེ་ཁྲག་གི་རྒྱ་
 མཆོ་ལྟ་བུའི་ནས་རན་སྤངས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་པ་མེས་རྒྱུས་ལ་མདངས་བཏང་།
 སྤར་ཕྱིག་པས་གཞོང་ནས་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་འོད་སྤང་དང་དགེ་རྒྱུད་དག་ལ་

ཐུན་ཞིང་། གསེར་གྱི་མཆོད་ཐོང་གི་དྲ་གཞུ་འདྲམ་བཅུ་དང་ཞིང་དྲ་དགུ་
 ཡོད་པ་འདྲ་སྤང་ལ་ཕུལ་ཅིང་། འདྲ་སྤང་གིས་བྲམ་བེ་རྣམས་ལ་དུམ་བུར་
 བཞོས་པ་ལས་དེ་རྣམས་དུམ་བུ་ཅན་བྱ་བའི་མིང་ཅན་དྲ་བྱར་རྟོ། །དེས་ས་
 ཐམས་ཅད་འདྲ་སྤང་ལ་བྱིན་པས་རང་གི་དྲ་ཐོང་པའི་གནས་མེད་ནས།
 འཛམ་གླིང་གི་རྩ་ཕྱོགས་སུ་མདའ་འཕངས་བ་ལས་མཆོ་བྱས་ནས་ས་རྩེ་ནར་མ་
 སྤང་བ་དེར་སངས་ཀྱི་ར་ལར་འཛད་པའི་རྒྱ་གར་རྩེའི་མཐའ་འདི་ཡིན་སྟེ།
 དག་ལྟ་ར་མ་རྒྱལ་རིགས་བསད་པའི་ནང་ནས་རྩེ་མའི་ཤིང་རྩེའི་བྱ་སྟགས་རྒྱལ་
 བྱ་འགའ་ཞིག་གཞུ་བའི་འགྲམ་དང་། བྱ་རྩོད་སྤང་བ་དང་། བྱ་གས་ཆལ་དྲ་
 དྲང་སྤང་གོ་བྱ་ར་མ་སྟགས་ཀྱིས་སྤྲས་ནས་ཤོར་བ་ལས་བྱིས་གྱི་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་
 མཆོད་དོ། །འགའ་ཞིག་བྱ་དེ་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་སྤྲས་སོ་བེར་གྱིང་། རྩེ་ལས་ཕུལ་
 བྱང་གི་འགྲེལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་འདྲ་ནི་མ་ཐོས་སོ། །འདྲ་གྱང་འདི་རྩོད་ལྡན་གྱི་
 གཡུལ་ལས་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཇ་ལྷམ་གྱི་བྱ་བ་རང་གི་རྒྱང་མ་ལ་སྟག་པས་བྱ་མེད་གྱང་རྒྱང་མ་གཞན་ལེན་
 མ་རྒྱས་པ་ལ། བྱིས་རི་བྲག་པ་བཅོམ་ནས་བྱ་མོ་མཛེས་མ་ཞིག་འབྲིད་ཡོང་བ་
 རྒྱང་མས་མཐོང་ནས་འདི་ཅི་ཡིན། རྒྱལ་པོ་སྟག་ནས་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱ་
 མེད་ན་མཐའ་མ་ཅི། རྒྱིད་ལ་བྱིས་བྱ་སྤྲེས་པ་དེའི་ཡིན་ནོ། །དེ་དགའ་ནས་བྱ་
 མོ་བསྐྱངས་སོ། །གཏོ་རྟེ་ཆོས་གངས་དང་ཡུད་ཅམ་བཟང་པོ་ལ་བཞོད་བའི་
 རྩེན་འབྲེལ་འགྲིག་རྩེ་བྱིས་བྱ་སྤྲེས་པ་ལ་བེད་རྟ་དང་། དེའི་རྒྱང་དང་ཡུལ་ལ་
 བེད་རྟ་ཞེས་བེར་མོད། དོན་ལ་དེ་ཕྱོགས་སུ་བྱེ་མ་ཡོད་པས་རྩེ་མེད་བྱ་བ་ཡུལ་
 ལ་བཏགས་པ་ཡིན་སྟེ། དེ་ནི་གྲུ་བྱ་བ་འཁྱུངས་པའི་ཡུལ་གྲགས་ཆེན་དེའོ། །
 རྒྱལ་པོ་གང་གི་མིང་ལས་དྲས་རྟེ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷལ་གྱི་མིང་ཐོགས་པར་གྲགས་པ་
 ནི་ཐར་རྟ་རྩེ་དེ་ནི་སུ་རུའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བཀའ་དང་། བྱ་ལེན་མའི་
 བྱའོ། །ཐར་རྟ་ལ་རྒྱང་མ་དགུ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་སྤྲེས་པ་རྣམས་རང་དང་མི་འདྲའི་
 སྤྲེས་པས། རང་རང་གི་མོ་སོ་སོར་འཇིགས་ནས་བསད་དེ། མཐར་གཟུང་

ཕུར་བྱ་དང་ལྷ་རབ་འོས་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་མ་འཕྲོགས་པ་ལས་བྱ་སྤྲུལ་པ་ལ།
 ཕུར་བྱ་སྤྲུལ་མ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་པའི་བྱ་འཁྲར་ཅིག་སྤྲུལ་ནས་བསྐྱུད་པ་ལས།
 འཁྲར་པོ་གཉིས་སྤྲུལ་(རྩེ་དྲུག་) བྱ་བ་ཕྱར་བ་དེ་རྩེ་དྲུག་འི་བྱར་སྤྲུལ་སོ། །
 རྩེ་དྲུག་འཛིག་རྟེན་ལ་རྩྭ་ནས་ས་ཐམས་ཅད་དབང་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔོན་ནས།
 སྤྲུལ་ལའི་ཁྱེད་བྱ་བར་སོང་སྟེ་ཆང་ས་པར་རྩྭ་དེ་ཅིང་གནས་པ། སྤྲུལ་གཞན་ཞིག་
 གི་ཆོ་སྤྲུལ་བདེས་ནས་རྒྱལ་ལྷན་བའི་ཤེའུ་རྒྱུད་ཞིག་རྟེན་པ་སྤྲུལ་པོར་བྱིར་ནས་
 གསོས་པས། དེ་རྟེན་མོ་ནགས་སྤྲུལ་སོང་། དཔྱར་ཀ་སྤྲུལ་ཡང་སྤྲུལ་པོར་
 འོངས་པ། བཅས་སོང་འོས་ཀྱི་རྩེ་དྲུག་སེམས་ཁྲུལ་བྱེད་ཅིང་<ང>ཡི་ཤ་སྤྲུག་
 རྟེན་གཅན་གཟུགས་ཀྱིས་མ་ཟས་ཀྱང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཛུ་བས་མ་མང་པོ་བཏང་། སྤྲུལ་
 འཁོར་ཆོ་རུང་གི་འབྲིས་སྤྲུལ་བཞག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཅེ་བར་ཕྱར་རྟོ། །རྒྱལ་པོ་དེ་
 དེ་རྩེ་དྲུག་ཁྲིམ་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་། རི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་དེས་འཆིང་
 བར་ཕྱར་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བར་ཆད་སྤྲུལ་རྟོ། །ནམ་རྒྱལ་པོ་འཆིང་བ་ནས་
 རི་དྲགས་དེ་ཁོའི་གདོང་ལ་ལྷ་ཞིང་མཆི་མ་སྤྲུལ་གདོང་བ་མཐོང་ནས་རི་དྲགས་
 དེ་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བཅག་བཞིན་ཤི་བས་ཇི་སྤྲུལ་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་སྤྲུལ་
 རི་དྲགས་སྤྲུལ་སོ། །དེ་ཞིག་ལ་སྤྲུལ་གྱི་གནས་དྲན་ཏེ། སྤྲུལ་ལའི་ཁྱེད་སྤྲུལ་
 བས་རྩྭ་སྤྲུལ་པོ་ཅམ་བཞེན་ཅིང་། དཀའ་བྱུང་སྤྲུལ་པ་ལས་ཤི་ནས། བཅས་
 ཟེའི་རིགས་སྤྲུལ་སོ། །བཅས་ཟེ་དེའི་སྤྲུལ་གྱི་དགེ་བས་ལྷ་དང་། བདག་དང་།
 རིག་བྱེད་དག་འབད་པ་མེད་པར་མཐོང་ཡང་། སྤྲུལ་དཔོན་ལ་མ་བཞེན་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པར་སྤྲུལ་ཅིང་། གཙང་སྤྲུལ་མེད་པ། ཀྱན་གྱི་བཀའ་ལ་
 མཉན་པ་ཞིག་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པར་མེད་པར་འཁོལ་ཅིང་། བཞད་
 གད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྲུལ་དོད་དོ། །སྤྲུལ་པོ་སྤྲུལ་ཀྱིས་མཐོང་ནས་འདི་ནི་རྒྱལ་
 པོའི་འཕྲིགས་འཁྲར་བ་ལ་འོས་སྤྲུལ་ནས་འབྲིད་དེ་ལས་དེ་བཅོལ་རྟོ། །རྒྱལ་པོ་
 བཅས་ཞིག་སེར་སྤྲུལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དོན་འགའ་ཞིག་དེ་འདོད་པས། རྒྱགས་ལ་ཞོན་ཏེ་
 འཕྲོ་བ་ལས། བཅས་ཟེ་དེ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་བསམ་མཛོ་གདོང་བཞིན།

སྒྲིགས་མི་མཉམ་པ་འབྲར་བ་ལ་རྒྱལ་པོས། བཟ་ཟེཾ་ཁྱོད་ནས་སྒྲིགས་གང་ཞིག་
 ཞེན་ན་ཁྱོགས་འདེགས་མི་བཟོད་དམ། དེས་བསམ་ནེ་སྒྲིགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོགས་
 འདེགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ས། །དེའི་ལན་དུ་བཟ་ཟེཾ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྲིགས་པའི་སྒྲིགས་
 སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲིག་བའི་དབྱེད་ལྷགས་འགའ་ཞིག་ཁྱབ་འདྲུག་གི་རྩོན་ལྷང་བཞིན་
 འདིར་དྲངས་པར་བྱ་ནེ།

પ્રબોધાંશવગ્ધાપચાદ્યવૃંદમાતૃકૃત

ਪਲਵਾਚਕਲਸ਼ੀਯੋ ਵਾਗ੍ਰਪਦਿਨਃ ਸੰਮਤੀ ਨਿਰਮਾਣ

ས་སྤྱང་ཁྱུང་གྱིས་ཁོ་བོ་ནི། །རི་ལྷ་ར་ཡོང་ན་སྤུལ་མཐོང་དེ་སྒྲིལ། །སྤྱབས་དང་
སྤྱབས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི། །རྒྱལ་ས་དབྱེད་གྱིས་སྤྲུལ་བར་བྱ། །

सूत्रौ पाठः पश्चात् संश्लेषः ६४ ओकः अर्धे

[illegible]

ས་ལ་རྐང་པ་གཉིས་བཞེན་ཅིང་། རྐང་པ་གཉིས་ལ་བྱིན་པ་བཞེན། བྱིན་པ་
གཉིས་ལ་བསྐྱ་བཞེན་ཅིང་། རྡོ་མིས་རྡོ་རྒྱར་རྩྭ་པ་བཞེན། །

वृद्धस्थानं तन्मन्त्रं चोक्तं यत्पुनश्चोक्तं

८०॥ धात्रि विष्णु मूर्धा पृथ्वा निभूतः

དེ་པལ་ཞེན་པ་དང་པལ་ཞེན་དཔུང་པ་དང་། །སྤྱག་པ་དག་གི་ལྷོ་པར་པལ་ཞེན། །སྤྱག་
པལ་ཞེན་གསལ་དེ་པལ་ཞེན་ལྷན་ལྷན། །དེ་ལ་ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ཅི་ལུས། །

ਅੰਗਰਾਜ਼ੀ

६१२भांलोनिगुलःप्रकृतेत्यर। प्रकृति

मथमोनास्यमरुतमस्यमगुपु

དག་པ་མི་འགྱུར་ནི་བའི་བདག། ཡོན་ཏན་གྲུ་བའི་རང་བཞིན་མཚན།
ཕྱེས་པ་ཡང་ས་ལ་གཅིག་བྱུ་ཉི། །འདི་ལ་འཕེལ་འགྲུབ་ཡོད་མ་ཡིན། །

३५७

कापपत्राख्येकोपमग्रन्थ । (६७५)

ਅਮਰਾਕੀਲੀਓਂਪਰਮਾਮੁਖਮਾਨਮੋਧਤਲਾ

ལྷུ་པོ་གང་ཚེ་དེ་ལ་ནི། །འཕེལ་དང་འབྱེབ་པ་ཉིད་མེད་པ། །དེའི་ཚེ་སྤྱིད་ནི་
དང་མ་ཆེས། །སྤྱད་བྱིས་སྐྱུས་པ་གང་གི་རིགས། །

५५५

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ਸੇਮੰ ਮਾਯਾਕੰ ਧੋਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

ས་དང་རྒྱ་བ་ཕྱིན་པ་དམི། །བསྐྱ་དང་རྩོ་བ་སྐྱུ་མ་ཕྱིན་དེ། །ཁྱེད་མ་འདི་
གང་ཆོ་ཕྱག་གནས་པ། །དེའི་ཆོ་ཁྱེད་ཀྱི་འད་འཁྱར་བར་མཉམ་།

U3P

मैजंयुवा-दुलभ-शिवकी शांकेवलमम

इति विष्णोर्भावेमेतदं ब्रह्मसूत्रम् ॥

[illegible]

၁၃၆၈

[illegible]

बालिकाविद्यालय (हजि० क० ल०)

ཁྱིམ་ཉིད་ཁྱོགས་ལ་ཞོན་པ་ལ། ། (ཀུལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟོན་པ་དང་ཤིང་།) ཀུལ་
 པོ་ལྟོན་པ་ལ་ཞོན་ཅེས། ། འདི་ནི་སྤྱི་བས་མི་སྣ་ཞིང་། ། ཤིང་ལ་ཞོན་ཅེས་ཀུན་ལི་
 ལས། ། (ཁྱིས་སྣ།) ཤེས་ཀྱི་དུས་སྐད་རྒྱ་ཐིག་ཏི་ཐིག་ཏེ་ཡུལ་ཅུང་ཁྱི་པ་ཤེས་ཏེ་
 ཤེས་ཀྱི་དུས། ། ཁྱོགས་ནི་ཤིང་གི་ཆོགས་པ་རྣམས། ། བཞུགས་ནས་བརྟེན་ལ་ཡང་
 དག་པའག། ཁྱོགས་ཀྱི་དུས་བྱ་དེ་རྣམས་ལ། མི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
 འཛུལ།

མཁས་པའི་དབང་ལོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་རྩིས་པོ་ད་གཉིས་པ།

ཡངས་གནས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་དེ་ནི་རྩེ་མོག་ས་ཀྱི་བཞེ་ནས་ཆུ་གམ་བཞེ་བྱུང་
 ཅེ་སྒྱུ་གནིས་བཞོམས་ནས་ཤིང་ཆོམ་པ་ཞིག་དཀྱིལ་དུ་བྱངས་ནས་མི་སྒྱུ་
 གནིས་བྱིས་འཁྱར་འཕྱོ་བ་ཡིན། འཕྱོ་ཆོ་གཡས་གཡོན་དུ་ཚྭ་དྲ་བཞེན་འཕྱོ་
 བས་བསམ་པ་འཁྱོགས་ལ་དབྱང་པ་ཚྭ་གསལ་གནིས་ཀར་ཡོ་བའི་དོན་ཡིན། ད་
 མི་ཡང་འདི་ལ་བཟེར་བས་འདི་དཔེ་དུ་མར་བཞོད་པ་ལ་ཐུང་དགོས། གཞན་དོ་
 མིའི་དིགས་མང་ཡང་ཉག་དུ་དཔེར་འོངས་པའི་ཚྭ་གསལ་དེ་

[illegible]

འོན་རང་ཉིད་ལ་ང་འོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ཆོག་ཕྱོད་ཅན་ཡིན་ནམ་དེས་ལ་ལ་ལ་ན་དུ།

શ્રદ્ધાકરુણિદિદાપૂપનાભવે

वृत्तशैलम् ५

[illegible]

འདི་གི་བྱ་གཅིག་སྐྱེས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་རྒྱང་མ་གཉིས་ལ་འདམ་དུ་བཅུག་
 པས། སྤྱི་ཚན་མས་གཅིག་སྐྱེ་བ་འདམ་པས། བྱ་སྐྱེས་པ་ཐུ་བ་སྐྱེས་སོ། །དེ་
 གཞིན་རྩ་ལ་ཤིན་རྩ་མ་རྩང་བར་ཡོད་པ་ལས་སྐྱགས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་མ་འབྱར་བས་
 བསྐྱད་དོ། །བྱ་དྲུག་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱེད་འི་རྩེས་སྐྱོད་དཔལ་ཞུགས་
 པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པར་གྱུར་ནས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་
 པ་མེར་སྐྱ་ལ་གསོལ་བ་དང་། དེ་ན་རེ། སྤྱི་ཚན་མས་ཀྱིས་བར་བཤོ། །དྲུག་
 ཅན་གྱི་རྩ་གཅིང་མཆོད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་རྩེ་རྩེ་འདྲེད་དུ་བྱ་རྣམས་བཏང་ངོ་། །
 རྩེ་དེ་མ་འོག་རྩ་ཞུགས་པས། བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེས་དེད་དེ་རེ་རེས་དཔག་ཆད་
 རེ་བསྐྱར་ནས་ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་དུ་བརྒྱུ་བའི་བྱ་ལ་ན་ད་ལྷ་རྩ་མཆོ་འབྱེལ་
 བ་འདི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་དྲུག་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བཤོ། །དེ་དག་གིས་དེ་ན་མེར་
 སྐྱ་གནས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་རྩ་མཐོང་ནས། འདིར་བབྱང་ལྟེ་གསོད་ཅིག་་་
 གསོད་ཅིག་ཅེས་སྐྱགས་པ་དང་། དྲང་སྤྱོད་གིས་ལན་གཅིག་བལྟས་པས་མིག་
 གི་མེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐལ་བའི་ཕྱང་པོར་གྱུར་དོ། །རྩལ་པོས་ཐོས་ནས་རང་
 གི་ཆ་པོ་ཡི་ཤུམ་ཏ་(འོད་ལྗན་)བྱ་བ་བཏང་བ་ལས། དེས་བརྟོད་པར་གསོལ་
 བས། དྲང་སྤྱོད་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་པོས་ལྷའི་རྩ་བོ་གན་གདན་འདྲིན་པས།
 དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁང་པོ་དག་གི་ཐལ་བ་བཟུས་ནས་མཐོ་རིས་སྤུ་འགྲོ། སྐྱེ་བོ་སྤུ་
 ཡང་རང་གི་སྤྱོད་རགས་དང་རྩས་པ་སོགས་ཀྱི་དུམ་བུ་རྩ་དེར་བོར་བ་དག་ཤིག་
 པ་ཅི་ཡང་འབྱུང་བར་འབྱར་རོ། །རྩ་མཆོན་འདིས་འཕྲག་བྱེད་སྤུ་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སྤུ་གནའི་རྩལ་མི་རྩས་ཀྱི་གམ་ཁྱོད་ལྷ་བྱ་ཆགས་ནས་
 ཡོད། དེས་རྩ་སྤྱོད་འབྲིད་ནས་རྩལ་པོར་བྱིན་ཏེ་མཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཇུག་བཟུས་
 སོ། །འོད་ལྗན་གྱི་བྱ་ནི་དིལྱེ་པ། དེའི་བྱ་ནི་སྤུ་ལ་ལྗན་ཤིང་རྩ་ལྟེ་དེས་གནམ་
 དྲངས་སོ། །གནམ་དེ་ཁྱབ་འཇུག་གི་ཞབས་གཡོན་གྱི་མཐོ་མོའི་མེན་བར་ནས་
 བྱང་ལྟེ་རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོར་བབས། དེ་ནས་རྩལ་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་པས་
 རང་གི་སྤྱོད་རགས་དེ་ལྟར་མེར་བསྐྱེན་བཟུར་བྱས་(ལྷའི་དྲང་སྤྱོད་བཟུན་པོ་

— 130 —

དང་སྤང་གིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ན་མས་རིག་ཏེ། ད་ནི་བཙས་སུ་མེད་ཀྱི་
 ཁྱད་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་མི་ག་བར་འབྱར་རོ། །ལྷལ་པོས་ང་ཉེས་པ་མེད་པ་སྐྱམ་
 བས་ཆེར་ཡུལ་ཏེ་ལག་པའི་འཁྱར་བར་ཚུ་སྤྲུགས་ནས་དང་སྤང་ལ་དམོན་པ་
 འདེབས་པར་བཅམས་པ་ཚུང་མས་བསྐྱོག་གོ། ལྷལ་པོས་འོ་ན་ཚུ་འདི་མཁའ་ལ་
 གཏོར་ན་ཆར་ཆད། ས་ལ་བཏབ་ན་ན་སྐྱམ་པས་གང་ཏུ་འཕོ་དགོས་སྐྱམ་ནས་
 མནོ་བསམ་གཏོར་བ་ན་དེ་འཁྱར་བ་ལས་འཇག་ཏེ་རྒྱང་པའི་སྤྱོད་ཏུ་འབབ་པ་
 ལ་རྒྱང་པ་ཁྱ་པོར་ལྟར་བ་དེའི་ཕྱིན། རྒྱང་བཟ་(གཞུགས་པར་)བྱ་བར་ལྟར་
 རོ། །དེ་ཉིན་རེ་ཞིང་བྱ་བ་ཆོད་དུག་པ་ལ་བབས་པ་ན་མི་ག་བར་ལྟར་ཏེ་
 བགས་ན་མས་སུ་རྒྱ་ཁིང་མི་ན་མས་འཛིན་རོ། །དང་སྤང་ཞིག་ཚུང་མ་སྐྱམ་མཆོན་
 ལ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་བཟུང་བས། ཚུང་མ་ན་རེ། གྲེ་བྱ་ར་མ་ཤིང་
 བའི་བྱ། ཅི་ཁྱད་རེ་ཞིག་བྱད་མེད་ཀྱི་ཚས་བདེ་བ་ཡིན་པ་ཡང་མི་ཤེས་སམ།
 དེས་མ་མཉན་པར་དང་སྤང་དེ་སྤྲུག་གིས་བཞིན་ཏུ་བས་སོ། །བཟམ་བེ་མོས།
 ཁྱོད་བདག་གི་ཁྱོད་གཤམ་མཁུར་སྤྱོད་པ་ནི་བསད་པས། ཁྱོད་ཚུང་མ་དང་ཉལ་
 བ་ན་དེ་ལྟར་ལྟར་ཅིག་ཅེས་མེ་ལ་མཆོངས་སོ། །ལྷལ་པོ་སྤྲུག་ནས་ཚུང་མ་དང་
 ཉལ་མ་མོད་པས་བྱ་མེད་ནས་གནས་འཇོག་ལ་བྱས་པས་དེ་སྐྱམ་ནས་ལོ་བདུན་
 ཏུ་མ་སྐྱེས་པས། མ་རིང་རྟགས་ལྟོ་བ་ལྟོ་གིས་གཤགས་ཏེ་བྱ་ཕྱིར་སྐྱུངས་པ་རྣོ་
 ཅན་(ཡམས་)ཡིན་ལ་དེའི་མི་རབས་འགའ་ཞིག་ན་ཤིང་རྟ་བཅུ་བ་དང་།
 དེའི་མི་རབས་ཕྱི་མ་ཞིག་ར་སྐྱུང་དང་། དེའི་བྱ་ལྷག་དང་། དེའི་བྱ་ཤིང་རྟ་
 བཅུ་བ་ཕྱི་མ་དང་། དེའི་བྱ་རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཆོད། །ཤར་གི་གཏམ་རྒྱད་དེ་སྐྱེས་
 རབས་ཀྱི་རྒྱང་བཟ་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་དང་འཛིང་ནས་སྤང་ཡང་ཉི་མའི་རྒྱད་དང་།
 བྱ་ར་མ་ཤིང་པའི་རིགས་ཀྱི་འགས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་སྤྲུག་མཆོག་སྤྱོད་ཏེ་དེ་
 བཅུངས་འཁྱོད་ནས་སའོག་ཏུ་སྤང་ཏེ་བྱ་བ་ན་མས་བསྐྱུང་ནས་ནོར་ན་མས་སྤྲུལ་
 སྤྱོད་ཕྱིན་ཏེ། བཅུང་ནི་རྒྱ་གར་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ་པོ་ཤར་གྱི་རྒྱ་མཆོར་འབབ་པ་ཞིག་
 གོ། དེའི་སྤྱི་ལྷོ་ལྷོ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་དེའི་མིང་བསྐྱམ་ན་སྤྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ་ཐར་

ཏེ། དེའི་བྱ་རབས་དགུ་པ་སྐུ་རིངས་གསུམ་པ་(འཕྲུལ་ཏུན་)དང་། དེའི་བྱ་
 བྱི་བདེན་པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་(སུབ་ཏུན་) ཏེ་དེས་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་གཡེམ།
 གནས་འཛོག་གི་བ་མོ་བརྒྱལ། ཡའི་བཀའ་བཅགས་ཏེ་ཐིག་པ་གསུམ་བུས་
 པས་ཕུར་བྱ་གསུམ་པ་(ཁིའུ་ཏུན་)ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་ཤིང་ཕས་གདོལ་བའི་རིགས་
 གྱུ་བསྐྱད་དོ། །ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གོ་བྱུང་བ་ན། དེ་ནགས་སུ་བྱང་སྤང་ལྟ་
 ཆོགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཞི་གནས་དང་ཉེ་བར་བཤུད་ནས་ཤུ་བ་གསེད་ཅིང་
 རྒྱུང་མ་གསོ། ཡང་བསམ་པ་བྱང་སྤང་གི་བྱུད་མེད་རྣམས་ཀྱང་འཆོ་བ་དཀའ་
 ལ་འདི་དག་རིགས་རན་ལས་ཡོན་ཡང་མི་ཡོན་པས་ཐབས་བྱའི་སྒྲུལ་ནས།
 བོ་སྒྲོན་ཏེ་སྤང་པའི་ལྷེང་དུ་ཤ་རྣམས་འཕྱང་ནས་བཞག་པ་བྱང་སྤང་གི་བྱ་སྐྱད་
 བྱིས་མཐོང་ནས་བྲངས་ཏེ་ཆོས་ཏེ། ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱང་སྤང་གཟུང་མི་དེ་
 ལྟར་གསོས་པ་ལས་དེ་མཁུ་དྲགས་ཏེ། རས་ཁྱོད་ལུས་འདི་ཉིད་བྱིས་མཐོང་རིས་
 གྱུ་བཞག་གོ། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རན་འོངས་པས་མི་རིགས་ཅེས་མར་ལུལ།
 བྱང་སྤང་གིས་ཡར་ལུལ་བས། ཕུར་བྱ་གསུམ་བར་ལྟར་ནས་མགོ་བུར་དུ་
 བརྟན་ཏེ་འཕྱང་བར་གྱུར་བ། དེར་སར་རྒྱ་སྐར་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡོན་ཟེར།
 གཏམ་དེ་ནག་མའི་འཁོལ་བྱིས་སྒྲོས་གར་བུ་ཡོན་མར་ཡང་བརྒྱས་སོ། །ཕུར་བྱ་
 བྱི་གསུམ་པའི་བྱ་བྱི་འཕྲུག་ཐེད་རྒྱ་བ། དེའི་བྱ་ཉ་དམར་ཅན་སྐགས་ཏེ།
 དེའི་བྱ་རབས་དྲུག་ལ་དཔུང་ལྟར་(ཐུབ་ཏུན་)ནོ། །དེའི་རང་གི་དགུ་རྣམས་བྱིས་
 འཛིགས་ནས་ལུལ་འཁོར་བཏང་ཏེ་རྒྱུང་མ་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་བྱང་སྤང་ཐལ་
 བྱིས་(ཡོན་)དང་མི་རིང་བའི་ནགས་སུ་བཤུད་དོ། །རྒྱུང་མ་གཅིག་སྐུམ་པ་ལ་
 གཞན་བྱིས་སྐག་དོག་ཉི་དྲུག་བྱིན་པས། བྱིས་པ་དེ་ལོ་བཅུ་ན་མངལ་དུ་ལུས་
 སོ། །དེའི་བར་ལ་དཔུང་ལྟར་ཤིན་ཤིན་པ་ན་བཅུ་མོ་མེ་ལ་མཆོང་བར་
 བརྒྱམས་པ་ཐལ་བྱིས་བྱིས་མཐོང་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་མངལ་ན་འཁོར་བརྒྱར་ཡོད་
 པས་དེ་ལྟར་མ་ཐེད་ཅིག དེ་བཞི་ནས་དང་ཉེ་བར་བརྒྱངས་པ་ལས། བྱིས་
 པ་ཞིག་དྲུག་དང་ལྟན་དུ་བྱིས་པ་ལ། དྲུག་བཅས་(ས་གར་)སམ་དྲུག་ཅན་དུ་

— 133 —

རབས་བདུན་པ་གསལ་ཀླུ་(ཐེན་ཇི་ཏི་) བྱ་བ་དང་། དེའི་བྱ་གཞན་རྩ་ཏི་
 (ཡུབ་ཏུམ་) ཏི། དེ་བྱ་མེད་པས་ཡིད་གདུང་ནས་དྲང་སྤྱང་རྣམས་ལ་གསལ་
 བ་ལས་དེ་དག་གི་ཀླུ་པོའི་ཕྱི་དྲུག་གས་ཀྱི་བཏབ་པའི་རྩ་བཞག་ནས་ཕྱི་རོལ་
 དུ་སྤང་ངོ་། ཀླུ་པོ་མཆན་ལ་སྒྲུལ་ཏི་རྩ་བཅུ་ལ་བས་དེ་རྩེད་དེ་རྩུས་མེད་པར་
 བཏབ་། ཕྱི་ཉིན་དྲང་སྤྱང་རྣམས་ན་རེ། འདི་རྩ་བཞག་པ་དེ་བཅུན་མོ་སྤུ་ལ་
 ཕྱིན་པ་དེ་ལ་བྱ་བཟང་པོ་སྤྱེ་བར་འགྱུར། ཀླུ་པོས་གནོང་བཞིན་དུ་དེ་ངས་
 བཏབ་ཟིན་རྟོ། །མི་རིང་ཀླུ་པོ་སྤྲུམ་པ་ལས་ཆེ་བས་མོག་བཞོལ་ནས་ཕྱིས་པ་
 སྤྱེས་པ་ལ། འདི་དྲ་སྤྱེག་གི་རྩ་མ་བཅུན། བརྩ་ཕྱིན་གྱིས་ང་ལས་རྩས་ཤིག་
 ཅེས་སྤྱས་པས་དེ་ང་ལས་རྩ་སྒྲུ་ཏི་བྱ་བར་གྱུར་རྟོ། །བརྩ་ཕྱིན་མཐེ་མོ་དེའི་ཁར་
 བཅུག་པ་ལས་ཉམ་པའི་བདུད་ཅི་བྱུང་སྟེ་གསེས་ཤིང་། དེ་ཆེན་པོ་གྱུར་ནས་ས་
 འདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བར་གྱུར་བའི་ཀླུ་པོར་གྱུར་རྟོ། །སྤོན་བྱུང་བ་
 དག་འདི་སྐད་དུ། ཇི་ཅམ་ལ་ནི་ཉི་མ་འཆར། ཇི་ཅམ་ལ་ནི་རུབ་གྱུར་བ། །
 དེ་ཀླན་གཞན་རྩ་ཏི་ཡི་བྱ། །ང་ལས་རྩ་ཡི་ཞིང་དུ་བཞོད། །ཡུབ་རྩུ་རྩུ་ཡུད་ཡུ་
 བདེ་མཐོན་པོ་ལེན། སེམས་ཏྲུ་བུ་མཐུ་སྤྱི་ཏུ་ཁྱེད་ཕྱེད་ཏི། །ཆོག་འདི་སྤོན་
 བྱུང་མང་པོར་དྲངས་སོ། །ང་ལས་རྩས་ཐིག་ལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་(ཐི་རྩ་མཉེ) རྩང་
 མར་བསུས་པ་ལས། བྱ་ཚོགས་ཚོད་དང་། བཏབ་བཟུང་དང་།
 སྤྱུག་རྩུ་མཉེ་མཉེ་གསུམ་དང་། བྱ་མོ་ལ་བཅུ་སྤྱེས་སོ། །ཆོགས་བཟང་སྤྱེས་
 (སྤྱི་ཏི) བྱ་བའི་དྲང་སྤྱང་ཞིག་ལ་བཅུ་གཉིས་རྩ་མིང་དུ་ཞུགས་ནས་དཀའ་
 བྱ་བྱེད་པ་ན། ཉ་རྣམས་རྩན་ཆད་མེད་པར་ཅེ་འཛོ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་
 མཐོང་ནས། མ་ལ་བདག་ཀྱང་བྱ་རྩང་མ་དང་བཅས་ནས་འདི་ཉམ་ཅེའོ་སྤྲུམ་
 བས་རྩ་ལས་ཐོན་ཏི། ང་ལས་རྩའི་དྲང་དུ་སྤྱང་ནས་བདག་ལ་བྱ་མོ་ཞིག་རྩང་
 མར་ཕྱིན་ཅིག བྱ་རམ་ཤིང་པའི་རྩད་ནི་སྤྱང་མ་མེ་སྤྱག་པ་ཡིན་ནོ། ཀླུ་པོ་
 དྲང་སྤྱང་རྣན་པོ་མཐོང་ཞིང་དམོད་པས་ཀྱང་འཇིགས་ནས་ཡིད་ཁོང་དུ་རྩད་པ་
 དྲང་སྤྱང་གིས་མཐོང་ནས་འཕྱིག་སྟེ། དེ་ཞིག་བདག་བྱ་མོའི་སྤྱང་དུ་འཇུག་

པར་གནོད་ཞིག་གལ་ཏེ་དེ་སྤྱིང་ངའི་རྒྱུ་མར་མི་འོས་ན། དེ་ཀར་ཟད་
 དོ། །རྒྱལ་པོས་བྱ་མོ་སྤྱིང་གུང་མི་འདོད་པར་ཤེས་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཉུག་རྒྱུ་པ་
 དང་འགྲོགས་ལ་སོང་ཅིག གྲང་སྤྱང་རང་ཉིད་ལྷ་ལས་འདས་པའི་གཞུགས་
 སྤྱིང་ཏེ་དེར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པར་བྱུར་ནས། ལུ་མོ་
 དག་བདག་ཁོ་ན་འགྲོ། །བདག་ཁོ་ན་འགྲོའི་ཞེས་མན་རྒྱུ་ཚུད་པར་བྱུར་
 ཏོ། །རྒྱལ་པོ་ཅི་བྱ་མི་ཤེས་ནས་གྲང་སྤྱང་ལ་དྲིས་པས་དེ་ན་རེ། ཐམས་ཅད་
 རྒྱུང་མར་བྱོམ། །ལྷའི་བཟོ་བོ་ལྷ་ཆོགས་ལས་པོས་ཏེ། ལུ་མོ་རེ་རེ་བཞིན་བྱིམ་
 དང་སྤྱེད་ཆལ་དག་བསྐྱུན་ཏེ། དེ་ན་དེ་དག་དགའ་ཞིང་འཁོད་དོ། །རེ་ཞིག་
 རྒྱང་ལས་རྒྱས་ལུ་མོ་རྣམས་དྲན་ནས་བདག་བལྟ་བར་འདོད་དོ། །དེ་གྲང་སྤྱང་
 གི་བྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་ལྷའི་འཕྱོར་པ་མཐོང་ཉེ། ལུ་མོ་གཅིག་ལ། ཅི་རྒྱུད་འདི་
 རྒྱ་མི་བདེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དམ། དེ་ན་རེ། བདག་ལྷའི་འཕྱོར་བ་རྒྱུང་པས་
 ཤིན་རྒྱུ་ཡང་བདེ་ན། དོན་གཅིག་གིས་རྒྱུང་མི་བདེ་ཉེ། གྲང་སྤྱང་གི་བདག་
 ཁོ་ན་ལ་མཐོང་ཉེ་རྒྱུང་ཟད་གྲུང་མི་བྲལ་བས། ལུ་མོ་བདག་གི་ཕྱག་དོག་ལ་
 འཇིགས་སོ། །ལུ་མོ་གཞན་རྣམས་ལ་དྲིས་པས་དེ་དག་གྲུང་དེ་སྐད་ཟེར་ནས་
 གྲང་སྤྱང་གི་དཀའ་བྱུང་གི་འབྲས་བྱ་ལ་ངོ་མཆར་ཏེ་རང་གི་སྤྱང་དུ་ལོག་གོ། །
 བྱིས་ཞིག་ན་ང་ལས་རྒྱས་ལུ་མོ་རྣམས་ལས་གྲང་སྤྱང་གི་ <བྱ> བརྒྱ་དང་ལྷ་
 བརྒྱ་སྤྱེས་ཏེ། གྲང་སྤྱང་ཉིན་མཆན་ཀྱན་རྒྱུ་བདག་གིར་འཛིན་པ་འཕེལ་བས་
 སྤྱོད་ས་པོ་བྱང་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱག་ནས་རྒྱུང་མ་དག་དང་ལྷན་དུ་ནགས་སྤྱག་ནས་
 པར་བྱས་སོ། །ཆོགས་བསྐྱུངས་སྤྱེས་དང་། ང་ལས་རྒྱུའི་ལུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཏམ་ཐོས་ནས། སྤྱེས་པ་བརྒྱད་དུ་ཆོས་ལྷན་ལུས་སྤྱེ་བར་འཁྱུར་རོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། །ང་ལས་རྒྱ་བྱིས་ཇི་ལྟར་འཁྱུར་བ་མཐོས་སོ། །

རང་བྱུང་མ་རྒྱུ་དང་གཞུགས་བརྒྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ནི་དགའ་བའི་བརྒྱལ་
 ཞུགས་དང་། བྱུན་ཀར་ཅན། (ལྷན་ལྷན་དང་) བྱུན་ཀར་དང་། ཟད་ཉིད་
 མ་ལྷན་དུ་མི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ནི་མཆོག་གྱུར་(ལྷན་མ) དང་རྒྱུང་མ་གཞན་བཟང་

འདྲོན་མ་ (ཡུལ་ཉི) བྱ་བའི་བུལ་རྒྱུ་བརྟན་པའོ། །ཁྱེན་ཀར་ནི་མཚོག་ཕྱར་ལ་
 བེན་ཏུ་བྱམས་ཤིང་། བརྟན་པ་ལ་ནི་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པ། བརྟན་པ་མཚོག་
 ཕྱར་པའི་པར་ན་ཕྱོད་པ་མཐོང་ནས་རང་ཡང་དེར་འཛོགས་འདོད་པ་ན་མ་ཡར་
 མས་བཀག་པ་རང་གི་མ་ལ་སྤྲོས་པས། བདེན་གྱི་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ནི་ཡུན་མ་ཁོ་
 བ་ལ་དབང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྟ་མཉན་པ་ན་སྒྲོ་ནས་ནགས་སྤྲོ་སྤང་སྤྲོང་བུན་
 སྤངས་གི་ཐང་ཏུ་བདག་འཇིག་ཉེན་ཀྱན་གྱི་མཚོག་ཏུ་འདོད་པས་དཀའ་སྟབས་
 བུདོ། །བསྐྱོག་ཀྱང་མ་མཉན་པར་རྩ་བ་ལ་སྤྲོ་ནའི་འགྲམ་སྤང་ཅིའི་ནགས་ཆལ་
 ལམ་མིང་གཞན་བཅོམ་བསྐྱག་བྱ་བར་སྤང་སྤྲོད་དཀའ་སྟབས་སྤྲད་ངོ་། །གཤིན་མེ་
 འཇིགས་ནས་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་བཞུགས། འདི་ལ་བར་ཏུ་མ་བཅད་ན་འདི་གདོན་
 མི་ཟ་བར་ལྟའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུར་རོ། །(འདི་ནི་དཀའ་སྟབས་ལ་ལྟས་གཤམས་ཕྱོད་
 པའི་རྒྱ་མཚོན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེལ།) དེ་དག་དེའི་མིང་གཟུགས་སྤྲོ་
 སྤྲལ་ཏེ་དུས་ནས་བཤོལ་གྱང་། དེ་ཐམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་མ་
 མཐོང་ངོ་། །སྲིན་པོའི་དམག་དང་ཅེ་སྤྱང་གི་སྤྲོ་ལ་སྤྲོས་ལ་སྤྲལ་ནས་མཚོན་གྱི་
 ཆར་པ་པས་གྱང་མ་བསྐྱོད་ངོ་། །མཐར་ཀྱིས་དེ་བྱུང་འབྱུག་སྤྲལ་བ་མཉམ་
 པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དང་དེའི་རྒྱང་མ་ཤུམ་བདེ་འབྱུང་མ་གཉིས་ཉལ་ལེགས་ལྟ་
 དང་དེའི་མི་རབས་མང་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟེ་ལི་ལང་མཁན་གྱི་དབྱང་དྲང་
 སྤྲོད་དག་གི་མཉེས་པ་ལས་ཕྱི་ཕྱི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲོས་སོ། །དེ་ལ་ལི་ལང་
 མཁན་གྱི་མ་ནི་གཤིན་མེའི་བུ་མ་ཡིན་པས། དེ་ཞང་པོའི་གཤིས་ཅན་ཏུ་གྱུར་
 ཏི། རྒྱལ་པོར་གྱུར་བ་ན། ངའི་ཡུལ་མཚོད་ཕྱིན་མི་བྱ་ཞིང་། བམ་ཟེ་མི་
 བཀྱར་རོ། །དྲང་སྤྲོད་ནམས་སྤང་ནས་ལྟ་བདག་ཅག་ལ་ཕྱིན་ལྟེག་ཕྱོད་ཏུ་
 གནང་ཞིག ཅིང་ལས་ཆེ་བ་སྤྲོ་ཞིག་མཚོད། བརྟན་གྱིས་བསྐྱལ་གྱང་མི་
 མཉན་ནས་དེ་དག་གིས་གྲུ་ཤིའི་མོན་པོས་བཏུན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བསད་ངོ་། །རི་ཞིག་
 ས་གཞི་ནས་རྒྱལ་གྱིན་ཏུ་ལངས་བ་མཐོང་ནས་འདི་ཅི་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ལ་བྱ་མ་
 སྤྲོས་པ་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཀུམ་པས་ས་གཞི་རྒྱལ་པོ་མེད་པར་གྱུར་ནས་སོ། །

— 137 —

མི་གསལ་ངེས་པར་བཟུང་དུ་མེད། །བསམ་ལས་འདས་ཤིང་མིང་མེད་ཁ་དོག་
 བྲལ། །འབས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཅན་དེ། །ཁྱབ་འཇུག་རྟག་
 པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་ལགས། །སྟན་མེད་གསན་ཅིང་སྟན་མེད་ཡོངས་སྟོང་
 གཟིགས། །ཁྱེད་ནི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཚུལ་ཅན་གཟུགས། །འབས་དང་ཕྱག་
 མེད་རྟགས་ཅིང་འཛིན་པར་མཛད། །ཀྱན་གྱི་རིག་བྱ་མི་ཁྱོད་ཀྱན་གྱང་རིག་
 ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་ས་མ་ཡིན་རྒྱལ་མེད་མིན། །རྒྱ་དང་རྒྱལ་མེད་ལས་མིན་པར། །
 ཀྱན་ཁྱབ་ཁྱོད་གྱི་མཚོག་གི་ལུས། །ཚེས་རྒྱམས་བསྐྱང་སྐྱད་འཛིན་པར་
 མཛོད། །དེ་མེད་མེད་ཅི་དུ་མེད་ཅི་ལྟར་ལྟོག་ཞེས་གསལ་བ་བཟབ་པས་
 ཁྱབ་འཇུག་གིས་ཁས་སྐྱངས་སོ། །མཁར་བས་ཁ་ལོ་བྱེད་ཅིང་། རྟོན་ལྟ་དང་།
 ལྟ་ལྟ་མ་ཤིང་རྟ་བཞག་ནས་འཕྲོ་བ་ནས། རྟ་མཁའ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཤིང་རྟ་
 ལ་ཕྱོད་པའི་བྱེད་མེད་འདིའི་གཅེས་པའི་བྱེད་གསོད་པར་འཕྱར་བ་མི་ཤེས་
 སམ། དེ་རལ་གྱི་ཐོགས་ཏེ་རྟ་ལྟ་མ་གསོད་དུ་རྟགས་པས། རྟོན་ལྟ་ན་རེ།
 འདི་མ་གསོད་དང་། བདག་ཅག་ལ་ཕྱིས་པ་སྦྱེས་པ་རྒྱམས་རེ་རེ་བཞིན་ཁྱོད་
 ལ་སྦྱོར་ནོ། །དེས་ལྟ་ལྟ་མ་བཅོན་དུ་བཅུག་ཏེ་ཕྱིས་པ་བཅས་པ་རེ་རེ་བཞིན་
 མཁར་བ་ཕྱིན་ཏེ་བསད་དོ། །མི་སྦྱོར་སྦྱེས་ཀྱི་མཁར་བ་ལ་རྟ་ལྟ་མའི་བྱེད་བརྒྱད་
 པ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་ཉིད་སྦྱེས་པར་འཕྱར་རོ། །དེ་ཤིན་ཏུ་ཁྱོས་ནས་སྟག་ཅིང་ཕྱོད་
 དོ། །ཕྱིས་པ་བྱག་པ་བསད་པ་ན་ཁྱབ་འཇུག་གིས་རྟ་ལ་འཕྱར་གཉིད་ལོག་མ་
 ཡོག་ནི་དུལ་ཁྱོད་སོང་ལ་རྟ་ལྟ་མའི་མངལ་དུ་འཕྱགས་པའི་བྱེད་བཅུན་པ་དེ་མ་སྦྱེས་
 པའི་མ་རྟ་དུ་རྟོན་ལྟའི་རྒྱང་མ་དམར་མའི་མངལ་དུ་ཞོག་ཅིག དེ་སྟེན་ལྟ་
 ཅན་གྱི་སྟལ་པ་ཏེ་མེད་ཅེ་མོ་དང་མཚུངས་པའི་སྟོབས་ལྟན་དུ་འཕྱར་རོ། །དེ་
 བཞིན་ཁྱོད་རང་ཉིད་གཟུགས་སྒྲིབ་མའི་མངལ་དུ་འཕྱགས་ཤིག དེ་རྟོན་བྱས་
 སོ། །མཁར་བ་ན་རེ། བྱེད་བཅུན་པ་ག་རེ། ལྟ་ལྟ་མ་བཅོན་དུ་གནས་པ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་འཛིགས་པས་མངལ་སྐྱངས་སོ། །དེ་ཅང་མི་ཟེར་རོ། །བྱེད་
 བརྒྱད་པ་ནི་ལག་པ་བཞི་པ་བྱང་ལ་དཔལ་བུའི་མཚན་མ་ཅན། པ་ལྟའི་ལོ་མ་

ཉམས་ནག་ས་བཅས་ཏི་བྱ་ལྟས་ལྟར་བཞུག་ཞིང་། བཅས་མ་ཐག་པ་འཁྱིར་ནས་
བཅོམ་བཞག་ན་གནག་ཇི་དགའ་བོའི་ཆུང་མ་གྲགས་ཐུན་མ་ལ་བྱ་མ་བཅས་པའི་
ཆབ་ཏུ་བཞག་ནས་བྱ་མ་འཁྱིར་ཏི་འོངས་སོ། །གྲགས་ཐུན་མ་ཐུས་བྲག་སངས་
ནས་བྱ་ལག་པ་བཞི་པ་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་སྐྱར་ཏི། །མཁར་བས་ལྟ་
ལུ་མ་བྱ་མ་ཐུས་པ་ཐོས་ནས་ཕྱིས་པ་སྤངས་ཏི་བྲག་ལ་བཟུངས་པ་དང་། དེ་
ཐུན་མེད་པར་ལྟ་མ་བཞུག་དགའ་མ་ཐུག་བཞུད་པར་སྐྱར་ཏི་ནམ་མཁའ་ལ་ལལ་
སོ། །བདག་གསོད་པར་ལྟར་བཞུན་པ་ནི་ཤོར་ཐིན་པས་འདི་དག་བཟུང་བའི་
དགོས་པ་མེད་ཀྱི། ད་ཕྱིན་ཆད་བྱ་རྒྱལ་སྤོང་གི་ཡིན་ནོ་སྤྱས་ཏི་ལྟ་ལུ་མ་
བཅོན་ལས་བཏང་ཉེ་མཁར་བ་རང་ཉིད་མོ་བྱང་དུ་ཡིབ་ཅིང་སྤྱོད་དོ། །དེ་དང་
མཉམ་དུ་དམར་མ་ལ་སྤྱོས་པ་ནི་སྤྱ་ལྟག་མའི་སྤུལ་པ་སྟོབས་ལུ་དགའ་བོ་(བ་
ལ་ར་མ་)ཉེ། དེ་ཡང་ལོར་ལྟས་ཁྱིར་ནས་གནག་ཇི་དགའ་བོ་ལ་གཏད་ནས་
བུ་ཆབ་ཕྱིད་དུ་བཞུག་གོ་སྤིན་མོ་སྤྱ་ཏི་ན་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱ་མ་བཞིབས་ནས་ཕྱིས་པ་
འཆི་བ་དེས་ནག་པོ་ཉལ་བའི་ཁ་ལ་བྱ་མ་བཞུན་པར། དེས་ཁྲག་དང་བཅས་
པ་བཞིབས་ནས་བསད་དོ། །མང་མ་ཐུ་རྩལ་དུ་ཡོད་ཆེ་ཕྱིས་པ་བྱ་མ་བྱ་འདྲོད་
ནས་རྒྱང་པ་བཞུད་དེ་དུས་པས། ཉལ་བྱི་དང་། ཉིང་གྱར་དང་། ར་
ཐམས་ཅད་བཅག་པས། གནག་ཇི་རྒྱལ་སྤོང་མཆར་དུ་སྐྱར། བྲག་པོ་དང་
སྟོབས་དགའ་ཆུང་ཟད་ཆེར་སྤྱོད་པ་ན་དེ་གཉིས་བྱས་མོ་དང་ལག་པ་བཞུགས་ཏི་
བ་ལང་གི་ཁྱའི་ནང་དུ་འཛུང་། བེའུ་རྒྱལ་སྤོང་མཆར་མ་འཐེན་ནས་ཅེད་མོ་
ཕྱིད། དམར་མོ་དང་གྲགས་ཐུན་མ་སྤྱས་ཀྱང་འདུལ་བར་མ་བྱས་པས།
ནག་པོ་སྤོད་པ་ལ་ཐག་པ་བཟུངས་ཏི་ཁྲུལ་ཁལ་བྱ་བའི་ཤིང་གི་འཕྱལ་འཁོར་
བཏགས་ནས་མ་ཐུམ་གྱི་ལས་ཕྱིད་དུ་སོང་དོ། །རི་ཅམ་ན་ཆོག་སྤྱོད་པོ་སྤྱང་
ཉེ་བཞུས་ནས་ཕྱིས་པས་འཕྱལ་འཁོར་དུང་ནས་སོང་བས་མ་ཆད་ན་ཤིང་སྤོད་
བྱ་བ་གཉིས་སྤྱོས་པའི་བར་དུ་ཐོགས་པ་ལ་ད་དུང་འཐེན་ཏི། ཤིང་གཉིས་ཙ་བ་
ནས་སྤྱང་བ་མཐོང་ནས་རོ་མཆར་ཞིང་། དེ་ཕྱིན་མིང་ལ་ཐ་གྱའི་ལྟ་བུ་ཉེ་དུ་མོ་

དར་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་སོ། །གནག་ཇི་རྣམས་ཆོགས་ནས་བྱིན་པས་ལྟས་ངན་
 འདི་དག་བཏུན་པས་ས་འདི་མི་ཤེས་པས་ལུལ་འཁོར་བར་བུདོ། །དེ་དག་བ་
 དང་སྒྲ་རྣམས་དེད། རྩེང་གྱར་རྣམས་འཁྱེར་ཏེ། བྱི་ལྟའི་ནགས་ཆལ་དུ་
 སོང་ངོ། །དེ་ལྟར་བྱི་ལྟའི་ནགས་ན་བྱིས་པ་དེ་གཉིས་ཆེར་སྦྱེད་དེ་བྱ་རྒྱུ་གི་
 གཤོག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ངན་འཆང་ཞིང་། མ་བུའི་གདོངས་ཀྱིས་མགོ་བརྒྱན།
 སྒྲིང་བུ་འབུད་ཅིང་། བ་ལང་བྱ་སྒྲིང་པའི་ལས་བྱེད་དོ། །བྱིས་པའི་གནས་
 སྐབས་ཉིད་ན་ཡ་ལྟ་ནར་གནས་པའི་སྒྲ་ནག་པོ་བརྟལ་ཞིང་། ལྟ་མིན་བ་ལང་
 ཅན་བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲ་འོངས་པ་ཡང་། ལྟ་བས་ལྟ་དགའ་པོ་མགོ་
 ལ་ཁྱ་ཚུར་བརྒྱན་ཏེ་བསད་དོ། །ལྟ་མིན་སྐལ་ལྷ་ཡང་བསད་དེ་རེ་རེ་བཞེན་མ་
 གྲོས་སོ། །དེ་ལང་ཆེ་ལ་བབས་པ་ན་བ་ཇོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཏེ་གར་བུས་པ་
 དང་། ཆགས་པའི་རྣམ་འཁྱར་བཏུན་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོང་པར་རྟ་
 དབྱངས་ཀྱི་མཛད་པ་དེ་དག་དང་ཆོག་སྦྱོར་འདྲ་བ་དག་སྦྱོར་རབས་རྣམས་ལ་
 ཡོད་དོ། །བ་ཇི་མོ་བྲུས་བྱེད་པ་ན་ནག་པོས་གོས་རྣམས་བརྒྱས་ཏེ་ཤིང་ལ་
 འཛོགས་ནས་སྒྲིང་བུ་བརྟང་། དེ་དག་འདོམ་ལག་པས་བཀལ་ལྟེ་གསོལ་བས།
 ཐལ་མོ་སྦྱར་ན་འོང་། དེ་ལྟར་བུས་པས་གོས་རྣམས་བྱིན་ཏེ། དེ་བྱིན་བུད་
 མེད་རྣམས་གོས་ཡོངས་ཇོགས་བྱིན་ཏེ་བྲུས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ཏེ། ད་ལྟ་ཡང་
 བུད་མེད་རྣམས་གཞུལ་དེ་ལྟར་འདུག་གོ། ལྟོན་གྱི་དུས་སྐབས་ནག་ཇི་རྣམས་དབང་
 པོའི་མཆོད་པ་བྱེད་དུ་བྲེལ་བ་ན། ནག་པོ་ན་རེ། བྱེད་རྣམས་ཅི་བྱེད།
 དབང་པོ་མཆོད་དོ། །དབང་པོ་བྱིན་དང་ཆར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ན། ཞིང་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རིགས་ཀྱིས། བདག་ཅག་ཁྱིམ་དང་ཞིང་མེད་དོ། །རི་ལྟར་
 དབང་པོས་ཆར་གྱིས་ཞིང་ལ་འབྱུང་བཞེད་ནས་ཞིང་པ་རྣམས་འཆོ་བ་བཞེན་དུ།
 བ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བེའུ་བཞེད་དེ་འོ་མ་དང་མར་གྱིས་བདག་ཅག་འཆོ་བ་བདག་
 ཅག་གིས་སྒྲན་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་ལ་མེ་རྟོག་གཡོགས་ཏེ་མཆོད་པར་རིགས་
 སོ། །བ་རྣམས་ནགས་སུ་རྩ་ལ་རག་ལས་པའི་བདག་ཅག་དེང་སྒྲན་ཆད་རི་པོ་གོ་

བརྒྱུ་མཁའ་འཕེལ་མཆོད་པར་རིགས་སོ། །གནག་ཤི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བདེན་པ་
 ལྟར་མཐོང་ནས་དབང་པོའི་མཆོད་པ་བཅད་དེ། བ་མོ་དང་རི་རྣམས་མཆོད་
 དོ། །བརྒྱ་ཕྱིན་དེ་ལ་ཁྲིས་ནས་ཕྱིན་བལྟས་ཏེ། ཉིན་མཆོན་བདུན་དུ་ཆར་
 སབ་ལྟེ་བ་བྱ་དང་། བ་སྐྱས་(ལྟས་) ས་རྣམས་བསྐྱག་པར་བཅམ་པ་ན།
 རྒྱག་པོས་རི་བོ་བལང་འཕེལ་གྱིན་ཏུ་བརྟེནས་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱུགས་དང་མི་རྣམས་
 ཡིབ་ནས་བཅད་པས་ཅི་ཡང་མ་གཞོད་དེ་དབང་པོས་ཀྱང་བཞོད་པར་གསོལ་
 སོ། །ཡང་ལྟ་མིན་འཆིས་ལྟས་ཡིན་ཤིང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐོ་བཅམས་པ་ཡང་
 རྒྱག་པོས་བསད་དོ། །མཁར་བས་ཐོས་ནས་གཞོན་ཏུ་གཉིས་འབྱོར་དུ་བརྟེན་
 གིང་གུང་སྟོབས་འགྲན་ཏུ་བཅུག་ནས་གསོད་པའི་རྒྱ་བྱ་བལས། གུང་རྣམས་
 བསད་དེ་མཐར་མཁར་བ་རང་ཉིད་འགྱུར་པས་བསད་དོ། །དེ་འཕང་བལ་རི་
 གཤོང་ཆེན་པོ་བྱུང་། ལུལ་དེ་མཁར་བའི་འཁོལ་མོ་ཀུན་ཕྱ་གྱུར་མོ་བཞིན་
 མཛོས་པའི་དཔེ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱག་པོས་འོལ་<མོལ> ཀོ་ནས་བརྟོགས་<
 བརྟེནས> ཏེ་ལུས་དྲང་པོར་སྤྱང་ནས་ཕན་ཚུན་ཆགས་ཚུལ་སྟགས་བྱུང་སྟེ་མི་
 སོང་མའི་གབ་ཆོག་གི་ཀྱུཔ་མཛད་འདི་ལ་བྱས་སམ་ཡང་སྟམ་སོ། །མཁར་བ་དེ་
 རྒྱག་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་མའི་ཁང་པོ་ཡིན་པས་དེའི་རོ་ལ་རྒྱག་པོ་མིག་མཆི་མས་
 འགགས་བཞིན་གཉེན་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མཆོད་ཅིང་། དེ་ནས་མཁར་
 བའི་ཕ་མཁུས་མེད་དུ་བྱལ་སྟེ་བ་དེ་ཡདུའི་དཔོན་ཆ་བ་ཏུ་བསྐྱོས་སོ། །དེ་རང་
 གི་ཆ་པོའི་དྲིན་གྱིས་ལྟ་རྣམས་ལ་ཡང་བཀའ་བསྟོན་བར་བྱེད་ཅིང་། བརྒྱ་ཕྱིན་
 ཀྱིས་ཀྱང་འདུད་དོ། །དེ་ནས་སྟོབས་དགའ་དང་རྒྱག་པོ་གཉིས་སྐྱང་བྱེད་མའི་
 ལུལ་ན་གྱིང་ཁྱེར་གསལ་ལྟར་ནས་འོངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཡོད་པ་ལས་མཆོན་གྱི་
 རིག་བྱེད་བསྐབ་པོ། །ཞག་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་ནས་དེ་གཉིས་མཁམ་པའི་ལུལ་དུ་
 ཕྱིན་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་གདོན་མི་བར་སྐྱ་བ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ངའི་
 སྟོབ་མར་གྱུར་ཏེ་སྟམ་ནས། བདག་ལ་ཡོན་ཅི་འབུལ། ཅི་བཞེད་པའོ། །
 བདག་གི་བུ་འོད་གསལ་གྱི་མཆོལ་ལྟང་བའོང་ལ་ཤོག་ཅིག (མཆོད་བལྟས་

ཤི་ཀླུ་གར་བྱ་བ་ཀྱི་མཆོ་མཐའ་རྒྱ་བའི་འཇུག་རྒྱུ་བའོ། གན་པོ་སྤང་ཉི་
མཆོ་ལ་དྲིས་པ་དང་། དེ་ན་རེ། བདག་གིས་མ་བསད་ཀྱི་ལྷ་མིན་སྤྱི་བ་ལྷ་པ་
བྱ་བ་དྲང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་པ་བྱིས་པ་དེ་བཟུང་ངོ། །དེས་དེ་བསད་ནས་
བྱིས་པ་འབྲིད་ཅིང་སྤྱི་བ་ལྷ་པའི་དྲང་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱས་སོ། །

ག ལྷ་འི་བྱ་མ་ནི་ཁ་རྒྱལ་ན་པ་དེ་ལ་ཡ་དྲུ་རྒྱམས་བཞད་གད་བྱས་པས།
རོ་ཆོ་ཉི། ལྷ་ལྷགས་སུ་སྤང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེ་མའི་ཉིང་དྲུ་ལ་བཅུ་གཉིས་
བཅད་ནས་ལྷ་ཆེན་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། ཡ་དྲུ་རྒྱམས་འཛམས་བྱས་པའི་བྱ་
བཟུངས་སོ། །ཡ་བ་ནི་ཀླུ་པོ་གལ་འི་བྱའི་ཀླགས་སུ་རྒྱར་པ་ལ་བྱད་མེད་ནས་
ཀླགས་ཀྱི་བྱ་བྱི་ལ་བཞག་སོ། དེ་མདོག་ནག་ཅིང་ཐང་རྩ་རྩ་ལྷ་རྩ་སྤྱི་བ་ཉི་
ཀླུ་ལ་བན་ནག་པོ་ནས་ཅན་ཞེས་གྲགས་སོ། །མི་སྤྱོད་སྤྱོས་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱི་
ལྷ་བས་བྱགས་ཆེ། ཡ་དྲུ་རྒྱའོ། །དེ་ཡ་དྲུ་ལ་འབྱུང་བྱིར་སྤྱི་ལྷ་འི་དབྱང་ཡན་
ལག་བཞེ་པ་འབྲིད་ནས་ཆས་སོ། །ནག་པོས་ཐོས་ནས། ཡ་དྲུ་རྒྱམས་དེ་འདྲ་
དང་གདོང་འཕྲད་དྲུ་མི་བྱས་སོ་སྤྱི་ལྷ་ནས། མ་ལ་བདག་གིས་བྱད་མེད་ཀྱིས་
ཁྱང་བཟུང་བྱས་པའི་མཁར་བསྐྱར་བ་བྱའོ། །ཀླུ་པོ་ན་མ་བྱས་བཞིགས་པའི་ཀྱ་
མའི་གཞི་བྱ་བའི་ཁྱང་ཁྱིར་རྒྱ་མཆོ་དང་མི་རིང་བར་ཡོད་པ་ཆེར་བསྐྱུད་ནས་
ལྷགས་རི་འོབས་དང་བཅས་པ་བཞིགས་ཏེ་སྤྱི་ལྷ་དྲུ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བར་མིང་དྲུ་
བཏགས་ཤིང་། བཅོམ་བཞུག་ནས་ཡ་དྲུ་རྒྱམས་དེར་སྤྱོས་སོ། །ནག་པོ་ནས་
ནག་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷ་དྲུང་ཉི་བར་དམག་སྐར་བཏབ་ཉི་གནས་པ་ན། ནག་པོ་
མཆོར་མེད་པར་སྐར་དང་ཉི་བར་སྤང་བ་ཤེས་ནས་དེད་དོ། །དེ་སྤྱོས་ནས།
ལྷ་བཏང་བཟུང་གཉིད་ལྷག་པའི་ཕྱག་པར་འཇུད་དོ། །བཏང་བཟུང་དེ་ང་ལས་
ཐུའི་བྱ་ཉི། ཐར་ལྷ་མིན་གྱི་གཡུལ་དྲུ་བྱིན་ནས་ཁོང་རྒྱམས་པམ་པར་བྱས་པས་
ཆེར་ངལ་ཏེ། ལྷ་རྒྱམས་ལ་བདག་གཉིད་ལྷག་པར་འདོད་ཀྱི་སྤྱོས་ཁྱང་མ་
དཀྱིག་ཅིག ཀླུ་པོ་བཏང་བཟུང་ཅི་བཞེད་པར་གཉིད་ལྷགས་ཤིག གང་
གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གཉིད་དཀྱིག་པ་དེ་བལ་བར་འཁྱར་རོ། །ནག་པོ་ཡ་བ་ན་ཕྱག་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ན་གཉིད་ལོག་པ་ཞིག་མཐོང་ཤེ། འདི་ནག་པོ་ཡིན་ནོ་སྒྲམ་ནས་རྟོག་
 ལྟ་བས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་དེ་སངས་སངས་ནས་བལྟས་པ་དང་། ཡ་བ་ན་ཆོག་ཤེ་
 ཐལ་བ་ཅམ་ལུས་སོ། །བཏང་བབྱང་གིས་ནག་པོ་མཐོང་ནས་ཁྱོད་སྒྲུ་ཞིག་
 བདག་སྐྱབ་པའི་རྒྱད་ཡ་ཏུ་རྟམས་ཀྱི་རིགས་སྒྲུ་ཀྱེས་པ་ནོར་ལཱི་བུའོ། །དེས་ཉིས་
 ལྟ་བུ་ཏུ་སྒྲུ་བུ་འབྲུག་མི་ལུ་ཏུ་ཀྱེས་པའི་ལྷང་བལྟན་བྱ་བ་ཏེ་རྒྱག་འཆལ་
 ཅིང་། ད་ནི་ཚད་པའི་ཏུས་དང་ཉེ་བར་ཡང་ཤེས་ནས་རྒྱུ་ཤི། རི་སྐོས་ངད་
 ལྟ་བུ་སོང་ནས་རྟམ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཏོ། ནག་པོ་ཡ་བ་ན་རྟམས་ཀྱིས་རྟལ་
 སོགས་པ་ཁྱེར་ནས་སྐར་ལོག་ཅིང་། རིང་གི་ཁྱིམ་ཏུ་སོང་ཤེ་གནག་ཇི་རྟམས་
 དང་འབྲུད་ཅིང་གྲོགས་མོ་རྟམས་དགའ་བར་འབྱུར་ཏོ། །སྟོབས་ལྟན་དགའ་བོ་
 རྒྱག་འཆོ་ཞིང་ནགས་སྒྲུང་ལ་བ་ནས། རྒྱ་ལཱི་རྒྱང་མ་ལྟ་མོ་ལ་སྐྱས་པ། ཁྱོད་
 སོང་ལ་སྟོབས་དགའི་ངལ་བ་སྤངས་ལྟར་མཛོད་ཅིག དེ་ཡིང་ནས་ཤིང་ཀ་
 ངམ་ཞིག་ཁོང་ལ་སྐྱས་ཏེ་བལྟད་པ་སྟོབས་དགས་ཏུ་མ་ཆོར་ནས་འབྱུང་ངོ།
 (འདི་སྐུ་རྟོ་བྱ་བ་རྒྱ་ལྟ་ཡིན་མོད། དེ་ཆང་གི་མིང་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་མཆོ་
 བསྐྱབས་ནས་ཆང་བུམ་པ་གང་ཐོན་བྱ་བ་ཡང་སྐུ་རྟོ་བྱུང་བར་བཤད་པས་
 འདིར་ཆང་<གི>ལྟ་མོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ།) ད་ལྟ་ཀུམ་པ་ཤིང་གཞན་ཞིག་ལ་
 ངོས་འཛིན་ཀྱང་ཏལ་འི་རིགས་ཤིག་ལས་ཆང་བབས་པ་རྒྱ་གར་བ་རྟམས་འབྱུང་
 གིན་ལྟར་བའི་ཤིང་དེའི་མིང་ཡིན་ནམ་སྒྲམ། །ཤིང་དེ་རྟམ་འབྲེལ་གྱི་ཏེ་ཉིག་
 ཟེར་བ་དེའོ། །སྟོབས་དགའ་ར་བཟི་ནས་ཡ་སྒྲུ་ན་ལ་ཁྱོད་འདིར་ཤོག་དང་།
 བདག་སྐྱས་བུའོ། །རྒྱ་བོ་དེ་ཆང་འབྱུང་གི་ཆོག་ཆོག་ས་ཡིན་པར་བུས་པས་དེ་
 ཁྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཤོལ་ཐོགས་ནས་ཡ་སྒྲུ་ནགས་ཆལ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་ངོ། །ས་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱན་པ་ན་སྐར་བཙོན་པར་གསོལ་ཏེ་བཏང་ངོ། །(འདིར་ཡང་
 རྟོན་ལ་ཞིང་ཤིང་ཏུ་རྒྱ་བྱངས་པ་ཅམ་ལ་བཏགས་པར་མཛོད།) སྐྱོ་
 གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སྒྲུ་རང་ལུ་ནས་སྐར་མོ་ལྟ་བུ་སོང་ཤི། དེར་སྟོབས་དགས་
 རིམ་རིམ་ཆང་མར་སྐངས་རྒྱལ་གོང་ཏུ་བཤད་ངོ། །སྟོབས་དགའི་དང་ནམ་གྱུ་མའི་

[illegible]

ནག་པོ་དང་གསེར་རྒྱན་མ་གཉིས་ལ་མཛེས་པ་དང་། མཛེས་སྤྲལ་དང་།
མཛེས་བཞུན་སོགས་པའི་བྱ་གཞན་བརྒྱད་དང་། བྱ་མོ་མཛེས་ལྷན་མ་བྱ་བ་
ཡང་སྟེན་སོ། །ནག་པོ་ལ་གསེར་རྒྱན་མ། དམར་པོ། མཚན་ལྷན་མ་སོགས་
རྒྱང་མག་ཅོ་བོ་བརྒྱད་དང་ཡལ་པ་ཆིག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་རོ། །དེ་ཀྱན་ལས་ཆེས་སྤྱག་
པ་ནི་སུལ་བའི་བདེན་འཁོར་མ་དང་བདེན་མ་བྱ་བ་ཤེ། དེ་ནི་མའི་སྟགས་པོ་
དག་རྒྱལ་བྱ་བའི་བྱ་མོ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྒྱང་མར་གྲངས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཀྱང་
མ་སྟོས། དེ་དང་ལྷན་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུག་སྤྲུལ་སྟོང་ཆུལ་ཆེ་མཚན་བསྟེན་པ་འདུག་
པས་སྟོན་རབས་ན་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་རྒྱང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། དུས་གཅིག་
ན་བརྒྱ་ཕྱིན་གྲང་པོ་ཆེ་མཆོ་སྟེས་ལ་ཞོན་ནས་གྲང་ཁྲི་སྟོ་ལྷན་དུ་འོངས་ཉི་ནག་
པོ་ལ་འདི་སྟངས་ཟེར་རོ། །ལྷ་མཆོན་པར་མཛོད་ཅིག་གྲང་ཁྲི་དྲུག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་
ཕྱི་གཟི་བཞི་དང་། (ཀྲུ་མ་རྒྱ་པའི་དབྱུག་སྤྱོད་ཟེར་) བ། ས་ཡི་བྱ་རྒྱལ་པོ་དཔུལ་
བཙོས་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཕྱེད་ཅིང་། མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ལྷ་
དང་དྲང་སྟངས་གི་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་གཡེམ། རི་བོ་མཆོད་འཕག་ནས་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་བཙན་ཐབས་སྤྱ་འཁྱེར། རྒྱ་ལྷའི་གདུགས་ཀྱང་འཕྲོག་
བདག་གི་མ་མི་གཙོད་མའི་ཁོར་བུའི་རྣ་ལྱང་ཀྱང་འཕྲོགས་ནས། ད་ལྟ་ཁོས་
བདག་གི་གྲང་པོ་ཆེ་ཡང་དགོས་ཟེར་གྱིན་གདའ་བས་ཚུལ་འདི་ལ་སྟོད་ཅུང་ཟད་
དགོངས་པར་རིགས་སོ། །ནག་པོ་ཅུང་ཟད་འཇུག་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷང་མདུན་ཏུ་
སྟེབས་པ་ལ་ཞོན་ནས་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལག་པ་ནས་འཁྲིད་དེ་དཔུལ་བའི་ཡུལ་དུ་
རུབ་ཅིང་། རྒྱ་པོ་རང་ཉིད་སྟོད་པའི་བྱིམ་དེ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མ་ལུས་
སོ་ཟེར་ཉི། དེར་སངས་རྒྱ་གར་རུབ་ཀྱི་མཐར་ཀྱ་ཤོར་དུ་གྱི་མཆོ་འགམ་དུ་ལྷ་
ཁང་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། རྩ་ཅོར་བྱ་བའི་ནག་པོའི་སྤྱ་བརྒྱན་ཆོ་འཕྲུལ་ཙན་
བཞུགས་ཤིང་། སྤྱ་ཞེགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་དུ་བཞུགས། །ཡོད་ཆུང་བཟ་ཤིས། །

སྤྲལ་མ་བྱ་བ་ནག་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྤྱ་ཡང་ཕྱེད་པས། སྤྱ་ཞེགས་
པའི་རྒྱད་ནག་མོ་རྣམ་ཞེག་གི་ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པར་སྤྲལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་ཙུ་

བརྒྱད་བྱང་བ་དང་། རང་རེ་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་གཉིས་ཀར་
མིང་བྱན་མོང་མང་ཙམ་བྱང་མོད་འོན་ཀྱང་མིང་ཙམ་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་སྔ་མང་
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་མོར་མི་ལྟར་བས། སྔལ་མ་ཕྱི་
ནང་བྱན་མོང་གི་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་མིན། དཔེར་ན་ཐག་རྒྱུ་ལྟེ་འགྲོ་བའི་མགོན་
པོ་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་གྱི་མཚན་ཏུ་གྲགས་ཀྱང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ན་དེ་ཁྱབ་འབྱུག་
ལ་བྱེད་པ་དང་འདྲ། སྤྱིར་ཐུན་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགའ་རེ་རྟ་མགྲིན་སྟགས་
ཕྱི་རྣལ་པའི་ལྟ་ཁང་ཏུ་གཟིགས་པས་ནང་པ་རྣམ་དག་མིན་འདྲ་བ་སྟགས་གསུང་
བ་ནི་གྱི་ནང་ཆུ་མཚན་ཙམ་ལྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་འབྱུག་པ་བཅུའི་ནང་ཏུ་
བཅུད་དེ། ཁྱབ་འབྱུག་གི་ལྟ་ཁང་མལ་ཆེར་གྱི་ནང་ན་བཞུག་པས་སོ། །རང་
རེ་ཐོན་གྱི་ལྟ་ཁང་ནང་ན་ཡང་ནང་པའི་ལྟ་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་འདུག གཞན་ཡང་
དཔྱད་མཁན་རྣམས་ན་རེ། སྔལ་མ། ཞལ་གཅིག་མ། རྩོམ་མ་ལེགས་པ་
ཅེ་ཀ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། རང་པོའི་མགོན་པོ། འགྲོ་མགོན། མི་
བསྐྱེད་པ་སྟགས་དབང་ཕྱག་ཏུ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་། མུན་
གྱི་སྤྱི་ལྟ་ལྟེགས་པའི་གཞུང་ན་མེད་པའི་ནང་པའི་ལྟ་དག་གི་མིང་གཡར་བ་ཡིན་ལ།
སྤྱི་ལྟ་ལྟེགས་ཕྱེད་པ་སྟགས་དབང་ཕྱག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་
གཅེར་བུའི་ཐ་སྟངས་ལས་གཡར་རྩོམ་ཟེར། འོན་ཀྱང་དབང་ས་ཅན་མ་ལྟ་བུ་
རིག་བྱེད་ཚུལ་ནས་བཤད་པས་ཕྱི་རྣལ་པའི་ལྟ་མོའི་གངས་ཡིན་པར་བསྐྱོན་ཏུ་
མེད་དོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ནི། ཁྱབ་འབྱུག་གི་འབྱུག་པ་ཉ་དང་།
ཏུས་སྤལ། དག་གོད་གྱིས་བྱས་པ། འཇིག་རྟེན་འཕེལ་བ་པ་མི་བྱང་དང་།
མའི་མེང་གས་བགྱིས་སོ། །མི་ཉམས་པ་འདིར་མཐུ་དང་། དག་ལྟ་རྣམ་
དང་། བྱག་པོ་གཉིས་ཡིན། ཉམས་པ་གསོང་(གསོ་)ནི་རིགས་ཐུན་མོ། །
དབང་པོ་རང་གི་འདོད་འཇོའི་བ་མོ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་བཅོལ་བ་རྒྱལ་
རིགས་དག་གིས་བརྒྱས་པ་ལས་ཁྱབ་འབྱུག་པར་ཐུན་མའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་ཏེ།

དག་ལྟས་ཀྱི་ལ་རིགས་ནམས་དུམ་བུར་གཏུབ། བསད་དེ་ས་ཐམས་ཅད་རིས་
གང་བར་བུམ། །དེར་བྱ་བ་བྱས་པས་ལྷན་ཆལ་མཆོག་བསྐངས་པ་ལས། དེས་
ཁྱིད་ཀྱིས་མདས་སྒྲེབས་པའི་ས་ནམས་ཁྱུན་ནོ་སྒྲས་སོ། །ལྷ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྷ་
བུའི་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ་མའི་གཟུགས་སུ་བརྟུས་པའི་མདའ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་
བརྒལ་ནས་ཁྱང་འགྲོའི་སྒྲམ་ནས་སྒྲག་ཏེ། ཡ་མ་ལ་བཅོལ་བས། དེ་གྲག་
མའི་གཟུགས་སུ་བྱས་ནས། དག་ལྟ་རྒྱུའི་གཞུ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་ཚོས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེའི་མདའ་འཕང་བ་ན་གཞུ་རྒྱད་ཆད་ནས་མདའ་མལ་ཡའི་འགྲམ་དུ་ལྟང་
ཏེ། ས་དེ་སྤྱད་ཐོབ་པ། །རྗེ་གཅིག་ཡབ་ལྷ་བདལ་དུག་བྱ་བ་བྱོན། །དེ་ལ་
སྲས་མཆོག་སྒྲུབ་བདུན་མངའ་བ་ལས། །བར་ལྷ་ཆོགས་བདུན་ཡབ་ལྷ་མཆེད་
ལ་གནོད། །ཡབ་ལྷ་མཁྱེན་དཔོན་ཞང་པོའི་ལྷ་ལ་དུ་སྒྲགས། །དུས་གཟུབ་ཤེམ་
མེད་བཅུན་དང་བཤོས་པའི་སྲས། །གཉའ་བྲི་ཡན་འབྲངས་སྤྱིད་པའི་ལྷ་རབས་
ཀྱི། །རྗེས་གཅིག་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་བྱ་བ་དེ། །མགོ་ནག་མི་དང་སྲག་ཆགས་
ཁྱེན་དུ་བྱོན། །དོན་ལ་བཞུགས་ནས་ཀྱིས་བརྟུད་སྲས་བལྟམས་པ། །སྒྲགས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་<དག>ལ་དམག་འདྲེན་སྐབས། །གཡས་ཀྱི་རུ་འདྲེན་དཔའ་པོ་སྒྲག་
ཆས་བརྟ། །སྒྲོན་ཀྱི་ཤལ་ལེལ་གྱང་མི་རྩ་ཞོན་བརྟ། །གཡོན་ཀྱི་རུ་འདྲེན་ཕགས་
མཁན་ཕུར་ཐོགས་བརྟ། །སྤྱད་ཀྱི་རྗེས་ཤལ་ཕུབ་ཆེན་མདུང་ཐོགས་བརྟ། །ཨ་
རྒྱན་ཀྱི་ལྷལ། །གནམ་ལ། །ནག་པོ། །ཐལ་སྤྱི། །རྩ་མ་ག་ལ་ཡན་ཆད་དོ་
གསུངས། །འགྲོ་པ། །ནི་པ་ལ། །ཕུཤོར། །ཀའོ། །རཅདུར།
ཐལ་ནཏར། །ཨ་རྒྱན་ཡི་གེ་ཉའི་སྐལ་བ་འདྲ། །རྟུག་པུ་ཡི་གེ་ངང་བ་གཟུབ་
སྤོང། །

སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆལ་སྟེ། །བྱིག་བེད། །ཆོགས་བཅད་ཀྱི་མཛོད།
སྒྲམ་བེད་བེད་ཁྱའི་མཛོད། །ཡུར་བེད། །བསྐང་བ་དང་རིམ་གྱི་མཛོད།
ཡམས་བེད་འབྲུལ་དང་མན་ངག་གི་མཛོད་དོ། །ལྷ་མོ་ཡའི་ཉི་ལ་སྒྲོང་བརྟུད་
ཁྱེས་པ་ལས་བདུན་ནི་ལྷ་དག་དང་ལྷ་དུ་ཞོད་དོ། །བརྟུད་པ་ནི་སྤོང་རུལ་བ་

ཞིག་སྒྲིམ་པ་མས་གཞན་དུ་འོར་<དོར་>བ་ལས། སྤྱུ་རྩ་སྒྲིམ་སོ། །དེ་ལ་
 མས་ཆད་ལས་སྤྱི་ཉིན་རེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱར་བ་བྱེད་དུ་བརྟུག་གོ། །དེ་
 ལྟ་བུར་ཁྱེད་མཇུག་པ་ལ་མཇུག་གིས་བྱངས་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་ཞོན་ནས་ཉག་ཏུ་འགྲོ་
 བར་བྱེད་དོ། །ཉི་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེས་མདའ་འཕང་བ་རྒྱམས་ནི་ཉི་མའི་
 འད་ཟེར་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ནི་སྤྱི་རེངས་ཏེ། ཉི་མའི་མཛའ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལས་སྒྲིམ་པའི་བྱ་མ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །དེ་རྩ་ཆ་དང་ལྟན་པས་ཉི་མའི་
 རྩུགས་སྤྱི་གདོང་གཡོགས་དམར་པོ་བཅིངས་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ནི་ཐུན་
 མཆམས་གྱི་འོད་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མི་རྒྱམས་ལ་ནི་བཞིན་རས་གསལ་བར་
 རྟོན་ཏེ། སྤྱི་རེངས་མཐོང་རྩ་ཞེས་སྒྲུའོ། །དེ་རང་གི་པ་འོངས་པའི་ལམ་གྱི་
 ཐུན་པ་དག་བསལ་བར་བྱེད་ཅིང་གདོང་གཡོགས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལས། སུས་
 མཐོང་བ་དང་ཆགས་པ་དྲག་པོས་འཁྱུད་པ་ལས། དེ་དེ་ཉིད་དུ་པའི་ལག་ཏུ་
 འཆི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤྱི་རེངས་ཡལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉི་མའི་ཞབས་འབྱིང་བ་ནི་
 ཡུལ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ཉི་མ་དང་། སར་རྩུ་སྤོད་མའི་གཟུགས་སྤྱི་བྱས་པ་ལས་སྒྲིམ་
 པའི་བྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གསེར་གྱི་ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ། འད་བ་
 ཆགས་གིས་བྱངས་པ་ཞོན་ནས་ཉིན་མཆན་དུ་རྩུ་བར་བྱེད་དོ། །མཆན་མའི་
 དུས་སྤྱི་དེ་རྩ་ཡབ་ཐུགས་པ་ལས་བསལ་བ་དཀོར་དག་སལ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན་
 ནོ། །ནམ་ལངས་པ་ན་ཉི་བའི་རྩུ་མེད་པར་སྤོད་པ་ནི། དེས་རང་གི་སྤྱོད་གྱི་
 ར་རོས་བྱིལ་གྱིས་མཆན་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་རྩ་མོ་མཆན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་
 རྟུན་པོ་དག་གི་མཆན་བྱེད་པ་དེ་འོང་བ་ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཉམས་ཉེས་པ་
 འགའ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡུལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱས་ཤིག་དང་། དེ་ནི་ཉིང་
 རྩེ་ཅན་ཉག་ཏུ་ས་ལྟེང་དུ་འོག་ཏུ་རྩུ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པ་དང་། རྩུ་བས་མེད་པ་
 རྒྱམས་ལ་གྲོགས་བྱེད་དོ། །ཡུལ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྩ་རྒྱམས་གྱི་བདག་པོ་ལྟེ།
 གཞོན་ནུ་མཛོས་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་སྤྱི་ཡོད་དོ། །ལུ་ཅོ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མཐུ་ཆེ་བ་ལྟེ། ནམ་མཁའ་ནི་དེའི་གོས་སོ། །སྐར་མ་རྒྱམས་ནི་མིག་རྒྱམས་

སོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུ་བམས་ཅད་དེའི་མགྲིན་པ་ལས་འོངས་སོ། །རྒྱའི་ལྷ་དང་
བདེན་པའི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་རྩལ་ལ་དུས་རྒྱུ་ནད་ལྷེར་བར་བྱེད་དོ། །
ཉེས་པ་ཅན་རྩལ་ལས་འཆིང་བར་བྱེད་དེ་སྤྲུལ་འབྱོར་མི་རུས་སོ། །
དེ་ནི་ཉེན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་གཉིད་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕེལ་ཆེ་བྱེད་དོ། །ཉི་མའི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟ་རྩུ་རྩལ་བཅུན་མོ་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་མེད་དོ། །དེས་གལ་ཉེ་
བདག་ལ་བྱ་ལྷེས་ན། དེ་མཚུལ་ལ་མཚན་པ་འབྲལ་ལ་ཞེས་མནའ་བོར་བ།
དུས་ཕྱིས་ཅན་བྱ་ཞིག་ལྷེས་པ་དང་། མཚུལ་ཡོངས་ནས་སྤྲུལ་པ། དམ་
བཅའ་བཞིན་བདག་ལ་ཕྱིན་ཅིག ད་དུང་ཉེན་བཅུ་བཞག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་
མཚན་པར་འོས་སོ། །ཉེན་བཅུ་ཕྱིན་པ་དང་། མཚུལ་འོངས་པས། ད་དུང་
སོ་ལྷེས་སྤྲུག་ཅིག དེ་ནས་ཡང་ཕྱི་བཞོལ་ཅི་རིགས་པ་བྱས་ནས། བྱ་དེ་
ནར་སོན་ནས། བྱིས་ཐབས་བསྟར་ན་པ་ན་དེའི་མ་མེན་ཏུ་མ་དག་གི་ཞོན་
ཏོ། །བྱས་མཐོང་ནས་རྒྱ་ཁྲིས་པས། དེས་དེ་མ་ལྷེས་པ་ནས་མཚུལ་ལ་ཕྱིན་
པར་བཤད་དོ། །བྱ་དེ་ནགས་སྤྲུལ་ནས་དབང་པོ་ལ་སྤྲུབས་སྤྲོས་པ་ལས་ལོ་
གསུམ་གནས་སོ། །མཚུལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཅན་ལ་དུས་རྒྱ་བཏར་དོ། །དེ་སོས་ནས་
བྱས་མ་གཟོད་དེ་བྱིས་དུ་སྤར་སོང་དོ། །ལམ་དུ་བྲམ་ཟེ་དབྲལ་པོ་བཟའ་མི་བྱ་
གསུམ་བཅས་པ་ཞིག་འཕྲད་དེ། བདག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བྱ་པོ་ཕྱིན་ཅིག་དང་།
བ་ལང་གི་རྒྱ་ཕྱིན་པར་བྱའོ་སྤྲུལ་པས། བྲམ་ཟེ་མོ་མོ་གཉིས་ཀས་མ་མཉན་
ཏོ། །བྱ་འབྲང་པོ་སྤན་མེབ་ཕྱིན་ཅིག་སྤྲུལ་པས། དགའ་བཞིན་ཏུ་ཕྱིན་
ཏོ། །དེར་རྒྱལ་བྱས་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་བྲམ་ཟེ་འབྲལ་བ་འདིས་ནི་གདོན་མི་
ཟེ་པར། མཚུལ་མཐུ་བར་འཁྱར་རྩོམ་ནས་མཚན་ཕྱིན་ལྷ་གོན་བྱས་སོ། །
འོན་ཀྱང་ཕྱར་པ་ལ་འདོགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་སྤྲོན་པོ་སོགས་སྤྲུ་
ཡང་བྲམ་ཟེ་གསོད་པར་སྤྲོ་བ་སྤྲུ་ཞིག་མཆིས། བྱས་ཀྱང་དེ་ཕྱར་པར་འདོགས་
པ་རུས་སོ། །རྒྱལ་བྱས་བྲམ་ཟེ་པ་ལ། བསྐང་སྤོང་ཕྱིན་པ་ལས་དེས་རང་གི་བྱ་
ཕྱར་པ་ལ་བཏགས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཚན་ཁྲིར་ནས་སྤྲུ་བྲུགས་རན་པ་ན་སྤྲུ་ཞིག་

བུམ་བེ་གསོད་པར་སྒྲི། འགའ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ནས། བུམ་བེ་ཕ་ལ་བ་ལང་
 གཞན་སྤྱང་བྱན་པ་དང་། དེས་རང་གི་བྱ་གསོད་པར་བཅམས་སོ། །སྤྱོད་
 བེམ་པ་འཇིགས་པས་ལྷ་ཆོགས་བཤེས་གཉེན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷ་
 ཆོགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རག་ཐོས་ཏེ། བདག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མི་
 ཡན་གྱི། ལཱུཏ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག ལཱུཏ་ཆོག་དེས་མགྱ་ནས།
 ལཱུཏ་མེམ་ཐར་བར་བྱས་སོ། །དེ་བྱིན་ཆད་དེའི་མའི་མཆོད་སྦྱིན་མི་ལེན་ནོ། །
 ལཱུཏ་མེམ་པ། ས་ལ་ཡིད་བྱུང་ནས་ལྷ་ཆོགས་བཤེས་གཉེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 བྱིས་བྱང་སྤྱང་ཆེན་པོར་རྒྱུར་ནོ། །དབང་པོ་ནི། ལཱུཏ་དང་མཉམ་པ་ཅམ་
 གྱི་སྦྱབས་ལུན་ཞིང་། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་ཞེན་ཏེ། དེ་ནི་སྦྱིན་དག་ཡིན་ནོ། །གཞུ་
 བྱི་འཇའ་ཆོན་ནོ། །སྒྲིག་ནི་མདའ་འོ། །འབྲུག་སྤྱི་དབང་པོ་ཁྲས་པའི་ང་
 རོའོ། །དེ་བ་ལང་ནམས་སྤྱང་བར་བྱེད་ཅིང་། བུམ་དགའ་བ་ན་དེ་དག་གི་འོ་
 མས་ལ་འཇོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཆར་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་བ་སྤང་ཅམ་མིན་གྱི་
 རེས་སུ་འབྱངས་པ་དག་གི་བ་ལང་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །ནམ་ཉེས་པ་ཅན་
 འགའ་ཞིག་བ་ལང་བརྒྱས་ནས་ས་ལ་ཡིབ་ཅིང་འགྲོ་བ་ན། དེས་གནམ་ཕྱགས་
 འབེབས་པར་བྱེད་དོ། །དབང་པོ་ནི་འོ་མའི་བརྒྱང་བར་རོམ་པ་མེད་པར་
 དགའ་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེའི་བསམ་པ་བཞིན་རྒྱུར་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐམས་
 ཅད་འོ་མའི་བརྒྱང་བས་ར་རོ་བཞིན་གནས་པར་འརྒྱར་རོ། །རང་རེ་ཡུལ་གྱི་
 གཙུ་མའམ་སོ་མར་ཅ་བྱ་བ་དེའི་ཁྲ་བ་བསྐྱལ་ནས་འོ་མ་དང་བསྐྱེས་ནས་བརྒྱང་
 བ་བྱས་པ་དེ་རིགས་མཆོག་ནམས་ཆང་མི་བརྒྱང་མོད་འདི་བརྒྱང་བར་བྱེད་
 དོ། །འདིའི་མིང་དེ་ཡང་སོ་མར་ཅ་ཞེས་སྤྱོད་གྱི་མིང་ཡིན་པ་ཤོད་ཡུལ་ཏུ་ཇི་ལྟར་
 སྐབས་ཞེས་པ་རྟེན་ཁ་ཤས་རོ་མཆར་བྱེད་དེ། དེང་སང་དེ་མིང་གཞན་ཏུ་
 འཛོད་དོ། །འདི་ནི་རིག་བྱེད་རང་ལས་བཤད་པའི་བརྒྱང་བ་མཆོག་གཅིག་ཡིན་
 ནོ། །ཡམྱེན་འོ་མ་ནམས་གྱི་གྲགས་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་སྒྲིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་
 བ། རྒྱ་དང་བཅས་པའི་སྦྱིན་དག་གི་སྦྱེན་པར་བྱེད་དོ། །དུས་གཞན་ཏུ་ཆུའི་

ས་པོན་ཤིང་གི་ཁོང་ན་གནས་པ་ཤིང་བསྐབས་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་
 རྒྱུ་འབྱུང་ནི། །གཙུབ་ཤིང་སྐབ་ལྷགས་ནི། མི་གཅིག་གིས་ཤིང་དུམ་སྐམ་
 པོ་ལྟར་དུ་ཁྲུང་བུ་ཅུང་ཟད་དུས་པ་ཞིག་ས་ལ་བཞུན་པར་མཁན་ཏེ་བཟུང་།
 མི་གཅིག་གིས་དཔྱུག་པ་ཤིང་པོ་ཅེ་རྣམ་ཞིག་ཁྲུང་བུར་བཅུགས་ཏེ་ལག་མཐིལ་གྱི་
 བར་ནས་དྲག་དུ་བསྐྱེལ། གཞན་རྣམས་ཏེ་འཁོར་དུ་ཆོགས་ནས་མེ་ལྗེའི་
 རྒྱགས་དང་བསྟོད་པ་སོགས་རིམ་གྱི་འཕྲི་ཚུལ་དུ་བྱེད་དོ། །མི་ཤིང་བར་དོད་
 འབར་བ་ན་དབང་ལྷག་གི་ཅར་ཅ་སྐམ་པོ་ཅུང་ཟད་ལྷགས་པས་མེ་མཆེད་དོ། །
 སྐབས་འགར་དབང་ལྷག་པ་ལ་ཐག་པ་བཟུས་ནས་ལྷེ་གལས་གཡོན་ནས་རེ་མོས་
 ལྷ་འཕེན་པས་རྒྱར་རྒྱར་བསྐྱོར་ཏེ་ལྷར་ལྷར་འབར་དོ། །

དངོས་པོ་རང་འབྲས་འབྱིན་པ་ལ། །

གསོལ་བ་བཏབ་པས་ག་ལ་མན། །

མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་བྱང་བ། །

དུས་མ་ཡིན་པར་བཅའ་མི་རུས། །

དང་པོ་མེ་སྐྱེས་པའི་གནས། རྣམ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆུང་གནིས་ལས་ཆུང་བ་ནི་
 རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གར་བུ་བར་ཡོད་པ་ཁོ་བོས་གྲང་མཐོང་ཞིང་། ཆེ་བ་དེ་ལྷ་
 ཏུ་སྐྱེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལོ་རེ་བཞིན་ལ་ཅར་རྣམས་གནས་སྐྱོར་ལ་འགྱུར། །
 དེར་བྱ་གར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཡང་ཡོད་ཟེར་དོ། །དེ་ནི་དོང་གཏིང་ཤིང་པོ་
 སྐབས་འགར་ནང་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་ལྟེ། སའི་འོག་མེ་ལ་རྒྱར་དུ་ཡོད་པ་
 དང་འབྲེལ་བ་ལས་སྐབས་འགར་མེ་དང་རྣམ་ཐོན་ནས་ཡུལ་མང་པོ་རྒྱབ་པར་
 བྱེད་ཅིང་། ས་གཡོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདིའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས་ས་ཡོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་དགས་བྱང་རྒྱ་ལམ་གཅིག་གནིས་ལས་ཤིང་པའི་ལུས་རྣམས་སྤྱི་ཡོང་བ་
 དེའོ། །དུང་རྒྱུང་པ་དེ་ལྷ་པུའི་ཁ་ཤིས་མཆོ་རྩོན་ཕྱོགས་ན་ཡང་<ཡོད>དེ་
 འབྲུག་དུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །མི་འམ་ཅི་རྣམས་ནི་ལྷ་དག་མི་ཡུལ་ན་འབྲུམས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནགས་ན་གནས་ཤིང་མི་རྣམས་བཟུང་ནས་ལྷན་གཅིག་དུ་

དགའ་མགུར་སྤྱད་དོ། །ནམ་དེ་དག་ལྟ་ཡུལ་དུ་ཤོག་པ་ན། སྤུ་གྲ་དག་འགྲོ་མི་
 རུས་པས་མི་ཡུལ་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡམ་ནི་ཉི་མའི་བྱ་མིན་ནོ། །གཞན་
 དག་ན་རེ། བཟུ་བྱ་གྱི་དགའ་དྲི་ཟེ་བཤམ་སྤྱད་དང་ཆུའི་ལྟ་མོ་འདུས་པ་ལས་
 རྒྱུས་སོ་བྱེར་རོ། །དེ་རང་གི་སྤང་མ་ཡམ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཉལ་པོ་བྱས་སོ། །མི་
 རྒྱམས་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་མི་བཞི་ཡམ་ཡིན་ལ། །གལ་ཏེ་དེ་ལམ་ལྷ་པ་ལ་
 བཅའ་ན་རྟག་དུ་གནས་པ་ཞིག་ན། དེ་ལམ་ལྷ་པ་འཆོལ་ཞིང་སྤང་སྤང་པ་
 ལས། རྒྱམ་ཞིག་ན་ཕྱིར་མི་ཤོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྤྲེལ་སོ། །དེ་ནི་གཤེན་ཡུལ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་བདག་ཅག་ལ་ལམ་དེ་བསྟན་ནོ། །མི་བམས་བྲིད་ནས། ཡམ་
 ག་ན་བར་སྤང་ནས་དགེ་སྤྱོད་གི་ཤན་འབྱེད་དོ། །གང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་
 རྒྱམས་སོ་མའི་བརྟུང་བ་བྱིན་ནས་འཆི་བ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་
 དཔུལ་བལ་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། །

ཀམ་དེ་བ་ནི་མེད་ཅེ་ལ་ཞོན་ཞིང་མེ་རྟོག་གི་མདའ་གཞུ་ཐོགས་པ་དེ།
 ལྟ་ལམ་ན་ནི་བྱ་རམ་ཤིང་གི་མདའ་གཞུ་ཅན་གྱི་གཟུགས་དག་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་
 བའི་དགའ་བྱུང་བཅའ་པ་དེ་བྱིན་ཅད་ཡན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆུང་མ་ནི་
 རཏིའོ། །མ་རྩ་ནི་མི་རྒྱམས་གྱི་ཐོག་མ་སྟེ་ལྟའི་བུའོ། །དེས་མར་གསར་དང་།
 འོ་མའི་བྱིས་མ་དག་གིས་ཁྲབ་འཇུག་ལ་བྱིན་སྟེག་བྱེད་པ་ན། མཆོད་པ་ལས་
 བྱ་མོ་མཛེས་མ་བྱུང་ངོ། །ཡུལ་མཐོང་ནས་དགའ་མགུར་སྤྱད་པར་བཅམས་
 པ་ལས། དེ་ཐོས་ནས་རང་གི་སེམས་བྱའི་དྲུང་དུ་སྤང་ངོ། །ཕ་ཆགས་ནས་བསྟར་
 བ་མཐོང་སྟེ། དེ་རང་ཉིད་གྱི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། མ་རྩ་སྤང་དུ་
 བསྐྱར་ནས་བཞུལ་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་མ་དང་། མ་བྱ་མོ་ལ་སོགས་པར་
 བསྐྱར་བལས། མ་རྩ་ཡང་དེའི་རིགས་གྱི་མར་བསྐྱར་ནས་སྤྱད་པ་ལས་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་དྲུང་འགྲོ་དག་གི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་ངོ། །ལྟ་མོ་ལྟ་མ་ནི། རི་བོ་
 གངས་ཅན་གྱི་བུ་མོ་ཡིན་ལ་དེ་དྲག་པོ་ཁྲིས་པ་ནི་ཀ་ལི་སྟེ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་བཞི་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ཁྲག་སྟེ་མ་པས་འབྱུང་བ། འོག་མ་གཉིས་གྱི་དང་མི་མགོ་འཛིན་

པ་ཏྲེ། རྒྱ་མཐོང་འཕྲིལ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཐོང་འདི་ཡིན་ལ་དབང་ས་ཅན་མ་
 ཉི་མ་ཡིན་ནོ། ། དུས་ཡང་ཡུ་མའི་རྒྱ་མ་པ་གཞན་ཏེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྩུ་པ་
 མཆོན་ཆ་རྩ་ཆོག་སྐྱེས་པ་སང་གི་ལ་ཞོན་པའོ། ། དུས་ཉི་ལྔ་བས་དང་།
 དཔལ་མ་ཉི་ལང་ཆོད་དང་། དབང་ས་ཅན་ཉི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཏྲེ། གཙུ་མ་
 དུས་ལས་པའི་གསུམ་པོ་དག་གི་གཟུགས་རྟག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མཐོང་ངོ་། །

ཞི་བའི་རྒྱུང་མ་གཞན་ཉི་མ་ཉི་ཤེས་པ་ཡག་པོ་བྱུང་པ་མ་ཉི་མ་རུའི་བྱ་མོ་
 སྤྱུ་ཏྲེ། ། དེ་གཉིས་ལ་བྱ་མོ་མེད་པ་བརྩུ་བྱས་པ་ལས་བརྩུ་གསུམ་
 རྩ་མེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱགས་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 ཕྱིན་ནོ། ། དེ་ནི་ཡ་མ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། གཅིག་ནི་ཡ་ཕྱིན་ནོ། ། གཅིག་ནི་པ་ཉི་
 ལ་ཕྱིན་ནོ། ། བརྩུ་བྱས་པ་ས་ཉི་ཉི་བཞི་པ་ལ་ཕྱིན་ནོ། ། རྩ་མེས་དཔྱད་མཆོད་
 ཕྱིན་ཕྱིད་པ་ན། ཞི་བ་ནི་རྩོན་པའི་ཆས་བྱས་ནས་སྤོང་པས་ལྷ་དག་གི་གྲངས་
 སྤྱུ་མ་བགངས་སོ། ། དེ་མཐོང་ནས་ས་ཉི་མ་དགའ་བར་རང་གི་བདག་པོའི་
 མཆོད་པ་མི་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་སྒྲིག་གི་མེ་ལ་མཆོངས་སོ། ། ཞི་བ་ཁྲོས་ནས་
 མཆོད་ཡུལ་ལྷ་རྩམས་སྒྲིགས་བརྩུར་བསྐྱད་ཅིང་། དཔྱད་ཡང་བསད་པས་སྤྱར་
 ས་ཉིས་ནན་གྱིས་གསོལ་བས། ཡ་ལ་སྤྱོད་ཕྱིན་ནོ། ། མགོ་ནི་སྤར་མ་ཕྱིན་
 ཏོ། ། ས་ཉི་ཉི་ཅུ་ཉི་ཀ་ཡིན་ཅིང་། ཡང་གཏམ་རྒྱུད་གཞན་ནས། དེ་ལྷར་
 མཆོད་ཕྱིན་ཞི་བའི་སྤལ་བ་བཅད་པས་མཁྲོས་ནས་མཆོད་ཕྱིན་གྱི་མེ་ལ་ཕྱེབས།
 ཞི་བ་ནི་དེ་ལ་ཤེན་ཏུ་བྱམས་པས་སྤྱོས་ཏེ་རོ་པར་བྱ་སྐྱོགས་ནས་འཇམ་མིང་གུན་
 ཏུ་བསྐྱར་བས་ཇི་ཅམ་ན་བྱལ་ནས་བྱམ་བྱར་བཟུང་ཏེ་མགོ་ལག་པ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཆ་
 རེ་ལྷང་བའི་ས་ནི་ཡུལ་ཆེན་ཉེར་བཞི་དང་བྱག་ཏུ་དག་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དེར་
 རྫོང་གཟུགས་སྤྱུར་པའི་རང་བྱུང་ལྷན་མགོ་ལ་སྐྱོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བྱ་
 སྤྱར་པ་ཉེར་བཞི་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི་རང་རྫོང་གཞན་ཉེར་བཞི་པོ་དེ་ཡང་ཡིན་
 ཏོ། ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དེའི་ལྷ་གི་ གམར་པ་ལྷང་ནས་ཞི་བ་རེ་བ་བྱུང་དེ་
 གངས་རི་ལ་སང་ནས་སྤར་དཀའ་བྱུང་ལ་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི་

གནས་ཀྱང་གྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཏེ་གནས་ཏེ་ཐེག་པའི་ཐོང་ལྷུང་དང་།
 བོ་པ་ལ་ན་ཡོང་ཅེས་ཀྱང་བཤད། དེ་དཀའ་བྱུང་ལ་བཅོན་པ་ན་བྱུང་མེད་
 བྱལ་བས་ཆགས་པས་ཡིན་འབར་བཞེན་པས་ལས་སྤྱུང་བས། དེའི་ཆེད་ཏེ་
 ད་ཉ་དབང་སྤྱག་གི་རྩོམ་ལ་ཆུ་ཉག་ཏེ་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དེ་ཉག་ཏེ་
 ཉར་བེད་དོ། །ཅན་ཀའི་སྤྱོད་པ་ཇེས་མ་ནི་ལྷ་མའི་ཞེས་བཤད། ཡང་ཆོགས་
 བདག་ཤིན་ཏེ་མཛེས་པ་ལ་ལྷ་མ་ཡང་ཡིད་གཡོས་པས་ཅིའི་སྤྱར་བྱལ་ཆགས་པ་
 སྤྱོས་སྤྱུང་ཁྱོས་ཏེ་དམོན་པ་བོར་བས་སྤང་གདོང་དང་གསུམ་པ་ཆེ་བ་བྱུང་ངོ་
 ཞེས་ཀྱང་བཤད།

སཐུ་ཏེ་བྱ་ནི་ཆོགས་གྱི་བདག་པོ་ལྟེ། སཐུ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ན་ཡང་ཞི་
 བས་གཅེས་ཞིང་ཐོང་ཏེ་མ་བཅུག་པས་དེ་རང་གི་ལུས་གྱི་བསལ་བ་ལས་ས་དང་
 བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ཡིད་ཏེ་འོང་བའི་གཞུགས་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཏེ་བཞོད་དོ། །
 དེས་ཞི་བ་འཛོམས་པ་ལ་གཞུགས་བྱས་པ་ལས་ཞི་བ་ཁྱོས་ནས། བྱུང་འཇུག་སྐྱེས་
 ལྟ་བུམས་ཅད་ལ་བསྐྱེད་ནས་དེ་སོང་ཅིག་ཅེས་སྤྱོད་སོ། །བྱུང་འཇུག་གིས་དེ་
 སྤྱོད་པས་ཀྱིས་མི་བྱུང་བར་ཤེས་ནས་འཕྱིག་པ་སྤྱོད་པར་སྤྱལ་བ་ན། དེ་ཆགས་པ་
 ཅན་ཡིན་པས་མགོ་བསྐྱར་ནས་བལྟས་པ་དང་། ལྷག་པ་ནས་སྤྱོད་ཐེགས་ཏེ་
 བསད་དོ། །སཐུ་ཏེ་སྤྱོད་ནས་ལ་གདུང་ཤུགས་ཀྱིས་གསལ་བས། ཞི་བས་
 བཀའ་བྱང་ཏེ་སོང་ལ་ཐོག་མར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆགས་ཀྱི་མགོ་ཁྱེར་ཤོག་སྤྱོད་པ་
 ལ་སྤང་ཆེན་གྱི་མགོ་རྟེན་ནས་སྤྱོད་དོ། །དེ་ནི་ཀའ་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ནི་བྱང་
 ཏེ་མགོ་བསྐྱར་ནས་འཕྱིག་པ་སྤྱོད་པའི་མགོ་ཁྱེར་ཤོག་ཅིག་སྤྱོད་པས། སྤང་
 ཆེན་ཁོ་མོ་ཅམ་རྟེན་དེ་མགོ་བཅད་ནས་སྤྱོད་རོ་ཞེས་བཤད་དེ། ད་ཏུང་ཡང་
 བྱམ་བེ་རྣམས་མགོ་བྱང་ཏེ་བལྟས་ནས་འཕྱིག་པ་སྤྱོད་པ་ལ་འཛེམས་སོ་ཞེས་
 གྲགས་སོ། །ཡང་སྤང་མགོ་བྱང་བའི་གདམ་གཞན་ཐོང་ཏེ་གྲགས་པ་དེ་ལ།
 གཞན་ནི་ལྷུང་ལས་བཤད་དེ་ཞི་བ་དང་ལྷ་མ་སྤང་ཆེན་ཏེ་སྤྱལ་ནས་ཆགས་པ་
 སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་གྱི་བདག་པོ་སྤྱོད་པར་འོང་བའི་དབང་

ཐུག་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་གོང་ན་མེད་པའི་འབྲིག་བདེ་དང་། ལྟོ་འདུན་
 ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །མཚན་མོ་གཅིག་ལ་དྲ་དང་འཁྱར་བའི་མཚན་གྱིན་ལ་སོང་
 ལྟོ་མགྱིན་པ་ལ་བྱག་པར་ཆོས་སོ། །བྱི་བ་ལ་ཞོན་ནས་འོང་བ་ལས་ལམ་དུ་སྤུལ་
 ཆེན་པོ་ཞིག་དང་བྱག་པ་ལས་བྱི་བ་མྱུར་མཚངས་པ་ལས། ཁོ་ཐང་དུ་ལྷང་
 བས་ལྟོ་བ་གས་སོ། །དེས་ལྟོ་བ་གས་པ་ཅི་མི་སྒྲུལ་ཡང་། ལ་དུ་ན་མས་ས་ལ་
 འཛོལ་བ་མཛོལ་ནས་སྐར་བརྒྱས་ནས་ལྟོ་བར་བརྒྱག་ལྟེ་ལག་པ་གཅིག་གིས་རྒྱ་
 ཟུམ་ནས་བྱི་བ་ལ་ཞོན་ཏེ་སོང་ངོ། །དི་ཅམ་ན་པོར་བྱ་ལྟོང་ཐག་དག་སྐད་
 འབྱིན་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ་བལྟས་པ་ན་རྒྱ་བ་དང་། དེའི་རྒྱང་མ་རྒྱ་སྐར་ཉེར་
 བརྒྱད་དག་འབྱ་ཞིང་གད་མོ་དགོད་པ་མཛོལ་ནས། དེ་ཁོས་ནས་རྒྱ་བ་ནག་
 པོར་བྱས་སོ། །ནགས་སྤྱ་རང་གི་མཆེ་བ་གཡས་པ་བཅགས་ཏེ་ཆལ་པར་
 བཤགས་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱར་གཉིས་སྤྱ་བཞག་པ་ལས། ཆོམ་རྒྱན་དང་མར་བས་
 ཁོ་ན་ལ་འོས་པའི་འོད་འབྱིན་ཏོ། །ལྟོ་མོ་མཚན་མོས་ལྟོ་ན་མས་སྤྱན་ཏེ་གསོད་པ་
 ལས། སྐར་ཉི་མ་ད་གའི་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བ་གང་བ་ཡང་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་ད་
 དྲང་ཡང་སྐབས་འགར་ཐོན་མ་བཞིན་མཛོལ་ལྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་མཆེ་བ་གཡས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ནོ། །གཞན་ནི། བཅག་གི་ཀེལ་ཤར་སོང་ལྟེ། རྒྱལ་རིགས་ན་མས་འཛོམས་
 པའི་དག་ལྟ་ཞི་བ་ལས་རྟེན་པ་དེ་སྐར་ཕུལ་འདོད་པ་ལས། ཞི་བ་ཡུ་མ་ལ་རྣལ་
 བས་ལྟ་བུ་བརྒྱའི་བར་བརྒྱགས་ཀྱང་ད་དྲང་མ་འཆར་བས་དེ་སྤྱོད་ནས། ཆོགས་
 ཀྱི་བདག་པོ་སྤྱ་སྤྱང་བའི་མཆེ་བའི་བར་དུ་བཞག་ནས་སོང་ངོ། །དེས་ཀྱང་ཡབ་
 ཀྱི་མཚན་ས་ལ་འཛོག་པ་མ་གྲས་པར་བསམ་ནས་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ལས་མཆེ་བ་ཆག་
 ག་ཞེས་ཀྱང་བྱེར་རོ། །བྱ་སྐད་གང་དག་བལྟན་བཅོལ་བྱང་བ་དག་གིས་བདག་
 པོ་དག་འབར་བྱེད་པ་ན་མས་ལ་དེས་མཚན་གྱིན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་
 འདི་དང་དབང་ཐུག་གི་ལྟ་ཁང་ན་མས་ཀྱི་བྱི་རྣལ་དུ་པོ་མོ་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་
 གཟུགས་ལྟ་ཆོགས་བསྐར་ཞིང་། འདོད་པའི་མདོ་མིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཐོན་གྱི་དྲང་

ཕྱིང་བྱུང་ཡན་པས་པ་དག་ཀྱང་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །

ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་རིག་པ་ཡང་རྫོ་བར་གྲགས་ཏེ། བཅ་ཁོ་དང་ཐུན་
ཐུབ་རྒྱུ་གཉིས་ན་མེན་པ་ན་བྱད་མེད་འདྲ་པར་རྒྱར་པས། ཡ་མས་བྱིད་
གཉིས་ལས་ཐུ་ཞིག་འཛིག་ཏེ་ན་རྫོར་ནས་ཐོན་ལ་སྒྲིབས་པ་ལ་རྒྱང་མ་ཐོན་ཏེ་ལེན་
ནི་སྒྲུབ་པས། ཐུབ་རྒྱུ་ནི་མདའ་ལྟར་བྱ་མོང་དོ། །ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་མི་
འགྲོ་བར། ཞིབ་དང་བ་ལུ་མའི་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་རྫོགས་སོ། །དེ་ཅི་ཡིན་དེས་
པས། དེ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ལས། བྱ་གང་ཞིག་ཡ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་བ་
བྱེད་པ་ནི་ས་ཆེན་བསྐྱར་བ་དང་མཉམ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་མཐུ་ནས་
ཐོན་ཏེ་རྒྱང་མ་སྒྲངས་ཏེ་བུའི་དང་མིའི་བྱ་བའི་ལྟ་མོ་གཉིས། བུའི་ནི་ཐོག་
མའི་རྫོགས་དང་། མིའི་ནི་བྱ་བ་བརྒྱམས་མཐར་ཐུན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱ་བ་
དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་མོ་ལྟ་མོ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ལྟར་བྱིད་ཐམས་ཅད་ལྟའམ་ལྟའི་
ནམ་རེ་ལ་བྱ་སྤོ། །དགེ་ཤིག་གི་ལས་ཀྱང་བུ་གཟུམ་བྱ་བའི་ལྟའི་བཟོ་བོ་ཡིན་ལ།
ཡལ་ཆར་འདི་དག་གི་མང་པོ་ཞིག་ནི་དང་པོ་ལྟན་ཆོག་གི་གཞུགས་སྤྱོད་པ་
ཅམ་ལ་བྱིས་སྤྱབ་མཐའ་བཅས་པར་སེམས།

དབང་ཐུག་ནི་སྤྱི་རྒྱ་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཐུབ་འདུག་ནི་གནས་པར་བྱེད་པ། ཆོགས་བདག་ནི་འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། །
དབང་ཐུག་ནི་སྤྱེད་བྱེད་དང་། དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་འདྲ་པའི་དེ་
ཉིད་ཡིན་པས་ཡིན་ཏེ་གཞུགས་སྤྱོད་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཉག་ཞི་བ། སད་ནི་བ་
དང་། མི་བ་ཏེ་ཞི་བ་ནི་དབང་ཐུག་གི་སྒྲེར་གྱི་མིང་། ཕྱིང་གི་བྱིས་པ་རྒྱན་
ཆད་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཞིག་ཏེ། པར་ཆེན་སི་ཏུས་དེ་ལྟར་འཕགས་ལུལ་ན་རྒྱང་
ལྟར་གྲགས་གསུང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱན་པོ་འགའ་སི་ཏུས་དེ་
ལྟར་གསུང་བ་ནི། ཕྱིས་ཞེས་པའི་བྱིས་པའི་མིང་ཏེ་འཕགས་ལུལ་ན་རྒྱང་ལྟར་
གྲགས་ཞེས་པ་དང་ཐུད་མི་འདུག་ཅེས་དགག་པ་བཟོད་པ་ནི། བྱང་སྤྱོད་གི་
ལྷག་སྤྱད་ཏེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཏུ་དབང་ཐུག་ཏེ། ཡི་ལྟན་ཆོག་རིག་བྱེད་ནི་མིང་།

ཅམ་ཡིན་གྱི། ལྷན་དངགས་དང་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷན་པ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་
 རོ། །འདྲག་པ་བརྒྱའི་ནག་པོ་ནི་བསྟེན་དབ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀམ་སའི་སྲིང་མ།
 དེབགི་གཉིས་གྱི་བྱའོ། །ཀིསལ་མཚན་མཁན་དག་གིས་རང་གི་ཚ་བོ་བརྒྱད་པས་
 གསོད་པར་བཞུན་པས། དེས་དེ་ལ་གི་ལ་གང་ཏུ་སྦྱེས་བ་དེ་མ་ཐག་བསད་
 དོ། །ནི་ཀྱི་སྦྱེས་པ་ན་མས་གསང་། བ་ལང་ཇི་བོ་དབུལ་པོ་ཡོད་དང་རྒྱང་
 མ་ན་གཉིས་ལ་བྱིན་ཏོ། །དེར་དེ་གཉིས་གྱིས་བསྟེན་པ་ལས་དེ་ཤིན་ཏུ་མཛོས་
 ཤིང་སྟོབས་དང་ལྷན་པར་བྱུར་ནས་བྱིན་ཏུ་གསུགས་མ་འཚོ་ཞིང་། བ་
 ལང་ཇི་མོ་མཛོས་མ་ན་མས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོད་དོ། །ནམ་དེ་འཚོལ་བར་སྦྱོད་
 པ་ལས། རང་གི་རྒྱང་<མ>རྒྱ་བྱ་བས་དུས་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ནས་ཅི་
 ཞིག་ལྷར་ཉེ་སྤར་ཤོག མི་རིང་བར་ཀྱུར་བ་ན་མས་དང་། ལྷ་སེང་བྱ་
 རྒྱུས་དང་གཡུལ་བཞུས་ཉེ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ཞི་མ་རྒྱས་པས། མཐར་
 རང་གི་མས་དམོད་པ་བཏབ་པོ། །དེར་རང་གིས་ཁྱེད་གྱི་སྦྱན་བལ་རྒྱལ་ཡང་མི་
 རིང་བར་དབྱས་བསད་ནས་དེའི་བདག་ཉིད་སྦྱལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁ་
 ལས་ཐོན་ཉེ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོང་ནས་དེར་ཁྱ་ཆེན་པོ་ན་མས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་
 མོ། །ནག་པོ་ཡང་མདའ་མཁན་ཞིག་གིས་མདའ་ཉིང་པ་ལ་ཐག་སྟེ། དེ་ནི་
 དེའི་ལུས་གྱི་ཆ་གང་མཚན་གྱིས་རྒྱགས་པའི་ས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཏུ་ཤིངོ། །ཁྱབ་
 འདྲག་བ་ལང་སྦྱང་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། ། ། །

བརྒྱ་བརྒྱན་པ། མཚུག་རྩམ། །

སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཙམ་ནས་ཡོ་རོབ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་མཆོ་བཀལ་ཏེ་རྒྱུང་རིང་པོ་གཙང་པའི་མགོ་ཚུགས། ལྷག་པར་གྱི་
 སྤྱིང་རྒྱལ་གྱི་བས་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ་ཐུན་ཡོ་རོབ་ཀྱི་བུ་བུ་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་
 རྟོགས་སྤྱེས། རྒྱ་མཆོ་ཐག་རིང་དུ་བཀལ་བས་ཨ་མེ་རི་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་
 ཏུ་མ་གསར་དུ་རྟེན། མི་རིང་བར་རྒྱ་གར་གྱི་མཆོ་ལམ་ཡང་མགོ་ནོན་ཏེ།
 འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་པ་ལ་ས་མི་ཀོ་བུ་བའི་དེད་དཔོན་
 དེ་རྒྱ་གར་ལྟ་ཚུགས་གི་ལ་ཀ་ར་བུ་བའི་མཆོ་འབྲམ་དུ་སྤྱེབས། དེ་ཡང་གྱི་སྤྱིང་
 པའི་མི་རིགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བུ་བུ་བཞག་གང་ཐད་ལ་རང་ཅག་ལས་རིག་པ་སྟོང་
 འཁྱར་གྱི་བཟ་བ། ཤར་དང་སྟོང་མི་དྲང་ལ་སྤྱན་པ་རང་ཡུལ་ཙམ་ལས་ཅི་
 ཡང་རྒྱས་མེད་པ་རྣམས་ལ་མགོ་སྟོར་བདེ་སྒྲག་དུ་གཏོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པས་སྤྱིང་ཆེ་རྒྱུང་མང་པོར་དམག་དང་བཅས་ཏེ་སོང་། རང་འདོད་ཁོ་
 རྣམ་སྤྱིང་གང་ཞིང་འབྲིག་པའི་ཆོས་ལ་བོད་བུ་ལས་ཀྱང་འདུན་པ། གཞན་གྱི་
 བདེ་ཆེར་ལ་ཉུང་མ་རྒྱུང་པས་བཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱོན་དང་
 གཞུང་གིས་མཐུན་ཁྱེན་སྤྱར་ཏེ། ཆོང་པར་མིང་བཏགས་པའི་ཆོམ་རྒན་གྱི་
 དམག་ཆེན་པོ་ཚུགས་སུ་བཏང་། སྤྱིང་ཐུན་གྱི་ནགས་གསེབ་དུ་འཆོ་བ་བསྐྱལ་
 བའི་མི་ཉམ་རྒྱུང་བོད་བུའི་སྐད་ཐོས་ཀྱང་སྤྱིང་འགས་པ་དེ་དག་ལྷག་བཞིན་དུ་
 བཟུང་སྟེ་རང་ཡུལ་དུ་འཁྱེར། རྒྱུང་ལག་ཆོ་ལྷགས་སུ་བཅུག ཟས་ལ་སྤང་
 བ་ཙམ་རེ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོའི་བར་དུ་ལས་དཀའ་ལྷག་ཅན་ཕྱིད་དུ་བཅུག འོན་ཀྱང་
 ཆོགས་ཀྱི་སྤྱར་མ་ཐེག་པས་ཐུན་འཁོལ་དར་མ་དག་གིས་ཀྱང་ལོ་ལྷ་ལས་ལྷག་
 ཐུབ་པ་མེད་ཟེར། དེ་བཞིན་བུ་སྤྱང་གཞོན་ཏུ་རྣམས་བཟུང་སྟེ་ཉ་མཁན་
 ཆགས་སུ་རེ་ནས་ཁྲིམ་གྱི་དབུས་སུ་སྤྱོན་མོར་བཏོན་དེ་བཙོངས་པ་སོགས་མིའི་
 ལུས་ལ་བ་སྤང་གི་བཀོལ་སྤྱོད་དངོས་སུ་བྱས་པ་བསམ་པ་ཅན་གྱི་མིས་ཐོས་ན་

མྱིང་ཙ་ནས་ཁྲག་འཛག་པ་དག་ཕྱས་ནས་ཁྱ་མཆོ་ནས་ཁྱ་མཆོ་ལ་སླེབས་པའི་
ལྷགས་ལམ་དང་། མཐེལ་ནས་ཅེ་མི་མཐོང་བའི་ཁང་བཅེགས་མྱགས་སྲིད་
པའི་ངོ་མཆར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མང་བཅོང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡ་མི་རི་ཀའི་ཡུལ་
གཅིག་ཕུ་ནས་ཁྱང་མི་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ཐེར་འབུམ་ལྷག་ཙམ་དང་། གོ་མ་
ཆོད་པ་རྣམས་ཁྱ་པོ་ཆེ་གང་བར་འཁྱེར་ཏེ་ཁྱ་མཆོའི་ནང་དུ་བཟུར་བ་མྱགས་
གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་ཕྱས།

མོ་ལྷལ་གྱི་ཁྱལ་པོ་ཤ་རྩོང་གི་སྲིད་ཀྱི་སྐབས། ཁོ་རོ་མྱའི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱ་
གར་དང་། ལྷ་སྲིད་དུ་སྤྱག་རྣམས་བཟུང་ཏེ་བྱུང་འཁོལ་དུ་འཁྱེར། བཅོན་
མོ་དུ་འིའི་གཡོག་མོ་གཉིས་ཁྱང་བཟུང་བས་ཁྱལ་པོ་ཁྱོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་
བཅིགས་པའི་རྒྱང་ཁྱེར་བཅོམ་ཏེ་མི་རྩོང་སྤྱག་གསུམ་ཙམ་བཅོན་དུ་འཁྱེར།
གཞན་ཡང་ཁོ་རོ་མྱ་སྲིད་རྒྱང་རྣམས་ལ་དམག་དང་བཅས་ཏེ་སང་ནས་སློབ་ཁྱེར་
དུ་འང་ཆོས་བཟུར་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཁྱ་སྲིད་གསོན་པོར་བར་བཅུག ལྷགས་
པའི་མྱག་ལྟ་ཙན་རྣམས་ཅི་ལྟར་འབབ་ཅིང་འོས་པའི་ཆད་པ་ཆོས་ནས་གསུང་
ཆོད་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་དུ་བཅུབ་པ་རྣམས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལྷགས་ནན། སུ་
གསར་དུ་སླེབ་མི་ཆོག་པའི་བྱིམས་བཅས། གལ་ཏེ་སླེབ་ཕྱད་ཀྱིས་སླེལ་བའི་
མྱིང་ཁམས་ཆེར་སྐངས་ཏེ། ཁྱ་གར་དང་ལྷ་སྲིད་ཆོས་ཁང་རྣམས་སྤར་[མོས]
མི་བཅོན་ཐབས་སུ་བཟུང་ནས་ཁོང་ཅག་གི་ལྷགས་ཀྱི་ཁྱས་དབང་བཟུར་བ་
མྱགས་ཕྱས། ཕྱིས་པ་རྣམས་རག་གི་ཤ་མ་ལའི་བར་དུ་བཅུག མ་ལ་བསྐྱར་
དུ་བཅུག་པ་མྱགས་ཁོང་དག་གི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་ཁོང་ཅག་གི་འོག་དུ་ཚུད་ཆོ་ལྷག་
ལྟ་ཙན་གྱི་རིགས་རྒྱད་གཅོད་དགོས་སྤྱས་ཏེ། གང་དུ་སླེབས་པའི་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཞེ་ཁ་ལོག ད་དུང་གཞན་དག་གིས་ངོ་ཆོ་པོར་ཏེ་ཡུལ་རྒྱང་རིང་པོར་
སང་ནས་མ་ཤི་ག་པའི་ཆོས་ལས་ཁྱལ་ཁམས་མྱིང་རྩེ་ཡིས་ཁྱབ་ཚུལ་མྱགས་སྤྱོད་
ཡེ་ཆ། དེ་ཞིག་མ་ཤི་ག་ས་མཁས་པ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་དུ་ལོག་
གཡེམ། སྲིག་གཅོད། རུན་ཕུ་མ་སླེལ་བ་ཙམ་གང་གིས་ཁྱང་མ་ཕྱས་པས་ང་

ནི་ལྷང་ཤོང་པ་དེ་སྤྱད་ལམ་དུ་ཐུ་ཅི་དང་ལྷག་པར་དབྱིན་ཅི་དག་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 པར་གཡོ་རྒྱལ་པ་རྩལ་དུ་སྤྱོད་པ་རང་ལ་དགོས་པའི་དབང་ཆ་དང་། དེའུ་ལ་
 གྱི་ཡོང་སྒྲིལ་མ་གཞོན་ཆོ་ཆས་ལྷགས་ཅི་བྱས་ཀྱང་དུང་གི་ཅི་མི་སྒྲམ་པར་འཛོག་
 པ་ཡིན་ཅིང་། ལྷག་པར་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལ་ནན་གྱིས་བཅུད་པ་སྟགས་ལ་ཆད་
 ལས་ཀྱང་ངེས་པར་གཏོང་བས་ཡུལ་པལ་ཆེར་དུ་ཁོང་རྣམས་ལ་སྟགས་བྱེད་པའི་
 འགོ་བཅུགས། ཀུལ་པོ་ཤ་རྩེད་དང་། རྩེད་གིར་སྟགས་ཀྱང་ཐུ་ཅི་ལ་དགའ་
 ཆོར་ཆེན་པོ་བྱས། དབྱིན་ཅི་རྣམས་ཀྱིས་སྟག་མར་མེ་རྩེའི་ར་སའི་སྟགས་སུ་
 ཤར་སྟགས་གྱི་ཆོ་མེ་བྱ་བ་ཞིག་བཅུགས། རྟོན་པ་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་
 ཉིས་བརྒྱ་སོ་བདུན་པའི་སྐབས་རྩོག་ར་ལྟ་བུ་བས་ཀ་མི་ཀ་ཏའི་སྤང་ཁྱེར་
 གསར་དུ་བཅིགས་ནས་ད་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལ་བཅུ་ཙམ་སོང་། དེ་ནས་ལོ་
 དྲུག་ཅུ་མྱོར་གྱི་རྩིས་ལ་སྒྲ་སྒྲིའི་བྱལ་པོ་གཞིན་ནུ་རྩི་ལ་བྱ་བ་ཆུ་ལའི་བྲི་ལ་བཞོན་
 པ་ཆད་དང་འབྲིག་པ་ལས་གཞན་ཕྱི་ཆོས་གང་ཡང་མི་སེམས་པ་ཞིག་པས་འཁོན་
 ཐན་བྱ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ། དེར་གནས་པའི་ཕྱི་སྤྱིང་རྣམས་ཀྱི་བཙོ་གྲ་
 འཕྲིག་ ཕྱིས་པ་བྱང་མྱེད་སྟགས་དེར་ཡོད་ཆད་བཟུང་སྟེ་བཙོ་མས་པའི་མི་
 བཟུང་དང་ཞེ་དྲུག་སྤྱིང་རེ་ན་འདོམ་གསུམ་ཙམ་རེ་ལས་མེད་པའི་སྟན་ཁང་རྒྱང་
 དུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་ཞག་གཅིག་ཀྱི་ལོ་པར་བཞག་པས་དབྱར་གྱི་ཆ་བ་
 རྟོབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པ་བཅས་ནས་ལངས་ཆོ་མི་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་པ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་དབྲགས་འབུམ་སྟེ་ཤི། དེ་ཐོས་ནས་དབྱིན་ཅིའི་དམག་
 དཔོན་གི་ལེབ་བྱ་བ་དམག་སྟམ་སྟོང་ཙམ་དང་བཅས་སྟེ་བས་ཏེ་རྩུ་བོ་ལྷ་གི་ར་
 མེའི་འགྲམ་དུ་གཡལ་སྤྱད་པས་རྒྱ་གར་པའི་སྟགས་རྣམས་པམ། རྩི་ལོ་བྱོས་པ་
 བཟུང་ནས་སྟེ་བྲེགས་ཏེ་བསད། དེའི་ཤལ་དུ་མིར་ར་བར་བྱ་བའི་སྟོ་རྒྱལ་རེ་
 བཅུགས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་ལ་མིང་ཙམ་ལས་དབང་ཆ་ཐམས་ཅད་
 ཕྱི་སྤྱིང་བས་བཟུང་སྟེ་ལོ་རེ་བཞིན་གསེར་སྟོར་༩༤༠༠༠ཙམ་རེ་བསྟུས། དེ་
 ནས་བཟུང་མ་རྟུ་རྟུ་དང་། མ་ལ་ཡའི་སྟོ་རྒྱལ་སྟགས་རྒྱ་གར་དང་སྟུ་སལ་

མན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འཛིངས་རེས་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་སྤྱིང་པ་རྣམས་གྱིས་མ་འོངས་
པའི་འབབ་སྒྲིག་ཆེ་བའི་རྩྭ་གསལ་དམག་གྲོགས་བྱས་ནས་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན་མིང་
ཅམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་བཞག་ལྟེ་ཁོའི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདྲིང་པ་དང་ཆེ་བམས་
སྐལ་ལ་ཡེ་མི་གནོད་པར་བྱས་ཏེ་དོན་ལ་ཡུལ་གང་པོའི་འབབ་ཡོང་བམས་ཅད་
ཀྱི་དབང་ཆ་རང་གིས་བཟུང་།

པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐབས་ཕྱི་སྤྱིང་པའི་མོ་ཉ་རྩྭ་གིལ་བྱ་བ་ཞིག་
འབྱུག་བརྟུང་ནས་གཙང་དུ་སྤྱོབས་ཏེ་ཡུན་རིང་བཟད། པར་ཆེན་མཚོག་
ནས་སྐྱ་གཟིགས་ཆེ་བར་མཛད། ཁོ་པར་ཆེན་དང་མཇལ་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ལྡང་། པར་ཆེན་འདིའི་མ་ཡུམ་དེ་སྤྱད་གས་རྒྱལ་པོའི་ཉེ་
འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་པར་ཆེན་རང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་སྐད་ལེགས་རབ་མཐུན།
རྒྱ་གར་རིགས་ལ་མཉེས་ཆེ་ལྟེ། དེ་དུས་གཞིས་ཀ་ཅེར་ཨ་ཙ་ར་བརྒྱ་དང་ལྔ་
བརྒྱ་ཅམ་དང་། སྤྱི་ཁྱོའི་དགེ་སྤྱོད་སྤུམ་ཅུ་ཅམ་ལ་སྤྱད་ནས་ཕྱགས་སྤྱད་དེ་
རྒྱན་སྤོང་བྱེད་ཅིང་། ཉིན་རེ་བཞིན་གཟིམ་ཚུང་གི་ཤོག་ཁྲའི་ཕྱི་ལ་འོངས་ནས་
བཀའ་མོལ་འདྲ་གནང་ཟེར། ཟུང་འཁོར་དུ་ཡང་ཨ་ཙ་ར་གཉིས་གསུམ་ཡོད།
ཕྱི་སྤྱིང་པ་རྣམས་གྱིས་བོད་མགུ་ཕྱིར་ཉན་ཏི་ཚུ་འབྲམ་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་ཁང་
ཞིག་བཞེངས་ཤིང་ས་ལུལ་བ་ཡང་ད་བར་གྱིར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། པར་ཆེན་
འདིའི་སྐྱར་ལ་ཉེན་<བཞེན> ཕྱི་སྤྱིང་རྣམས་གྱི་རྒྱ་བོད་ཙ་བ་ནས་དབྱེན་
འབྱེད་པའི་སྤྱད་དུ་གོང་མ་ཆན་ལྷང་ལ་བཟུར་འདེབས་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བྱིས་པ་
ཡང་འདིར་མ་བཤད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབས་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཉེས་བཅེགས་
གྱིས་ནོན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཚྭ་གས་དཀའ་བར་སོང་བ་ལ། མཐར་དབྱེན་ཇིའི་རྒྱལ་
མོ་བྱ་ཏེ་རི་ཡོའི་ཁྱི་འཛིན་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་གོང་མར་བསྐྱགས་ཏེ་དབང་ཉིལ་
པོ་ཕྱི་སྤྱིང་པས་བཟུང་ནས་ད་ལྟའི་ཡོས་ལོ་འདི་བར་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱུ་གཅིག་སོང་།
རྒྱལ་མོ་དེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཅམ་གྱི་ཡུན་ལ་སྤྱིད་བཟུང་། བོད་མི་གཅམ་བྱ་པ་
རྣམས་གྱིས་འདི་རྗེ་བཅུན་སྒྲོལ་མའི་སྤུལ་པ་སྐལ་ཟེར། སྒྲོལ་མའི་མཚན་

ཅམ་མོ་རང་ལ་རྒྱས་ཡོད་ན་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟམ་ཞིང་། དེ་ནས་དེའི་བྱ་
མཁོ་བར་སྤྱོད་བཟུང་པར་ལོ་བཅུ་ཅམ་དང་། དེ་ནས་རྩོམ་ཅི་ལུ་པས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་
གར་དུ་འང་ལན་གཅིག་འོངས་ཤིང་དེ་མའི་རྒྱལ་སར་གོང་མའི་བྱི་འདྲོན་བྱས་པ་
བྱི་བའི་ལོ་འདྲིའི་དུམྱུད་ཐོག་གྱུར་ས་ཤིང་། ད་ལྟར་རྩོམ་ཅི་དུག་པ་བྱ་བ་ཞིག་
རྒྱལ་སར་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་ཁམས་དམག་ཆེན་གྱིས་མནར་བའི་སྐབས་སུ་སྟངས་
བྱི་བྱུང་སྟེ་ཆེན་ཞིག་རྒྱ་གར་གྱི་བྱི་འདྲོན་དུ་བཏང་སྟེ་ལོ་ལྔ་དུག་རེ་ལྔ་པའི་
སྟེན་ལ་བཅུག་སྟེ། ལྷགས་ལམ་བསྐྱབ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྟེན་གསེར་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷགས་
གསར་པའི་སྟེན་བཏོད། ཁོང་ཆའི་བྱིས་པ་དེ་ལོན་ཉན་ཅན་དང་རྒྱག་པའི་
རིགས་ལ་བཟང་རབ་ཅིག་ཡོད། དེའི་དང་ལོན་ཉན་ཡོད་མེད་ཅི་བྱས་ཀྱང་
ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཉམ་རྒྱུང་ནམས་ལ་ནི་སྟོག་གི་རྩོང་དུ་རྒྱུར་པའི་འཆོ་
རྟེན་ལྟ་བུ་དེ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་བཞིན་དུ་འཛིབ་སྟེ། རྒྱ་གར་ལྟན་ལྟམ་
ཆོགས་པའི་ཡུལ་དེ་འབྲུག་དུལ་པོ་ཡི་དགས་ལྟ་བུ་དག་གིས་གང་སྟེ་སྟངས་
སྟེན་པོ་བཅུ་ལམ་བྱ་བའི་སྐབས་རྒྱུང་མ་རྩུ་བའི་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་བཞེགས་
པའི་ཆོས་ལྷགས་དེ་བཅན་ཐབས་སུ་བཅད་པས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
བསྐྱུངས། དེ་གོང་རྒྱ་ལ་གཅིག་ཕྱར་ཡང་ལོ་རེ་ལ་བྱུང་མེད་བཟུང་བཟུ་ཅམ་
རེ་གསོན་སྟེན་བྱེད་ཟེར། རྒྱ་གར་ཡུལ་གང་པའི་གྲངས་ནི་སྟེ་མ་དགོས།
འོན་ཀྱང་བྱུང་མེད་ནམས་མཐོ་རིས་སུ་མདའ་འཕང་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་
མོ་ཆེ་དེ་བཀག་པས་ལྷགས་སུ་གཞོད་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཟེར་ཉེ་དེ་མ་བདེན་པར་
མཆིས།

བཅོས་སུ་མེད་ཅིང་བསྐྱར་རྒྱ་མེད། །

ལྷག་པའི་དུམྱུད་ནི་རྩོ་རྩེ་ཉིད། །

སྟེན་པ་ལྷགས་ཀྱི་གདོང་ཅན་ལ། །

སྟེ་ཞིག་གིས་ནི་སྟེན་པར་བྱས། །

ངོ་མཚར་བཞིག་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱི་སྟངས་པའི་སྟེན་ཆགས་རྒྱལ་ཉེ་དུས་འདི་

ལ་ཡང་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་བྱང་། དེའི་སྟོན་པ་ནི་ར་མ་གྱིས་དགའ་
བྱེད་ནག་པོ་བྱ་བ་སངས་རྒྱལ་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་སྟམ་བཟུང་བཟུང་ཅུ་བ་
ལ་ཐུན་ལའི་ཡུལ་ཀ་མ་ལ་བྱ་བར་ཡུམ་སྒྲ་བའི་ལྷ་མོ་བྱ་བའི་སྐྱུ་སྐྱ་འབྲངས།
གཞིན་ཅུའི་དུས་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྟོང་པོ་མེད་པར་གཟིགས། ལོ་ཉེར་བཞི་
ཙམ་ན་ཡུལ་ལུགས་བཞིན་ཤིང་དེ་བྱ་བའི་བྱ་མོ་ལྷ་པ་ཞིག་ཆུང་མར་བསྐྱུས།
ཐུས་མོ་ཡང་རབ་དུ་བྱང་སྟེ་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་ནལ་འཁྱར་མར་གྱུར། དགའ་
བྱེད་ནག་པོ་ཆུང་དུ་ནས་བྱང་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བཞིན་དུ་གྱས་ཤིང་མ་རྒྱ་ཀ་
ལེ་ལ་ཡིད་དམ་དུ་འཛིན། ཀ་ལི་ཀ་ཏ་དང་ཉེ་བའི་ནག་མོའི་ལྷ་ཁང་རྩྭ་ཚུགས་
དབང་ཚུགས་བྱ་བར་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱང་གི་ནམ་པར་བྱས་ནས་ཆོ་སྤུལ་པོར་དེར་
བཞུགས། ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་ཏིལ་གྱི་ཁྲབ་ < ཁྲག > མ་ཙམ་ཡང་མེད།
ནག་མོའི་སྤྱིའི་བྱང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཨ་མ་ཁྱེད་ང་ལ་ཞལ་མི་སྟོན་ནམ་ཞེས་ཉིན་དུ་མར་
དུས་ཏེ་བཟང་། བམ་ཞིག་ད་ནི་ཞལ་མ་མཐོང་ན་སྟག་འདྲོར་བ་ཡིན་སྟམ་ནས་
རལ་གྱི་སྟོང་གར་བཟུགས་པའི་མིང་ལ་ནག་མོའི་སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཁེངས་པ་ཞིག་
མཇལ། དེ་ནས་བབྱང་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བཙོས་མིན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲངས།
འཛིགས་བྱེད་ཉི་མ་བྱ་བའི་ནལ་འཁྱར་མ་ཞིག་གིས་རྗེས་སུ་བབྱང་ནས་གསང་
སྟགས་གྱི་རྒྱད་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་མ་ལུས་པ་བསྐྱབས་ཏེ་བྱང་མེད་དེ་དང་པོའི་སྟོབ་
དཔོན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་བམ་ཟེ་སྟོ་ར་བྱ་རི་ལས་རིག་བྱེད་མཐའི་མན་ངག་
མཉན་ཏེ་ཆངས་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས། ཆོ་དི་པ་ཞིག་ལས་ནང་
པའི་རྒྱུད་ཐོས་སྐྱབས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་ནས་རང་ལ་ཐིམ། སྤྱོད་
སྐྱ་བྱ་བྱ་བ་ལས་ཀོ་རན་བསྐྱབས་པ་ན། ཡལྱད་ངོས་སུ་མཐོང་སྟེ་ལུས་ལ་ཐིམ།
སྤྱིར་དགའི་སྟངས་བའའབའ་ཞིག་དུ་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་འདིའི་སྟོབ་མས་བྱིས་པའི་
བསྟོད་པར། ཐུས་བྱ་ཐུས་བྱ་རེ་བཞིན་བྱེད་མེད་བྱ་དུ་གཟིགས། །དགའ་མ་
དགའ་མ་རེ་བཞིན་རི་ཡི་བྱ་མོར་གཟིགས། །སྟགས་བྱང་། སྟོབ་མ་རི་ལྷ་ར་
དཀྱིས་རྒྱལ་ཡང་། རྒྱལ་འཁྱར་ཡན་ལག་དུག་གི་སྟབ་དགའ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་

□□□དེར་བྱུགས་ལ་ཆོས་ལྷགས་འདི་ཀུན་དང་པོ་བལྟས་ཆེ་མི་མཐུན་པ་ལྟར་
 རྒྱང་ཡང་། ཇི་ལྟར་རྒྱ་པོ་མ་ལྷན་པ་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའམ་ལམ་བཟུ་ཕྱག་
 དག་ནས་ཤོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་མཐར་བྱུག་གི་འབབ་ས་
 གཅིག་དུ་རྒྱང་ཞིང་། བྲམ་བློ་རྣམས་ཚངས་པ། སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་
 སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྱེས་པའི་སྦྱབས་གནས་དེ་དོན་ལ་ང་
 ཞེས་བྱ་བའི་དབྱིངས་ཆེན་པོ་བརྟན་གཡོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་འདི་ལས་གྲང་དུ་མི་
 འདུག་སྐྱམས་ནས་ངས་པ་ཆེན་པོ་འཁྱུངས་ཤིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་ནན་ཏན་དུ་
 བརྟན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྤྱེ་བོ་པལ་མ་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱས་ལ་དགའ་བ་ཡིན་
 པས་མི་རིང་བར་རྗེས་སྤྱེ་འཇུག་པ་གངས་མེད་པ་འདུས་ཤིང་། ཆོས་ལྡེ་བྱུར་
 བ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་སང་། ཡུན་ཐུང་དུ་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་
 ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་། ཡ་མེ་རི་ག་སྐགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིང་ཕན་རྣམས་སྤྱུ་ཡང་
 འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་དཀོན་གནས་སྐགས་རྒྱུགས། སྦྱོབ་མའི་གཙུག་པོ་ཐིག་ཀ་ན་ག་
 དང་། ཡ་ཆེ་ར་ན་ག་སྐགས་བཅུ་ལྷག་མཆིས་པ་དེ་ཀུན་གྱང་སའི་སྤྱིང་ན་
 གྲགས་ཆེ་བར་བྱུར། ཡ་ཆེ་ག་ནི་གྱུ་དེའི་ཞལ་བེན་པའི་སྦྱོབ་མ་ཀུན་གྱི་ནང་
 རྣམས་ཕྱི་ཤོས་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟའི་ཡོས་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་
 བདུན་ལ་ཤོངས། སྦྱོབ་མ་རྣམས་དུར་སྤྱིག་དང་ན་སེར་རྒྱོན་ཅིང་། རྣང་པ་
 དང་དུ་ཕྱག་སྦྱོང་བ་དང་། ཆོས་ལྷགས་སེ་སའི་རྒྱུགས་ཞེན་འཁོག་པ་ལ་ནན་
 ཏན་དུ་བྱེད། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མ་ཡེ་སྐགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲས་པར་བྱེད་ཅིང་།
 ཆོས་ལྷགས་ཀུན་ལ་སྐག་བྱག་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ད་ལྟ་ཤོང་ཅག་གི་བརྟན་པ་དེ་
 བྱུག་པའི་རེའུ་ལྷག་བཞིན་འཕེལ་བའི་སྐབས་སྤྱེ་འདུག ལར་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་
 པའི་མཁས་པ་མང་པའི་སྐབས་བྱུབ་མཐའ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྤྱོད་རྣམས་
 ལ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དགྲ་བཞིན་དུ་བརྟེན། མཁས་པ་རྣམས་ཚར་
 རྣམས་སྤྲེལ་གྱི་རིག་པ་དེ་དག་ཡལ་བའི་རྗེས་སྤྱེ་ས་མཚམས་ཐམས་ཅད་རྩ་
 གཅིག་དུ་འདྲིས་ནས་ཀུན་གྱི་འཇུག་པ་བདེ་བ་ཞིག་འོང་པ་འདི་སྤྱན་པོ་རྣམས་

གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲང་།

འདི་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། དེའི་
 ཅ་བ་འདྲུགས་མཁན་ནི་མུ་རུ་ལྷའི་བྱང་མེད་བ་ལ་བསི་གི་བྱ་བ་ཡིན། འདི་ནི་
 རང་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྐྱེས་ཞིང་། ཀང་ལྟར་ཡང་
 རུ་འབྲུལ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། བྱིས་པའི་དུས་ནས་བོད་གྱི་སྒྲ་མ་སྤར་བ་དང་།
 ལྷ་བྱ་མེད་བྱ་བ་གཉིས་གྱིས་སྤོ་ལམ་དུ་རྒྱུ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་རི་ཞིག་ན་ཞལ་
 ཀའི་གས་གྱི་རྣམ་པ་དང་། མཐར་དངོས་སྤྱི་མཇུག་ཏེ་མི་དང་མི་བཞིན་ལབ་
 ཅིང་། རོན་སྤར་གས་ཐམས་ཅད་གྱི་བསྐབ་བྱ་བས། དེ་དག་གི་ལྷ་རྒྱས་རྒྱས་
 པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱགས་ཆོ། རེ་ལས་གྱི་རྩ་རྒྱུང་བའི་གསང་བ་དག་ཀྱང་
 དུན་སྐྱེས་པ་བྱེད། རེ་རྩ་བཅུན་ག་ལོ་ལ་བྱུང་པའི་རྒྱལ་གདོན་དེ་དང་ཡང་
 འདྲ་སྐྱེས་པ་བྱེད། ཁ་ཆོན་གང་དུ་གཅོད་དགོས་པ་མ་ཤེས། སྤྱོད་དཔོན་དེ་
 ཀའི་ས་དང་། ཡིག་ཐིན་ཀྱང་བརྒྱད་མར་བྱས། ཡིག་ལན་རྣམས་ན་མ་མཁའ་
 རྩོད་པ་ནས་མདུན་དུ་འབབ་པ་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་མངོན་སྲུང་དུ་མཐོང་ཞིང་།
 རེ་ཤོ་གའི་རྩོད་དུ་བྱིས་པའི་ལུ་དང་བོད་ཡིག་ཏུ་འདུག་ཟེར། འོན་ཀྱང་དེད་
 གྱིས་ནི་མཐོང་བ་མ་བྱུང་། ཀང་ལྟར་ཡང་མའི་རུ་འབྲུལ་གྱིས་ནི་བྱི་སྤྱིང་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས། འགའ་ཞིག་སྤྱི་མའི་འབྲུལ་དུ་དོགས་ཀྱང་དེ་
 ཀྱན་ལ་བྱུང་འདྲིས་མཐར་བྱིན་པ་བྱི་སྤྱིང་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་མགོ་
 སྤོར་ཐོང་བ་བྱུང་ཀའ་བའི་གནས་སུ་སེམས། མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་རུ་མའི་
 འོག་ན་ཅི་ལ་ཡིན། ལུ་ལ་རྒྱས་མེད་པའི་སྤྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེ་ཁ་བྱེས་
 ཆོ་ཤྱག་འབབ། ཡོ་བྱུང་མཁོ་བྱེལ་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད།
 མར་མེ་སྤྱར་བ་དང་། ལུ་འདེབས་པ་ཡང་སེམས་ཁོ་ནས་རྒྱས། ཀའན་གྱི་
 ལུས་ལ་དམིགས་པ་གཏད་པས་ལུས་སྤྱིད་ཆེལ་བ་འབྱུང་། ལྷ་མ་མཁའ་རྩོད་པ་
 དེལ་བྱུང་དུལ་གྱི་སྤྱི་ཅེར་རེ་བཞིན་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་གས། ལུ་ལ་གཞན་དུ་བསྐྱར་
 དགོས་པའི་ཡིག་དང་གོས་སོགས་མདུན་དུ་མེ་ལ་བསྐྱགས་ཏེ་ཐལ་བར་བྱས་པའི་

<པས>གནས་དེ་ཉིད་ལ་སློབས་ནས་དངོས་སུ་ལེན་སྒྲུབ་ཡོད། མཁོ་བའི་
 དངོས་པོ་ལལ་ཆེར་གང་སངས་དེར་ཤིང་དང་ཆུ་དང་མཁའ་ལ་ལེན་པར་བྱེད།
 དེ་ཀྱན་ལས་ཀྱང་མའི་བསམ་སྒྲོག་གཉིས་པ་དང་ཡིག་གཏོར་བ་དང་ལན་ཐོས་པ་
 དེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་མཆར་བྱེད། རྒྱ་གར་དུ་སློབས་ཆེ་པའི་སྤྱིར་པ་དག་གིས་མ་
 དགའ་བར་དེ་ཀྱན་སྒྲུབ་མ་ཡིན་སྐྱོས་ནས་དམག་མི་བཏང་ཉེ་ཅད་གཙོད་ཅི་ཅམ་
 བྱས་ཀྱང་རྒྱན་ཁྲུང་ས་ཅི་ཡང་མ་བཞོལ། གང་ལྟར་ཡང་ད་ལྟ་ལྟའི་ཀུལ་ཁབ་
 ཀྱན་ཏུ་སངས་རྒྱས་མོས་པ་བྱམ་ཟེ་<གནམ>གྱི་སྐར་མ་བཞེན་གཅིག་རྗེས་སྒྱུ་
 གཅིག་དབུ་ཉེ་ཁེངས་ནས་དཀོངས་པ་འདི་གཙུག་པོ་བྱུང་མེད་འདིའི་ལྷགས་
 གསར་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན། སིཥལ་པའི་དགེ་སློང་སེམས་རྒྱ་ཁབ་མིག་ལས་དོག་
 པ་དག་ཀྱང་མ་ལ་ད་གཙོད་བཟགས་བཙོད་བྱེད་པ་མང་། རྣམས་ལ་བྱང་སྤོང་
 རྒྱང་པའི་གནས་གསེལ་མཁན་དེ་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ལ་བཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་
 མོས་པ་ཐོབ་བྱེད། མའི་ཆོས་དེ་དང་སངས་ཀྱི་རིགས་གསར་(ཆན་རིག་)གྱི་ལྟ་
 བ་དང་སླེལ་ཉེ་བཤད་པས་ཐུབ་ཚུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་འཕྲིན། ལྷག་པར་
 རྩ་བར་བྱི་སྤྱིར་པ་རྣམས་མི་ལས་འདས་པའི་སྐུ་འབྱུང་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལ་མོས་
 རྩ་འབྱུང་བལྟན་པར་མ་བྱེད། རྩ་འབྱུང་གྱི་རྩས་པས་དངོས་པོ་བསྐྱར་སྒྲུབ་
 སྐབས་རིགས་གསར་གྱི་ལྟ་བའི་གནད་ལ་སྐུར་བ་ཡིན། བཤད་ལྷགས་དེ་ཀྱན་
 རིས་པར་ངོ་མཆར་བར་ལྟོང་། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་གི་རིགས་གསར་པ་རྣམས་ཀྱི་
 འདོད་པ་རྒྱས་མེད་པས་བཤད་ན་མགོ་འབྲུག་པ་ཅམ་ཡོང་། གོ་བདེ་བ་གཅིག་
 བཤད་ན། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རིག་པ་དེ་བཞེན་སྒྲུབ་ལེན་ལྷགས་ཞེས་ཅན་
 རྒྱལ། □□□.....

ད་ནི་རང་དང་བལྟན་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱགས་པོ་སྤྱོད་གཟུ་
 ཐོར་གནས་ཤིང་མིག་རྒྱང་རིང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ཐག་པའི་སྐྱས་འདི་འདབས་
 པར་བྱ་ཉེ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་ས་ཡན་སེའམ་(SCIENCE)རིགས་པ་གསར་
 པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་ཚུགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་འཕེལ། ལྷལ་གྱི་ཆེན་

པོ་དག་ཏུ་མཁས་སྤྱན་མང་པོས་མིན་ཅེས་བརྗོན་འདིང་འདིང་པའི་རྗེས་སུ་
ཐམས་ཅད་ངལ་ནས་ཁ་རྒྱུ་པར་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་། ཐ་ན་རྒྱ་གར་གྱི་བྲམ་ཟེ་
ལུང་གི་ཁ་འཛིན་སྟོག་ལས་གཅེས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གྲང་མཐར་དབང་མེད་ཏུ་
ཁས་སྐྱངས་དགོས་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་རིགས་གསར་གྱི་ཁས་ལེན་འདི་དག་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤགས་འབྱེད་ནས་གྲུབ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། གསར་
འཕྲལ་གྱིས་བསྐྱན་པའི་རྒྱང་ཤེལ་དཔག་ཆད་སྤོང་ཕྱག་གི་བར་ལག་མཐེལ་
བཞིན་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉེ་བར་ལྟ་བའི་ཤེལ་སྤྱད་རྩལ་བྲ་མོ་དག་
ཀྱང་རིའི་བོང་ཆོད་ཏུ་སྤང་ཉེ་རྩལ་པ་ཏུ་མར་འབྱེད་རྩལ་པ་ལྟ་བུ་མི་ཀྱང་གྱི་
དངོས་སུ་བལྟར་ཡོད་པས། མིག་བཟུམ་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་ཚུགས་གྱི་ལམ་
གཞན་མི་རྟེན། དང་པོ་བྱི་སྒྲིང་ལུལ་གྱི་མ་ཤི་ཀའི་ཆས་ལྷགས་འཛིན་པ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་རྩལ་པོ་དང་དབྱང་ཕྱེབ་ཉེ་རིགས་གསར་གྱི་གཏམ་སྤྱི་མཁན་རྣམས་
མཐའ་ཕུད་དང་། བཅོན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། གསོན་པོར་བསྟེགས་པ་
སྟགས་འགྲོག་པའི་ཐབས་ཅི་ཅམ་པ་བྱས་ཉེ་མཐར་ཉེ་མ་བརྒྱ་ཤར་ལག་པས་མ་
ཁེབ་པ་ན་ཁོང་ཆོའི་ཆས་ལྷགས་ཀྱང་ལྷགས་གསར་པའི་ནང་ཏུ་མི་འཕྲོད་བཞིན་
ཏུ་ནན་གྱིས་བཅུག་ཉེ་ཁ་ཁྲིལ་ལེ་པ་ཞིག་བཤད་དགོས་བྱུང་། དཔལ་ཆོས་གྱི་
གྲགས་པས། རོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་སྟག་གིས། །འབད་ཏུ་ཕིན་ཀྱང་མི་བསྐྱོག་
ཉེ། །སྒྲི་ཏི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །གསུངས་པ་བཞིན་རིགས་པ་འགྲོག་པ་དེ་
ཐབས་ལྷག་ཤོས་ཤིག་རེད། རང་རེ་རྣམས་གྱིས་ད་ཏུང་ཡང་ལྷགས་གསར་
པའི་གཏམ་བྱར་ཅམ་མོས་ན། ལྷ་ཁོ་སྤྱི་ཉེགས་པ་ཡིན་ཅེས་མིག་བཟད་ནས་
བལྟ། དེ་འདྲ་བྱས་བྱས་ནས་མཐར་རང་ཚུགས་མ་ཕིན་པར་རིགས་པ་གསར་
པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པའི་རྒྱ་རྩལ་ཕྱོགས་གྱི་སྟག་པོ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་སངས་
རྒྱས་ལ་ཡིད་གཏིང་ནས་ཆད་དེས་ཕྱི་རྩལ་བར་བྱར། དེ་ན་རིགས་པ་གསར་པ་
ལ་མིན་ཅེས་ལྷ་ཚུགས་བྱེད་པ་འདི་དང་ཡིད་ཆེས་ཆོ་བསྐྱན་པ་ཅ་བ་ནས་འདྲོར་
བ་འདི་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་ཆོ། ལྷ་ཚུགས་ནི་ལྷ་ཚུགས་རང་ཡིན་པས་ལྷགས་

རིང་པོ་མི་འཁྱུལ། རང་རེའི་ལྷན་པའི་ཆས་ལྷགས་འདི་ལ་གཞིའི་གནས་
 ལྷགས། ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྟགས་ལ་བཤད་པའི་ཆ་
 གང་ནས་ས་ཡན་སིའི་རིགས་པ་ལ་ངོ་གནོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་མེད།
 དེར་མ་ཟད་གནད་གང་ཡིན་ལ་ས་ཡན་སིའི་རིགས་པ་ཅིག་མང་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་
 ཡོད། ཕྱི་སྤྱིང་གི་ཁྱོད་ནས་ས་ཡན་སིའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་
 དད་པ་རྟེན་དེ་ནང་པར་བྱར་ཅིང་། འགའ་ཞིག་རབ་དུ་ཡང་བྱུང་། གཅིག་
 ན་རེ། དང་པོ་ང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་རྟེན་པའི་ལྷགས་ཡིན། ཕྱིས་ས་ཡན་སི་ལ་
 ལེགས་པར་བྱུངས་ནས་གོ་བ་གསར་པ་སྤྱིས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཆོས་
 ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིག་ཙམ་ལ་སློ་གཏད་དགོས་པའི་ལྷན་ཅ་བར་འདོད་པ་གྲ་
 ལྷག་དུ་འདུག་སྟམ་པ་བྱུང་། ཉེན་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་ཆོགས་བཅད་ཕྱི་
 སྤྱིང་དུ་བསྐྱར་བ་ཞིག་མཐོང་ནས། གྲེ་མ་རིགས་པ་ཁོ་ནའི་ལམ་ནས་གཤེགས་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ལྟེ། ཁོང་ས་ཡན་སིའི་སྤྲས་ལ་འཛོགས་པར་མ་ཟད།
 དེ་བསྐྱར་ནས་པ་རྩོལ་རྒྱུད་རིང་དུ་ཡང་ཕྱོད་པ་ཡིན་འདུག་སྟམ་ནས་ངེས་ཤེས་
 ཟུག་ཟེར། དེང་སང་རབ་དུ་བྱུང་ཉི་ཤེས་རྣམས་ལྷ་བ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་སྤྲུལ་ར་
 བཞུགས་པ་དེས་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ས་ཡན་སིའི་ཆོས་ཉི་རིགས་པའི་ཆོས་
 དང་། ཆོས་ལྷགས་གཞན་ལ་དད་པའི་ཆོས་ཟེར། ནང་པའི་པ་རྟེན་གཞན་
 ཞིག་ཀྱང་ས་ཡན་སིའི་རིགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷག་པར་མོས་
 པ་ཐོབ་ལྟེ། དེད་ཀྱི་ལྷན་པའི་ཆས་འདི་ནི་ས་ཡན་སིའི་རིགས་པ་དང་ལག་
 ཟུལ་ནས་རྒྱག་ཅིང་མཐར་གཅིག་ཤོས་ངལ་བ་ན་ད་དུང་ཡང་པ་རྩོལ་དུ་མཆོངས་
 འཁྱོ་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལྷགས་གཞན་ནི་ས་ཡན་སི་དང་ལག་ཟུལ་བ་ན་དེ་
 ཉིད་དུ་འབྱུལ་བའམ། ཡང་ན་གོམ་གསུམ་པོར་ནས་འབྱུལ་བ་གྲ་ལྷག་དུ་
 འདུག་ཅེས་སྤྲས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རིགས་གསར་ནམས་དངོས་པོ་གང་
 ཡིན་ཀྱང་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་སྤྱིང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགག་པའམ་ཡལ་ནས་འཁྱོ་
 ཞིང་། གཞན་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དག་གི་ཆོགས་པ་ལ་སྟོག་བཞིན་དུ་ལུལ་

ནས་འགྲོ་བེད། དེ་ཕྱིར་བུམ་པ་སྐད་ཅིག་<དང་པོ་སྐད་ཅིག>གཉིས་པའི་
 རྒྱལ་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་། དབྱིབས་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཡང་སྒྲིམ་མེས་པའི་གོམས་
 པའམ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཤིག་ལས་ཡུལ་གྱི་སྤྱིང་ན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ཟེར། དེ་
 ལས་ཀྱང་གོང་དུ་བཞག་ན་ཁ་དོག་ནམས་ཀྱང་ཕྱར་བ་གྱི་ཅ་སྤོང་གཡེ་རྩལ་ཙམ་
 ཉི། དཔེར་ན། འོད་གྱི་རྒྱབས་མིག་འཛུམ་གཅིག་ལ་བརྟུན་བརྟུག་ཡོ་བ་
 དག་ལ་དམར་པོའི་ལྗང་བ་འཆར་ཞིང་། བཞི་བརྟུག་ཡོ་བ་ལ་སེར་པོའི་ལྗང་
 བ་སོགས་འཆར་བ་ལས། ཁ་དོག་ཙམ་གཞིའི་ཕྱར་བ་ནམས་ལ་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་མཐོང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཐིག་ལྗང་བ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་ནས་མི་
 མཐོང་བ་ནམས་ལ་འབྲུལ་སྤྱད་གཞན་སྤྱད་དེ། མིག་འཛུམ་གཅིག་གི་ཡུན་གྱི་
 བྱ་བ་མིག་འཛུམ་དུག་གི་ཡུན་ལ་དལ་བར་བལྟ་བུས། དེ་བཞིན་ཅིག་པའི་རྒྱབ་
 ལུས་ཀྱི་ནང་སོགས་མི་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་སྤྱད་ཀྱང་བཅོས་ནས་ལམ་<མ་>བརྩ་
 གངས་ལྟག་ཐལ་བས་དེ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་ཐག་ཆོད། རྒྱ་གར་དུ་གཏམ་
 སྒྲིམ་པ་རྒྱ་ནག་དུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཐོས་པའི་འབྲུལ་སྤྱད་ཀྱང་བཅོས་ཤིང་།
 དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་དུ་གཟུགས་དཔར་ཀྱང་འདེབས་བྱས་པས་
 ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་གི་ཅ་
 སྤོང་ནང་དུ་རྒྱག་གྱིན་ཡོད་པའི་འབྲས་ཉགས་མཐར་བྱག་མིག་གིས་མཐོང་བ་དེ་
 རེད། ཁོ་གིས་སྤོང་གི་རྩོན་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་སྤྱད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡོད་དོ་ཅིག་སྐད་ཅིག་དེ་བཞིན་འཇིག་པར་བཤད་
 ཅིང་། ཡུད་ཙམ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་དགཟོད་
 འབྲུལ་སྤྱད་ལས་དངོས་སུ་མཐོང་ཞེས་ས་ཡན་མའི་མཁས་པ་ཆེན་<པོ་>མང་
 པོས་སངས་རྒྱས་ལ་ཆད་མེད་པའི་བཤགས་པ་བྱས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།
 རྒྱ་དང་ཆོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་གསུང་བ་ཡང་གོ་བའི་ནམ་པ་འཆར་
 རྩལ་མི་འདུ་བརྟུག་ཀྱང་། མཐའི་འགག་མདོ་འདི་དང་མཛུབ་མོ་གཅིག་གིས་
 གོམ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དཀར་པོ་ཡོད་པས་ནག་པོ་མིག་ལ་ལྗང་བུས་གྱི་

དཀར་པོ་ལེགས་པོའི་དངོས་པོ་ཡན་གར་བ་ཅི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མི་སྤྲོད་དོ་བྱ་
 བ་འདི་གསར་དུ་གོ་ནས་མོ་ལྷ་བརྒྱ་སོང་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་པ་ཡང་།
 རང་འདི་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་གནང་གནང་ཞིག་ནས་གོ་བ་དེ་ཀ་རང་ཡིན་ཅིང་།
 དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་གཟུགས་པར་གར་བ་
 ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ན་མི་སྤྱང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རང་རེས་གང་མཐོང་བ་ནི་
 དབང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཚུགས་པའི་ནམ་པའམ་གཟུགས་བརྟན་
 ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དེ་རྟེན་པར་མཐོང་བ་མི་སྤྲོད་དོ་སོགས་སྤྱོད་
 རྟེ། འདི་དག་གྲང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་གཞན་ན་སྤྱོད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་
 ས་ཡན་མའི་རིགས་པ་སྤྱོད་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་བཅིས་ཀྱང་རང་རེ་ལ་སྤྱོད་ནས་
 རྒྱ་བ་<བྱང>བྱང་བ་དེ་དག་ཡིན། དེ་ལས་གྲང་ལུས་ཀྱི་ཅ་ཐིག་གི་ཆགས་
 རྒྱལ་དངོས་སྤྱོད་མཐོང་བ་ནམས་ཐུགས་སྤྱོད་ནས་བཤད་པ་དྲང་ལ་མཐོང་པར་
 འབྱོར། འོན་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཆེ་དུགས་ཏེ་རང་རེ་ནམས་ཀྱི་ལུང་གི་བཤད་པ་
 ཐམས་ཅད་བྱར་བྱ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་འཛིན་འདོད་པ་འདི་གནས་
 སྐབས་མཛོས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་མཐའ་མི་འཁྱལ་བའི་ལྷ་ཚུགས་ཡིན། ཁྱེད་ཆོ་
 ང་ལ་ཆོག་པ་བཅས་པས་ཅི་ཡང་མི་ཡོང་། ང་ཁ་རྟོག་པར་སྤྲོད་ཆོག་པས་རང་གི་
 རྒྱ་བ་དལ་བ་ལ་དབང་གི་གཞན་ཅི་ལ་ཡང་མི་པན། དཔེར་ན། རིགས་
 གསར་པ་ནམས་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན། དེ་ཡང་གནང་དང་པོ་
 གཅེར་བྱ་པས། ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སོ་མ་ཁྲམ་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ལ། འོན་ཀྱང་ལ། ཀོ་བའི་དུམ་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་དུ་
 ཐལ། མེ་ལ་ཏེ་ན་ཁྲམ་པའི་ཕྱིར་བེར་ཆོག་གྲང་སན་དེའུ་བྱ་བ་དང་། ཐིན་
 ས་བྱ་བའི་མེ་ཏོག་སོགས་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་དུ་བབས་མ་ཐག་བརྒྱུང་ནས་ཁྲག་བཞིབས་
 ཏེ་རྩ་སྤྱང་ཤོབ་དུ་བྱས་ཏེ་ས་ལ་འདོར་ཞིང་། སན་དེའུ་རེ་རེས་གྲང་ཏེ་རེ་ལ་
 འབྲུ་སྤྱང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་རེ་གསོད་ཅིང་། རྩ་མཐའ་ལ་སྤྱངས་ནས་འོངས།
 དེ་བཞིན་སྤྱིང་གཞན་ཞིག་ན་མི་དང་རི་དྲགས་སོགས་བརྒྱུང་ན་ཁྲག་གཞིབ་པའི་

ཤིང་ཤིང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཀྱན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། འདི་དག་གི་སྤྱོད་པས་
 བཤད་ཀྱི་ཉི་དུས་སྤྱུ་གར་ཐོག་ལའི་མཁས་པ་ཞིག་ནས་སྒྲིག་སྤྱད་ཀྱི་འབྲུལ་སྤྱད་
 གསར་པ་ཞིག་བྱས་ནས་ཀྱང་སྒྲིག་གནས་པ་དངོས་སུ་ངོ་སྤྱད་པས་དེ་འདྲ་བའི་
 མེ་ཏྲག་ཞིག་མཐུན་དུ་ཁྱེར་འོངས་ན། དངོས་སུ་བསྟོན་འདིང་དགོས་སམ།
 ཡང་ན་ཤིང་གི་ཆོས་ཉིད་ཟེར་རམ་ཅི་ཟེར། འབྲུལ་སྤྱོད་པས་སྒྲིག་སྤྱུ་
 འདྲོད་པ་ནམས་ལ་ཡང་སྒྲིག་ཡོད་པའི་ཉུགས་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཞིག་སྟོན་དགོས།
 ཉི་ཆེ་བའི་དམུལ་བར་བཟོད་དགོས་སམ། འོན་ཀྱང་མེ་ཏྲག་དེའི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་དེ་འདྲ་རེད། དཔེ་བྱར་དུ་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་ཤིག་
 མི་ཆེ་ལའི་ནང་པ་རིགས་གསར་སྤྱོད་ནམས་སྟོན་པས་སྤྱོད་བཀའ་ཆོད་པའི་ལྷང་བྱེད་
 གསུངས་པ་ཡང་འདི་དགོངས་ནས་མཛད་ཟེར། གནས་སྐབས་གཏམ་དེ་
 མངོས་པ་ཞིག་གོ། ཡོ་ལྷ་བཅུ་ཅམ་གྱི་གོང་དུ་མི་ཆེ་ལའི་ལྷ་པོ་བྱ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་པ་གཉིས་ལ་ཚོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱང་། དེའི་སྐབས་དགེ་སྤྱོད་
 ཀྱུར་རྒྱ་བྱ་བ་དེས་པ་རྒྱ་པོ་ནམས་ཆར་བཅད་ནས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་ལྷ་
 ལྷགས་སྤྱོད་ལྷགས་པ་སྤར་ནང་པར་ཚུད། དེ་དུས་ཀྱང་རང་རེ་བཞིན་ལྷགས་
 གསར་གྱི་རིགས་པ་ལ་བསྟོན་འདིང་བ་མིན། བོད་རིགས་ཀྱི་མི་ཆོས་སྤྱོད་པོ་
 དག་ས་ཡན་མིའི་གཏམ་གང་ཐོས་ལེ་ཤུའི་ཆོས་ལྷགས་ཡིན་ཟེར་ཅིང་། ལྷ་པོ་
 པ་ཆོས་ཀྱང་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ལྷ་པོ་དང་ཆོས་ཉི་ཡེན་ལྷ་པོ་བྱེད་པ་དེ་ལས་སྤྱོད་ན་བ་
 ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་བྱ། རིགས་གསར་གྱི་སྤྱོད་འདི་ལ་བསམ་པའི་འཁྱེར་སྤྱོད་
 ཡིན་གྱི་དཔེ་ཞིག་བྱར་དུ་བྱ་འདྲོད་ཆེན་པོ་བྱང་ཡང་། ཆོགས་ཆེ་དུགས་པ་
 དང་ཀྱན་གྱི་མོས་པ་ལོག་པས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་སྟམ་ནས་ལུས། ཁྱེད་ཆོའི་
 མེམས་ལ་ངེད་དབང་རྒྱལ་གཞན་གྱི་ཅི་ཟེར་ལ་དེ་མ་ཐག་ཡིད་ཆོས་མཁན་དེ་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་པ་མ་བྱེད། ངེད་དབང་པོ་ཡང་རྣ་རབ་ཅིག་ཡིན།
 བསྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཆོས་བཤད་པ་ལ་སྤྱོད་མ་མ་རྟེད། དགོན་པ་
 འདེབས་པ་ལ་ཆ་ཁྱེན་མ་འགྲིག་པས་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་དེ་ཆོ་བྱེད་མ་ལུས་ཉི།

ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ཆེ་ལས་མི་མུང་ཅམ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ངས་སྐྱུ་པ་འདི་
 རྣམས་ལ་ང་ཚར་གཙོད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཅམ་ཞིག་ལ་<ལས་>མ་བཟང་བར་
 བསྟན་པའི་སྒྲོང་པོ་དང་རང་རེའི་ནང་རིག་པའི་མ་བཟང་དཀྱིལ་གྱིས་ལོག་
 པ་ཞིག་མི་འདོད་ན་མིག་རྒྱུང་རིང་པོར་བྱས། གཙུག་པོ་ལ་མཐོང་བའི་སེམས་རྒྱ་
 གྱུ་ཡང་ས་པོར་བྱས་ནས་རིགས་གསར་གྱི་སྒྲིལ་དང་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཡི་གནས་
 གྱི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། དེ་མིན་རང་ལ་གཞན་གྱིས་ཁག་ཏོང་བ་སོགས་ལ་
 འཇིགས་ནས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དེ་ཀ་རང་བྱས་ན་གནས་སྐབས་ཁེ་སང་ཆེ་ཞིང་གྲོགས་
 མང་། སྒྲུབ་དུ་གོང་མ་ཐོན་ཏེ་འོ་རིང་ལ་འདི་ལྟར། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་
 འདི་རྒྱ་ཆེ། ཉི་ཟླ་འདི་འོད་གསལ་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་
 དང་། ངའི་རྒྱལ་སྤྱི་དགའི་སྤྱི་སྤྱུག་བར་དུ་མཉམ་དུ་གནས་པར་བྱར་ཅིག་
 བྱ་བ་བྱས་ཡོད་པ་བཞིན། ཕྱིས་སྤྱང་ས་ཡན་མའི་རིགས་པ་འདི་དང་སྟོན་བྱང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་སྤྱི་སྤྱུག་ལ་མཉམ་དུ་གནས་པའི་སྟོན་ལམ་བྱེད་
 འཆལ། བདེ་བ་ཉུང་ཆེ་དུང་ཐོབ་འདོད་ནས་སེམས་གདུང་། མང་ཆེ་ཆེ་
 དྲགས་ཏེ་མ་ཐེགས་པས་གདུངས། འདི་དངོས་<པོ་>ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཤིས་
 ཡིན། རྒྱ་མང་དུ་བྱུགས་པས་མེ་ཏོག་སྐྱམས། ཟ་སྤྱུག་ཆེ་ཆེ་ག་བཅད་པའི་
 བར་བདེ། རེ་བའི་ཆད་དེ་མང་ན་སྐད་ཅིག་ལ་བདེ་སྐྱམ། དེར་སྒྲིབ་ཅིང་
 དུ་ཅུང་སྟོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཆ་མཉམ་པའི་ངང་དུ་ཡུན་
 རིང་མི་སྟོད། གཞུ་རྒྱུད་དང་པོ་ཁྲིགས་དིང་རེ་སྟོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཞག་ཆེ་
 སྟོད་ནས་འགྲོ། གཞུ་དེང་རེར་སྟོད་པ་ལ་གཞུ་སྟོད་མང་གུར་ནས་རྒྱུད་བཞག་
 པ་སོགས་ཡང་ཡང་བྱེད། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་རྒྱག་བཟུལ་གྱིས་
 གདུངས། ཡང་སྤར་གྱི་དེ་ཐོབ་པ་དགོས། ཟས་གྱིས་ཆོམ་པ་བདེ་བ་ཡིན།
 དེ་ལ་ཡུན་རིང་སྟོགས་དགོས། གཞུ་རྒྱུད་ཀྱིས་སྟན་པར་བྱས་པ་ཡུན་མི་རིང་།
 གཞུ་རྒྱུད་བྱལ་བའི་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པ་དགོས།
 དེགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ནང་གི་སྤྱིང་སྟོབས་རི་རབ་ཀྱང་འཇིགས་ནས་པ་ཅམ་

ཡོད་སྟེ།

འོན་ཀྱང་^①ཁོང་ལ་རྩ་འབྲུལ་ཡོད་པའི་གཏམ་དབུས་གཙང་ནས་རྩ་ཆེར་
གྲགས་པ་རྩ་གར་དང་ལྷག་པར་མཚན་ན་བྱུར་ཙམ་ཡང་ཐོས་རྩ་མེད། ཁོང་གི་
ཡེ་མི་རྩ་མ་འཆོ་བ་སྤངས་པའི་ཆོས་བྱ་བ་ཞིག་སྤྱད་གཞུང་གི་སྤྱང་སྤངས་སྤྱབས་
ནས་ཤོད། དེ་མིན་པ་རྩ་ཏ་ནི་རྩ་བའི་པ་སྤྲེལ་གཞི་<གན་རྩ>ལས་ཀྱང་
གྲགས་ཆེ་ཙམ་པ་འགའ་དེ་ཡོད་ཅིང་། རྩ་གར་ཡུལ་མིའི་དོན་ཏུ་ཁ་ཞེ་མེད་
པའི་ལས་བྱེད། དེ་དག་གི་འོག་ན་མགོ་སྤྱང་མིང་སྐམ་རྩེད་པ་མི་ཤེ་སྤྲོན་ནག་
ཏུ་འབྱིད་པའི་སྤྱབ་དཔོན་ཡང་མི་ཁྱུང་ཙམ་ཡོད། བྱི་སྤྱང་རྩལ་ཁབ་རྩམས་གྱི་
ཁྲིམས་སྤྱལ་ལ་ཡང་ཡུལ་མི་བྱིའི་འདྲོད་པ་དང་མ་འགལ་བ་ཞིག་གཙོགས་སྤྱབྱེད་
སྤྱབས་བམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་བསམ་འཁྱེར་ཅི་སྤྱར་ཡོན་པ་སྤྱིའི་བྱེད་པ་
ལ་རང་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་དེས་པར་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་གི་བྱེད་སྤྱང་མ་
མ་འབྲིག་སྤྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྲིམས་བཏང་སྤྱེ་གསོད་པ་སྤྲེལ་སྤྱེ་ལ་ཡང་དོགས་པ་
མེད་པས་ཁོང་རྩམས་ལ་ལས་གང་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཉེན་ཏུ་ཡང་། དེའི་རྩེན་གྱིས་ད་
ལྟ་རྩ་གར་གྱི་སྤྱི་གཞུང་མ་གཏོགས་པ་ཞིང་ཆེན་སོ་སོའི་གཞུང་རྩམས་རྩ་གར་པ་
རྩམས་ལ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཆེན་པོ་བདུན་ལ་ལྷག་པར་ཡུལ་མིའི་དེ་གཞུང་དེ་
ཡང་ཚུགས་བྱིན་ཅིང་། ཁོང་གི་དབང་ཆ་རྩམས་ཀྱང་ཁྱིལ་གྱིས་བབྱུང་ནས་
གནས་སོ། །

ཡ་མཚན་བྱ་རམ་སྤྱར་པའི་བྱུང་གི་ཆང་། །

ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་མགོ་བོད་གྲགས་པ་ལ། །

རྩ་གྱི་ལན་ཚུ་བྱུལ་བའི་གཙང་མའི་རྩ། །

ནན་གྱིས་སྤྱན་པའི་ངལ་བཞུགས་བྱས། །

སྤྱོད་སྤྱུང་རྩལ་དང་རྩལ་རབས་འདི་དག་རང་དེའི་ཆགས་ཞེན་འདིའི་
དབང་གིས་སྤྱི་སྤྱིང་མ་སྤྱོད། འོན་ཀྱང་བསྐྱར་པ་འཇིག་རིམ་གྱིས་རྩ་གར་ཡུལ་

① འདི་ནས་མར་གན་ཉིའི་སྤྱང་ཏྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་མིན་ན་མཚན། — རྩལ་པ་པོས་

དུ་གང་བྱང་ད་ལྷའི་བར་ལུ་ཅག་ལ་རྒྱས་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་ད་ལྷའི་ལོ་
བདུན་བརྒྱ་མྱེད་འདིའི་ལྷ་ལ་རབས་རྣམས་ཐོད་དུ་ཡེ་མ་ཐོས་པ་ཡིན་འདུག་པས།
རང་གི་བསམ་པ་ནན་གྱིས་བསྐྱུ་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་ལོ་རྒྱས་དང་
དུས་ཚིག་བརྒྱུགས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཁྲུངས་དག་པར་ཡོད། དེ་མིན་སངས་
རྒྱས་པའི་བཏུན་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ནི་རྒྱ་གར་སྤྱགས་སུ་གཏན་ནུབ་ལྟ་
ཡིན་ཅིང་། ཅུང་ཟད་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་དུས་ཤུས་ཐོད་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ཕར་
འཁྱར་བ་སྤྱགས་སུ་འདུག་ལ། དཔེར་ན་དེ་ཤིག་རྒྱ་ནག་ཐོད་དུ་ཕྱོད་ཅམ་
ཤེས་པ་ཡང་ཐོད་བརྒྱད་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཞི་བ་འཆའི་བཏུན་བཅས་
ཡོད་པས་མཚན་ཅམ་ཤེས་སུ་ཟད་མོད། ཐོད་དུ་ཕྱོད་པ་སྤྱགས་ཀྱང་ཡ་ཅ་ར་
འགའ་ཞིག་གིས་ཐོད་བརྒྱད་ནས་སྒྲན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱ་སྤྱབ་
སྤྱགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དུམ་ཅམ་རེ་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་རང་རེ་ལ་ཐར་ནས་གྲགས་པ་དེ་
དང་ཁྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བྲིས་ན་རྗེས་སྤྱི་ཅམ་ལས་མི་ལྟར་བས་བཞག།
དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྤྱ་སྤྱགས་ཀྱི་དག་པོ་དག་གི་དཀྱིལ་ན་གནས་པའི་
སྤྱབས་ཏུ་དུ་སྤྱས་ཀྱང་བཅོམ་པའི་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་པར་
རྒྱར་ཅིང་། ཐུགས་ཀྱི་སྐྱོར་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་སྤྱ་སྤྱགས་ཀྱི་ལྷགས་དང་
འདྲེས་ཤིང་། གཞན་དག་ཤིན་ཏུ་གསང་བར་སྦྱོད་པས་ཆོས་ལྷགས་དང་
བརྒྱད་པ་སྤྱགས་གང་ལས་ཡིན་ཤིན་ཅད་ཆོད་དཀའ་ཞིང་། ད་ལྟ་ཡང་སྤྱབ་
ཆེན་འགའ་རེ་བཞུགས་ཤིང་། མཐུའི་ཁྱད་པར་རྩ་མཚར་ཅན་ཐོབ་པའི་སྤྱིས་
བྱ་ཡིན་མོད། རེ་ཞིག་གང་དུ་འཁྱུངས་པའི་གནས་ཀྱང་མི་ཤེས་ན་ཆོས་ལྷགས་
སྤྱགས་ཅི་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་ཅི་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བོས་ང་འོངས་ཆེ་ཡང་རྒྱ་གར་
ཤར་ན་ཉིན་རེ་ལ་སྤྱབ་ཐོབ་རེ་ཡོང་གིན་ཡོད་གསུངས་པར་གྲགས་པ་བཞིན།
ཅྱེད་ཀྱང་། ཀྲ་མ་རུ་པ་འདིར་ནང་པའི་སྤྱགས་སྦྱོད་པ་ཐོན་ཤིན་ཏུ་དར་
བར་མ་ཟད། ད་དུང་ཡང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཐོད་པ་ཐུ་ལ་བདུད་ཅི་ལྟ་
དངོས་སུ་སྤྱགས་ནས་སྦྱོད་པ་དང་། དུས་པའི་རྒྱན་ལྷན་ཏེ་གཅེར་བྱར་འགྲོ་བ་

སྐྱེས་མཐོང་མོད། རྟོགས་ལྡན་ཡིན་ནམ་སྟོན་ཐབས་ཅན་ཡིན་པ་སྤྲིམ་གྱིས་འཆལ། དེ་བཞིན་ཨོ་ཏི་པི་ཤ་ན་ཡང་བྱིས་པ་དུས་མའི་ཁྲོད་དུ་ནང་པའི་ཐུགས་པ་དག་ཡོད་ཅིང་། དབང་བཞི་སྐྱེས་རང་རེའི་ལུགས་དེ་འདྲ་བྱེད་པར་སྐྱོས་ལ། ཅན་མའི་བྱ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆགས་ལམ་སྟོད་པའི་ཐུགས་པ་ཡང་ཡུལ་དབུས་སྐྱེས་ན་ཡོད་འདུག་ཉེ་ཕྱི་ནང་གར་གཏོགས་ཀྱང་མ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཅེ་ལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་མཚན་ཀྱང་ལ་ཆོགས་འཁོར་བྱེད་ཅིང་། བྱད་མེད་ནམས་གོས་དཀྱིལ་དུ་བྱངས་ནས་གཙུག་མོར་གར་བྱས། དེ་ནས་ནལ་འཕྱོར་པ་ནམས་གྱི་གོས་གང་རུང་རེ་བྱངས་ཏེ། དེ་གར་གི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་བྱ་ཡིན་མིན་སྐྱེས་དབུ་བསལ་མེད་པར་འདུག་པ་ཡིན་ཅེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྐྱོས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་མང་པོ་དག་གིས་ནང་པའི་ཐུགས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དོ། །ཡིད་མ་དུ་མ་རྒྱ་རྩེ་ར་མ་སྟེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱ་བ་ཞིག་འཇིན་ཅེས་བྱ་མོད། དབང་ཐུག་ཡིན་ནམ། རང་རེའི་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བྱེད་ཡིན་སྐྱེས་ཀྱང་མ་ཤེས་སོ། །ཀ་ལི་རྒྱའི་ཉི་མ་བྱབ་འདུག་གི་ལྷ་ཁང་འདིའི་ཅིག་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེ་སྟེ་ཆེན་པོ་ས་གནོན་མཛད་པ་ཞིག་སྐྱས་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་གཏམ་ཡང་སྤྲང་། སྤྱིར་ཡང་འདི་ལ་ཐོག་ན་ཐ་སྟེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོར་གྲགས་པ་ཡང་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཡིན་པ་རེད་ཟེར་མཁན་འདུག རྗེ་ལྷ་ར་རྒྱ་ཐའི་སྤྲམ་མ་རྩེ་ཐུགས་པ་དེ་ཡུལ་འདི་ཀའི་རྩ་རི་ལྷ་མོ་བའི་ལྷངས་སྤྱོད་ནས་སྤྲམ་གྲུབ་སྐབ་ནམས་དང་མཇལ་བར་གསུངས་པ་དེ་དག་རང་གི་བརྒྱན་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཡང་ཡུལ་ཨོ་ཏི་པི་ཤ་འདི་ད་ལྟ་བར་དུ་ནང་པའི་ཉེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་གསལ། ཐུས་པའི་རྩལ་གྱི་མེད་པར་ནི་སྤྲང་། ཁོང་ནམས་ལ་མདྲི་མདྲི་མིན་ཉེ་ཆེ་མཚན་གི་ཆོས་ལུགས་པར་གྲགས། གྲུབ་ཆེན་གོར་ཁྲ་ལ་ཡང་གྲས་པ་ཡིན། ཀ་ལི་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲུག་དེ་མ་ཞེས་རང་རེའི་ལ་རྒྱས་འགར་བྱང་བ་དེ་ཡང་ཆོས་བརྒྱན་འདི་པའི་སྤྱིན་བདག་ཞིག་ཡིན་པར་བྱེད། མལ་རྩུ་མཐུ་མཐུའི་ལྷངས་བྱ་བའི་ནགས་ཀྱི་

ཟབ་ཅམ་གྱི་སྤྱི་བོ་ཕལ་ཆེར་སྒྲིབ་མར་འདུས། དེར་ཐོག་ཆུབ་པའི་ལྟ་ཁང་དུ་
 སངས་རྒྱུས་ཁྲབ་འཇུག་གི་རྣམ་པར་སྤྲས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་དམངས་དུ་བའི་
 དུས་ཡིན་གསུང་ཏེ། སྒྲིབ་མ་ཐམས་ཅད་དམག་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་འཁྲིད།
 དུ་རིའི་རྒྱལ་པོས་ཁོང་རྣམས་ཐོག་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་གསར་པ་ཞིག་.....
 འཇུགས་སུ་ཁོངས་སེཞེས་སྤྲེག་ནས་དམག་བསྐྱལ་ཏེ་འཐབ། རང་སྤྱོད་ས་
 རྒྱལ་ལ་ཏེ་བ་ཞིག་ལ་མ་སྤང་འཁོལ་གྱིས། བདག་ཅག་གི་མི་མང་པོ་བསད་པ་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་དང་འགལ་བས་མ་ལེགས། ད་ཆོས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཤི་བྱིན་པ་
 རྣམས་ནི་འཆོངས། སངས་རྒྱུས་རང་ཉིད་དུང་ཁྲབ་འཇུག་གི་གཟུགས་སུ་
 བཞུགས་བཞེད་པར་འདུག་པས། འོ་ཅག་གིས་ལྟ་ཁང་སྤྲར་འཁོལ་གྱིང་དོན་
 མེད་སྤྲས་ནས་དམག་སྤྲར་ལོག རྒྱལ་པོས་མང་པོ་དག་བབྱང་ནས་ཕྱི་སྤྱིའ་
 ཅིས་སྤྲད་ནས་གསོད་དུ་བཅུག་ཟེར། སྒྲིབ་དཔོན་དེ་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
 གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཚུད་ལྟ་གྱི་མཐའ་འདིར་མི་རིང་བར་སངས་རྒྱུས་
 རང་ཉིད་སྤྲར་ཡང་ཡོད་པའི་བྱུང་བའི་སྤྲེག་སྤྲེག་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁྱང་
 བསྐྱར་མང་པོ་གདུངས་དབྱངས་ཀྱིས་ལེན་ཅིང་སྤྲད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པར་བལ་
 ལུལ་དུ་ནི་སྤྲོད་ཀྱི་ཕམ་མཐིང་པ་སོགས་ལས་མཆེད་པའི་གསང་འདུས་དང་།
 གཞན་ཡང་མི་ཁྱིའི་ལྷགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ། བདེ་མཆོག་སོགས་བརྒྱད་པ་མ་
 ཆད་པར་ཡོད་ཟེར་ཅིང་། སྐབས་སྐབས་སུ་མི་བརྒྱ་ལྷག་རེ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་
 དབང་དང་ཆོགས་འཁོར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་འདུག་ལ། བཟོ་མཚན་འདི་
 མིང་ཅན་གྱི་བལ་པོ་སྤྲོད་པ་སྤྲ་ལྷག་གི་རྒྱང་དཀྱིས་བཞུགས་པ་འགའ་རེ་ཡང་
 ལྡང་ངོ། །རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་སྤང་དར་མས་ཆོས་ལུ་བཞེའང་བོད་དུ་བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསང་ཐུགས་མ་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་ལ་ཡང་
 གསང་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་ནི་ཅ་མེད་དུ་འཇིག་པའི་རྒྱ་མི་འདུག་པས། ད་དུང་
 ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱད་ཤེ་མན་ངག་པལ་མ་ཆེ་རྣམས་མི་མང་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 དག་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་ལ། གཉིས་མེད་རྣེ་མེད་རྣེ་མེད་
 < རྣེ་མེད་ >

— 178 —

ཆལ་ན་ཇ་ར་ཏི་ལ་གྲགས་པ་ན་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་དག་ཡོད་ཟེར། ལན་གཅིག་
 ཤིང་བྱུན་ཞིག་ནགས་སུ་འབྱམས་ནས་བྱང་མེད་གཅེར་མོ་རུས་དུམ་ཆུ་ཆོགས་
 ལུས་ལ་བཏགས་པ་ཞིག་མཐོང་། དེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཕྱིན་པས་ལུག་པ་ཞིག་ཏུ་
 སླེབས། དེས་ཡིབ་ནས་བལྟས་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་མོ་མོ་གདོང་ལ་གདོང་
 ཟུགས་ཏི་ཏིང་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་བསྐྱལ་བསྐྱར་རིག་པ་དང་། འ་
 ཕྱེད་པ་དང་། འབྲུད་དེ་ཆོག་མང་པོ་ཕྱེད་པར་མཐོང་། སྐབས་འགར་ཏ་ཏ་
 ཞེས་གད་མོ་དྲག་པོ་བྱས་པས་བྲག་དེ་རལ་སྒྲམ་ཕྱེད་པ་འདུག་ཟེར། ཆགས་
 ལམ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དག་ཡིན་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འདིས་ནང་
 པའི་ཐུགས་ལ་འཆད་མཉན་མ་ཆད་དངོས་སུ་ཡོད་པས་ནང་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་
 ལྟར་མཐོང་བ་ཡང་ཉེ་རུས་ཀྱི་ལོ་འདི་ལ་ཡིན། ཅིའུ་གོང་གི་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་
 ཀྱི་ཁོད་དུ་ཡང་རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་བྱུབ་ནས་དིང་དུ་མ་ལོན་ཟེར་ནི། ད་ལྟའི་ལོ་ལྔ་
 བཅུ་ལྷག་པའི་གོང་དགེ་སྤྱོད་འགའ་རེས་པ་རྩི་ཏའི་ལྷ་དཔལ་གྱོན། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྩེ་བཤམས་ནས་ཕྱིན་ཐེག་ཕྱེད་པ་སྟགས་མང་དུ་མཐོང་ཞེས་གན་པོ་
 འགའ་རེས་ཟེར་སྟོས་ཐོས་པ་འགའ་དང་སངས་ལོ་རྒྱན་དུ་ཡོད། མི་ཤི་བ་དང་
 ར་བ་སྟགས་ལ་ཡང་བྱས་དབང་སྟགས་ཆོག་མང་པོ་ཡོད་འདུག དེ་ནས་ལྟར་
 མ་དང་ཁད་ཉེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་དགེ་སྤྱོད་དག་དེར་སོང་ཞེ་བསྟེན་ཆོགས་བྱས།
 གནས་བཟན་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྔ་མཉན། སྐར་འོངས་ནས་རང་རེའི་ཆོས་མ་དག་
 པར་འདུག་ཟེར་ནས་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཞེ་བར་བསྐྱར་བ་ཡིན་འདུག་ལ།
 ཡོས་ལོ་འདི་ལ་གྲངས་པ་དགེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་གདུངས་བྱ་བ་དེས་ཀྱང་ཐུགས་ལ་
 བྱངས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་གྲགས་ནི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་
 སྟགས་ནི་མ་ཤེས། ཡུལ་འདི་རྣམས་སུ་དབང་ལྱང་གི་རྒྱན་དུས་ཕྱིས་བར་དུ་
 ཡོད་པ་ནི། བཟོ་ཡོག་ནི་དང་། གཞན་ཡང་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱོར་ཁ་ཤིས་དང་།
 ཐུན་རས་གཟིགས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་འདྲ་ཡིན་པར་འདུག
 སྟེང་ལོ་ལྔ་ལྟེ་ལྟེས་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོས་ཞེ་ཡོད་པ་ཡང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་ཆུ་ཅུ་

ཉེ་ནས་པོ་སྤྱད་པ་དང་། ལུ་ཉི་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ཡིན་ཟེར། རྩའི་
 ལྷུ་འགའ་རེ་ན་ས་གའི་ཀ་ལ་ཆས་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་ཕྱེད་པའི་སྤྲུལ་ཡོད་པ་དེའི་
 ཆོ་གྱུབ་ཆེན་ལུ་ཡི་པ་ལ་ར་གཅིག་གསལ་ཁར་འབྱུང་བའི་སྤྲུལ་ཡོད་ཟེར། སྤྲུབ་
 དཔོན་འདི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལེགས་སྤྱར་དང་། ཟུག་ལའི་སྐྱད་ཏུ་མཛད་པའི་
 སྤྱད་དང་། མན་ངག་འགའ་རེ་ཡང་ད་ལྟའི་བར་གནས། ལྟན་ལྱེས་པ་ནམས་
 ཉི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ཡམས་རྩའི་ལམ་དང་། ཅན་ལའི་ལམ། རྩའི་ལམ་ཉེ་
 གསུམ་བྱ་བ་དག་ལ་ཕྱེད། སྤྲུབ་པ་སྐོབ་པ་ལ་རྩི་བཞེས་པ་སྤྲུག་པ་སྤྱད་
 ཐོགས། གཞན་ཡང་རྩམ་ཡོད་གི་ཉེ་ཆས་ཀྱི་ནུལ་འབྱར་བྱ་བའི་ཉེ་ཡོད་པ་དེ་
 དག་ཀྱང་ནང་པ་སུ་ཉེགས་སུ་སྤྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཅེས་བྲིངས། ཏུས་ཕྱིས་
 ཟུག་ལར་གསང་ཐོགས་ཁུབ་ཆེ་བ་སྤེལ་བ་པོ་ནི་ཆངས་པ་ཀྱན་དགའ། སྤྱང་
 གསུམ་ཀྱན་དགའ། ཀར་པོ་ཀྱན་དགའ། ནག་པོ་ཀྱན་དགའ་བྱ་བ་ནམས་
 ཡིན་ཟེར་ཉེ་དེ་དག་སྤྱངས་ནས་ལོ་སྤུམ་བརྩུ་ལྷག་ཅམ་པ་སྤྱང་ཟེར། ལར་དྲིང་
 སང་གི་གཉིས་སྤྱབ་མེད་པའི་སུ་ཉེགས་ཞིག་དང་འབྲད་ན། ང་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱི་
 བྱང་གི་ལྟ་བའི་ཁྱད་འབྱེད་པ་ལ་ཕྱིད་ལྷག་པ་བདེན་ནོ། །ཁོང་མཁས་པ་ནམས་
 ཅི་ལྟར་གསུངས་གང་། འདི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མིན་ཀྱི་ངེད་ཅག་གི་རྗེས་སྤྲུལ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་སྒྲུ་མཆི་བ་ལ། འོ་ན་དེ་ཀས་ཆག་པས་དེ་ཀ་སྤྲུལ་ཤིག་ཅེས་སྤྲུལ།
 དེ་ངེད་ཅག་གི་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཤི་ཆག་ཅེས་སྤྲུ་དགོས། ཡང་ན་ནི་
 བདེན་པ་བཅད་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་བསྐྱམས་པ་ནང་པ། སྤྲུས་བྲལ་གྱི་
 བསྐྱམས་<པ> ནམས་ཀྱི་རྩལ་པ་དང་བྱན་མོང་ཡིན་ནོ་<ཞེས>ཁྱེད་
 འབྱེད་དམ། དབྱངས་ཅན་དགའ་སྟོ་བྱགས་མཉམ་པ་ཞིག་ ཡང་ན་སྤྱིར་
 ཐོག་པ་རྒྱུང་ཡང་དགོས་སུ་མདོ་ཐོགས་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་སྤྲུལ་མཛོད་མན་མེད་
 ཅིང་། ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་ཐོད་ཕྱི་རབས་པ་ནམས་ནན་ཏན་ཏུ་གསུང་བ་
 བཞིན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱང་ལྟ་བའི་སྤྲུལ་འབྱེད་པ་མིན་གྱི། སྤྱད་པའི་སྤྲུལ་
 འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མི་གསུང་གང་ཞེས་ཀྱལ་ཀ་ཡང་ཁྱེད། །གང་ལྟར་ཡང་

ཁྱ་གར་བའི་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞིག་བཞེན་ཏེ་ངའི་སྒྲ་མ་པཎ་ཆེན་ཕུ་བ་ཞིག་ཟེར་
 འདྲི་ན། ད་དུང་ཡང་ཆུ་ཆུལ་འི་ཤར་དང་། ཨོཾ་ཕིཤ་གང་དུང་ཞིག་ཏུ་
 སང་ན་གཅིག་འབྲང་ངེས་པ་ངེད་གྱི་ཁས་ལེན་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་མི་གཡོ་
 གྱུང་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་ཁམས་ཆེར་བྲངས་པའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་མ་ལ་
 ཉམས་སང་བྱེད་པ་སོགས་སྤྲོ་བ་མ་ལ་ཉམ་ཡོད་པས་ཟླ་བ་ཅུན་མར་པའི་སྒྲིང་
 རུས་གྱི་བཞེ་ཆ་གཅིག་མེད་ན་ཆོས་མི་ཐོབ་ཐུག་གིས་ཆོད། དེ་ནས་བོད་དུ་
 སོག་ཆེ་སྤྲོ་བ་ཀྱིས་ཁས་ཁམས་ཆོད་གྱིས་སྤྲོ་བ་པས་སྒྲ་མ་ར་ཆེན་གྱི་མཐུ་
 དའི་བཞེ་ཆ་གཅིག་ཀྱང་དགོས། འོ་ན་དཀའ་ཆོད་དུ་སྒྲ་བས་བསྐྱར་བ་
 ལགས། དེ་བཞེན་ཐུག་པ་འབྲང་བ་ཅམ་གྱིས་སོགས་པ་བཅོམ་ཆོག་ཆོག་འདྲ་
 ཡོད་ན། ད་ལྟ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཕུ་མི་ཡང་མེད་པར་ངོས་བྱིན་པ་ཀའི་རྒྱ།
 ཀམ་རུཔ། ཨོ་རྒྱུན། ཀྱལ་རྒྱ། སི་རྒྱ་སོགས་གནས་ཉེར་བཞེདི་ཡ་གྱལ་ཡིན་
 ངེས་པ་དེ་དག་ཏུ་སང་ན་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་མང་དུ་བཞུགས་པར་
 ཁོར་མ་ཆག་པས་ཐུག་པ་འདྲ་འབྲང་རྒྱ་ལོས་ཡོད་ལྟེ། ཐུག་པ་སྤྲོ་བའི་ནང་དུ་
 འགྲོ་བ་ཅམ་ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་དུ་འགྲོ་བ་དཀའ།

འདིར་སྤྲོ་བ་པ།

སྤྲོ་བ་པ་ཕྱེ་མ་ཅན་གྱི་ཐང་དུ་ངལ་བའི་རྒྱང་འགྲོས་རབ་བཞོད་ཅིང་། །

ངམ་ནག་ཏུ་མཆོད་འོབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ས་ཡི་སྤྲོ་བ་མཛོན་བཞུགས་

ཏེ། །

གཅེས་ཤིང་འཕང་བའི་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ཉག་ཐག་རལ་གྱི་མ་ལ་དུངས་པ་ལས། །

དཀའ་བའི་ལོ་སྤྱི་རིང་མོ་བྱད་ནས་ཅི་ཞིག་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་གཞུང་འདི་གྲུབ། །

ཆེན་པོའི་ལུང་དང་གསེར་གྱི་མཚལ་བཅས། །

བསྐྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཕུ་སྤྲོ་བ་མ་མཆོས་ཀྱི། །

དེགས་པའི་དབྱིག་མཛོད་འདྲི་ལ་འཕང་བའི་སྤྲོ་བ། །

རང་གིས་དཀའ་བ་འབྲུར་དུ་བྲངས་ཏེ་བྱིས། །

དབང་འཕྱར་བྱག་ལ་རམས་པའི་མེ་འབར་བའི།
 དམར་མེར་ཕྱག་དྲི་མིག་ལ་ཆེར་འཛིགས་གྱང་།
 གཞོག་ཚུང་ཐོས་པ་བསགས་པའི་བག་ཆགས་ལ།
 ཞོམས་པའི་རང་སེམས་རིགས་པའི་གཏམ་ལ་ཆགས།
 ཐོས་བརྗོན་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་གི་སྒྲོར།
 ཅི་སྟེ་བྱགས་ན་འབད་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེ།
 བྱགས་པའི་འཛུམ་དང་ཕྱག་པོའི་ལེགས་སྤྲུལ།
 རེ་བའི་སྤྲིལ་མ་བདག་ལ་ནམ་ཡང་མེད།
 ཟས་དང་སྒྲོམ་གྱི་མཁོ་བ་བཟད་པའི་སྒྲག་གི་ཡུང་པོ་ཞིག་གྱུར་ཅིང་།
 རྟེན་དང་བཀྱར་བཞིན་ཤིང་ཐག་ཆད་པའི་རུས་གོང་ཆོགས་རྣམས་འཁོར་

བ་ན།

དཀའ་བས་བསགས་པའི་མང་ཐོས་ཡུང་པོ་ཡི་གེའི་གཞུགས་སྒྱུ་གྱུར་པ་
 འདིས།

མ་མཐོང་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་རྒྱ་ཆེན་པན་པའི་ལམ་མཆོན་ཤིག།
 རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་ཆགས་ཚུལ་དང་། མིང་གི་བཏགས་ཚུལ། བྱང་
 རྒྱལ་གངས་རི་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དྲོགས་དཔྱད། རྩོན་གྱི་གནས་ཡུལ་
 གྲགས་ཆེན་རྣམས་ཇི་ཉར་ཡོད་པ། རྩེས་པ་བྱང་མེད་བཟའ་བརྒྱུད་ཡོ་བྱད་
 སྤགས་ཀྱི་སྒྲོར། ཤིང་དང་། མེ་རྟོག་སྤགས་ཀྱི་རོས་འཛིན་དང་། རོས་ཇི་
 ཉར་འཕྲོད་ཚུལ་སྒྲོར། རྩོན་དང་ད་ལྟའི་ཡུལ་སྤྱི་སྤྱིའི་ཡིག་རིགས་རྒྱ་གར་ན་གྱི་
 བ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་རིས། རྒྱ་དཔེ་དང་། བཟུགས་ཐབས་དང་། ཡིག་
 རིགས་སྤགས་ཀྱི་དྲོགས་གཅོད་སྒྲོར། སངས་རྒྱས་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་རྒྱལ་
 རབས་མདོར་བརྩམས་གནད་ཆེན་སྒྲོར། སྤྲིལ་འཛིན་སྒྲོར་དང་། རྩོན་དུས་ཤོད་
 པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ལྷགས་ཅི་ཉར་ཡོད་ལྷགས་སྒྲོར། ཉར་མ་
 དང་བྱམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་མདོ་ཅམ་རེ་བཅས་ཡོད། རྩོན་བཞུགས་དཔེ་འབྲིང་

ཞེས་བཞི་བརྒྱ་ལས་ལྷག་ཅམ་ཡོད་སྟེ། ① དཔེ་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྐུ་པར་
 གྲུབ་ཟིན། བྱི་བརྒྱན་རྩེ་བཅས་བསྐྱར་ཞུས་གང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཕྱག་ཏུ་
 འཕྲལ་མར་འབྱལ་རྒྱ་ལགས། བདེན་གཏམ་སྤྱོད་ཞུས་ལ་མཁས་པ་ཚུད་
 བལ་གྱི་དམ་པ་འགའ་རེ་དང་བསྐྱག་ཕྱགས་སྤྲོ་སྤང་བ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས།
 ཐུགས་གྱི་ཐུ་མེན་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་གཟིགས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་བར་ཡོད། ལར་ཉིད་
 རྣམ་གྲིགས་བམ་འདི་ལ་མགོ་འདྲེན་ཞིག་གནང་ན་དེད་ལ་དེ་ལས་བཀའ་དྲིན་
 བསྐྱར་རྒྱ་མེད། མཐོང་རྒྱ་ལག་མཐིལ་ཅམ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་མེག་འདྲ་
 བ་རེ་སྤྱང་བའི་དོན་དུ་ཆོར་ལྷག་ལག་ན་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
 བདག་པོ་ཁྱེད་འདྲི་ཐུགས་བསྐྱར་དུ་མ་ཐང་ལྟེ་བྱ་སྤྲོད་མཐོང་པ་ཞིག་ཀྱང་
 རྣམ་ཏན་དུ་གསལ་བ་ལགས། ཐོད་མི་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་དཀའ་བ་ཞིག་སྤྱོད་
 བར་བཏང་ལྟེ་བཤད་ན་མཁས་པའི་གཟི་བཞིན་འཆོར་ཞིང་། རང་གིས་
 རྟོགས་ཆད་ཀྱི་རྒྱན་རྩེ་མཆོར་ཅན་སྤྲས་ནས། དེ་དང་ད་དུང་ཕར་ལ་ཐུགས་
 ཁུང་ནག་ཟིང་དེ་བ་མི་གཞན་གྱི་རྒྱན་ཀྱང་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱས་ན་
 མཁས་པའི་ཆོ་སྤྲོད་བ་ཡིན་མོད། ད་ལམ་མཁས་པ་བྱེད་པ་ཡང་སྤྱོད་བ་
 དགའ་ལྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་གཟུ་བོ་ཞིག་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་
 དེད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུ་འདི་ད་ནས་ཁྱེད་ལ་བཅའ་བ་ཡིན་པས་སྤྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ཤི་བ་
 ཞིག་གི་མགོན་སྐབས་ཅིས་ཀྱང་མཛད་རྒྱུ་འདྲི་བཀའ་དྲིན་སྤྱོད་བར་ལྟ། ཡིག་མ་
 དག་པ་ཇི་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ཅི་རྣམ་དང་། དོན་ལ་མི་གནོད་པའི་
 ཆོག་སྤྱར་བཅོས་པ་སོགས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་ཐུགས་ནས་མི་བསྐྱེལ་བར་
 འཆོལ། འཛིན་ཉེན་དུ་སྤྱེས་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ལ་བབས་འོས་ཀྱི་ལས་
 ཀ་རེ་རེ་སྤྲོད་ལས་ཀྱིས་བྱིན་པ་བཞིན་ཡོད་པ་ལས། སྤྲན་གྱི་ལས་བསྐྱོས་ནི་
 འདི་ག་རང་དུ་འདུག་པས། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ནས་མི་ཆོ་ཐོས་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་
 ཞིག་ལགས། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་གྲིགས་བམ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་ལས། འཆད་

① དགར་ཆག་གི་ནོར་མཛད་ཐུགས་པ་པོས་བསྐྱོགས།

ཉན་སོགས་གྱིས་གཞན་པན་བྱ་བ་པ་ཆེ་འདི་ལ་རེ་བ་དང་འབྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་
 དཀའ་སྟམ། རྒྱགས་དེར་རང་བཞུན་ལ་འབྱར་གྱི་བཀའ་སྒྲིལ་བྱེ་ཆེན་ལྷེང་གི་
 མར་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ཉིད་ལྟ་བུ་རེ་དཔལ་མགོན་བཞུགས་པས་ཅི་ལྟར་བས་
 གྲང་ཞེ་ཕུགས་ཅམ་རྩོ་བ་ལགས། མཆུག་ཚེ་མ་ཡང་བྱ་བ་ཟིན་པ་འདི་ན་འབྲུལ་
 བ་ལགས། གལ་ཏེ་ཕུན་བྱ་དམིགས་མེད་བྱ་བ་པ་འདྲ་བྱུང་ན་དཔེ་ཆེན་ཇི་ཅམ་
 ཕུག་སོན་བྱུང་བའི་མཆུག་དུ་འདི་སྤྱར་ནས་དེད་གྱི་སྤྱག་ཡུས་རྣམས་གསལ་བ་
 ཞིག་མཛད་དགོས་བྱ། དཀྱུས་རྣམས་སྤྱིག་འབྲུམ་དག་པ་ཅི་ཡོད་འཆོས་པ་
 དང་། རོན་ལ་མི་གོད་པའི་ཆོག་བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་དེ་
 ལུགས་མཐུན་གྱི་དཀྱུལ་<དཀྱུལ་>ཏུ་བསྐྱམས་པར་བྱ། དགེ་འདུན་ཆོས་
 འཕེལ་ནས་སྤྲུལ་བྱེ་ཅན་གྱི་དགོན་པར་ཡོད་དུས་སྤྱུལ་།^①

① དཔེ་ཆ་འདིའི་འཕྱི་བཀྲས་གནས་ཞིག་མ་མདོར་གྱིས་མེད་ཞིག་ལ་བྱུན་བྱུར་དུ་སྤྱག་བ་ལགས་ཀྱིང་།
 ཏམ་བུ་འདི་ཡང་མ་དཔེ་རྩོ་བུས་གཞན་ན་མཆོས་པས་འདིར་བཞེད་པའོ། — རྒྱུག་པ་པོ་གྱི།

༡༡། །ཀྲུའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བའི་
ཐོད་གྱི་རྒྱལ་རབས་སྒྲིབ།

དང་པོ། བཅན་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ།

༡༡། །ལངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལ། །དེ་ཡང་འོག་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་
ནམས་ཚལ་པའི་དབང་པོ་དམར་དུ་བསྟུས་ཏེ་བཀོད་པ་དེ་དང་ཁྲུང་ས་གཅིག་ཅིང་།
འདིར་ཀྲུའི་ལོ་རྒྱུས་(唐书) བང་ཐུའུ་ཕུ་བ་དང་། 资治通鉴纲目 ཅེ་
གྱི་བྱང་ཅན་ཀང་ལུ་ཕུ་བ་ལས་བརྒྱུས་པའི་ཐོད་གྱི་སྒྲིབ་འགའ་ཞིག་ཡི་གེར་
བཅུབ་པར། ཐོད་གྱི་རིགས་ནམས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇར་ཕུ་བ་ལས་བྱུང་།
རྒྱབ་གྱི་འཇར་ནམས་ལ་རིགས་ཆེ་བཞུ་དང་ལྷ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་མ་ཆུ་དང་།
ལུན་ཇང་ཆུ་པོའི་འགམ་དུ་ས་བཟུང་། ཐོད་ནམས་མི་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་ལ་
རྒྱལ་དུ་འབོད་ཅིང་། རྒྱུས་པའི་མིང་ལ་ལོ་ཟེར་བས་རྩེ་ལ་རྒྱལ་པོར་འབོད།
བཅུན་མོ་ལ་མོ་མིན་(མོ་སྐན་) དུ་འབོད། སྟོན་ཆེ་ཤེས་ལ་སྟོན་ཅི་(སྟོན་
ཆེན་) ཟེར། སྟོན་གྲགས་ལ་སྟོན་རི་དུ་མན་(སྟོན་ཆེ་འོག་མ་) ཟེར། དེ་
གཉིས་ལ་སྟོན་ཆེ་རྒྱུང་དུ་ཡང་འབོད། དམག་དཔོན་ལ་མིས་དཔོན་རི་དུ་(རྩི་
རིང་ལ་ཉིས་དཔོན་ཆེ་མོ་ཕུ་བ་འདུག་པས་དེའི་ཟུར་ཆག་གམ་དཔྱོད་) ཟེར།
ནང་སྟོན་ལ་རི་དུ་འམ་སྟོན་མན་རྩི་(མང་པོ་རྩི་) དང་། དེའི་གྲགས་ལ་ནང་
སྟོན་མིས་ལན་ཕུ། (འདི་ཆོག་ཅི་སྟར་ཟུར་ཆག་པ་མི་ཤེས།) དེ་གཉིས་ལ་
ནང་སྟོན་ཆེ་རྒྱུང་དུ་ཡང་འབོད། རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་ཡིག་མཁན་ཆེ་བ་ལ་ཡུ་ཡི་ཁན་
པོ་ཅེ་དུ་(ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་) (ཡིག་མཁན་ནམས་ལོ་རྒྱུད་མཁན་ལ་ཟེར་
རམ་སྟེ།) དེའི་གྲགས་ལ་ཡུ་ཡི་ཁན་པོ་མིས་ལན་ཕུ་ཟེར། ཡིག་མཁན་རྒྱུང་བ་
ལ་ཡུ་ཡི་ཁན་པོ་རྒྱུང་རྒྱུང་དུ་འབོད། (ཡང་ན་འདི་ཐོད་གྱི་སྤྱི་ལ་སྤྱིར་བཤད་
པ་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་དུས་ཐོད་ཡིག་ཡོད་པ་སོགས་མི་དགོས་སྟེ།) སྟོན་

དང་། དཔའ་པོ་རྣམས་ལ་གྲས། མས་བྱ་ལ་གྲས་པ་བྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ལ་གྲས་
 པ་བྱེད། ལམ་དུ་གཞིན་པ་རྣམས་ཐོན་དང་གན་པ་རྣམས་རྟེན་སྒྲུབ་འགྲོ་
 གཡུལ་དུ་ཤི་བ་ལ་བཟང་པོར་བཅི། བྱིམ་གཅིག་དུ་མི་མང་པོ་དམག་ལ་ཤི་ན་
 བྱིམ་དེ་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བར་བྱེད། ལྷན་མ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ལ་སྤ་མོའི་མཇུག་མ་
 བཏགས་ཏེ་དམའ་འབེབས། རྩལ་བྱེད་ཆེ་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ས་ལ་འཇུགས།
 གཉེན་ཤི་ན་སྤྱ་གཙང་ཅིང་གདོང་ལ་ཆོན་ནག་ལྷགས་ཏེ་གས་ནག་ཕྱོན།
 དམག་བསྟུ་ཆེ་གསེར་གྱི་མདའ་ཞིག་ཐོན་ལ་རྒྱངས། དག་སྤྱེབས་ཆེ་མེ་སྤར་
 བས་པན་ཚུན་བར་གཏོང་། འགྲོག་པ་མང་ཞིང་དེ་རྣམས་ལྷགས་སྤྱོད།
 ཡུལ་སྤོ། དམག་བྱིམ་ཤིན་དུ་བཅན་ཅིང་ཁྲབ་རྒྱག་བཟང་། དམག་རྣམས་
 ལ་ཕྱགས་མེད་ཀྱང་ཡུལ་བཅའ་ནས་དམག་རྒྱགས་སྤྱབ། སྤྱི་སྤོན་པའི་ཆེན་ལ་
 གསར་བྱེད། རྩལ་པོ་དང་མི་ཆེན་རྣམས་མནའ་བཅད་བྱེད། དེ་ཡང་མི་ལྷ་
 དུག་ཅམ་ཆོགས་ནས་མཉམ་ཤི་མཉམ་གསེན་བྱེད་པའི་མནའ་མདོར། དེ་
 འདྲ་བ་རྣམས་རྩལ་པོ་རྒྱངས་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱང་འཆི། ཐམས་ཅད་དུར་ཁྲུང་
 གཅིག་གི་ནང་དུ་སྤ། གས་དང་རྟ་དང་གཅེས་པའི་ཆས་རྣམས་ཀྱང་དུར་དུ་
 འཛོག་དུར་གྱི་ཉིང་དུ་ཤིང་ཐོང་ཞིག་འཇུགས། འགྲམ་དུ་ཁང་པ་ཡང་
 བཅིགས་ཏེ་མཆོད། བཅན་པོ་རྩེ་སྟོན་རྣམས་ལ་རེ་བཞིན་མནའ་སྤྱེལ་བའི་
 སྤོལ་ཡོད། དེ་དུས་ལྷག་ཕྱི་སྤྱེད་གསུམ་བསད་ནས་མཆོད། ལོ་གསུམ་རེ་ན་
 མནའ་ཆེན་བསྐྱེལ། དེ་དུས་མཆན་གྱང་ལ་མི་རྩེ་སྤྱགས་དང་པོར་བྱ་རྣམས་
 དམར་མཆོད་བྱེད། སྤྱི་ཆགས་རྣམས་ཐོག་མར་རྒྱང་ལག་བཅད། སྤྱོད་པ་
 གཤགས་ནས་དོན་ཕྱོད་རྣམས་བཏོན་ཏེ་མདུན་དུ་སྤྱངས། དེ་ནས་རྩེ་སྟོན་
 ། བརྩེ་ ། ཞིག་གིས་ཕྱི་ཆོག་གཏོང་།

བཅན་པོའི་མཆན་ལ་ལྷང་བཅན་(སྤྱང་བཅན་གྲམ་པོ་) ཟེར། ལུན་
 བཅན་དང་ཅི་སྟོན་དུ་ཡང་འབོད། ལྷ་བྱ་བར་ཡང་འབོད། བཅན་པོ་དེ་
 སྤྱོབས་ལྷགས་ཆེ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བཟང་། ལུན་དུ་རྩེ་བཞེན་ཏེ་རྒྱང་དང་གཡག་

— 188 —

གྱིས་བཅན་པོའི་བཅུན་མོ་མ་བསྟུས་པའི་སྒྲོན་དུ་ངས་རྒྱང་མ་བསྟུ་བ་ཡང་མི་
 རུང་ཞེས་བྱ་མ་ལེན་དུ་མ་འདོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་གོང་མ་ལྷག་པར་དགུམ།
 ཅེང་ཀྱན་གྱི་ལོ་གསུམ་པ་(འདས་རྗེས་ཀྱི་༡༡༥༥འཛེ་རིང་)ལ་གོང་མས་གོང་རྩ་
 རྒྱ་ཅང་མནའ་མར་བཟངས།- རྒྱ་དཔོན་ལིས་ཏའོ་ཅོང་། ། ལི་ཏོ་ཅུང་李道
 宗 ། བྱ་བས་བསྟུལ། གོང་རྩ་དང་དཔོན་གཉིས་པོ་དག་གྱི་ས་མཚམས་སྟོ་
 སྟེ་བས་ཆོ་སྒྲིང་བཅན་རང་ཉིད་དམག་དང་བཅས་པས་བསྟུས། པ་ཏེ་བྱ་བའི་
 སར་དམག་སྤར་བཏབ། པོ་དག་གྱི་བཅན་པོས་རྒྱ་དཔོན་གྱི་གྲོན་པ་བཟག་
 མདངས་ཅན་མཐོང་ནས་སེམས་བྱུམ། སྒྲིང་བཅན་བར་དུ་པོ་དག་གྱི་བཅན་པོ་
 སྟུས་ཀྱང་གོང་མའི་སྟུས་མོ་རྒྱང་མར་སྤངས་པ་མེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 བཅན་པོ་རང་གི་མཁར་དུ་ལོག་ནས་སྟུས་མོའི་ཆེད་དུ་པོ་དང་དང་གྲོང་སྟགས་
 བཅིགས། གོང་མའི་སྟུས་མོ་པོ་དག་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གདོང་ལ་ཆོན་དམར་
 འབྲུག་པའི་སྟོལ་དེ་ལ་མ་དགའ་ནས་སྒྲིང་བཅན་གྱིས་སྟོལ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཕྱིད་པ་
 བཀག བཅན་པོ་རང་གིས་ཀྱང་ལྷམ་བུའི་གོས་བོར་ཉི་དར་བཟུང་། མི་
 ཆེན་གྱི་བུ་རྣམས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཡོན་ཏན་སྒོ་བ་དུ་བཏང་། གོང་མ་ལ་ཁྱས་རོར་རྒྱ་
 མི་ཡི་གེ་མཁས་པ་འགའ་ཅམ་པོ་དག་དུ་བཏང་། གོང་མ་ཀོ་ལུ་ལའི་། ཀོ་ལི་ཁློ
 ཁློ། ། ཡུལ་ནས་སྤར་བྱོན་ཆོ་པོ་དག་གྱི་བཅན་པོས་སྒྲོན་ཆེད་ཀྱི་རྒྱང་བཅན་རྒྱ་ཡུལ་དུ་
 བཟངས་ཉི་ཡི་གེ་ཡུལ་བར། གོང་མ་ཁྱིད་ཕྱགས་ལས་རྒྱལ་ཉི་ཉི་ལྷའི་འགན་
 གང་ཡོད་རང་དབང་དུ་འདུས་ཀྱང་ཀོ་ལུ་རྣམས་ཡུལ་ཐག་རིང་ལྷ་བས་བཀའ་
 ལ་མ་བཅིས། དེར་ཁྱིད་གནམ་གྱི་སྟུས་རང་ཉིད་དམག་དང་བཅས་པར་
 བསྟོད་དེ་རྒྱ་ཆེན་ལའོ་། ལི་བོ་ཏྲ། ། བར་དུ་ཕེབས། གྲོང་ཁྱིད་དང་དམག་
 རྣམས་བཅོམ་ནས་རྒྱལ་ཁ་དང་བཅས་ཕྱིར་བྱོན། རིའི་ངང་པ་གནམ་དུ་
 འཕུར་བཅའ་དུ་མི་མགྲོགས། འོན་ཀྱང་ཁྱིམ་གྱི་ངང་པ་དང་རིགས་མཐུན་
 པས་འདིར་གསེར་གྱི་ངང་པ་ཞིག་སྟེས་སྟུ་ཡུལ་ཡོད། བྱ་བ་བཏང་། ཅེང་
 ཀྱན་གྱི་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་(འདས་རྗེས་༡༡༧༧)ལ་ཡན་ཞོན་ཅོ་(ཡན་ཞོན་ཅོ་

[illegible]

དེས་ན་འདིར་རང་རེ་གྲན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལེ་བཟང་ཅེ་པ་འགོས་མོ་
གཞོན་ཀུན་པལ་གྱི་དེ་བ་རྫོག་དུ། ཀུན་ཚུང་ས་སོ་སྟག་ལ་གྱི་བཟང་དུ་སྤྱང་
བཅན་གྱིས་དགྲར་སོ་སྟ་བཅུ་བཞེས་ཞེས་དང་། ཡང་མེད་ཀུན་གྱི་སོ་དགྲ་པ་
ནས་ཐོང་དང་སྟེས་འབྲེལ་བྱེད་པའི་འགོ་རྒྱུགས། མེད་ཀུན་འུ་སྤྱང་བཅན་
སྤྱངས། ཀྱང་རྫོ་སོ་ཞེ་གཉིས་ཐོང་དུ་བཞུགས་སོགས་གསུངས། དེ་ཐམས་
ཅད་ཅིས་ཕྱ་ཞེབ་མཚད་ནས་གསུངས་པར་འདུག་པས་ནོར་འཁྲུལ་ཅུང་ཟད་
གྱུར་མེད། དེས་ན་ཀུན་ཚུང་གི་གྱི་སོ་དང་པོའི་སྐབས་སྤྱང་བཅན་རང་སོ་སྟ་

— 191 —

རྫོང་ཞིག་ཀྱང་བསྐངས། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་མང་བ་ན་གྲུ་གྲུ་རྒྱམས་རྒྱལ་ཤོར་བ་
 མགར་གྱིས་ཐོས་ཏེ་དམག་བཟང་པོ་རྒྱམས་ཤིང་ནས་གྲུ་གུའི་ཐོག་ཏུ་སོང་། གྲུ་
 ཀྱའི་དཔོན་སོ་རྟོ་གེ། 〔 蘇 訖 和 貴 〕 ལྷ་བ་བོད་ཏུ་བྱོས་ཏེ་རང་ཡུལ་གྱི་
 གཉེན་རྒྱམས་སྟུན། དེར་བོད་དང་གྲུ་གྲུ་རྒྱམས་འཛིངས། རྒྱགས་གཉིས་ཀ་
 རས་གོང་ཏུ་ཡི་གེ་རེ་ཡུལ་ཏེ་འྲྀགས་དན་ཕྱེད་པར་ཁྱས་ཀྱང་གོང་ནས་སྤེེ་
 རྒྱགས་ཀྱང་མགནང་མཐར་བོད་དམག་གིས་གྲུ་གྲུ་མཐ་པར་བྱས་ཏེ་གྲུ་གུའི་རྒྱལ་
 པོ་སྤྲུལ་ན་རྟོ་པོ། 〔 蘇 訖 和 貴 〕 ཏུ་དང་བཅུན་མ་མི་ལྷ་
 〔 蘇 訖 和 貴 〕 གཉིས་འབངས་མི་དང་བཅས་པ་རྒྱམས་རང་ཡུལ་བོར་ཏེ་
 ལན་རྫོང་། 〔 涼 州 〕 རྒྱགས་སྤྱོདས། བོད་དམག་འཁོག་པའི་ཆེད་ཏུ་
 གོང་ནས་དམག་དཔོན་འཛིན་ཞེན་ཐེ། 〔 郭 仁 泰 〕 ཏུ་ཐུག་གྲུ་
 ཅིང་ཡུན་བྱ་བ་གཉིས་ལན་རྫོང་ཏུ་ཐོར་བཏང་། སྤྲུལ་སྤྱོདས། 〔 蘇 訖 和 貴 〕 ཏུ་
 རྫོང་ 〔 蘇 訖 和 貴 〕 ལ་ཡན་ཅི་ཏུ་ཏེ་ 〔 安 集 大 使 〕 དམག་དཔོན་ཆེན་པོའི་
 ལས་ཀ་བསྐྱུལ། བོད་ཀྱི་སློན་ཆེན་འཇུན་འཇུན་བྱ་བ་གྲུ་གུའི་མགོ་ལ་ནག་སྤེེ་
 བའི་ཆེད་ཏུ་སྤྲོབས་ཀྱང་གོང་ནས་མཇུག་འཇུག་ཀྱང་མགནང་བར་སློན་པོ་ལ་
 བཀའ་བཀྲོན་ཏེ་སྤྲུལ་ལོག་དགོས་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སྤྲུལ་ལང་བོད་ཀྱི་པོ་ཉ་
 ཞིག་བཏང་སྟེ་བོད་དང་གྲུ་གྲུ་འདུམ་ཕྱེད་པའི་དོན་ཏུ་ཞིང་ཆེན་ཆེ་བྱའི་བྱ་བ་
 རྒྱས་བོད་ལ་སྤྱོད་དགོས་ཁྱས་ཀྱང་གོང་ནས་གནང་ཏུ་མ་བཞིན། དེ་ཏུས་
 མགར་སྤོང་བཅན་གོངས། མགར་དེ་ཡི་གེ་མི་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སློན་
 ཞིང་རང་རྒྱལ་བརྒྱན་ལ་དམག་ཐབས་མཁས། བོད་ཏུ་ཁོང་ལ་མཐོང་ཆེ་ཞིང་
 ཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྤོབས་ཤུགས་ཆེར་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཁོང་པ་
 རྒྱའི་པོ་བྱུང་ཏུ་ཡང་སྤོབས་ཏེ་ཐེན་རྫོང་གི་སྤོབས་གོང་ནས་རྒྱལ་ཕྱི་གྲུ་
 སྤྱོད་དམག་དཔོན་བྱ་བའི་གོ་གནས་ཀྱང་བསྐྱུལ། གོང་མ་ཡང་ཁོས་སྤོབས་པའི་
 གཏམ་རྒྱམས་ལ་ཤེན་ཏུ་བྱགས་དཀྱིས་པ་ཡིན། གོང་མའི་ཆ་མ་ཞིག་ཀྱང་ཁོང་
 མར་བསྐྱུལ། མགར་ལ་བྱ་བཞི་སྟེ། ལན་ཅིན་ལིན། ལན་ཅན་ལ། ལན་

མི་རྒྱུ། ལོན་འཕོ་ལོན་རྣམས་ལས་ (འདི་རྣམས་པོ་དམིག་བྱུང་ཆག་མོད།
 ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་མི་ཤེས།) ལོན་ཅིན་ལིན་གྱིས་པའི་གོ་ས་བཟུང་། བྱ་
 གཞན་གསུམ་དམག་དཔོན་དུ་བྱས་ཏེ་ལོ་དེ་རང་ལ་རྒྱའི་ས་མཆོམས་སུ་དམག་
 གྲངས། འཇང་གི་རིགས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་བཅོམ། གོང་མའི་མདུན་
 རྩོས་རྣམས་ཟུ་གྲ་དག་ལན་རྒྱུ་ལྟོ་སྟོ་སྟོ་གས་སུ་འཛོག་ཅིས་བྱས་ཤིང་གོང་ནས་
 ཁྱང་ཐོག་མར་བྱ་ལ་གཡུལ་འབྱེད་པར་དགོངས་ཏེ་སྟོན་ཇོན་གྱི་ || ཇང་ཁི་姜
 格 || དང་། ཡན་མོ་མེན་ || ཡན་ལི་འབེན་固立本 || དམག་དཔོན་ཅི་ཉི་
 ཏེ་ལི་ || ཆི་ཉི་ཏེ་ལི་契必何力 || རྣམས་མདུན་དུ་བོས་ཏེ་གསུངས་པར།
 ཡན་མོ་འབེན་གྱིས་གོང་མ་ལ་ད་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྟག་ཆེ་བས་དམག་བྱེད་པ་མི་ཡོང་བ་
 ཟུས། ཅི་ཉི་ཏེ་ལི་ན་རེ། པོད་རྣམས་རུབ་ཚུགས་ཐག་རིང་ན་རྟོད་ཅིང་རང་
 རེའི་དམག་གིས་དེར་སྐྱབས་ཆེ་ཁོང་རྣམས་རི་ལ་འབྱོས་པར་ངེས། རི་ལ་རྒྱས་
 དེད་པས་མི་ཐིན། སྐར་དཔྱིད་ཀ་ཤར་བ་དང་ཡང་ཁོང་རྣམས་ཕྱིར་འོངས་ཏེ་
 ཟུ་གྲ་བཅོམ་པར་ངེས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཟུ་གྲ་ལ་ཀླགས་དན་བྱེད་པ་མི་འགབ།
 དེ་ནས་པོད་གྱིས་རང་རེ་ལ་སྟོབས་མེད་པར་བསམ་ཉེ་སྟེམས་སེམས་སྐྱེས་པའི་
 སྐབས་དམག་སྟོ་བྱར་དུ་དངས་ན་རྒྱལ་ཁ་ལོན་པར་ངེས་ཟེར། སྟོན་ཇོན་གྱིས་
 བོ་ད་ལྟ་ཟུ་གྲ་རྣམས་ལ་ཀླགས་མ་བྱས་ན་ཡུལ་དེ་འཇིག་པར་ངེས། དེ་བས་
 དམག་རྒྱར་དུ་བཏང་ཉེ་ཟུ་གྲ་མ་ཤོར་བ་ཞིག་བྱང་ན་ཕྱིས་ཐབས་ཅི་ཡང་བྱེད་དུ་
 བཏུབ་ཟེར། དེ་ལྟར་གྲོས་ལ་མ་མཐུན་པས་དོན་མ་འབྱུང་ཅིང་ཟུ་གྲ་རྣམས་ས་
 སྟོ་བའི་ཐག་ཁྱང་མ་ཆོད། (འདས་རྒྱུ་ ༡༩༠༤) ལོ་ལ་པོད་དམག་གིས་
 རུབ་གྱི་ཟུ་ཆོ་ཆེན་བཅུ་ཆབ་འོག་དུ་བཟུས། (ཞིང་མན་གྱི་ལོ་དང་པོ་ལ་)
 (འདས་རྒྱུ་ ༡༩༡༩) པོད་དམག་གིས་ཞིང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་བཅོམ་
 རུབ་ཚུགས་གྱི་ལི་ཡུལ་པ་དང་ཀླགས་སུ་བསྐྱབས་ནས་གྱི་ཅི་ || ཆིག་ཆོ་龟兹 ||
 གོང་ཁྱིར་གྱི་ཚུགས་རི་ཡང་བཤིགས། དེ་ལྟར་ཞིང་ཆེན་བཞི་པོ་ད་ལ་ཤོར།
 གོང་ནས་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞེན་གེ་ || ཞོས་རེན་གོས་薛仁贵 || དང་། གོ་ཞི་

ཕྱིན་ ཁོ་ཏེ་ཐེན་ 郭待封 གཉིས་ལ་བཀའ་པལ་ཉེ་དམག་འབུམ་ཕྱག་
 གཅིག་ཅམ་ཁྱིད་ནས་རྒྱ་ཆེའན་ ཏ་ཐེ་ཐོན་ 大非川 ལ་སླེབས། དེར་
 སྤྱུ་ཏེ་ལ་འཕྱོ་བར་བཅམས་པ་ན་དམག་དཔོན་ཟེ་ཞིན་གེ་ན་རེ། ཡུལ་དེ་
 ཐག་རིང་བས་དམག་གི་ཁལ་རྟ་དང་བཅས་པ་བཞུད་དཀའ། དེ་བས་ཁལ་རྟ་
 རྣམས་རྒྱ་ཕྱིན་ལིན་དུ་ཤིང་རྩ་བསྐྱར་ཏེ་བཞག། དམག་རྒྱང་པ་གང་མཁྱེས་
 སུ་སོང་ཉེ་བོད་ཀྱི་ཉེང་དུ་སྒོ་བྱར་དུ་འཛིང་ན་རྒྱལ་ཁ་ལོན་པར་ངེས་ཟེ།
 འོན་ཀྱང་གོ་ཞི་ཕྱོན་ཡང་ཁོ་དང་གོ་གནས་མཉམ་པའི་དམག་དཔོན་དུ་སོང་
 གཤེས་ཁོའི་རག་ལ་བཅི་བར་མ་འདོད་དེ་དམག་ཁལ་རྟ་དང་བཅས་པ་བོད་དང་
 ཉེ་བར་བྱིད་དེ་འཐབ་པས་རང་སྤྱོད་ཆབས་ཆེ་བར་པམ། ཁལ་རྟ་རྣམས་
 ཁྱང་བརྒྱར་ནས་སྐར་སྒོས། ཟེ་ཞིན་གོ་ཡང་རྒྱ་ཕྱི་ ཆེའན་བར་ཕྱིར་ལོག་
 འོན་ཀྱང་དེར་ཡང་བོད་དམག་རྣམས་སླེབས་ནས་རྒྱ་རྣམས་ཤིན་དུ་ཆབས་ཆེ་
 བར་པམ། དམག་པལ་ཆེར་བསད་ཅིང་མས། མཐར་(མགར་གྱི་བྱ)ཚུན་
 ལིན་དང་། རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཞིན་གེ་གཉིས་ཀས་བར་འབུམ་བྱས་ཏེ་དམག་
 དཔོན་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སྐར་ལོག། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱིས་གྲུ་གྲུ་རྣམས་པམ་པར་བྱས་ཏེ་ས་
 རྣམས་བདག་བབྱར་བྱས། གོང་ནས་དམག་དཔོན་ཇ་ཁྱོ་དང་དམག་གསར་
 པ་བཅས་བོད་དང་འཐབ་དུ་བཏར་ཡང་དམག་དཔོན་ལམ་དུ་ཤི་ནས་དམག་
 རྣམས་ཕྱིར་ལོག། (མུང་འདས་ཀྱི་ལོ་༡༩༡༤) ལ་བོད་ཀྱི་སློན་པོ་རུན་འཇུན་
 ཁྱང་ཚུང་ ཁྱ་ནག་དུ་བཏར་། སློན་པོ་དེ་གཞོན་དུས་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ཡིག་གར་
 ཡོན་ཏན་བྱངས་པའི་མཁས་པ་ཡིན། གོང་ནས་ཁོ་མདུན་དུ་བས་ཏེ་བོད་ཡུལ་
 དང་བཅན་པོའི་སྐོར་རྣམས་འདྲི་ཞིག་མཛད་པར་བོད་སློན་ན་རེ། ཇིང་གྱི་
 བཅན་པོ་ནི་ཉེ་བས་དང་བཅོན་པ་རྩེ་ལ་མ་ལས་ལྷག་པ་ཅམ་བཞགས། རྒྱལ་
 སྤྱིད་ལ་དོད་མ་ཆེ་ཞིང་སློན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱ་བསྐྱར་དུ་མི་བདུབ་པ་ཞིག་ཡིན།
 བོད་འབངས་རྣམས་གར་བའི་ཡུལ་དུ་ཕྱོད་པས་ལོ་ཞིག་ཁྱང་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུང་།
 སྤྱུ་ཏེ་ཅིའི་བྱང་དུ་དབྱར་ཁ་ཡང་གངས་མི་བཞུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་དབྱར་དུས་

དེའི་རིས་སྤྱུ་ཅོ་ [扶州] ཡང་བཅམ་ཉེ་དེར་ཡོད་པའི་དམག་
 རྒྱལ་ལམ་པར་བྱས། དེའི་དོན་དུ་གོང་ནས་ལི་ཞིན་གེ་ [李仁軌] ཉི་ཉེ་ [李元昊] ལ་བཟངས་ཀྱང་ཁོས་དམག་མ་འཐབ་པར་
 བཤད། དེ་དུས་བོད་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་བཞེས་ནས་ཡན་ཐི་ [安西]
 ཞི་ཡུ་ཅོ་ (འདི་རང་དེའི་ཀན་ཅིའི་བྱང་དུ་ཡོད་ཅེར་) པས་གོང་ནས་
 ལི་ཞིན་གེའི་ཆབ་དུ་ཀུའི་སྤྱང་གི་ཡིག་མཁན་ལི་ཐིང་ཞོལ་ [李元昊]
 ཞེ་ཅོ་ [李元昊] དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་ཉི་ཉེ་ལ་བཏང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་དམག་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ཐི་ཞིན་གེ་དང་མི་མཛའ་བས་ཁོའི་ཁ་ལ་མ་བཅུས་པར་དཔོན་
 ཆེན་པོ་ཡང་མ་དགའ་ཉེ། ཁོང་ལ་དམག་དཔོན་གྱི་ཤེས་ཀྱི་མེད་པར་རིག་ནས་
 རྒྱལ་ལྷན་ལྷན་གྱི་དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་པར་ལི་ཐིང་ཞོལ་གྱིས་གོང་ལ་
 དགོངས་པ་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་། དེར་ལི་ཐིན་ཞོལ་བོད་ཀྱི་ཉེང་དུ་དམག་ལ་
 ཆས་པར་གོང་མ་རང་གིས་ཀྱང་སྤྱེལ་བྱང་མཛད། ད་དུང་གུན་ནན་དང་ཁྱག་
 རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་ནས་ཀྱང་དམག་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་མཁུ། དམག་དེ་
 རྒྱལ་ལྷན་ལི་ཞིན་གེའི་སྤྱོད་པར་བོད་དང་འཐབ་པས་བོད་རྒྱལ་ལམ། དེར་
 ལིས་ཐིང་ཞོལ་གྱིས་དམག་ཆིག་འབྲུམ་ལྷ་ཁྱི་ཁྱི་དེ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལྷན་
 ལིན་ཅིན་ (མགར་གྱི་བྱང་) དང་བྱུག་ཉེ་མཆོ་སྤྱོད་པའི་འབྲུམ་དུ་འཐབ། ལི་
 ཐིང་ཞོལ་གྱི་ཁྱགས་ལིས་ཞན་ལིས་དམག་ནང་དུ་འགྲོ་ཐལ་ཆེ་ནས་གཡུལ་དུ་
 བསད། དེ་ལ་ཀུའི་གཞོན་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་ལི་ཐིང་ཞོལ་གྱིས་དམག་
 རྒྱལ་ལྷན་དེའི་མེད་པར་ཁྱིད་ནས་ཅིན་ལྷན་ལང་དུ་སོང་། ཡུལ་དེ་རྒྱུ་དོག་
 པས་བོད་དམག་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་དང་ཉེ་བར་དམག་གླར་བཏབ་ཉེ་ལམ་བཀག་
 པས་དམག་དཔོན་ཉེ་ཅི་འཆན་ [李元昊] ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ཁྱི་ [李元昊] ཁྱིས་དམག་ཉེ་བས་
 ལྷན་ལྷན་ཁྱིད་ནས་མཆན་ལ་བོད་ཀྱི་དམག་གླར་ཁོག་དུ་ཀུགས་པར་བོད་
 རྒྱལ་ལྷན་འཛིགས་དུགས་ཏེ་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤྱེལ་བཞེན་ཕྱིར་བྱོས། དེར་ལི་
 ཐིང་ཞོལ་གྱིས་ཀུའི་དམག་ལྷན་ཁྱིད་ནས་ཁོ་ལ་ལོག་ ཀུའི་དཔྱང་ཤིན་དུ་

ཚབས་ཆེན་པམ་པ་ལ་གོང་ནས་སྒྲོན་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་བོད་དམག་འགོག་
 ཐབས་ཀྱི་ཤོས་མཛད། གོང་མའི་ཞལ་ནས། ངས་ནི་ཁྲབ་གྲོན་མ་ལྟོང་ཞིང་
 དམག་ལ་འགྲོ་མ་ལྟོང་ཞེ། འོན་ཀྱང་སྤར་རང་རེས་གོ་བྱ་ལི་རྣམས་པམ། དེ་
 རྣམས་ལོ་ཤས་བར་དམག་འཐབ། སྤར་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ནང་འཁྲལ་གསུང་། ད་ལྟ་
 བོད་ཀྱི་དམག་སྡེ་བས་པས་ཤིན་ཏུ་སེམས་ཁུལ་ཆེ། དེད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལི་ཙེ་
 སྤངས་ནས་བཟུང་དམག་དཔོན་བཟང་པོ་སྤྱུ་ཡང་མ་བྱུང་། ད་ལན་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་
 རྒྱགས་སུ་སྤྲོད་པའི་དམག་རྣམས་ཀྱིས་དག་ཁྲིགས་པར་རེས་ཀྱང་དམག་དཔོན་
 རྣམས་ཀྱིས་བཀར་མ་བཅིས་པས་པམ། ད་ཅི་བྱེད་ཀྱི་ཤོས་སྒྲོན་ཅིག་གསུངས་
 པར་སྒྲོན་ཁ་ཅིག་གིས་བོད་དང་འདུམ་བྱེད་པ་འཐད་ཟེར། གཞན་ཁ་ཅིག་
 གིས་རྒྱགས་ནས་ཕྱིས་སུ་དམག་བྱེད་པ་ལེགས་སྟགས་ལྟས། ཅའོ་ལྷ་ཡི་ལོ་དང་
 པོ་ལ་(སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༩༩༩) བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་སྤངས་ཤིང་སྤྱོད་ཅི་ན་
 ཟིན་ན་《器弩悉弄 ཅི་རུ་ཤི་ཡུང་ཁྱི་འདུལ་སྤྲོང་》ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཞིག་ཁྱི་
 ལ་འཁོད། ཅི་ན་ཟིན་ན་ཀྱི་དུས་ན་སྒྲོན་ཅིན་ལིན་(མགར་གྱི་བྱ་བྱ་པོ་) དེ་
 བོད་ན་དབང་ཆེ། གོང་དུ་ལོ་ཉ་བཅུང་ཞེ་བཅན་པོ་འདས་རྒྱལ་གྱི་ཡི་གེ་སྤུལ་
 བར་གོང་ནས་བོད་དུ་སེམས་གསོ་བའི་ལོ་ཉ་བཅུང་། (སངས་རྒྱས་འདས་
 རེས་གྱི་ལོ་༡༩༩༩) ལ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བཅན་ཤུ་(བཅན་བོད་) དང་སི་
 རྟོ་ཡུལ་(སྤུ་རྟེ་ཀེ་) གཉིས་(མགར་གྱི་བྱ་གཞོན་པ་གཉིས་) བོད་དམག་སྐམ་
 ཁྱི་ཁྱིད་ནས་ལྷགས་རྟེ་རྟེ་ཡུལ་བན་《ཉི་ཨོན་ཁྲོ་ལྷ་ལྷ་》བཅོམ་ཞིང་ལན་ རྒྱུ་
 ཆོའན་《ལང་ཕྱེ་ཁོན་良非川》 ཏུ་བོད་ཀྱི་དམག་སྤར་བཅུང་། ལིས་ཙོང་
 ཞོན་《ལི་ཅིན་ཞོན་李敬玄》 གྱིས་ཏང་ཆེན་《རྟོང་ཁོན་湟川》 ཏུ་
 སྡེ་བས་རྟེ་བོད་དང་འཐབ་པས་རྒྱ་རྣམས་ཚབས་ཆེ་བར་པམ། དེ་ནས་དམག་
 དཔོན་རྟེ་ཇི་ཇི་ན་ཇི་ན་དམག་སྐམ་སྤྲོང་ཁྱིད་དེ་མཆན་མོ་བོད་ཀྱི་སྤར་ཐོག་དུ་
 རྒྱགས་པར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བཅན་ཤུ་འཇིགས་ནས་ཕྱིར་ཕྱོས། རྒྱའི་
 དམག་དཔོན་ལ་རྒྱལ་ཁ་ལོན་པའི་བྱ་དགར་རྟེ་ཡུ་བན་《ཉི་ཨོན་ཅུན་河源

軍 』 ཁྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྩུལ། ཡུལ་དེ་ཁྱ་ནག་ཏུ་བཞོད་པའི་
 ལམ་འགག་ཡིན་ལྟ་བུས་དམག་དཔོན་གྱི་བསམ་པར་དབྱང་ཆ་ན་པོ་ཆེ་ས་བསྐྱང་
 ཏུ་འཛིག་དགོས་སྐྱེམ་ཡང་ས་ཐག་རིང་བས་དམག་ཆས་སྒྲེལ་དཀའ་ཤྱེ་མ་ལུས།
 ! འོན་ཀྱང་བྱ་གཏོང་བའི་མཁར་ཚུག་བདུན་ཅུ་ཙམ་བཅིགས་ཏེ་དམག་བྱེད་
 པའི་གྲབས་གཤོམ་ལེགས་པར་བྱས། (དམག་སློབས་ཆེ་མཁར་ཚུག་གི་ཆེ་
 ནས་མེ་སྤར་ཏེ་བརྟེན་པ་ཡིན་སྐད་) དེའི་སྔ་ན་ཁང་ནན་གྱི་ཡུལ་མའི་ཙ་
 〔 𑖀𑖦𑖳𑖠 茂州 〕 ནས་ལུ་བ་ཚུགས་ལྷགས་ན་མཁར་ཡན་ལྷན་ཅིན་ 〔 𑖀𑖦𑖳𑖠
 𑖀𑖦𑖳𑖠 安西 〕 བྱ་བ་ཞིག་བཅིགས་ཡོད་པར་བོད་དམག་སློབས་ཏེ་མཁར་དེ་
 བཟུང་ཞིང་དམག་སྤར་ཡང་དེར་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་མ་རྟེ་བྱ་བའི་མི་
 རིགས་ཀྱི་ཤེ་དང་། ཡུན་ཞོན་དང་། ཏང་ལྷང་བྱ་བའི་རིགས་ནམས་བོད་
 འབངས་སུ་འཁྱུར། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ཁུལ་ཁམས་ཤར་ཚུགས་སུ་ནི་ལན་ཇོ་
 རོན་ཅ། མེའོ་ཇོ་ནམས་ས་མཆམས་སུ་གནས། ལྟར་པོ་སོན་ཐབ་དང་།
 (ཁྱ་གར་བྱང་) ལུ་བ་ཚུགས་སུ་ཏྲོར་གྱི་ཆོ་ཆེན་བཞེ་ཡང་བོད་འབངས་སུ་འདུས།
 བྱང་ཏུ་ཏུ་ཀའི་ཁུལ་ཁམས་ལ་ཐུག་པར་ཡོད་དོ། ।

ཁ་ཡོའི་ལོ་དང་པོ་ (སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ ༡༩༩༥) ལ་ཀོང་ཇོ་མེན་
 ཅང་གྲོངས། ཁུའི་པོ་ཉ་མཆོད་པ་འབུལ་ཏུ་བཏང་། དེ་ཏུས་ཁུའི་དམག་
 དཔོན་ཆན་ཐིན་ཡན་ 〔 𑖀𑖦𑖳𑖠 𑖀𑖦𑖳𑖠 陈行焉 〕 ཁྱི་བྱ་ཡང་ཁྱ་ནག་ཏུ་འཛོམས།
 དེ་ཡང་དམག་དཔོན་འདི་བོད་ཏུ་པོ་ཉར་སང་བར་སྤོན་ཆེན་ཅིན་ཡིན་ (མགར་
 ཁྱི་བྱ་ཆེ་བ་) ཁྱིས་ཁོང་ལ་ཐུག་འཆོལ་(ཞེས་)སྐྱས་པ་ལ་ཁྱ་དཔོན་གྱིས་མ་ཉན་
 པས་ལོ་བཅུའི་བར་ཏུ་བོད་ཏུ་བཀག་ནས་མཐར་རོ་གཅིག་ཕྱ་ཁྱ་ཡུལ་ཏུ་བསྐུལ།
 དེ་ཏུས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་བཅན་བྱ་ (མགར་བྱ་) སློབས་ཏེ་ཡང་ཤྱེ་ཆོའན་
 〔 𑖀𑖦𑖳𑖠 𑖀𑖦𑖳𑖠 良非川 〕 ཙམ་ཡང་ཁྱ་དཔོན་ཏེ་ཅི་ཇན་ཡིས་གཡུལ་
 ཐུད་དེ་ཐུར་བསྐྱོག་ ཁུལ་མོ་བྱུང་ཏེ་འདི་ 〔 𑖀𑖦𑖳𑖠 武后 〕 ཏུས་སུ་ཡང་
 བོད་ཀྱི་པོ་ཉ་ཁ་ཡར་སྐྱེས་འབུལ་ཏུ་སློབས། ཅི་ཞན་གྱི་ལོ་དང་པོ་ལ་ (འདས

རྗེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༩) གློན་གཙོན་པོ་པེ་ཤེས་རྒྱལ་ [ཁེ་ཏི་ཙ་ 韦待价] ལ་རྒྱལ་
 རྒྱལ་ས་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་ས་བརྒྱལ་ཏི་པོ་དང་འཐབ་ཏུ་བཏང་། ཡན་པེན་
 གུའུ་ [ཡན་ལུའུ་ཀུའུ་ 温古] ཡང་ཁོང་གི་ཤོགས་སྤྱོད་བཏང་། འོན་ཀྱང་
 དམག་དཔོན་དེ་གཉིས་དམག་བྲིད་དེ་དོན་མེད་པར་ཡུལ་མང་པོར་པན་རྒྱན་
 འབྲུམ་ས་ཤིང་མཐར་ཐོག་དམག་དང་འཕད་དུས་རྒྱ་ནམས་ཤིན་ཏུ་ནས་ཆབས་
 ཆེ་བར་པམ། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དམག་ཆས་ཆད། དེ་ནས་
 དམག་དཔོན་དམག་དང་བཅས་པ་བྲིམས་མེད་དུ་ཕྱིར་ལོག་པར་རྒྱལ་མོ་ཡང་
 རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་པམ། དམག་དཔོན་པེ་ཤེས་རྒྱལ་མཐའ་ལ་རྒྱགས་ཤིང་དཔོན་
 ཡང་པེན་གུའུ་མེ་བྲགས་སོ། །ཐང་སུའི་ཇིན་གྱིས་དམག་བྲིད་དེ་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱི་
 འབྲུག་པ་ཞི་བར་བྱས་པས་རྒྱལ་མོས་ཁོ་ལ་བྱི་ཅེ་ཞིང་གློན་གྱི་གོ་ས་སྤྲད། དེའི་
 ལོ་རྗེས་མ (འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༩) ལ་ཅེན་ཆད་ཆེན་ལ་ཐོད་པའི་ཡུལ་གྱི་
 དཔོན་གནས་བརྒྱལ། (རྒྱན་པ་འདས་རྗེས་ཀྱི་ ༡༩༩༩) ལོ་ལ་ཏང་སྤང་
 [ཏང་ཁང་党项] གྱི་དཔོན་པོ་ཏི་སྤྱོད་ [ཏི་སྤྱོད་ 昂苏] ཕ་བ་རྒྱའི་དབང་
 དུ་བལྟས། རྒྱལ་མོས་དམག་དཔོན་རྒྱན་དམག་དང་བཅས་པ་ཏང་སྤང་དུ་
 མངགས། ཏུ་ཏུ་ཞོའི་རྒྱགས་སྤྲུལ་བཏབ་པར་ཐོག་དམག་རྒྱམས་གདོང་ལ་
 སླེབས་ཏི་དཔོན་ཏི་སྤྱོད་བཟུང་ནས་ཡར་བྲིད། ཡང་ཏང་སྤང་གྱི་དཔོན་པོ་
 འཇང་ཆ་ཕ་བ་འཇང་གི་མི་བརྒྱད་ལྟར་དང་བཅས་པ་རྒྱའི་དབང་དུ་འདུས་པ་
 ལ་རྒྱུད་དཔོན་མོན་གྱིས་ཅི་ཇོ་ཕ་བའི་ཞིང་ཁག་གསར་དུ་བཙན་པོས་ནས་དེའི་དཔོན་
 དུ་ཡང་འཇང་ཆ་རང་ཉིད་བཞག་ཅིང་ཁོ་རྒྱས་དེ་རྒྱམས་ཏུ་ཏུ་ཞན་ [རི་པོ་ཏུ་
 ཏུ་ 大渡山] གྱི་རི་ལ་རྒྱ་རིང་གི་ཡི་གེར་བཞག་དོ། །ཐར་ལང་ཞོན་ཅོ་
 [ཐང་ཁའོ་ཅོ་ 王孝杰] དང་ལི་ཞན་ལི་གཉིས་ཐོག་དང་འཇིངས་ནས་མ་
 རྒྱབ་པར་དག་ལ་མགོ་བརྒྱད་ཀྱང་མཐར་དགའི་ལག་ནས་བྲོས་ཏི་རྒྱ་ཡུལ་དུ་
 སླེབས་ནས་གོང་ལ་ཐོག་གྱི་མོར་རྒྱམས་ཀྱང་བྲུས། དེ་དུས་ཐང་སུའི་ཇིན་དེ་བྱི་
 ཅའི་དཔོན་དུ་ཐོག་པ་ལས་གོང་དུ་སྒྲན་གསན་པལ་སླེ་ཐོག་དང་འགྲེད་པར་བྲུས་

པ་གནང་། འདས་ཤིང་གྱི་(༡༩༣༥)ལོ་ལ་དམག་དཔོན་ལང་བ་བཟུ་ཏེ་
 ཡུལ་གྱི་དམག་དཔོན་བྱས། བང་སྤྱི་ཤིན་ལ་ལི་ཡུལ་གྱི་དཔོན་ཨ་ཁེ་ན་ཅིང་
 ཅོས་ཀྱང་ཤོགས་བྱས་ཏེ་པོད་དང་གཡུལ་སྤྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གྱལ་ཏེ་ལི་
 ཡུལ་གྱི་ཁྱིམ་ཁག་བཞི་སྤར་ལོག དེ་ནས་གོང་མས་ལི་ཁྱིམ་དཔོན་བཏང་ཏེ་
 གྱུ་ཅ་བུ་བའི་ཤྱང་ཁྱིར་ཏུ་དམག་དང་བཅས་ཏེ་བཞད་དོ། །དེ་ཏུས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 སྤྱི་བ་ཙུ་འི་ཡོན་གྱིས་གོང་ཏུ་རྒྱལ་རབས་སྐོན་སྐོན་ཡུལ་བ་ནི། སྐོན་གྱི་ཏུས་ན་
 ཏེ་དང་རྫོང་བུ་བའི་རིགས་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལྟེ་ནམས་རྒྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་འཆོ་བར་བྱས།
 རྒྱ་ཡུལ་གྱི་གོང་མ་ལ་ལྟེ་དང་གསུམ་ལྟེ་ལྷོ་བས་སྤྱ་ཡང་རིགས་དེ་ནམས་རྒྱ་
 འབངས་སྤྱ་མ་ཆུང་། ཏུན་གྱར་གྱི་གོང་མ་དང་པོའི་སྤྱ་བས་དམག་ཆེན་
 བཏེགས་པ་ལས། དམག་ནམས་པིན་ཆན་བུ་བའི་ཤྱང་ཁྱིར་ནང་ཏུ་བཅུག་ཏེ་
 སྤྱི་སྤྱི་དེ་ནམས་ཀྱིས་མཁར་བསྐོར་བ་ཡང་བྱུང་། དེའི་ཤིས་སྤྱི་གོང་མ་པོ་ཏེ་
 ཁྱོས་ནས་སྐོན་བྱང་གན་ཏུ་བཅུགས་སྤྱ་བཏང་ཏེ་ཏུ་བ་ཏུ་ཁྱིང་ཆེན་བཞི་བཅུགས་
 ཤིང་མཁར་གཉིས་བསྐོར། (མཁར་དེ་གཉིས་ཡུམ་ལོན་ཀྱང་དང་། ཡུན་གོན་
 བུ་ལྟེ། རང་རེའི་ཀན་ཐིའི་ས་ཁོང་སྤྱོད་ཟེར།) དེ་ལྟར་བྱས་པས་དག་ཏུ་
 ཏུ་བུ་བའི་རིགས་གྱི་ལག་གཡམ་བཅད་པ་བཞིན་ཏུ་བྱས། (འདིའི་ཏུ་ན་ནི་
 ཡིག་རིགས་ཏུ་གཙུར་ཡང་མིང་བཟངས་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་དང་ཨ་ཁེ་
 སོགས་ཀྱང་བཅོམ་པ་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བྱུར་ཅམ་བྱས་ཡོད།) རིམ་གྱིས་མ་
 རྒྱུའི་པ་རྩལ་ཏུ་མིན་ཐིའི་མཁར་བཅིགས། དེ་ནས་ལྷོ་ཤོགས་གྱི་འཇར་ནམས་
 དང་ཏུ་ན་ས་སོར་གྱིས། (དེ་ལ་འཇར་དང་ཏུ་ན་སྤོང་ནས་རྒྱ་ལ་དག་བྱས་
 ཤིང་འཆོ། འཇར་རིགས་དེ་སྤྱད་སོགས་པོད་དང་འབྲ་བས་ཕྱིས་པོད་དང་
 འབྲས་པ་ལས་རྒྱད་ནམས་ཁམས་དང་ཨ་མ་དོའི་ཁྱོད་ཏུ་ཤས་ཆེར་བྱུང་།)
 དེ་ནས་བུ་གཏོང་བའི་མཁར་ལྷོག་ནམས་རྒྱ་ནག་ལྷགས་རིའི་བྱུ་ལ་བཅིགས།
 ཏུ་ན་ནམས་ཤོགས་མེད་ཏུ་སྤྱར་ནས་ཐག་རིང་པོའི་ཡུལ་ཏུ་ཕྱིར་ལོག དེ་ཏུས་
 རྒྱུའི་རྒྱལ་ཁྱིད་གྱི་དབུལ་མཛོད་ཟེར། དམག་དང་ཏེའི་ཤོགས་ཀྱང་ཡས།

ལུ་ཕྱུགས་སུ་མོ་ཉ་སྐ་རེ་ལ་རེ་བཞིན་གཏོང་བར་དདུལ་གྱི་ཆ་བ་ཏུ་གོ་བའི་དུང་
 ཅེ་བྱས། ཅིས་བྱེད་པ་ལ་སྐད་པའི་གུངས་བཏབ། བྱིམས་ཁང་དང་ཆང་
 ཁང་། མིང་ཉ་སྐགས་ལ་ཡང་མོ་གམ་བཅད། འོན་ཀྱང་ལུ་ཕྱུགས་ཀྱི་
 དགའི་ལྷ་སྒྲི་ཆོད་དེ་ལུ་ཏུ་ཞིང་ཆེན་བཅུགས་མིང་དཔོན་ཡང་བསྐྱོ་བཞག་
 བྱས་སོ། །གོང་མ་གང་ཤུའུ་ཁྱི་ལ་བསྐྱར་དུ་བཞུགས་ནས་ལུ་ཕྱུགས་ཀྱི་རིགས་
 དེ་རྣམས་འབངས་སུ་འདུས། དེ་ནས་ཡུང་གོན་གྱི་དུས་བར་དེ་རྣམས་སྤར་
 ཡང་རྒྱ་ལ་རོ་ལག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཚུགས། གོང་མ་ཐེ་ཚུང་ལྷན་དི་དི་
 རང་ཉིད་ཉན་གྱར་གྱི་ལྷ་པོའི་ལམ་སྤྱི་ལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ནན་ཞན་གྱི་རི་དང་།
 ཅོང་ལིན་གྱི་བར་དུ་བདག་པོ་བྱས་མིང་མཁར་དང་། མཁར་ཚུག་དང་།
 གོང་ཁྱེར་རྣམས་བཏབ་པས་དེ་དུས་པོ་ད་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་མ་ཚུགས་པར་བྱང་། གོང་
 མ་གོ་ཏུ་ཅོང་གི་སྐབས་རྒྱུའི་སྤྱི་གྱི་སྤྱོདས་ཉམས་ནས་ལུ་ཕྱི་ཞིང་ཆེན་བཞི་ལ་
 བདག་བྱེད་དུ་མ་བཏུབ་པས་པོ་ད་རྣམས་སྤོབས་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་། ཡན་ཅོའི་
 ལུ་ཕྱུགས་སུ་པོ་ད་རྣམས་རྒྱལ་ཏེ་པོ་ད་དམག་རྣམས་གོ་ཏུ་ཅང་དུ་སྤོབས། མོ་
 ཉེ་བའི་ཐང་རྣམས་བབྱང་ཞིང་ཉོང་ཉང་དང་ཉེ་བར་སྤོབས། ད་ནི་དཔོན་
 ལང་ཞོ་ཅོ་ནས་ལུ་ཕྱི་ཞིང་བཞི་ལ་བདག་པོ་བྱས་ཏེ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁམས་སྤོན་
 མོར་བ་རྣམས་ཚུར་སྤངས་པས་ཕྱིན་ཆད་ཡུལ་དེ་བསྐྱང་ཞིང་ལུ་ཕྱི་ཞིང་བཞི་ལ་
 དམག་སྤར་མ་བཅུགས་ན་པོ་ད་དམག་རྣམས་སྤར་ཡང་སྤོབས་པར་ངེས། དེ་
 འདྲ་བྱང་ན་ལུ་བ་དང་། ལྷ་ཕྱུགས་ཀྱི་འཇང་གི་ཡུལ་ཕྱུགས་སུ་འཁྲལ་པའི་
 འཇིགས་ཉེན་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་སྤྱི་འཇང་རྣམས་དང་པོ་ད་རྣམས་མཐུན་
 ལྷགས་སུ་བྱར་ན། ཉེ་ཞི་(མ་རྒྱུའི་ལུ་བ་)ལུ་བའི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ། མོ་
 ཉེ་ཐང་གི་ཞིང་ལ་ལེ་དབར་ཉིས་སྟོང་ཅམ་ལ་སྤྱ་རྒྱ་མེད་པས་བྱང་གི་ཡུལ་རྣམས་
 པོ་ད་དང་འབྲེལ་ཆེ་རྒྱུའི་དཔུང་གིས་ཐང་དེ་བཞུལ་ནས་འགྲོ་བར་དགའ། དེ་
 བྱང་ན་ལུ་ཕྱི་ཕྱུགས་སུ་རང་རེའི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་འཛོར་བྱ་བ་ཡིན།
 གོང་མ་ཡང་ཁྱེ་ཡིག་དེ་བྱགས་ལ་འབབ་པར་བྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་འཕོ་ལུང་

ཐོན་ཏེ་སྤྱོད་བཅན་劫论赞 གང་ཏུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ན་ཐུ་མི་ གྱུ་གཏི་
ཁྱ་ཏན་ཡི་ལོ་ན་ཐོ་ཅི་突厥可汗 གཉིས་ཀྱིས་མུ་མུ་གས་སྤྱད་མག་བྱངས་ཏེ་
ལུན་ཅུན་ ལིན་ཚན་冷泉 ཏུ་སྤྱོད་པས་པར་རྒྱ་དཔོན་ལང་ཞོན་ཅེས་ ཡ
玄策 ཁོང་ནམས་ལ་གཡུལ་སྤྱད་དེ་མམ་པར་བྱས་ཤིང་དབྱ་ནམས་སྤྱི་ཕྱོད་
སྤྱོད་སྤྱོད་ རྒྱ་དཔོན་ཏན་སི་ཐོན་ ཏན་སི་གྲུང་韩思忠 ཀྱིས་གྲུང་ཁྱེར་ཉི་
ཤུ་མི་ ཉིས་རྒྱུ་མི་泥熟没斯 ཡང་བསྟན་པར་བྱས།

ཆན་ཞན་གྱི་ལོ་དང་པོ་ (སངས་རྒྱལ་འདས་ནས་ ༡༩༩༠) ལ་སྤྱར་ཡང་
བོད་སྤོན་བཅན་བྱུང་དང་ཅིན་ཞིན་གྱིས་དམག་བྲིད་དེ་ལིན་ཐོ་ ལིན་ཐོར་临
洮 བཅོམ། རྒྱ་དཔོན་ལང་ཞོན་ཅེས་རི་བོ་པོ་ཏན་ བོ་寒山 རྒྱ་བའི་
ཉི་འདབས་སྤྱོད་དག་ལ་གཡུལ་སྤྱད་ནས་བོད་དམག་མམ་པར་བྱས། འོན་
ཀྱང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་མར་བོད་དམག་གིས་ལང་གྲུ་བབྱང་ཞིང་རྒྱའི་དམག་དཔོན་
ཏུ་ཏུ་都督 ཡང་བསད་དེ་རྒྱལ་ཁ་ལོན། དེ་ནས་ཁོང་ནམས་ཀྱིས་
པོ་ཉི་ཞིག་བཏང་སྟེ་འདུམ་བྱེད་པ་སྤྱད་གྱི་གྲོས་བྱས་ཤིང་རྒྱ་བའི་ཞིང་བཞིན་ས་
རྒྱ་དམག་གང་ཡོད་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་དང་ཏུ་ཏུ་ཀའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་ཆ་བོད་ལ་
ཉེར་དགོས་ཚུལ་བྱས། རྒྱལ་པོ་པོ་ཏུ་ཏུ་ ཏུ་ཏུ་武后 ཅས་དཔོན་
གྲུ་ཡུ་ཅན་ ཀོ་ཡོན་གྱིན་郭元振 བོད་ལ་ཆིངས་སྒྲིག་ཏུ་བཏང་བར་ལོ་དེར་
རང་ལ་ལམ་ཏུ་བོད་སྤོན་ཅིན་ལིན་ (མགར་གྱི་བྱུ་) དང་འབྲང། སྤོན་གཉིས་
སྤོང་མ་བྱེད་པ་ན་རྒྱ་དཔོན་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡལ་ཏུ་སྤོང་བཅན་གྱིས་ནི་འབྲིན་
ལས་ནམས་ལེགས་པར་བྱས། ཉག་ཏུ་རྒྱ་དང་མཐུན་པར་བཞད། ཁྱེད་ནི་
སྤོན་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་ཆད་པའི་སྤོང་ཏུ་ལོ་རེ་ཞིང་«བཞིན»དེད་ཅག་གི་ཡུལ་ཏུ་
གནོད་ཅི་འཁྲུལ་བྱེད། བས་འབྲེལ་བ་བྱས། བྱས་འགལ་སྤྱོད། བས་
སྤོན་སྤྱོད་བྱས། བྱས་དབྱར་བྱས་པ་འདི་རང་གི་ཡལ་ལ་གྲས་པ་མེད་པའི་
ཉག་སྤྱོད་མི་འབྱར་རམ་ཟེར། བོད་སྤོན་ན་རེ། དེ་བདེན། འོན་རྒྱའི་
གོང་མས་ཐར་འདུམ་གྱི་ཐ་ཆོག་ཏུ་རྒྱ་བའི་ས་མཚམས་སྤྱད་མག་མི་འཛོག་པ་

དང་། ཏུ་རུ་ཀ་(ཐུ་ཀུ) དང་རུབ་གྱི་མི་ཡུལ་ཞིང་བཞི་རང་དབང་རང་བཅན་
 ཏུ་འཛིན་པར་ཐག་བཅད་པ་ལ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱས་སམ་ཟེར། རྒྱ་དཔོན་ན་རེ།
 རྒྱའི་གོང་མ་ནས་ཐུ་ཀུའི་ཚེ་བཅུ་དང་རུབ་གྱི་ཞིང་བཞི་རང་གི་ཆབ་འོག་ཏུ་
 བསྐྱས་ནས་འབྲུག་ཁོང་མེད་པར་བྱས་པས་དོན་ལ་ཡུལ་དེ་རྣམས་རང་དབང་
 རང་བཅན་ཏུ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བར་བཅིས། རེད་རྣམས་ལ་ནི་མིའི་རྒྱལ་
 ཁམས་མགོ་གཞོན་པའི་བསམ་སྦྱར་མེད། ལར་རུབ་གྱི་ཞིང་འདི་རྣམས་བོད་
 དང་མི་འདྲ་བར་དང་པོ་ནས་རྒྱའི་ཆབ་འབངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར། བོད་
 རྒྱུན་ན་རེ། འོ་ན་རེད་ཅག་ལ་ཞོར་དང་ས་ཆ་དགོས་པ་བྱུང་ཆེ་ཡུལ་དེ་རྣམས་
 སྤྲུང་མག་འདྲེན་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་དགའ་ལས་འོང་བར་མི་འཇུག་
 རམ། རེད་རྣམས་ལང་ཚོན་ཏུ་ཡང་དམག་འདྲེན་ངེས་ཡིན། ཏུ་རུ་ཀའི་
 ཡུལ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ནག་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ལ་ཁྱེད་རྣམས་རྒྱ་མཚན་གང་
 གིས་ཡུལ་དེ་བདག་ཏུ་འཛིན། ཁྱེད་གྱི་གོང་མས་ས་ཐམས་ཅད་འབངས་སྤྱོད་
 བསྐྱས། རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱོད་པ་དག་ཀྱང་བཅོམ་ཉེ་རྒྱའི་ཆབ་འོག་ཏུ་བྱས།
 དེང་སང་བོད་གཅིག་ཕྱི་རང་དབང་ཏུ་ཕྱོད། ཏུ་རུ་ཀ་ནི་བོད་ལས་ཀྱང་ཐག་
 རིང་ཞིང་བོད་དང་ཏུ་རུ་ཀའི་མཚམས་ན་ཕྱེ་ཐང་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་
 འདྲ་ལ་ཁྱེད་གྱི་དམག་སྟོབས་མེད་དང་དམག་དཔོན་ཟུར་མ་རྣམས་སླེབས་ན།
 ལྷ་སློ་དེ་ཀུན་གྱིས་ཆོག་ས་མེད་ཏུ་བཅོམ་པར་ངེས། དེས་ན་ཏུ་རུ་ཀའི་བདག་
 པོ་རེད་བོད་ཀྱིས་ཕྱེད་པ་འཐད། དེ་བྱུང་ན་ལྷ་སློའི་ཡུལ་ཁམས་གཞན་རྣམས་
 འཛིན་པའི་བསམ་སྦྱར་མེད། ཀན་ཇོ་དང་ལན་ཇོ་ནས་ཅི་ཞི་《ཆ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་
 ར་འཁོར་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་》བར་ཏུ་ལེ་དབར་གིས་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དེའི་ཁ་ཞིང་ལ་ལེ་
 དབར་བརྒྱ་ལས་ལྷག་མེད་པས་ས་ཁོངས་དོག་པས་རེད་ཀྱི་དམག་གིས་འཇང་ཡེ་
 《ཀྱང་དཔེ་ཤེལ་ཤེལ་》དང་ཡུལ་མེ་《ཡུལ་མིན་ཤེལ་》བཟུང་ན་རྒྱ་འབངས་
 རྣམས་ཀྱིས་སོ་ནམ་ཕྱེད་ཏུ་མི་བརྟུབ་པ་འོངས། དེ་ནས་མོ་ལོ་ལྷོ་གྱི་ཆེས་
 སྤྲུབ་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་གྱི་ལག་ནས་འཛོར། དེ་བས་ད་ལྟ་ནས་དོན་

འདི་ཐག་བཅད་པ་དགའ་ཟེར། དེར་བོད་སློན་དང་རྒྱ་དཔོན་གོ་བྱུ་ཡོན་ཡང་
གཉིས་ཀས་གོང་མ་ལ་ཕྱ་རེ་རེ་བཏང་། རྒྱ་དཔོན་གྱིས་ཡིག་ལྷལ་ཉེ་གྲས་པ་
ནི། རོན་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་མ་འོངས་པ་ན་ཁི་ཉེན་གཉིས་ཀ་ཆེ་བས་ཐུགས་
བསམ་ལེགས་པར་བཞེས་དགོས། ད་ལྟ་བོད་རྒྱམས་ཀྱང་རང་རེ་ལ་ཤོགས་ཀྱི་
རྩལ་དུ་གཏམ་བྱེད། འདི་ལ་ཡོ་མ་གསན་ན་ཇེས་སུ་སྒྱུན་ཆད་མེད་ཡོང་།
དེས་ན་ད་ལན་ཁོང་རྒྱམས་ལ་རེ་བ་མི་གཙོད་པའི་ལན་རང་འཐེན་པ་ཞིག་
གསུང་བ་འཐད། བོད་རྒྱམས་ཏུ་རྒྱ་ཀའི་ཆོ་བཅུ་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཞིང་བཞི་འཛིན་
པའི་འདོད་པ་ཆེ། མཆོ་སྒྲོན་པའི་ཉེ་འགམ་གྱི་གྲུ་གྱི་ཡུལ་འདི་རང་རེ་ལ་
མན་ཐོགས་ཆེ། དེས་ན་ལན་གནང་ཆེ། དེད་རྒྱལ་ཏུ་རྒྱ་ཀ་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཞིང་
བཞི་དགོས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་དམག་བཞག་པ་དེ་བོད་དམག་
ཟུང་བའི་ཆེད་ཅམ་ཡིན། དེས་ན་ད་ཕྱིན་ཆད་ཁྱེད་བོད་རྒྱམས་ཤར་ཤོགས་སུ་
གཡུལ་མི་བྱེད་ཅིང་། གྲུ་གྲུ་རྒྱམས་དེད་ཅག་ལ་ཐུད་ན་དེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་གིན་
ཞིང་ཁག་ལྟ་བོད་ལ་ཕྱིན་པས་ཆོག་བྱ་བ་གསུངས་ན་བོད་སློན་ཅིན་ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་
ཡང་དོན་དང་ལན་པར་འགྱུར། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡང་མ་ཆད་པར་
འགྱུར། དེ་མིན་ཏུར་གྱི་ཆོ་བཅུ་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཞིང་བཞི་ལྟར་གོང་མའི་འབངས་
སུ་གཏོགས་པ་ལ་ད་གཙོད་བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཐུད་ན་འབངས་རྒྱམས་ཀྱང་སེམས་
ལོག་པ་འོངས། ཕྱི་ཡུལ་རྒྱམས་ལ་མཐུན་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཤེ་མིག་འབྲེལ་བ་དེ་
བོར་བ་ལགས། གཞན་ཡང་བོད་རྒྱམས་དམག་ལ་དགའ་བས་ཡུལ་ཁམས་
དབུལ་པོར་སོང་། འོན་ཀྱང་(མགར་གྱི་བྱ་ཆེ་བ་) རྩན་ཡིན་དེ་དམག་འགོ་
བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་རང་གི་གོ་ས་དེ་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མི་སྤྱོད། རང་
རེས་ལོ་ལྟར་བོད་ལ་འདུམ་བྱེད་དུ་ཕྱ་ཉ་བཏང་བ་རྒྱམས་ཀྱང་རྩན་ཡིན་གྱིས་
གེགས་བྱས་ཉེ་དོན་འགྲུབ་ཏུ་མ་བཅུག། ད་གཙོད་བོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱམས་དང་
རྒྱ་སློན་ཀྱན་ཁོའི་ཐོགས་སུ་དོགས་པ་བར་ཐོང་། དེའི་རྩེན་གྱིས་བོད་དུ་
ནང་འཁྲུག་དེས་པར་ཡོང་། ལྷ་བ་ལྷས་པས་རྒྱལ་མོའི་ཐུགས་ལ་ཡང་འབབ་

པར་བྱང་། དེ་ལ་ཚུན་མིན་འདིས་ལ་མང་པོའི་ཡུན་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཅིང་
 རྒྱལ་སྤྱི་དབུངས། ཁོང་གི་བྱ་དམག་དཔོན་ཏུ་བྱས་ནས་ས་མཆོམས་
 དབུངས། བྱ་བཅན་བུ་ཉི་ལྔ་ཏུ་ཤར་གྱིས་མཆོམས་སྤྱོད་ཅིང་ཉག་ཏུ་རྒྱ་
 རྒྱམས་ལ་གཞོད་འཆེ་བྱེད། ཁོང་བྱ་རྒྱམས་རིག་པ་བཟང་ཞིང་སྟོབས་
 རྒྱགས་ཆེ་བས་འབངས་རྒྱམས་སྤྱག་ཅིང་གྲས། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ཅི་ཟེ་ཚོན་
 (ཁྱི་འདུས་སྤྱོད་) དེ་ལ་རྒྱས་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་འདོད་དེ་སྒྲོ་
 མ་བདེ་བར་སྒྲོན་ལོང་ཡང་། ། ལོན་ཡན་ཤེས་ཀྱི་དང་ལྟན་ཏུ་གྱས་བྱས་ཏེ་
 (ལྷང་འདས་མེས་༡༩༩༩) ལོ་ལ་བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཚུན་མིན་གྱི་དམག་སྐར་
 ཏུ་ཕོན། དེ་ནས་ཚོན་བྱེད་པ་སྐད་ཏུ་བྱས་ཏེ་ས་རྒྱགས་མང་པོར་དམག་མི་
 བཞག དེའི་འག་ཏུ་ཚུན་མིན་གྱི་གཉེན་ཆེན་(མགར་གྱི་རིགས་) རྒྱམས་དང་
 རྒྱགས་གཏོགས་གྱི་མི་ཉིས་སྟོང་བཟུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་བསད། ཚུན་མིན་དང་
 བཅན་བུ་གཉིས་འབོད་ཏུ་བཏང་བར་ཁོང་གཉིས་ཀས་མ་ཉན་པས་བོད་རྒྱལ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་དམག་བྲིད་དེ་ཕེབས། འོན་ཀྱང་དམག་འཐབ་མ་དགོས་པར་
 ཚུན་མིན་རྒྱགས་གྱི་དམག་རྒྱམས་བྲོས། ཚུན་མིན་རང་གིས་རང་ཉིད་བསད་
 ཅིང་ཁོའི་ཉེ་འཁོར་བའི་མི་བརྒྱ་ཅམ་རང་བསད་བྱས། བྱ་བཅན་བུས་གྱར་
 ཁག་སྟོང་ཅམ་དང་ཚུན་མིན་གྱི་བུ་མང་པོ་རྗེ་གྱར་ཁག་སྟོང་བུ་བྲིད་དེ་རྒྱ་
 ཡུལ་ཏུ་བྲོས། ཁོང་མས་རང་གི་སྤྱ་སྤྱང་རྟ་དམག་རྒྱམས་བསྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
 བཏང་། བཅན་བུ་དང་མང་པོ་རྗེ་གཉིས་ལ་ལང་གི་གོ་གནས་དང་ལྷགས་གྱི་
 ཡིག་བྱང་བསྐྱལ། (ལྷགས་བྱང་ཐོབ་ན་ཁྱིམས་ཀྱིས་བསད་མི་ཆོག་སྟེ།)
 བཅན་བུ་རང་གི་དམག་དང་བཅས་པ་ཏེ་ཡུན་། ཏེ་ཡན་ཁྲོམ་། རྒྱགས་སུ་
 སྐར་བཏབ་སྟེ་སྤྱོད་ཅིང་དེ་གར་གྲོངས། ཁོང་ནས་བོད་སྤྱང་བའི་བྱར་བེ་ཡན་
 ཅང་། ། བེ་ཡན་གྱང་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་། དང་ཐང་ཞི་ཅིན་། ཐང་ཤི་བྱར་ཅིན་ཏུ་
 ཤུ་ཤུ་། གཉིས་ལོན་ཡི་། ལྷང་ཡན་ཤུ་ཤུ་། ཡུལ་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེ་ཆུང་
 ཏུ་བསྐྱོས། (འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༩༩) ལ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཅི་མང་པོ་

རྒྱལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ལན་རྒྱུ་བཅས། རྒྱ་དཔོན་ཐང་ཞི་ཅིན་དེ་ལ་གཡུལ་སྤྱད་
 དུ་འགྲོ་ཁར་རང་གི་དམག་རྣམས་ལ་ད་ནི་བོད་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་བས།
 ཅི་མང་པོ་རྒྱེ་འདི་དམག་དཔོན་གསར་པ་ཡིན་པས་དམག་རྒྱས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས།
 ཁོ་རྒྱལ་པར་པམ་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མགོ་དྲངས་ནས་བོད་
 དམག་ཉིད་དུ་རྒྱགས། ཐང་དུག་ལ་གཡུལ་སྤྱད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱལ་ཁ་
 ལོན། བོད་དམག་ཉིས་སྟེང་བསད་ཅིང་ག་རིམ་མེད་པར་ཐུར་རྒྱས། དེའི་
 འོག་དུ་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་མོ་ཉ་ལོན་མི་བྱི། ། སྒྲོན་མི་བཟའ་ལུ་མེ་མེ། ། བྱ་བ་
 རྒྱལ་འདུམ་བྱེད་དུ་བཏང་། ཡང་ལོ་དེ་རང་ལ་བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ན་
 དམག་ཁྲི་གཅིག་ཁྲིད་དེ་བྱི་ཅོ་ ། ཞིས་ཀྱུ་ཤུ་ཆེ་ཤུ་ ། བཅོམ་པར་རྒྱ་དཔོན་ཆན་
 ཏ་ཅིས་ ། ཁྲི་ཏ་ཆེ་ཆེ་ཆེ་ ། གཡུལ་ལན་བཞི་སྤྱད་དེ་རྒྱ་རྣམས་རྒྱལ།
 དེའི་ལོ་རྒྱུས་མར་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་གོང་དུ་མོ་ཉ་བཏང་སྟེ་ན་དང་གམར་ལུ་
 ཅིང་གོང་མའི་སྤྱས་མོ་ཞིག་ཀྱང་སྤངས། དེ་དུས་མོ་མུགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་
 བོད་ཀྱི་འབངས་སྤྱུ་མ་བཅད་པར་ཁ་བྱིས། (རྒྱ་གར་བྱང་དང་བལ་ཡུལ་
 མོགས་ཡིན་ནམ་སྤྱུ་མ། འོན་ཀྱང་བལ་ཡུལ་རྣམས་སྤྱང་བཅན་གྱི་སྤྱུ་ཆེ་སྤྱད་
 ཅམ་ན་བོད་ཀྱི་འོག་ནས་ཐར་ཟེར།) དེར་བཅན་པོ་ཅི་ན་བྱི་ནོན་རང་
 ཉིད་དམག་ཁྲིད་དེ་མོ་མུགས་པ་རྣམས་འདུལ་དུ་གཤེགས་པར་གཡུལ་དུ་སྤྱངས།
 (དེ་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་༡༩༧༧ཡིན།) ཁོང་གི་སྤྱས་རྣམས་རྒྱལ་
 ས་སྤྱས་འཛིན་ལ་མ་འཆམས་པར་བོད་སྒྲོན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ལོ་སྤྱི་བཅན་(ཁྲི་ཤེ་
 གཙུག་བཅན་)ལོ་བདུན་ལོན་པ་ཞིག་ཁྲི་ལ་བཀོད་དོ། །

ཅི་ལོ་སྤྱི་བཅན་ནམ་ཅི་ཅི་བྱི་ལོན་ན་བཅན་(ཁྲི་ཤེ་གཙུག་བཅན་)ཀྱིས་
 ཡབ་སྤངས་པའི་འཕྲིན་སྤྱེལ་མཁན་གྱི་མོ་ཉ་རྒྱལ་བཏང་། ཡང་བོད་སྒྲོན་གྱི་
 དྲང་རྒྱུ་ ། སྒྲོན་ཆེན་ཉོན་བཞེར་ཆེ་ཆེ་ཆེ་ ། བྱ་བ་མངགས་ཏེ་གོང་རྒྱུ་
 ཞིག་མན་འམར་སྤངས་བར་གོང་མས་ལན་མ་གནང་། འཛིན་ལོང་གི་ལོ་དང་
 པོ་(འདས་རྒྱུ་ལོ་༡༩༧༧)ལ་བོད་ཀྱི་མོ་ཉ་ཞིག་རྒྱལ་སྤྱེས་འདུལ་དུ་

བཟངས། དེ་དུས་ལྷན་ེ་ 壑 〕 ཕ་བའི་མི་དུགས་ཡུ་ཇའི་ 〔 ཡའ་ཀུ་ 姚州 〕 རྒྱགས་སུ་ཐོད་པ་ཞིག་པོ་ད་འབངས་སུ་འདུས་ཏེ་པོད་ཀྱི་དམག་ལྷ་འདྲིན་པའི་ལམ་ལྷན་ཕུས། རྒྱ་དཔོན་ལི་ཇི་གུས་ 〔 ལི་ཇི་ཀུ་ 李知古 〕 གོང་དུ་ལྷན་ལྷན་ལུལ་བ་བཞིན་ཇན་ནན་ 〔 ཅན་ནན་ 劍南 〕 རྒྱགས་ནས་དམག་བསྐལ་ཏེ་ལྷན་གྱི་དུགས་རྣམས་སྤར་རྒྱའི་ལོག་ཏུ་ཚུད། ལིང་ཆེན་དང་ཇེང་ཁག་གི་སྐལ་བཅུགས་ཏེ་དཔྱ་བཅད། ལྷན་གྱི་མགོ་བྱེད་རྣམས་བསད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཕྱ་དང་བྱ་མ་རྣམས་རྒྱ་ལ་བྲིད། (དེའི་ཆེན་གྱིས་) ཅིན་ཡིན་གྱི་ལ་དང་པོ་ (འདས་ཇེས་གྱི་ ༡༩༥༥) ལྷན་གྱི་འགོ་བྱེད་རྣམས་པོད་འབངས་སུ་རྒྱར། པོད་དམག་གིས་རྒྱགས་ཕུས་ཏེ་རྒྱ་དཔོན་ལི་ཇི་གུ་གསོན་པོར་བཟུང་ནས་དམར་མཆོད་ཕུས་ཏེ་བསད། རྒྱ་ཏན་ 〔 蜀汉 〕 ཏུ་དམག་དངས། དེ་ནས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་དམག་བྲིད་དེ་ཁྱེ་ཅིན་དང་དཔང་ཅུང་བཟུང་བར་ལིན་ལུ་ཅན་ཅན་ལུག་ཐི་ལུས་རྩིའི་གོ་ས་ཡོད་པའི་རྒྱ་དཔོན་ཐང་ཇེས་ཅན་ 〔 ཐང་གྱིག་ཀྱིན་ 唐九 〕 ཕ་བའི་ཡའ་ཞི་ཏའོ་ཡའ་ཐའོ་ཅི་རྩི་ལ་བསྐོས་པའི་བཀའ་བསྐལ་པ་བཞིན་ཡུ་ཅུ་དང་བུན་ཅོ་ནས་དཔུང་བཏེགས་ཏེ་གཡལ་དུ་ཆས། པོད་དམག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོ་ཡང་ཏེ་ 〔 དབྱང་རྒྱ་ 漾河 〕 དང་བེ་ཏེ་ 〔 བིས་རྒྱ་ 潞河 〕 གཉིས་ལ་ལྷགས་བཅ་བཅུགས་ཏེ་ལྷན་གྱི་རྒྱགས་སུ་ལམ་བཟོས། ལུལ་དེར་རྒྱང་བཞིགས་ཤིང་དམག་སྤར་ཡང་བཞག་ཡོད་པར་རྒྱ་དཔོན་ཐང་ཇེས་ཅན་གྱིས་ལྷགས་བཅ་བཅད་ཅིང་རྒྱང་དེ་ཡང་བསྐྱགས་པར་བུས། ལུལ་དེར་འཛིན་ཅིས་ 〔 ཏེན་ཁྱེ་ 滇池 〕 ཕ་བའི་མཆོ་ཞིག་ཡོད་པའི་འགམ་དུ་ལྷགས་གྱི་ཀ་བ་ཡི་གེ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་བཅུགས། མཆོ་དེ་ལུན་ནན་ལྷ་དང་ཐག་མི་རིང་བ་ན་ཡོད། དེ་ནས་པོད་གྱི་མ་ཉ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་ལ་སྤེབས། རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་ལ་པོད་འདི་རྣམས་གོང་ཇོ་སྤྱང་བ་དང་རྒྱ་སྤང་སྤྱོད་ཏུ་ཡོང་བར་འདུག་པས་སྤར་རང་ལུལ་དུ་མི་གཏོང་བར་གསོལ་ཞུས་ཀྱང་གོང་མས་དེ་འདྲ་སྐལ་དང་མི་མཐུན་གསུངས་ནས་གསན་དུ་མ་བཞིད། དེའི་ལོ་ཇེས་མར་

(འདས་མེས་ཀྱི་ ༡༩༥༥) སྐར་བོད་ཀྱི་མ་ཉ་སྤུས་དང་བཅས་པ་སྤྱེབས།
 ཀོང་ཨོ་བསྐངས་པས་ཀོང་མས་ལི་ཞུ་ཡིས། ། མི་དྲིག་མི་李守礼། ། ཀྱི་བྱ་མ་
 བོད་དྲ་བརྒྱུད་ས། མའི་མིང་ལ་ཇིན་ཆུན་། ། ཅིན་ཁྱིན་金城། ། དྲ་བཏགས།
 བོད་ནས་ཀོང་ཨོ་བསྐངས་པའི་མ་ཉ་སྤུས། ཀོང་མས་སྐས་མ་ལོ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་
 སྤྱང་ཇེ་སྤེ་མ་ལ་དར་ཡུག་ཁྱི་འགའ་ཙམ་དང་། ལག་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་མ་
 ཕྱེད་པའི་མི་དང་བཅས་ཇོང་དྲ་གནང་། དམག་དཔོན་ཡན་ཅིས། ། དབྱང་ཅུ་
 杨矩། ། བོད་དྲ་བསྐུལ། ཀོང་མ་རང་ཡང་ཞིས་པོན་། ། ཇི་ཕྱིན་始平། །
 བར་དྲ་བྱ་མ་བསྐུལ་ནས་ཐེབས། དེར་ཐང་གཅིག་དྲ་ཕྱོད་མ་བཤམས་ཏེ་རྒྱ་
 དང་བོད་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་རྒྱམས་ཆོགས། ཀོང་མས་བྱ་མ་ལ་གཅིགས་ཏེ་བཤམ་ཞིང་
 འུགས་རིང་སྤྱངས། ཞིས་པོན་དྲ་ཡོད་པའི་བཙན་པ་རྒྱམས་ཀྱང་ཐར་བར་
 མཛད། ཡུལ་དེ་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཁྲལ་ཀྱང་མེད་པར་བྱས། སྐར་བཏབ་པའི་
 ས་མིག་དེ་ལ་ཡང་ཇིན་ཆུན་། ། ཅིན་ཁྱིན་金城། ། ཕ་བའི་མིང་བཏགས་(བྱ་
 མའི་མིང་)སྐས་མ་བོད་དྲ་སྤྱེབས་ནས་གྲོང་ཞིག་བཙིགས། རྒྱ་དཔོན་ལ་ཟིས་
 སྐར་ལོག་པར་ཀོང་ནས་ཞན་ཇོང་། ། ཇུན་ཀུ་鄯州། ། ཞིང་དཔོན་གྱི་གོ་ས་
 གནང་། དེ་ལྟར་བོད་རྒྱམས་ཕྱི་ལ་རྒྱའི་ཤོགས་སྤྱེད་ཀྱང་ནང་དྲ་དག་ཐབས་
 ཁོན་མེས། ཁོང་རྒྱམས་ཀྱིས་རྒྱ་དཔོན་ཡན་ཅིས་ཡུལ་དྲ་ལོན་སྐབས་ནོར་གྱི་
 རན་པ་མང་དྲ་ཕྱིན་ནས་ཀོང་མ་ལ་ཏེ་ཞིས་། ། ཇི་ཞི་ཞུ་西། ། སྤྱིགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཅི་
 ཅི་། ཕྱིག་ཅུ་九曲། ། ཕ་བ་དེ་ཀོང་ཇོང་བཏགས་ས་ལ་གནང་དགོས་བྱ་བ་ལྟར་
 བཅུག རྒྱ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཀོང་མ་ལ་དེ་ལྟར་ལྷན་པས་ས་དེ་བོད་ལ་གནང་།
 དེ་ཡང་ཅི་ཅི་ཡུལ་དེ་རྒྱ་ཅུ་བཟང་ཞིང་འབྲོག་ས་ལེགས། རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དང་
 ཏེ་བས་ས་དེ་བཟང་ནས་བོད་དམག་འུགས་ཆེར་སྤྱེས། ཁོང་རྒྱམས་ཡུལ་དེ་
 བས་རྒྱ་ནག་གི་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་རྒྱམས་བཙམ་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་
 འབྲིག

ཁའི་ཡན་གྱི་། ཁའི་ཡན་开元། ། ལོ་གཉིས་པ་(འདས་མེས་ཀྱི་ ༡༩༥༤)

ལ་པོ་ད་སྒོ་ལྷན་ཏ་ཡན་། འབེན་ཏ་ཡན་ཨ་ཌ་རྟ་། གྱིས་ཏེ་ཡུ་། ཏི་ཡན་
 河源། ཏུ་ཐོད་གྱི་ས་མཆམས་གཙང་པ་དང་། ཏུ་པོད་འབུམ་བྱེད་པའི་
 དོན་ཏུ་ཏུ་ཐོད་སྒོ་ཆེན་ཆམས་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བཏང་། ཁོང་མའི་བཀའ་བཀོད་
 བཞིན་སྒོ་ཆེན་ཡུ་ཙང་། ཡེ་ཁྱང་མཆོ་རྟ་། གིས་དེའི་ཡིག་ལན་བཏང་།
 དཔོན་ཙ་ཡང་། ཞེ་ལན་མཆོ་རྟ་། ཆེད་ས་ཡིག་བཙམས་ཤིང་པོད་ཏུ་འབྱེད་
 པོད་གྱི་བཙན་པོས་ཀྱང་པོ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཡི་གེ་སྒྲེལ་ཏུ་བཏང་། འོན་ཀྱང་
 དོན་ཐག་མ་ཆོད་པའི་ཁོང་ཏུ་པོད་སྒོ་ལྷན་ཏ་ཡན་གྱིས་དམག་འབུམ་གཅིག་
 འབྲིད་ནས་ལིན་ཐའོ་། མཆོ་རྟ་། བཙམ་ལན་ཐོད་པའི་ཐོད་ཐོད་ཆེ་བྱེད་
 རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྒྱ་དེར་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱེད་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་ཡན་ཐིས་
 འཇིགས་དྲགས་ནས་རང་ཉིད་ལྷེབས། ཁོང་མ་ཐུགས་ཁོས་ཏེ་རང་ཉིད་
 དམག་དཔོན་ཏུ་འབྱེད་ཅིས་མཆོད་ཅིང་དམག་དཔོན་ཞེན་། ཞོས་ན་མཆོ་རྟ་།
 དང་། ཁོ་ཅི་ཡན་དང་། ཡང་ཅིན་། ཡང་ཅུན་ཡེ་ཞུ་། རྣམས་ཁྲིད་དེ་
 པོད་གྱི་ཐོག་ཏུ་བཏང་། འོན་ཀྱང་ལོ་དེ་ལ་པོད་དམག་གིས་སྤར་ཡང་བེ་ཡུ་
 བན་བཙམ་ཞིང་ཏེ་ཡེ་ཐུ་བའི་སར་དམག་འབུམ་གཅིག་གི་གྱར་བཏབ་ཏེ་
 བཏང་། དེར་དམག་དཔོན་ཡང་ཅིན་གྱིས་ཐོད་ཅིང་། ཡུ་ཅི་མཆོ་རྟ་། ཡུ་
 ཏུ་པོད་དང་གཡུལ་ཐུད་ནས་པོད་ཁྲི་གཅིག་དང་མྱོང་བཏུན་ཙམ་བསད། བ་
 ཐུགས་འབུམ་གཉིས་འབྲེགས། པོད་རྣམས་ཐོད་ཞིང་། ཐའོ་རྟ་མཆོ་རྟ་།
 བར་ཏུ་དེད་དེ་དེར་སྤར་ཡང་དམག་ལན་གཉིས་པ་ཐུད། གཡུལ་དེའི་ནང་ཏུ་
 དམག་དཔོན་གྱི་བྱ་བུར་པན་དང་། བར་ཏེ་པོན་། ཡང་ཏེ་པོན་ཡེ་ཞུ་།
 གཉིས་གསུམ་སྒྲོས་བཏང་། པོད་དམག་རྣམས་པམ་ནས་གོ་རིམ་མེད་པར་
 གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲེལ་བཞིན་ཕྱིར་བྱས། ཐོད་ཤིང་ཐུ་བེ་མེ་རྟ་ཁོངས་པ་
 ཐུད། ཁོང་མ་རང་ཉིད་དམག་ཏུ་མ་ཐོན་པར་ཏུ་དཔོན་ཏེ་ཞོ་ཞིས་། ཏི་རྟ་
 རྟ་ཞེ་རྟ་། ཐུ་བེ་རྟ་རྣམས་ས་ལ་སྤར་བ་དང་དམག་གི་གནས་རྒྱལ་ཏུ་བའི་
 ཕྱིར་བཏང་། ཡུལ་གྱི་དཔོན་རྣམས་ལ་པོད་དམག་རྣམས་ཀྱི་རྟ་ས་ལ་སྤར་གོས་

པའི་བཀའ་པབ། དེ་དུས་སྔོན་ན་མས་ཀྱི་གང་མ་ལ་སྔོན་གྱི་དུས་སུ་མ་ཆུ་འདི་
 རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཡིན། ཀོང་ཇོ་མེ་བས་པའི་དོན་དུ་ཆུ་དེ་བཅའ་པ་བཅུགས་
 བས་ཤོང་བཅུ་བ། རྩ་མོན་《རྩ་མོན་独山》དང་། མི་ཅི་《ཀྱིག་ཆུ་九
 曲》ལྟ་བུའི་མཁར་གཉིས་ཀྱང་བཅུགས། འོན་ཀྱང་དེང་སང་བོད་ན་མས་
 ཀྱིས་ཐུ་མའི་ཆིངས་ཡིག་དང་འགལ་བར་བྱས་པས་ད་བཅའ་པ་དེ་བཅུད་ནས་ཐུར་
 བཞིན་མ་ཆུ་འདི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཁྱེད་དགོས་ལྷན་པས་གང་མའི་ཐུགས་ལ་
 ཡང་བབས། དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་ཡོན་ཅི་དཔེ་《ཁེ་ཏི་ནོན་尉迟环》ལྟ་བུ་
 ཀོང་ཇོ་ལ་བཏུ་བའི་ཕྱིར་བོད་དུ་བཅུང་། བོད་དམག་གིས་ལོ་རྒྱུ་བཞིན་རྒྱ་
 ལྷལ་ན་མས་བཅོམ་པར་བཞེན་དམག་དཔོན་གོ་ཅི་ཡུན་《ཀོ་ཁྱེ་ཡུན་郭知
 运》དང་། བང་ཅིན་ཡི་《ལང་ཅུན་王君》གཉིས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་
 མཚམས་བསྐྱང་བའི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་ལོང་ཡུལ་《ལུང་ཡག་陇右》དང་།
 ཏི་ཞིའི་《ཏི་ཞིའི་河西》ལྷལ་དུ་བཞུད་དོ། །སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་
 ༡༡༧༡ལ་བོད་ཀྱི་བཅོན་པོས་ཏི་ཞིའི་《ཐའོ་ཚུས་洮水》ལྷལ་དུ་བོད་དམག་
 སི་བ་ན་མས་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་རྒྱ་དང་འདུམ་གྱི་ཤྭས་ཁྱེད་པའི་དོན་དུ་
 སྔོན་ཅུན་པོ་བྱ་བ་བཅུང་། བོད་ཀྱི་བཅོན་པོ་རྒྱལ་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ་བོད་དང་
 རྒྱའི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་འདྲ་མཉམ་ཁྱེད་འདོད་བྱུང་ཞིང་ཆིངས་སྐབ་ཆོ་རྒྱའི་གོང་
 མ་དང་བོད་ཀྱི་བཅོན་པོ་གཉིས་ཀའི་མིང་ཡིག་ལྟར་དུ་འགོད་པ་དང་སྔོན་པོ་
 རྒྱམས་ཀྱི་ལག་ཅན་ལས་འདེབས་དགོས་པ་ལྟས། བོད་རྒྱལ་གྱིས་ཆོག་རྒྱབ་ཅིང་
 རྒྱལ་གྱིས་བྱིས་པ་དེའི་རྒྱེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་པོ་ཉ་ལེན་ཐའོ་ལ་སྐྱེ་བས་ནས་རྒྱའི་
 སར་མ་བཅུང་། འོན་ཀྱང་ཀོང་ཇོ་ཇོ་རྒྱལ་《ཅིན་ཁྱིན་金城》ཀྱིས་ཀྱང་
 བོད་རྒྱ་ཤོགས་སུ་བྱས་ནས་ཆིངས་ཡིག་རྒྱབ་དགོས་པ་དང་བོད་རྗེའི་འདོད་པ་
 བཞིན་མཛའ་བཅུད་པའི་ཆིངས་ཡིག་ན་མས་རྫོང་རིང་ལ་བཞོད་དགོས་པའི་ལྷ་བ་
 ལུ།

སྐར་ཡང་བོད་རྒྱལ་གྱིས་གང་མའི་པོ་བྱང་དུ་པོ་ཉ་ལེག་བཅུང་ཏེ་ཡི་གེ་

ལུལ་བཞི། རྩོན་རྒྱ་རྩེ་ཞེ་ཏིས་[[𑖦𑖦𑖦 孝和]] མནའ་བསྐལ་ཏེ། དེ་དུས་
 རྩེ་རྩོན་པོ་དེའུ་ལུ་ཅིན་མང་[[𑖦𑖦𑖦 豆卢钦望]] བེ་ཡོའུན་
 རིང་[[𑖦𑖦𑖦 魏元忠]] ལི་ཙ་[[𑖦𑖦𑖦 李峤]] ཅི་རྩོན་ཙོ་[[𑖦𑖦𑖦
 𑖦𑖦𑖦 纪处讷]] སྐགས་ཁྱོན་བསྐྱེམས་རྩེ་རྩོགས་ནས་མི་ཉེར་ལ། བོད་གྱི་
 རྩོགས་ནས་བཅན་པོ་རང་ཉིད་དང་། རྩོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མནའ་བསྐལ་
 ཞིང་མ་དེ་གཤེགས་ཏེ་ཉལ་སྐྱེས་གསར་པ་ཁྱིལ་བཞུགས་པར་ཡང་སྤར་ཉལ་མཐུན་
 ལམ་གྱི་ཡིག་གསར་བསྐབ་བུས། དེ་ནས་རྩེ་རྩོན་པོས་རྩོ་རིང་ལ་ཆིངས་ཡིག་
 བཞོས་ཏེ་མནའ་ཁྱེལ་མཁན་ཐམས་ཅད་གྲོངས་ནས་དེང་སང་གི་རྩོན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆིངས་ཡིག་ལ་ཅིས་གདབ་མ་བུས། དེས་ན་སྤར་ཡང་མནའ་གཙོད་
 དགོས་བསམ་སྟེངས་པོ་ཉལ་བདུན་ཅམ་བཏང་ཡང་ཁྱེད་གྱི་རྩོགས་ནས་ཁས་ལེན་
 གྱི་གསལ་ཁ་མ་བུང་། དེར་མ་ཟད་ཁྱེད་གྱི་དམག་དཔོན་རྩོན་ལྷན་ལེན་པོ་
 [[𑖦𑖦𑖦 张玄表]] དང་། ལི་རི་གུ་[[𑖦𑖦𑖦 李知古]]
 གཉིས་ཀྱིས་དམག་བྱིད་དེ་གོང་མ་ཁྱེད་གྱི་ཆ་བོའི་ལུལ་ཁམས་སུ་ཁྱེལ་མེད་གྱི་
 ལས་བུས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་གྱི་ཆ་བོ་དང་ཡང་མནའ་བཅག་ནས་དམག་བསྐལ་
 དགོས་པ་བུང་། ད་ཉལ་གལ་ཏེ་ངའི་ཞང་པོ་གོང་མ་ཁྱེད་མཐུན་ལམ་ཆིངས་
 ཡིག་སྐབ་བཞེད་ཡོད་ན་ཁྱེད་གྱི་ཆ་བོ་བོད་རྩེ་དང་དེ་ཉལ་སྐབ་ཡོད་། འོན་
 གུང་མནའ་གསར་དུ་མ་བསྐལ་ན་ཆིངས་ཡིག་ལ་སྟོབས་རྒྱས་མི་འོངས་པས་
 མནའ་གསར་པ་ཁྱེལ་དགོས། ཁྱེད་གྱི་ཆ་བོ་དང་ནི་རང་གི་འབངས་རྣམས་ལ་
 བདེ་འཇམ་དུ་སྦྱོང་བའི་བསམ་པ་མ་གཏོགས་མེད། ངའི་ཞང་པོ་གོང་མ་ཁྱེད་
 གུང་ཆིངས་ཡིག་སྐབ་བཞེད་པར་གོར་མ་ཆག་མོད། འོན་གུང་ཁྱེད་ཞང་པོའི་
 ཐུགས་ལ་གང་ཡོད་ང་ཆ་བོ་ལ་མི་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། དེད་
 ཀྱིས་བུས་པ་འདི་ལ་དམག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཞེས་ནག་འགེལ་རྒྱ་ཡང་མེད། འདི་
 ཉི་དམག་རྩིང་པའི་ཆབ་དུ་དམག་གསར་པ་བཏང་བ་ཅམ་ཡིན། རྩོན་མཉེ་
 ཞུའི་[[𑖦𑖦𑖦 白水]] ལུལ་བར་དུ་རྒྱ་བོད་གྱི་ས་མཆམས་སྟོང་པར་བཞག་

ཡོད་པ་ལ་དེར་སངས་ཀྱི་མའི་དམག་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དེར་ཡུལ་དམག་
སྡེ་དུ་བརྟལ་ཅིང་གྲང་བཏབ། དེའི་ཕྱིར་གྲང་མའི་ཆ་བོངས་ཀྱང་དེར་གྲང་
ཞིག་བཏབ་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དམག་མེད་དུས་སུ་ཕོ་ཉ་འགྲོ་བ་རྒྱ་མས་ལ་བསྟ་
སྟེ་ཕྱིད་པ་དང་། དམག་ཕྱང་ན་ས་མཚམས་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།
ངའི་ཁང་པོ་གྲང་མ་ཞིང་སྟེ་གྱའི་ཀུལ་པོ་(དེད་ཀྱི་དག་)གྱ་ཚ་ལོ་ལྷན་《གྱ་ཉ་ལོ་ལྷན་
ཁྱེ་ལྷན་》ལ་གཉེན་ལྟེ་བ་པའི་ཉེན་མོ་དེ་ནས་བསྐྱང་ཞིང་གྱི་ཆ་བོང་བདག་གིས་
ཀྱང་ཐར་གྱི་མཐུན་ལམ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་བཅིས་པ་ཡིན། ཕྱ་བ་ཕུལ་
ཡིག་དང་ཉུན་དུ་བོད་ཀུལ་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་ལ་མགས་པ་གྲང་མ་ལ་སྟེ་སྟེ་
ཕུལ། གྲང་མའི་གསུང་གིས་ཐར་མཐུན་ལམ་གྱི་ཡིག་སྟུབ། དེས་ན་ཐོན་གྱི་
མནའ་ལ་བཅི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་མནའ་གསར་པ་སྟེ་ལ་བའི་དགོས་པ་མེད་ཅེས་
ཐེབས། བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ལ་ལྷགས་སྟེ་ལ་བཞེན་མཇུག་འཕྲད་གནང་ཞིང་རང་གི་
ཡུལ་དུ་བཏང་། བཅན་པོ་ལ་ཡང་སྟེ་སྟེ་ཆོགས་བསྐྱར། དེ་དུས་ནས་བོད་
རྒྱ་མས་ལོ་རེ་བཞེན་ཀུལ་སྟེ་སྟེ་བཞེངས་ཤིང་ཀུའི་ཡུལ་ཡང་མ་བཅོམ་པ་བྱས་
སོ། །

ཁོའི་ཡོན་ལོ་བརྒྱ་པ་(སངས་ཀུས་ཕྱང་ན་འདས་ནས་ལོ་༡༩༤༤བབས་
པ་ན་)བོད་དམག་གིས་བོད་ལི་《པོ་ལི་勃律》ཀྱང་བ་བཅོམ། བོད་
ལིའི་ཀུལ་པོ་ལོ་ལྷན་ཅིན་མན་《མ་ཅིན་མྱང་没谨忙》གྱིས་ལི་ཡུལ་ན་ཐོད་པའི་
ཀུའི་སྟེ་ཆབ་རྒྱང་ཞོ་ཐིན་《ཀྱང་ཁའི་སྟེ་张孝嵩》ལ་ཡིག་བཏང་ཞེ་བོད་
ལིའི་ཡུལ་འདི་ཀུ་ཡུལ་རྒྱ་བ་ཕྱགས་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ཉ་བྱ་ཡིན། ཡུལ་འདི་ཤར་ན་
རྒྱ་བ་ཕྱགས་ཀྱི་ཀུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བོད་འབངས་སུ་འཁྱར་བས་དགོངས་པ་
ལེགས་པར་བཞེས་ཕྱ་བ་སྟེ་སྟེ་ཆབ་ཀྱིས་ཀྱང་མཉན་ཏེ་(བོད་ལི་ལ་དེར་
སང་ཀ་ཤི་ལྷན་དུ་འབོད་)གྲངས་ནས་རང་གི་ཕྱགས་པོ་རྒྱང་ཐི་ལི་《ཀྱང་ལི་ལི་
张思礼》དང་ན་དམག་རྒྱང་དམག་བཞེས་པའི་ལྷན་བཞེད་དང་བཅས་བོད་
ལིའི་ཀུལ་པོའི་ཕྱགས་སུ་བཏང་། ཁོང་རྒྱ་མས་བཞེབས་ནས་བོད་ཀྱི་མདུན་

ཐུབ་གཉིས་ཀ་ནས་དམག་བརྒྱབ་པས་བོད་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱག་འགའ་ཅམ་བསད་ཅིང་ཡོ་
 བྱང་དང་བ་ཕྱགས་མང་པོ་ཐོབ། ཁྱང་ཁྱེད་དགའི་ས་ཆ་ཕྱིར་བྱངས། དེ་
 ཏུས་བོད་མིའི་རྒྱལ་པོ་ཁོང་མ་དང་མཇལ་ནས་ཕ་དང་བྱ་བཞིན་བྱུང། ཁོང་
 ལྷན་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཞེ་དམག་གསར་བ་བསྐྱེད་ནས་ལོ་ལྷན་བོད་ཁྱིམ་གྱི་གདོང་དུ་
 འཐབ། བོད་རྒྱམས་ན་རེ། ཁྱེད་རྒྱམས་འདི་ཅག་གི་དམག་རྒྱ་ཚྭ་གས་སྤ་
 འབྲིའི་(འབྲིད་པའི་) ལམ་བཟང་ན་རང་རེ་དམག་བྱེད་པའི་དོན་མེད་ཅེས་
 ཡང་ཡང་སྒྲུས། བོད་རྒྱམས་རང་གི་སྤོབས་ཕྱགས་ཁྱིས་ང་རྒྱལ་ཆེན་ཆུབ་ནས་
 ཁོང་མ་ལ་འདྲ་མཉམ་དུ་བཅིས་ཏེ་ཞེ་ས་མེད་པའི་ཡིག་རྒྱམས་བཟང་བར་ཁོང་
 མ་ཡང་ཕྱགས་མ་མཉེས། སློན་རང་ཡུ་ནས་བོད་དང་འདུམ་བྱེད་པའི་སློན་
 སློན་ཕུལ་ཏེ་བོད་འདི་རྒྱམས་ཕྱགས་སྤོལ་མེད་པའི་ལས་མང་དུ་བྱས་པ་ལ་བསམ་
 བ་གཞུལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་འོས་ཡིན་ཀྱང་ལོ་རྩ་བཅུའི་རིང་ལ་དམག་བྱང་བའི་
 རྒྱན་གྱིས་ཀལ་རྒྱ། ལན་རྒྱ། ཏེ་ཅ། རྒྱན་ཅོའི་ཡུལ་རྒྱམས་དབུལ་པོར་
 བྱུར་པས་དེས་ན་རེ་ཞིག་བོད་དང་མཐུན་ལམ་བྱེད་པ་ཅམ་འཐད་ཅེས་བྱས་པར་
 ཁོང་མས་ཀྱང་། འོ་ན་ངས་སློན་ཆེན་མང་ཕིན་བོན་དང་སྒོས་བྱས་ནས་ལན་
 རྩར་གསུངས། དེ་ལ་མང་ཕིན་བོན་ནི་དབང་ཆེ་བ་དང་། རྒྱམ་དཔྱད་མེད་
 པ་དང་གྲགས་པ་ལ་རམ་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཞི་བའི་སྒོས་དེ་ལ་མཉན་དུ་མ་འདོད།
 དེ་དུས་རྒྱལ་ལོ་ཤས་དམག་མེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་མང་ཕིན་བོན་གོང་མའི་དྲང་དུ་
 ཕྱིན་ཏེ་བོད་ལ་དམག་བྱེད་པའི་གནང་བ་བྱས་ཤིང་། ཞོན་ཙུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་
 (སངས་རྒྱས་འདས་ནས་༡༩༤༤) ལ་གཞུལ་སྤྱོད་ནས་བོད་རྒྱམས་ལམ་པར་
 བྱས། དམག་མགོ་འདྲད་པ་རྒྱམས་ལོ་བྱང་བར་དུ་བྱིད། དེའི་ལོ་གཉིས་པ་
 (འདས་རྗེས་ཀྱི་༡༩༤༠) ལ་བོད་སློན་ཕུ་ཞོ་ལོས། ། རྩག་སྤྱ་ཆེ་ཏུ་ལྷོ་
 ཏེ་ལ་ཏུ་གྱུར་། ། ཏ་ཏིག་པ་ཀུའུ་大斗拔谷 ། བཅོམ་ཞིང་དེའི་རྗེས་སྤྱ་ཀན་
 རོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏེ་ཞན་ཕུ་། ། 火乡聚 ། ཡང་བཅོམ། (ཀལ་རྩ་བཅོམ་ཞེ་
 དུད་ཆང་མེ་ལ་བསྐྱེགས་) དེ་ལ་མང་ཕིན་བོན་ནི་དམག་འཐབ་པ་མ་བྱུང་།

ལྷ་མེས་མའི་འགོ་ལ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པས་བོད་ན་མས་གང་བས་མ་ཚུགས་
 པར་ཇི་ཞི་བྱན་། ཅི་ཉི་ཅུན་མེ་མེ་། ལ་སོང་། དེ་ནས་བྱུང་ལས་བྱུང་
 དེ་རང་སར་ལོག་གྱུ་དཔོན་གྱིས་བཏང་བའི་ཉལ་མ་ན་མས་གྱིས་ལྷ་ལ་མེ་
 བྱུང་ཕྱི་མེད་པར་བྱས་པས་བོད་སྐོན་གྱི་དབྱང་ན་མས་ཏ་མེ་ཆོན་། ཏ་ཕྱི་ཕྱོན་
 大非川 ། ཏ་མར་བཏང་ཆོན་མེད་ནས་ཏ་ཕྱིད་ཅམ་ཚུགས་ཤིར་སོང་། དེ་
 ལས་མང་བྱིན་བོན་དང་དཔོན་ཇང་ཇིན་ཞོན་གཉིས་སྒྲིས་བྱས་ཏེ་བོད་དམག་གི་
 རྒྱུ་འདེད་ཏུ་སོང་། མཆོ་ཚུན་པོའི་རྒྱབ་འགམ་ཏུ་སྒྲིབས་པ་ན་མཆོ་ལ་དར་
 ཆགས་པར་རིག་ནས་དམག་ན་མས་མཆོ་དར་གྱི་ཕྱིར་ནས་ཡར་འགམ་ཏུ་སྒྲིབས།
 དེ་ཅ་ན་བོད་ཀྱི་ཁལ་མ་དང་ནད་པ་ན་མས་མཆོ་འགམ་ཏུ་ལྷས་པ་ཅམ་ལས་
 དམག་ན་མས་ནི་ཏུ་མེ་ཆོན་གྱི་ལ་བཀྲལ་ཏེ་སོང་བྱིན། དེའི་རྒྱུ་བྱུང་གི་
 དམག་དཔོན་བྱི་ཞེ་ལུ་གོ་ཏུ་དང་ཇི་ལང་མང་པོ་རྩེ་། ཏུ་ལང་མང་པོ་རྩེ་མེ་
 莽布支 ། ལས་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཀུ་ཅོ་། བཀའ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་། བཟུང་ཞིང་
 ལྷགས་རི་བཞིག་ལུ་དེར་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་རྩན་ཡོན་བཟ་། རྩན་ཡོན་
 元献 ། དང་དམག་དཔོན་མང་བྱིན་བོན་གྱི་པ་ཀན་གཉིས་ཕྱིད་པ་
 བཟུང་ནས་འཁྱེར། དེའི་ལོག་ཏུ་ལུ་མིན་མིན་། ལུ་མིན་ཅུན་པུ་ཀུ་
 军 ། བཅོམ་ཕྱི་རང་ལེ་། ཁྲང་ལེ་ཀུ་ཀུ་། མཁར་བསྐྱར་ཀུང་ལེན་མ་རུས་
 པར་ཕྱིར་ལོག་ཕྱི་ཡུ་བྱི་། ཡན་ཞི་ཀུ་ཀུ་། བཅོམ་ལོན་ཀུང་དཔོན་ཇི་མིན་
 ཇིས་། ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་། འཐབ་ཕྱི་བོད་ན་མས་ཕྱིར་ལོག་ དེ་ཏུས་
 དམག་དཔོན་མང་ཇིན་བོན་ཏྱིར་གྱིས་བསད་པས་བྱུ་ནག་གི་ན་མ་པར་བྱལ་བ་
 ཆར། ཁྲང་གི་ཆབ་ཏུ་དཔོན་ལེན་བྱིན་། ལེན་ཏུ་ཀུ་ཀུ་། བཏང་ཞིང་
 དཔོན་ཇང་ཞོ་གེ་། ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་ཀུ་། བཏང་། དཔོན་དེས་ཀུ་ཅོ་ལ་
 སའི་ལྷགས་རི་བསྐྱར་བའི་ཆོ་བོད་སྐོན་བྱི་བུ་ལང་སྐོར་ཏུ་སྒྲིབས་ཀུང་གལུ་ལ་
 ཕྱིད་དེ་བོད་དམག་ཕྱིར་ལོག་ དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་ཞོ་གེས་བོད་ལྷགས་ཏུ་ཉལ་མ་
 བཏང་ཕྱི་བོད་སྐོན་བྱིན་ཞོ་ལ་། ལྷག་ཕྱི་ཕྱི་ཀུ་ཀུ་། ལྷག་དང་སྐོན་ཏུ་མཐུན་

ཅིང་སྤྱི་ལོ་བཤམས་མོ་བུ་བའི་གཏམ་ངན་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུག་པས་བཅན་པོས་
 གཏམ་དེ་ཐོས་ཏེ་བདེན་པར་བསམ་ནས་སྤོང་པོ་བྲིམས་ཀྱིས་བསད། དེ་ནས་
 བོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས། ཤན་ཇོ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་ཚུང་ཅི་ལེན་ཀྱི་
 ལེང་張志亮 ཀྱིས་མཆོ་སྤོང་པོའི་རུབ་ཏུ་བོད་དང་འཐབ། ཏ་མོ་ལྷན་
 ཀྱི་ཏ་མོ་ལེན་大莫門 རེ་བཅོམ་ཞིང་ཏ་ཞོ་ཅའོ་ལྷོ་མོ་ལྷོ་མོ་ལྷོ་མོ་
 མེ་ལ་བསྐྱེད། (འདས་མེས་ཀྱི་༡༩༧༩) ལོ་ལ་ལྷང་ལོ་ཞིང་གི་དམག་
 བདག་ཏའོ་ཕིན་ཀེས་ཀྱི་ཏུ་ཕིན་ལོ་杜宾客 མདའ་པ་སྤོང་བཞི་བྲིད་དེ་
 ལན་ཅན་ཀྱི་ཆེ་ལེན་祁連 ཏུ་བོད་དམག་པམ་པར་བྱས་ཤིང་བོད་ཀྱི་དམག་
 དཔོན་གྱི་ལས་སྤྱོད་དང་དམག་སྤོང་ལྷ་ཅམ་བསད། བོད་རྒྱལ་སྤོང་
 པམ་དམག་ཏེ་ཏུ་བཞིན་ཏུ་རི་ལ་བྲོས། ལོ་མེས་མར་ཚུང་ཞོ་ཀེ་ཀྱི་ཏུ་
 ཀེས་張守圭 ལས་ལོ་ཇོ་དང་ཤོ་ཇོ་ལྷོ་དམག་བྲིད་དེ་བོད་ཀྱི་མཁར་ཏ་
 ཏོང་འཛིན་ཀྱི་ཏུ་བྱང་ཚུན་大同軍 རེ་བཅོམ་བྱུང་། བོད་དམག་གིས་རྒྱ་
 མཁར་ཞི་ལྷ་ཆེན་བྱུང་ནས་སྤོང་དེར་དམག་ཞར་བཏབ། མ་ཆུའི་གལས་
 འབྲམ་ཏུ་འབྲུག་པ་བྱེད་པ་ལས་གོང་མའི་གསུང་གིས་དཔོན་ལི་མེ་ལས་དེ་སྤོང་
 ལེན་དགོས་ཚུལ་བྱང་། དེ་ཡང་ས་མཆོམས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱལ་སྤོང་གིས་ལྷོ་ལ་
 རིང་དམག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དམག་ལས་དང་ཏུ་མ་སྤངས་པར་ལྷོ་ལོད་པ་
 དཔོན་ལི་མེ་ཀྱི་ལི་མེ་李 隼 ལོང་བྲིས་དམག་བྲིད་ཞི་ལྷོ་ཀྱི་ཏུ་པོ་石堡 ཀྱི་
 ལེན་གྱི་མཁར་སྤོང་བྱུང་ཞིང་དེར་ཅན་བོད་ཅིན་ཀྱི་ཀྱིན་ལུན་ཚུན་振武
 軍 རེ་བཅོམ་སྤོང་བྱུང་བཏབ། རི་ལ་མེ་ཆེ་བྱེད་པའི་དམག་བཞག བོད་
 མགོ་འདུད་པ་རྒྱལ་སྤོང་མའི་མོ་བྱང་ཏུ་བྲིས། དེའི་མེས་སུ་བོད་ཀྱི་སྤོང་པོ་
 རེ་ལོ་ཀྱི་ཅན་ཞང་གུ་བུ་ལ་བཅན་པོའི་བཀའ་བྱང་ཏེ་རྒྱ་མཆོམས་ཀྱི་སྤོང་
 རྒྱལ་སྤོང་ལོ་ཀེ་བཏང་ནས་མེ་བཅན་པོས་བྲིད་པོན་སྤོང་ལྷན་ཅོ་(མང་པོ་མེ་)
 དང་སྤོང་ལི་ཇོ་མདུན་ཏུ་བསྐྱེད་གསུངས་པ། སྤོང་བོད་རྒྱའི་ཁབ་གཉིས་
 མཐུན་ཞིང་ཞང་ཆའི་ཚུལ་བཞིན་བསད། དེ་ནས་འཇང་དང་ཏང་ལྷང་གི་

སྐྱེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཀུ་པོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆད། རེད་ནི་འཇང་གིས་སྐྱེས་པ་ལ་མཉམ་
 བྱུང་མེད། ཞོང་མས་ཀྱང་མི་གསན་དུ་གསོལ། ཀུན་སྒྲོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆིངས་
 གྱིག་པའི་ཕྱིར་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་པའི་ཕོ་ཉ་ཞིག་གཏོང་བར་འཆོལ། ཕ་
 བ་སྐྱེས། ལེ་ལང་དང་དམག་དཔོན་ཕྱ་ལེ་མིང་གིས་གོང་མ་ལ་དེ་ལྟར་ཞུས་
 པས་གོང་མས་ང་ལ་ཐུར་པོད་ཀྱི་བཅན་པོས་ང་ཀུལ་གྱིས་བརྒྱས་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཡིག་བཟང་བ་རྣམས་བཞེད་པར་མི་བྱས། ཆིངས་གྱིག་ཕྱིད་དགོས་མེད།
 བཅན་པོ་དེ་བརྟག་པའི་ཐབས་ཕྱིད་ཀྱི་ཡིན་གསུངས་ནས་ཁྱ་བ་ལ་གསན་དུ་མ་
 བཞེད། ཕྱ་ལེ་མིང་གིས་སྐྱེ་གོང་མ་ལ་ཞུས་པ། ཞོང་མས་ཐུགས་མད།
 འོན་ཀྱང་ཐོན་པོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ལ་གཞོན་པ་དང་། པོད་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་
 གཡུལ་ལ་དགའ་བའི་ཁྱེན་གྱིས་གོང་མའི་ཐུགས་དབྱགས་པའི་ཐབས་བྱས་པ་
 རེད། དེའི་ཁྱེན་གྱིས་ཀུ་པོད་མཆོམས་སུ་དམག་བྱང་། དམག་བྱང་བ་ན་
 དཔོན་རྣམས་ཀུལ་སྤྱིད་ཀྱི་བང་མཛོད་ནས་དབུལ་ཁྱུན་མ་བཀྲ། དམག་
 བསད་པའི་གངས་རྣམས་གསར་ཉེ་གོང་མ་ལ་ཁྱ་བ་བཟུན་མ་དག་འབུལ།
 ཞོང་མ་ཡང་དེ་ལ་ཐུགས་དབྱེས་ནས་ཁོང་རྣམས་ལ་དོན་མེད་པའི་ཆོ་ལ་གནང་
 བྱུང་ཕྱིད། ད་ལྟ་ཡུལ་ཉེ་ཞིས་དང་ལོས་ཡུལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཤིང་ཀུན།
 དེས་ན་གོང་མས་འཛིན་རྒྱུ་གོང་ཆོ་ལ་ཡིག་གནང་ནས་བཅན་པོ་དང་ཆིངས་
 གྱིག་མཛད་པར་འཐད། དེ་བྱང་ན་གོང་མའི་འབངས་རྣམས་བདེ་ཞིང་ས་
 མཆོམས་ཀྱི་གཡུལ་འབྲུགས་ནི། ཞོང་མ་འདི་ལ་གསན་འཆོལ། ཕ་བ་ཞུས།
 (ཕུང་ན་འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ པར་) དམག་དཔོན་ཕྱ་ལེ་མིང་། ། ལེ་མེན་
 惟明 ། དང་ཉུག་ཏུ་མ་པ་འཇང་ཡོན་ལྷན་། ། གང་ཡོན་ཕྱང་པ་ཀུལ་ལ་། ། ལ་
 ཞོང་མའི་བཀའ་བྱུང་ནས་བཅན་པོ་ལ་སྐྱེས་དང་གོང་ཆོ་ལ་ཐུག་ཡིག་བཅས་པོད་
 ཏུ་བཞུངས། ཕྱ་ལེ་མིན་བཅན་པོ་དང་མཇུལ་ནས་གོང་མའི་ཐུགས་དགོངས་
 ཅི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་ཞུས་པས་བཅན་པོ་དབྱེས་པ་ཆད་མེད་བྱུང་། ཐུར་གོང་མས་
 རང་ལ་གནང་བའི་ཡིག་རྣམས་དང་། ཆིངས་ཡིག་བྲངས་ཏེ་ཀུན་ཕོ་ཉ་ལ་

བཟུང། སྤྱི་དང་གནང་ཕྱིན་ཆེན་པོ་བཟུང། སྔ་ཉ་དང་ལྷན་དུ་བོད་སློན་
 མིན་ཟི་ལུ་༥ ལྷེ་ཞི་ལེ་名悉略 ༥ བཏང་ཉེ་གོང་དུ་ཡི་གེ་ལུལ་བར། གནམ་
 དུ་གཤེགས་པའི་གོང་མ་དང་ཆ་པོ་དང་གཉེན་འབྲེལ་བྱས། འོན་ཀྱང་དཔོན་
 རན་ཞི་པའི་དང་ལི་ཅི་གྲ་གཉིས་དམག་ཁྲིད་དེ་དེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཀའ་
 འཁོན་བྱང་། ཆ་པོ་དང་ནི་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་མིན་རྒྱན་གོང་རྩོ་༥ ལྷ་བཟའ་མ་
 ཐུན་ཁྲིན་གོང་རྩོ་文成公主 ༥ དང་འཛིན་རྒྱན་གོང་རྩོ་༥ ལྷ་བཟའ་ཕྱི་མ་
 ཅིན་ཁྲིང་གོང་རྩོ་金城公主 ༥ གཉིས་ལ་བསམ་སྒྲོ་མ་བཏང་བ་བྱེད་དུ་མི་
 བདུབ། ར་ལེ་རུང་དུས་སུ་སློན་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་མང་པོ་བྲིས་ཏེ་ངའི་
 མགོ་ཆེར་བསྐྱོར། ད་ཕྱིན་ཆད་མནའ་དང་འགལ་བ་མི་ཡོང་། ཡི་གེ་དང་
 ལྷན་དུ་དིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཆོགས་བཅས་ལུལ། བྱ་བ་བྲིས། སློན་མི་ཟི་དེ་གོང་མའི་
 སོ་བྱང་གི་ལུགས་སྒྲོལ་ཡང་རུང་ཟེད་ཤེས། སློན་སྤྱོད་པས་དུས་གོང་མ་འཁོར་
 བཅས་གཟིམ་ཁང་གི་འགག་བར་དུ་བྱོན། ལྷན་ཆེན་བཤམས་ཏེ་ལྷེ་ལེན་
 བཟང་པོ་གནང་། གོང་མས་ཁོ་ལ་གོས་དམར་པོ་ཞིག་དང་གཉེར་ཉ་འགའ་
 ཞིག་གནང་བར་བོད་སློན་གྱིས་གོས་ནི་སྤངས། ཉ་རྒྱམས་མ་སྤངས། དེད་
 གྱི་བཅན་པའི་སོ་བྱང་དུ་ཡང་འདི་འདྲ་རྒྱམས་མེད་པས་ངས་ལེན་དུ་མི་རུང་
 ཞེས་བྲིས། གོང་མས་གཟིམ་དཔོན་ཅིའི་ལེན་༥ ཆོས་ལེན་崔琳 ༥ འབུལ་བ་
 དང་བཅས་པ་བོད་དུ་བཟངས། བོད་རྗེའི་སོ་བྱང་ནས་ཀན་ཐོན་ལེན་ཀན་
 སུང་ལེན་甘松岭 ༥ དུ་བོད་ཀྱི་ཆོང་འདུས་ཤིག་འཇུགས་པ་དང་ཆི་ལེན་༥ ཁྲི་
 ལེན་赤岭 ༥ ལུལ་དུ་རྩའི་ཁྲོམ་ཞིག་འཛིན་ཆོག་པར་བྱས་པར་སློན་ཆེན་པེ་གོན་
 བེན་༥ པེ་གོང་བེན་裴光庭 ༥ གྱིས་ཀན་ཐོན་དེ་རྒྱའི་ལུལ་གྱི་བསྐྱང་བ་ལྷ་བྱ་
 ཡིན་པས་ཆི་ལེན་དུ་ཆོང་བརྒལ་འདེབས་སུ་གཞུག་པ་འཐད་ཅེས་བྲིས་པས་གོང་
 མས་ཀྱང་གསན། དེ་ནས་ཆི་ལེན་དུ་ལྷ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བཅད། ཆི་ལེན་
 རི་ཅེར་རྩོ་རིང་བཅུགས་ནས་ཆིངས་ཡིག་བཏོས།

སྐར་ཡང་བོད་ཀྱི་སྔ་ཉ་ཞིག་གིས་གོང་རྩོའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མདོ་

ཆན་པ་ལྷ་དགོས་ཁྱེས་པ་དང་གཞན་སྐྱེས་བཟང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཅས་
 དམག་གི་དོད་མ་བྱེད་པོ་དཔོན་ལི་བློན་། ལི་ཏྲ་李 ། བོད་ཏུ་བཟང་སྤྱི་
 བཅན་པོས་གོང་ཏུ་ཡི་གེ་ལུ་ལ་བར། དེར་ཁྱེ་བོད་ཀྱི་ཁྱུ་ལ་ཁབ་གཉིས་ཆེ་བ་
 ཡིན། འདུམ་བྱས་པ་ཉི་སྐྱེ་བོ་མང་པོར་ལན་པའི་རྒྱར་རྒྱར། ས་མཆམས་ཀྱི་
 དཔོན་འདི་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་བས་གོང་ནས་སྒྲོན་པོ་ཞིག་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིགས་སུ་གཏོང་
 དགོས་ཁྱེས། གོང་མས་དམག་དཔོན་ལིན་ཅོན་། ལི་ཆོན་李全 ། ལ་འདི་རྒྱ་
 རིང་གི་དོད་མ་བྱེད་ཏུ་བཅུག་དཔོན་ཅོང་ཞེ་གེ། གང་ཡུ་ཀོས་张守珪 ། ལི་
 ཟིན་བོ་། ལི་ཞེན་ལེ་李行 栞 ། བོད་སྒྲོན་མང་པོ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་ཞིས་། ཏེ་
 ཞི་ཀུ་河西州 ། དང་། ཅའན་ནན་། ཅན་ནན་劍南 ། ཀྱི་ཞན་ཐམས་
 ཅད་བསྟར་ཏེ་དམག་ཞི་བ་དང་འདུམ་བྱས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས། བོད་ནས་
 སྒྲོན་ཟི་ཞེ་པོ་ཏེ་། ཞི་ཏྲ་པོ་ཏེ་悉诺勃海 ། སྐྱེས་དང་བཅས་པ་དང་། (སངས་
 རྒྱལ་འདས་རྒྱུ་ཏེ་༡༩༠༥) ལོ་དེ་རང་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་མ་
 ལུ་ལ་བར་གོང་མའི་བཀས་པོ་བྱང་གི་ཁྱུ་ལ་སྤྱི་ལ་འབྲུལ་བ་རྣམས་བཤམས་ནས་
 སྒྲོན་ཆེན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཏུ་པཅུག དེའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བོད་དམག་གིས་ལུབ་
 རྒྱགས་སུ་འབོ་གི། ལུ་ཞེ་勃律 ། ལུ་བའི་ཁྱུ་ལ་ཁམས་བཅོམ། འབོ་ལི་ཁྱུ་
 པོས་གོང་མ་ལ་ཡི་གེ་ལུ་ལ། གོང་མས་དམག་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་བཀའ་
 ཀན་ང་ཡང་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་མ་ཉན་པར་མཐར་འབྱོལ་ལི་ཁྱུ་ལ་ཁམས་བརྒྱག་
 པར་བྱས། དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཚུའི་ལི་མན་། ཆོས་ཞི་དཔུ་崔希逸 ། ཏེ་ཞེའི་
 ཏེ་ཞེའི་河西 ། ལུ་ལ་ཏུ་དམག་དཔོན་ལ་བསྟོས་ནས་ལན་རྒྱར་སོང་།
 བོད་དམག་རྣམས་རང་གི་ས་མཆམས་སུ་སའི་མདའ་ར་བཅིགས་ཤིང་དམག་
 མར་བཏབ་པར་ཚུའི་ཟི་མན་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཅི་ལུ་ཟི་། དབའས་ཁྱི་
 ཀུའིགས་乞力徐 ། དང་ལྷག་ཏེ་ཁྱེ་བོད་གཉིས་འདུམ་བྱས་ནས་མཐུན་པར་
 ཡོད་པ་ལ་བྱེད་རྣམས་དམག་གི་གྲབས་གཤོམ་བྱེད་པ་འདི་ཅི་ཡིན། དེས་ན་
 འདི་འདྲ་མ་བྱེད་ཅེས་སྐྱེས་པར་བོད་སྒྲོན་ན་རེ། དམག་དཔོན་ཁྱེད་ནི་བཅོན་

པ་ཆེ། སེམས་དྲང་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ངེད་ཅག་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་པར་དཀའ། གལ་ཏེ་ངེད་ཅག་ནམས་སྟོན་མེད་པར་མྱོད་པ་ཤེས་ནས་
བྱིད་ཀྱི་གཞུང་གིས་སྒྲིབ་ཏུ་དམག་བྱས་ན་ངེད་ནམས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཀྱིད་མེད་པ་
ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་མིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་གྲབས་གཤོམ་བྱེད་ཟེར། ཚུའི་ཟི་
མན་གྱིས་ནན་གྱིས་སྒྲུས་སྒྲུས་པས་མཐར་ཐོད་གྱིས་མཉན། དེར་ཀྱང་ཐོད་གྱི་
དམག་དཔོན་ནམས་ཆོག་ནས་བྱི་དཀར་པོ་ཞིག་བསད་དེ་མནའ་བསྐྱལ།
ཐོད་ནམས་དམག་གི་གྲབས་གཤོམ་སྤངས་ཏེ་རང་རང་གི་ནོར་ཕྱགས་སྤྱོད་
བཞིན་སོས་དལ་ཏུ་བཟད།

ལོ་ཐེས་མར་(སངས་རྒྱས་འདས་ཐེས་ཀྱི་༡༩༤༠) ཚུའི་དཔོན་ཆུང་བྱན་
མེ་[སྟན་ཏེ་孙 i 海] བྱ་བ་དེས་བསམ་མཛོད་མེད་པར་གོང་མ་ལ་ཞུས་ཏེ་དང་
སང་ཐོད་ནམས་དོགས་པ་མེད་པར་མྱོད་པས་སྐབས་འདི་ཁོ་ན་དམག་བྱེད་པའི་
དུས་ཡིན་ཟེར་བར་གོང་མས་གསན་ནས་ཡིག་མཁན་ཇའོ་ཏེ་ཚུང་[གྲའོ་ཏོས་
ཚུང་趙惠琮] དང་བྱན་མེ་གཉིས་ས་མཆོམས་སུ་བལྟ་བར་བཏང་། ཇའོ་
ཏེ་ཚུང་ལན་ཇོ་ལ་སྒྲེབས་ནས་དམག་དཔོན་ལ་གོང་མའི་ཁྲུང་བསྐྱལ་ཏེ་ཐོད་ལ་
དམག་འདྲེན་དགོས་ཞེས་སྒྲུས། དེར་དམག་དཔོན་ཚུའི་ཟི་མན་གྱིས་དམག་
བྱིད་དེ་མཆོ་སྟན་པོའི་རྒྱལ་འབུམ་ཏུ་ཐོད་དང་འཐབ་པར་རང་ཕྱགས་ལ་ཉམས་
ཉེས་མེད་པར་ཐོད་ནམས་ལམ་པར་བྱས། ཐོད་སྟོན་ཅི་ལྟ་ཟི་བྱས། ཐོད་
ནམས་ཁྲོས་ནས་ཆིང་ཡིག་བཅད་དེ་ལོ་ཐེས་མར་(འདས་ཐེས་ཀྱི་༡༩༤༩)
ཐོད་དམག་གིས་ཏེ་ཞི་བཙམ་པར་ཡང་དཔོན་ཚུའི་ཟི་མན་གྱིས་གཡུལ་སྤྱད་དེ་
ཀུལ། བན་ཇའོ་[དུན་གྲུ་鄱州] དམག་དཔོན་ཏུ་སི་བན་[ཏུའུ་ཞི་
ཁང་杜希望] གྱིས་(ཐོད་ཀྱི་) ཁྱོང་མིན་ཅན་[ཞིན་ཁྲིན་新城] བཙམ་
ཏེ་བཟུང་ཞིང་དེ་ཁྲུང་ཚན་ཏུ་དམག་གར་བཙུགས། འོན་ཀྱང་དམག་དཔོན་
ཏུའུ་ཞི་མིན་ལྟར་གྱི་མནའ་དང་འགལ་བས་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་ཅིང་བསམ་སྒྲོ་མང་
ཏུ་བཏང་། དེ་ནས་ཁོ་ཏེ་ནན་[ཏོ་ནན་河南] ཏུ་འགྲོ་ཅིས་བྱས་པར་དེར་

མ་སོང་བའི་ཐོན་ཏུ་ཁོ་དང་དམག་དཔོན་ཁོ་རྟེན་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་(ཐུར་མན་ལ་
བཅད་དུས་ཀྱི་)ཕྱི་དཀར་པོའི་གཞུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་འཇིགས་ཏེ་
ཤི། ཟུན་མེས་དེ་ལྟར་བྲིས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པར་བྲིས་མ་མེད་ཀྱི་བསལ་དང་།
དེ་ནས་ཡུལ་སེལ་ལ་དཔོན་གསར་པ་བཏང་། ཡུང་ཡུང་ལ་དམག་དཔོན་རྟུ་
ཕི་བང་། ཏུའུ་ཞི་ལང་杜希聖། དང་། རན་ནན་དུ་དམག་དཔོན་བན་ཡེ་
། ལང་ཡུས་王昱། བཞག ཁོང་མའི་ཡུང་གིས་ཐུར་ཆི་ལོན་ཀྱི་རི་ལ་
བཙུགས་པའི་ཆིངས་ཡིག་གི་རྩི་རིང་དེ་ཡང་མེད་པར་བྱས། དམག་དཔོན་
ཏུའུ་ཕི་བང་གིས་ཤིང་ནས་དམག་བྲིད་དེ་མ་ཚུ་ལ་བོད་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་ཟམ་
པ་ཡོད་པ་དེ་བཟུང་། རྒྱ་དཔེ་འབྲམ་དུ་གྲོང་ཡུན་རྩ་ཅན་། ཡན་ཚལ་མཁར་
監泉城། བཏང་། བོད་དམག་སུམ་བྲི་པམ་པར་བྱས། དམག་དཔོན་
བན་ཡེས་ཁང་ནན་ནས་དམག་བྲིད་དེ་གྲོང་ཡུན་ལྷན་རྩ་ཅན་། ཡན་རིང་མཁར་
安戒城། ལ་འབབ། གྲོང་གི་རྟེ་འཁོར་དུ་སའི་མདའ་ར་གཉིས་བཅིགས།
ཁང་ནན་ནས་དམག་ཆས་ལེན་ཕྱིར་དམག་མཁར་ཞིག་གྲུང་པ་ལང་བྱ་བར་
བཏང་། བོད་དམག་ཤུགས་ཆེན་གྲེབས་ཏེ་མདའ་ར་གཉིས་ཀ་བཟུང་། རྒྱ་
དམག་བྲི་ཁ་ཤས་བསལ་ནས་བན་ཡེ་པམ་པར་བྱས། དཔོན་བན་ཡེ་དེ་དབུ་
ལ་དགའ། རང་བཞིན་མི་བཟད། དམག་གི་ཤེས་རྒྱ་མེད་པས་ཁོ་གོ་ས་པམ་
ནས་མཐའ་ལ་ཐུགས་པ་དེར་ཤི། དེ་རྗེས་ཀྱི་(འདས་རྗེས་ཀྱི་༡༩༤༩)ལ་ལ་
བོད་ཀྱིས་བའི་ཅའི་། ཕེ་ལྷོས་白水། ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡན་ལྷན་
རྩན་བཟུང་ཡོད་པར་གོང་མའི་བཀས་གྲོང་ཡན་མཐོང་དང་ལྷ་ལྷན་ནས་དམག་
འགྲོ་དགོས་གསུངས། འོན་ཀྱང་ཡན་མཐོང་ལམ་བོད་དམག་གིས་བཀག་པ་
དཔོན་ཁོའུ་རིང་གིས་འབབ་ཀྱི་བོད་དམག་རྒྱམས་ཕྱིར་ལོག དཔོན་ཁོའུ་རྟུ་
། ཁོའུ་རྩང་肖灵། བོད་ཀྱི་རྗེས་དེད་ནས་བོད་རྒྱམས་པམ་པར་བྱས།
དམག་དཔོན་ཁང་ཡི་། ཡུང་ཡུང་張有། ཕེ་བ་རན་ནན་དུ་བཏང་།
དཔོན་ཁང་གི་ཕུན་ཚུ་ལ་བཞག འོན་ཀྱང་ཁང་ཡི་དེ་ཐུར་ཞི་བའི་ལས་བྱེད་

[illegible]

དང་འཐབ་ཁྱུང་ཁྱུ་ལ་ཁ་ལོན། ལོ་དེའི་ཐེས་མར་དམག་དཔོན་ལོ་མཉན་གྱིས་
 བོད་དང་འཐབ་པས་ཁྱུ། བོད་མགོ་བཏགས་ཁྱིས་པ་ན་མས་མོ་བྱང་དུ་བྲིད།
 (འདས་ཐེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༧༡) དཔོན་གོ་ཁྱ་ཏན་ ། ཀེ་ཏུ་ཏན་མ་སྒྲི་མ། །
 ལུང་ལུང་དམག་དཔོན་དུ་བསྐྱས། རྒྱ་གོང་མས་དཔོན་ལང་ཅན་ཇི་ལ་གྲང་
 བྲེར་ཞི་པ་ཅན་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་ལེན་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཁྱུང་ལང་ཅན་ཇིས་
 གྲང་དེ་ས་ཤིན་ཏུ་བཅན་པས་དམག་ཁྱི་ཁ་ཤས་གྲང་གྲང་དུ་འགྲོ་བས་ཉེན་ཆེ་
 ཚུལ་ཁྱིས། ལོ་ཐེས་མར་གོ་ཁྱ་ཏན་གྱིས་མཁར་ཡིན་ལུང་ཅན་བཅོམས་ཏེ་བོད་
 དམག་མཆོ་ཐོན་དུ་འོང་མ་བྱུང། (འདས་ཐེས་ཀྱི་ ༡༩༧༢) ལོ་ལ་གོ་ཁྱ་ཏན་
 གྱིས་དམག་རྒྱག་ཁྱི་བྲིད་དེ་ཞི་ཏུ་ཅན་དུ་གཡུལ་བཞུགས། དེར་བོད་ཀྱི་དམག་
 སྐར་ན་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ལས་མེད་ཁྱུང་དམག་ཆས་དང་། ཟླ་རྒྱ། རྩ་
 ཤིང་སྐགས་ཤིན་ཏུ་འཐོར་ཆེན་ཡོད། ཁྱུ་དམག་ལན་ཁ་ཡར་གྲང་དུ་བཞུགས་
 ཁྱུང་དམག་སྐར་ལེན་མ་བྱུང། ཉེན་ཤས་ཀྱི་(ལོ་བཅུ་འི་)ཐེས་ལ་གོ་ཁྱ་ཏན་
 རང་ཉིད་གྱིས་དམག་བྲིད་ནས་འཐབ་པར་ཡང་རྒྱུར་པམ་པར་བྱས། དེ་ནས་
 ཁོས་དམག་དཔོན་རྒྱུང་བ་གོ་ཏུ་བྱི་ཡན་དང་ཇན་ཅོལ་ཡི་གཉིས་པོས་ཏེ་ཁྱོད་
 གཉིས་གྲང་བྲེར་དེ་འཛིན་མ་བྱུང་ན་མེ་བྲེགས་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཐིགས་མ་བྱས།
 གཡུལ་དུ་ཁྱ་མི་ཁྱི་ཁ་ཤས་བྱས། དེ་ཅན་བོད་དམག་གྲངས་མེད་པ་སྤྲོབས།
 ལུང་ལུང་ཅན་གྱི་མཁར་དུ་ཐོད་པའི་ཁྱུ་དམག་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་ཡང་བསད་
 རོ། །དེ་དུས་བོད་དང་མུན་གྱི་ཁྱུ་ལ་པོ་གྲོ་སུ་བསྤེབས་ཏེ་ལོན་ནན་ ། ལུང་ནན་
 ཁྱ་མ། མུར་བཅོམ། (འདས་ཐེས་ཀྱི་ ༡༩༧༤) ལོ་ལ་དཔོན་གོ་ཁྱ་ཏན་
 ། ཡང་གོ་ཁྱུང་楊国忠 ། གྱིས་གོང་མ་ལ་བརྒྱན་ཁྱ་ཡིག་ལུ་ཏེ་གྱི་ཁོས་དམག་
 ཆེན་བྲིད་ནས་མུན་ན་མས་པམ་ཚུལ་དང་ཏུན་ཇིའི་གྲང་བབྱང་ཚུལ་སྐགས་ཁྱིས།
 དཔོན་གོ་ཁྱ་ཏན་གྱིས་གྲང་བྲེར་ཏུན་ཇི་ ། ཏྲང་ཅི་洪濟 ། དང་རྩ་མ་མན་
 ། ཏྲ་མ་མཉན་大莫门 ། ཡང་བབྱང། ཅི་ཅི་ལུ་ཡང་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་
 འཕྲོག་ དེ་ན་མས་ཐེན་པའོའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ (འདས་ཐེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༧༦)

ལ་བྱང་བ་ཡིན། དེ་རྗེས་ས་དེར་རྒྱའི་དམག་སྐར་བཏབ། ལ་རྗེས་མར་པོད་
 གྱི་རྒྱལ་ཕན་བྱ་མྱེད་བྱ་མྱེད་ལྟོ་ལྟོ་། རྟག་སྒྲ་悉諾羅 ༥ རྟོ་ལྟག་ལྟེ་རྒྱའི་འབངས་
 ལྟ་འདུས། (གོང་དུ་མཇེ་འདི་ཅན་གྱི་དམག་དཔོན་ཞིག་བྱང་) གོང་མས་ཁོ་
 ལ་གྲང་གི་གོ་ས་བརྒྱལ་ཅིང་མཇེ་ལྟོ་བར་བཏགས། ལ་དེ་ཉིད་གྱི་(སངས་
 རྒྱལ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་ནས་༡༩༧༤) ལ་ལ་པོད་གྱི་བཅན་པོ་ཅི་ལྟ་བུ་བཅན་
 གཤེགས་(ཁྱི་ལྟ་གཟུགས་བཅན་) ཁོང་གི་སྐུ་སྐྱོ་བུ་ལ་བཅན་(ཁྱི་སྐྱོང་ལྟ་
 བཅན་) ཁྱི་ལ་འཁོད་དོ། །བྱང་གྲུ་ལྟ་ཏར་ཡོད་དུས་དགེ་འདུན་ཆས་འཕེལ་
 གྱིས་ཐོར་བཏབ། རང་ལ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་མཚོ་༩༠ལ།

གཉིས་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྐྱོང་ལྟ་བུ་བཅན་སྐགས་གྱི་སྐྱོར། །

དེ་ནས་རྩོམ་ལན་ལ་བཅན་(ཁྱི་སྐྱོང་ལྟ་བུ་བཅན་) གྱིས་གོང་མའི་པོ་བྱང་དུ་
 མོ་ཉ་བཏར་ལྟེ་ཡབ་སྐྱོང་ས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁྱེས་པར་གོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་གྱི་དོན་
 དམ་པའི་ལས་སྤྱོད་སྤོན་ཅི་གོན་ཡུལ་། ཆོས་ཀོང་ཡུན་崔光远 ༥ ཡིག་དང་
 བཅས་པ་པོད་དུ་གདུང་མཆོད་འབྲལ་དུ་བཏང་། མོ་ཉ་པོད་ནས་འཁོར་ཆོ་
 ཡན་ལུ་ལན་༥ ཡན་ལུ་ཏར་安祿山 ༥ རྟོ་ལྟག་བྱས། དམག་དཔོན་གེ་
 རྒྱ་ཏན་གྱིས་ཉེ་ཞིའི་ཡུལ་ནས་དམག་བཟང་པོ་བྲིད་དེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཐོང་ཏན་
 ༥ བྱང་ཀོན་潼关 ༥ ཡུལ་སྤྱོད་དུ་སོང་། དམག་དཔོན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
 དམག་བྲིད་དེ་གོང་མའི་རྒྱལ་ས་བསྐྱང་དུ་སོང་། དེའི་ཆོ་བུན་ཡིན་༥ རྩ་
 བསྐྱོད་དམག་དཔུང་行营 ༥ བྱ་བའི་དམག་སྐར་གྱི་སྐུ་ལྟགས། (དམག་
 རྣམས་གྲར་བརྒྱབ་ནས་ཐོད་པའི་སྐུ།) ས་མཚམས་གྱི་དམག་སྐར་དུ་
 དམག་ལན་པ་རྣམས་བཞག་པས་པོད་གྱིས་གཡོ་བྱས་ཏེ་ས་མཚམས་རྣམས་
 བཅོམ་ཞིང་རྒྱའི་ཡུལ་དུ་ཀུན་རྒྱག་བྱས།

ཅི་ཉེའི་༥ གྱི་ཉེའི་至德 ༥ ལ་དང་པོ་(སངས་རྒྱལ་འདས་རྗེས་གྱི་

༡༩༠༠) ལོ་ལོ་བོད་དམག་གིས་གྲོང་ཁྱིམ་ཞོན་ཇོ་དང་བེ་ཇོ་བཟུང་ནས་ཞི་ཕུ་
 ཆེན་ཏུ་མདའ་ར་བཅུགས། ལོ་དེའི་རྗེས་མར་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་ཕ་ཉ་བཏང་
 བས་གྲགས་དན་བྱེད་པར་ཁྱས་པ་ལ་གོང་མ་ཞེ་ཅུང་། ། སྤུ་ཅུང་肅宗 ། གིས་
 དཔོན་ནུ་ཇི་ཆོན་། ། ནུ་ཅུན་ཁོན་南巨川 ། རྒྱུས་དང་ཡི་གེ་བཅས་བོད་ཏུ་
 བཟངས། ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལོ་བོད་དམག་གིས་གྱི་ལོ་གྲོང་ཁྱིམ་ཆོ། ས་ཇོ།
 མིན་ཇོ། ཉེ་ཡུལ་བན། མ་ལྷན་རྒྱལ་བཟུང་། ཡང་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་
 གོང་ཏུ་ཕ་ཉ་འགའ་ཅམ་བཏང་བར་གོང་མས་བོད་ཀྱི་གཡོ་ཕུ་མཆེན་ན་ཡང་ས་
 མཆམས་སུ་བདེ་འཇགས་འོང་བ་ལ་དགོངས་ཉེ་སྤྱོད་ཆེན་གོ་ཅི་ཡི། ། ཀའ་ཅི་
 དཔེ་郭子仪 ། དང་ཞོ་དཔའ་། ། ཞོ་ཏུ་肖华 ། དང་པེ་ཅུང་ཇིན་། ། བེ་
 ཅུན་ཆེན་裴遵庆 ། རྒྱལ་ས་བོད་དང་འདུམ་གྱི་ཡི་གེ་བྱེད་ཏུ་བཏང་།

ཕ་ཡིན་། ། པའོ་དཔེན་宝应 ། གྱི་ལོ་དང་པོ་(སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་
 གྱི་ལོ་༡༩༠༤) ལོ་བོད་དམག་གིས་ཡིན་ཐའོ། ཅིན་ཇོ། ཅན་ཇོ། ཏང་བེ་
 ཅོ་རྒྱལ་བཟུང་། གོང་མའི་ཕ་བྱང་ནས་དམག་དཔོན་ཡི་ཇིས་ཕུན་། ། ཡི་གྱི་
 ལུང་李之芳 ། དང་ཅི་ལོན་། ། ཆོས་ལུན་崔伦 ། གཉིས་བཏང་བར་བོད་
 རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་གཉིས་ལམ་ཏུ་བཟུང་ཞིང་གྲོང་ཁྱིམ་ཉེ་ཁྱེ་ཅན་ཡང་བཅོམ།

ཀུན་ཉིའི་ལོ་དང་པོ་(འདས་རྗེས་གྱི་༡༩༠༥) ལོ་ལོ་བོད་དམག་ཏུ་ཞན་
 གོན་། ། ཏུ་གྱིན་གོན་大霞关 ། ཏུ་སྒྲེབས་ཤིང་ཡིན་ཇོ་དང་། ཉེ་ཅོ། ཤན་
 ཇོ། སྤུ་ཇོ་རྒྱལ་བཟུང་། དེ་ཉུར་བོད་ཀྱིས་རྒྱའི་ས་ཆ་ཉེ་ཞིས་(མ་རྒྱུའི་
 ལུབ་རྒྱལ་ས་)དང་ལུང་ཞི་མོན་བཟུང་། དེའི་རྗེས་སུ་དམག་པར་ལོག་ཉེ་ཇིན་
 ཅོ་བཟུང་། གྲོང་ཁྱིམ་དེའི་དཔོན་གོ་ཏུ་ཅིན་བོད་ཀྱི་ཕྱགས་སུ་བཞེབས་ནས་
 བོད་དམག་ཤར་ཕྱགས་སུ་བྱིད་དེ་ཕིན་ཅོ་བཟུང་ཞིང་ཕྱིན་ཐེན་ཏུ་སྒྲེབས་པས་
 གོང་མའི་རྒྱལ་ས་ལ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དམག་དཔོན་གོ་ཏུ་ཅི་ཡིན་ས་
 ཟན་ཡན་(མ་རྒྱུའི་ཤར་རོས་)ཏུ་སྒྲེབས། དེར་བོད་དང་གྲུ་གྲུ་དང་ཏང་ལུང་
 གི་དམག་འབུམ་ཕྱག་གཉིས་བེ་ཆུ་བཀལ་(ཐང་ཡིག་ཏུ་རྒྱའི་གོང་མ་ལ་ཡང་བེ་

རྒྱུ་ལ་པོ་ཞེས་ཀྱིས། རྒྱ་དེ་རི་བོ་ཅེ་ལའི་ཕྱགས་སུ་ཡོད་ཟེར།) རྣམ་ཤར་
 ཕྱགས་སུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ས་ (ད་ལྟོ་འི་ཤེས་ནས་ཕྱུ) ལ་སྤྱེབས། གོང་མས་
 དམག་སྤྱེབས་པ་མ་མཐོན། དམག་དཔོན་ལི་ཞི་ཅན་ [ཨོམ་རི་ཅང་ 呂 旦
 將] གྱིས་གྲོང་ཁྱིམ་ཅི་མིའི་རྒྱབ་ཏུ་གཡུལ་བྱུང་པར་ཐོག་མར་ཁོ་རང་རྒྱལ་
 སྤར་རི་བོ་འབྲན་ནན་ [གྲུང་ནན་ 終 南] གྱི་ཙ་བར་འབབ་པས་བོད་རྣམས་
 གྱིས་ཁོ་མམ་པར་བྱས་ཤིང་བྱོས་པས་གོང་མ་རིང་ལྷབས་སུ་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་ནས་
 ཤན་ཇོ་ [ལྷན་གྱིག་ 商 州] ལ་བྱོས། ཅེ་ཞེས་གྱི་རྩོམ་ལ་བྱུང་བ་འདི་
 རྣམས་ཀྱིས་པར་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ལ་བྱོས་ཞེས་བྱུང་།) དེར་དཔོན་གོ་ཉུ་རྒྱུ་གྱིས་
 བོད་དམག་གི་ལམ་ཁྲིད་ནས་ཅང་རན་ [ཤིན་ནན་ 蘇 州 長 安] ལ་
 སྤྱེབས། རྒྱུ་ལ་མེན་གྱི་རིགས་ལི་མེན་རུན་ [ལི་ཁྲོན་རུང་ 李 承 宏] ཕ་བ་
 གོང་མའི་ཆབ་ཏུ་བྱི་ལ་བསྐྱོས། བོད་དམག་གིས་རྒྱལ་ས་ལ་འབྱོག་བཅོམ་བྱས་
 ཉེ་ཅ་མེད་ཕྱས། གོང་མའི་བཀའ་སློན་རྣམས་ལྟ་ཕྱགས་སུ་བྱོས། ལ་ལ་མིན་
 ཅོ་ [ཅིན་གཏུ་ 涇 州] དང་སན་ཡན་ [ཞན་ཡང་ 咸 陽] ཏུ་བྱོས། ལ་ལ་
 ཅི་ཞན་གྱི་ཕ་བའི་རི་སུལ་ཏུ་བྱོས། རྒྱ་དམག་རྣམས་རོ་ལོག་བརྒྱབ་ཤིང་ལུལ་མི་
 རྣམས་བཅོམ། ལམ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་ དེ་རྒྱལ་རྒྱུ་དམག་དཔོན་ཞིག་
 དམག་སྤོང་ཅམ་ཁྲིད་དེ་གྲོང་ཁྱིམ་ལན་ཅན་ [ལན་ཐུན་ 兰 田] ཏུ་སྤྱེབས།
 དེ་ནས་རྒྱ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་བཅས་རྒྱ་བོ་ཅན་ཞུ་ [ཐན་ཅོས་ 产 水] བཀལ་ཉེ་
 བོད་གྱི་ཕྱགས་སུ་སོང་། དམག་དཔོན་གོ་ཉུ་ཅི་ཡིས་དམག་ཁྲིད་ནས་འབྱོར་
 གཤམ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བརྒྱན་གཤམ་པས་བོད་རྣམས་འཇིགས། སྐབས་དེར་རྒྱ་
 དཔོན་བན་རུ་ [མང་ཕུ་ 王 甫] ཕ་བ་རང་གི་སྤང་རའི་ནང་ཏུ་དགའ་སྟོན་
 བཏང་ཤིང་བརྒྱུང་བར་བོད་རྣམས་འཇིགས་ནས་མཆོད་མོ་རྒྱལ་ས་ནས་ཐོན་ཉེ་
 སོང་། དམག་དཔོན་གོ་ཉུ་ཅི་ཡི་རྒྱལ་སར་སྤྱེབས། དཔོན་གོ་ཉུ་རུན་ཤར་
 ཕྱགས་ཉོང་ཏན་ལུལ་ཏུ་བྱོས་ཉེ་དེར་ཤི། གོང་མ་སྤར་བྱོན། བོད་རྣམས་
 གོང་མའི་རྒྱལ་ས་ནས་སྤར་ལོག་ཤིང་མིན་མིན་ [སྤན་ཞང་ 凤 翔] ཕ་བའི་གྲོང་

ཐུང་བསྐོར། ཐུང་དེར་སྤང་ཅི་ཅི་ ། སྤན་གྱི་གི་孙志直 ། དམག་དཔོན་
 ཐུང་། རན་སི་ལ་སྤྱད་པའི་དམག་དཔོན་གྱིས་རྩ་པ་སྤང་ཙམ་བྲིད་དེ་འཐབ་
 པས་བོད་རྒྱལ་སྤྱར་ལོག་ དེའི་རྗེས་སུ་ཡོན་ཏེ་རྩན་བྱ་བའི་ཐུང་ཐུང་དང་
 རྩ་བེ་ཞིའི་བར་དུ་བོད་ཀྱིས་དམག་སྤར་བཟབ། (ཡུལ་འདི་རྒྱལ་སྤྱན་ག་
 ཐུང་ཚུགས་ཡིན།) རྩ་ཚུགས་སུ་ཡང་མོ་དེ་རང་ལ་བྱང་རྩུ། བེ་རྩུ།
 བེ་རྩུ། ཐུན་ལྷང་ཙན་རྒྱལ་སྤྱོད་དམག་གིས་བཟུང་། དེ་ལྟར་འཛང་
 རན་དང་ཐི་ཞན་བྱ་བའི་ཐུང་ཞིང་ཆེན་ཡོངས་རྩོགས་བོད་ཀྱི་ལག་དུ་སྤོར། མོ་
 རྗེས་མ་(སངས་རྒྱལ་འདས་རྗེས་ཀྱི་༡༣༠༤)ལ་བོད་དམག་ཐུང་ལོག་གྲེ་ཐུང་
 མོ་ཉི་ཤིས་ཐུང་ ། 之芳 ། འཁོར་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་བཟང་། རན་རན་དུ་
 ཐུང་དམག་གིས་བོད་ཁྱི་བདུན་ཙམ་ལམ་པར་བྱས། ཐུང་ཐུང་དང་ཀུ་ཙན་
 ། ། 尕当 尕当 ། བོད་ཀྱི་ལག་ནས་བཟུང་། སྐབས་དེར་ཐུ་ཡུལ་དུ་
 དམག་དཔོན་ཐུ་གུ་ཐེའན་ ། ཐུ་གུ་ཉིད་ཡིན་པའི་固怀恩 ། རོ་ལོག་གྲེ་
 ཁོའི་ཚུགས་པོ་ཡོན་ཅི་ཙན་དང་། ཞིན་ཐུ། ཞིན་ཐུ་རྒྱལ་སྤྱོད་དམག་དང་
 བཅས་པ་བོད་དང་ཐུ་གུའི་ཚུགས་སུ་བཞེབས། བིན་རྩ་ ། བིན་ཐུ་མུ་
 州 ། བཙམ། ཐུ་དཔོན་པའི་མོ་ཉི་ ། བེ་ཞེ་ཉི་白效德 ། དང་གོ་ཐི་
 ། ། 郭 郭 ། གཉིས་གྱིས་སའི་མདའ་ར་བཙོགས། བོད་དམག་གིས་
 བིན་ཐིན་བྱ་བའི་ཐུང་གི་རུབ་ཚུགས་སུ་སྤར་བཟབ་པར་གོ་ཅི་ཡིས་མཁར་ནང་
 རྩ་ཐུ་ལ་ཐོན་ནས་དམག་མ་བཟུབ། མོ་ཐིས་དམག་གོ་རྩག་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་
 མཆན་ལ་བོད་ཀྱི་སྤར་ཐོག་དུ་བཟུགས་ནས་བོད་སྤང་ཐུག་འགའ་ཙམ་བསད།
 དམག་རྩ་ཐུ་བཟུང་དང་དམག་དཔོན་བཞི་བཟུང་། ཐི་ཞན་ ། ཞི་རྩན་ཐུ་
 山 ། དུ་ཡང་ཐུ་དམག་གིས་འཐབ་པས་བོད་ཁྱི་བཟུང་ཙམ་བཟུང་། འོན་
 ཀྱང་བོད་དམག་གིས་ལན་རྩ་དང་། ཡུ་ཅི་ལེ་བྱ་བའི་མཁར་གཉིས་བསྐོར།
 ཡུལ་ཉི་ཞི་ལ་སྤྱད་པའི་དཔོན་ཆེན་ཐུར་མ་ཞིག་ཡིན་པས་ཀན་རྩུ་ཚུགས་སུ་
 ཐོས་ནས་དེར་བསད། མོ་དེའི་རྗེས་མར་བོད་དམག་གིས་ལན་རྩུ་ཞིང་ཆེན་

བཟུང་།

ཡུན་ཐེའི་ཨ་དང་པོ་ (འདས་མེས་ཀྱི་ཨ་ ༡༡༠༧) ལ་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་
 ལ་ཆིངས་སྤྱི་བྱེད་པའི་མ་ཉ་བཏང་བར་གོང་ནས་སྤྱོད་ཆེན་ཡོན་ཅོ་ 〔元
 載〕 དང་ཏུ་ཏུ་བཅན་ 〔ཏུ་ཏུ་ཅན་杜鴻漸〕 གཉིས་བོད་ལ་
 མནའ་སྤྱི་ལ་བཏང་། བྱ་གུ་ཐེའན་ 〔ཕུ་ཀུ་ཏེའི་ཡོན་仆固怀恩〕
 རང་གི་རེ་བ་མ་གྱུ་བ་པས་སྤར་ཡང་བོད་དང་། ཏྲ་དང་། ལྷ་གྲ།
 འཇང་། ལྷ་ལ་ 〔ཏྲ་ལ་奴刺〕 རྒྱལ་སྤྱི་དམག་འབྲམ་མང་པོ་བྱིད་ནས་
 སྤྱོད་པ། ཁོས་བོད་དམག་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐེན་ཕྱགས་སྤྱངས། ཏྲ་རྒྱལ་སྤྱོད་
 བོད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་གཞན་བྱས། དེའི་རྒྱུ་བ་ཏུ་ཁོ་རང་གིས་ཡོར་བྱ་སྤིང་དམག་བྱིད་
 རྒྱལ་འོངས། འཇང་དམག་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅོ་ཕྱགས་སྤྱངས། ལྷ་གྲ་དང་ཏུ་
 ལའི་དམག་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅོ་ཏེའི་ཕྱགས་སྤྱངས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞན་ཅོ་བྱ།
 〔ཞང་ཏུ་ཨ་ཚ་ལ་尚结息〕 བཅན་སོ། 〔བཅན་མུ་贊摩〕 ཞན་
 བྱ་ཏྲ་བཅན་ 〔ཞིང་ཏྲ་བཅན་尚悉东贊〕 རྒྱལ་སྤྱི་དམག་འབྲམ་
 གཉིས་བྱིད་དེ་ 〔ལེ་ཅོན་ལེ་ཆེན་醴泉〕 བྱ་བའི་ཁྱང་བྱ་སྤྱོད་པ། ཏུ་དཔོན་
 ལེ་ཞ་ཏེ་ 〔ལེ་ཞ་ཏེ་白孝德〕 ལ་སྤྱོད་པ་མེད་ནས་ལམ་མ་ཁེགས། དཔོན་
 ཞིན་ཕུས་ 〔རིན་ཏུ་ཏེ་仁敷〕 སྤྱོད་ཞན་དང་ཅོ་ཅོ་བརྒྱད་ནས་སོང་། དེས་
 ཏུ་གོང་མའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་འཐབ་ར་བཅིགས་ས་ཐོག་ཏུ་བབས། ཞ་ཕྱན་
 〔ཏུ་ཏུ་ཏེ་朔方〕 རྒྱལ་སྤྱོད་པ་པའི་དམག་དཔོན་དབྱང་ཅོ་ཇིན་ 〔ཏུ་
 ཅིན་浑日进〕 དང་ཐོང་ཞིན་ལན་ 〔ཏུ་ཏེ་གུ་ལིང་孙守亮〕 གཉིས་ཀྱིས་
 ཕུན་ཐེན་དང་ཉེ་བར་དམག་སྤར་བཏང་། དམག་དཔོན་གྱི་ཅོ་གོང་མའི་
 བཀའ་བཞིན་ཏེ་ཆེན་ཞིང་ཆེན་ཀྱི་དམག་བྱིད་དེ་ཇིན་ཡང་ 〔ཅིན་ཡང་
 程阳〕 ཏུ་དམག་སྤར་བཏང་། དཔོན་ལེ་ཕྱན་ཆེན་ཀྱིས་ཏུན་ལེ་ཆོ་ 〔ཏུ་ལེ་
 ཆོ་东渭桥〕 ཏུ་དམག་སྤར་བཏང་། དཔོན་ལེ་ཕུན་ཏེན་ 〔ལེ་ཏེན་
 ཅིན་李光进〕 ཀྱིས་ཕུན་ཡན་ 〔ཕུན་ཡང་云阳〕 ཏུ་དམག་སྤར་བཏང་།

དཔོན་ལྷ་ལིན་[[མ་ལིན་马麟]] ངང་དཔོན་ཐོན་ལིས་[[ཉི་ཤིན་ཡུས་郝廷玉]] ཉན་ཙི་[[ཕིན་ཆེན་便桥]] ལ་དམག་སྐར་བཏབ། དཔོན་ལྷ་ཕིན་ལན་[[ལྷ་ཤིན་ལན་骆奉先]] ངང་། ལི་ཇི་ཡི་[[ལི་རི་ཡུས་李日越]] གཉིས་ཀྱིས་ཙི་ཙི་[[ཀུའུ་ཀྱི་周屋]] སྤང་བྱ་དམག་སྐར་བཏབ། དཔོན་ལི་ཉི་ཡིས་[[ལི་པོ་ཡུས་李抱玉]] ལྷན་ལན་[[ལྷང་ལན་凤翔]] བྱ་དམག་སྐར་བཏབ། ཇོ་ཇི་གོན་[[ཀུའུ་ཀྱེ་ཀོང་周智光]] ཀྱིས་ཉོང་ཇོར་[[ལྷང་ཀུའུ་同州]] དམག་སྐར་བཏབ།

དཔོན་བྱ་མན་[[ལྷུ་ལྷན་杜晃]] ཀྱིས་མན་ཇོར་[[ལྷང་ཀུའུ་坊州]] དམག་སྐར་བཏབ། གོང་མ་རང་གིས་དམག་ལྷེ་ཚན་བྱུག་དང་བཅས་རི་དྭགས་རྩ་ཆོགས་ཡོད་པའི་སྤྱེད་ཆལ་བྱ་སྐར་བཏབ་ཅིང་བོད་ཀྱི་དམག་ལྷན་ཐེན་སྤང་ཁྱེར་བྱ་སྤྱེབས་སོ། །དེར་ཐོག་མར་དམག་དཔོན་ལི་ཞི་ཙིན་[[ལུའེ་རི་ཙི་ཙིན་浑日进]] གཅིག་བྱ་རྩ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་བྲིད་དེ་དགའི་གདོང་བྱ་ཐོན། བོད་འགའ་ཙམ་བསད་པས་ཁོང་རྣམས་འཇིགས་ཏེ་བྲོས། ལྷག་པར་ལི་ཞི་ཙིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞིག་ལག་གིས་འཇུས་ནས་བརྩེད་བ་མཐོང་ཞེ་དམག་རྣམས་ལུང་ལངས། རྩ་དམག་བསད་མས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་སྐར་ལོག་ ཉིན་རྗེས་མར་བོད་དམག་སྐར་མཁར་གྱི་ཚྭ་གས་སུ་འོངས་པར་ལི་ཞི་ཙིན་ཀྱིས་རྗོངས་ཚྭ་གས་བརྒྱབ་ཅིང་མདའ་འཕངས་པས་བོད་མང་ཙམ་བསད། ཉིན་གསུམ་འཐབ་ནས་བོད་རྣམས་འཇུས་ཏེ་མདའ་རུའི་ནང་ན་སྤྲོད་པ་མཐོང་ནས་དམག་དཔོན་ལི་ཞི་ཙིན་ཀྱིས་དགྲ་རྣམས་སེམས་བྱམ་པར་ཤེས་ཏེ་མཚན་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུགས་པས་བོད་སྤྱོད་གཅིག་ཙམ་བསད་ཅིང་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་བརྩེད། མ་ལེ་[[མ་ལེ་马嶺]] ཚྭ་གས་སུ་དམག་འཐབ་ཞེ་ཉིན་བཅུ་ལ་དགའི་དམག་བྲི་གཅིག་དང་སྤྱོད་ལྷ་བསད། ཇོ་རྩ་གངས་མེད་ཐོབ། དམག་དར་དང་མཚན་སྟགས་མང་བྱ་འཕྱོར། གོང་མ་རང་ཉིད་ངོ་ལོག་ཁྱེད་པའི་དགུ་ལ་འཐབ་པའི་ཐབས་མཛད། རྩ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ཀྱན་བཙུས།

གོང་མའི་ཀུལ་སར་དུས་གྱི་དང་པོར་གན་ནས་གཞན་གྱི་བར་པ་སྐྱེས་ཡོད་དེ་
 ཚག་དམག་དུ་འདུད་པའི་སྤྱུ་དེ་བཅུགས། དེ་ལ་མི་རྣམས་འཇིགས་དྲགས་
 ཉེ་བྱོས། གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་སྒོ་བརྒྱབ་ཀྱང་མ་ཕན་པ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་རྟ་དམག་བཞི་
 བརྒྱ་ཙམ་རྒྱ་དམག་གི་རྒྱབ་བསྐྱར་ཉེ་ལྷ་གོན་༥ རུ་ཀྱང་武功༥ ལ་སྤྱེབས་
 པར་རྒྱ་དཔོན་ལྷ་ལེན་གྱིས་དམག་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལྷ་བརྒྱ་བཏང་ཉེ་མམ་པར་བྱས།
 དེ་ནས་རྒྱ་དམག་རྣམས་ཉིང་སྟོབས་ཆེར་སྐྱེས། དེའི་རྒྱུ་ལྷ་བོད་རྣམས་གྱིས་
 གྲོང་རྒྱང་རི་ལྷ་༥ རི་ལྷ་རྒྱང་九峻༥ ལྷ་བའི་བྱང་དུ་གར་བཏབ། ལི་ཅུང་
 ཀྱི་ཁོ་ཆོན་醴泉༥ གི་མཁར་ན་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ཁྲི་ལྷག་ཁ་ཤས་པར་བྲིད་
 དེ་གྲོང་ཁྱིམ་དང་ཁང་ཁྱིམ་མེ་ལ་བསྐྱེགས། ཞིང་རྣམས་སྟོངས་བར་བྱས།
 དམག་དཔོན་ཅིལ་ལྷ་གོན་གྱིས་རིན་ཅང་དང་ཉེ་བར་འཐབ་པས་ཀུལ། དེ་
 ནས་བོད་དམག་གིས་ཕིན་ཇོ་༥ ཕིན་ཀུ་མུ་州༥ ཞིང་ཆེན་གྱི་བྱང་པོས་སྤྱི་
 དམག་གར་སྤོས་ཉེ་རྟ་དམག་དང་མཉམ་དུ་བཟུང་། དེ་ནས་ཤར་དུ་ལྷག་ཉེ་
 གྲོང་ཁྱིམ་ལྷན་ཐེན་བཙམ་ཞིང་སྤར་ཡང་མ་བེ་བྱ་བའི་ས་ཆོགས་བར་དུ་སྤྱེབས།
 བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཤིན་ཕུས་༥ ཤིན་ཐུ་ལུ་任敷༥ དམག་ལྷ་སྟོང་བྲིད་དེ་བེ་
 ལྷ་༥ བེ་རྟོས་白水༥ བཙམ་ཞིང་ཐང་ཇོ་༥ ཐུང་ཀུ་同州༥ ཙ་མེད་དུ་
 བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོང་མའི་ཀུལ་སར་བེལ་བྱོ་༥ ཀྱང་མེ་中渭༥ ལྷ་
 བའི་ཟམ་བའི་འགྲམ་དུ་རྒྱུའི་དམག་གར་བཏབ་ཅིང་ཡུ་ལན་༥ ལུ་ལན་寧
 县༥ དུ་ཡང་དམག་གར་བཏབ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྣམས་ཁ་རྒྱེ་བཟང་ཉེ་དམག་
 དཔོན་ཕི་གུ་མེ་ལན་༥ རུ་ཀྱང་རྟོའི་ཡེན་仆固怀恩༥ ཤི། བོད་རྣམས་ལ་
 མགོ་གནོད་མེད་པས་རྟ་དང་མ་འཆམ་པར་བྱས། རྟ་ཁྲོས་ཉེ་དམག་
 དཔོན་གོ་ལྷ་ཙོ་༥ ཀུ་ཙོ་དཔེ་郭子仪༥ ལ་བསྐོས་ནས་རང་རེ་ལྷན་
 དུ་བཞེབས་ནས་བོད་དང་འཛིང་དགོས་སྤྱོད་པར་དམག་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཉན།
 བོད་ཀྱིས་དེ་འཕྲིགས་ཉེ་ཕྱིར་ལྷག་ འོན་ཀྱང་དཔོན་འབའི་བན་གོན་༥ བེ་
 ཡན་ཀོང་白元光༥ རྟ་དང་བཞེབས་ཉེ་རྒྱུའི་རྟ་དམག་བྲིད་ནས་ཕིན་ཐེན་

[[ལིན་ཐེ་灵台]] གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་རྩབ་ཏུ་བོད་དང་འཛིངས་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་
བྱུ། གྲུ་གཏིང་པོན་ཁ་ཤས་བཟུང་། དེའི་རྩེས་སུ་བྱུ་དམག་ཕྱིར་ལོག

ལུན་ཐེ་དང་ཏེ་ལིའི་བར་གྱི་ལོ་ (སངས་རྒྱས་འདས་རྩེས་ཀྱི་ ༡༣༠༧—
༡༣༡༠པའི་བར་) ལ་བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་གོང་མའི་ཕ་བྱང་དུ་ཕ་ཏེ་གཉིས་བྱེས་
དང་བཅས་པ་བཟངས། དེའི་རྩེས་སུ་བྱུ་ཕྱིས་དཔོན་ཟེ་རིན་ལྗན་[[ལོས་
ཅིན་ལྗན་薛景仙]] བོད་དུ་ཕྱེབས། གོང་མ་རང་གིས་སྒོན་རྣམས་ལ་བོད་
ཀྱི་ཕ་ཏེ་དང་ལྷན་དུ་མཉམ་འབྲེལ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕྱེབས། འོན་ཀྱང་ལོ་རྩེས་
མ་ (འདས་རྩེས་ཀྱི་ ༡༣༡༡) ལ་བོད་དམག་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་ལིན་རྩེ་བཅའ།
ཡི་ལུ་[[དུའི་ལུ་宜禄]] ཕྱ་བའི་ལུ་དུ་རྒྱ་བྱས། དམག་དཔོན་གོ་བུ་
ཕྱིས་དམག་སྐུ་མ་བྱི་བྱིད་ནས་ཕུན་ཐོན་དུ་སོང་། ལིན་ཅོར་བོད་ཉིས་བྱི་པམ་
པར་བྱས། རྩེ་བཟུ་བསད། ཕྱིས་དཔོན་ཟེ་རིན་ལྗན་དང་མཉམ་དུ་བོད་
སྒོན་ལི་ལིན་[[བྱི་ལིན་泣陵]] ཟུ་ལ་སྐྱེབས། གོང་མ་ལ་ཕིན་ལང་གོན་
[[ཕྱིན་ལིན་གོང་风林关]] ཕྱ་བའི་མཁར་དུ་ས་མཆམས་གཅོད་དགོས་པར་
བྱས། དེའི་རྩེས་སུ་བོད་སྒོན་ལུ་ཟི་[[ལུ་ཟི་路悉]] མི་རྩེ་གཡོག་བཅོ་ལྷ་
དང་བཅས་པ་སྐྱེབས། ལོ་རྩེས་མར་བོད་དམག་འབུམ་གཅིག་གིས་སྐར་ཡང་
ལིན་རྩེ་བཅའ། ཕིན་རྩེ་མེད་དུ་བསྐྱགས་ཏེ་སྤོངས་པར་བྱས། པའོ་ཡིན་
ལོ་ (འདས་རྩེས་ཀྱི་ ༡༣༠༤) ལས་བཟུང་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལ་ཟི་བྱུ་རྩས་
[[ལང་ལེ་ཅེ་尚悉结]] ཟུའི་ས་མཆམས་ལན་མང་དུ་བཅའ། ལང་ན་ས་
ནས་ནས་བྱར་ཐོད་བྱས་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྒོན་རྩེ་མི་[[བཅན་ལྷོ་樊摩]] ཕྱ་བ་
ཞིག་ཁོའི་ཆབ་དུ་བསྐྱོས། རོན་མིས་ལུ་ཏེ་ཅོ། ལུང་ཞི། ཕིན་ཅོ།
ཉིན་ཅོ་རྣམས་ལ་དབང་བཟུར་ཏེ་བཟང་། དམག་དཔོན་ཕེལ་ལུན་གོན་བྱ་བ་
ཞིང་ཆེན་ཞེ་པང་[[ཏེ་བྱང་朔方]] ལས་སང་ལྷེ་ལན་གཉིས་སུ་བོད་དང་
འབབ་པས་བྱ་རྣམས་བྱུ། ཏེ་དང་ལུག་སྤོང་ཕག་ཁ་ཤས་ཐོབ། རང་ནན་
[[ཅན་ནན་剑南]] ཕྱིགས་སུ་བྱུ་དམག་གིས་བོད་བྱི་གཅིག་པམ་པར་བྱས།

དེའི་རྩལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཡང་མི་མོ་ ། ཞང་ཞི་མོ་ཤེས་པ་ ། སྐར་ཡང་ཞང་
 མའི་བྱང་དུ་སྒྲིབས། བོད་ཀྱི་ས་རྒྱུ་མ་མཆོམས་ལ་ཉག་དུ་འཆོ་བའི་ཁྱེད་ཀྱིས་
 ཞང་ནས་ས་མཆོམས་སྐུ་འཛོང་རགས་བཅིག་དགོས་པའི་བཀའ་ལེབས། ཞང་
 གི་བཀའ་བཞིན་ཞིང་ཆེན་ལྷའི་གཞུང་ནམས་ས་གཞན་དུ་སྤྱོད་ཤིང་ཡུལ་བསྐྱར་
 བའི་དམག་བཞག ཏ་ཡི་ཁྱི་ཡི་བརྒྱད་པ་ (འདས་རྩལ་གྱི་མོ་ ༡༩༡༧) ལ་
 བོད་ཀྱི་ནད་མག་ཁྱི་བྱ་གསོ་བྱང་དུ་སྒྲིབས་ཏེ་མིན་ཅ་བཅས། ཞིང་ཐམས་ཅད་
 ཉས་བཞིས་ནས་བསྐྱུགས། དེའི་རྩལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཅ་དང་མིན་ཅ་བཅས།
 དཔོན་ཏུན་ཞེན་ ། ཏུའི་རུན་ཏུན་ ། ཀྱིས་དམག་ཁྲ་སྤོང་ཁྱིད་དེ་ཡི་ལུའི་ཡུལ་
 དུ་བོད་དང་འབབ་ཀྱང་རྒྱལ་ཁ་མ་ཞེན། ཁོང་གི་སྒྲགས་པོ་དཔོན་ཞིག་གྱང་
 གཡུལ་དུ་ཁྱུ། བོད་དམག་གིས་རྒྱུའི་མི་ཆང་སྤོང་སྒྲག་དུ་མ་བབྱང་ནས་ཁྱིད།
 དམག་དཔོན་མ་མིན་ཡང་ཕམ་པར་བྱས་ཤིང་དམག་ནམས་བོད་ཀྱིས་བསྐྱར།
 དཔོན་ཏུན་ཞེན་ཀྱིས་རང་གི་དམག་ནམས་སྐར་ཆགས་སྐུ་བརྒྱུན་ནས་ཁྱུ་པོ་
 འཛོལ་ཞེའི་མགོའི་བྲག་རྩོང་ཞིག་ན་བོད་ཀྱི་དམག་གྲར་ཡོད་པའི་སྤོང་དུ་མཆོན་
 མོ་ཞིག་ལ་བརྒྱུགས་ཏེ་ཁོང་ཆོའི་ཡོ་བྱད་མང་དུ་འཕྲོག དཔོན་མ་མིན་ཀྱིས་
 ཁྱང་བོད་ཀྱི་གྲར་དུ་བརྒྱུགས་ཏེ་མི་སྤོང་སྒྲག་ཁ་ཤས་བསད། ཞན་མི་བན་ཀྱིས་
 བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་གཟིགས་སྒྲགས་ཀྱིན་པ་ཞིག་གྱང་བསད་པས་བོད་ནམས་
 ཀྱིས་དུ་མ་ཆེན་པོ་བྱས། དཔོན་ཞོ་མི་ཡང་རྒྱལ། ཏུའི་འབངས་མི་བྱད་མེད་
 ནམས་ཁྱིད་དེ་དཔོན་མ་མིན་རྒྱལ་ཁ་བཅས་ཏེ་ཕྱིར་ཕོག

ལ་ཤེས་མར་ཤང་ནས་བོད་ཏུ་ཞི་བའི་ལས་ཕྱིན་ཏུ་རྩོམ་། ལུ་ལུ་རྩོམ་རྩོམ་
 撰 〕བཏང་། དེའི་ལན་ཏུ་བོད་ནས་ཀྱང་ཕོ་ཉ་ཞིག་རྩུལ་བཏང་། འོན་
 ཀྱང་བོད་དམག་ཡོང་ཉེན་ཆེ་བས་རྩེ་རྩོན་རྩམས་ནས་དམག་ག་བསྐྱགས།
 དམག་དཔོན་ཤོ་ལོ་ཅེས་པའི་དམག་སྐར་བཏང་། དམག་དཔོན་མི་ལྷོ་
 མི་། མི་པོ་ལུས་李抱玉 〕ནས་གྲོམས་། ཀལ་པོས་高壁 〕སུ་དམག་སྐར་
 བཏང་། དམག་དཔོན་མཁའ་མི་ལྷོ་ཅེས་བཏང་། དཔོན་མི་ལྷོ་ཅེས་

ལི་ཁྱང་ཁྱེན་李忠臣 གྱིས་འཛིན་ཅན་དམག་སྐར་བཏབ། ལི་ཁྱང་
 ཅན་གྱིས་ཞིང་ཆེན་ཕུན་ཐེན་ཏུ་སྐར་བཏབ། དམག་དཔོན་ཅིང་ཕི་ཞན་
 ལྷོ་ཅན་ཞིས་རང་藏希让 གྱིས་བེ་ཁྱའི་བྱང་ཏུ་དམག་སྐར་བཏབ་པ། ལོ་
 རྒྱུ་མར་ཕི་ཆེན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་ཚུ་ཉེན་ ལྷོ་ཅན་ཁྱེན་崔宁 གྱིས་ཕི་ཞན་
 ལྷོ་ཅན་西山 ཏུ་བོད་དམག་པམ་པར་བྱས། འོན་ཀྱང་བོད་གྱིས་གྱོང་
 ཁྱེར་ལིན་པོ། རིན་ཅོ། ལྱང་ཇོ་རྒྱམས་སྐོར། ཁྱོང་ཁྱེར་ཕུ་ཞན་ ལྷོ་ཅན་
 རིང་ཕུ་ཁྱོང་ ལོ་སྐར་བཏབ་ཏེ་གྱོང་རྒྱམས་མེ་ལ་བསྐྱེགས། བ་ཕྱུགས་རྒྱམས་
 འཕྱག དེའི་རྒྱུ་ལྷོ་བོད་དམག་འིས་ཉེན་ ལྷོ་ཅན་义宁 ཏུ་བའི་གྱོང་
 ཏུ་སྐྱབས། ཁྱའི་དམག་དཔོན་ལིས་ལྷོ་ལིས་དང་འཐབ་པས་ཁོང་རྒྱམས་
 ཁྱལ་ཏེ་འོན་ཅོ་ལ་སོང་། དཔོན་མ་ལིན་གྱིས་བོད་དམག་གི་རྒྱུ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་
 ལྷོ་ལི་བྱ་བའི་ལྷལ་ཏུ་གཡལ་བཀྱེས་པས་རྒྱ་རྒྱམས་རྒྱལ། དེའི་རྒྱུ་ (འདས་
 རྒྱུ་ལོ་ ༡༡༩༠) ལོ་དམག་དཔོན་ཚུ་ཉེན་གྱིས་ཕུན་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི་དམག་
 རྒྱམས་པམ་པར་བྱས། མི་ཁྱི་གཅིག་ཅམ་བསད། ཁོང་ཆོའི་དཔོན་པོ་ལྷོང་
 གཅིག་ཅམ་བཟུང་བ་ཕྱུགས། ཟ་ཆས། དམག་ཆས་མང་པོ་བྲུངས་ཏེ་ཁྱའི་
 མོ་བྱང་ཏུ་ཁྱེར། བོད་རྒྱམས་པམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཇོ་དང་། ལི་ཇོ་ལ་སོང་ཏེ་
 ཞིང་ཆེན་དེ་དག་བསྐྱེག་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱ་དམག་རྒྱམས་ (ཅན་ནན་གྱི་
 དམག་དང་) ཅན་ཇོའི་ ལྷོ་ཅན་ཁྱའི་南诏 (ད་ལྱའི་ལུན་ནན་གྱི་ཕྱུགས་)
 དམག་བསྐྱབས་ཏེ་བོད་དང་གཡལ་བྱང་པས་རྒྱ་རྒྱམས་རྒྱལ། འོན་ཀྱང་བོད་
 དམག་གིས་པན་ཇོ་པབ་ཅིང་ཏང་བྱང་རིགས་ཀྱི་མི་ལྷོ་རྒྱམས་ལས་ཏེ་ཕྱུགས་ཏུ་
 མ་འཕྱག དམག་དཔོན་ཚུ་ཉེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་གྱོང་ཁྱེར་བང་ཏན་ ལྷོ་ཅན་
 望汉 ཅན་བསྐོར་ཏེ་བཅོམ། ཁྱོང་བསྐྱེག་པར་བྱས། དཔོན་ཅང་ཟན་
 ཁོང་ ལྷོ་ཅན་ཁྱང་张献恭 གིས་ཕུན་ཇོའི་གྱོང་ཏུ་བོད་དང་འཐབ་ཏེ་
 བོད་རྒྱམས་ཕྱིར་ལོག དམག་དཔོན་ཚུ་ཉེན་གྱིས་ཕི་ཞན་ཏུ་བོད་པམ་པར་
 བྱས་ཏེ་ལྷོ་ཅན་ཁྱའི་ལྷོ་ལྷུ་མ་ཏུ་བོད་མི་ཁྱི་ཕག་བཟུང་བསད། ལོ་དེ་རང་

ལ་བོད་དམག་གིས་མིན་ཇོ་དང་ཤ་ཇོ་བཅས། འོན་ཀྱང་ཕྱིར་ལོག

ཏ་ལི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་(སངས་རྒྱལ་འདས་ཆེས་ཀྱི་ལོ་༡༡༩༩) ལ་བོད་
 ཀྱི་རྒྱལ་སྐོན་མ་ཅུན་ཡིན་། ལྷག་སྤྱུ་ཁོང་马促英། ལྱིས་ཏ་དམག་ཁྱི་བཞི་
 བྱིད་དེ་མིན་ཅོ་བཅས། ལོ་དེའི་ཆེས་མར་ཡན་ཇོ་(ད་ལྟའི་ཉིན་ལ་ཕུ་) དང་
 ཅོན་ཇོ་ཞིང་ཆེན་གཉིས་ཙ་མེད་དུ་བརྒྱག་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག དེ་ནས་སྤྱི་
 རྒྱགས་སུ་(ཡུན་ནན་གྱི་) ཅན་ཇོ་དེ་དམག་རྒྱལ་སྐོན་བོད་དང་ཁ་མཐུན་ནས་མེད་
 ཅོ་དེ་། མའོ་ཀའོ་茂州། གྲོང་ཁྱིར་བསྐྱར། ལུ་བེན། ལི་ཇོ། ཡ་ཇོ་
 རྒྱལ་ས་བཅས། དེ་དུས་གོང་མས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་དམག་དཔོན་ལི་
 ལན་། 康藏ཀོང་常康光། ལྱིས་ཡུལ་ཇོ་། 岷州 ད་ལྟའི་ལེ་ཅིན་ཙ་
 བྱང་། རྒྱས་དམག་བྱིད་དེ་བོད་རྒྱལ་སྐོན་མམ་པར་བྱས་ཤིང་གྲོང་ཁྱིར་ཏེ་ཇོ་(ད་
 ལྟའི་ཇོ་གུ་ཐིན་) དང་མེ་ཇོ་གཉིས་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་སྤྱར་འཕྱག ལྷ་བོ་ཏ་ཏུ་
 ཏེ་བར་དུ་བོད་དེད་ནས་ཕྱིན་ཅིང་ས་དེར་སྤྱར་ཡང་གཡུལ་སྤྱད་དེ་མམ་པར་
 བྱས། བོད་ཁྱི་ཆེ་བརྒྱད་ཅམ་བསད། དེའི་གོང་དུ་བོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཙ་ཏ་ཏ་ཁ་
 ཤས་བཏང་བ་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱིས་བཟུང་། བོད་མགོ་འདུད་བྱས་པ་རྒྱལ་སྐོན་
 ཅན་། 江南། རྒྱགས་སུ་བཏང་། (སངས་རྒྱལ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་ནས་ལོ་༡༡༩༩པ་ལ་) གོང་མ་ཏེ་ཕྱིང་ཁྱི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ས་མཆོམས་
 བསྐྱང་བའི་ཐབས་གཙུ་བོར་གནང་། བོད་དང་རྒྱའི་ཁབ་གཉིས་དམག་གི་
 རྒྱལ་མམ་མཉམ་པར་གཟིགས་ཏེ་(ད་) གཞོད་བོད་དང་གྲོགས་མཇོད་པའི་
 དགོངས་པ་སྤྱེས། དེའི་དོན་དུ་གོང་ནས་ཞི་བའི་ལས་ཕྱེད་ལེ་མོན་། 韦伦།
 ཕ་བ་བོད་དུ་བཏང་ཞིང་། ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཐར་བཟུང་བའི་བོད་
 ཀྱི་མེ་ལུ་བརྒྱ་ཅམ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་བཅུག རྒྱའི་ས་མཆོམས་ཀྱི་དཔོན་རྒྱལ་
 ལ་ཡང་ས་མཆོམས་ལེགས་པར་འཛིན་པ། བོད་དང་ཞེ་འགྲལ་མི་བྱེད་པའི་
 བཀའ་གནང་། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཙ་བྱང་པ་རྒྱལ་སྐོན་གཏམ་འདི་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་
 པས་རྒྱའི་ཙ་ཏ་ས་མཆོམས་སྤྱེ་བས་པ་ན་ཡང་བོད་རྒྱལ་སྐོན་དོགས་འཛིགས་ཆེར་

ཐྱེས། དེ་དུས་བོད་རྒྱུ་བཅན་པོ་ཅི་ལ་བཅན་། ཁྱི་སྤང་ཞུ་བཅན་ཀྱི་ལྷ་
 རྒྱུ་ལ་སར་བཞུགས་པ་དེས་གྲི་ལ་མ་ཉལ་འདི་སྐད་སྤྲུལ། རེད་དོན་
 གསུམ་གྱི་ཕྱིར་བྱུགས་ལ་འབྱུང་མིན་དུ་ཆེ། དོན་དང་པོ། ཞོང་མ་གཤེགས་
 རྣམས་མ་ཉལ་བཅང་། གཉིས་པ། ཞོང་མའི་སྤྱད་ལ་བོད་ཀྱིས་མཆོད་པ་མ་
 བྱུབ། གསུམ་པ། ཞོང་མ་གསར་པ་ཁྱི་ལ་འཁོད་ནས་རེད་ཀྱི་དམག་གིས་
 ལན་རྒྱུ་དང་། ཞོན་ཁི་བྱུ་གཉིས་བཅའ་ཞིང་ཕུ་བཅོ་གྲང་ཁྱིར་ནང་དུ་ཡང་
 ཞུགས། དེའི་ཕྱིར་བེ་ལོན་དང་མཉམ་དུ་བོད་ཀྱི་མ་ཉལ་ཞིག་གྲང་སྤར་བྱུ་ལ་
 བཅང་། དེའི་རྒྱུ་ཞོང་མས་སྤར་ཡང་ལན་གཉིས་པར་དཔོན་བེ་ལོན་དང་
 བོད་མི་བཟུང་ཡོད་པ་མང་པོ་བཅས་བོད་དུ་བཤངས། དཔོན་བེ་ལོན་བོད་དུ་
 འབྱོར་བ་ན་བཅན་པོ་ཁྱི་སྤང་ཞུ་བཅན་བྱུགས་དཀྱིས་ཆེས་ཏེ་མ་ཉལ་བུན་དུ་
 རྩལ་མ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བཅུག་སྟེ་གནས་ཆང་དུ་པབ། ཉིན་དགའི་
 རྒྱུ་ཞོན་མ་ཉལ་དང་མཉམ་དུ་བོད་སྤོན་ཅིན་མིན་གྱི་། ཆཅ་མེན་གྱི་ལཱ་ཅོམ་
 རྒྱུ་། འཁོར་ལྷ་བཅུ་དང་བཅས་པ་སྤྱིས་དང་བཅས་ཀྱི་ལོ་བྱང་དུ་བཅང་།

ལོ་རྒྱུས་མར་གོང་ནས་དཔོན་ཚུན་ཉན་དུན་། ཚུའི་ཉན་ཉན་རྒྱུ་
 རྒྱུ་། བོད་དུ་མ་ཉལ་བཅང་། དེ་དུས་བཅན་པོས་མ་ཉལ་ཅིས་མཐོང་མ་མཛད་
 ཅིང་འདི་སྐད་གསུངས། རེད་ནི་བང་གྲུར་གྱི་གོང་མ་དང་ཞང་ཆོན་དུ་འབྲེལ་
 བ་ལ་གོང་མའི་བཀའ་ཐབས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རང་གི་འབངས་རྣམས་ལ་བྱེད་དུ་
 ཟད་མོད་རེད་ལ་དེ་ཉམས་བྱེད་ན་དམའ་འབབས་སུ་འགྲོ་གསུང་། ཡང་།
 ཡུན་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་བྱུ་བོར་སུ་ཏེ་ལེན་། ཉི་ལན་རྒྱུ་། བྱ་བའི་རི་རྒྱུད་ཡོད་
 པ་དེ་བྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་བྱ་བྱེད་དགོས་གསུངས། གཏམ་དེ་རྣམས་མ་ཉལ་
 ཉན་དུན་བཅུད་ནས་གོང་མའི་སྤོན་དུ་བསྐུལ་ཅིང་མ་ཉལ་འཁོར་གྱི་དཔོན་པོ་
 ཅང་ལུ་། བྱང་ལུ་རྒྱུ་། དང་བོད་སྤོན་གྱི་ལོ་ལོ་། ལྷག་སྤོན་ཅིན་ལོ་
 གཉིས་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་བཅང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མ་ལ་བྱེད་པོ་ཉལ་བོད་དུ་
 སྤོབས་ནས་རྒྱུ་བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཉལ་དང་ཉན་དུ། མནའ་བསྐུལ།

དེ་ནི་གོང་མ་རང་གིས་གྲང་བོད་གྱི་ཕོ་ཉ་དང་ལྷན་དུ་དབུ་བསྐྱར་བཞེས་པར་
 འཆམ། རྩེ་བཅན་པོའི་དཀོངས་པ་ལ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་རྩལ་མཐུན་དུ་གཟིགས་
 པ་ལགས་ཞུས་པས་གོང་མས་གྲང་གསན། དེ་ནས་གོང་མས་བཀའ་གནང་ཏེ་
 དེར་ཕྱིན་ཆད་བོད་གྱི་བཅན་པོས་གོང་དུ་བཏང་བའི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་ཞན་
 ། 献 ། ཕྱ་བའི་ཆོག་གི་ཆབ་དུ་ཇིན་ ། 进 ། ཞེས་འབྲི་དགོས། (ཕུལ་ཕྱ་
 བའི་དོད་དུ་ཐུང་ཅས་འབྲི་བ་ཡིན་) ཅེ་ ། 赐 ། ཕྱ་བའི་ཆབ་དུ་(ཅི་
 ། 寄 ། ཞེས་འབྲི་དགོས་(གནང་ཕྱ་བའི་དོད་དུ་བསྐྱར་ཅེས་བྲི་བ་ཡིན་)ལྷན་
 རྒྱུའི་ ། 领取 ། ཕྱ་བའི་ཆབ་དུ་ལྷན་ཅི་ ། 领之 ། ཞེས་འབྲི་དགོས་)།
 (བྲངས་བ་ཕྱ་བའི་དོད་དུ་འཕྱར་བ་)ཞེས་བྲིས། དེ་བཞིན་གོང་ནས་བཅན་
 པོ་ལ་བཏང་བའི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་ཅི་(ཅི་)ཕྱ་བ་(ཕུལ་)གྱི་དོད་དུ་ཐུང་ཕྱ་བ་
 འབྲི་དགོས། རྩེ་སྒྲོན་ཆེན་ཡང་ཡན་ ། དབྱུང་ཡན་杨炎 ། གྱིས་གནང་
 མའི་སྤལ་ལ་མ་རྒྱས་མེད་པས་དེ་ལྟར་བྱས་གསུངས། ལུ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་གོང་མ་ལ་ཞབས་བྱུང་དང་བྱ་བ་གཉིས་མི་དགོས་གསུང་རྩལ་སྟངས། དེར་
 ཉེ་ལན་གྱི་རི་རྒྱད་དུ་ས་མཆམས་བྱེད་པར་ཐག་བཅད། འོན་ཀྱང་བོད་གྱི་སྒྲོན་
 ཆེན་པོ་ཞང་གི་ཅེ་ ། 藏之 ། ཅེ་尚悉结 ། དེ་མི་ཁྲག་གིས་མི་རོམས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་རྩེ་རང་ནན་དུ་བོད་པ་མ་པའི་ཞེ་ནད་བསྐྱེད་དེ་དུང་རྒྱ་ལ་དག་
 ལན་ལེན་འདོད་ཆེ་བས་འདུམ་གྱི་ཡི་གེ་བྱེད་པ་ལ་གེགས་ཅི་འཁྱལ་བྱས། སྒྲོན་
 ཆེན་གཉིས་པ་ཞང་གེ་བཅན་ ། 藏之 ། ཅེ་བཅན་尚结赞 ། བོ་མི་སེམས་བཟང་
 པོ་ཡིན་པས་བཅན་པོ་ལ་ཡང་ནན་གྱིས་ཞུས་ཏེ་འདུམ་བྱེད་པའི་གྲོས་གསལ།
 མཐར་བཅན་པོས་ཞང་གེ་བཅན་ལ་ཞང་སྒྲོན་ཆེན་པོའི་གོ་ས་བསྐུལ་ཏེ་རྒྱ་དང་
 འདུམ་བྱེད་པའི་གྲོས་འགོ་རྒྱགས། བོད་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཅུའི་ཟེའི་ཅང་ ། 藏之 ། ཅེ་
 བཅན་区類赞 ། དང་རྒྱུའི་ཕོ་ཉ་ཅུའི་ཉན་ཉན་ལྷན་དུ་རྒྱ་ལུ་དུ་བཏང་།
 ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཆོར་ལ་ས་མཆམས་སུ་མན་འབྱེལ་དགོས་བྱུང་བ་བཞིན་གོང་
 མས་གྲང་པོན་ལྷན་ཇི་ ། 藏之 ། ཅེ་樊泽 ། ཕྱ་བ་བོད་གྱི་སྒྲོན་ཆེན་པོ་ཞང་གེ་

བཅན་ལ་གྲས་སྐལ་བྱེད་ཏུ་བཏང་ཞིང་ལུལ་ལུན་ཡི། ། ལུང་ལུག་陇右 ། ལ་
 མེད་པའི་དམག་དཔོན་ངང་ཡི། ། གང་དཔྱི་張鑑 ། མནའ་སྒྲེལ་ཏུ་བཏང་
 རོ། ། དེ་ནས་བོད་སློན་ཞང་གེ་བཅན་དང་ཁྱ་དཔོན་ ལྷན་རྟེན་གཉིས་ཁྱ་བོ་ཚུན་
 ཞིས། ། ཆིན་ཚྲིས་清水 ། འགམ་ཏུ་མནའ་སྒྲེལ་བའི་གྲབས་བཤམས། བོད་
 རྒྱལ་གྱིས་ཉ་དང་ཁྲང་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་ཏུ་བསྐྱེད་པར་ཁྱ་དཔོན་མ་དགའ་
 ནས་བོད་སློན་ལ་ཁྲང་མེད་ན་རེད་ཁྱ་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་མེད་མེད་མེད་མེད་
 བྱེད་བོད་རྒྱལ་དམག་ལ་འགྲོ་མི་བྱེད། དེས་ན་བྱི་ཕག་ལུག་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་
 མཆོད་བྱས་ན་འབྲས་སྐྱེས་པས་བོད་སློན་གྱིས་ཁྲང་མེད་ན། དེར་མཆོད་
 རྟེན་གས་གཙང་མར་བྱས། རྟེན་གས་གཙང་མར་ནས་ཁྱ་དང་བོད་ཀྱི་དམག་མི་
 ཉིས་སྟང་རེ་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔོན་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་རྟེན་གས་ཀྱི་མཛུན་རྩལ་ཏུ་ཆོགས།
 མཆོད་ཁྱིའི་རོས་གཅིག་ཏུ་ཁྱའི་དཔོན་པོ་ངང་ཡི། ། གང་དཔྱི་張鑑 ། ཅི་ཡིན་
 ། ཆི་དབྱང་齐映 ། ཅི་ཀང་ ། ཆི་ཁང་齐抗 ། ཅུའི་ཏན་ཏན་ ། ཅུའི་
 མེད་ ། ལུའི་ལུ་ ། ལུས་ཉི་མུ་ ། ལྷན་རྟེན། ཅང་ལུའི་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་པར་འཁོར་
 རྒྱལ་གཟབ་སྐྱོང་དང་བཅས་ཉི་བཅད་པར་བོད་ཀྱི་རྟེན་གས་ནས་ཞང་སློན་ཞང་
 གེ་བཅན། སློན་བྱི་སའི་བཅན་ ། ཞི་རྒྱལ་བཅན་悉结贊 ། སློན་བཅན་ཞོ་
 ། གཙང་བཞེར་藏热 ། སློན་མི་ཞོ་ ། མི་ཐོ་利陀 ། སློན་མི་ཡི་ ། བྱི་
 གཟིགས་乞力 ། རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་ཁྱིའི་རྟེན་གས་སུ་འོངས། དེར་མཆོད་
 རྟེན་གས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་སྐྱོག་ཆོགས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་ནས་ཁྱ་གྲག་མཆོད་དེ་མནའ་བསྐྱེད་
 ཅིང་མནའ་ཆོག་བཟོད་པ་ནི། འཛིན་ཅོ་ ། ཅིན་ཀུ་涪州 ། ནས་རུབ་ཏུ་
 ཐང་ཅན་ཞོ་ ། ཐན་ཀྱིན་ཞོ་弹箏峡 ། ཏུ་བའི་རོང་ལ་བྱག་གི་བར་དང་།
 ལུང་ཅོ་ ། ལུང་ཀུ་龙州 ། ནས་རུབ་རྟེན་གས་སུ་འཛིན་ཞུའི་ ། ཆིན་ཚྲིས་清
 水 ། བར་དང་། ཐང་ཅོ་ནས་རུབ་ཏུ་ ། བྱིན་ཀུ་凤州 ། ཏུང་ཀུ་
 ། བྱང་ཀུ་同谷 ། ཞན་བར། རན་ནན་ ། ཅན་ནན་劍南 ། ནས་རུབ་
 ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཞུའི་ ། ཏུ་ཏུ་ཏུ་大渡水 ། བར་གྱི་ས་འདི་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་ཆབ་འོག་

— 237 —

བཅན་《 ཆོས་ཀྱི་ལ་བཅན་区類辨 》དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་བོད་སྐད་ཀྱི་གྲང་ཁྱིམ་གྱི་
མའི་ནང་ལ་ལྷན་བཞུགས་མནའ་བསྐྱེད། སྐབས་གསུམ་པའི་ནང་ལ་གོང་མ་རང་
ཉིད་ཉིན་གསུམ་དུ་སྒྲུང་གནས་མཛད་དེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོར་ཐེགས་ཤིང་སྒྲོན་གོན་
མོ་《 ཀོན་པའོ་关播 》ལུས་མོ་བཅུགས་དེ་ཆིངས་ཡིག་བསྐྱགས། མནའ་
བསྐྱེད་ཆར་ནས་སྒྲོན་མོ་ཆེན་པོ་བྱས། སྒྲོན་ཆེན་ལི་ཀྱེ་《 ལི་ཁོས་李揆 》ལ་
གོང་མའི་བཀའ་བྱུང་བ་བཞུགས་བོད་ལ་མནའ་སྐྱེད་དུ་བཏང་ངོ་།

བོད་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་ཚུའི་སྐོ་བཅན་སྤྲར་ལྷག་པའི་སྐབས་སྤྲར་ཡང་རྒྱ་ནག་གུ་
ནང་འབྲུག་བྱུང་། (འདས་མེས་ཀྱི་༡༩༩༤པའི་ལོ་ལ་) བོད་རྒྱམས་ནས་
སྐྱགས་དན་བྱེད་རྒྱའི་ཡི་གེ་བཏང་། བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལུན་མང་ལུ་
《 སྒྲོན་མང་ལོད་论莽罗 》དམག་བྲིད་དེ་རྒྱའི་དམག་དཔོན་ལུན་ཞེན་
《 ལུང་ཇན་浑瑊 》དང་བསྐྱེད་ས་ནས་ངོ་ལྷག་བྱེད་མཁན་གྱི་དགྲ་རྒྱམས་
བོད་ཐིན་ཆོའན་《 ལུད་ཐིན་ཁོན་武亭 》༥ ཀྱི་འགྲམ་དུ་ཡམ་པར་བྱས།
དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆིངས་ཡིག་རྒྱ་ཡང་བོད་རྒྱམས་གྱིས་རྒྱ་ས་ཅང་ངན་
《 ཁྱང་ཡན་长安 》(ད་ལྟའི་ཤིའི་ཡན་ཁྱུ་) ངོ་ལྷག་གི་དགྲ་ལས་བསྐྱབས་
པའི་བྱ་དགར་འཛིན་ཅོ། ཐིན་ཇོ་ལ་སྐགས་པའི་ཁྱིང་ཆེན་བཞི་བོད་ལ་ཕྱིན་པ་
ཡིན་ཅེས་བྲིས། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་གུ་ནད་ཡམས་དྲག་པོ་ཞིག་མཆིད་པས་
བོད་དམག་རྒྱམས་སྤྲད་དུ་ཕྱི་ལ་ཐོན། རྒྱའི་རྒྱ་ས་མ་བསྐྱངས་པར་སོང་བས་
རྒྱ་རྒྱམས་ཀྱི་སེམས་ལ་རྒྱའི་ངོ་ལྷག་པ་དྲག་གཙོ་བོ་འཁྱུ་ཅོས་《 ལུད་ཆོ་朱 ?
此 》༥ བོད་རྒྱམས་ལ་སྐྱག་ཇན་བཟངས་པར་བསམས། དེར་དཔོན་ལུན་
ཞན་གྱིས་བོད་རྒྱམས་ལ་རྒྱ་ས་བསྐྱང་དགོས་པར་ཡང་ཡང་སྐྱས་ཀྱང་ཁོང་
རྒྱམས་སྤྲར་འོང་དུ་མ་འདོད། རྒྱ་དམག་གངས་ལྷང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་གི་
རྒྱ་ས་བསྐྱང་མ་རུས། གོང་མ་ཤིན་ཏུ་ལྷགས་པམ། སྒྲོན་ཆེན་ལུད་ཅང་
གིས་གོང་མ་ལ་བོད་རྒྱམས་ལས་ལ་ཕྱི་དལ་བྱས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རང་གི་དམག་
དཔོན་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགྲ་པམ་རུས་དེས་པས་ཁོང་རྒྱམས་ལ་གསོལ་རས་དང་

གོ་ས་གནང་དགོས་ཞེས་བྱས། རོ་ལྷག་གི་དབང་པོའི་རྒྱུ་པོ་དང་རྒྱལ་ས་
གྱིས་ཞིང་ཆེན་བཞི་དེད་ལ་བྱུང་ཅེས་སྟེ་པ་ར་གོང་མས་གནང་དུ་མ་བཞེད།
བཀའ་ཡིག་ཅམ་བརྒྱལ་ཅིང་པོད་གྱི་སྟོན་པོ་ཞང་གེ་བཅན་དང་ལུན་མང་ལུ་
གཉིས་དར་གོས་ལྷག་ཁྱི་རེ་རེ་གནང་། པོད་རྒྱལ་ས་ཁོང་ཁྱོད་ལངས།

རྒྱ་ལྷན་གྱི་ལོ་གཉིས་པ་(སངས་རྒྱལ་འདས་རྗེས་གྱི་༡༩༩༠)ལ་གོང་
ནས་སྟོན་ཆེན་རེད་གུན་༥ གྲེ་ལུས་趙聿 ༥ པོད་དུ་པོ་ཉར་བཏང་། འོན་
ཀྱང་པོད་དམག་གིས་རིན་ཅོ། སང་ཅོ། བུན་རྩ། ཉིན་ཅོ་རྒྱལ་ས་བཅམ།
མི་མེར་དང་བ་བྱུགས་འཕྲག་ ཞིང་རྒྱལ་ས་བརྒྱག་ དེར་ཕྱོད་པའི་འབངས་
རྒྱལ་ས་གྱིས་སའི་མདའ་རུ་བཅིགས། པོད་དམག་ཉི་ཅེ་༥ ཉི་གྱི་好時 ༥
བར་དུ་སླེབས། རྒྱའི་དམག་དཔོན་རང་ཞན་ཐུའུ་༥ གྲེ་ཞན་ཐུའུ་張獻
輔 ༥ དང་ལི་ཞན་ཡོན་༥ ལི་ཉིན་ཐན་李昇 縣 ༥ གཉིས་གྱིས་དམག་བྱིད་དེ་
ཟན་ཡང་༥ ཞན་དབྱང་咸陽 ༥ དང་ཉི་ཅུང་༥ ཉི་གྲང་河中 ༥ དུ་བཟང་།
དམག་དཔོན་ཐུན་ཞན་དཔལ་ཅེ་ལ་བཟང་། དམག་དཔོན་ཐུའུ་ལུན་གོན་
ཐུབ་ཕྱོགས་གྱི་དཔལ་གི་གཙུག་པོར་བཞག་ དཔོན་ཁན་ཅན་པོ་ཉར་བྱས་ཉི་
བཏང་རོ། །

ཞང་གེ་བཅན་ཞང་རེ་བུ་བའི་གྲང་ཁྱིར་དུ་བཟང་། ཐར་སྟོན་ཅི་ཉི་
མན་འབྱེལ་དུ་ཁོ་རང་གིས་བཏང་། ཐུ་དཔོན་ལི་ཞན་༥ ལི་ཁྱིན་李晟 ༥
གྱིས་དཔལ་པོ་སྟུམ་སྟོང་བྱིད་ནས་མཆན་མོ་རྩན་ཡང་༥ ཞན་དབྱང་咸陽 ༥ དུ་
བྱགས། ཉིན་ཐུ་མར་པོད་གྱི་དམག་ས་དབུས་རྒྱའི་མར་ལ་ཉི་བར་སླེབས་པས་
ཞང་གེ་བཅན་དང་པོད་རྒྱལ་ས་འཇིགས་ཉི་གྲོས། ཡང་པོད་དམག་གི་གཉིས་
ཕུན་ཟན་༥ ཐུན་ཞང་鳳翔 ༥ གྲང་ཁྱིར་དང་ཉི་བར་སླེབས་ཀྱང་དཔོན་ལི་
ཞན་གྱིས་སྟར་བཟང་། དེའི་རྗེས་པོད་དམག་གིས་སྟོ་བུར་དུ་རྒྱའི་ཞན་ཐུ་
༥ ཆོས་ཏུ་པོད་崔沙堡 ༥ བཅམ། འབྲུ་མཛོད་མི་ལ་བསྟེགས། གྲང་ཁྱིར་
གྱི་དམག་རྒྱལ་ས་རལ་གྱིས་བསད། དེ་ནས་ཡན་རྩོ་(ཉིན་ཞུ་)༥ ཡན་ཀྱུ་

盐州 ॥ དང་ཤ་ཙ་ ॥ 𣎵𣎵𣎵 夏州 ॥ བཙམ། ཞིང་གི་དཔོན་པོ་ཏུ་ཡང་
ཀྱང་ ॥ ཏུ་ཡང་ཀོང་杜彦光 ॥ དང་དཔོན་རྟོ་མ་ཅན་ཏུ་ན་ ॥ མོ་པ་ཆན་
རྟོས་ 𣎵𣎵𣎵 乾晖 ॥ གཉིས་དམག་དང་བཅས་ཏེ་ལྷོ་ཕྱགས་སུ་སྤྱོད། བོད་
ཀྱིས་སྤང་ཁྱེར་གཉིས་ཀ་བཟུང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུན་རིང་དང་མིན་ཅི་བཟུང་།
ས་མཚམས་ཀྱི་འབངས་རྣམས་སྤང་པོ་བྱས། མི་མང་པོ་བཟུང་ནས་བྲིད།
ཀོང་མའི་བཀའ་དམག་དཔོན་ལོ་ཡུན་ཀྱན་ ॥ ལོ་ཡུན་ཀོང་駱元光 ॥ གིས་
ཡན་རིང་དང་ཤན་རིང་ལ་གཉིས་བྱེད་དུ་བསྐྱོས། དེའི་སྐབས་ཡི་ཞི་ལ་ཕུ་དང་
བང་གི་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་ལ་ཕུའི་འགྲམ་དུ་བོད་རྣམས་མཐུ་པར་བྱས་ཤིང་མཁར་
སྐར་འབྲོག་ མཁར་གྱི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོད་པ་མེ་ལ་བསྟེགས་ཏེ་
ཕྱིར་ལོག།

ཅིན་ཡོན་ལོ་གསུམ་པ་ (འདས་རྗེས་ཀྱི་ ༡༩༩༡ ལོ་) ལ་ཀོང་ནས་ཞི་བའི་
ལས་བྱེད་ཅུའི་ཏན་ ॥ ཆོ་ཏན་崔瀚 ॥ དང་ལི་ལན་ ॥ 李 皓 ॥ གཉིས་བོད་
དུ་བཏང་། ལང་གི་བཅའ་ཀྱིས་ཡན་རིང་དང་ཤ་རིང་བཟུང་ཞེས་དེར་དམག་
སྐར་བཏབ་ཅིང་རང་ཉིད་མིན་ཤ་ ॥ མིན་ཏུ་𣎵𣎵𣎵 沙 ॥ ཕྱགས་སུ་སྤོང་། ཀུའི་
དམག་དཔོན་ལོ་ཡུན་ཀྱང་དང་ཏན་ཡི་ཏན་ ॥ ཏན་ཡི་ཏུ་ཏན་韩游环 ॥ ཀྱིས་
ས་མཚམས་སུ་དམག་སྐར་བཏབ་ཅིང་དཔོན་མ་སུའི་ ॥ མ་སོས་马燧 ॥ ཕ་
བས་ཤི་རི་ ॥ ཅི་ཀུ་石州 ॥ ལ་སྐར་བཏབ་པར་ལང་གི་བཅའ་སྟག་ཞེ་ཆིངས་
ཡིག་བྱེད་པའི་ལུ་བ་ཡང་ཡང་ཕུལ་ཀྱང་ཀོང་མས་གསན་དུ་མ་བཞེད། དེ་དུས་
བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལུན་སེ་ཞོ་ ॥ སྟན་ཏུ་བཞེར་论颊热 ॥ ལས་ཏུ་དཔོན་མ་
སུའི་ལོ་སྟག་རྒྱ་སྤང་དེ་ཆིངས་བྱེད་པའི་སྟོས་བཏབ་པས་ཁོས་ཉན་ཏེ་མོ་བྱང་
དུ་སོང་། དེའི་བྱལ་དུ་དམག་དཔོན་གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་མཁར་གྱི་ནང་
དུ་བསྐྱོད་ནས་འབབ་མོ་མ་བྱས། སྐབས་དེར་ལང་གི་བཅའ་ཕྱིར་སྟེབས།
ལྷོ་ཆས་དཀོན་ཅིང་ཁོའི་རྟ་མང་པོ་ཤི་བས་དམག་རྣམས་རྒྱང་ཐང་ལ་བཞོད་
དཀའ་བར་བྱང་། དེ་དུས་ཅུའི་ཏན་མིན་ཤར་ (༥) སྟེབས་ཏེ་ཀོང་མའི་

བཀའ་བསྐྱགས་ཤིང་ཞང་གེ་བཙན་གྱིས་ཆིངས་ཡིག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱེལ་མེད་
 ཏུ་ཡན་རྫོང་དང་ཤ་རྫོང་བཟུང་ཚུལ་སྤྱོད་པར་ཞང་གེ་བཙན་ན་རེ། ཁྱིད་རྒྱལ་ས་
 རིང་ཅག་ལ་བྱ་དགའ་ཕྱིན་པར་ཁས་བླངས་ནས་མ་ཕྱིན་པས་ང་འདིར་ཡོང་བ་
 ཡིན། ས་མཚམས་ཀྱི་རྫོང་རིང་རྒྱལ་ནས་ས་རྟགས་མི་གསལ་ཅིང་ང་
 སྤྱོད་མ་བྱས་པས་རིང་རང་མཁར་གཅིག་བཞུགས་ཏུ་འདིར་འོངས། ཁྱིད་ཀྱི་
 སུན་ཐན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོས་ངའི་ཕོ་ཉ་ལ་མཇལ་འཕྲད་མ་བྱས། རིང་
 རྒྱའི་ཕོ་ཉ་ལ་བསྐྱགས་ནས་རི་སྤྱོད་ཅམ་བཟུང་ཁུང་སུ་ཡང་མ་སྤྲེལ་བས་པས་སྤར་
 རོག་པ་ཡིན། ཁྱིད་ཀྱི་ཤ་རྫོང་དང་ཡན་རྫོང་ལ་སྤྱོད་པའི་དཔོན་རྒྱལ་ས་ངའི་དམག་
 ལ་འཇིགས་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་བཞག་ལྟོ་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་རིང་རང་ལ་ཉི་གྲང་ཁྱིམ་
 དེ་གཉིས་བཙམ་འདོད་པའི་བསམ་པ་མེད། གལ་ཏེ་གོང་མས་མནའ་སྤྱེལ་
 བར་ཁས་བླངས་ན། ཤ་རྫོང་དང་ཡན་རྫོང་གཉིས་ཁྱིད་རྒྱལ་ས་སྤར་སྤྱོད་པས་
 ཆོག་ ཚུན་ཞིའི་འགྲམ་ཏུ་མནའ་སྤྱེལ་ཏུས་རྒྱའི་འབྲས་མི་ཏུང་ཏུ་ཞིག་ལས་
 མེད་ལྟུང་བས་ཆིངས་ཡིག་དེ་ཡང་བཀའ་མ་བཙན་པར་བྱང་། དེས་ན་ད་ལན་གྱི་
 མནའ་ལ་རྒྱའི་སྤོན་ཆེན་དང་དམག་དཔོན་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཅམ་གཏོང་དགོས།
 ཁྱད་པར་ཏུ་མིན་རྫོང་དམག་དཔོན་ཏུ་ཉུ་སི་ཙོ་ || ཏུ་ཉུ་ཞི་ཆོན་杜希全 || དང་
 ཚུན་བན་གྱི་དམག་དཔོན་མི་ཀུན་ || མི་ཀོན་李观 || གཉིས་ཀྱི་མིའི་ཁྱོད་ན་
 མཐོང་ཆེ་བས་ཁོང་གཉིས་མནའ་སྤྱེལ་ཏུ་འོངས་དགོས་ཟེར། འོན་ཁུང་གོང་
 མས་དཔོན་ཚུའི་ཉན་ཞང་གེ་བཙན་གྱི་ཅར་བཏང་། ཏུ་ཉུ་སི་ཙོ་དེ་མིན་རྫོང་
 ཡུལ་ན་ས་སྤང་བྱེད་ཅིང་དཔོན་མི་ཀུན་ཡང་ཡུལ་གཞན་ཏུ་བཏང་བས་ཁོང་
 གཉིས་ས་མཚམས་སུ་འོངས་མི་བྱུང། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དཔོན་ཏུན་ཞན་མནའ་
 སྤྱེལ་ཏུ་བཏང་། སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་ནང་ལ་ཚུན་ཞིའི་འགྲམ་ཏུ་འཆོག་རྒྱའི་ག་
 བསྐྱགས་སོ། །པོད་ཀྱི་སེམས་ཆོད་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཞང་གེ་བཙན་ལ་ཡན་རྫོང་ || 盐
 州 || དང་ཤ་རྫོང་ || 盐州 || གཉིས་ཀྱི་ལག་ཏུ་སྤྱོད་དགོས་སྤྱོད་པར་ཁོ་
 བ་རེ། མནའ་ལ་ཆོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཕྱིན་པས་ཆོག

— 242 —

ལངས། དཔོན་རྒྱ་བཟུང་གིས་རྒྱ་མཚན་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྒྲུབ་མེད་ཞིག་ལག་རྒྱ་
 རྒྱ་པར་བཞེན་ནས་བྱོས། མི་དབང་བཅུ་ཙམ་བྱོས་ནས་རྟ་ལ་སྒྲུབ་བསྐྱོད།
 བོད་དམག་རྣམས་ཀྱིས་ཐེས་དེད་ནས་མདའ་རྒྱ་ཆར་བཞེན་དུ་ཕབ་གྲང་ཁྱ་ཉེན་
 མེད་པར་དམག་དཔོན་ལོ་ཡུའན་ཀྱན་གྱི་མར་དུ་འཕྱོར་ཏེ་ཐར། དམག་
 དཔོན་ཐིན་ཅིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 ཀྱིས་རྒྱ་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཤིང་
 བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་ཆེར་འཐབ་ར་བཟུང་ནས་མདའ་ནམ་ཚར་གྱི་བར་དུ་བོད་དང་
 འཐབ། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ལག་རྒྱ་རྒྱད། དཔོན་རྒྱ་ཡན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དང་
 བྱང་མིང་ཆེད་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 གཉིས་གཡུལ་དུ་བཀྲམ། སློན་
 རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་ཐན་ཁྱ་ཅི། རྒྱང་ཡིག་ཡུའན་ཐོན་ཇི་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 རྒྱ་རྒྱ་ལྟ་ལྟ་
 རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དང་བཟུང་། དམག་དཔོན་ཕུ་ཡི་ཅང་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
 རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཅིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དམག་དཔོན་མེན་ཞེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》
 རི་དུ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དམག་དཔོན་མི་ཅི་ཡན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཀྱི་ཡན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དམག་
 དཔོན་ཡི་ཡན་མིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 ཡི་ཡན་མིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དམག་དཔོན་མེན་ཞེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》
 རིན་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 དམག་དཔོན་མེན་ཞེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཅིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 རིན་
 ཡན་དཔོན་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 ཅི་མན་ཐན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཅིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་
 ཅིན་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་ཅིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་ཅིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་
 ཅིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་ཅིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》 མི་ཐན་ཅིན་ལ་མེད་པའ་《 𑖀𑖦𑖳𑖥 》
 རྒྱ་དམག་ལ་བརྒྱ་ཙམ་བསད། དམག་མི་རྣམས་ལ་བརྒྱ་ཙམ་བཟུང་། དེར་
 དཔོན་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་གྱིས་བོད་དམག་ལ་ང་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་དོད་དམག་པ་ཡིན་ཅིང་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཞང་གི་བཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་ཡིན་པས་ང་བསད་ན་ཞང་གི་བཅན་
 རྒྱུ་ཀྱི་དམག་ཀྱང་གསོད་དུ་འོང་སྟེ་པས་ཕྱག་ཐར། བོད་དམག་རྣམས་
 རྒྱུ་རྒྱ་མི་རེ་རེ་རྒྱུ་རྒྱ་ཤིང་དུ་མ་རེ་བཅིངས། རྒྱ་རྣམས་དེ་ལ་བཏགས་ཏེ་
 ཤིང། མཚན་ལ་བཅོན་པ་རྣམས་ཐག་པས་བཀྱིགས་ཏེ་ས་ལ་བསྐྱལ། དེའི་
 ཉིང་དུ་གདན་ཉིང་བཏིང་ཉི་མེལ་ཆོ་བ་རྣམས་ཉལ། དེ་ཡང་ཞང་གི་བཅན་དེ་
 རྒྱ་ཤིང་མའི་རྒྱལ་ས་རང་དུ་དམག་ཤིང་འདོད་ཡོད་པ་ལ་དེ་མ་རྣམས་པས་

དཔོན་ཏུན་ཟན་འཛིན་པའི་འདྲིང་པ་སྟེན་པ་ཡིན། ཐོད་དམག་ཕྱིར་ལོག་ཏེ་
 གུ་ཡན་ཅི་བྱ་བའི་སར་རང་གི་དམག་སྐར་ཡོད་སར་སྟེན་བས། ཕྱི་ཏུན་ཏུན་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུ་བཅོན་པ་རྣམས་ཞང་གི་བཅོན་གྱི་ཅར་བྲིད་པར་ཞང་གི་བཅོན་
 གྱིས་དམའ་འབེབས་བྱེད་ཅིང་སྟེན་པ། རེད་ཐོད་གྱིས་སྟོགས་བྱས་ནས་
 དཔོན་ཏུན་ཟན་དེ་རྩ་ལོག་གི་དགུ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་ཁེ་བཟང་བྱུང་། རེད་རྣམས་
 ལ་དེའི་བྱ་དགའ་ཏེར་བའི་ཁ་ཆད་བྱས་ནས་བསྟེན། ད་ལན་ངའི་མེས་པ་
 ཏུན་ཟན་དེ་བཟུང་ནས་རྩེ་བཅོན་པའི་བྱུང་བྱེད་དཀོས་སྟེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་
 ཁོ་སྟོན་ནས་ཤོར། ད་ཁོད་རྣམས་ནི་འདིར་དོན་མེད་པར་བྲིད་ནས་སྟེན་བས་
 འདུག་པས་ཕྱིར་བཏང་བས་ཆོག་ཟེར། དེར་ཞང་གི་བཅོན་གྱིས་ཞི་མིན་༥ ཅི་
 མིན་石門 ༥ ཁྱོད་ཁྱེར་བྱུང་པ་བཏང་། དམག་དཔོན་ཕྱི་ལོག་ཅན། མ་
 ཉིན། མ་ཡུན་རྣམས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐར་བཏང་། སྟོན་ཕྱི་ཏུན་ཏུན་དང་ཅན་
 ལྷ་ཅིག་ཉིས་ཏེ་ཅི་ ༥ རྩ་གྲུ་河州 ༥ བྱ་བའི་ཁྱོད་ཁྱེར་བྱུང་བཅོན་ལ་བཞག་
 དམག་དཔོན་ཐིན་ལྷང་ ༥ ཞིན་བྱུང་辛柴 ༥ ཀོ་རྩེ་བྱ་བའི་ཁྱོད་བྱུང་བཅོན་ལ་
 བཅུག་ དཔོན་ལྷ་ཡི་རྩོད་ཤེད་ཁྱོད་བྱུང་བཅོན་ལ་བཅུག་ ཕྱི་ལོག་མ་ནས་
 ཐོད་བྱུང་བཀའ་ཡིག་ཞིག་བཏང་བར་ཞང་གི་བཅོན་གྱིས་མ་སྟངས། ཐོད་
 རྣམས་ཡན་རྩེ་དང་ཤེད་ཁྱོད་བྱུང་བཅོན་ལ་བཅུག་ཏེ་ཏུན་རྩོད་སྟོགས་སུ་སོང་།
 ལྷ་ཡི་དེར་གཉན་ནད་མཆོད་པའི་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་འདྲིང་པ་བྱུང་། དེར་
 ཞང་གི་བཅོན་གྱིས་རྩ་དམག་སྟེན་ཁྱོད་བྲིད་དེ་ཁྱོད་ཁྱེར་གཉིས་ཀའི་ཁང་ཁྱིམ་
 ཐམས་ཅད་མེ་ལ་བསྟེན་ཤིང་ལྷགས་རི་བཞིག་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ དཔོན་ཏུན་
 ཕྱི་ཏུན་གྱིས་ལྷ་ཡི་དེ་བཟུང་བའི་དམག་བཏང་། གི་བཅོན་ཞི་མན་བྱེད་བས་ཏེ་
 རྩ་དཔོན་ཕྱི་ཏུན་ཏུན་དང་ཅན་ཞི་དཔའ། ལྷ་ཡན་ཅི་རྣམས་མཐུན་བྱ་
 ཐོས་ནས་ཁོང་ཆེ་སྟངས་བའི་དམག་མི་དང་བཅས་ཕྱི་ལོག་མ་མཆོམས་སུ་བསྟེན།
 ཁོངས་རྣམས་དང་ལྷན་བྱུང་ཐོད་ཀྱི་མ་ཉི་ཞིག་ཀྱང་ཁོང་མ་ལ་ཡི་གེ་འབུལ་བྱ་
 བཏང་། འོན་ཀྱང་དཔོན་མེད་ཀན་ལ་ཁོང་མའི་བཀའ་བྱུང་བ་བཞིན་ཐོད་

གྱིས་པོ་ཉ་དེ་ཀྱའི་ས་གནས་སུ་མ་བཏང་བར་ཕྱིར་སྤྲོག་ རྒྱ་དཔོན་ཅའི་ཉན་
རྒྱ་སྤྲོགས་རང་ཡུལ་དུ་སོང་།

ཞང་གི་བཅན་འཇང་དང་གྲུ་གྱའི་དམག་དང་བཅས་པན་གེའོའི་《པན་
གུ་潘口》འགྲམ་དུ་བཞུད། ཁོའི་དམག་རྣམས་ལྷེ་ཆན་གསུམ་དུ་བགོས་
ཏེ་ཡུལ་སོང་ཇོ་དང་བཅན་ཡང་དུ་སྒར་བཏབ་པས་ཀྱའི་ཀྱལ་ས་ལ་འཇིགས་པ་
ཆེ་བ་བྱུང་། དེར་བོད་ཀྱི་དམག་ཅུ་དབུས་མ་རྣམས་སྟོན་ཐེན་《རྒྱན་ཞང་鳳
翔》ཁྱོང་ཁྱེར་དང་ཏེ་བར་སླེབས་ནས་དམག་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་དམག་གི་ཆས་
རྒྱན་ཏེ་རྒྱ་དཔོན་སིན་ཇོན་ཡའི་《ཞིན་ཅུན་ཡུ་那君牙》དམག་ཡིན་སྐྱས་
ནས་བོད་ཞན་《ལུ་ཅུན་吳山》དང་《པའི་ཅི་宝鸡》བྱ་བའི་མཁར་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱེགས། ཁྱོང་ཐམས་ཅད་མེ་ལ་བསྐྱེགས། མི་གཞོན་རྣམས་
བསད། རྒྱ་པོ་དང་གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་བཅད་ཅིང་མིག་ལ་ཁབ་་་་
བཅུགས་ཏེ་ཕྱིར་སྤྲོག་ སྐར་རྒྱ་དཔོན་ལི་ཞན་《ལི་ཁྱིན་李晟》གྱིས་ཡན་
དཔའ་《ཡན་ཏུ་安化》བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྩང་འཕྲང་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིང་སྤྱང་
གིས་ལམ་བཀག་ནས་བཞག་ཡོད་པ་ལ་འོན་ཀྱང་བོད་དམག་གིས་ལམ་དེ་ག་
བརྒྱད་ནས་ཤིང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ཏེ་འོངས། གོང་མའི་བཀས་
རྒྱ་དཔོན་ཞི་ཅི་ཅང་《ཇི་ཅི་ཀྱང་石季章》གིས་ལུ་ཅུང་《ལུ་ཅུང་武
功》ཡུལ་དུ་མདའ་རུ་བཅིགས་ཤིང་དཔོན་ཐང་ལན་ཅན་《ཐང་ལིང་ཁྱིན་唐
良臣》གྱིས་རང་གི་དམག་རྣམས་བའེ་ལི་ཅན་《ལེ་ལི་ཁྱིན་百里城》དུ་
ཁྱིད། བོད་དམག་གིས་ཆན་ཡན་《ཆན་དབྱང་ 陌》དང་དཔའ་ཐེང་
《ཏུ་ཐིན་华亭》བྱ་བའི་མཁར་གྱི་རྩ་མི་མི་ཁྱིལ་ཅིག་ཅམ་བཟུང་ཏེ་འཇང་
དང་གྲུ་གྱ་རྣམས་ལ་ཅིས་སྤྲད། མི་དེ་རྣམས་ས་མཆམས་སུ་ཁྱིད་ནས་སླེབས་པ་
ན་གདོང་ཤར་ལ་སྤྱགས་སུ་བཅུག་ཏེ་རང་གི་པ་ཡུལ་གྱི་བྱག་འཆལ་དུ་བཅུག་
པས་དུད་མོའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་མི་སྤྱང་ཕྱག་གཅིག་ཅམ་གཡང་དུ་སྤྱེབས་ནས་
ཤི། ཡང་བོད་དམག་མིན་ལི་《རྒྱན་དཔེ་奉义》ཞན་དུ་སླེབས་ཏེ་མཁར་

མོང་དཔལ་ཐེང་། [华亭] ལྷ་བསྐྱར་ཉེ་གྲང་གི་ཆུ་བཀག དཔོན་བླ་མ་ཚོ་
 ཏི་ [王仙鹤] ཡིས་ལུང་རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པའི་ལྷ་བ་ལུ་
 བར་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་སྤྱི་ཅི་མེན་ [苏清西] གྲགས་བྱེད་
 སྤྱི་ལྷགས་མོད། འོན་ཀྱང་དམག་འཐབ་མ་རུས། བོད་དམག་རྒྱམས་ཀྱིས་
 ལུལ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འབངས་རྒྱམས་བཅོམ་ཡང་ལང་རྩོད་པའི་ཆུ་དམག་
 རྒྱམས་ཕྱི་ལ་མཐོན་མ་རུས། དེར་བོད་དམག་གིས་ཤིང་མང་ཏུ་གཅིར་ཉེ་གྲང་
 མེ་ལ་བསྐྱེག་པའི་གྲབས་བྱས་པར་དམག་དཔོན་བླ་མ་ཏི་དམག་དང་བཅས་པ་
 བོད་མགོ་བཏགས་ལུས། དཔོན་སྤྱི་ཅི་མེན་གྱིས་(དམག་གཞན་ལ་ཕྱ་གཏོང་
 བ་སྐད་བྱས་ཉེ་) གྲང་ཁྱིར་ཏུ་མེ་སྤར་ཏུ་བཅུག་པས་བོད་རྒྱམས་འཇིགས་ནས་
 ཕྱིར་ལོག དེ་ནས་མཁར་ལན་ལུན་པོ་ [连云堡] བསྐྱར།
 གྲང་ཁྱིར་ཉེ་འཁོར་རྩོམ་བཀག་ཉེ་ཆུ་དཔོན་ཇང་མེན་ལུན་ [张明运] བོད་ལ་མགོ་བཏགས་ལུས། བོད་དམག་ཕྱོགས་ཀྱང་ཏུ་བཟམ་ཉེ་
 འབངས་མི་རི་ལ་བྱོས་པ་རྒྱམས་བཟུང་ཞིང་བ་ཕྱོགས་མང་ཏུ་འཕྱོག དེ་ལྟར་
 རིན་རྩོ། ལོང་རྩོ། བྱང་རྩོ་བའི་ཞིང་ཆེན་རྒྱམས་ཀྱི་ཆུ་འབངས་མལ་ཆེར་
 བོད་རྒྱམས་ཀྱིས་བསད། འོན་ཀྱང་ཐུའི་དམག་དཔོན་རྒྱམས་ཀྱིས་དེ་བར་
 བོད་མི་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མ་བྱུབ། བོད་ས་མཆམས་བར་ཏུ་ལོག་ཉེ་དགའ་
 རྩོན་ཆེན་པོ་བཏང་། དེ་ལ་ལུན་ལུན་ཕུལ་ [连云堡] དེ་
 རིན་ཅའི་ [涪州] ཞིང་ཆེན་གྱི་མཁར་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཡིན། ས་དེའི་ཕྱོགས་གསུམ་ནས་བྱག་རི་གཟར་པོས་བསྐྱར། བྱང་རོས་སྤྱི་
 རི་མཐོན་པོ་ཡོད། མཁར་དེ་ནས་ཐར་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དམག་ལན་མང་ཏུ་
 ཏངས། ལུལ་དེ་ནས་མེ་བན་(དག་སྤོབས་ཆེ་རི་ལ་མེ་སྤར་ནས་བན་གཏོང་
 བ་) ལོགས་པར་བྱེད་བྱུབ་པ་ཡིན། ས་དེ་བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཤོར་ནས་དཀྱིལ་བོད་
 ཀྱི་ས་མཆམས་རིན་ཅའི་མཁར་གྱི་ཕྱོགས་རི་ལ་ཉེ་བར་སྤོབས། དེའི་ཆུན་ཀྱིས་
 རིན་ཅའི་གྲང་ཁྱིར་གྱི་རུབ་སྤོ་ཡེ་བྱེ་མ་བྱུབ་པར་བཞག ས་ནམ་གྱི་དུས་ལ་

བབས་ཆོ་བོད་དམག་སློབས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་སྐད་མོར། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་
 (འདས་མེས་གྱི་ལོ་ ༡༡༩༡) ཞིང་ཆེན་གསུམ་དུ་སྒྲོ་བའུ་མ་བྱུང་པ་བྱུང་།
 ཡང་བོད་ཀྱི་དམག་སློབ་ཁྲི་ཤིང་སློབས་ནས་རང་བྱུང་། ། ཁྲང་ལུ་长武 ༥ ཅེ་
 བའི་སྒྲིང་རྒྱང་བཅམ། དམག་དཔོན་ཏན་ཅན་། ཏན་ཆོན་དཔེ་韩全义 ༥
 གྱིས་འཐབ་མོ་མ་བྱས། དམག་དཔོན་ཏན་ལུ་། ཏན་ལུ་ཏན་韩游
 环 ༥ དང་དམག་རྒྱལ་མཁར་གྱི་ཕྱི་ལ་མཐོན་མ་བྱུང་བས་བོད་རྒྱལ་མི་རྒྱུ་
 ། བྱིན་གྱི་ཁྲི་分州 ༥ དང་ཇིན་ཅའི་ཞིང་ཆེན་དུ་གཞུགས་མེད་པར་སློབས།
 རྒྱ་བྱུགས་གྱི་ལ་ཁ་ན་སྒྲིང་པའི་རྒྱ་དམག་རྒྱལ་རང་རང་གི་མདའ་ར་
 རྒྱས་ཕྱིར་མ་བཏོན། བོད་དམག་གིས་ཡན་རྒྱུ་༥ ཡོན་རྒྱ་རྒྱ་ལ། ལུ་བའི་
 སྒྲིང་ཁྲིར་དུ་དམག་སྐར་བཙུགས་ཤིང་སྒྲིང་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སའི་མདའ་ར་ཞིག་
 གྱུང་བཅིགས། རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ན་སྒྲིང་པའི་མི་རྒྱལ་སྒྲིང་བ་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་
 ཁོང་མའི་བཀའ་བོད་ཀྱི་བཅོན་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་སྒྲིང་ཁྲིར་གྱི་སྒྲིང་དུ་བཏོན་ཏེ་
 (བསད་ནས་)མཐོང་དུ་བཙུག

གྱིན་ཡོན་ལོ་བཞི་པ་(འདས་མེས་གྱི་ལོ་ ༡༡༩༩) སྐུ་ལྔ་བའི་ནང་ལ་བོད་
 གྱི་ཉ་དམག་སུམ་ཁྲི་སློབས་ནས་ཇིན་ཅ། བིན་ཅ། ཉིན་ཅ། ཅིན་ཅ།
 ལུ་ཅ་རྒྱལ་ས་བཅམ། སྒྲིང་རྒྱལ་མེར་བསྐྱགས་ཤིང་རྒྱ་མི་ཁྲི་ཤིང་སློབས་བཟུང་
 བས་ཁྲིད། དམག་དཔོན་ཏན་ཅན་གྱིས་རང་བྱུང་། ། ཁྲང་ལུ་长武 ༥ ཅེ་
 བའི་སྒྲིང་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཐབ་གྱུང་རྒྱལ་ཁ་ལོན། དེའི་བར་དུ་བོད་རྒྱལ་
 དཔེ་དང་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་ནད་ཡམས་ལ་འཇིགས་ནས་འོང་མ་བྱུང་
 པར་སྒྲིན་དུས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་བཅོམ་དུ་འོངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བར་སྐབས་སུ་
 རྒྱའི་འབངས་མི་མང་པོ་བཟུང་ནས་ཁོང་ཅག་གི་འཁོར་དུ་བཞག་པས་ལོ་དར་
 དབྱར་ཁ་རང་ལ་སློབས། བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཕྱི་ཐོན་ཕྱིན་། ། ཁང་ལྔ་
 གཤེར་尚悉董星 ༥ དང་ལོན་མང་ལ་། ། སྒྲིན་མང་ལོད་讹菲罗 ༥ གཉིས་
 གྱིས་ཉིན་ཅ་ཞིང་ཆེན་བཅམ་ཞིང་ལུ་ཅ་དང་ལུ་ཅ་ཅེད་དུ་བཙུགས་ནས་ཕྱིར་

ལྷག་ བོད་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཆེན་ཀྱིས་ཀྱ་དང་རྟོར་རྒྱལ་པོ་ཞུགས་སུ་བཞེབས།
 དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ནམས་ཀྱིས་དམག་ལོ་ཆེ་མི་འབྲམ་ལོངས་པ་བྲིད་ནས་བེཾོན་
 བཅོམ་དུ་སླེབས། ཡུན་ནན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་དམག་ནམས་ཚུར་ཐོངས་ཤིག་བྱ་
 བའི་ཡི་གེ་བསྐྱངས། རྒྱལ་པོ་དེ་སེམས་ལ་རྒྱའི་ཚུགས་བྱེད་མོད་བོད་ཀྱི་བཀའ་
 མ་ཐེགས་པར་དམག་ཁྲི་ཁ་ཤས་བསགས་ཏེ་ལོ་རྟེ་བྱ་བའི་རྒྱ་བའི་བྱང་འགྲམ་དུ་
 སྐར་བཅུ་བ། དེར་རྒྱ་དཔོན་ལེ་གའོས་ཡུན་ནན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་བཅུང་
 ཞིང་ཡི་གེའི་ནང་དུ་ཁོ་རང་རྒྱའི་ཆབ་འབངས་ཡིན་ཚུལ་བྲིས། ཡི་གེ་དེ་བོད་
 ཀྱི་ས་ཐོག་བརྒྱད་ནས་ཁྲིར་བས་བོད་ཀྱི་ལག་དུ་ཤོར། དེའི་ཆེན་ཀྱིས་བོད་
 ནམས་ཡུན་ནན་རྒྱལ་པོའི་ཚུགས་སུ་དོགས་པ་ཚོས་ (ཡི་གེ་དེ་རྒྱ་དཔོན་ཀྱིས་སྐྱ་
 བྱས་པར་མངོན་) ཤིང་བེཾོན་གྱི་ལམ་འགོག་ཕྱིར་བོད་དམག་ཏེ་ཆེའན་དུ་
 བཅུང་བས་ཡུན་ནན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཆད་དེ་རྒྱའི་ཚུགས་བྱེད་པར་ཐག་བཅད།
 དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སྐབས་ཅུང་ཟད་བྲི། དམག་དཔོན་ལེ་གའོས་ ॥ བློ་ཀོ་
 韦皋 ॥ ཇུ་ནན་ནས་དམག་བྲིད་དེ་ཐའེ་ཏུན་ ॥ ཐེ་ཏིན་ཅི་ཏེ་ ॥ བྱ་བའི་
 སར་བོད་དང་གཡུལ་ལེགས་པར་སྤྱད། ཁོང་ཆོའི་དམག་དཔོན་གསུམ་ཡང་
 བསད་ (དེ་སངས་རྒྱས་འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༡༡༡) པ་ཡིན། དེའི་མེས་སུ་རྒྱ་
 ནག་ལྷོ་རུ་བ་གྱི་ཡུལ་ནམས་བདེ་འཇམ་དུ་བཞད། ལོ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཐོན་
 ཇོ་བྱ་བའི་ཞིང་ཆེན་དེ་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་སྐར་ལོན་པ་བྱུང་། རུབ་ཚུགས་སུ་
 རྟོར་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་ཐའེ་ཐིང་ ॥ ཐེ་ཕྱིན་北庭 ॥ བྱ་བའི་སྤོང་ལོད་ཅིང་སྤོང་
 དེ་དང་ཉེ་བར་ལོ་རྟོ་ ॥ ཏེ་ཏེ་沙陀 ॥ བྱ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་གྲར་ཁག་སྤོང་དུ་ག་
 ལྷག་ཅམ་སྤོང་པ་ལ་ཉག་དུ་རྟོར་ནམས་ཀྱིས་འཆོ། ལོ་དེ་ལ་བོད་དམག་གིས་
 ཐའེ་ཐིང་བཅོམ་པར་རྟོར་གྱི་སྤོན་ཆེན་སེ་ཇུ་གས་དམག་བྲིད་དེ་སང་།
 (འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༡༡༢) སྤོན་ཆེན་དེས་བོད་དང་འཐབ་ཁྱང་རྒྱལ་ཁ་མ་
 ལོན། དེ་དུས་ནས་ (བོད་དམག་གིས་ལམ་བཅད་པའི་ཆེན་ཀྱིས་) རྒྱ་ནག་གི་
 ཞིང་ཆེན་ཡན་ཟི་ ॥ ཡན་ཞི་安西 ॥ དེ་རྒྱ་དང་ཁ་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་དེའི་གནས་ཚུལ་

— 249 —

ཇིན་ཡ། ཇིན་ཅུན་ཡ། 邢君牙 ཇུན་ཅུན་ ཇུན་ཐན་ 韩潭 བང་ཆི་ཡུ
 ཇི་ལང་ཆི་ཡའི་ 王栖曜 ཐེན་ཅི་ཅའི་ ཐུན་ཇི་ཤའི་ 范希朝 རྣམས་ལ་
 དམག་གི་དབང་གཏད། ཁོང་རྣམས་ལ་དམག་ཁྲི་གསུམ་ཡོད། ཡན་ཇི་
 ཤོང་ཏུ་དཔོན་ཅུན་ཟན་ ཅུན་ཅན་ 胡坚 ཏང་ཅན་ཆན་ ཤང་ཤང་ 张
 昌 གཉིས་དང་ལྷགས་འི་བཅིགས་མི་ལས་མི་དྲུག་ཕྱེད་སོང་།

གྲིང་ལོ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་འདས་ཇེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལ་ལས་
 འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་ཉིན་ཉི་ཤུའི་ཁོངས་ལ་ལྷགས་འི་ལེགས་པར་གྲུབ། བོད་དམག་
 མ་སྐྱེབས། ས་དེར་རྒྱའི་དམག་སྐར་ཞིག་ཁྱེད་བཏབ། དེ་དུས་རྒྱའི་དམག་
 དཔོན་གྱི་ཁོད་ནས་དམག་དཔོན་པོ་གའོ་དེ་སྐྱོན་གྲགས་ཆེ། ལོ་ལྷ་མར་པོ་ཅའི་
 ཡུལ་ཏུ་བོད་དང་འཐབ་ཉེ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡང་ཁོས་བཟུང་། བོད་ལྷ་
 རྒྱུགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སུ་ལོན་ལུ་ཅི་ཅི་མི། སྐོན་མང་བཞེར་མོ་ལྷང་ཆི་
 ཇི་པོ་ 论莽热没笼乞悉蔑 ཡང་མམ་པར་བྱས་སོ། །དེའི་དུས་ན་དཔོན་
 ཅུའི་ཅི་ཇེ་ལ་ཁོང་མའི་བཀའ་ཡིག་བཅས་ཡུན་ནན་ཏུ་བཏང་། ཅུའི་ཅི་ཇེ་
 ཡུན་ནན་རྒྱལ་སར་སྐྱེབས་དུས་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་འཁོར་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཅམ་ཡང་
 དེར་སྐྱེབས། ཡུན་ནན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་མོ་བྱུང་གིས་ཅུའི་ཅི་ཇེ་ལ་རྒྱ་གར་བའི་ཆ་
 ལྷགས་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་འཕད་དགོས་སྐུས་ཁྱེད་ཁོས་མ་མཉན་པར་མཆན་
 མོར་རྒྱལ་པོ་དང་འཕད། ཁོང་མའི་བཀའ་ཡིག་བསྐྱགས་པ་ན། རྒྱ་པོ་ཁོ་མོ་
 ཟུང་ཤིན་ཏུ་ཡང་འཇིགས་ཏེ་གའོང་ཡང་འཁྱར་ཞིང་ལག་པ་འདར་བཞིན་
 བཀའ་ཤོག་བྲངས། དེར་ཅུན་ཅི་ཇེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་རྣམས་གསོད་
 དགོས་པ་དང་ཡུན་ནན་ཡུལ་གྱི་མིང་ལྷར་བོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་པ་དེ་བཞེས་ནས་
 ནན་ཇི་ཇེས་འདྲགས་དགོས་སྐུ་པ་སྐུས་པར་རྒྱལ་པོས་བཀའ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་མིང་
 སྤོས། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཅུའི་ཅི་ཇེ་དང་ལྷན་ཏུ་ནན་ཅན་བའི་ལྷ་ཁང་ཏུ་
 སོང་ཉེ་མན་འབྱུལ། བོད་ཀྱི་སྐོན་པོས་ཡུན་ནན་རྒྱལ་པོ་དམག་གྲགས་
 གའོང་དགོས་སྐུ་གྱི་འཕྱིན་བཏང་བར་ཁོས་དམག་ལྷ་ཕྱེད་ཅམ་བཏང་བའི་

ཇེས་སྤྱ་རང་ཉིད་གྱིས་དམག་ཁྲི་ཕྱག་འགའ་ཙམ་ཁྲིད་དེ་བོད་དང་འཐབ་པས་
 ཡམ་པར་བྱས། བོད་གྱི་གྲོང་རྒྱུག་རྩ་ཙམ་འཕྲིག བོད་གྱི་ཁུལ་ཕན་ལྡོ་
 བཟུང་། བོད་གྱི་འབངས་མི་འབྲམ་ལྷག་ཙམ་བཟུང་། ཡེ་ཇེས་མར་ཁུལ་
 བའི་གནས་ཚུལ་གོང་དུ་ཕུལ། རྒྱ་ནག་དུ་ཁོ་རང་གི་རྩ་བོ་མ་ཉར་བྱས་ཏེ་
 བཏང་། རྒྱ་བོད་གྱི་བཅན་པོས་ཁོ་ལ་སྤྲད་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་ཡང་བོད་
 ལ་ཕྱིར་སློག་དམག་དཔོན་ལོ་གའོ་རང་གིས་བྱང་བོད་བསད་པའི་རྩ་བ་ཁྲི་གསུམ་
 གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཏང་། དེ་ལྟར་བོད་གྱི་དམག་དཔོན་ཅིན་ཞན་ཐང་ཡམ་
 པར་བྱས་ཤིང་དམག་དཔོན་ཙན་ཕི་ཞེ་ཡོ་ [གཙང་བཞེར་藏悉诺律]
 བཟུང་། གྱིན་ཡོན་ཡོ་བརྩ་གཉིས་ (འདས་ཇེས་གྱི་ལོ་ ༡༩༡༠) པ་ལ་བོད་
 དམག་གིས་འཛིན་རྩོད་དང་དཔའ་ཅི་ [དུ་ཁྲི་华池] ཕུ་བའི་ཡུལ་བཙམ་ཉེ་
 དཔོན་དང་འབངས་མི་མང་པོ་བསད། ཡེ་དེ་ལ་བོད་གྱི་སློན་ཆེན་ཞང་གེ་
 བཙན་བཀྲངས། ཡེ་དེའི་ཇེས་མ་ (འདས་ཇེས་གྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ པར་) བོད་གྱི་
 བཙན་པོ་ (ཁྲི་སྤང་ལྡེ་བཙན་) དགུང་ལ་གཤེགས། ཁོང་གི་སྐུ་ཏྲུ་
 བཙན་ [足之煎] ཁྲི་ལ་ཐེབས་སོ། ཏྲུ་ཇི་བཙན་ (ལུ་ཉིག་བཙན་པོའི་)
 སྐུ་བས་སྤྱ་དཔོན་སིན་རྩོན་ཡས་ [ཞིན་རུན་ཡ་那君牙] ལིང་རྩོན་ཆེན་དུ་
 ཡུན་སི་ཅན་ [ཡུན་བཞིན་永信] ཕུ་བའི་མཁར་བཅིགས། བོད་ནས་སློན་
 པོ་ཞོན་ཟན་ཕི་ [ཞོན་སང་ཤི་子桑昔] ཕུ་བ་རྒྱ་དང་འབྲམ་ཕྱེད་དུ་བཏང་
 བར་གོང་ནས་མ་གསན། དམག་དཔོན་ལོ་གའོས་བོད་གྱི་གྲོང་ཕིན་ཆེན་
 [ཞིན་ཁྲིན་新城] ཕུ་བ་བཟུང་། བོད་དམག་གིས་སྤྲན་ལིན་ [སྤྲན་ལིན་马
 岭] ཕུ་བའི་མཁར་དང་རུན་ཞན་ [ཅན་རུན་剑山] གྱི་རི་ལ་མདའ་ར་
 བཅིགས་ཏེ་ཐེ་ཐང་ [ཐེ་ཏན་台登] ཕུ་བའི་མཁར་བཙམ། ཟུའན་ཙན་
 [སྤྲ་ཁྲུ་那州] ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་ཙན་གཏུ་ཤིས་ [ཆའོ་ཀོ་ཏིས་曹高
 仕] བོད་དང་འཐབ་ཉེ་ཡམ་པར་བྱས། བོད་མི་སྤུམ་བརྒྱ་ཙམ་བསད་ཅིང་
 ཉ་དང་འབྲུ་དང་དམག་ཆས་མང་དུ་འཕྲིག གྱིན་ཡོན་ཡོ་བརྩ་བཞི་ (འདས་

རྗེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༤༩) ལ་རྒྱ་དཔོན་ཏན་ཅུའན་གྱིས་ཡན་ཐོང་ཡུལ་ཏུ་བོད་པམ་
 པར་བྱས། གྱིན་ཡོན་ལོ་བཅུ་བྱུག་(༡༩༥༥ རྗེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༥༥) པར་རྒྱ་ནག་
 གིས་ལིན་ཐོང་ཡུལ་གྱི་བོད་ལན་ཐོང་། ལུ་ལན་ཆོང་ 乌兰桥 ༥ བའི་སར་
 བོད་པམ་པར་བྱས། དཔོན་ལོ་གའོ་བོད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་མ་ཆུན་༥ མ་
 ཀྱང་末恭 ༥ དང་གོན་ཡི་ཆུན་༥ རོང་ 康城 ༥ བའི་ཁྱང་གཉིས་བཟུང་།
 ལོ་རྗེས་མར་བོད་དམག་སྐར་ཡང་ཡན་ཐོང་སྐབས་ཤིང་ལིན་ཐོང་བཟུང་།
 དམག་དཔོན་བསད། མཁར་བཤེགས། འབངས་རྣམས་བཟུང་ནས་བྲིང་།
 ཏང་ཐུང་གི་མི་རིགས་རྣམས་བཅོམ་ཉེ་ཏིན་ཚའི་པན་༥ ཏིན་ཆོང་ཕྱིན་横槽
 峰 ༥ བའི་སར་བཟུང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གོང་ནས་དཔོན་ལོ་གའོ་ལ་བོད་ཀྱི་
 ས་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། ལོ་གའོ་ས་དམག་ཉིས་བྲི་བྲིད་ནས་
 སང་ཉེ་ལོ་རྗེས་ཏུ་དབྱ་པམ་པར་བྱས་ཤིང་ལོ་དབར་ཉེ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་
 ལ་ཕྱིན། བོད་ཀྱི་ཁྱང་ཁྱིར་བཟུང་། མཁར་ལ། མདའ་ར་བཞུ་དང་ལ་
 བཅུ་ཙམ་བཟུང་། མི་བྲི་གཅིག་ཉེ་གཅིག་ཙམ་བསད་དེ་བོད་ཀྱི་མཁར་ལོ་རྗེ་དང་
 གུན་མིན་བྱ་བ་ཡང་བསྐྱར། དེ་ཏུས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་སྤེལ་ན་༥ ལྷས་
 ཉི་རིན་徐舍人 ༥ གྱིས་རྒྱའི་བཅོན་པ་ཞིག་ལ་གཏམ་བྱས་པར་ཁོ་ན་རེ། ང་
 དང་པོ་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན། ཁྱུ་ལོ་མོ་ལུ་ཉེ་བའི་༥ ལུ་
 ཏིང་武后 ༥ ཏུས་སྤང་འཇེ་མེས་པོས་དམག་བྲིད་དེ་གོང་མའི་ཁྱུ་ལོ་སར་གྲོ་ཏུ་
 སང་བ་མ་ཐུབ་པས་གཉེན་ཆེན་བཅས་ས་ཐག་རིང་ཏུ་བྱོས་པ་ཡིན། ང་བོད་
 ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡིན་ཀྱང་ཁྱུ་ཡུལ་ཏུ་ལོག་པའི་འདྲིད་པ་ཆེ་ཞིང་རེ་བ་དེ་མ་
 འབྱུབ་པའི་མེས་པོས་ཁྱུ་ལོ་ལོད་(ཅས་) ཐུས། ཁོས་བཅོན་པ་དེ་མཆུན་ལ་
 བཏང་ཉེ་འཕྲིན་བསྐྱར་བར། ངས་ས་མཆུ་མས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པ་དང་དམག་
 ཆས་དང་བཅས་ཐུབ་ཏུ་ལིན་ཐོང་ལ་སྐབས་པར་དམག་སྐར་གྱི་དཔོན་གྲགས་ཤོམ་
 མེད་པར་ཉེད་པ་དང་ཐུག་ནས་མཁར་ཏུ་ལྷགས། དམག་དཔོན་གྲོ་པན་༥ གོ་
 ཉི་ཅུན་郭使君 ༥ མཁར་ཐུང་བའི་འདྲིད་པ་ཆེ་ཡང་གཡུལ་ཏུ་བཀུ་མས་བྱ་བ་

སྤྱུལ། དེར་ཡིག་(སྤྱེལ་བའི་)བར་ཆེན་ཞིག་གིས་དམག་དཔོན་དེའི་དམག་
 ཚུར་ལོག་ཆོག་པའི་བཀའ་བསྐུལ་བ་བཞིན་ལོག་ བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཁྱོད་
 ལ་ཇི་མཁར་གྱི་རྩོད་སྲོན་ལྟར་ཤེ། མ་ཉེན་ཉི་མ་འཇུག་ཏུ། ལྷན་གཤམ་
 ཆེ། ཁོ་པ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་ཞིང་ས་དཔྱད་ལ་མཁས་པས་དམག་གི་རྩོན་ཏུ་དམག་
 དཔོན་རྣམས་ཆོགས་སུ་བཅུག་ཤིང་གྲ་ཐབས་རི་ལྷར་ཚུམ་དགོས་པའི་བཀོད་
 བློན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་
 བཟུང་། འོན་ཀྱང་དཔོན་བེ་གའི་དང་ཕྱག་ནས་དམག་ལམ་ཁྱེད་གསུམ། དེར་
 མ་ལྟར་ཤེའི་སེམས་ལ་དམག་གི་རྒྱལ་ཁ་མ་ལོན་པས་བོད་ཏུ་ཕྱིན་ན་ཉེས་སྦྱོར་
 ཡོང་ངམ་སྐྱམ་ནས་རྒྱའི་ཕྱགས་སུ་བྱོས། དེའི་ཁྱེད་ཀྱིས་གུན་མིན་། ཁུན་མིན་
 昆明 ། ཕྱགས་ནས་དམག་མེད་ཅིང་བདེ་འཇམ་ཏུ་བཟུང་། དེའི་རྗེས་སུ་
 ཡང་བོད་དམག་གིས་མིན་ཇི་ལྟུང་ཆབས་ཆེ་བར་བཅོམ། དེ་ཏུས་དམག་
 དཔོན་བེ་གའོས་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་བེ་རྩོད་པོ་རྩོད་། (དེར་སངས་ཆོག་ཐང་ཏུ་
 འབོད་) བོད་ཀྱི་བཅན་པོས་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤོན་
 མང་ཞོད་གྲུ་ལོན་ཅི་བྱི་བེ། སྤོན་མང་བཞེར་སྤོན་ཆེ་ཞི་པོས་ཤེ། ལྷན་མེད་
 乞悉隆 ། དམག་འབུམ་ཕྱག་གཅིག་དང་བཅས་པ་བཏང་། བེ་གའོས་ནན་
 ཇི་དམག་དང་བཞེབས་དེ་ས་བཅན་པོ་བཟུང་ནས་བཟུང་། སོ་དམག་ལྷོང་
 གཅིག་སྤོན་ལ་བཏང་ནས་དགྲ་བསྐྱགས་པར་བོག་སྤོན་ཅི་བྱི་བེས་རྒྱ་དམག་ཏུང་
 ཟད་ལས་མེད་པར་བསམས་ཉི་ཤུགས་ཆེན་པོས་འཐབ་པ་ན་བསྐྱར་བའི་དམག་
 རྣམས་སྤོ་བུར་ཏུ་བཏོན་པས་ཁོང་རྣམས་ཡམ། བོད་དམག་ཕྱིད་ཅམ་བསང་།
 ཅི་བྱི་བེས་ཀྱང་རྒྱལ་མགོ་འདུད་བྱས་པ་གོང་མའི་ཕ་བྱང་ཏུ་བྱིད། ཁོང་མས་
 ཕྱགས་བཅེ་བར་དགོངས་ཉི་བོད་སྤོན་ལ་ཕྱག་བྱིམས་མེད་པར་བྱས། འོན་
 ཀྱང་བེ་རྩོད་ཀྱི་ཁྱོད་གཉིས་དམག་དཔོན་བེ་གའོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་མ་
 ལོན་པར་ཕྱིར་ལོག་ སོ་རྗེས་མ་(འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༠༤པར་) བོད་ཀྱི་ཕ་
 ཉ་དཔོན་ལོན་ཟེ་ཞོ། སྤོན་རྒྱལ་བཞེར་ཤེ། ལྷན་མེད་ཤིང་རྒྱའི་ཕ་ཉ་

བྱི་ཕི་[[ཞ་ལེ་ཤེ་ཁུ]] བོད་ལ་བཏང་།

ཀྱིན་ཡོན་ཁྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་(སངས་རྒྱལ་འདས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་༡༡༧༤) ལ་བཅན་
 སྤ་ལྷ་གཤེགས། ལྷ་ནག་ནས་དཔོན་འཇན་འཇན་[[ཀྱང་ཅན་張祥]] བྱ་བ་
 བོད་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དུ་བཏང་། བཅན་སྤ་ལྷ་མའི་གཙུང་སྤ་བོད་ཀྱི་ཁྱི་ལ་
 མེབས་ཤིང་སྐར་ཡང་སྤ་ཉི་ཤུ་ལོ་བྱང་དུ་བཏང་ངོ་། གོང་མ་ཞོན་ཙུང་
 [[ལྷན་ཙུང་順宗]] ཁྱི་ལ་མེབས་སྐབས་དམག་དཔོན་ཇན་འཇིན་བོད་དུ་སྤ་
 ཉར་བཏང་། ཡུན་ཀྱིན་(ཉི་)ལོ་དང་སྤ་(འདས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་༡༡༧༧) པ་ལ་
 བོད་ཀྱི་སྤོན་ཆེན་ཅི་ལེ་དུ་འབྱོར་ངོ་། སྤོན་སྤོན་བཟང་[[ལྷ་ལྷ་ལྷ་]] གསེར་དང་
 འགོ་རྩམ། ཉ་དང་བ་ལྷགས་མང་སྤ་ཁྱིར་ཉི་གོང་མ་གྱིངས་པའི་གདུང་ལ་
 མཆོད་པ་འབུལ་དུ་སྤེབས། གོང་མས་བོད་ཀྱི་འབུལ་སྤེས་རྣམས་བཞུགས་ཁྱི་
 ཁང་གི་མདུན་དུ་བཀྲམ་ཞིང་འཇུག། (འདས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་༡༡༨༠) པ་ལ་
 གོང་མ་བཅན་ཙུང་ཁྱི་ལ་མེབས། བོད་དུ་ཆིངས་སྤྱིག་ཕྱེད་པའི་སྤ་ཉི་ཤུ་གཤེག་དང་
 ཞོན་ཙུང་གནམ་དུ་གཤེགས་པའི་གནམ་སྤེས་བ་ཞིག་ཀྱང་བཏང་། བོད་སྤོན་
 འབྱོར་ལྷན་གྱི་སྤེབས། དེའི་ཤེས་ལོ་ཤས་ལ་བོད་ཀྱི་སྤ་ཉི་ཤུ་མང་སྤ་སྤེབས།
 (འདས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་༡༡༨༡ པ་ལ་དུ་རུ་ཀའི་རིགས་ཀྱི་) མི་ལྷེ་ལ་ཉི་ཤུ་བ་རྣམས་
 བོད་འབངས་ནས་ཤོར། རིགས་དེ་རྣམས་འབྲོག་པའི་ནང་ནས་དཔལ་ལྷལ་
 ཆེ་ཤོས་ཡིན། བོད་ཀྱི་དམག་གི་སྐབས་ཁོང་རྣམས་མདུན་དུ་ཕྱེད། དེ་ཡང་
 ཐུའི་གྲོང་ཁྱིར་ལན་རྩ་རྩ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ནས་ཕྱིར་འབྲོག་སྐབས་བོད་ཀྱི་
 སེམས་ལ་ལ་ཉི་དང་ཉི་རྣམས་སྤོག་དུ་གྲོས་མཐུན་ཡོད་དམ་སྤོམ་པའི་དོགས་པ་
 སྤེས་ཉི་ལ་ཉི་རྣམས་མ་ཆུང་པ་རྩ་ལྷོད་དུ་འཇུག་དགོས་བསམ། མི་ལྷེ་དེ་
 རྣམས་འཇིགས་ནས་ལ་ཉི་དཔོན་སྤ་འབྲུ་ལེ་ལྷན་ཙུང་བྱ་ཆ་དང་བཅས་ལྷ་
 འབངས་སྤ་ཕྱེད་འདོད་དེ་མི་སྤོམ་ཁྱི་ཁྱིད་ནས་ཤར་ཚུགས་སྤོམ་སྤོམ་
 བོད་དམག་གིས་ཟིན་ནས་མི་ཁྱི་གཉིས་བཀྲམ་ཞིང་ཁྱི་གཅིག་ལིན་ཅོར་སྤེབས།
 ཁོང་རྣམས་ལ་ཡང་རྩ་བའི་ས་ཕྱིན། འོན་ཀྱང་དེ་ས་མཆོམས་སྤོམ་གཤེགས་

ལོ་དེ་རང་ལ་ཇི་ན་ཟེན་ཆེ་འན་དུ་ཞོད་བཅུག

ཡུན་ཅན་< ༩ > གྱི་ལོ་བཞི་པ་ (འདས་ཇེས་གྱི་ལོ་ ༡༣༥༣) ལ་བོད་
ནས་ཀྱུ་ལ་ཆིངས་སྤྱི་གཉིས་པའི་ཕོ་ཉ་ཞིག་བཏང་བར་ཀྱས་མ་མཉན། འོན་
ཀྱང་དུས་དེ་རང་ལ་བོད་དམག་གི་ལ་འཛོན་བོད་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 振武] ལ་
སྤྱབས། ཉ་དམག་གི་གཅིག་ཕུན་ཅ་ལ་སྤྱབས་ཏེ་ཉོར་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 回纥]
ནམས་བཟུང་ཏེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བཏང་། ཡུན་ཅན་« ༩ » གྱི་ལོ་ལྔ་པ་ (འདས་
ཇེས་གྱི་ལོ་ ༡༣༥༤) ལ་ཀྱུ་དཔོན་ཐི་ཕུས་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 徐复] ཀྱུ་དཔོན་ཆ་ཉོ་
ཞན་པུ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 休布] ཕུ་བཟུང་ཏེ་བོད་དུ་མང་། དེ་བཞིའི་མིང་ལ་ཉོ་ཇི་དུ་
[𑖦𑖩𑖭𑖮 休布] ཡང་ཟེར། ཀྱུ་ལ་ཐབས་དང་ཁྱིམས་སྤོལ་ཉོན་པའི་གཞུང་ཡིན།
དཔོན་ཐི་ཕུ་ཤན་ཇོ་ལ་སྤྱབས་ནས་རང་འདོད་བཞིན་ཕྱིར་ལོག། འོན་ཀྱང་
ཁོའི་སྐོ་བོ་ལོ་མན་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 李奉] བོད་དུ་མང་ཏེ་བཅན་པོ་ལ་གོང་མའི་ཡི་
གེ་ཕུལ། བོད་ནས་སྤོན་ཆེན་ཐི་ཟེ་ཞོ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 论思邪热] བཀའ་
དྲིན་ཆེ་ཕུ་བའི་ལྷ་བ་སྤྱབས། ཁོ་དང་ཉོན་དུ་ཀྱུ་དཔོན་ཇན་ཕུ་ཅི་
[𑖦𑖩𑖭𑖮 郑叔矩] དང་ལུ་མི་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 路泌] གཉིས་ཀྱུ་ཡུལ་དུ་ལོག་
བཅུག བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ་ཀྱུ་དེ་ཞིང་ཆེན་ཇིན་ཅ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 秦州]
དང་། ཡན་ཀུ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 原州] ཡན་ལོ་ཅ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 安乐州] ནམས་
ཀྱུ་ནག་ལ་ཕྱིར་སྤྱད་ཀྱུ་དེ་འདོད་པ་ཡོད་ཚུལ་སྤྱས་པར་བཞེན་གོང་ནས་སྤོན་ཆེན་
དུ་ཡི་མན་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 杜佑] ཕུ་བ་བོད་དང་བཀའ་ཕོ་ལ་ཕྱིད་དུ་བཏང་།
བོད་ཀྱི་སྤོན་ཆེན་ཐི་ཟེ་ཞོས་གོང་མའི་ཁྱིམ་མདུན་དུ་ཕྱག་འཆལ་བས་ཀྱུ་དེ་སྤོན་
ཆེན་དུ་ཡི་མན་གྱིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱག་འཆལ།
(ཕྱགས་ཀྱི་ཀྱུ་པའི་ཁྱོད་ན་གོང་མའི་ཕོ་ཉ་ཕྱག་འཆལ་བ་བོད་ཇེ་གཅིག་པ་
རང་ཡིན་པར་འདུག) དེ་ནས་སྤྱང་ཡང་དཔོན་ལི་དཔའ་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 李佖]
དང་ལུ་ཡོན་ [𑖦𑖩𑖭𑖮 晁暉] གཉིས་བོད་དུ་བཏང་། དེ་ནས་ལོ་ཤས་བར་བོད་
ནས་ཀྱང་ཕོ་ཉ་སྤྱིས་དང་བཅས་པ་སྤྱབས། བོད་ནས་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ་ལུང་ཇོ་

ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་མཆམས་སུ་ཆོང་འདུས་ཤིག་འཇུགས་ཀྱི་ཁྱས་པར་རྒྱ་ནས་ཀྱང་
ཉན།

ཡུན་ཅན་«དྲི»གྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་(སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་༡༣༥༧)ལ་བོད་
ལན་རྩ་བའི་སར་བོད་རྒྱལ་གྱི་ས་མ་རྒྱལ་བཟུམ་པ་འཇུགས་པའི་བྲལ་ས་གསེམ་
བྱས་ཏེ་ཤིང་རྩེང་མང་པོ་རྒྱ་འབྲམ་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་བཞག རྒྱ་རྒྱལ་གསང་སྤྱི་
སང་ནས་རྩེང་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བསྐྱར་བས་ལས་དེ་མ་གྲུབ། འོན་ཀྱང་ཞོ་
ཡུན་ན་རྩེད་པའི་རྒྱ་དཔོན་པོ་མི་དེ་ནི་ར་དང་ཆེ་བས་བོད་ཀྱི་ས་ཁོང་ལ་སྒྲིག་
རན་སྤང་དེ་བཟུམ་པ་ལེགས་པར་གྲུབ། ཟམ་པའི་མདུན་དུ་བོད་ཀྱི་དམག་
མཁར་བཅིགས། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་རྒྱལ་ཞོ་ཡུན་གྱི་ཟམ་པ་བརྒྱད་དེ་རྒྱ་
ཡུལ་བཙོམ་དུ་འོངས།

ཡུན་ཅན་«དྲི»གྱི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་(འདས་རྗེས་གྱི་ལོ་༡༣༥༨)བོད་ནས་ཆོང་
འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཆིངས་ཡིག་ཁྱས་པར་རྒྱས་ཀྱང་མཉན། ཡུན་ཅན་«དྲི»གྱི་
ལོ་བརྒྱུ་གཅིག་པ་(འདས་རྗེས་གྱི་ལོ་༡༣༦༠)ལ་རྗེ་བཙན་པོ་དགྲུང་དུ་གཤེགས།
བོད་སློན་ཅི་ཞང་(ཁྱི་ཞང་)《སློན་ཁྱི་རན་ཤེ་ཅི་ཞང་》རྒྱ་ནག་དུ་གནས་
ཚུལ་སྟེལ་དུ་སྟེབས། དམག་དཔོན་བོད་ཅུང་ཇིན་《ཡུལ་ཁྱང་ཆེ་ཡུ་ཁྱང་
ཅི་》བཙན་པོ་གཤེགས་པའི་གདུང་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དུ་བཏང་། ཁ་ལི་ཁ་རྒྱ་
《མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་》བོད་ཀྱི་ཁྱི་ལ་ཕེབས་སོ། དེ་ལ་
དཔོན་ལྷ་ཡུ་ཅུང་《ཡུལ་ཡུན་ཡུན་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་》བྱ་བ་དུན་མིན་《དུང་མིན་ཀ་
ལི་ཁ་རྒྱ་》གྱིང་ཁྱི་ལྷ་མེར་ཞོ་ཡུན་《ཞོ་ཡུན་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་》ཞིང་ཆེན་དུ་ན་དམག་གི་
དཔོན་བྱས་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ལུང་ཟིའི་ཡུལ་གྱི་མི་དཔོན་ཡི་ཅང་《ཡི་
ཅན་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་》བྱ་བ་གཉིས་མེར་འཇན་ཡུན་གྱི་ལོ་བརྒྱད་(འདས་རྗེས་གྱི་ལོ་
༡༣༩༨)པའི་སྐབས་བོད་ཀྱིས་བཟུང་། ཐུའི་ལོ་ཉས་དེ་གཉིས་ད་དུང་
གསོན་པར་ཐོས་ནས་བོད་ལ་ཁྱས་པས་པོ་ཉ་དང་ཉན་དུ་རང་ཡུལ་དུ་བཏང་།
བོད་ནས་སློན་ཆེན་ཅུང་ཇི་ཅང་《སློན་ཁྱི་བཟུང་ཤེ་ཅི་ཞང་ཀ་ལི་ཁ་རྒྱ་》རྒྱ་ལ་བཏང་།

འོན་ཀྱང་སློན་དེ་རྒྱའི་ས་མཚམས་སུ་མ་སླེབས་པའི་ཁོང་ལ་བོད་དམག་གིས་ཡུལ་
 ཅ་ཁིང་ཆེན་བཅུ་མ། ཉིང་ཡུའན་ཆན་༥ ཉིང་ཡོན་མཁར་定远城 ལྟ་
 བའི་གྲོང་དང་ཉེ་བར་རྒྱ་དང་འཐབ་ཀྱང་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་མ་ཡོན་པར་
 བོད་དམག་ཉིས་སྟངས་བསད། མིན་ལན་ཇན་༥ འླུ་ལིང་གིན་平凉镇 ལྟ་
 བའི་གྲོང་གི་དམག་དཔོན་ཉེ་ཅིས་༥ ཉེ་ཅི་རྩེ་此 ལྟ་བོད་དམག་ཉིས་ཁྱི་
 སམ་པར་བྱས། ཡང་ཤ་ཅོའི་༥ ལ་ཀུལ་夏州 ཁིང་གི་དམག་དཔོན་ཐན་
 ཇན་༥ ཐེན་ཅིན་田緡 ཀྱིས་བོད་དམག་སུམ་སྟངས་སམ་པར་བྱས། ཁོང་
 མས་བོད་སློན་ཙུའི་མི་ཅང་འཁོར་བཅས་འཛིན་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས།
 ཇན་ནན་ནས་འོངས་པའི་དམག་གིས་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཡེ་རྟ་༥ ཡེ་རྟ་岷和 ལྟ་
 ཟི་ཅི་༥ རྒྱ་ཁུ་栖雄 ལྟ་བུར།

ཡུན་ཅན་<ཉི>གྱི་ལོ་བརྒྱད་པ། (འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༤༩པ་ལ་)
 བོད་དམག་གིས་ཤ་ཇོའི་ཡུལ་བཅུ་མ། ཡུན་ཅན་<ཉི>གྱི་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པ་
 (འདས་མེས་ཀྱི་༡༩༤༩པ་)ལ་བོད་སློན་ཙུའི་མི་ཅང་འཁོར་བཅས་རང་ཡུལ་
 བསྐྱོགས། བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡན་མ། སློན་ཆེན་ཁང་ལ་བཅན།
 མདུན་སའི་གཙོ་བོ་ཁང་ཅི་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་དམག་འབུམ་གཅིག་དང་བྲི་ལྔ་བྲིད་
 དེ་ཡུན་ཇོའི་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱར། ཇོ་སྐྱོགས་མང་པོ་འཕངས། གྲོང་གི་དཔོན་
 ལི་བན་༥ ལི་ལུན་ཡོའོ་李文悅 རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་གྲོང་ཁྱེར་
 བསྐྱངས་ཤིང་ལྷགས་རི་བཞིགས་པ་སྤར་བཅིགས། མཚན་ལ་གྲོང་ནས་ཕྱིར་
 ཐོན་ཉི་དགུ་ལ་འཛིང། ཉིན་གང་འཐབ་མོ་བྱས་པས་བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་བ་
 གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཡང་གྲོང་དེ་འཛིན་མ་བྱུང་ཅིང་བོད་དམག་བྲི་གཅིག་ཅུ་མ་སམ་
 པར་བྱས། ཇོ་ལྷན་ཁིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་ཁི་ཇོན་ལྷན་༥ ཉི་ཅིན་འླུ་史敬
 奉 ལྟ་གྱིས་བོད་དམག་གི་རྒྱབ་ནས་སློ་བུར་དུ་འཐབ་པས་བོད་རྣམས་སམ་སྟེ་
 ཕྱིར་ལོག། ཤར་ཇོ་༥ ཉི་ཀུལ་沙州 ཁིང་ཆེན་གྱི་དམག་དཔོན་ཇེ་ལུ་ལུ་
 ལྟ་༥ ཀུལ་ཉིན་周鼎 གིས་སྟེང་སྟོབས་ཆེན་པོ་འཐབ། བོད་ཀྱི་བཅན་

པོས་རང་གི་དཔག་སྒར་རྣམས་ལྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་རི་ལ་སྤྲོས་ནས་དཔག་དཔོན་ཁང་ཅི་
 ཟེར་། ཁང་ཁྱི་སྤུམ་རྩེ་ཤོ་སྒྲི་མི། ལ་སྤྱང་ཁྱིར་བསྐྱར་དགོས་པའི་བཀའ་
 ལེབས། རེབ་བྱུ་རང་གིས་རྟོར་ལ་སྤྱགས་དན་ཁྱས་ཀྱང་ལོ་གཅིག་ལ་སྤྱགས་
 མ་སྒྲིབས། ཡང་སྤྱང་མེ་ལ་བསྤྱགས་ནས་དཔག་དང་བཅས་ཤར་ཕྱགས་སྤ་
 འགྲོ་དགོས་བསམས་ཀྱང་ཀྱན་གྱིས་མ་མཉན། དཔོན་ཡན་རྩ་། ཡན་ཁའི་ཁྱུ་
 སྐྱོ། བྱ་བ་ནངས་མོ་ཞིག་རྩ་རྩ་འཆོལ་དུ་འགྲོ་སྐབས་དཔོན་རིབ་ཉང་གི་མདུན་
 ཏུ་སྒྲིབས་པར་འཁོར་གྱི་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་མདའ་བརྒྱབ། འོན་
 ཀྱང་ཁོས་རང་སྤྱང་ཐབས་མ་བྱས་པར་བཤད། ཕྱིས་ཅ་ན་ཁོས་ཞེ་ནད་གྱིས་
 དཔོན་ཅིལ་ཤར་། ཀྱུ་ཏུ་རྩུ་ཁྱུ་ཤེ་ལྷ། བསད་ཅིང་ཁོང་ཆེན་གྱི་དཔོན་
 ཡང་སྒྲེ་ཐག་པས་བཤམས་ཏེ་བསད་ནས་རང་ཉིད་སྤྱང་གི་གཙུག་པོར་བྱས། སོ་
 བརྒྱད་སོང་བ་དང་ཡན་རྩེ་འབངས་རྣམས་ལ་གཞུང་གི་འབྲུ་མཛོད་ནས་འབྲུ་
 བྲེ་རེ་ལ་གོས་ཆེན་ཁ་རེ་སྟེར་དགོས་པའི་སྤྱལ་བརྒྱགས་པར་ཕལ་མོ་ཆེས་ཉན།
 ཡན་རྩ་དགའ་ནས་འབངས་རྣམས་ལ་འབྲུ་ཡོད་ན་འཆོལ་བྱག་གི་བར་དཔག་
 རྩེད་ལུས་སྤྲས། འོན་ཀྱང་ལོ་གཉིས་སོང་བ་ན་རྩ་ཆས་ཐམས་ཅད་ཟད། དེ་
 བསལ་ཁོ་ཕྱགས་རིའི་ཁ་ལ་འཛོགས་ཏེ་པོད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་སྐད་ཆེན་པོས་སྤྱང་ཁྱིར་
 རྩེད་རྣམས་ལ་སྟེར་བས་དེད་རྣམས་ཕྱི་ལ་འཐོན་རྩུ་ཡིན་སྤྲས་པས་པོད་རྩོན་ཁང་
 ཅི་ཟེར་གྱིས་ཀྱང་ཉན། ཡན་རྩ་དཔག་དང་བཅས་པ་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་པོད་ལ་མགོ་
 འདྲད། སྤྱང་བསྐྱར་ནས་བཟུང་ཤོར་གྱི་བར་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་སོང་། པོད་ཀྱི་
 བཅན་པོས་ཁང་ཅི་། ཁང་ཁྱི་སྤུམ་རྩེ་ཤོ་སྒྲི་མི། ཟེར་བ་ཡུལ་དེའི་དཔོན་
 ཏུ་བསྐྱོས། མི་རིང་བར་པོད་རྣམས་ཡན་རྩ་ལ་རོ་ལོག་ལྟེད་པའི་དོགས་པ་ཆོས་
 ཏེ་ཁོའི་ལྷམ་ལ་དུག་ལྷགས་པས་ཤི། ཡུལ་གྱི་འབངས་མི་རྣམས་པོད་ཀྱི་ཆས་
 ལྟོན་ཏུ་བརྒྱག་ ས་མེས་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་དུས་རྒྱུ་ལོས་ལྟོན་ཏེ་དུས་དུས་
 བསྐྱར་སྤོས་རྣམས་སྤྲས་ཏེ་བཞག (འདས་རྩེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༦༠) ལོར་མ་མུ་
 རྩེད་ཁྱི་ལ་ལེབས། ཐེན་ལྷོ་། ཐེན་ཅི་ཐུ་ཐུ། པོད་དུ་མོ་ཉར་བཏང་།

པོ་ཉ་མ་སྒྲིབས་པའི་ཐོན་བོད་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆམས་སུ་སྒྲིབས་ཏེ་ཡིང་བྱ་བ་
 [[ཡིན་ལུ་灵武]] ལ་མཁར་བཏབ། ཅིན་སའེ་ཡང་[[ཆིན་སའེ་ཐུང་清
 塞峰]] ལྷ་བའི་མཁར་བཅམ། ཇིན་ཙོ་[[ཅིན་ཀུ་涇州]] ལ་བཅམ་
 བས་ཀྱང་འབྲམ་དུ་དམག་མར་བཏབ། དེ་ཙན་ཐེན་ཅུའེ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་
 ཡོད་སར་སྒྲིབས། བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་མནའ་སྒྲིལ་དུ་འཇང་བུ་[[ཐང་ལུ་
 长武]] ལ་ཆོགས་དགོས་ཟེར་བར་ཁོས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱལ་བས། བོད་
 རྣམས་ཡིད་ཆེས་ནས་ཇིན་ཙོ་ནས་ཞག་གཅིག་གི་ལམ་ཁར་མར་སྐྱོད་སྐྱོད་
 བས་དཔོན་ལན་ཞེའུ་ཙན་[[ལེང་ཏུ་ཆན་梁守谦]] ལ་མཁར་བརྒྱད་ཀྱི་
 དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཤིང་ཇིན་ཙོའི་ཡུལ་བསྐྱུང་དགོས་པའི་བཀའ་ཡང་
 ཐེབས། དཔོན་ཁོའེ་ཐུང་[[ཏེའེ་ཐུང་邠同]] བོད་ལ་ཆིངས་སྐབ་དུ་བཏང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་ཏང་ཐུང་གི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ལ་དག་ཕྱིད་པས་བོད་དམག་བོས་
 ཏེ་ཤ་རྩར་སྒྲིབས། དཔོན་ཏེའེ་ཙོས་ཁོང་རྣམས་དང་འཐབ་ཉེ་མི་མང་པོ་
 བསད། ཇིན་ཙོ་[[ཐིན་ཀུ་分州]] བས་དཔོན་ཁི་ཀོང་ཡན་[[ཁི་ཀོང་
 ཡན་李光颜]] དམག་ཁྱིད་དེ་སྒྲིབས་སྐབས་བོད་ཕྱིར་ལོག་ བོད་ནས་སྐར་
 རྒྱ་ནག་དུ་པོ་ཉ་བཏང་ཞིང་དེ་དང་དུས་མཉམ་སུ་ཡོད་པའི་[[ཡུ་ཀུ་雅州]]
 ཁོང་ཡང་བཅམ། ཁོང་ནས་དཔོན་རྣམས་ལ་ས་མཆམས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་
 བཀའ་ཐེབས།

ཅན་ཆིང་གི་ལོ་དང་པོ་(སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༦༥) ལ་རྒྱ་
 དང་རྟོར་གཉིས་མཐུན་ལམ་གྱི་ཆིངས་ཡིག་གསར་དུ་བྱས་པར་སོས་ཏེ་བོད་ཁོས་
 བས་ཅིན་ཟེ་ཐུ་[[ཆིན་སའེ་པའེ་清塞堡]] ལྷ་བའི་མཁར་བཅམ། དེའི་
 རྗེས་བོད་ནས་སྒྲོན་ཙོ་ཁི་ཞེ་ཟེ་[[ཞང་ཁྱི་ཤོག་尚绮力陀思]] པོ་ཉར་བཏང་
 ཉེ་རྒྱ་ལ་མནའ་སྒྲིལ་བའི་གྲོས་བཏང་བར་ཁོང་ནས་ཀྱང་གསན། འདི་ནས་
 མར་ལ་ལྷ་སའེ་རྩོ་རིང་ལ་གསལ་བའི་ཐུང་བ་དག་ཡིན། རྒྱ་སྒྲོན་ཅུའེ་རྗེ་
 [[ཚུའེ་ཀྱེ་崔植]] དང་། ཏུ་ཡུ་འན་ཡིན་[[ཏུ་ཡུ་ཡན་杜元颖]]

དང་། བང་ཚྭ་ [ལང་པོའ་王播] རྒྱལ་སྤྱི་མཐའ་ཡིག་ལྷ་ཁང་ཆེན་
 མོར་སྒྲིག་དགོས་ཟེར། ལྷག་སྤྱི་ལྱི་དོད་མ་པ་ན་རེ། སྤར་གོང་མ་ཚུ་
 [སུའུ་ཚུང་肅宗] དང་ཏེ་ཚུང་[ཏེ་ཚུང་代宗] མཐའ་སྤྱི་ལྷ་ཁང་
 འདྲ་མེད་ཟེར། འོན་ཀྱང་གོང་མ་ཏེ་ཚུང་མཐའ་སྤྱི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་
 མཐའ་ཡིག་བསྒྲགས་ཡོད། ཕྱིས་ཕུན་ཐང་[ཕྱིན་ལིང་平凉] ཞིང་ཆེན་དུ་
 མཐའ་ལ་ཆོག་ས་སྐབས་ལྷག་ས་དེ་ཉམས་པས་སྤར་བཞིན་བྱེད་པ་འཐད་ཟེར།
 གོང་ནས་ཁྱི་དཔོན་ལི་ཡུ་འན་དུན་[ལུའུ་ཡན་ཀྱིན་刘元鼎] བོད་དུ་པོ་ཉ་
 བསྐྱོལ། སྤར་བྱེད་མཁན་ལི་ཞེ་ལོ་འོ་[ལུའུ་ཏེ་ལོ་འོ་刘师老] ཁོའི་སྒྲགས་སུ་
 བསྐྱོལ། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་གའོ་[ཏན་ཀོ་韩皋] ཁྱིམ་ས་དཔོན་ནི་
 ཟན་ལྷ་[ཉེའུ་མེང་འུའུ་牛僧孺] ལྷས་ཁྱུངས་ཀྱི་ཁྱི་པ་ལུའུ་པན་[ལིས་
 ཅང་李降] ཞེ་ཡི། [ལོ་འོ་མེན་肖俛] ཡན་ཡི་ལིན་[དབྱང་དཔྱི་ལིན་杨
 於陵] བེ་ཞོ་[མེ་ཏུའུ་韦纘] འོ་ཏུན་ལྷ་[ཀའོ་ཚུང་འུའུ་赵宗儒]
 མེའུ་[མེ་ལུའུ་裴武] ཐུ་སའི་དོད་མ་པ་ལི་བཀྱན་ཙ་[ལུའུ་ཀྱང་ཤྱ་柳公
 绰] དམག་དཔོན་གོ་ཚུང་[གོ་ཚུང་郭从] རྒྱལ་སྤྱི་པོ་ཉ་སྤོན་པོ་
 ལོན་ལོ་ལོ་[སྤོན་ན་ལོ་ད་论纳罗] དང་ལྷན་དུ་ཐུལ་སའི་རུབ་སྒྲགས་ཀྱི་
 མཐའི་གྲང་ཁྱིར་ཕྱི་མར་མཐའ་སྤྱི་ལྷ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། མཐའ་ཡིག་
 དུ་བོད་ཀྱིས་བཅན་པོས་ཐུལ་ཁབ་གཉིས་དམག་འཁྲུག་མི་བྱེད་པ་དང་། པན་
 ཚུན་ཀྱི་མི་བཟུང་ན་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་ཏེ་བས་གོས་ཕྱིན་ནས་རང་ལྷལ་དུ་སྤྱི་ལྷ་
 དགོས་ཕྱི་བའི་དོན་ཆེན་གཉིས་བཀོད་དགོས་ལྷས་པར་གོང་ནས་ཀྱང་གསན།
 འདིར་ལྷ་སའི་དོ་རིང་ལས། བོད་ཀྱི་གཉིས་ད་ལྷར་དུ་མངའ་བའི་ལྷལ་དང་
 མཆོམས་སྤང་ཞིང་། དེའི་ཤར་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐུ་ཆེན་པོའི་ལྷལ།
 རུབ་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་བོད་ཆེན་པོའི་ལྷལ་རྟེ། དེ་ལས་པན་
 ཚུན་དམར་ཕྱི་འཐབ། དམག་ཕྱི་དངས། ལྷལ་ཕྱི་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐའ་ཡིད་མ་ཆོས་པ་
 ཞིག་ཡོད་ན། ཕྱི་བཟུང་ཞིང་གཏམ་དྲིས་ཏེ་བཟངས་ནས་ཕྱིར་བཏང་ངོ་། །

ཞེས་གསལ། མནའི་དུས་སྤང་དུང་བོད་དམག་ནམས་ལུ་ཇོའི་[[ལུ་ཁྱུ་
魯州]] ལུ་ཁྱུ་ཇོད། ལིན་ཅ་[[ལིན་ཁྱུ་靈州]] ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་ལི་
ཇིན་ཅན་[[ལི་ཅིན་ཁྱུ་李進城]] གྱིས་ཏུ་ཞིས་ཞན་[[ཏུ་ཇི་ཅན་大石
山]] ཅུ་བའི་རིར་ཁོང་དག་དང་འབབ་པས་རྒྱལ། བོད་ནས་སློན་ཇོའི་ཁོ་
ཅན་[[ཁྱའི་ཁོ་ཁྱུང་趙國章]] སྔ་ཉར་བཏང་། ཁོང་དང་ལྷན་དུ་རྒྱའི་སློན་
པོ་ནམས་ལ་ཡི་གེ་དང་སྒྲེས་བཟང་ས།

ལུ་དེའི་རྗེས་མ་(སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༦༦) ལ་བོད་ནས་རྒྱ་
ནག་ལ་ས་མཆོམས་སྤྱོད་རིང་འཇུགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་བཏང་། དཔོན་ལི་
ལུ་འན་ཏུན་བོད་གྱི་སློན་པོ་ནོ་ལུ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ལ་མནའ་སྒྲེལ་དུ་བཏང་།
བོད་ནམས་ཁོང་མའི་མཆོན་ཆིངས་ཡིག་གི་སྟེང་དུ་འགོད་དགོས་ཚུལ་ནན་ཏན་
དུ་སྒྲུབ། དེ་ལ་རྒྱའི་སྔ་ཉ་ལི་ལུ་འན་ཏུན་དེས་བོད་ཆེན་[[ལུ་ཁྱུ་ཁོ་武]]
རྒྱ་བོ་བཀལ་ནས་མཐར་གྱིས་སྔ་རྒྱའི་འགྲམ་དུ་སླེབས། དེར་གོང་མ་བཀའ་
བུའི་[[ཀོང་ལུ་光武]] དུས་སྤྱི་བཅུགས་པའི་བམ་པ་ད་དུང་སྤྱོན་མེད་པར་
ཡོད་པ་མཐོང་། ལན་ཇོའི་ལུ་དེ་བོད་གྱི་ཆབ་འོག་ཡིན་ཁྱུང་འབངས་ནམས་
རྒྱ་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན། ཞིང་ས་བཟང་ཞིང་བཟང་ཤིང་གིས་སྤྱོགས་དེ་བམས་
ཅད་དུ་བྱབ། འབངས་ནམས་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྔ་ཉའི་གཏུགས་དང་དར་ཆ་
མཐོང་ནས་སྤྱོགས་བམས་ཅད་ནས་ལམ་གྱི་ངོས་སུ་འདས། ལང་ཅི་ཆེན་
[[ལུང་ཁྱེ་མཁར་龍支城]] ཅུ་བའི་གོང་གི་བར་དུ་རྒྱའི་སྔ་ཉ་ལ་ཕེབས་སྒྲེལ་
ཞུས། མི་རྒྱུད་མོ་སྟང་གཅིག་ཅུམ་ལུས་མོ་ས་ལ་བཅུགས་ནས་དུ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་
སྔ་ཉ་ལ་ཞུས་པ། ཁོང་མ་ཆེན་པོ་སྤྱི་འཆོ་བཟང་ངམ། རེད་ནམས་སྤྱོན་བོད་
གྱིས་བཟུང་ནས་ཁྱིད་པའི་རྒྱ་འབངས་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅ་ཡིན། ས་མེས་ནམས་
བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་དུ་རྒྱུད་དེ་ལུ་འདིར་བཞག འོན་ཁྱུང་ད་ལྟའི་བར་རེད་
ནམས་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ལྷགས་མ་བཟེད་པར་ཡོད། ཁོང་མ་ཆེན་པོས་རེད་ནམས་
འདི་ལྟར་ཡོད་དགོངས་སམ། ད་རྒྱ་ནག་གི་དམག་ནམ་ཞིག་འདིར་སླེབས་

ཡིན། སི་ཙི་ལི་ཁྱེས་ལ་སྒང་ཆེ་ཆེ་ལོ་ལོ། བྱ་བའི་བྲག་འཕྲང་བརྒྱད་ནས་
 རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་ལམ་ཞིག་ཕྱང་ཞིང་། ལམ་དེ་ནས་ཕྱར་(ཁྱི་ཕྱི་གཙུག་བཅན་
 སྐབས་)འཛིན་ཆང་། སྐམ་ཤིང་། ཀྱང་རྩ་བོ་དུ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཅིང་། མི་
 གུ་། སྐམ་ཆེ་ཆེ་ལོ་ལོ། བྱ་བའི་བྲག་ཆེན་དུ་ཀྱང་རྩ་བོ་དུ་གཡོག་གི་སྒར་བཏབ་
 པ་ཡིན་ཟེར། ད་ལྟ་མཐུག་སྐྱོང་ཆུལ་རབས་ཀྱི་དཔེ་མཆོད་ཅམ་སྐྱབ་ལྷན་
 བསྐྱར་བར་དེ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 དཔུང་ས་དེ་གཙང་པོའི་བྱང་འབྲུམ་དུ་འདུག བཅན་པོའི་བཞུགས་སྒར་གྱི་
 མཐའ་ལ་ཤིང་གི་རྩ་བས་བསྐྱར། སྐམ་ཆང་བཅུ་དེའི་བར་ན་མཐུང་དེང་པོ་དེ་
 བཅུགས་ཤིང་མཐུང་བརྒྱ་ཕྱག་ཅམ་འདུག རྩ་བའི་ནང་དུ་སྒར་ཆེན་ཞིག་
 བཏབ། ཆུལ་སྐོ་གསུམ་དང་སྐོ་དེ་རྩམས་ཀྱི་བར་ལ་སྐོ་པ་བཅུ་ཕྱག་དེ་ཡོད།
 སྐོ་པ་མཐུན་ན་སྐོ་པ་མཆོད་ཀྱིན་པའི་དམག་གི་སྐུ་སྐྱང་དང་། བརྩེ་མགོ་ལ་བྱ་
 གཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ལྷོན་ཅིང་སྐྱག་གི་པགས་པ་སྐྱེད་ལ་དཀྱིས་པ་དག་གིས་སྐྱབ་ཆུལ་
 བརྒྱུད་བར་བྱེད། སྐྱར་གྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ན་ལྷས་ལ་མཆོད་ཆ་སྐྱོགས་ཡོད་མེད་
 རྟོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གཏོང་། རྩ་བའི་དབུས་ན་དབུ་གུར་གྱི་ནང་དུ་བར་དུ་
 མཐོ་བ་ཞིག་དང་། དེའི་ཕྱོང་ན་ཡང་བར་དུ་མཐོ་བ་པོ་ཆེའི་རྩ་བས་སྐྱར་བ་
 ཞིག་གི་ཕྱོང་དུ་བཅན་པོ་བཞུགས། སྐུ་ལ་སྐོ་སྐྱག་ནག་གསལ་ཞིང་སྐོ་རགས་
 ལ་གསེར་གྱི་རལ་གྱི་ཞིག་བཏགས། བཅན་པོའི་མཐུན་ན་གསེར་ལས་བྱས་
 པའི་སྐྱག་དང་གཟིག་ལ་སྐྱགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གཞུགས་བརྒྱན་རྩམས་
 བཞུགས་ཏེ་བཞག (འདི་དག་ཀྱང་རྒྱང་ལྷ་ཕྱི་བཞེད་གཞུགས་མེན་ནམ་སྐྱམ་
 ལར་གཞུགས་འདི་བཞེད་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་བཞེད་ཆུལ་པའི་རྟགས་མཆོད་
 ལས་བྱས་སམ་སྐྱམ་ཞེ། ཤར་དུ་རྩ་བའི་རྩམས་འབྲུག་གི་རྟགས་སྐྱེད།
 བྱང་དུ་སྐོ་པོ་དང་རྩ་བའི་སྐོ་པོ་མཁའ་ཕྱིང་གི་གཞུགས་དང་། ལུ་བྱ་ཕྱི་
 སྐྱིང་པ་སྐོ་པོ་སེང་གེའི་གཞུགས་དང་། རྩ་བའི་རྟགས་ལ་བྱེད་པས་
 སོ།) བཅན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་སྐྱོན། སྐྱོན་པོ་རྩམས་བར་

རིམ་ལོག་མའི་ཉིང་དུ་གནས། ཀུན་ལོ་ཉ་འབྱོར་བ་དང་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་
 དེ་ནི་《སྒྲིལ་ལྷག་བཞེར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་》མནའ་ལྷུལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲིལ་ས། དེ་
 གས་བཅན་པོའི་བཞུགས་སྐར་གྱི་གཡས་ལྷགས་སུ་སྒྲིལ་ཆེན་ཞིག་བཏང་།
 གསལ་ཆོགས་དང་ཆང་འབྲུལ་བའི་ལྷགས་སྤུལ་རྣམས་ཀྱི་ནག་དང་ཅུང་ཟད་
 འདྲ། ཉོད་སྤྱད་པལ་ཆེར་ཀྱི་ནག་གི་ཡིན་འདུག རྩལ་མོ་བྱེད་སྐབས་ཅིན་
 ཀྱི་ཀུལ་པོའི་དུས་ཀྱི་དམག་སྤྱུ་ཡང་ལེན་པར་འདུག (ཅིན་དེ་སངས་རྒྱས་
 དང་དུས་མཉམ་ཅམ་གྱི་ཀུལ་བརྒྱད་ཅིག་ཡིན་ཅིང་ཀྱི་ནག་ལ་མ་དུ་ཅི་ན་ཞེས་
 འབོད་པ་ཡང་ཀུལ་པོ་འདིའི་མཚན་ལས་དུས་པ་ཡིན་སྟེ།) དེ་མིན་ལྷུལ་
 གཞན་གྱི་སྤྱུ་ཡང་ལེན། མནའི་ཁང་བུའི་ཞེང་དུ་གོམ་བཅུ་དང་མཐོ་བྱང་བྱ་
 གཉིས་ཅམ་ལྟར། (དབྱེད་ལྷུའི་ལྷ་ཁང་གི་རྩི་རིང་དུ་ཡང་ནམ་ཞིག་མནའི་
 ཁང་བུ་འདི་སྤྱོད་གོས་བྱུང་ན་ཡང་། སྤགས་བྱུང་བས་ཐ་ཆོག་གལ་ཆེན་རྣམས་
 རྩི་རིང་ལ་བྱིས་པ་གཅིག་དང་། དེའི་འདྲ་བྱས་ཀུལ་པོའི་ལྷག་སྤུལ་དུ་བཞག་
 པ་གཅིག མནའ་ཡི་ཁང་བུ་འཇུག་ལྷུའི་སྤྱུ་མཁར་གྱི་དབྱེད་པས་ཅན་གཅིག་གི་
 བྱང་དུ་བྱས་པ་ཉི་ཤུ་མ་ཡིད།) ཀྱི་ནག་གི་པོ་ཉ་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་པོ་བཅུའི་མདུན་དུ་
 བཅད། མནའི་ཁང་བུའི་མདུན་དུ་ཀུལ་པོ་(དཔོན་) བརྒྱ་ཅམ་ཆོགས།
 དེ་ནས་མནའི་ཁང་བུའི་ཉིང་དུ་འབོལ་གདན་བཤམས་པར་བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་
 འཛོགས་ཏེ་མནའ་ཡིག་བསྐྱགས། ཁོའི་དྲུང་ན་ཉོད་པའི་སྒྲིལ་པོས་དེ་སྤྱད་
 གཞན་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ཆོགས་མང་ལ་གོ་བར་བྱས། སྒྲིལ་ཆེན་ཁོར་རང་མ་གཏོགས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་ལ་ཁྱག་བྱགས། (རྩི་བའི་དབྱེད་སྤྱུའི་རྩི་རིང་ཡང་སྤྱག་
 ཆགས་བསད་དེ་མནའ་ཡང་བོར་ཞེས་བྱུང་།) མནའ་ཆར་ནས་སྤར་ཡང་ཤུག་སྤྱ་
 བྱེའི་ཆོས་ལྷགས་བཞེན་མནའ་བསྐྱུལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུངས་ཅུ་བཏང་།
 ཆོག་ཆར་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ལེགས་སོ་བརྗོད་ཅིང་མཆོད་ལྷགས་ནས་
 བབས། ལེ་ཡོན་དུན་ཀྱི་ནག་དུ་ཕྱིར་ལོག་ བོད་ལ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་
 འང་ཏ་ཅན་(འང་ལྷག་བཅན་) དེ་ཏ་ལྷ་ཆོའན་《ཏ་ལའོན་大夏川》ཅ་

བའི་ཡུལ་ན་སྟོང་། ཁོས་ས་གནས་གྱི་དཔོན་དང་ལས་བྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་
 བསྐྱོ་ནས་མནའ་ཡིག་བཟུན་ཅིང་དཔོན་རྣམས་ལ་རང་གི་ས་གནས་སུང་བ་
 དང་གཞན་གྱི་ས་ལ་མི་འཆེ་བའི་བཀའ་བཞག་ ཞང་ལྷག་བཅན་རྒྱའི་ཕ་ཉ་
 དང་གཏམ་བྱེད་པ་ན་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་རྟེན་༥ ཡུ་ཁྱར་回紇 ༥ ཕུ་བའི་རྒྱལ་
 ཁམས་དེ་ཡུལ་ཕན་ཞིག་ལས་མེད། སྐར་དེད་རང་ཁོང་རྣམས་འདུལ་བའི་
 ཕྱིར་ཡུལ་དེ་རང་ལ་སོང་། ཁོང་པ་དག་གི་རྒྱལ་ས་དང་ཉིན་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་
 སློབས་པ་ན་རྗེ་བཅན་པོ་སྐྱ་གྲངས་པའི་གཏམ་ཐོས་ཏེ་ཕྱིར་ལྷག་དགོས་བྱུང་།
 ཁོང་རྣམས་རང་རེ་ལ་དག་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ལ་ཁྱེད་རྒྱ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་
 སྐྱག་པ་ཡིན་ཟེར། ཕ་ཉ་ལི་ཡུའན་ཏུན་གྱིས་རྟེན་རྟེན་རྣམས་སྟོན་རྒྱ་ལ་གྲགས་
 དན་ཡང་མང་དུ་བྱས། ཏག་ཏུ་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་དང་མི་འགལ་བ་བྱེད།
 དེད་ཅག་གི་ས་གནས་རྣམས་ལ་མཆོན་ཆའི་སློབས་གྱིས་མ་བཀལ། དའི་ཕྱིར་
 རྒྱ་རྣམས་ཁོང་དག་ལ་གུས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་སྐྱས་པས་ཞང་ལྷག་བཅན་ཁ་རྟོག་
 པར་སྟོང་། (འདི་བོད་ལ་བྱར་བ་བ་ཡིན་པར་སྟང་།) དེ་ནས་ཕ་ཉ་ལི་
 ཡུའན་ཏུན་ཏུན་ཁྱའི་རྒྱ ༥ བཅོང་རྒྱ་湟水 ༥ བཀལ་ནས་ལན་ཆོའན་གྱ་
 ༥ ལུང་ཆོན་ཀུའུ་龙泉谷 ༥ ཕུ་བའི་ཐང་གི་རུབ་བྱང་དུ་སློབས་ཆེ་དེ་ནས་རྒྱའི་
 དམག་དཔོན་གེ་བླ་ཏན་༥ ཀི་ཏུའུ་ཏན་𠵿𠵿𠵿𠵿 ༥ གྱིས་བཞིགས་པའི་སའི་
 མདའ་རྩ་ཡོད་པ་ཡང་མཐོང་། ཏན་ཁྱའི་རྒྱ་བོ་དེ་མན་གྱ་༥ མོང་ཀུའུ་蒙
 谷 ༥ ལས་ཐོན་ཏེ་ཁོན་ཅུན་༥ ལུང་ཆོན་龙泉 ༥ ཕུ་བའི་ཡུལ་ན་མ་རྒྱ་དང་
 འབྲེས། མ་རྒྱའི་སྟོན་ན་ཏུན་ཅི་ལན་༥ ཏུང་ཅི་ལེང་洪济梁 ༥ ཕུ་བའི་ཟམ་
 པ་ཡོད། དེ་ནས་སྟོ་རུབ་ཐོགས་སུ་ལེ་དབར་ཉིས་སྟོང་ཅམ་རྒྱ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱང་བས་དཔྱིད་དུས་མིས་ཀྱང་བཀལ་བྱུང་། དཔུར་སྟོན་གྱ་དགོས། དེ་ནས་
 ལེ་དབར་སུམ་བརྒྱ་སོང་བའི་རྩ་ཐོགས་སུ་རི་གསུམ་ཡོད་པའི་དབུས་མ་ཅི་ཞན་
 ༥ ཅི་ཏན་紫山 ༥ ཕུ་བའི་རོས་འདལ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཐོ། ཡན་ཐིང་ཆོན་
 པའི་མདུན་རོལ་ཏུ་ཡོད། སྟོན་རི་དེ་རྣམས་ལ་གུན་ལུན་༥ སུ་ཏུ་昆仑 ༥

ཟེར། བོད་རྒྱལ་ས་མི་མོ་ལ་ཞེས་འབོད། (དེང་སང་ཅི་ཞན་ལ་བ་ཡིན་
 ཉར་རྒྱལ་ཟེར།) དེ་ནས་ཤར་དུ་ཅང་ངན་《长安》བར་ལེ་དབར་ལ་
 བརྒྱལ་ད། རི་དེ་དག་ནས་མ་ཆུ་འཛོན། ཆུ་སྟོང་བ་སྟོང་ཆེ་ཞིང་ཆུ་བ། དེ་
 ནས་ཆུ་གཞན་དང་འབྲེས་ཏེ་ཁ་དྲག་དམར་ཞིང་རྩྭ་མར་སང་། དེའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་གཞུང་《ཞེ་རང་པུ་མེ》ཕ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྟེ་རྟང་《རྟི་
 རྟང་河湟》ཞེས་འབོད། ...མ་རྒྱུ་མག་མོ་རྟེ་《མོ་རྟི་莫贺》ཕ་བའི་བྱེ་
 ཐང་ནས་ལེ་དབར་ལ་བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་ཡོད། བྱེ་ཐང་དེའི་ཞིང་ལ་ལེ་དབར་ལ་
 བརྒྱ་དང་བྱང་དུ་ཤར་《ཏུ་ཤུ་沙州》ནས་ལྷོ་རྒྱ་བ་དུ་བོ་གན་《འ་ལ་吐
 谷浑》ཕ་བའི་ཡུལ་ལ་ཐུག་ རྩྭ་གས་དེའི་བྱེ་ཐང་ཐར་ཕ་ལ་ཡུལ་དེ་བ་
 རྒྱལ་ས་མཐུག་མ་ཞེས་འབོད། ཡུལ་དེ་རྒྱལ་ས་ལ་བྱེད་མ་ཉལ་ལེགས་པར་
 བལྟས་སང་།

བོད་ཀྱི་ཁྱུ་ལ་ས་ནས་སྒྲོན་སེལ་བྱེ་《སྒྲོན་ལྷག་ཞི་论悉裁息》ལེགས་
 མའི་ཡིག་དང་བཅས་པ་གོང་དུ་བཏང་། གོང་ནས་ཤར་རྩྭ་གས་ཐུ་ཐུང་དམག་
 དཔོན་ལིན་ཏུ་བོན་《ལིན་ཏུ་ཐུང་令狐通》དང་སྒྲོན་ཏུ་ཅེ་《ཏུ་ཅེ་
 杜载》གཉིས་བོད་དུ་བཏང་། ཡོ་དེ་རང་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཆེན་ཞང་ཅི་མེར་
 《ཞང་ཁྱི་མུ་尚绮心儿》གྱིས་རྟེ་རྟང་དང་རྟང་ཐུང་པ་བ། བོད་སྒྲོན་
 ཆུང་བ་ཞང་ཏེ་ཐས་《ཞང་ཏེ་ཐར་尚设塔》རྟ་དམག་ཁྱི་གསུམ་ཁྱི་དེ་མེ་ལྷ་
 ལན་ལེན་《ལྷ་ལན་ལེན་木兰梁》ཕ་བའི་ཐམ་པ་དང་ཉེ་བར་རྟ་རྒྱལ་ས་རྩ་
 ཁ་ལ་བཏང་། ཡོ་རྩེས་མར་བོད་ཀྱི་ཕ་ཉ་སྒྲིབས་ཏེ་གོང་མའི་མདན་དུ་གསེར་
 ཀྱི་ཐེར་མ། དེ་ལ་ཀྱི་བའི་རུ། ཤ་བ། གཡག་མང་པོ་བཅས་ལུ།
 བོ་ལི་《པོ་ལི་宝历》དང་ཐེ་རྟི་《རྟི་ཏུ་大和》ཁྱི་ཡོ། འདས་རྩེས་
 ཀྱི་ཡོ་༡༩༧༠དང་༡༩༧༠)ལ་བོད་ཀྱི་ཕ་ཉ་ཐུ་གཉིས་སྒྲིབས། ཐེ་རྟི་ཡོ་
 ཐུ་པ་(འདས་རྩེས་ཀྱི་ཡོ་༡༩༧༥)ལ་བོ་རྩེ་གོང་ཁྱེར་ཀྱི་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་
 བྱི་རྟི་མོ་《རྟི་མོ་悉恒谋》རྒྱ་ནག་གི་འབངས་ཐུ་འདུས། ཁོ་པ་རང་གི་

མངའ་འབངས་བཅས་ཇོན་འདུ་ཚུགས་སུ་བྱས་པར་ཇོན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་
 དཔོན་མི་དེ་ཡིས་ [ལི་ཏེ་ཡུ་李德裕] ཁོ་དང་འབྲད་ནས་ལག་ནས་ཐམ་ག་
 དང་མཆོན་ཆ་ཉིས་བྲངས་ཏེ་གོང་མ་ལ་སྟོན་སྟོན་བྱས། བེ་ཇོན་གྱི་དེ་རི་
 མཐོན་པོའི་ཆེར་ཡོད་ཅིང་ཚུགས་གསུམ་ནས་ཇོན་ [ཅང་江] ཕུ་བའི་རྩུ་བོས་
 བསྐྱར། ཟི་ཁོན་ནས་བོད་ལ་འགྱུ་བའི་ལམ་གནད་ཅིག་ཡིན། རྟོན་གྱི་ཆོས་
 ཏེ་ཞི་དང་ལུང་ཡི་ཕུ་བའི་ས་ཐམས་ཅད་བོད་གྱི་ལག་རྩུ་ཤོར་བ་ན་ཡང་བེ་ཇོན་
 གྱིང་གཅིག་ཕུ་ལས། དེ་ནས་ལོ་སྟམ་རྩུ་སོང་བ་ན་བོད་གྱི་བྱུང་མེད་གཅིག་
 གྱིང་པའི་དམག་མི་ཞིག་དང་བཟའ་ཚང་དུ་འདུས་པ་མའི་བྱ་གཉིས་ཆེར་བསྐྱེད་
 པ་ན་མཆོན་ཞིག་ལ་མཁར་སྟོ་ཕྱེ་སྟེ་བོད་དམག་ནང་དུ་བྱིད། དེ་ལྟར་བེ་ཇོ་
 བོད་གྱི་ལག་རྩུ་ཤོར་ནས་གྱིང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ཡང་སྟོས་ཏེ་བོད་ལུ་ཅིང་ [འོ་ཡུག་
 མཁར་无忧城] ཕུ་བར་བཏགས། (འུ་ཡུག་ཤིང་ཡིན་ནམ།) དེ་ནས་
 བཟུང་གྱུ་ནག་རྩུབ་ཚུགས་ནམས་བཅོམ་ཞིང་ཞིང་ནམས་བརྟག་པར་བྱས།
 དམག་དཔོན་བེ་གའོས་མཁར་དེ་འཛིན་འདོད་ནས་ལོ་ཤས་བསྐྱར་གྲང་མ་རྩས།
 གོང་མས་བོད་སྟོན་ཟི་ཏིན་མའི་དོན་གྱི་སྐྱོར་ནམས་ལས་ཁྲུང་ས་གྱི་དཔོན་ནམས་
 ལ་གཏད་པར་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོས་བྱས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་
 ཟེར། འོན་ཀྱང་སྟོན་ཏིན་ཟེན་ཞོན་རེ། བོད་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ས་ལེ་དབར་
 ཁྱི་སྟག་ཡོད། ཞིང་ཆེན་གཅིག་ཤོར་བས་བོད་ནམས་སྟོབས་ཉམས་པར་མི་
 འགྲ། ད་ལྟར་རེ་ནམས་བོད་དང་འདུམ་བྱས་ཏེ་ས་མཆོམས་གྱི་དམག་གྲང་
 ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས། ཆིངས་ཡིག་དང་འགལ་ན་རང་རེ་ལ་ཕན་
 མེད་པའི་སྟེང་དུ་སྐར་དམག་གྲང་འོངས་བར་རེས། ལར་བུ་བ་འདི་འདྲ་བྱེད་
 མི་ལ་གཏན་དན་འབབ། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་གཙོ་བོས་ལས་འདི་འདྲ་བྱས་ན་
 ཅིར་འགྱུར་ཟེར། དེར་གོང་ནས་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཔོན་ལི་དེ་ཡི་ལོ་བེ་ཇོ་དང་།
 སྟོན་ཟི་ཏིན་མོ་བོད་ལ་ཕྱིར་སྐྱོད་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱས། བོད་ནམས་
 གྱིས་ཟི་ཏིན་མོ་གཉེན་དང་བཅས་པ་ས་མཆོམས་སུ་བྱིད་དེ་གཞན་ལ་འཇིགས་པ་

— 268 —

སྐུལ་དུ་སྒྲིབས། གོང་ནས་དམག་དཔོན་ལི་ཇཱ་ཀ་ [ལི་ཅིན་李 瑋] བཅན་
 པའི་སྐུ་སྤྱང་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དུ་བཏང་། བཅན་པོ་ཐ་སྐུལ་སྤྱང་མེད་
 སྐྱོན་ཁང་ཡ་ལི་ [ཁང་ཡན་ལི་尚延力] ཕ་བ་གཅམ་བུ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་ཅི་
 ལི་དུལ་ [ཆེ་ལི་དུལ་乞离胡] རྒྱལ་པོའི་བྲི་ལ་བཞག་ ཅི་ལི་དུ་དེ་བཅུན་མ་
 ལིན་ཞིའི་ [མཆིམས་བཟའ་林氏妃] ཆ་པོ་ཡིན། བྲི་ལ་བཞག་དུས་ལ་
 གསུམ་ལས་མ་ལོན། རྒྱལ་སྤྱི་དུ་བཅན་མ་རང་གིས་བཟུང་། དེ་དུས་སྐྱོན་
 ཆེན་པོ་གེ་དུན་ནོ་ [སྐྱོན་ཆེན་རྩེ་ལྷག་ལྷ་大论结都那] པོ་བྱང་དུ་སྒྲིབས་
 པར་བཅན་པོ་གསར་པ་མཐོང་ནས་ཕྱག་ཁྱུང་མ་འཆལ་བར་ཁོན་རེ། བཅན་
 པོ་འདས་པའི་རྩེ་ན་གཉིན་ཆེན་འདི་ཙམ་ལུས་ཁྱུང་རྒྱལ་པོའི་བྲི་ལ་ལིན་ཞིའི་
 བུ་བཞག་ ཕྱིས་པ་འདི་འདྲ་ལ་སྐྱོན་པོའི་ནང་ནས་སྐུ་ཞིག་གིས་བཅི་མཐོང་
 བྱེད། བཅན་པོ་འདི་འདྲ་བས་མཆོད་པ་སྐུལ་བ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཞེས་
 པར་ངས། ད་ནི་རང་རེ་རྒྱལ་ཁམས་ཉམས་པའི་དུས་ལ་སྒྲིབས། ང་ལ་ནི་
 སྤྱི་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོབས་མེད། རྒྱལ་ཁམས་འབྲུག་ན་ཞི་བར་བྱེད་མི་རུས།
 དེ་ལས་ད་ལྟ་མི་ན་དགའ་ཞེས་རང་གི་མི་བཏོན་ནས་གདོང་ལ་མ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་
 བཏོན་ཅིང་དུ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་ལོག་ གཅམ་བུ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་གྲས་བྱས་
 ཏེ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་དེ་བཟུང་ནས་བྲིམས་ཀྱིས་བསད། རྒྱལ་དེ་ལ་སྐྱོན་པོ་གཞན་
 རྣམས་མ་དགའ།

ལོ་མིན་ཅན་ [ལོ་མིན་ཁོན་落门州] ཕ་བའི་ཡུལ་ན་ཕྱོད་པའི་པོ་དགེ་
 དམག་དཔོན་ཁང་གོང་རྩེ་ [ཁང་ཁོ་བཞེར་尚恐热] དེ་མི་རྒྱུད་ཁྱུང་ཞིང་
 གཡོ་ཆེ་བ་ཡིན། ཁོས་མི་ཕྱེ་ཁག་གསུམ་དང་གྲོས་བསྐར་བྱས་ཏེ་ཉ་དམག་བྲི་
 ཙམ་བསྐྱས་ནས་ཁན་རྩེ་ན་ཕྱོད་པའི་པོ་དགེ་དམག་དཔོན་ཁང་མི་ཅི་ [ཁང་པོ་
 པོ་尚婢婢] ས་བསྐྱར་ལ་འགྲོ་བ་བཅུམ། དེ་ནས་ལེ་རྩེར་ [མེ་ཀྱིག་滑
 州] སྒྲིབས་ཏེ་སྐྱོན་པོ་ཁང་བྱི་ལོ་ [ཁང་ཡུ་སྐྱོ་尚与思罗] དང་འཐབ་
 རས་པམ་པར་བྱས། དེ་ནས་ཟེན་ཅ་ [སུང་ཁྱུ་松州] ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབས་

ཏི་པོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་སྟེ། སྟམ་པ་སྐུ་ཐུ། རང་བཞེབས་ཏི་ཡ་ཞའི། འ་
 འ་ཐུ་གུ། རིགས་ཀྱི་མི་ཁྱི་བརྒྱད་དམག་ཏུ་བརྩས་ནས་ཏི་ཏི། ཐའོ་ཏི་
 རེ་ཁོ། ཕ་བའི་ཚུ་འགྲམ་ཏུ་མདའ་ར་བཅིགས། ཞང་གོང་ཚོས་དམག་
 དཔོན་སྟེ་ལ་སྟོན་ཆེན་པོ་སྟོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཅག་གི་རྩ་
 བཅན་པོ་བསྐྱངས། ར་ལ་ལྷས་ལྱང་བརྟན་ཏི་ཉེས་ཅན་དེ་རྣམས་གཞིས་
 དཀོས་པའི་བཀའ་བབས། བྱིད་རྣམས་མེད་སྟེ་དག་ལ་ཤོགས་བྱེད་དམ་ང་ལ་
 བྱིད་རྣམས་ཀྱང་དམག་དཔོན་སྟེ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་ཁོད་ཤོགས་མ་བྱས། དེ་
 བས་ཞང་གོང་ཚོས་རྩ་དམག་བྱིད་ནས་ཚུ་བཀའ། མི་རྩེ་རྣམས་ཀྱིས་མགོ་
 བཏགས་ལྷས་ཏི་དམག་མི་འབྲམ་ལོང་བ་བརྩས། མཐར་ཞང་ཕྱི་སྟོ་བརྒྱང་ཉི་
 སྟེ་ཐག་པས་བཅིངས་ཏི་བསད། དེ་ལ་པོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞང་ཉི་ཉི་དེ་ཡན་
 གཞུང་། ཞང་ཞུང་པ་ཁྱི། ཡུལ་ཀྱི་མི་ཡིན། ཁོང་པ་མཁས་པའི་ལས་ལ་
 མེན་ཏུ་དགའ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་ཕ་གཞག་ལ་དེ་ཅམ་ཏུ་མི་དགའ་བ་ཡིན།
 སྟོན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད། ཞང་ཉི་ཉི་དེ་སེམས་རྒྱ་
 ཆེ་ཞིང་ལག་ཡངས། རྩེབས་ཆེ་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་བཅུན། རིག་པ་མེན་ཏུ་ཆེ་བ་
 ཡིན། ཁོང་པ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཅམ་ལོན་ཏུས་སྟེ་བཅན་པོ་ཡི་ཏའི་(རལ་པ་ཅན་)
 ཀྱིས་མཉན་ཏུ་པོས་ཏི་ཞན་མེད་ཡུལ་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཏུ་བསྐྱོས་མེད་རང་གི་
 དམག་རྣམས་ག་སྟེ་ལེགས་པར་བྱས། བཅན་པོ་གསར་པ་དེ་སྟོལ་དང་མི་
 མཐུན་པར་བྱི་ལ་བཞག་པའི་ཞུན་ཀྱིས་(འདས་མེས་ཀྱི་ལོ་༡༩༢༥པ་ལ་) པོད་
 ཀྱི་གཙུག་པོ་རྣམས་ངོ་ལོག་བྱས། ཞང་གོང་ཚོ་རང་ཉིད་བྱི་འཛིན་འདོད་ཞུས་
 མེད། ཡང་ཞང་ཉི་ཉི་ཡིས་རྒྱབ་ནས་དམག་བྱིད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཡང་
 ཞུས། དེའི་བྱིར་རང་གིས་རང་ལ་ཞང་སྟོན་ཆེན་པོའི་ནོ་ས་བྱིན་ཏི་དམག་
 འབྲམ་གཉིས་ཅམ་བྱིད་དེ་ཁོང་། ར་དང་། ང་མོང་། བ་ལྷགས་ཀྱིས་ས་
 གཞི་ཁིངས་པ་བྱུང། རན་སི་ཅུན་། གིན་ཞི་ཅན་(鎮西軍) ཕ་བའི་སར་
 ཞེབས་ཆེ་རྒྱང་འཛུབ་དང་འབྲུག་རྒྱ་བྱུང་ཉི་མེར་བ་བབས། དམག་དཔོན་

ཀྲང་ཏུང་གུ་ཞན་ 〔 ཏུང་གུའུ་ཏན་ 东谷山 〕 ཀྱི་འགམ་དུ་འཛིང་རྩ་བཅིགས་
 པར་དམག་དཔོན་ཅི་ཇང་གིས་ཁོའི་དམག་ཚུ་བཀག་པས་ཞག་བཅུའི་རྩེས་སུ་
 ཞོང་ཇོ་ཉི་ཏན་ 〔 ཏན་ཏན་ 寒山 〕 ཀྱི་ཚྭགས་སུ་སྐར་ལོག་ དམག་
 ཚྭགས་སུ་བཀྲམ་པ་རྣམས་བལྟས་ནས་ཁྱི་ཁ་ཤས་ཆོགས་པར་སྐར་ཡང་དེ་ཅི་ཞན་
 〔 ཉི་ཅི་ཏན་ 鸡山 〕 ཀྱི་འགམ་དུ་ཉི་ཉི་ལ་འཐབ་ཅིང་ཡང་བསྐར་ནན་གུ་
 〔 ཏན་གུའུ་ 南谷 〕 ཕུ་བའི་ཡུལ་དུ་འཐབ་མོ་ཕུས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཁོ་
 ཆབས་ཆེ་བར་པམ། ཁོས་རང་གི་དམག་མི་རྣམས་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་རང་
 རང་གི་བྱིམ་ལ་མ་བཏང་བར་བཞག།

ཏ་ཏུང་གི་ལོ་གསུམ་པ་ (འདས་རྩེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༡༩) ལ་ཉི་ཉི་དམག་དང་
 བཅས་པ་དེ་ཡུན་ 〔 ཉི་ཡན་ 河源 〕 ཏུ་བཟད། ཞོང་ཇོ་མ་ཚུ་བཀལ་ནས་
 ཡོང་གཤམ་བྱེད་པར་ཐོས་དེ་ཐོག་མར་རང་དམག་གིས་ཁོའི་ཉིང་དུ་ཕར་བཀལ་
 ཡང་མ་ཐུབ་པར་པམ། ཉི་ཉི་དམག་དང་བཅས་པས་མ་ཚུའི་ཟམ་པ་བཀག་
 ཀྲང་ས་དེར་ཐོང་མ་ཚུགས་པས་ཟམ་པ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ནས་ཕྱིར་ལོག་ ཞོང་ཇོ་
 ཅི་ཏན་མིན་ 〔 ཅི་ཉིན་མིན་ 鸡丁岭 〕 ཏུ་སྐྱབས་དེ་ཉིན་ཞ་ཕུ་བའི་རི་འཕྲང་
 བཅད་ནས་ཟམ་པ་ཞིག་ཀྲང་བཅུགས། དེ་ནས་ཉའེ་ཐུ་མིང་ 〔 ཐེ་ཐུའུ་མིན་
 白土岭 〕 ཏུ་སྐྱབས་དེ་ཉི་ཉི་ཚྭགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞང་མདོ་ལོ་ལྷག་བཅན་
 〔 ཞང་ཏོ་ལོ་ཐར་བཟང་ 尚铎 罗榻藏 〕 པམ་པར་ཕུས། དའི་རྩེས་སུ་
 མོའུ་ཉུག་ཞ་ 〔 མོ་ཉུའུ་ 牛牛峡 〕 ཟེར་བའི་རི་ལྱང་དུ་འཐབ་མོ་ཕུས། ཉི་
 ཉིའི་ཚྭགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཇོ་ལུ་གུང་མིས་ 〔 ཀུའུ་ལུའུ་ཀོང་མི་ 烛卢 兀
 力 〕 རི་འཕྲང་དུ་མདའ་རྩ་བཅིགས་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཀྲང་དམག་དཔོན་མོ་མི་
 མེ་ཅོས་ 〔 མོ་མི་མེ་ཅི་ 磨黑子 〕 དེ་ལ་མ་ཉན་པས་ཇོ་ལུ་གུང་མིས་ན་རྩ་
 བཏབ་ལྟེ་ལོག་ དེ་མ་ཐག་མེ་ཅོས་ཀོང་ཇོ་དང་འཐབ་པས་རང་ཉིད་གཡུལ་དུ་
 བསད། ཉི་ཉི་ཚྭགས་ཀྱི་དམག་ལ་ཉོ་ཆས་ཟད་ནས་རྫོ་བུར་དུ་ཀན་ཇོ་ཞིང་
 ཆེན་གྱི་རྩབ་ཚྭགས་འགོ་ས་ (མཆོ་ཐོན་བྱང་རྩབ་) ཡོད་པར་དམག་དང་བཅས་

ཉེ་སང་། དམག་དཔོན་རྟོ་བ་དཔའི་ཁོང་། ། བོ་པ་ཉིད་ཀྱིང་拓拔怀光 །
ཤན་ཇོ་བསྟུང་བར་བཞག

ཁོང་ཇོས་ཁོང་རྒྱམས་ཀྱི་རྩེས་དེད་ལོ་རྩེས་མར་བོད་ཀྱི་ཁིང་ཆེན་ཤན་ཇོ།
ཁོ་ཇོ། ཀྱ་ཇོ། ཟི་ཇོ། ཡི་ཇོ། སི་ཅོ་རྒྱམས་ཆབས་ཆེ་བར་བཅོམ་ཁིང་
སྟོན་ཁམས་བརྒྱད་ཀྱི་ས་ཁྲོན་ལེ་བར་སྟང་ཕྱག་ལཱའི་བར་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱམས་སྟངས་
པར་བྱས། ཁོའི་དམག་དཔོན་རྒྱམས་ཀྱང་ཁྲོས་ནས་ཁོ་གསོད་འདོད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱང་སྟེས། ཁང་ཁོང་ཇོས་རྒྱ་ནག་ནས་དམག་འབུམ་ཆོ་ལེ་ལོ་ཇོ་བསྟུང་
བའི་ཕྱར་དུ་འོང་དགོས་ལྷན་ཤིང་ཁོང་མའི་དུང་ནས་རང་ཉིད་ལ་བོད་ཀྱི་བཅན་
པོའི་གོ་ས་ལྷན་ཉེ་རྒྱའི་འབངས་སུ་འདུ་བའི་གྲབས་བྱས། ཁོང་མའི་ཞོན་ཅིང་
། ཞོན་ཅུང་宣宗 ། གིས་དཔོན་ལྷ་ཏན་། ལུ་ཏན་陆耽 ། ཕ་བ་ཁོའི་རྩར་
བཏང་ཁིང་རྒྱའི་གྲང་ཁྱེར་ཅིན་ཇོ། ཡའན་ཇོ། ལིང་བུའུ། ལྷན་ཞན།
ཕིན་ཇོ། ཉིན་ཇོ། འཛེན་བུའུ་རྒྱམས་སུ་སྟོད་པའི་དམག་རྒྱམས་ཁོའི་རྒྱབ་
གཞོན་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས། ཁང་ཁོང་ཇོ་རང་ཉིད་རྒྱའི་ཕ་
བྱང་དུ་སྟེབས་པ་ན་ཁོང་ནས་དཔོན་ལེ་ཅང་། ། ལི་ཅིན་李 璡 ། ཕེབས་བསྟེ་
ལ་བཏང་། ཁོང་ཇོ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཡུལ་ལོ་ཇོ་དང་། ཉེ་ཅོ་བུ་
བའི་ཁིང་ཆེན་རྒྱམས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོའི་གོ་ས་གནང་དགོས་ཞེས་ཁོང་མ་
ལ་ནན་ཏན་དུ་ལྷན་ཀྱང་མ་གསན་པས་ཁོ་ཕྱིར་ལོག་ཉེ་བཞག་ཡང་། ། ཞན་དབྱང་
咸陽 ། ཕ་བའི་ཟམ་པའི་ཉེང་དུ་སྟེབས་པ་ན་དབྱགས་རིང་ཞིག་བཏང་ཉེངས་
ཕ་བ་ཆེན་པོའི་འགོ་བཙུགས་ཟིན། རྒྱ་འདིར་སླར་བཞུགས་དུས་རྒྱ་འདི་ལ་རྒྱ་
བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཡིན་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཟེར་སྟངས། དེའི་དོན་དུ་ཁོ་ལོ་མིན་
ཆའན་དུ་ཕྱིར་ལོག་ནས་རྒྱ་དང་གཡུལ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དམག་བསྟེས། དེ་
དུས་ཆར་ཞོད་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟ་ཆས་མང་དུ་འཁྱེར་མ་རྒྱས་པས་ཁོང་ཇོ་ཕྱིར་
ལོག་ཉེ་ཉེ་ཅིང་། ། ཀྱི་གྲིག་鄆州 ། ཕྱགས་སུ་བྱོས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ལོ་དེ་རང་
ལ་རྒྱ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཅིན་ཞི། ཡན་ཇོ། ཞི་མིན་ཀན་རྒྱམས་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་

ཐུང་འཕྲུག་ཅིང་ཡན་ལེ་ཅ། ལའོ་ཞོན། ལྷོན་ལན། ཅིན་ཅ། ལྷོ་ཕྱ་
བའི་མཁར་ཆེན་ལྷ་ཡང་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་ཤོར། ལྷལ་དེ་རྒྱམས་བོད་ཀྱི་ཆབ་
འོག་ཏུ་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་བཟུང་པ་ཡིན། དེ་ཏུས་ལོང་ཞི་དང་ཉེ་ཞིའི་ལྷལ་ནས་མི་
ཆན་པོ་སྤོང་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་ས་ལ་སླེབས་པར་གོང་མའི་མཉུན་ཏུ་པོས་
ཉེ་གྱུན་པ་དག་གསོལ་རས་སུ་བརྒྱལ་ཅིང་ཁོང་རྒྱམས་སླེའི་ལྷས་མ་བཞོལ་ཉེ་བོད་
ཀྱི་ཆ་ལྷགས་སྤངས། (རྒྱ་རྒྱལ་དེ་ཏུས་སླེ་བྱི་བོར་བཅིང་ཟེར།) ལོ་རྒྱུས་
མ་(འདས་རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༠༥ པའི་སྐབས་) ཤ་ཆོའི་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་རུ་
ཡི་རྩེས་[[王成福 王成福]] ཞོང་མའི་བྱང་ཏུ་ཀུ་ཅ། ཤ་ཅ། ཡི་ཅ།
སི་ཅ། ཀན་ཆོ་སོགས་ཀྱི་སའི་ཆགས་རིམ་ཀྱི་བཞོད་པ་ལུ། རུ་ཡི་རྩེས་
ལྷལ་མི་དྲག་པ་རྒྱམས་དང་གྲོས་བཟུར་བྱས་ཉེ་རྒྱ་འབངས་སུ་འདུ་རྒྱ་བྱས།
ཉིན་གཅིག་གྲོང་གི་རྒྱལ་སྤོའི་ཕྱི་ལ་གྲོང་གྱུན་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་
དང་བཅས་སླེབས་པར་རྒྱ་རྒྱལ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བྱས་པས་བོད་ཀྱི་ས་སྤྱང་
དམག་མི་རྒྱམས་འཛིགས་ཉེ་བྱས། རུ་ཡི་ཅས་ལྷལ་དེར་དཔོན་བྱས། ལོ་
ནམ་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ས་གཞན་ལ་བདག་ཕྱེད་པ་སོགས་ལེགས་པར་བྱས་པ་གོང་
མས་གསན་ཉེ་བཟགས་བཞོད་མཛད། རྒྱུས་ལོ་ལོ་ཤ་ཆོའི་དམག་དཔོན་
ཀྱི་གོ་གནས་བརྒྱལ། དེའི་རྒྱུས་སུ་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡན་ཟིན་[[王成福
王成福]] ཀྱིས་རང་ལྷལ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱད་པ་མཐོང་ནས་རྒྱ་འབངས་སུ་འདུས།
དེ་ལྷར་ལེ་ཅ་དང་ཉེ་ཅ་གྱི་ལག་ཏུ་བྱུང། ཅིན་ཆོའི་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་གོ་
མིན་ཀྱིས་རུན་མོ་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི་གཙ་བོ་དང་གྲོགས་བྱས་ཉེ་གྱི་འབངས་སུ་
འདུས། དེ་ལྷར་ཞིང་ཆེན་གཉིས་གྱི་ལག་ཏུ་ཐོབ།

ཟན་གོང་གི་ལོ་གཉིས་པ་(འདས་རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༠༥) ལ་རུ་ཡི་རྩེས་
ལན་ཆོ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལག་ཏུ་བྱུང། ཤ་ཆོའི་ཞིང་ཆེན་ཀྱི་དམག་དཔོན་རུ་
ཅི་ཡི་[[王成福 王成福]] ཞོང་ཆོ་དང་འཐབ་ཉེ་རྒྱལ། གོ་མཆོན་
མང་ཏུ་འཕྲུག་ཉེ་གོང་ཏུ་བཟུལ། བོད་ཀྱི་དམག་ལྷག་མས་པོན་ཆོ་དང་ཉིན་ཆོ་

བཅོམ་ཡང་དམག་དཔོན་གྱི་ཏུན་ཏུན་༥ ཞོ་ཏུང་ཏུང་薛弘宗 གྱིས་ཁོང་
 རྣམས་ཕམ་པར་བྱས། ཡོད་རང་ལ་དཔོན་པུ་ཏུན་༥ སྤུ་ཀུ་ཏུན་འཁྱུ་
 རྩོ གྱིས་བོད་དང་གཡུལ་ཆེན་ཐུང་དེ་འཐབ་མའི་དུས་སྤྱི་ཐ་ཤོན་གྱིས་
 བོད་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁང་གོང་ཆོ་བསད། ཁོའི་མགོ་བྲེགས་ཏེ་བྱའི་
 རྒྱལ་སར་བསྐངས། དེ་ནས་བཟུང་བོད་གྱི་སྤྱོད་ཤིང་ཏུ་ཉམས་དམས།
 བཅན་པོ་ཅི་ལི་ཏུ་དང་སྤོན་ཆེན་རྣམས་མ་འཆམ་པའི་མཐར་ཅི་ལྷར་གྱུར་པ་མ་
 བོས་སོ། ། གནས་དུས་གྱི་སྤྱལ་ལྷགས་སྤགས་གྱི་སྐར། བོད་ཡུལ་དེ་བྱའི་
 རྒྱལ་ས་ཅང་ཨན་༥ ཁང་ཨན་长安 ནས་ལེ་དབར་སྤྱོད་བརྒྱད་གྱི་ས་ན་ཡོད།
 ཡུལ་དེ་ལ་སྤོན་ཏད་གྱི་གོང་མ་དག་གི་དུས་སྤྱི་བཟུགས་གྱི་འཇང་ཞེས་འབོད།
 བོད་མི་རྣམས་གྱི་སྤོག་མའི་དུས་གྱི་ཁངས་ལེགས་པར་མ་ཤེས། འོན་ཏུང་
 འགའ་ཞིག་ན་རེ། བོད་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ཏུ་པ་ལི་ལོ་གའི་༥ སྤུ་ཏུ་ལི་ལོ་ཀུ་
 禿发利鹿孤 རྒྱད་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལི་ལོ་གའི་ཏུ་ཏུང་ས་ཆོ་
 སྤོག་པན་ཏེ་༥ འཕན་མི་樊尼 ཡོ་ཁུང་བའི་ཏུན་གྱིས་གཏུང་པོ་ནོ་ལན་༥ ཏུ་
 ཐན་ཏུ་ཏུ་༥ ལ་ཁྱི་གཏད། ཏུ་ཏུ་ས་ལོ་དང་པོ་(སངས་རྒྱས་འདས་ཆེས་གྱི་ལོ་
 ༧༥༧) པར་ནོ་ལན་དེ་ཅི་པོ་ཞི་པན་༥ ཆོ་ཏུ་གྱི་འཕན་乞佛炽盘 གྱིས་
 བསད། ཐན་ཏེ་རང་གི་རིགས་རྣམས་དང་བཅས་ཏུ་བ་ཏུ་བོས། མ་ཁུ་
 བཞལ་ཏེ་རི་པོ་ཅི་ཞིའི་རྒྱབ་ཏུ་འཇང་རྣམས་ཆོགས་གྱི་ཁོད་ཏུ་རང་གི་རྒྱལ་
 ཁམས་ཤིག་བཏབ་ཏེ་གནས། ཐན་མི་དེ་རང་བཞིན་དང་ཞིང་ཐུན་པ་ལ་
 དགའ་བ་གྲགས་ཆེ་བས་འཇང་རྣམས་ཁོང་ལ་གྲས་པ་ཆེར་བྱས། ཐན་ཏེས་
 ལས་བཟང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ན་འཇང་རྣམས་ཆོགས་འདུས་ལ་འཆོགས་པ་
 བཞིན་ཁོང་པའི་དུང་ཏུ་འདུས་ཤིང་། ཆེས་སར་རྩོ་ཡེ་སྤྱོད་༥ ཐུར་རྒྱལ་費夜
 氏 ཞེས་པ་མཆན་གསོལ། ཁོང་གི་རིགས་རྒྱད་ལ་ཏུ་པ་༥ སྤུ་ཏུ་禿发
 ཏུ་བ་ལས་ཐུས་ཏུ་འཕྱོད་༥ སྤུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་༥ ཏུ་བར་གྲགས། རྒྱད་རྣམས་
 འཕེལ་ནས་གྲགས་ཆེན་ཏུ་གྱུར། དེ་རྣམས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་གཡུལ་གྱི་ལས་

ལ་མཐོང་ཆེ། དམག་གི་དུས་སྟེང་དམག་མདུན་མ་པམ་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པ་ན་མས་
དགའི་ཉིང་དུ་རྒྱགས། བད་ཀྱིས་ཤི་བ་ལ་ངན་པར་བཅི། གཡུལ་དུ་བསད་
པ་ལ་བཟང་བ་བྱེད། བྱིས་གཅིག་དུ་མི་མང་པོ་གཡུལ་དུ་ཤི་ན་བྱིས་བྱི་སྒྲ་ལ་
ཁྲབ་འཕྲང་ཉི་རོ་སོ་བྱེད། མི་གཉིས་གསར་དུ་འཕྲད་ཆོལ་ག་པ་ས་ལ་བཅུགས་
ནས་སྤྱོད་ཆགས་བྱི་སྐད་ཉྱ་བུ་འཕྱིན། བ་མ་ཤི་ན་སྒྲ་བཟམ་ཞིང་གདོང་དང་
གོས་ནག་པོར་བྱེད། རི་སྐས་ནས་བྱ་ངན་སངས། བཅན་པོ་སྤངས་ཆོ་ལྷན་
དུ་ཤི་བ་ན་མས་ཁྱང་དུར་དུ་སྤྱ། བཅན་པོའི་ན་བཟའ་རིན་ཆེན། ཉ། གོ་
མཚན་ན་མས་ཁྱང་དུར་དུ་འཛོག སྤར་བྱི་ཉིང་དུ་རི་དེའུ་འདྲ་བ་བཅིགས།
དེའི་ཉིང་དུ་སྤང་པོ་འཕྱགས་ཤིང་ས་དེར་མཚན་པ་འབྲལ་བར་བྱེད། རྫོགས་
ས། ། ། །

བྱང་ཁྱུ་ཉར་ཡོད་དུས་སྟེང་སྒྲ་ཤེད་ཆོས་བཅུ་དྲག་ལ་ཆོས་འཕེལ་
གྱིས་སྤྱག་གིས་བྱས།

གསུམ་པ། བང་བྱུ་ཡི་འུ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་པ་དང་།

བྱའི་གྲར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལེའུ་གྲ་གསུམ་པའི་

ནང་ལྟོད་པའི་པོད་གྱི་ལྷ་རྒྱས།

ཡང་ཐང་<ཏུ་འུ> [唐书] ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་པ་དང་།
བྱའི་གྲར་ [隋国] གྱི་རྒྱལ་རབས་ལེའུ་གྲ་གསུམ་པར་བྱང་བེར་བའི་བྱང་
མེད་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བྱ་བའི་ལྷ་རྒྱས་ལ་མཚན་པ་ཞིག་སྐད་རིགས་དུ་མར་བཞུར་
འདུག་པ། འདི་ན་མས་མང་པོ་དག་པོད་གྱི་ལྷ་རྒྱས་ཡིན་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་
བདེན་ཆོ་སྤང་བཅན་གྱི་སྤྲོ་ཅམ་གྱི་ལྷ་རྒྱས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེ་
དུས་གྱི་པོད་རིགས་སྤྱ་གཉོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབས་ལ་མདོ་ལ་སྤྱགས་སྟེ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་ནམ་སྟེ། འདིར་གཉིས་ཀ་བཞུས་ཏེ་བཤོད་ན།

ཤར་དང་རྒྱབ་དུ་བྱང་མེད་གྱིས་སྤྱིང་སྤྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབས་གཉིས་ཡོད།

[illegible]

ལྷ་ས་མ་ཕྱིད་པ་དང་གདོང་ལ་ཚིན་ནག་བྱགས་པའི་ཞབས་བྱ་བྱེད། བྱ་རྒྱུ་མས་
ལ་རང་རང་གི་མའི་མིང་ནས་གས་པའི་མིང་འདྲགས། ལུ་གང་བས་ནས་
གཅིག་ཕྱིན། ཉ་འཁྱོས་མ་དང་། གཡག་ ལུག་ ཉ་བྱ། རྩ་དང་ཐུ་
ཅི་རྒྱུ་མས་དང་། ཟངས་དང་གཞིར་ཐོན། དེ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་གར་། ལ་། ཡར་
ཁྱིར་ཉེ་ཁེ་བཟང་ཆེ། ལུགས་ཀྱི་གར་དང་འདྲ། ལུ་ཁམས་དེ་ཙོང་ཁིན་རི་
པོ་(ས་མེར་དང་ཀུན་ཁིན་ཟེར་)ལྟ་བུའི་རྩ་རྒྱུ་མས་ལྱེད། ལུ་ཁམས་ཀྱི་ཕ་
རྒྱུ་མས་དམག་དང་སོ་རྒྱུ་མས་ལྱེད། ལུ་ས་དེ་རི་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡོད་ཅིང་
ཁྱོང་གི་ལུ་ལེ་དབར་ལྟ་བུ་གཙམ་ཡོད། ལུ་ཁམས་སུ་མི་ཚང་ཁྱི་བུ་ཙམ་
ཡོད། ལུ་མོ་གཞོན་པའི་མིང་ལ་ཟེར་བྱ་ལང་ཟེར། ཕ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་
གདོང་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཚོན་ལྟ་ཚོགས་གསར་བྱ་བྱགས། ལུ་ས་མི་བྱེད་ཅིང་
གས་མི་བཞེ། ཕ་རྒྱུ་མས་སུ་ཁྱི་པོར་བཞུལ། ཁྱི་པོ་ཉི་ལྷ་མ་ཁྱིན། ལུ་གོ་
རིམ་མེད་པར་བཞུ། རྩ་མང་བྱེད། ཁྱོང་རྒྱུ་མས་ཉང་ལུང་གི་རིགས་
(ལ་མདོ་བ་པལ་ཆེར་གྱི་ཁྱོན་གྱི་རིགས་ཡིན་པར་གྲགས་)དང་འབབ་མོ་ལན་ཁ་
ཡར་བྱས།

མི་སྤྱུག་པོ་ཉི་ཤ་ཤ་གས་སོ་སོར་སྤལ་ཉེ་ཤ་བྱས་རྒྱུ་མས་གཞིར་བྱེད་དང་
བསྐྱེས་ནས་ལྟོད་བྱ་བྱགས་ཉེ་ས་ལ་སྤ། དགས་པ་ཡང་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་
ལུགས་ལྟོད་བྱ་བུག་ནས་སྤ། ལོ་གསུམ་ཙམ་བྱ་དན་བྱེད། ཁྱོང་རྒྱུ་མས་
ལྟོད་བྱ་ལྟོད་མང་པོ་མཚོད། རྩ་བ་བུ་པའི་ནང་ལ་རི་ལོ་མོ་འདྲེ་བས་སུ་
འགྲ། དེ་ཡང་མོ་མས་འབྱ་ཟན་གཏོར་ནས་བྱ་རྒྱུ་མས་འཛད། དེ་ནས་བྱ་
ཟེར་མོ་ལྟ་བུ་ཞིག་མོ་པའི་ལག་པར་བཟུང་བ་དང་བསད་ནས་ཁོག་པ་བྱེས་ཉེ་
བཟ། བྱའི་ཁོག་ལྟ་འབྱ་སོགས་བྱང་ན་ལོ་རྒྱུ་མས་ལྟོན་ཐོག་བཟང་བ་སོགས་
གྱི་ལྟ་སྤྲིན། བྱེ་མ་དང་ལྟོད་སོགས་བྱང་ན་བར་ཆད་ཆེ་ཟེར། དེ་ལ་བྱའི་མོ་
ཟེར། ལྟ་ནག་གི་རྩ་བ་བུ་གཅིག་པ་དེ་ཁྱོང་ཚའི་རྩ་བ་དང་པོ་ཡིན། དེའི་
བྱས་མི་དང་ལྟོད་སོགས་དམར་མཚོད་བྱེད། ལུ་ལང་གི་ལྟ་བུ་པོ་(སངས་

རྒྱལ་འདས་ཇེས་ཀྱི་ལོ་ ༡༡༩༠) ལ་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ནས་རྒྱུ་གང་མ་ལ་སྐྱེས་ཕུལ་
ཡང་སྐར་ལུགས་དེ་མ་བསྐྱར་སྤུངས་པར་ཆད།

༩་ཟིག་པ་ན་མས་བོད་དང་འབྲེལ་ཆེ་བར་གྲགས་ཡོད། ༩་ཟིག་པའི་
རྒྱལ་རབས་སྐྱ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐར་ཡོད་པ་མ་ཐོས། འོན་ཀྱང་སའི་རྒྱས་བཤད་ཏུ་
དུད་ཡམ་ལམ་ (འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲིགས་མཚམས་) བྱ་བ་སངས་རྒྱལ་འདས་ཇེས་
ཀྱི་ལོ་ ༡༡༩༤ ལས་མི་འབྱེ་བའི་དཔེ་ (ཆ་) བཞིན་ <ཞིག> ཡོད་པ་དེ་མངའ་
རིས་རྒྱལ་པོ་ན་མས་ཀྱི་དུས་ཤིག་ན་བྱིས་པར་མངོན་ཡང་བརྗོད་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་
དེ་ལས་ཆེས་ལྷ་བ་ལྷ་རྒྱུང་བ་འདིར་བཞུགས་ན།

བོད་ཀྱི་ཤར་དུ་ཅི་ནི་ཐུན་ (རྒྱ་ནག) ལྟར་ཉིན་དུ་ཐུན་ (རྒྱ་གར་) ལུབ་ཏུ་
མ་ལ་ར་ན་ཏར་ (ཡུ་རུ་ལུའི་ཏུ་རུ་ཀ་) དང་གར་ལོག་ བྱང་རོས་སྐུ་ཡང་གར་
ལོག་དང་ཐོ་གུ་བྱུ་ལྟ་བུ་བའི་འགྲོག་དུད་ན་མས་ཡོད། (འདིར་གར་ལོག་
བྱ་བ་རྒྱལ་རབས་དེར་ཡང་མིང་དེ་ཀ་རང་བཞུགས་པས་མངའ་རིས་ཀྱི་ལུབ་བྱང་
རོས་སྐུ་ཡོད་པའི་སྐོན་གྱི་སྐྱོའི་ལྟེ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན་ཡང་ལྱིས་སྐུ་རང་རིས་
སྐྱོའི་སྐྱུའི་མིང་དུ་བྱས། འོན་ཀྱང་དེར་སང་གར་ལོག་གི་ཡུལ་དང་རིགས་
གར་ཡོད་ཅད་མི་ཆོད།) ཡུལ་དེར་སོན་མ་བྱེད། མི་གངས་མང་། ཆོང་
ཕྱོག་ཏུང་། མི་ན་མས་ལེ་ལོ་ཆེ། ཡུལ་གྱི་བྱེད་ཆ་བ་དང་བྱེད་གང་བའི་ཡུལ་
དུ་ཤོད། རྒྱ་གར་ནས་ཐོང་ན་མས་བོད་དུ་འབྱེད་ཞིང་དེ་ནས་ཁ་ཆེ་ལ་འགྲོ།
ཡུལ་དེར་གླ་ཅི་དང་། ལ་ནག་དང་། སྤེ་མོང་། སྤྱིག་ཆགས་ས་སྐར་དཔག་
གུམ་བྱ་བ་སོགས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཏུ་ཉུང་ཉུང་བ་ཞེ་དཔག་དང་གོ་མཚན་གྱི་
སྟོབས་ཆེ། བོད་ཡུལ་གྱི་རོ་མཚར་གཅིག་ནི་མི་སྐུ་ཡང་ཡུལ་དེར་སྟོབས་པ་ན་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སེམས་དགའ་ཡལ་ལེ་བ་དང་། གདོང་འཇུག་སྐུལ་
ལེ་བ་འོང་། བོད་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་རང་རྫོང་བྱ་བ་དེ་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་དང་
འདབས་འབྲེལ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་དབུལ་ཤོས་དེ་ཡིན། མི་ན་མས་སྤྱ་ནག་
ཏུ་ཤོད། སྤྱི་ལུགས་ལུག་ཅམ་ཡོད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ས་ཁྲལ་མི་ལེན་མགོ་

ཁལ་ལོན། རི་རྒྱམས་ལ་གསེར་གྱི་གཏིར་ཁ་ཡོད། གསེར་གྱི་དྲོག་པོ་ལྷག་
 མགོ་ཁ་ཤས་ལྟན་ཏུ་སྒྱར་བའི་བོང་ས་ཙམ་པ་ཡང་རྟེན། གསེར་དེ་རང་བྱིམ་ཏུ་
 འཕྱེར་ན་ཤིང་ཆང་འོངས་པས་སྒྱར་རང་གནས་སུ་སྒྱེལ་དགོས་པ་འོང་བེད། སྒོ་
 ལོན་བྱ་བའི་ཁོང་ཆེན་དེ་ལ་ས་ཆོགས་བཙུལ་ཡོད། མི་ཕལ་ཆེར་ཆོང་བྱེད།
 བྱང་གུར་དང་སྒྲ་ནག་ཏུ་སྟོན། བད་རྒྱུ་བན་བྱ་བ་བོད་གྱི་ཁོང་ཆེན་སྒྲག་
 ཤོས་ཡིན། ཆོང་ཚོག་ཆེ། མ་ཡུལ་(མར་ཡུལ་ཡིན་ན་མ་སྟམ་) ཟེར་བའི་མི་
 རྟེ་ཡང་དེར་ཡོད། རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱང་དེ་ནས་བྱུང་། ཡུལ་དེ་ན་བ་
 བན་དང་མཉུ་ཡུལ་བྱ་བའི་གྲོང་གཉིས་ཡོད། འབར་གྱི་མན་ཟེར་བའི་གྲོང་ཏུ་
 ཆོང་དཔོན་མང་། ལ་ཉག་སྤྱ(ལ་ས་) ཟེར་བའི་གྲོང་ན་སྤྱ་བརྒན་གྱི་ལྷ་ཁང་
 མང་། ཟ་བ་བྱ་བའི་གྲོང་གཉིས་རྒྱ་སྒྲ་(མདོ་སྒྲ་) གྱི་ཡུལ་གྱི་ས་མཆམས་
 སྤྱོད། ཨ་ཇི་ཡུལ་(ཨ་ཁའི་ཡུལ་) ཉི་འཕྱོག་པ་ཡིན། མི་རྒྱམས་བྱང་གུར་
 ཏུ་སྟོན། བོད་རྟེ་གྲོང་ས་ནས་ཨ་ཁ་ནས་གསར་ཏུ་བསྐྱོ། བྱེ་ཐང་གི་མཆམས་
 སྤྱ་བ་མ་གྲན་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་བྱ་བའི་གྲོང་གཉིས་ཡོད། ཆོང་ཚོག་དང་རྩོ་ཆས་
 དཀོན། མི་རྒྱམས་རྫོན་བྱེད། ཏུ་སྒྲམད་(མདོ་སྒྲ་)དེ་ལར་རྒྱའི་ས་ཁོངས་
 ཡིན་ད་ལྟ་བོད་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད། ས་དེར་བོད་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་སྟོན།
 འབལ་ཀ་རི་ཡར། བད་རྩ་ཙན། བ་རི་ཁ། རྒྱ་ན་གད། གོང་གུར།
 ར་ཡི་གུའི་ཡ། འབར་ནི་ཡ། བ་ཏུ་ཏུབ། ད་ལི། ཏུ་ཡ། རྒྱད་བྱ་བའི་
 གྲོང་རྒྱམས་ལྷར་རྒྱའི་ས་ཁོངས་ཉེ་དེང་སང་བོད་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད། གྲོང་དེ་དག་
 ཏུ་ཉོ་ཁུན། གོ་ལུ་བ་བྱ་བའི་རིགས་མང་། ས་དེ་དག་ཏུ་ཆོང་ཚོག་རྩོ་ཆས་
 □□□ཁོང་ཁ་ཤིན་ཏུ་འབལ། གོང་གུར་དང་ར་ཡི་གུ་ཉི་ཡའི་བར་གྱི་རི་
 མཐོན་པོ་ཞིག་གི་རྩེར་ལམ་གྱི་གཡས་ཚུགས་སུ་མཁར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
 པ་དེའི་ནང་ན་བོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ཡོད་བེད། ག་བ་དེ་བོད་གྱི་སའི་
 མཐའ་ཡིན་ཅིང་ཁྲ་ཆ་བྱ་བའི་རྒྱ་ལྷམ་ཏུ་ཡོད། བ་ན་དང་ཀ་ལ་སྤང་བྱ་བའི་
 གྲོང་གཉིས་□□□བོད་གྱི་དམག་དང་མཆོན་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆིས། མཁར་

བུ་ལོ་ལྷ་སྐྱུ་ལས་བྱུང་བའི་པོད་བྱི་བྱུ་ལ་རབས་སྐྱར།

བཟང་(ལྷ་ས་ཡིན་ནམ་ཟེར་)བུ་བའི་ཡུལ་དེར་སྐྱ་གཟུགས་བྱི་ལྷ་ཁང་ཤིན་ཏུ་
མང་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཉར་ཆེན་པོ་(ཐིན་ར་ཆེན་པོ་ཉེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
ཟེར་)ཞེས་གྲགས་སོ། ཞེས་ཇོགས་སོ། ། ། །

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བྲིས། །

༡༩༩༩པོད་ཟླ་༩ཆོས་༩ལ།

འཛམ་གླིང་རྒྱལ་བཤད།

འཛམ་གླིང་འདི་གཡོ་བའི་དོན་ནི། རྟེན་པོ་དེ་མི་ནམས་ལ་ནད་ཏན་
ཟེར་མཁན་གཅིག་གྱང་མི་འདུག ཡིན་ཡང་འཛམ་གླིང་འདི་རིལ་མོ་འོག་
ཉེན་པ་མེད་པ་བར་རྒྱང་ལ་ཆགས་ཡོད་པས་ཁྱེན་གཡོ་བས་དོན་གཉིས་འཛམ་
གླིང་ཐད་དུ་འབྱོར་བ་དང་། འཁོར་ནས་འབྱོར་མཁས་ཉི་མ་བསྐྱར་ནས་ཡོད་
དུས་གཡོ་བས། ད་ལྟོ་ནམས་ནས་བདེན་པ་མ་ལེས་ན་རིམ་གྱིས་འཁོར་ལོམ་
འཕོག་གི་གཏམ་རྒྱུད་གཞན་ཁ་ནས་མང་དུ་ཐོས་སྐབས་ཡིད་ཆེས་པ་འོང་གིང་།
འཛམ་གླིང་རིལ་མོ་ལ་གནས་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ཤ་མདོག་དབྱིབས་མི་གཅིག་པ་
ཡིན་ཡང་། མི་རྒྱུད་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་གིང་། ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་
ར་རྒྱུད་བཏང་ཆོག་རྒྱ་ལས་ལྟེན་པོ་དེ་མི་ནས་རྒྱ་བ་གཟུང་འཛིན་པ་ཟེར་བ་དང་།
ཡང་ལ་ལས་གཟུང་དུ་འཛིན་ཉེན་ལ་བལྟས་ཡོང་བའི་གྲིབ་མ་རྒྱ་བ་ལ་ཕྱག་པ་
ཟེད་ཟེར། ལྷ་མི་ནས་གནམ་ཁྱིལ་རྒྱ་བ་བཟས་པ་ཟེད་ཟེར་བས་དེ་ནི་དངོས་
གནས་འཛམ་གླིང་རིལ་མོའི་གྲིབ་རྒྱ་བ་ལ་ཕྱག་པ་ཟེད། དེ་རིལ་མོ་ཡིན་མིན་
གྲིབ་མ་སྒྲོར་སྒྲོར་རྒྱ་བ་འགྲེལ་བ་ལ་གཟིགས་དང་ར་གཅིག་འབྱོད་དོ། །ར་
འབྱོད་པ་གཉིས་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་རིལ་མོའི་དོན་མཐའ་བསྐྱར་རིང་བྱང་
དཔག་ཆད་སྤང་ཕྱག་ཉི་ལྷ་ཅ་གཅིག་དང་བརྒྱད་བརྒྱ། ཆངས་ཐིག་རིང་བྱང་
དཔག་ཆད་སྤང་ཕྱག་བྱུག་དང་བྱུག་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་ཅི་ཡང་བཅས་ཤེས་སོ། །ར་
འབྱོད་པ་གསུམ་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་དུ་སྒྱུར་ན་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་མིང་
གཅིག་གི་གཅིག་མི་མཐོང་བའི་དོན་མི་འདུག་གྱང་། ལྷ་ར་ལྷ་ར་རིང་ནས་
འཐོབ་དུས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བ་ནས་སྐྱེད་ཅེ་མོ་དབར་འབྱར་འབྱར་གྱིས་གཡོག་ཉི་མི་
མཐོང་བས་དེ་འཛམ་གླིང་རིལ་མོའི་དོན་ནོ། །ར་འབྱོད་པ་བཞི་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལ་གྲུ་
མིང་གཡམས་གཡོན་གང་ནས་བསྐྱར་དུས་ལྷ་ར་ས་རང་མལ་ལ་ལྱེན་འདུག་པས་དེ་
ཡང་རིལ་མོའི་དོན་ནོ། །ར་འབྱོད་པ་ལྔ་ནི་ཐང་ཡངས་པ་ལ་གནམ་ས་འབྲེལ་

ནས་ཁོར་ཡུག་གིས་བསྐྱར་བས་དེ་ཡང་རིལ་མའི་དོན་ནོ། །

འཇམ་བྱུང་གི་འདི་དང་ལྷ་གཡོ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་གཟིགས་དང་།
གཅིག་ནི་འཇམ་བྱུང་འདི་སྤྱི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བྱས་ཉིན་མཆན་བྱང་
ཞིང་། ད་ལྟ་བོད་ཡུལ་ཐུན་ནག་ཉལ་བའི་ཆོ། ཡ་མི་རི་ཀ་ཡུལ་ལ་ནམ་
ལངས་པ་དང་། ཡ་མི་རི་ཀ་ཐུན་ནག་ཉལ་བའི་བྱས་བོད་ཡུལ་ནམ་ལངས་པ་
དེ་འཇམ་བྱུང་བྱེད་རེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ། དོན་གཉིས་ནི་བྱས་བྱི་ཆ་ནས་དཔྱད་
ཀ དབྱར་ཀ ལྷན་ཀ དགུན་ཀ་སྤྱི་གསལ་བྱང་བ་དེ་ནི་འཇམ་བྱུང་འཁོར་
ཉི་ཉི་མ་བསྐྱར་ནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་བསྐྱར་བའི་ལམ་ནི་དཔྱད་བསལ་འདི་འབྲུ་བས།
འཇམ་བྱུང་གི་ལམ་དེ་ཡི་ཡང་གི་གཅིག་ཐོག་ཕྱིན་བྱས་དཔྱད་ཀའི་བྱས་ཉིན་
མཆན་མཉམ། ཡང་གི་གཉིས་ལ་ཕྱིན་བྱས་དབྱར་ཀའི་བྱས་ཉིན་ནམ་རིང་
མཆན་ནམ་བྱང་། དབྱར་ཉི་ཤྱོག་ཡང་གི་གསུམ་ལ་ཕྱིན་བྱས་ལྷན་དབྱར་ཀའི་
བྱས་ཉིན་མཆན་མཉམ། ཡང་གི་བཞི་ལ་ཕྱིན་བྱས་དགུན་ཀའི་བྱས་ཉིན་ནམ་
བྱང་ལ། མཆན་ནམ་རིང་། དགུན་ཉི་ཤྱོག་པ་བཅས་དང་། ང་ཆོའི་
གནམ་བྱི་རྩ་བ་ནས་འཇམ་བྱུང་གི་འདི་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་ལ་ལན་རེ་འཁོར་
བས། འཇམ་བྱུང་དང་རྩ་བ་བར་བར་ཐག་རིང་བྱང་དཔག་ཆད་འབྲམ་
ཕྱག་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྩ་བ་ཁོར་ང་ལ་འོད་མེད་པས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྩ་བ་ལ་
ཐོག་ཉི་དེ་ནས་འོད་བྱང་ངོ། །ང་ཆོ་རྩ་བའི་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་མི་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་
བྱུང་ཏུ་བྱུར་ན། འཇམ་བྱུང་གི་འདི་དང་འོད་ཡོད་མེད་དེ་དང་མཚུངས་
སོ། །

དེ་ནས་རྩ་བས་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་ལ་འཇམ་བྱུང་ལན་རེ་བསྐྱར།
འཇམ་བྱུང་གིས་ལོ་རེ་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་བསྐྱར་བ་སྤྱི་གསལ་བྱས་ནམ་པ་གུན་ཏུ་དེ་
བཞིན་ལས། ཡར་ཆོས་གསུམ་ལ་རྩ་བ་བྱར་ཙམ་ལྷན་ཉི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་ཉ་
གང་བས་དེ་བཞིན་བྱ་མར་ངོ་ཡི་རྩ་བ་མི་མཐོང་བ་དེ་དོན་གང་ཞེ་ན། ཉི་མ་
དང་འཇམ་བྱུང་གི་བར་རྩ་བ་དགོང་མའི་བྱས་བྱ་འཇམ་བྱུང་ལ་རྩ་བ་ལྷན་

ནས་ཡོད་པས་ཀྱང་གྱིས་མི་མཐོང་བ་དེ་སྐབས་འོས་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མི་ཕྱག་
 པ་དོན་མི་གསལ་བས། རིམ་གྱིས་བསྐྱར་དུས་ཡར་ཆོས་ལ་སྐབས་འོས་ལ་ཉི་
 མའི་འོད་ཟེར་དུ་ཕྱག་དུས་སྐབས་ཉ་གང་རོ། །སྐབས་ཀྱི་བར་དུ་ཐམས་ཅད་ནས་
 ཅི་ཡིན་ནམ་ཉན་མི་ཤེས་སོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་གི་མདུན་རང་སྟོན་ན་བྱུང་ཅི་
 ཡོང་མི་ཤེས་ཤིང་། བོད་མི་ནས་སྐབས་ཕྱིར་ཕྱེད་ཕྱེད་ཤེས་དང་། ཕྱིར་མི་རྒྱ་ནི་ལ་
 རིམ་བཞིན་བསྐྱར་ཉི་འོད་མི་མཐོང་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བར་ནས་མཁའ་མདོག་དང་
 མཚུངས་སོ་བཅུ་རོ། །

གོང་དོན་གཉིས་པོ་དངོས་གནས་སྤྲུགས་ཡིད་ཆོས་པ་ཞིབ་དཔྱད་མཛོད།
 འཛམ་གླིང་འདི་དཔེ་ཆུ་བསྐྱར་ལ་བཞག་ན་དེ་ལ་སྟོན་ཆགས་འབྲུ་སྟོན་ཞིག་
 འབྲུ་བ་དེས་ཆུ་བསྐྱར་འཁོར་བ་ཤེས་པ་མེད་དོ། །མི་རྣམས་ལྷུང་བ་མེད་པ་དེ་
 ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱགས་གྱིས་འཐེན་པས་ལྷུང་མི་སྤུབ་པོ། །

ཆུ་ཚོད་དང་སྐབས་བར་ཕྱག་ཉིས་ཀྱི་མིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ = མི་ནིགས་༡།མི་
 ནིགས་༤༠ = ཆུ་ཚོད་༡། ཆུ་ཚོད་༡༩ = ཉིན་མཚན་༡། ཞག་བདུན་ལ་
 བདུན་ཕྱག་གཅིག་ བདུན་ཕྱག་༥༩ལ་སྟོན་གཅིག་ སྟོན་གཅིག་ལ་-----
 ཞག་༩༤ཡོད། སྟོན་གཅིག་ལ་སྐབས་བར་ཕྱག་ཉིས་ཡོད། སྐབས་དང་པོ་དཔེ་མ་
 རི་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད། སྐབས་གཉིས་པ་པེབ་དུ་ཨ་རི་ཟེར་བ་ལ་ཞག་
 ༩༤ཡོད་ན་༩༡ཡོད། སྐབས་གསུམ་པ་མར་ཆ་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད། སྐབས་
 བཞི་བ་ཨི་ཕྱི་ལ་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༠ཡོད། སྐབས་ལྔ་བ་□□ཟེར་བ་ལ་ཞག་
 ༩༡ཡོད། སྐབས་དྲུག་པ་རྩ་ན་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༠ཡོད། སྐབས་བདུན་པ་རྩ་ལེ་
 ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད། སྐབས་བརྒྱད་པ་ཨ་གཏམ་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད།
 སྐབས་དགུ་བ་སོ་བ་རི་བར་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༠ཡོད། སྐབས་བརྒྱ་བ་ཨོ་བར་
 ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད། སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ལོ་སྟོན་པར་ཟེར་བ་ལ་ཞག་
 ༩༠ཡོད། སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་པ་བདེ་སེམས་ཟེར་བ་ལ་ཞག་༩༡ཡོད།

ཆུ་འོ་ནང་ནས་འཕགས་པའི་གླིང་དང་། གླིང་ཕན། ཆུ་མཚོ། ཆུ་

ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ལོ་། སྐུ་ལྷན་འཇམ་གླིང་འདི་བདེ་མོ་ཡིན་
ཞིང་། རི་དང་། ཐང་ཟེར་བ་མེད་པས་རྩེས་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཕྱུང་བས་དེ་རི་
དམའ་བའི་ས་ནི་ཐང་། གླིང་དང་གླིང་ཕན་ཀྱི་མཆོའི་ནང་ནས་འཕགས་པའི་
གླིང་ཆེ་བའི་བུ་ལོད་པའི་མིང་ནི། ཡ་སེ་ཡ། བྱང་ཡ་མི་རི་ཁ། ཡབ་རི་
༧ རྩེ་ཡ་མི་རི་ཁ། བྱང་ཕྱི་གླིང་། ཡ་སྤྱོད་ལོ་ཡ་བཅས་བྱུག་གི་གླིང་ཕན་
ནི་ཕྱགས་གང་ལ་མང་ཏུ་ཡོད་པས། རྩེ་མཆོ་ཆེན་པོ་ནི་ལྷ་ཡོད། དེའི་ནང་
ནས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དེ་ཤར་རྩེ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤར་རྩེ་གསལ་ནི་བྱང་ཡ་
མི་རི་ཁ་དང་། རྩེ་ཡ་མི་རི་ཁ། རྩེ་ཡ་སེ་ཡ། ཡ་སྤྱོད་ལོ་ཡ་བཅས་ཡོད་
དོ། །ཡང་རྩེ་མཆོ་གསལ་པའི་མིང་། རྩེ་གར་གྱི་རྩེ་ཕྱགས་སུ་རྩེ་གར་རྩེ་མཆོ་
ཡང་རྩེ་མཆོ་བཞི་བའི་མིང་ཡ་ཁུ་ཐོག་ཟེར་བ་དེ་བྱང་རྩེ་གསལ་གྱི་རྩེ་ནས་རྩེ་ཕྱགས་
སོང་བས། རྩེ་རོས་རྒྱུད་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་ལས་གཞན་འཁྱག་ཏུ་མ་ཤར་གྱི་
ཡང་རྩེ་མཆོ་ལྷ་བཞི་མིང་ནི་ཨོན་ཡ་ཁུ་ཐོག་ཟེར་བས་རྩེ་ཕྱགས་སུ་བསྐྱར་བས་
གང་བའི་ཆུ་འཁྱག་ཏུ་མ་ཤར་གྱི་ལས། རྩེ་ཁྱག་དང་། རྩེ་ཕན་སྐགས་མང་
བས་དེ་ནས་རྩེ་ཐམས་ཅད་དབྱར་གྱི་ཏུས་སུ་རྩེ་གྱི་མཆོའི་ནང་ཏུ་བྱུང་བས།
དེའི་ཆུ་གྱིས་རྩེ་མཆོ་ཆ་ཅན་པ་དེ་བཞིན་ལས། རྩུང་གི་རྩེ་མཆོའི་རྩེ་ནས་
མཁའ་ལ་ས་ཐལ་མ་འབྲེལ་བ་གཅོང་མཁྱེར་སོང་བའི་དོན་ལྟར་འབབ་ཏུས་ཆ་
ཅན་མིན་པ་དེ་ཐལ་བ་མ་འབྲེལ་བའི་དོན་ནོ། །

ས་བཟུ་འདི་ལ་གཟིགས་དང་། གླིང་དང་། གླིང་ཕན། རྩེ་མཆོ་
རྩེ་ཐང་སྐགས་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཞིག་ཆར་རྩེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཆུ་གྱིས་རྩེ་ཆེན་
ཏུ་ལྷ་མི་འགྲོ་བའི་ནགས་ཆེན་རྣམས་འགོ་བས། ཐང་རི་ལ་འགྱུར། རི་ལ་
རྩེ་མང་ཏུ་འབབ་ཞེ་རི་ཐང་ཏུ་འགྲོ་ཡོང་ངོ། །དེ་ནི་རྩུང་དང་བ་མོ་རྩེ་གསལ་
ཏུ་གསལ་ཆེ་བས་དེ་བཞིན་བཟོས་སོ། །གླིང་ཕན་མང་བ་དེ་ནི་རི་དོར་བའི་ས་ཐོག་
ཆགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ས་ནིན་བའི་ཐོག་ཏུ་ཆགས་པ་སྐགས་འབྲུལ་
སྤྱོད་གང་ལ་ཡིན་ནོ། །གླིང་ཕན་བཞིག་པའི་སའི་བྱར་བསྐྱར་ལ་གཏོང་བ་

འདྲམ་སྤྱུང་བྱེད་ཆོད་ཅམ་ལ་བྱི་རུའི་ཕུང་པོས་བསྐྱོར་ནས་སྤྱེས་པས་རིམ་གྱིས་
ཡན་ལག་རྒྱས་ཏུས་རྒྱུང་དང་། རྒྱ་ཐུབ་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱེ་སྤྱེས་པས་རིམ་གྱིས་ཡན་
ལག་རྒྱས་ཏུས་རྒྱུང་དང་། རྒྱ་ཐུབ་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱེ་སྤྱེས་པས་རྒྱལ་ས་བཞི་ནས་
ས་སྤྱིང་ཕྱན་བཞིག་པའི་མལ་ཐོག་ཏུ་འགྲེལ་ཏུས་རིམ་པ་བཞིན་ས་ཐལ་གྱིས་
འགྲེལ་ས་ཉེ་ས་སྤྱུང་པོ་བྱུང་ངོ་། །

བྱི་རུ་ཕུང་པོའི་མདོག་ནི་དཀར་མེར་དམར་མོ་སྤྲོས་ཡོད་པས་དེ་རྒྱ་ཐུབ་
བ་ལ་སྤྱེ་མི་འཕྱར་རོ། །རྒྱ་ཐོད་ཡོད་ས་དེ་རུ་འབྱུང་གིས་ཀྱང་གིས་ཤུལ་ནས་
ཡན་ལག་སྤྲོས་ཀྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཆོང་མཁན་ནམས་ཀྱིས་སྤངས་ཉེ།
ཕྱིང་བ་དང་། རང་རང་གིས་དངོས་པོ་ཅི་འདོད་པ་དཔྱགས་སྤོང་བྱེད་ངོ་། །
དེ་ནས་སྤྱིང་ཕྱན་ས་སྤྱུང་པོ་ཡང་བྱུར་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ས་ཐོག་ཏུ་རྒྱུང་གིས་མེ་
རྒྱག་དང་ཕྱོད་ཤིང་ཕྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ས་པོན་ཆེར་ནས་པ་ཕྱུལ་ཨ་ཕུ་བྱིད་ལེ་ཨ་དང་
སྤྱིང་ཕྱན་སྤྱེས་སོ། །དེ་ནས་རུས་ཐལ་དང་ཕྱོད་ཐོར་བྱེད་སྤྲོས་སྤྱུང་ངོ་། །དེ་
ནས་ས་འབྱུག་པོ་བྱུང་ཏུས་མི་འབྱོར་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ཏུ་ཉ་ལྷ་མི་འབྲ་
བ་ཆེ་རྒྱུང་ཅི་རིགས་འདུག་པས། ཁ་ཤས་ནི་མི་ཡི་བཅོས་པ་ཡིན། ཁ་ཤས་ནི་
སྤྱན་གྱི་བཅོས་སོ། །ཁ་ཤས་ནི་མདོག་བཟང་ཤིང་མིག་ལྗང་མཛེས་པ་དེ་ནི་ལྷ་
དང་། ཉའི་ཤྲོགས་པོ་ནམས་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་པའི་ས་ཐོང་ཡོད་པ་ལྷ་མདུང་
དང་། ཉ་ཆེན་གཟུགས་འདྲམ་བཞི་ཅམ་ཡོད་པ་ལུས་ལ་ལྷ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
དང་། ཉའི་རྒྱལ་བ་ཁ་ཆེ་ཞིང་ས་འཁུས་པ་རིང་བ་མི་ཡི་ཐོག་ཏུ་མཆོངས་ནས་
འཛིན་ཉེ་བས་དེའི་ཉ་ག་ཤོག་ནས་རྒྱུའི་ཟས་ཀྱི་ཁུ་བ་བཅོས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱ་མཆོའི་འབྲུལ་ཟས་དང་། རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་ཟས་བཅས་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ནས་འཕྱོད་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་མཆོ་ལ་ཉ་ཕྱིས་ནང་ལྷ་ཉིག་དང་འབྲ་
བཅས་རྒྱ་ཐོག་ཏུ་འདྲམ་བཅོ་ལའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་གཏིང་ལ་ཡོད་པས། རྒྱ་བཟུར་
མཁན་དེས་རྒྱ་ཐོག་ནས་ཕྱོད་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཉ་ཕྱིས་རྒྱུབ་ཉེ་ཕྱིར་སྤྱུང་ཐོག་འབྱོར་
ནས་ཆོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཉ་ཕྱིས་དེ་ཁ་འབྱེད་ཏུས་ནང་ཏུ་ན་ཁི་བྱ་བ་དེ་ལ་ལྷ་ཉིག་

འབྱར་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་བོ་ཟེར་བ་དེ་མིའི་བཅོས་པས་སྤྱི་ཉི་མེ་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་
 བྱང་ཆུང་བ་གོང་ཆུང་ཞིང་། ཆེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཅམ་རེ་ཡོད་པས་དེ་ལ་རིན་
 གོང་མེན་ཏུ་ཆེ་བས། རི་ཕན་གྱི་ཉ་མུས་ཁ་ཅུང་ཞིག་འཕྱེད་ཆུག་མེད་དེ་ནང་ཕྱེ་
 མ་ཕན་བྱ་བ་ཅུག་ཏེ་ཁ་ཅུག་མེད་ལྟ་འཕྲུག་ཅམ་གསེས་ནས་ཉ་མུས་ནང་གི་བོ་
 བྱ་བ་དེས་ཕྱེ་མ་སྤྱི་ཉི་མེ་ནང་འབྱུང་ནས་སྤྱི་ཉི་མེ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུ་
 རྒྱན་ནོ། །ཉ་མུས་ཐོན་ཁུངས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཉ་ཟིག་རྒྱ་མཆོད་ཀྱི་
 རྒྱག་བཅངས་གླིང་གི་ཉེ་བ་ནས་ཐོན་བྱུང་ངོ་། །རྫོང་བུའི་རིགས་ནི་གླིང་པོ་སྐྱེས་
 རྫོང་རྫོང་པོ་ལས། པན་རྩ་ག ཡིན་ནི་ལ། མཁུང་། སྤྱི་ཉི་མེ གཤམ།
 གཤམ། བེུ་ཅུ། སྐྱེས་ཤེལ་སྐྱེས་སྐྱེས་དོང་བྱས་ཏེ་ས་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །
 བེུ་ཅུ་དང་གཤམ་གཤམ་ས་འོག་ནས་རྒྱས་བཅོས་པ་ཡིན། སྐྱེས་ཤེལ་ནི་ཤིང་
 རྒྱད་ཀྱི་ཐང་རྒྱ་ལས། སྐྱེན་དུ་ཐང་རྒྱ་འབབ་པའི་འོག་སྐྱེས་མ། ཤིང་ལོ་
 འོགས་སྐྱེས་ཤེལ་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཀྱུན་གྱིས་མཐོང་ཤིང་གཞུག་ལ་ཤིང་ལུང་དེ་རྒྱའི་
 བྱང་དུ་འབྱེལ་ནས་དེང་སངས་འོག་ནས་བྱུང་ངོ་། །རྫོང་རྫོང་པོ་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་
 གང་ཡིན་མ་ཤེས་པས། བྱུང་ཁོངས་ནི་མེ་རྒྱུད་ནས་སྐྱེས་པ་དང་གཅིག་ནོ།
 རྫོང་ཆེའི་འཇམ་གླིང་མ་གཏོགས་འཇམ་གླིང་མིང་བཟུང་བུན་ཡོད་
 རོ། །རྒྱན་དུ་ནམ་མཁུང་ལ་སྐར་མ་གངས་མེད་པ་ཡོད་པས། གཟུང་སྐར་
 དཔེ་མ་འཕྱེད་པར། ཡིན་ཡང་གཟུང་བུན་ཡོད་པ་དེ་རྫོང་ཆེའི་འཇམ་གླིང་
 དང་འབྲེལ་བའི་འོད་མེད་དོ། །འོད་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཕྱག་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཉི་མ་དང་། སྐར་མ་གཉིས་སྐྱེས་འོད་ཡིན་པས་ཉི་མ་འབྲེལ་བའི་སྐར་མ་
 འཇམ་གླིང་དང་ཉེ་བར་ཡིན་ན་ཆོག་དུངས་ཀྱི་གཞོད་ཐབས་མེད་པར་སྐར་མ་
 རྒྱང་མེན་དུ་རིང་ངོ་། །ཉི་མ་དང་རྫོང་ཆེའི་འཇམ་གླིང་བར་རྒྱང་རིང་ཐུང་
 དཔག་ཆད་ཕྱེ་བ་བུན་སྐྱེས་པ་བུན་འབྱུང་ལྟ་ཡོད་དོ། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནམ་
 མཁུང་ནས་འཇམ་གླིང་ལ་རྒྱ་ཆད་འཁོར་འོད་སྐར་བརྒྱད་ལས་འབྱུངས་མེད་
 འོད་ཕྱགས་སོ། །བཟན་པའི་སྐར་མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་འོད་དུ་རྒྱར་ན་ལྟ་བུ་

ཡང་ཡང་འོད་མཁོ་མི་བྱུང་། །གཟའ་ལྷག་པས་ཉིན་ཞག་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད་
 མཁོ་ནས་ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར་བས་གཟའ་པ་སངས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་ཉིས་བརྒྱད་དང་
 ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར། ང་ཚོའི་འཇམ་བུ་གླིང་གིས་ཉིན་ཞག་སྟམ་
 བརྒྱད་དང་བྱུག་ཅུ་རེ་ལྷ་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར། འཇམ་བུ་གླིང་འདི་ལ་རྒྱ་བ་
 གཅིག་ལས་མེད་པ་ཀྱུན་གྱིས་གསལ་ཞིང་། གཟའ་མིག་དམར་གྱིས་ཞག་བྱུག་
 བརྒྱད་དང་བརྒྱད་ཅུ་བྱུ་བདུན་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར། གནམ་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་
 ཡོད་དོ། །གཟའ་ལྷར་བུ་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར། གནམ་
 ལ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །གཟའ་སྟོན་པ་ཡིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་ཉི་མ་བསྐྱར་བ་
 རེ་འཁོར། གནམ་ལ་རྒྱ་བ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཡོ་རིན་གྱིས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞི་ལ་
 ཉི་མ་ལན་རེ་འཁོར། གནམ་ལ་རྒྱ་བ་བཞི་ཡོད་དོ། །ནུབ་བྱུན་གྱིས་ལོ་བརྒྱ་
 དང་བྱུག་ཅུ་རེ་ལྷ་ལ་ཉི་མ་ལན་རེ་བསྐྱར་བ་འཁོར་བ་སོགས་དང་གནམ་ལ་རྒྱ་བ་
 གཅིག་ལས་མེད་པ་བཅས་དེ་བཞིན་ནོ། །

༩ བྱང་ཨ་མི་རི་ཁ་ས་རུ་དགོས་ཏེ། བཀའ་བྲིམས། ལྷགས་སྟོལ། འབྲུ་
 མིང་། སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། འཇམ་བུ་གླིང་གི་ས་བྱ་ཕྱེད་རེ་
 བཞོས་པའི་རུབ་ཀྱི་མིང་ངམ་གསར་བ་ཕྱེད་ཀྱི་མིང་ནི་ཤར་གྱི་འཇམ་བུ་གླིང་
 འདི་ཡིན་པས་ཤར་རྩྭ་གས་འཇམ་གླིང་ནས་རུབ་རྩྭ་གས་ཞེ་ཡོད་མི་ཤེས་དུས།
 འཁོ་ལོམ་འཕྲག་དེས་རྟེན་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་སྟམ་ཅུ་སོང་། རུབ་རྩྭ་གས་ཀྱི་
 འཇམ་བུ་གླིང་ཕྱེད་དེའི་ཕྱེད་ཆ་ནི་བྱང་ཨ་མི་རི་ཁ། བྱང་ཨ་མི་རི་ཁ་རུ་བཞི་
 ཕྱེད་པ། རུ་གཅིག་ཞིན་ནི་ཐེ་བེར་བ་དེ་ཞིན་ལན་གྱི་ས་དེ་རུ་རུང་ཞིག་གྱང་
 རོ། །དེ་མིན་རུ་གསུམ་ལ་གྱོད་དང་། བས། ཁལ་མ། ཉ། རྩོན་མིང་
 སོགས་མང་བས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲུམ་ཉ་མང་བ་ཡོད་པ་ན་མས་བསད་པའི་ཤ་ལ་ཆ་
 བཏབ་ཏེ་སྐམ་པོ་དང་བཅོས་པ་སོགས་ལྟོད་སྐམ་བཅས་ནང་དུ་བརྒྱག་ནས་ཚོང་
 སྟོལ་འདུག རྒྱལ་ས་ནི་ཨ་ཐེ་ལྷོ་། །རྩྭ་གས་སུ་མེག་པེ་ཁོ་བེར་བ་ཡུལ་དེ་ཆ་
 རྩོད་ཆེ་བ། ཡུལ་དེ་ན་གསེར་དང་། དུལ། ཟངས། ལ་ཉི། སྟེ་ལན།

སྤྱན་བལ། རམས། ཉི་ཉི་ཉུ་བཅས་བྱི་བྱ་སྤང་རྩ་བྱས་ཡོང་བ། ལྷགས་
 བྱི་དངོས་ཆས། རས་ལྷམ། ས་ལྷམ་བཅས་ས། ། ལྷལ་ས་ནི་མེག་པེ་ཁ།
 བྱང་ཨ་མི་རི་ཁའི་བྱང་རྒྱགས་སྤྱིང་ཕྱན་གཉིས་ཡོད་པའི་མིང་ནི། འབྲག་
 རྩམ་ས་གངས་ས་ལས་རྒྱན་དུ་གྲང་བ་ཡིན་པས་མི་དང་། སེམས་ཅན་མང་བ་
 མེད་པ་འཛོང་བ་རྣམས་བྱི་ཆོང་ཚོག་ནི་སྤམ་ཆེན་བྱི་མཆེ་བ། རྒྱ་བྱའི་ཐུ་དང་།
 ཉ་ཆོལ་སྤགས་ལས་གངས་སའི་མིང་ནི་ལྷག་མེ་ས་ཡངས་ཟེར། དེའི་དོན་ནི་
 ཡུལ་དེ་ན་མེ་རི་མང་བ་དང་། རྒྱ་ཆུ་མང་བས་དེའི་མཐའ་བསྐྱར་ཁ་བ་དང་
 འབྲག་རྩམ་སྤགས་ཡོད་པས་གྱིང་ཕྱན་གཉིས་ནི། བདེ་ནི་མར་ཁའི་རང་
 དབང་ཆེ་བ། མེག་སེ་ཁོ་རྩ་བྱགས་སྤྱི་དབྱས་ཨ་མི་རི་ཁ་དང་ལྷལ་རྒྱག་ཡོད་
 རོ། ། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་རྩེ་སྤང་དང་ཆ་ལྷམ་བཅས་བྱི་ལ་འཛོན་སྤང་། བྱང་ཨ་
 མི་རི་ཁ་དང་རྩ་ཨ་མི་རི་ཁ་དེ་གཉིས་ས་འབྲེལ་ལས། དེ་བར་མགྱིན་པ་ས།
 སན་ནི་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་རྒྱན་དུ་གྲིང་བ་སྐྱར་ནས་འགྲོ་དགོས་འདུག
 དེང་སང་མགྱིན་པ་ས་ལ་ཡུར་པེ་ཆེ་བྱེད་དེ་ཐད་དུ་འགྲོ་ཆོག་གི་འདུག་གོ།
 ཡང་བྱང་རྒྱགས་བྱི་ལྷལ་ཨས་ལས་སེ་ཀ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་གྲང་བས་
 གྲོ་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པ། ཉ་དང་། ཀ་སེར་མང་པོ། ཉ་ཆོང་བྱས་པ་དང་།
 སྤམ་ཉ་རྩེ་ཅན་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་པགས་པ་རིན་གོང་ཆེ་བས་ཡུལ་དེ་རྒྱན་ལུ་
 སྤྱི་ཡིན་པས་བྱང་ཨ་མི་རི་ཁས་ཉེ་རིན་འབབ་དུལ་སྐྱར་མ་དུང་བྱིར་
 གཉིས་དང་ས་ལ་བདུན་འབྲམ་ཐེར་གཉིས་སྤྱོད་དོ། ། བྱང་ཨ་མི་རི་ཁའི་ཤར་རྩ་
 རྒྱགས་གྱིང་ཕྱན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས། འཁོ་ལྷམ་འཛོག་གིས་རྟེན་པའི་གྱིང་
 སིན་སེལ་སེ་རྟེན་དེ། འཁོ་ལྷམ་འཛོག་གིས་ཐོག་མ་འདི་རྒྱ་གར་ཡིན་འདུག་
 ལྷམ།

ཡང་གྱིང་ཕྱན་གཅིག་གི་མིང་ནི། ཕ་ཕ་རིས་ཁོ་ཟེར་བས་དེ་ཨ་མི་རི་
 ཁའི་ས་ཁངས་ལས། ཡུལ་དེ་ལ་ཐུང་ཤིང་། སྤྱ་ཕན། ཆ་ལྷམ། རི་
 མཆོག་ རྒྱ་ཐང་འབྲས་འདྲ་བའི་ཀྲ་ཤ་བཅས་ཡོད་དོ། ། ཡང་གྱིང་ཕྱན་གཅིག་

གི་མིང་ནི། ལུ་ལྷ་ཟེར་བ་རང་དབང་ཆེ་བའི་མིང་ལས་ལུ་ལྷ་དེ་ལ་ཐ་མ་ཤིན་
 ཏུ་བཟང་བ་ལྷི་ལ་འཛན་ནོ། །ལུ་ལྷ་ས་ནི་ཉེ་མཇུག་ཡིན་ནོ། །ཡང་རུབ་རྩོགས་ཀྱི་
 མིང་ལྷན་གཅིག་གི་མིང་ནི། གསེན་འདི་བའི་ཆེ་ཟེར་བ་ཨ་མི་རི་ཁའི་ས་
 ཁོངས་དེ་ན་གྲུ་མིང་གི་རྩ་སྐད་གསར་ལྷན་དང་། མི་ནམས་ཀྱི་རྩ་ཆས་བཟའ་
 བའི་དུས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཡིན་པས་ལུ་ལྷ་དེ་ལ་འབྲས། ལྷ་མིང་། ཡག་ཐིག
 ཁ་ཐིག ར་ཆ་ལུམ། ལྷ་མིང་། ཐང་འབྲས། ཀྱ་ཤུ་བཅས་ཡོད་དེ།
 ལུ་ལྷ་ས་ནི་ཉ་ནི་ལུ་ལྷ་ཟེར་རོ། །ཡང་ཨ་མི་ཨ་ཡི་ཤར་རྩ་ལེ་ལེ་ལྷན་ཟེར་བའི་
 མིང་ལྷན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཨ་མི་རི་ཁའི་ས་ཁོངས་ཡིན་ཞིང་། ལུ་ལྷ་
 དེ་ལ་ལྷ་མིང་། མིང་ཆ། མི་ཤི་གཤོལ་ལྷན། ལྷ་མིང་། ས་མ་ར་ཅ།
 ཐ་མ་ག་བཅས་ཡོད་པས་ལུ་ལྷ་ས་ནི་མི་ཉི་ལ་ཟེར་རོ། །

ལུ་ལྷ་བཅུ་ལྷི་ཡི་མིང་ནི་ཨ་མི་རི་ཁ་ཟེར་རོ། །ལུ་ལྷ་རེ་ལ་བཀའ་རྒྱ་རེ་
 ཡོད་པས་དེ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ལྷི་ལུ་ལྷ་སའི་མིང་ནི་ཨ་མིང་ཐོན་ཟེར་བས་ལྷི་
 དཔོན་ལོ་བཞི་རེ་ཞིང་ལྷ་ལྷ་དེ་ལས་དེ་ལྷི་བཅུ་ལྷི་ཁང་བ་བཅས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་རིག་བྱ་ལྷ་ལྷ་བའི་དུས། ཨ་མི་རི་ཁ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བས་ལྷགས་ལམ་
 ཤར་རུབ། ལྷ་མིང་། ལྷ་སྐྱོགས་དཔག་ཆད་མང་པོ་དང་། ལྷགས་སྐྱད་
 དཔག་ཆད་མང་པོའི་ཁྱད་ཁྱེར་ནམས་སྒྲེལ། ལྷག་བཤད་ཀྱིས་དཔག་ཆད་
 མང་པོའི་ཁང་བ་ནམས་སྒྲེལ་བ་དང་། རས་དང་ལྷམ། ཤེལ། ལྷགས་
 དང་། གསེར་དབྱེ་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཆས་སྐྱོགས་མི་རིགས་བྱེད་མཁས་པ་
 ལྷགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་དང་། སེམས་ཏུ་ཡོད་པའི་གསེར་དབྱེ་ཆ་རྩ་སྐད་
 ལྷམ་བཅས་བྲངས་སོ། །ལུ་ལྷ་དེ་ལ་མིང་འབྲས་ནི་ཁམ་བྲ། ཀྱ་ཤུ་ ལྷ་མིང་།
 སྐལ། ཁམ་མེར། ཆ་ལུམ། ཆེར་ལུམ། ལྷན་འབྲུག་བཅས་ཡོད་དོ། །
 རི་དྲགས་ནི་ཤ་བ། གནའ་བ། རྩམ། ལྷ་མིང་། དཔུ། ལ། འཕར་
 ལྷ་མིང་། ཐ་བ། ཆེར་མའི་ཡག་ གཐིག་མང་། ལྷ་མིང་། རི་ཐང་།
 ལྷམ། ལྷམ་མ། ལྷའི་ལྷན་འབྲུག་བཅས་ཡོད་དོ། །

ཨ་མི་དེ་ཀ་མི་རྒྱུ་ཉུང་བ་འབྱུ་མང་བ་ལ། གཞན་ཕྱི་མིང་གྱུ་ལ་ཁག་
 རྒྱུ་མི་མང་བ་ལ་འབྱུ་ཉུང་བས་ཨ་མི་དེ་ཁའི་འབྱུ་རྒྱུ་ལ་བཏང་ངོ། །
 ཕྱི་ནས་ཡོང་བ་ཕྱི་མིང་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་གཏེ་ཅེ་བྱེད་དང་། ཕྱི་རྒྱུང་ལ་ལྷ། ལྷ་
 ལྷལ་ནས་ཇ། དཀར་ཡོལ། ཞས་ཆེན། ལྷ་ཅི། བ་ས། ཕྱིང་ཁབ་
 བཅས་དང་། ཇི་ཕན་ནས་དཀར་ཡོལ། རི་མ་བྱིས་པའི་དངོས་ཆས།
 ཞས་ཆེན་བཅས་དང་། ལྷ་གར་ནས་ཙོར་བུའི་རིགས་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ཅན་
 དན་བཅས་ཨ་མི་དེ་ཁའི་ལྷལ་ལ་ཡོང་ངོ། །ཨ་མི་དེ་ཁའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་སྤྱོད་ས་འག་
 རྒྱལ་གཞིར་དབུ་ལ་དང་། བར་ཕྱོགས་ནས་ཕྱོགས་དང་། རྫོང་ལ། བྱང་
 ཕྱོགས་ནས་བྱང་ས་བཅས་བྱང་ངོ། །ཕྱི་རྒྱུ་སྤང་བ་ནི་ཁལ་མ། ཅ། ས་ཕུ་མ།
 འབྱུ་རིགས། བར་ཅའི་སྤྱོད་གཤམ། ཕྱོག་རིལ། ལྷག་བཞིའི་ཕྱིང་། རྫོང་
 བའི་ཕུ་མ། ཕག་ཟེའི་ཕག་ཟེ། རྫོང་ལ་ནང་རྒྱུ་བའི་ཁལ་མའི་ཕྱ།
 རྒྱུ་ས་པ་ཞིབ་རྒྱ་འཐག་པས་ལུད་བཅས་བཅོས་སོ། །ཨ་མི་དེ་ཁའི་རིགས་བརྒྱད་
 རི་བོད་མི་མགོན་གས་པ་འཇོག་ཕྱི་མིང་བའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཡོད་
 རོ། །ཡིན་ཡང་ཨ་མི་དེ་ཁའི་བཤད་ཀྱི་དང་། ལྷ་མིག་སྤྱོད་མིག་ཅིག་པ་དེ་མི་
 རྒྱུད་དེ་རྒྱམས་འབྱེལ་བའི་དོན་ལས། བོད་མི་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དོན་མིག་དང་
 ལྷ་སྤྱོད་མིག་པོ་གུན་མཚུངས་སོ། །བོད་མི་ཕྱི་མ་འགྲིག་མི་མཐུན་པའི་བྱང་ན་
 ལ་ཉེས་ཆད་རྫོང་པས་འབྱུ་ནས་རྒྱུ་ནང་རྒྱུར་བ་དང་། ལྷག་ཐོག་བཏང་བའི་
 བྱིམས་ཅི་རིགས་དབང་བོ་ལ་རྫོང་བཅད་བྱས་པ་དང་། མི་བསད་པ་ལ་རྫོང་
 སྤྱོད་པས་འཇོག་པས་ཨ་མི་དེ་ཁའི་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་མེད། ཉེས་ཆབ་ཆེ་
 བ་ལ་རྫོག་སྤྱད་ལག་པ་བཟུང་འབྱུག་ནས་བསད་པ་དང་། མེ་མདའ་རྒྱག་པ་
 དང་། མགྲིན་པ་ཐག་པས་བཅུ་མས་ནས་བར་རྒྱང་ལ་འབྱང་བ་བཅས་དང་།
 མི་བསད་པ་རྫོག་ལན་ནས་བྱིམས་ཁང་རྒྱ་ཆེ་བཅོན་བཀག་པ་སྤྱོད་པ་མགོན་གས་
 རྫོང་འཇལ་བའི་སྤྱོད་ཅི་ནས་ཀྱང་མེད་པས། ཆོག་མི་མཐུན་པའི་ཕན་ཚུན་
 འགལ་འཇོག་གི་རྫོགས་མཐུན་རྒྱལ་འདྲའི་འཆི་རྫོན་ལ་ཉེས་རྫོན་མེད་དོ། །དེ་

ནས་ཡུལ་དེ་ལ་མཆོག་དམན་གང་ཡིན་ཡང་ཕྱ་གུ་ལོ་དུག་སོང་བ་དང་སྤོབ་གྲ་
 ཁང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཡོད་པའི་སྤུལ་ལས། སྤོབ་གྲ་ཁང་དུ་ལོ་བཅུ་ཡི་གེ་སྤོབ་
 ནས་སྤོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ལྷག་པོ་སྤོད་མིན་སོ་སོའི་འདྲོད་བབ་ལྟར།
 ཡམ་མི་རི་ཁ་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཐར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཆོས་ཡང་ཕྱི་ནང་མི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 ལུགས་རིགས་ཅི་ཡོད་རང་རང་ཕྱི་མའི་འགྲོ་དོན་ལས་གང་གིས་ཡོད་འདྲོད་
 བཞིན་ཆོག ཆན་ཆན་ལོ་ན་ཆེ་བའི་ཕྱ་གུ་ཡོད་པ་དང་། དམག་མི། ད་
 ཕྱག་སོགས་དབུལ་པོ་ངས་རྒྱམས་ལ་བས་གོས། སྤོད་གནས། ནད་རིགས་ཀྱི་
 མནར་བའི་སྤྲོན་ཁང་། མི་དྲན་པའི་སྤྲོས་པའི་སྤྲོན་ཁང་སོགས་ཡོད་དོ། །
 མཛེ་ཅན་རྒྱམས་ཡང་གྲིང་ཕྱན། གསེ་འདི་བའི་ཆེ་ཟེར་བ་དེ་ནང་བཅུད་
 བཅུག་ཞེ་རང་རང་གི་སྤྲོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལག་ཤེས་སོགས་བྱས་དགོས་པའི་འགོ་བ་
 དང་སྤྲོན་པ་བཅས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །མི་སྤྱོད་པོ་མོ་གང་ཡིན་ཡང་ཕན་ཚུན་འདྲོད་
 མཐུན་གྱིས་བབའ་སྒྲུབ་ཅིང་ཆར་ནས་གཞན་དང་མཛའ་གྲགས་བྱེད་པའི་གཏམ་
 ཐོས་ནས་གོང་དཔོན་ནས་དངོས་པོའི་ཉེས་ཆད་དང་བཅོན་ཁང་ནང་དུ་བཅའ་
 སྤོད་དགོས་པས་བབའ་མི་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཚུགས་ནས་ནང་མི་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་
 ཆེན། པོ་མོ་གང་ཞེས་པ་དེས། འགོ་དཔོན་མདུན་ཁྱུ་སྒྲུབ་སྐབས་དེར་ཕན་
 ཚུན་འགྲགས་འབྲོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ངོ་མའི་དུས་དངོས་ཆས་རིགས་བཞོ་བཤའ།
 ཕྱ་གུ་ཡོད་གྲུར་ན་པ་མ་མདག་འཕྱོགས་ལ་སོང་ན་ཕྱ་གུ་མི་ཐོབ་པ་དེས་ཕྱ་གུའི་ཟས་
 གོས་ཉེན་བཅས་ཕྱད་དེ་སོ་སོར་འབུལ་ནས་གཞན་བབའ་སྒྲུབ་འཆོལ་ཆོག་རྒྱ།
 རྒན་པོའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུང་ཞིག་བརྒྱས་པ་ལ་ངོས་ཕྱིན་སྐབས་དོངས་པ་
 བཅོན་ཁང་ནང་ལོ་ཤས་བཅུད་རྒྱག་ཞེ་ལྷམ་དང་ཐག་པ་བཟོ་དགོས། དེ་ལས་
 རིན་གོང་ཆེ་བ་རྒྱ་ན་བཅོན་ཁང་ནང་དུ་ལོ་གྲངས་མང་བ་བཅུད་བཅུག་ཞེ་དུས་
 རྒྱུ་གྲན་ཏུ་རྩོམ་ལ་སྤོབ་པའི་ཉེས་ཆད་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་བཀའ་ཉེས་
 ཁྱར་བའི་བཅོན་པའི་རིགས་ལ་ཡང་མེར་འགྲོས་པའི་ལམ་ཁག་རྒྱམས་གཙང་བ་
 དང་ལེགས་པོ་བཟོ་བཅུག་ཞེ་དེ་བཟུང་མཁན་མེ་མདའ་ཁྱེར་བའི་མགོ་བ་བཅས་

ཡོད་དོ། །དེའུ་བསྐྱེལ་མ་མེན་བཏང་བ་དེ་ནངས་མེན་རྩ་ཆེ་བའི་ཆེན་བཙུན་
ཁང་རྩ་ལོ་གངས་མང་བ་དང་། ལས་ཀ་ཡང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཅི་རིགས་
བཅས་ཡོད་དོ། །

ལྷ་ཨ་མི་རི་ཁ་བཀའ་བྲིམས་དང་། འབྲུ་མེད་། སེམས་ཅན། རྩལ་
ལྷགས་སྐགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། རྩལ་ཨ་མི་རི་ཁའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་ཨ་མི་
རི་ཁ་ཁྲལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ཆེན་རྩ་མཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་གི་རིམ་
པའི་ལྷའི་ལས་ཆད་པ་ཆེ་བའི་ཁྲལ་ཡིན་པས་ཁྲལ་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་རྩ་པོ་
ཆེན་པོ་ཨ་མི་གཟེན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་ཉ་དང་རྩས་སྐལ་རྩ་
སྐྱོན་ཀེ་ཀེ་རྩ་ལ་སྐགས་པ་ཡོད་དོ། །རྩ་དེའི་གཡས་གཡོན་ལ་ནགས་ཆལ་དང་
ལྷན་མེད་མང་བས་བྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་པོ་དང་བྱེ་བྱེ་རིགས་སུ་མདོག་མཛོས་པར་རི་
དྲགས་གཅན་གཟན་མང་བས་འདབ་ཆགས་གོ་བོ་སྐག་སྐགས་བྱེ་རིགས་མང་བོ་
ལ་ཉེ་བར་ཟེར་བའི་བྱེ་མེན་རྩ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེས་ལྷག་གུ་དང་གནའ་
སྐྱག་བཅས་དེ་མ་ཐག་རྩ་འཛིན་ནས་ཁྱེར་བ་སྐགས་བྱེད་དོ། །ཁྱོག་མ་ཡང་མེན་
རྩ་ཆེན་པོ་ལ་ཉེན་མེད་འགོའི་ཁྱོག་ཆང་ཡང་དེ་བཞིན་ཆེ་བས་དེ་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་
པོ་ནི་ཁྱོག་མའི་ཟས་ཅན་གཟིགས་མོ་སྐགས་ཡོད་དོ། །བཅིངས་པའི་སྐལ་ཟེར་
བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རི་དྲགས་ཆེ་རྒྱང་གང་མཐོང་བ་དེ་བཟུང་ནས་ལྷས་མགོ་
མཐུག་མེད་པ་དམ་རྩ་བཅིངས་ཉེ་མི་འཆོ་བར་ལྷེ་ཡིས་ལྷག་པས་དེ་ནས་གསོན་
མིད་བྱས་སོ། །ལ་མ་ཟེར་བ་རྒྱང་བཞི་བཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་གྱིས་འགེལ་ཁེལ་བ་
དང་སྐྱུ་མེད་ཀྱི་ཀྱན་པ་བཅས་བཟོས་སོ། །

རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྫོང་ལ་ལམ། རིན་ཆེན་མདོག་བཟང་། ལྷགས་བཅས་
ཡོད་དོ། །ལྷན་མེད་ནི་འདར་ནད་སྐྱོན་གྱིས་ རི་འབྲུ་མེད་། ཁག་ཐིག་ཐ་
བཅས་བྱེ་ལ་སོང་ངོ། །ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་། དངོས་པོ་ཅི་
རིགས་དང་། ཀླ་བ། རས་བཅས་བྱེ་ནས་བྱུང་ངོ། །ཁྲལ་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཆེ་མོས་དེ་ལྷོ་རིད་གཟེར་ཟེར་བ་དེ་ཨ་མི་རི་ཁའི་ཁྲལ་ལྷ་བཅུ་དང་འབྲུའོ། །

ཀུལ་ས་ནི་རི་བོ་དེས་ཅན་ནི་འེ་འོ་འཁོ་ལམ་འབྲག་གྱུ་མིང་ནས་ལན་གསུམ་
འཛན་པའི་ཐེས་སུ་ལྷོ་ཡ་མི་རི་ཁ་རྟེན་དོ། །དེའི་ཁོངས་སུ་གཉིས་པའི་ཁྲལ་
གཅིག་ལ་འཁོ་ལམ་འབྲག་གིས་འདྲགས་པའི་མིང་འཁོ་ལམ་འབྲག་གི་ཀུལ་ས་སྤྱོ་
ག་བ་ཟེར་རོ། །བྱང་ཡ་མི་རི་ཁ་དང་ལྷོ་ཡ་མི་རི་ཁ་གཉིས་འཁོ་ལམ་འབྲག་གིས་
རྟེན་ཏུས་དང་འདྲ་བས་མི་ནི་ཏུ་གསུམ་བཞགས་གྱི་ཏུ་གཉིས་བྱང་ཡ་མི་རི་ཁ་དང་
ལྷོ་ཡ་མི་རི་ཁ་ཏུ་གཅིག་ལས་མེད། ལྷོ་ཡ་མི་རི་ཁའི་ཁྲལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་མིང་ནི།
སྤེ་རེད་གཟིར། ཀུལ་ས་ནི། རི་བོ་དེས་ཅན་ནི་འེ་འོ་འཁོ་ལམ་འབྲག་
ཀུལ་ས། སྤྱོ་ག་བ། ཐེན་ཨོ་སེ་སྤེ་ལ། ཀུལ་ས་ཁོ་རས་ཁས་སེ། ཐེ་ཏུ་བ།
ཀུལ་ས། ལེག་མ། བྲག་ལེ་སྤེ་ཡ་ཀུལ་ས། སྤག་ཁྲར། ལྷ་ཏུ་གོའི།
ཀུལ་ས། མང་བ་བའི་དེ་ཡ། ཐེ་ཏུ་གོའི། ཀུལ་ས། ཡས་མིན་ཆེན།
ཡ་མིང་ཐིབ་ན། ཀུལ་ས། སྤྱོ་ན་ཨེ་ཏུ། བྱིལ་ལེ། ཀུལ་ས། ཟན་
འདིས་ཡ་གོ་ཡིན་གེ་ལེ་ཐིན་གིན་ཡ་ན། ཀུལ་ས། ཅ་ཅི་ཐང་། ཏག་ལེན་
གི་ཡ་ན། ཀུལ་ས། ཐེ་རེ་མར་རམ་སྤབ་ཐེ་རན་སྤྱིད་གིན་ཡ་ན། ཀུལ་ས།
ཁའི་ཨེན། ཨེ་ཁོ་རྟེན། ཀུལ་ས། གིས་ཐོ་བཅས་སོ། །ཁྲལ་དེ་ནམས་གྱི་
ནང་ནས་མི་ཏུ་ལྷ་བཞགས་བྱེད་ན་ཏུ་གཅིག་གིས་ཡོན་ཏན་ལ་བཙོན་པ་བྱེད་དོ། །
ཏུ་བཞི་དེ་ལ་སྤྱོ་སྤྱོའི་ལྷལ་བཞིན་ལས་ཁྲེལ་ལེ་དང་། ཐེ་ཏུ་བ་ཟེར་བ་ཁྲལ་དེ་
གཉིས་སྤྱོ་བ་གྱུ་མོགས་ལ་ཚུལ་ལྷགས་སྤྱོལ་ཤེན་ཏུ་ལེགས་པས་ལྷོ་ཡ་མི་རི་ཁའི་
ཁྲལ་བཅུ་གསུམ་དེ་ནང་ཐོན་ཏུ་ཐེ་རན་སྤྱིད་གྱི་ཆོས་ལྷགས་བཞིན་ལྷམ་མ་རིའི་
ཡ་ལ་སྤྱོན་པ་ལས། དེང་སང་ཆོས་སྤྱིང་གི་དོན་ཏུ་འཕྲིན་མོགས་ཏེ་མ་ཤིག་འདི་
ཆོས་ཚུགས་སུ་སྤྱར་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་དོ། །

ཐི་སྤྱིང་ཡོ་ཏུ་བ་གྱི་ཆོས་ལྷགས་དང་། བཀའ་བྲིམས། འབྲུ། ཤིང་།
སེམས་ཅན་མོགས་ཡོད་ཚུལ་ནི་སྤྱིང་ཆེན་རིམ་གྱིས་ཆེ་ཆུང་ཏུ་གྱེད་པས་དེ་ནང་
ཏུ་མང་ལྷ་བ་ཡོ་ཏུ་བ་སྤྱིང་དེ་ལས། ཡིན་ཡང་ཡ་མི་རི་ཁ་དང་མི་ཏུ་ལྷ་མང་བས་
དེ་ནང་ཀུལ་ཁག་སོ་སོའི་ཁྲལ་བཞགས་པའི་ཆེ་ཆུང་གི་ཤུ་ཡོད་པས་དེང་སང་ཨེན་

ལན་གྱི་ཁྱབ་ཀྱི་འགོ་བ་དང་། གྱི་མི་ནི་ཡིས་གྱི་ཁྱབ་འགོ་བ་བཅས་ཡོད་པས་དེ་
མཛུ་ཚུན་ཀྱུ་ཁག་གཉིས་པོ་འཁྲུག་ཚོད་ཀྱི་ལོ་གཉིས་མོག་ནས་ཁྱུ་ཕུན་ཉི་ཤུ་
མ་གཏོགས་པ་དེ་ཡིན་ཡམ་མི་རི་ཁག་ཅོས་པའི་འཛམ་གླིང་བ་ཐམས་ཅད་ནས་
ཡིན་ལེན་པ་ལ་རོགས་རམ་གྱི་ལོ་བཞིའི་གཞུག་ལ་ཀྱུ་ཁག་ཐམས་ཅད་གཞུག་
ལས་ཀྱུ་ཉེ་གྱི་མི་ནིའི་མེ་སྒྲིགས་དང་ཤིང་བྱ། གྱི་མིང་། གོ་མཚོན་རིགས་
རྣམས་འཕྲིག་པ་སོགས་བྱས་ཏུས་ཀྱུ་ལོ་ཡང་ཤོས་བྱུ་ལོ་སོང་བའི་ཤུལ་ཏུ་དབང་
སོགས་ཅི་ཡང་མེད་དེ་ཡུལ་གྱི་ཀན་སོང་མགོ་བཟུས་ཉེ་བཟུང་ཡོད་དོ།

གོང་གི་ཁྱུ་གངས་ནང་ཚན་ཏུ་ཡིན་ལན་ལ་གླིང་ཕུན་གཉིས་ཡོད་པས་
ཡིན་ལན་གྱི་ས་བཟ་ནང་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བས་དེ་ཡང་འཕྲོས་པ་འཛམ་གླིང་
གླིང་འདི་ས་ཞིང་ཆེ་བ་དང་དབང་ལ་སོགས་ཆེ་བ། བྱང་ཡམ་མི་རི་ཁའི་གླིང་ལ་
ཡིན་ལན་པའི་ས་ཁོངས་ཁེན་ནི་ལྷ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྤྲོན་གྱི་ཏུས་སྤུ་ཡ་
མི་རི་ཁ་ཁྱུ་ལྔ་བཅུ་དེ་ཡིན་ལེན་པའི་འོ་བ་རྒྱབ་ཡིན་པས་ལྷ་ཤིང་མོན་ཟེར་བ་དེ་
ཉིད་ནས་དམག་གི་ཏུ་འབྱེད་པ་བཅས་གང་ཐད་གཅི་འདྲོན་གྱིས་ཡིན་ལེན་ལ་རོ་
ལོག་དེ་རང་རང་ཐར་བའི་ཀྱུ་ཁག་བཟུང་ནས་ད་ཕན་བར་མི་ལོ་ཆེག་བཟུ་
བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་སོང་དོ། །སྤྲོ་ཡམ་མི་རི་ཁའི་ནང་ཚན་ཁྱུ་ལ་གིན་ལ་ན་ཟེར་བ་
གཅིག་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་ལེན་གྱི་ས་ཁོངས་ཡིན་ཞིང་། ཡམ་མི་ལ་ནང་ཏུ་ཡིན་
ལེན་པའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་གར་བཅས་ཁྱུ་མང་བ་ཡོད། ཡང་གླིང་གཅིག་ལ་ཡམ་སྤུ་
ཁྱུ་ལོ་ཡ་དང་། ཡང་གླིང་ཕུན་གཅིག་ལ་མིང་གསར་བ་དགོ་ནི་ཟེར་བ་དེ་
གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ལེན་ཁོངས་སྤུ་གཏོགས་པས་མ་ཆད། ཡལ་རི་ཀའི་གླིང་དེ་
ནང་ཡང་ཡིན་ལེན་གྱི་ཁྱུ་ཁག་ཤས་དང་འཛམ་གླིང་གི་མི་སྤུ་ལྔ་ཁྱུ་གྲང་ཡང་
མང་ཅམ་ཡོད་པས་ཀྱུ་ལ་སའི་མིང་ནི་ལོན་དན་ཟེར་རོ། །དེའི་ནང་ཏུ་མི་ནི་
གངས་ས་ཡ་བཏུན་དང་འབྲུམ་ཐེར་གསུམ་ཡོད་དོ། །མི་མང་བའི་ཁྱེན་གྱིས་
འཆོ་བའི་རྒྱགས་དང་། དངོས་པོ་བྱང་ཁྱུངས་ཁྱུང་བས་གཞན་གླིང་དང་གླིང་
ཕུན་ཁྱུ་ལ་སོགས་ནས་ཤིང་འབྲས། གོས་ཆེན། རས། བལ། ཀམེར།

ནོར་བུའི་རིགས། དབུལ། ཀློང་། ས་འབྲུ་བཅས་བྱུང་། མྱེ་རུ་འཁོར་
མའི་རིགས་དང་། འགོ་རྣམ་ཀ་ཤི་ཀ གི སྒན། སྒན་གྱི་ལག་ཆ།
གྱིག་གི་དངོས་པོ་ཅི་རིགས་བཅས་སོང་། གྲོང་བརྒལ་ཞེན་ལེན་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་
དབང་དང་གྲུ་མིང་ཞིང་བ་དང་མང་བ་སོགས་ཡིན་པས་ཕར་རྒྱུར་འགྲིམ་འབྲལ་
ཤིན་རུ་མང་བ་བཅས་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་ཁག་དེའི་གཙུག་པོ་ནི་པ་ཤུལ་བྱ་འཛིན་གྱི་
རྒྱལ་བོ་ཡིན་པས་པ་ཤུལ་གཉིས་ཀ་མེད་རུ་རྒྱུར་ན་ཡང་བཙུན་མོས་མངའ་འཛིན་
ཆོག་རྒྱལ་ས་དེའི་སྒྲོན་ནི་ཤུལ་འཛིན་གྱི་མི་དང་། འབངས་ཀྱི་གན་སོང་ཡོན་
ཉན་ཅན་འགའ་ཞིག་བཅས་བྱ་བ་གང་ལ་རྒྱས་མོལ་བྱེད་དགོས་འདུག་པས་
བཀའ་ཤག་གི་ཁང་བ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད། བྱིམ་ཁང་དེ་ནང་སྤྱིང་མོལ་ཆེ་རྒྱང་
རི་ལྷོར་བྱུང་རུང་བཤད་གནམ་སྐབས་དེར་སྤྱག་དབུལ་མཆོག་དམན་ཉེ་དགའ་
རྒྱགས་རྒྱང་མེད་པ་འདྲ་རུང་གཞུང་ལྷན་བྱེད་དགོས་འདུག་པས། སྤོབ་གྱ་
དང་ཆོས་ཁང་སོགས་ཀྱང་ཤིན་རུ་ལེགས་ཤིང་བཀའ་བྱིམ་སྒྲུལ་ལྷགས་ནི་ཡ་མི་
རི་ཁ་དང་མཚུངས་པས་ལེའུ་བདུན་པ་ལ་གཟིགས་དང་གསལ་སྟེ། །ཀྱི་མི་ནི་
ཟེར་བའི་ཁྲལ་དེ་ནི་འཛིན་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་ཤིན་རུ་མཁས་ཤིང་། གྲོང་
ཤེལ་དང་། མའི་པར། སོད་ཡིག་པར་བཅས་ལུལ་རུ་བྱིན་པ་དང་།
མངའ་འབངས་མི་སྤྱེ་ཕོ་མོ་གང་ཡིན་ཡང་དོན་མེད་རྒྱུད་རྩོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆ་ཅམ་
གཡིང་པོ་མེད་པས་ཁྲལ་དེའི་རྒྱལ་བོས་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་འདི་ཁོའི་མངའ་འོག་
བཙུག་པ་དང་རྒྱ་མཚོ་ཁག་བཅས་དབང་བཟུངས་ཀྱི་ཆོང་ཁག་བརྒྱ་ལྷོང་མང་པོ་
བཏང་བ་སོགས་མཚོ་འདྲོད་ཤིན་རུ་ནས་ཀྱང་ཆེ་བའི་ཕོ་བྲང་ལྔ་བཙུ་སོང་བས།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྲལ་དེ་ནང་སྤྱེ་པོ་དར་མ་ཡན་ལག་དབང་པོ་སོགས་ལ་རྒྱུན་མེད་
པ་དྲག་པ་ཤི་རྣམས་གིས་དམག་སྤྱངས་ནས་ཕོ་གཉིས་སོང་བ་དང་། གྲོ་ནས།
རྒྱན། ཞོ་གོག་ལྷུག་ཐ་མ་ག ཀ་རིའི་ལ་ལྷག་འབྲུ་ནས། ཕོ་
མའི་ཆང་། རྩོ་སྟལ། ལྷགས་ཟངས། ཞ་ཉེ། ཚླ། དབུལ་སོགས་ཕོ་
གངས་མང་པོ་བསགས་པ་དང་། དེ་ནས་མེ་མདའ་དང་། མེ་རྒྱགས།

མཁའ་མིང་གྲུ་ཆུ་འོག་གི་གྲུ་མིང་ལ་སྐགས་པ་འཛམ་གྲུ་གླིང་དུ་འགྲན་སྒྲུ་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་རྩ་ཆེགས་ཡོད་དོ། ། བྱི་ནས་ཡོང་བ་གས་ཆེན་དང་། བལ་
 རས། བྱིག་བཅས་སོ། ། བྱི་རུ་སོང་བ་ནི་བྱི་མ་ཀ་ར། ཆང་ནག་རམ།
 ལྷགས་བྱི་དངོས་ཆས་རིགས། བྱང་ཤེལ། ཤིང་ལ་སྤྱོས་བསྐྱབ་པའི་ནོར་མས།
 བྱི་ཕེ་མོ་ཕྱེད་ཡ་ཕྱེ་རྩ་མོ་སྐགས་སོ། ། བྱུ་སའི་མིང་ནི་བྱེ་ལན་ཟེར་རོ། ། མེ་
 རན་གླིང་ཟེར་བའི་ཁྲལ་དེ་ནི་གྱི་མི་ནིའི་ཁྲལ་བྱི་ཉེ་འདབས་ལ་གནས་ཡོད་པས་
 ཁྲལ་དེ་ལ་མག་བ་ནི་ཡུལ་བྱི་གན་སོང་ཡོན་ཉན་ཆེན་པོ་ཞིག་མང་བཀྱར་བྱིས་སོ་
 ཁ་ཤས་མྱོད་སྤྱོད་ལས། ཁྲལ་དེ་དང་མེན་ལན་པ་ཁྲབ་གཅིག་རྒྱ་གྱི་མི་ནི་
 དམག་སོང་རོ། ། ཁྲལ་དེ་ལ་ཁ་སྐྱར་པོ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ། ཆལྱམ། བྱན་
 ཆང་། གས་ཆེན་བྱི་འབྲ། འབྲ་བས་ལ་མའི་སོ་མ་བཅས་བྱུང་རོ། ། བྱི་ནས་
 རོ་སོལ། ལྷགས། རྩ་ཆས་རྩ་ཆེགས་བཅས་བྱུང་རོ། ། བྱི་རུ་སོང་བ་ནི་གས་
 ཆེན། ལ་ལ་ཡོ་སྤྱོ་སྤྱོ་པ་གདན། ཤིང་འབྲས་རྩ་ཆེགས་བཅས་སོ། ། དེའི་ཉེ་
 འདབས་ན་ཡབ་རི་ཀ་ཟེར་བའི་ཁྲལ་འགའ་ཞིག་ཡོད། རྩ་ལ་མི་རི་ཁའི་གིན་
 ཡ་ན་ཟེར་བའི་ཁྲལ་གཅིག་བྱང་ཡོད། མེ་རན་གླིང་བྱི་གླིང་སྤན་འགའ་ཞིག་
 བྱང་ཡོད་ཅིང་མེ་རན་གླིང་བྱི་བྱུ་སའི་མིང་ནི་པ་རིས་ཟེར་རོ། ། ལྷ་རུ་སྤྱོ་ཟེར་
 བའི་ཡུལ་བྱི་ཁྲལ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མྱོན་བྱི་དུས་སྤྱོ་ཤུལ་འཛིན་བྱི་མག་དཔོན་
 བྱུ་པོ་ཡོན་པས་དེ་དབང་ཆེ་བ་ལ་བཞེན་ནས་མི་གཞན་རྣམས་ནོངས་པ་རུང་
 ཞིག་དོན་ལ་འང་སྤྱོག་མངའ་འབངས་མི་མེར་གྲུ་མེད་པས་ཡི་གེ་མ་རང་ཡོན་
 ཉན་མེད་པ་ཞིང་མངས་པས་དེའི་བྱང་ཚུགས་བྱི་ཁྲལ་དེ་སྤྱོག་བཟང་བ་རྣམས་ལ་
 སྤྱོབ་ཤེས་པ་དང་རང་བཅས་དབྱལ་མངས་གཏོགས་ནི་ཉ་ཅང་གྲང་བས་རྩ་ཆས་
 ཅི་ཤ་བའི་འོ་མ་དང་། རྒྱ་ར། ཤ་བའི་ཤ་བཅས་དང་། བྱན་པ་ནི་ཤ་བའི་
 པགས་པ་ཡིན། རྩ་ཆུགས་བྱི་ཡུལ་ལ་བྱོད་དང་། བས། ཞོ་གླག་ འབྲ་ནག་
 སོ་མ་ར་ཅ། ཀ་ཤི་ཀ་སྤྱོ་མོ། ཀའེར། དཔལ། ཟངས། ལྷ་མི། རོ་
 སོལ། ལྷགས། ས་རྩ་མ་བཅས་ཡོད་དོ། ། རི་དགས་ནི་རོ་མ། བྱུང་གྲ།

ལ་བཅས་ཡོད་དོ། ། ཕྱི་རུ་ནི་རི་རྒྱལ་གྱི་པགས་པ་དང་འབྲུ་རིགས་བཅས་སོ། །
 ཕྱི་ནས་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་རིགས་དང་། མི་མདའ། རས། ལ་ལྷ་བཅས་
 བྱང་དོ། ། ཆོས་ནི་མེ་རན་གྱི་དང་པལ་ཆེར་གཅིག་གོ། ། རྒྱལ་སའི་མིང་ནི་མེ་
 རྩོ་སྤོ་རེད་ལྟེ་ཟེར་རོ། ། བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཁུལ་ཨ་མེ་ལ་ཟེར་བའི་ནང་ཡང་ལྷ་རུ་སྤྱ་
 ཡི་ས་ཁོངས་ཟེད་སྤྱི་རི་ཨ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་གྲང་བས་བཀའ་
 ཉེས་པ་རྣམས་དེ་རུ་གནས་དབྱུང་མཐའ་བསྐྱད་བཏང་བས་བཅོན་པ་དེ་རྣམས་
 གྱིས་ཁྱིམ་ཐབས་བྱངས་ཏེ་ཡུལ་དེ་རུ་གནས་སོ། ། རྒྱན་དུ་བཅོན་པ་ནས་ས་རྒྱ་བ་
 སྤྱོད་པ་གྱི་ལྷག་ལས་སྤྱོད་ཆོག་མང་བས་དེར་སང་རྒྱལ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཟེད་
 སྤྱི་རི་ཨ་ཁུལ་ནས་ཤར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ངོས་སུ་ལྷགས་ལམ་བཟོས་སུ་བཅུག་
 པས་ཐོན་དུ་ཡན་ལན་པའི་དབྱང་གོགས་གྱིས་གྱི་མི་ནི་དང་འཐབ་པས་དེར་སང་
 རང་མལ་དུས་བདེ་སྤོ་ནས་སན་ཚུན་འཐབ་མོ་མེད་པ་བཟད་ཁུལ་གྱང་། ཡིན་
 ཡང་མངའ་འབངས་བྱིངས་ནས་རྒྱལ་པོ་དེའི་དབང་ཆེད་མ་ཐིན་པས་ཐར་གྱི་
 རིགས་ཞིབསགས་གྱི་ངོ་རྒྱོག་ལྟེ་རྒྱལ་བཅོན་ཡུམ་སྤུས་བཅས་པ་རུལ་བཅོན་བཞེན་
 ཏུ་མིང་མེད་བསྐྱེད་པས་དེར་སང་ཁུལ་དེའི་ནང་གཅི་མི་གང་ཡང་མེད་དོ། །
 ཟེད་སྤྱི་རི་ཨ་འགན་སྤྱར་ནས་ཡོད་དོ། ། ཡོ་རུབ་གྱི་ཁུལ་ལྟེ་མིང་ནི་ལྷོ་རྩེད།
 རྒྱས་པའི་དན་ཞག་ལན། ཟེལ་ཙེ་ལེན་མེད་ནི་མར་ཁ་བཅས་ནི་པན་ཚུན་སྤྱ་
 ལའང་ཆོད་འགལ་མེད་པ་བཟད་དོ། ། གྱི་མི་ནི་ཟེར་བ་དེ་དང་ཡིན་ལེན་པ་
 གཙོས་པས་འཛམ་གྱིང་བྱིང་དང་འཐབ་སྤྱེ་གྱི་མང་དེ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་དེར་
 སང་གྱི་མི་ནི་ལ་དབང་སྤྱོད་ཙེ་ཡང་མེད་པས་ཐོན་དུ་བྱི་གྱིང་བའི་ས་ཡོད་
 རིགས་རྣམས་གྱང་གང་འདུག་པ་བྱིར་ཤོར་བས་རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་ཡུལ་དུ་བཟད་
 དེ་བྲལ་ཏེ་རྒྱག་ལན་དུ་ཡོད་ཅིང་། རང་ས་རྒྱང་དུ་དེ་ལ་རང་ལྟེ་རང་དཔོན་
 ཁུལ་ཅམ་བྱས་ཏེ་བཟད་ཡོད་དོ། །

༩ དམ་པའི་གནས་དེའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཨ་རབ་ཟེར་བའི་ཁུལ་དེའི་ནང་མེ་ཁ་
 ཞེས་པའི་དམ་པའི་གྲོང་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ནི་མ་སི་ཏི་འབྲངས་ཡུལ་ཡིན་གོ། ། ས་

རེ་བཞིན་ཁ་ཆེ་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་མཁན་མི་འབྲུམ་ཐེར་ཅམ་རེ་ཡོད་པས་དམ་པའི་
གནས་དེ་ཉི་མེད་ཆར་ནས་ངན་སོང་གི་ཕྱག་བཤམ་ལྟར་མི་དགོས་ཟེར་ཚུལ་ལས།
ཁྱོད་ཁྱེད་དེ་ལ་རྒྱན་འབྲུམ། སེ་ཡབ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ། ཉ་ལའི་ཤིང་གི་
འབྲས་བུ། ཁག་ཐིག་ར་བཅས་ཡོད་པས་ཕྱི་ལ་སོང་ངོ། །ར་སོང་དང་། ཉ།
ར་ལྷག་ ཞི་མི་བཅས་དང་། རི་དྲགས་སེང་གེ་ནི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅས་
ཡོད་ངོ། །ཨ་རབ་ཀྱི་ཤར་ནང་ཆུ་ལྷ་ར་ན་རྒྱང་གྲགས་རྒྱ་ཁྱོད་ཞེས་བྱ་བ་དུས་
ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷན་པ་སྟེ་བལྟམས་སོ། །སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་གྱི་སའི་རྒྱབ་
ཕྱོགས་སུ་ཅམ་ལ་སེར་སྒྲིའི་དེང་ཡེ་ཤུ་སྟེ་མ་འཁྲུངས་སུ་སངས་རྒྱལ་ཤུ་བྱ་བྱེད་པ་
ད་པན་བར་ལོ་གཉིས་སོང་ངོ། །རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ཟེར་བ་དེ་ཤུ་བྱེད་པ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་དམ་པའི་ས་ཡིན་ཟེར་རོ། །

།རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མིང་བསན་གདོང་ཁྲལ་ཁྱོད་ཁྱེད་ཞིག་ཡོད།
དམ་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་ཁོང་ཙུ་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

།རྟ་ཐིག་ ཨ་རབ་ཀྱི་བྱང་ཤར་མཆོམས་སུ་རྟ་ཐིག་ཟེར་བའི་རྒྱལ་ཁག་
ཞིག་ཡོད་པས་ལྔ་རྩ་ལྱུ་བྱས་སུ་ཁྲལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མ་དང་། མེ་ལ་
སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དང་དེ་ཕྱག་བྱས་སྟེ་ལྔ་ལྱུ་བྱས་ཡུལ་དེ་ལ་སྟོན་ནས། ཐ་མ་
ག་ སྒྲིན་བལ། ཉལ་དྲད། གོས་ཅན། ཆོར་མ། མེ་རྟོག་གི་རྩི་བཟང་།
ས་གདན། གཟན་སོགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་སའོག་ནས་གཡུ་དང་། མཆོ་
ནས་སུ་རྟོག་གི་ཉ་ཕྱིས་སོགས་ཡོད་པ་ཕྱི་ལ་སོང་ངོ། །འབྲོག་དྲད་ནས་ས་ཡ་
གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ལ་སེམས་ཅན། བ། ཉ། ར། ལྷག་བཅས་ཡོད་
ངོ། །འབྲོག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་དཔོན་ནི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་རྒྱལ་ས་ནི་ཐེ་
རན་ཟེར་རོ། །

།ཨབ་ར་ཀའི་བཀའ་བྲིམས། རྒྱལ་ལྷགས། འབྲུ་ཤིང་། སེམས་
ཅན་སོགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཡོ་རྒྱབ་ཀྱི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཨབ་ར་ཀ་ཟེར་བའི་གླིང་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་གླིང་དེའི་མའི་ཤ་མདོག་ནི་ཤིན་ཏུ་ནག་པོ་ཡིན་པས།

ཡོན་ལེན་དང་། མེར་རན་སྲིད་ཀྱི་ཁྲལ་ཡང་ཡོད། སྡོན་དུ་གི་མིའི་ནིན་ཁྲལ་
ཡང་ཡོད་པས་དེར་སང་ཡོན་ལེན་པས་སྤངས་སོ། །སྤྱིར་ཆེན་དེ་ནི་འཛམ་བྱ་
སྤྱིར་གི་ཆེད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་གནས་ཡོད་པས་དབྱུར་དགུན་མེད་པ་ཆད་པ་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བས་དབྱར། དགུན། དམུད། སྡོན་གྱི་མཆན་མ་ནི་སྐྱམ་སྐྱོན་ཆར་
འབེབས་མིན་ལས་མ་རྟོགས་པས་དེའི་བྱང་སྟོགས་སྤྱི་བྱེ་བར་བེ་རྟེ་ར་ཞེས་པ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱར་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱེ་བར་དེའི་འགམ་དུ་ཁྲལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་
དོ། །

ཡང་འཛམ་སྤྱིར་གི་ཆེད་ཀྱི་སྤྱིར་འོག་བྱེ་བར་ཡིན་པས་དེ་རྩ་ཆར་འབེབས་
པ་དང་། སྡོན་པའི་ནགས་ཆལ་དང་། སེམས་ཅན་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་
ཅིང་། དེ་རྩ་ཁྲལ་གྱི་མིང་ནི་སྤྱད་ན་ཟེར་རོ། །མི་དཀར་པོ་ཁྲལ་དེ་ལ་ཆད་
པའི་སྡོན་འདར་ནད་གྱིས་བྱིན་ནས་བཟུང་གནས་དགལ། ཁྲལ་དེ་ལ་རི་
དུགས་ནི་མེད་གེད་དང་། སྤྱང་བོ་ཆེ། སྟག་ བམེ་རུ། རྒྱ་རྒྱ། རྩ་རི་མ་
ཅན། མཁུ་རྩེ་རིང་། མི་རྒྱོད། གཟིག་ སྤྱུལ། རྩ་སྤྱིན་ཀེ་ཀེ་རུ། རྩ་
གཤོག་ཅན། གཙོད་བཅས་ཡོད་དོ། །ལྷོ་སྟོགས་སྤྱི་མ་རྟེ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ར་ཆའི་
ཁལ་མ་བཞིན་དུ་འགེལ་བ་དང་། འཁོར་ལོ་འཐེན་པ་སོགས་ཡིན་པས་ར་ལྟག་
པག་སོགས་ཡོད་དོ། །སྤྱིར་དེ་ལ་མི་རྒྱད་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་འགའ་ཞིག་ནི་
གཟུགས་སྤང་བ། འགའ་ཞིག་ནི་ཆེ་བ། མ་མདོན་ཁ་ཤིས་སྤྱད་ན་དང་ཁ་
ཤིས་ནག་པོ་ཡིན་ནོ། །ཆད་པའི་སྡོན་ལ་ལ་ནི་གཙུག་བྱ། ལ་ལ་ནི་འཆང་
འགེབ་ཅམ། རྩ་མི་གཅིག་པའི་སྡོན་པའི་ཆས་ནི་ཤིང་ཤུན་དང་། རས།
པགས་པ་སྐྱ་ཆོགས་རྩལ་ཅི་རིགས་ཡོད་དོ། །

བྱང་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་རྟོག་རྟོག་བྱས་བཟུམས་ནས་འདམ་བག་བྱགས་
པས་བྱེ་བོ་རྣམས་ནས་རས་མགོ་ལ་བཅིངས་ཏེ་རྩ་གཤོག་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱ་རྣམས་
གཙུགས་སོ། །སོ་ནི་ལྟགས་སག་གི་རྩོམ་པོ་མཆེ་བ་ལྟར་བཟོས་སོ། །བྱང་མེད་
རྣམས་ཀྱི་མགུལ་ལ་ལྟགས་སམ། ཟངས་རག་སོགས་གང་གིས་རྩལ་བོ་བཟོས་

ཉི་དམ་དུ་བཅིངས་ནས་ཕྱིར་སྒྲངས་མི་བྱལ་པ་དང་། སྒྲུབ་བུའི་འཕྲེང་བ་
 སྐྱེས་ཀྱང་ལག་མགུལ་ལ་བརྒྱན་ནོ། །ན་བ། ར་ཁྲང་སྐྱེས་ལ་ལྷགས་དང་།
 རག་ཤིང་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲིང་མའི་རྒྱན། མར་མཚུ་ལ་ཤིང་གར་གྱི་རྒྱན་སྐྱེས་
 སོ། །ཐུང་གནས་རྩེ་ཁང་བ་ལུས་ཆད་ཅམ་ལས་སྒྲི་མེད་ཤིན་དུ་དམའ་བས་
 མར་ཁྲང་དང་། དུད་ཁྲང་སྐྱེས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་དུད་པ་རྩེ་གཞི་བ་
 བས་འཕྲོད་ནས། སྒྲིང་དེ་ནང་རྟིགས་འགའ་ཞིག་ནི་མི་ཤ་བ་དང་། མགོ་
 དཔོན་ལ་ཉེན་རེ་བཞིན་བྱ་གུ་རེ་བསད་དེ་གསལ་གྲུམ་འབྲལ་དགོས་འདུག
 རྒྱུ་ལོའི་ཁྱིམ་ཐབ་ནི་རང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འཛམས་ན་བྱུང་མེད་འདྲི་པ་ཅི་ཡོད་
 ཉོ་ཆོག་པས་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་མེད་ཞིང་། ཡིད་ལ་འབབ་པའི་རྒྱང་མ་
 ཡོད་ན་ཁོ་རང་མ་མས་ཕྱིར་ཉོལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཆོང་ཆོག གལ་ཏེ་ཉོ་མཁན་མེད་
 བ་བདག་མེད་ཀྱི་སྒྲུར་བས་ཆོག་ཡང་སྒྲུལ་མེད་པས་བཞེན་གྱི། བསྐྱར་བ་ནི་
 ཤིང་གི་རྒྱ་འདྲ་སོ་སོ་གཉིས་བསྐྱོར་ཏེ་དེ་ལ་གྲུས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཕྱག་འཆལ་བ།
 མཐུ་བྱས་ཡོད་ཁྲལ་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་གྱིས་མཐུ་གཏང་བ་དང་། རྒྱ་
 རྩེ་སོ་དང་། སྒྲང་ཆེན་གྱི་ཕགས་པ། རྒྱལ་གྱི་མགོ། སྐྱག་གི་ཐེར་མ།
 བཅོད་གྱི་ར། རྒྱ། ཆོར་མ་སྐྱེས་མགུལ་ལ་འདྲིགས་ཏེ་རྟེན་གྱི་ར་བ་ཡིན།
 མཆོན་ཆ་ནི་མདའི་རེ་མ་ལ་རྒྱལ་གྱི་སོ་དུག་ཡོད་པ་དང་། གྱི་རྒྱང་དང་།
 མདུང་བཅས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མདུང་གི་ཞེད་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དམ་དུ་བཅིངས་ཏེ་
 རེ་མ་ས་ལ་སྒྲིན་ཏེ་ཤིང་ཁར་ན་འཕྱང་བའི་ཐད་དུ་སྒྲང་ཆེན་གྱི་རྩི་འཕྲུག་ནས་
 འཛིག་པས་སྒྲང་ཆེན་རྩི་ནང་རྒྱུད་པ་དང་། འཕེན་དུས་མདུང་རེ་སྒྲང་ཆེན་ལ་
 སྐྱག་སྟེ་བསད་པའི་ཐབས་ཡོད་དོ། །

སྒྲིང་དེ་ཡི་མི་ནག་དེ་རྣམས་ཕྱི་སྒྲིང་བ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོག་ནས་འཕྲོག་སྟེ་བར་
 བས། གཞན་ལ་འཆོང་བ་སྐྱེས་ཐོན་དུ་སོ་བརྒྱའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་བྱས་
 སོ། །དེ་ནས་ཕྱི་སྒྲིང་མགོ་དཔོན་ཁག་ནས་སྒྲིང་ལ་བརྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཁྲེལ་མེད་བྱ་
 བ་དུ་ཕན་ནས་སྤྱོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆོག་རྒྱ་མིན་པའི་བཞོད་འདྲམས་ཅི་ལྟར་བྱས་

གྲུང་ད་དྲུང་སྤང་སྤྱེ་གྱུ་མིང་གྱིར་འཁོར་དུས་ཀྱི་གྲིང་མགོ་དཔོན་ནས་མི་ཆོག་
 པའི་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་གྱུ་མིང་མཐོང་བ་དང་། འཕྲག་ཡོང་བའི་མི་ནག་
 རྣམས་ཀྱི་མཆོལ་སྒྱུར་ཏེ་མིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བག་ལྡན་སྤྱུ་བཟད་པ་སོགས་བྱེད་།
 རྩུ་གྲིང་བས་མི་ནག་འཕྲག་པའི་གྲུང་ས་ནི་ས་ཡ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྩུང་རྩུགས་
 ཨ་མི་རི་ཁའི་ཁྲུལ་བྱེད་ཀྱི་མགོ་དཔོན་གྱིང་ཁན་ཟེར་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་དེ་བཞིན་
 རྩུགས་མ་མཉེས་ཏེ་མན་རྒྱུན་འཐབ་པས་མགོ་དཔོན་གྱིང་ཁན་གཡུལ་འཕྲགས་
 ལས་རྒྱལ་ཏེ། ད་པན་མི་དཀར་ནག་མཐོང་མན་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བརྒྱ་ཙ་
 ཆོག་སྤེལ་བས་དེང་སང་མི་དཀར་ནག་དཔོན་གཡོག་མེད་པ་འདྲ་བཞིན།
 ཨབ་རི་གའི་གྲིང་ནང་དུ་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་མིང་ནི། ཀཟན་གྱི་ཕྱི།
 ཁང་འོག་ནའི་གླེང་། རྩུ་ཡོལ་བཅས་བཞིའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་ནས་གྲུང་ཆེན་
 པོ་དེ་ན་ཡོལ་ཡིན་ནོ། །ན་ཡོལ་གྱི་རྒྱ་ཕུ་ནི་མཐོང་བའི་གངས་རྒྱ་དང་ཁ་བ་སོགས་
 གྱི་རྒྱ་གསོག་པའི་མཆོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ནས་བྱུང་། མཆོ་དེ་ལྟར་པའི་
 རྒྱའི་གྲིང་དེ་ལ་གྲོ་ནས། མཚོས་ལོ་ཐོག་ཁྱེ། ཆ་ལུམ། སེ་ཨབ་ཤིང་གི་
 འབྲས་བུ། ཉ་ལ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ། རྒྱན་བཅས་འབྲུ་རིགས་དང་། ཤིང་
 འབྲས་སོགས་ལ་མན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་ཁལ་མ་ནི་མ་ཏེ། ར་སོང་།
 ར། བོང་བུ། ར་ལུག་བཅས་ཡོད་པས་རྩོན་དུ་ཡོ་རུབ་གྱི་གྱུ་མིང་། ཨབ་རི་
 ཀ་གཡས་བསྐྱར་གྱི་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་དགོས་འདུག་པའི་རྒྱུན་
 དཀའ་ལས་ཆེ་བས། ཨ་སི་ཨ་དང་། ཨབ་རི་གཉིས་འབྲེལ་བའི་ས་རྩུག་ཡེ་ཟེ
 (བོད་མིང་མགྱོན་པས) ཟེར་བ་དེ་དེང་སང་ཡུར་བོ་བྱེད་དོ། །དམར་བོའི་རྒྱ་
 མཆོ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུར་བར་འཕོན་ལམ་བཟོས་སོ། །རྩོན་དུས་ཨབ་རི་ཁའི་
 གྲིང་དེ་ནང་མི་སེར་ཡུལ་ཟེར་བ་ཞིག་མགོ་དཔོན་རྒྱལ་བོ་དན་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
 དེ་ཡིས་ངར་ཨལ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱན་དུ་རྩྭ་ཆས་མ་ཕྱིན་པར་ས་མག་གི་རྩ་ཁང་
 བཟོས་ཏེ་འདུག་པ་སོགས་རྩུག་ལས་རྩྭ་ཆོགས་བཟོད་རྩུགས་མེད་པ་བྱས་དོན་ལ་
 རྩྭ་ལས། མོ་ཤེ་ལ་ཡིས་ངར་ཨལ་པ་རྣམས་ཀ་ན་ཨན་ཡུལ་ལ་འབྱིད་སང་

གསུངས་པ་བཞིན་མོ་ཤེ་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་མཆོད་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུང་བ་དང་། རྒྱ་
 མཆོ་སྐམ་པོ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་གཤམ་གསུམ་ལྷོ་ར་ཨེ་པ་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་
 དཀྱིལ་སྐམ་པ་འབྲུལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱལ་གཤམ་གསུམ་ལྷོ་ར་ཨེ་པ་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་
 མེ་ཐུན་འདྲ་གྱི་ཐུན་དུ་ལམ་སྐྱ་འདྲེན་ཏེ་ཀ་ན་ཨེན་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ནོ། །དེ་ནས་
 ཨེ་པ་རི་ཀ་ཡུལ་ལ་ཨེན་ལན་པ། ལེ་ཐུང་དྲན་ཟེར་བའི་མི་དམ་པ་ཞིག་ཕྱག་
 བཟུལ་བའི་མི་རྒྱལ་གྱི་དྲན་དུ་ཆོས་འཆད་པ་ལ་སང་བའི་ལོ་གྲངས་མང་བ་
 སང་བའི་རྒྱན་གྱིས་ཨེ་པ་པས་མི་དེ་འཆི་འགྲོ་འདུག་སྐམ་པ་དང་། ཨེ་མི་རི་
 ལའི་མི་མི་དམ་ལེ་ཟེར་བ་དེ་འཆི་ལ་དུ་བཏང་བ་ལས་སང་སང་བའི་དུས་དེར་
 ཐུན་ནས་རྟེན་པ་དང་། ལེ་ཐུང་དྲན་ཟེར་བ་དེས་སྐམ་ནས་བདག་འདི་རྩ་ཁོ་
 ཆོད་རྒྱས་ཅི་འབྱེད་གྱིས་བཟུང་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཕྱི་གླིང་བ་རྒྱལ་གྱི་མི་
 འཕྲིན་ཐུང་ཕྱེད་པ་འདི་སྐམ་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ཐར་བཟུང་སྐམ་བཞིན། དེ་
 ནས་ཆེ་ཡི་དུས་བྱས་པ་དང་མི་ནག་བྱན་གཉིས་པོས་སྐུ་རྩས་རྒྱ་མཆོད་འབྲུམ་
 སར་སྐྱེལ་མ་ཕྱེད་དོ། །ཁྱུ་ཇིངས་ནས་ཨེན་ལན་པས་ཁོ་ཆོད་རྒྱལ་ས་ཐུང་ཏེ་སྐུ་
 རྩས་གྱི་དུར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཨེ་པ་རི་ཀའི་བྱང་
 ཕྱོགས་སུ་ཁ་འདིག་ཤིང་གི་ནགས་ཆལ་དང་། རྒྱན་ཆལ། ཁ་སྐྱར་པོ་ཤིང་
 སོགས། ཁ་འདུག་ཤིང་ཤུན་ཏི་ཁ་གཙང་དང་། རྒྱན་འབྲུམ་ཆང་བཅས་
 བཟོས་སོ། །ལེ་ཡབ་ཤིང་གི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཨེ་པ་རི་ཀའི་རྩ་ཕྱོགས་སུ་
 ཡུལ་རྒྱལ་ལ་གྲོ་ནས། ཐ་མ་ག་མ་ཆོས་ལོ་རྟེན་གྱི་ཆོད་བཅས་ཡོད་
 དོ། །ཞིང་ཁ་ལ་བྱ་རྩ་གཤམ་གསུམ་ལྷོ་ར་ཨེ་པ་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་པར་དེ་ནས་བཅས་དང་།
 ཕྱགས། རྩ་སོལ། རྩ་རྩེ་པ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་བཟང་བ་ཡང་ཡོད།
 དེ་ནས་བཅས་དང་། ཕྱགས། རྩ་སོལ། རྩ་རྩེ་པ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་
 བཟང་བ་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་རི་དྲགས་གྱི་པགས་པ། བྱིག་ ཁ་ཐིག་མ།
 བྱ་རྩ་གཤམ་གསུམ་ལྷོ་ར་ཨེ་པ་པས་མི་དེ་འཆི་འགྲོ་འདུག་སྐམ་པ་དང་། ར་
 མོང་ལ་ཕྱེ་ཡང་རྒྱ་གསུམ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་བཀལ་ཏེ་བྱེ་བྱང་ཕྱོགས་ཕྱི་ཆོང་འགྲུས་

ཐོན་པས་ང་ཚོའི་ནམ་ཉིན་ལ་ཚུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡོད་པའི་ལམ་ལ་རྩ་སོང་ནས་
 ཚུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་ཐོག་ཕྱིན་པ་དང་ཉིན་ལན་གསུམ་ལ་ཚུ་གང་ཡང་འབྲུང་མ་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེང་སང་ཕྱི་སྒྲིང་བས་ཨབ་རི་ཀའི་རྩ་ཚུགས་ས་
 མཐའ་ནས་བྱང་ཚུགས་ས་མཐའ་བར་ལྷགས་ལམ་བཟོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
 བཅས་ཡོད་དོ། །

༥ ཐོན་ཏུ་ཚུ་བོད་གཉིས་ནས་རང་རང་རྒྱང་རིང་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱི་སྒྲིང་
 རྒྱལ་ཁག་ནམས་ལ་རྒྱལ་སྒྲིང་ཤོར་དོགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་ནང་དུ་ཡོང་མ་བཅུག་པ་
 སོགས་ལྟེད། དེ་ནས་དང་པོ་ཕྱི་སྒྲིང་ལེ་རན་སྒྲིང་། སྤྲེལ་མོ་རྟོག་ཡིག་ཟེར་བ་
 དེ་རྒྱ་ཡུལ་ནས་ལྷ་ལྷན་དུ་ཐོན་ན་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་སོང་། ཡང་ཕྱི་སྒྲིང་
 བ་ཁུར་སྒྲིང་ཟེར་བ་དང་རྟེན་ཟེར་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་རྒྱ་ཡུལ་ལེ་ཅིང་ནས་ལྷ་ལྷན་
 དུ་ཐོན་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་དང་བདུན་སོང་། ཡང་ཨ་ལེན་པ་མ་གྲིང་
 ཟེར་བ་དེ་ལྷ་ས་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་གཅིག་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་སོང་དེ་ནས་ཨ་ལེན་
 ལན་པ་སྤྲེལ་ཟེར་བ་དེ་དང་གཅིང་གཞིས་ཀ་རྩེ་ཡོང་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་
 བཅུ་ཞེ་བཞི་སོང་། ཏུས་ཕྱི་ཞིག་ན་ལེ་རན་སྒྲིང་པ་ཤུ་ཁྲ་ཟེར་བ་དང་གལ་སྤེལ་
 དེ་གཉིས་སོགས་ཡུལ་ནས་ལྷ་ལྷན་དུ་ཐོན་སོང་། ཨ་ལེན་པ་སྤྲེལ་ཁྲ་ཟེར་
 བ་དེའི་ཆ་ལྷགས་མི་གཅིག་པ་དངོས་མེད་ལྟེད། དེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་ཡོང་གྱི་
 ལྷ་ལྷན་དུ་ལོ་གཅིག་གཉིས་བཅུད་ནས་ཕྱིར་ཡོང་བའི་ཏུས་སྤྲེལ་མི་བར་ནས་རྒྱན་
 པོས་བསད་སོང་ངོ་། རི་ཕན་ཁ་བ་དགུ་ཆེས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་གཅིག་བཅས་
 ནས་གྲུ་ཆས་གོན་ཏེ་སྤྲེལ་མི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་ལྷན་དུ་འཁྱོར་ཏེ་
 འཇིག་རྟེན་མི་ལྷགས་ལྷ་རྩུགས་རྟ་ཁལ་བཅས་ཉ་རྩུས་བཅུད་ཏུས་ཞག་ཤས་
 ཐོག་ནས་ཕྱི་སྒྲིང་བ་ཨ་ཡིན་ཤེས་ནས་ཕྱིར་བསྐྱད་དེ། དེ་ལ་ཤོགས་རམ་ལྟེད་
 པོ་ནམས་ལའང་བཀའ་བྲིམས་དྲག་པོ་བྱས་སོ། །ཨ་མི་རི་ཁ་རག་ཁེ་ཤེལ་ཟེར་བ་
 དེ་མདོ་སྐད་ཚུགས་གང་ནས་འཐོན་ཏེ་བོད་མིའི་རྒྱལ་ལྷགས་གང་ཐད་བྱིས་
 སོ། །

ཕྱི་གྲུ་གར་གྱི་མི་འཛམ་གླིང་ཟེར་བ་དེ་ཚུ་གསལ་བ་ཞི་ནས་གོ་མ་ཆོད་གྱིས་འབྲུལ་རྟེ།
 ལྷ་ལྷན་ཚུ་གསལ་གང་ཏུ་གནས་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། ། ཞེན་ལན་པའི་མི་ཁོངས་ཀྱི་
 གར་པ་ཁེར་གྱི་ན་ཟེར་བ་དེ་ཞེན་ལན་པའི་རྟེན་ས་རམ་གྱིས་གྲུ་གར་ནས་ལྷ་ལྷན་
 བར་གོ་མ་ཆོད་གྱིས་ལན་གཉིས་རྒྱང་རིང་རྒྱང་ཏུ་བཞུགས་སོང་ངོ། ། ཡང་ཞེན་
 ལན་པའི་མི་ཁོངས་བོད་མི་སྤྱོད་མ་ཆུ་རྒྱ་རྒྱ་མཆོད་ཡིས་གྲུ་གར་ནས་ལྷ་ལྷན་བར་
 རྒྱང་རིང་རྒྱང་ཅི་འདུག་ཉམ་ཆོད་བྱེད་ངོ། ། ཡང་ཞེན་ལན་པའི་མི་ཁོངས་ཀྱི་
 གར་པ་ཁེར་སྤྱི་ཉ་ཟེར་བ་དེས་གྲུ་གར་ནས་དངོས་མེད་གྲུ་ཆས་གྱུན་ཏེ་གཙང་
 བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པའི་ནང་ཏུ་བྱུགས། དེ་ནས་ཐུལ་སྤྱོད་ཆེ་ཁག་ཞིག་གི་རྟེན་ས་རམ་
 གྱིས་ལྷ་ལྷན་ཏུ་བཏར་སྟེ་ཡུན་རིང་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དེར་དོན་གནད་རྣམས་
 ཤེས་ཏེ་ཕྱིར་རང་ཚུ་གསལ་ཡོག་པའི་གཞུག་ལ་རྒྱ་ལའི་སྤྱོད་མ་ནས་ཕྱི་གླིང་བའི་མི་
 ཁོངས་ཡིན་པ་ཐོས་པས། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པའི་ཐུལ་སྤྱོད་ལ་བཀའ་ཉེས་ལུས་
 བྱིམས་གྱིས་བསད་དེ། ཕྱིར་ཡང་གླིང་སྟགས་རྒྱང་ཡོང་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་
 བསྐོ་བཅས་བྱེད་འདུག རྒྱང་ཚུ་གསལ་གྱི་ཕྱི་གླིང་ཡོ་རུབ་པ། མིན་ཏེ་ལྷོང་
 ཟེར་བ་རྒྱང་ཚུ་གསལ་ནས་བོད་ཡུལ་རུབ་ཚུ་གསལ་ལྷ་ལྷན་ཚུ་གསལ་སུ་སོང་སྟེ་ལྷ་ལྷན་
 དང་ཉེ་བ་ན་བོད་གྱི་སའི་དོན་གནད་རྣམས་ཤེས་ཏེ་ཕྱིར་ཡོག་སོང་ངོ། ། ཞེན་
 ལན་པའི་རུ་འདྲེན་པ་གྱི་ཐབ་ཨང་ཏེ་ཕྱི་གླིང་གཙོས་དཔུང་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་ཏུ་
 དམག་དཔུང་འཛོན་ཏེ་གཞུག་མ་བོད་གྱིས་ལན་ཚུན་གང་ན་འཆོང་འགྲོས་ཐོན་
 ཆོག་པའི་ཆིངས་ཡིག་དམ་དོན་ཏུ་བཅོས་ཆར་ངོ། ། མཛུ་ལ། ། མའི་མིང་ཅན་
 གྱིས།

༡༩། ཁ་དང་སེམས་ཀྱི་བར་ལ་ལེ་དབར་སྤྱོད་པས་
 གིས་མ་ཆོད་པར་དོན་གྱི་ས་ནས་གསེར་དོ་གསེར་
 ཏུ་དོ་ཤེས་པའི་ཤེས་ལྡན་པ་ཞིག་གི་མཆོན་ཉག་སུ།
 བ་རྗེས་ལུ་ཡིས་ཟིན་པའི་ལེགས་མཛད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
 གསར་བ་ཞིག་འཆར་ཀའི་མདངས་དང་འཕྲོགས་ནས་
 ཆོན་པོ་བོད་ཀྱི་བྱངས་ལ་ཕན་དུ་རེ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་
 རྣམ་པར་དག་པས་བསྐྱལ་དེ། གཤགས་སྟན་འཛམ་གླིང་
 རྒྱན་ན་ལྡར་བའི་དེས་དོན་གྱི་མཁས་པ། མི་ཆེ་དོན་
 ལ་བསྐྱར་བའི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆེ་མོ། ལ་དགེ་ཆོས་རིན་
 པོ་ཆེའི་གསུང་ཆོས་འདི་ཤེས་ལྡན་གཞོན་སྟེས་ལུ་ལོའི་
 མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་འབུལ་བ་ལ། བོད་ལྗངས་ཀྱི་བར་
 མར་གཞི་བཙལ། གསར་རྟེན་གྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་གང་ལུབ་
 ལ་འབད་དེ་ཞུ་དག་དང་སྤྱིག་འགོད་གང་ལུས་ཀྱིས་
 རང་དང་རང་གི་རིགས་ལ་ཕན་ཕྱིར་དེད་འཛོལ་གྱས་
 ཁོང་ལ་དུན་རྟེན་མ་མའི་ཆམ་རིན་གྱི་དོད་དུ་བསྐྱིགས་
 པ་ལགས།

ཞེས་ལུབ་བྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་བྲལ་ཆེ་མོའི་བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཉིས་སྤྱོད་གསུམ་མོའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་
 དངོས་གཞི་འཛོལ་གྱས་པུལ།

